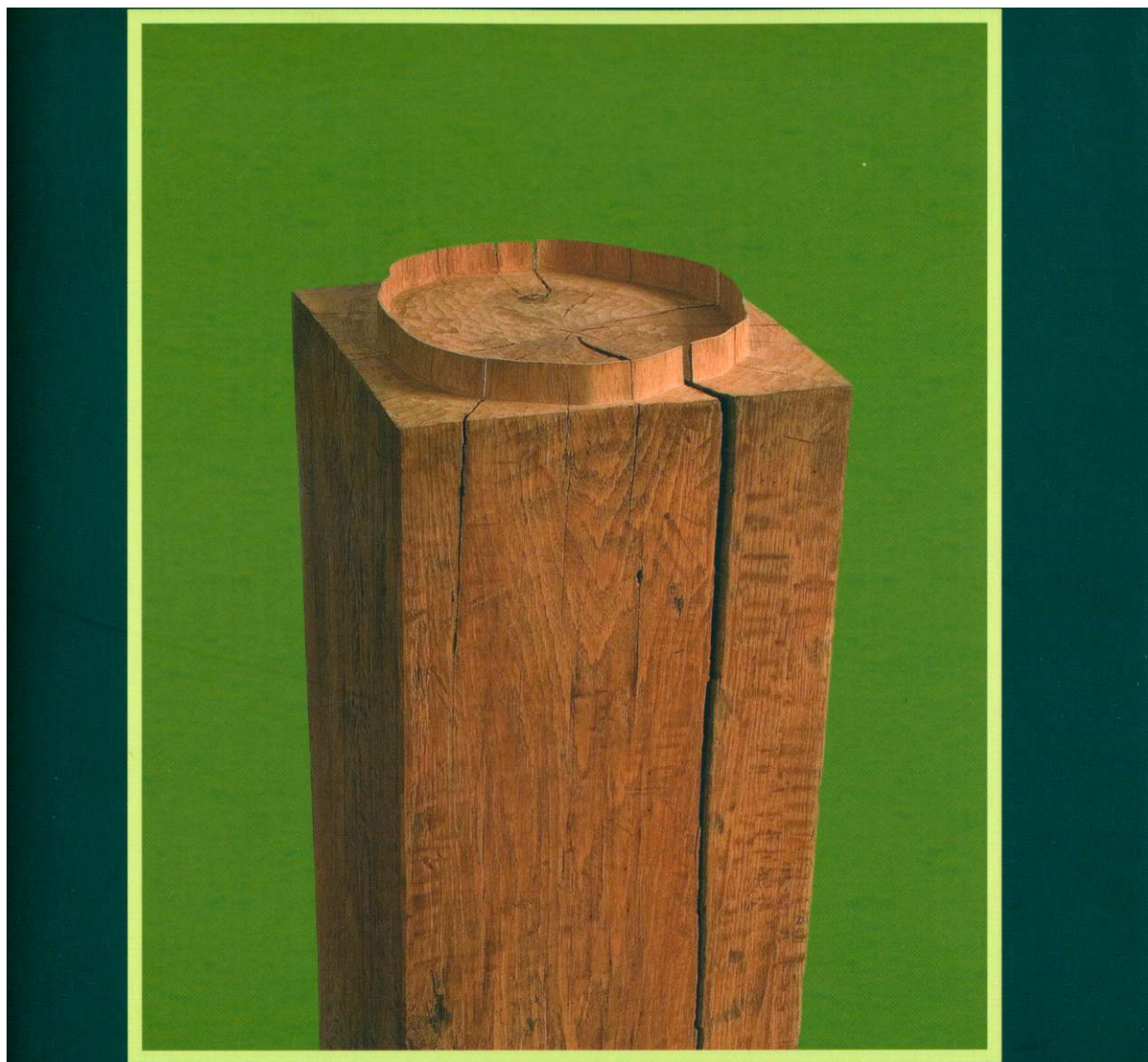

PAUL BRUNTON

MISZTIKUS
TANÍTÁSOK

Az eredeti mű címe
The Notebooks of Paul Brunton,
volume one: Perspectives

Fordító
Zsiday Viktor

Lektor
Geréb Tamás

TARTALOM

Előszó ...	7
1	
A Keresés...	9
2	
Gyakorlatok Keresőknek...	27
3	
Lazítás és Visszavonulás ...	35
4	
Meditáció kezdőknek...	45
5	
A test...	64
6	
Érzelmek és etika ...	78
7	
Az intellektus...	94
8	
Az ego ...	109
9	
Születéstől az újjászületésig ...	122
10	
önmagunk gyógyítása ...	137
11	
A negatívumok: Sötét árnyék vetül a világra ...	151
12	
Visszatekintés életemre ...	162
13	
Az emberi tapasztalat...	174

A művészet mint a kultúra része ... 189

15

Kelet... 201

16

Az érzékek... 218

17

A vallásosság iránti igény ... 236

18

Az áhítatos élet... 248

19

A relativitás uralma .. . 262

20

Mi a filozófia? . . . 280

21

Mentalizmus ... 316

22

Az ihlet és az önvaló ... 332

23

Kontempláció haladóknak... 351

24

A benned rejlő béke ... 372

25

Világelme az egyéni elmében ... 386

26

A Világidea . . . 407

27

Világelme . . . 420

28

Az Egyetlen ... 427

ELŐSZÓ

Egy filozófiával foglalkozó könyvet nem úgy kell forgatnunk, mint más könyvet. Nem kell arra számítanunk, hogy azonnal mindent megértünk, és emiatt nem is kell elbizonytalanodnunk, ha gyakran nem értünk meg bizonyos dolgokat elsőre. Ekként viszonyulva az olvasottakhoz fel kell figyelniünk minden alkalommal arra, ha egyes mondatok vagy gondolatok a szív mélyéről intuitív választ váltanak ki (ezt nem szabad összekeverni a fejben történő logikus megértéssel). Amennyiben az előbbi bekövetkezne, minden alkalommal abba kell hagyni az olvasást, félre kell tenni a könyvet, és át kell adni magunkat a szavaknak, amik ezt az érzést kiváltották. Hagyjuk, hadd végezzék el azok a saját módjukon feladatukat. Nem kell mást tennünk, csak befogadónak maradni, és csendben lenni. S éppen az ilyen módon kiváltott, bennünk visszhangzó válaszok segítségével találhatjuk meg végül azt az ajtót, amely a belső lényünkre nyílik, s világosság lesz ott, ahol korábban nem volt. Amikor átlépünk azon az ajtón, és belépünk abba a fénybe, akkor már a könyv többi része is könnyen érthető lesz.

Ha úgy érzed, hogy azok az elvek, amelyek ebben a könyvben szerepelnek, igazak, ne felejtsd el, hogy az Igazság iránti hálád legjobb kifejezési módja az, ha használod őket. A lelki béke azoknak a díja, akik bölcsen keresnek, és fáradhatatlanul dolgoznak törekvéseik megvalósításán.

A KERESÉS

*Hogyan találjuk meg utunkat - Önálló utak - Szervezett csoportok -
Önfejlesztés - Tanítóanyag/Tanító*

Az Önvaló keresése nem más, mint az emberiség boldogság utáni hosszú kutatásának utolsó állomása.

Amikor egy ember elengedhetetlen szükségét érzi önmaga megbecsülésének, akkor meghallotta az Önvaló csendes suttogását. Ettől kezdve különböző utakat s módokat fog keresni, hogy kivívja ezt az önbecsülést. Ezzel kezdetét veszi a Keresés.

Ennek a Keresésnek a legfontosabb pontja az ego szívének megnyitása az önvaló felé.

Nem azoknak szól ez, akiknek egy társasági eseményre van szükségük minden vasárnap délelőtt, ahol megmutathatják szép ruhájukat és szép beszédeket hallgathatnak. Azoknak szól, akik valami felsőbbrendű szükségét érzik az életben, aminek átadhatják magukat, akik nem elégszenek meg azzal, hogy megkeresik mindennapi kenyerüket vagy kellemes foglalatosságokkal ütik el az időt. Milyen ügy, milyen feladat lehet fontosabb, mint az, hogy az élet magasabb célját megvalósítsuk a Földön?

Egy szent küldetés okán vagyunk itt, ebben a világban. Meg kell találnunk azt, amit a teológusok léleknek, a filozófusok pedig Önvalónak neveznek. Olyasvalami ez, ami egyszerre van karnyújtásnyira, s végtelen távol is. Életáramunknak, énünknek, tudatosságunknak titkos forrása ez. Mivel azonban életenergiánk folyamatosan kifelé áramlik érzékszerveinken keresztül, mivel énünket folyamatosan a testünkkel azonosítjuk, s mivel tudatosságunk soha nem merül el önmagában, az Önvaló szükségszerűen megfoghatatlanná, elérhetetlenné válik számunkra.

Négy cél van, amit a filozófia kitűzött az ember elé: 1. ismerje meg önmagát; 2. ismerje meg Önvalóját; 3. ismerje meg az Univerzumot; 4. ismerje meg önmaga viszonyát az Univerzumhoz. A Keresés eme célok megvalósításának folyamata.

Ez az Ideál az, ami élettapasztalatunk minden fázisának titkos fontosságot kölcsönöz. Ez a cél az, amely olümposzi fenséget ad ismeretlen férfiaknak és nőknek. Ez a Gondolat az, amely felemeli, megváltja és dicsőségessé teszi az emberi létezést.

Egy nagy célnak szentelt szerény élet maga is naggyá válik.

Nem csupán a lelki önfejlesztés iránt érdeklődő maroknyi elithez szól mindez. A legkomolyabb igazság ez, amely minden ember számára fontos, bárhol is éljen.

A miszticizmust gyakorlók, a különböző jógairányzatok követői és a spirituális igazságokat keresők gyakran hajlamosak a Keresést a mindennapi életüktől különállónak tekinteni éppúgy, ahogy a bélyeggyűjtő és az amatőr kertész is úgy tekint hobbjára, mint amit normális életéhez kellemes kiegészítésként hozzátehet. Ez alapvető hiba. A Keresés nem valamiféle komoly hobbi vagy az unalmas hétköznapiakból kiszakító kellemes foglalatosság. Hiszen maga az életünk a Keresés. Akik ezt nem értik meg, azok különccé, énközpontúvá válnak, felsőbbrendűnek érzik magukat, szektáriánusok lesznek, téríteni kezdik a másként gondolkodókat és a még fel nem készülteket, és megpróbálják másokra ráerőltetni, ami nem való nekik.

Akik elválasztják a Keresést mindennapi létezésüktől, azok elzárják magukat a további gyarapodás legfontosabb tényezőjétől. Álmodozókká válnak, és elvesztik a valóságérzéküket. Ugyanakkor, amikor ezeknek a hibáknak bármelyikét megemlítjük egy Keresőnek, igen ritkán ismeri fel, hogy ez rá személyesen is vonatkozik. Sokkal inkább azt gondolja, hogy ezekbe a hibákba mások esnek bele. Ennek pedig az az oka, hogy sokkal fejlettebbnek tekinti magát, mint amilyen valójában.

A Munka benned kezdődik - valamely belülről érkező impulzus, gondolat, érzés, idea által vagy egy korábban látott tárgy, személy, tanító válthatja ki, esetleg egy könyv, egy előadás, a Természet vagy egy műalkotás. De jöjjön akár belülről, akár kívülről, Te vagy az, akinek el kell fogadnia. Ám ha azt kérdezed, hogy miért éppen abban a pillanatban történt ez, arra nem lehet más válasz, mint hogy minden dolgok Forrása így akarta.

Az intuíció, amely a Keresés kapuihoz vezetett - éppúgy, mint bármely más valódi intuíció - egy apró szikra, amelyhez kétféleképpen viszonyulhatsz: kétkedéssel, habozással, másoktól származó negatív vélemények elfogadásával kiolthatod, vagy éppen ellenkezőleg: megerősítheted a hit, engedelmesség és pozitív vélemények meghallgatásával olyanoktól, akik folytatják vagy be is fejezték a Keresést.

Az utazás ott kezdődik, ahol éppen vagy. Lehet, hogy megismétled más utazók tapasztalatát, akik itt és ott, ebben és abban a kultuszban, vallásban, hitben keresték azt a táplálékot, amely belső éhségüket csillapítja. Évek telhetnek el ezzel a kereséssel, de akár egy ilyen vallásban vagy azon kívül ér véget, egy nap valami történik veled. Az elmédet hirtelen megértés tölti el, szívedet pedig béke. Ez a tapasztalat hamarosan tovatűnik, de emléke sokáig megmarad. Olyan boldoggá tesz, hogy vágysz rá, hogy megismétlődjön. De úgy tűnik, hogy éppen ez az a dolog, amit akaratlagosan nem tudsz elérni. Ha ismét megtörténik, ott folytatod a Keresést, ahová az valójában tartozik - önmagadban. Nem fogsz többé erre-arra keresgélni, hanem saját magadban kezdesz el komolyan munkálkodni. Meg kell tisztánod személyiségedet, rendszeresen meditálnod kell, és ihletett könyveket olvasni.

Amikor a tétova vágy valami olyasmi után, amit a világi élet nem tud kielégíteni, elviselhetetlenné válik, az azt jelezheti, hogy készen állsz a keresésre.

Először lehet, hogy valamilyen fizikai vagy lelki szenvedés vezet ehhez a Kereséshez, de fokozatosan rájövünk, hogy ez a negatív hozzáállás nem elég, s valami sokkal pozitívabbra van szükség: célunkká az válik, hogy felismerjük az emberi létezés titokzatos célját.

Lehet, hogy az élet valódi értékét csak akkor ismeri fel az ember, ha már megtapasztalt mindent, ami megtapasztalható. Ez a leghosszabb és legfájdalmasabb út. Lehetséges az is, hogy a lelki tanítók tanításait hallgatva és azokat elhíve jut el ugyanide. Ez a leggyorsabb és legkönnyebb út. Az első út csábítása azonban olyan nagy, hogy gyakorlatilag ez az egyetlen út, amit az emberiség követ. Még azok is, akik látszólag a második utat követik, legtöbbször korábbi életeikben az előbbi úton jártak, s csak azért hagytak fel vele, mert a fájdalom már túl sok volt ahhoz, hogy elviseljék.

Az ember legfontosabb feladata, hogy felismerje életének valódi értelmét. Minden más foglalatosság csak másodlagos lehet ehhez képest.

Általában amellet, hogy az ember megélhetését megkeresi és ambícióit kitölti, marad fölösleges ideje és ereje, amelyet a magasabb igények kielégítésére lehet és kell fordítania. Alig akad olyan ember, akinek élete annyira intenzív, hogy nem marad ideje lelki szükségleteinek kielégítésére. Ennek ellenére az általánosan elfogadott nézőpont az, hogy ne tekintsük messzebbre, mint a munka, a hétköznapi öröme, barátok, tulajdon és család, s legyünk elégedettek ezzel. Nem érzünk késztetést arra, hogy keressük a lelkeséget - ahogyan tévesen gondoljuk, az élet megfoghatatlan oldalát. Nem úgy szervezzük meg a mindennapjainkat, hogy maradjon idő elmélyült gondolkodásra, tanulásra, imádkozásra és meditációra. Nem érezzük szükségét az igazság, vagy akár egy tanító keresésének.

Összeegyeztethetetlen-e a belső élet a világi élettel? A vallásos-misztikus tanítások és gyakorlat általában ezen az összeegyeztethetlenségen alapszik. A tradicionális tanítások is megerősítik ezt. Ám ha ez igaz lenne, akkor - mint Ráman Maharisi mondta egyszer nekem szkeptikusan - „nincs remény az emberiség számára”.

Bárki, aki hajlandó őszinte erőfeszítésre, saját intelligenciáját használva - s ha úgy kívánja - azon írárok segítségével, melyeket olyanok alkottak, akiknek több szabadidejük és kapacitásuk volt erre, megértheti ezeket az absztrakt tanításokat. Az írárok tanulmányozása, rendszeres olvasása segíteni fog neki abban, hogy gondolkodását az igaz elvek mentén tartsa. Az oldalakból ihletet merít, a mondatokból megnyugvást, a gondolatokból békét. Némelyeknek az írárokban foglaltak megindítják szellemi energiáit, s arra az elhatározásra jutnak, hogy

valami érdemeset kezdenek életükkel. S ami az elméjükbe íródik, az előbb-utóbb tetteikben is megnyilvánul.

Az ideges, mentálisan túlfeszített és művészi temperamentumokkal bíró emberek, akik legnagyobb számban járnak eme lelki ösvényeket, a leginkább hajlamosak tévutakra keveredni. Megigézi őket a tanulás és kísérletezés csodálatos világa, amely megnyílik előttük. Hajlamosak elfelejteni, hogy ezeket a tanításokat élni kell, nem beszélni róluk. A kemény munka okozta nehézségek hozzák elő a lélek valódi erejét. Az ellenállás megnehezíti, hogy elérjük az eredményeket, ám tartósabbá is teszi azokat.

A halogatás végzetessé válhat. A „később” talán már túl késő. Óvakodj attól a hatalmas temetőtől, ahová az emberek félig megszületett törekvéseiket és megbénult reményeiket temetik.

A Keresés nem olyasvalami, amit ma megkezdünk, holnap befejezünk, s aztán megint újrakezdünk. Ez az ember életének legtartósabb vállalkozása. Ez kell, hogy legyen élete legszentebb célja, létezésének legtiszteltebb alapja, és minden mást ennek kell alárendelnie.

Nem térden állva vagy földön csúszva közeledünk Istenhez, hanem szívünk mélyén. Nem érzelmeinken keresztül érezzük, s nem is gondolatainkon keresztül közelítjük meg Istent. Nem! Az isteni jelenlétet abban a mélységes földöntúli csendben érezzük, ahová sem az érzelmi moraj, sem az intellektuális tevékenység nem léphet be.

Ebben a szent csendben életét a Keresésnek szenteli. S habár senki más sem hallja ezt a felajánlást, s nem is tud róla, éppúgy kötni fogja a fogadalma, mint ha egy komoly eseményen százak jelenlétében mondta volna ki.

Legfőbb ellenséged a határozatlanság. Telve van a világ emberekkel, akik ettől szenvednek. Shakespeare is ennek a témának szentelte nagy művét, a Hamletet. Egy kicsivel több határozottság Dánia hercege részéről, s a tragédiák sora, amelyek a drámát zárják, elkerülhető lett volna. Ám ebben az esetben a darab nem

hordozta volna azt az üzenetet, amelyet a szerző akart átadni, hogy hogyan szenvedett Hamlet saját határozatlanságától. A Bölcs Hit győzedelmeskedik. A ma bolondja a holnap bölcse - ha hagyja, hogy hibái tanítsák. Nem az számít, hogy mit tehetsz, hanem hogy mit teszel. A győzelem madara végül annak az embernek a vállára száll, aki mer.

Senkinek sem szabad csak azért visszatántorodnia ezeknek a tanításoknak a tanulmányozásától, mert úgy érzi, hogy a belső gyengeség vagy a külső körülmények megakadályozzák az alkalmazásától. Nem csak hiba lenne, de nagy veszteség is számára. Ahogy a *Bhagavad-gítá* mondja: „Egy kis tudás is nagy veszélyektől ment meg”. A filozófiának csupán pár éves tanulmányozása is egyértelműen a tanuló hasznára válik élete folyamán. Mindenféle módon segíteni fogja öntudatlanul is ebben az életben, és egészen egyértelműen segítségére lesz halála után következő létformájában.

Akik nem hajlandók a végső igazságot keresni, mert elérhetetlennek hiszik vagy reményvesztetten feladták a célt, hogy valaha is megtalálják, elárulják azt.

A magasabb igazságot helyesen csak azoknak lehet átadni, akik felkészültek rá, akiknek elméje eléggé érett, hogy zavarodottság nélkül befogadja, és akiknek ítélőképessége eléggé fejlett, hogy meglássa értékét.

Egy bizonyos etikai érettségre van szükség, hogy az ember egyáltalán hajlandó legyen ezt a tanítást meghallgatni, és bizonyos intellektuális érettségre, hogy meg tudja érteni. Szükséges még az akaraterő a mélyebb elemzéshez, a képesség, hogy személytelen nézőpontot megszokott nézőpontjáról és a vágy, hogy kérlelhetetlenül és a végső következtetésig utazzon az igazság útján. Nem szabad, hogy a Keresés kútját tudatosan vagy tudatlanul önző motívumok szennyezzék be. Nem mondhatjuk azt, hogy ezeknek az előfeltételeknek tökéletesen és teljességükben jelen kell lenniük - hiszen ez csak a végeredménye és nem a kezdete lesz a Keresésnek -, de kellő mennyiségben rendelkezésre kell állniuk, hogy hozzájárulhassanak a belső élet kiteljesedéséhez.

Nem egy olyan út ez, amelyet egyszerűen követni kell, hanem olyan út, amelyet szívesen és jó kedvvel kell követni.

Azok, akiknek érzéseit személyes pszichológiai problémák kötik gúzsba, sokkal jobban járnak, ha helyrehozzák az életüket vagy megváltoztatják életmódjukat, s így nagyobb sikerrel vághatnak neki a Keresésnek. Nagyfokú arcátlanságra vall, ha neurotikusok, hisztériásak vagy pszichopáták azt gondolják, hogy az isteni misztériumokra méltók lehetnek.

A jelölttől nem kisebb áldozatot követelnek, mint a saját énjét. Ha el akarja érni az út magasabb fokozatait, fel kell adnia az ego gondolatait és vágyait, s túl kell jutnia a különböző személyek és tárgyak által kiváltott érzelmi reakciókon. Minden alkalommal, amikor meditációban elcsendesíti nyughatatlan gondolatait, feladja az egót; minden alkalommal, amikor egy kritikus döntésnél félredobja vágyait, feladja az egót; minden alkalommal, amikor a testet, a szenvedélyeket, a tevékenységeit fegyelmezi, föladja az egót. A Keresés a legtöbbet követeli tőle, mielőtt ő maga is a legtöbbet kapná. Rákényszeríti a megalázkodásra, és - ami még rosszabb - a teljes önfeláldozást követeli végül tőle. Mindenkinek keresztül kell jutnia ezeken a fázisokon - nincs kibúvó, nincs menekvés. Ez az, amire a *Fény az ösvényen (Light on the Path)* úgy utal: „A lábak megtisztítatnak a szívből kifolyó vérben”. A Keresés nem a gyöngéknek való.

Az embernek csak egy Kötelessége van: hogy felismerje a benne rejlő istenit. Mindenféle szolgáló ragaszkodás bármilyen személyes, társadalmi, faji kötelességhez, amelyet kívülről kényszerítettek ránk, meg kell hajoljon s el kell tűnjön, ha konfliktusba kerül ezzel a magasabb Kötelességgel. Belső hangjának kényszerítő hívására Gautama Buddha, a herceg, feladta királyi pozícióját, annak minden kötelességével együtt, s otthontalan vándorként távozott a vadonba.

A Keresés kezdete se nem könnyű, se nem kellemes. A kezdőnek azzal a nézettel kell elindulnia, hogy nagyon tökéletlen, s hogy mielőtt a szellemi mélységekben el tudna merülni, kemény munkával kell elválasztania önmagát ezektől a tökéletlenségektől, hogy készen álljon. Mielőtt a Keresést elkezdte volna, legjobban magát szerette, ám most rájön, hogy legjobban magát gyűlöli. Mielőtt elkezdte volna a Keresést, itt is, ott is voltak ellenségei, most azonban csak egy ellensége van: önmaga. Eddig támogatta az egót azáltal, hogy azonosította magát

vele, ám most meg kell tagadnia az egót, és meg kell próbálnia a magasabb ént erősíteni.

Nem az első és nem is az utolsó jelölt lesz, aki továbbra is az egót imádja azt hívén, hogy a Felsőbbrendű Énnel teszi ugyanezt.

A hibás önmeghatározás nem csupán metafizikai hiba, hanem egyben mentális szokás is. Értelmünkkel ki tudjuk javítani ezt a hibát, de a megrögzötté vált szokással továbbra is foglalkoznunk kell. Annyira mélyen belénk rögződött, hogy csak totális erőfeszítéssel változtathatjuk meg sikeresen. Ez az erőfeszítés a Keresés.

Amikor az ember belefárad, hogy más mondja el neki, hogy van lelke, és úgy dönt, hogy inkább első kézből szerez tapasztalatot erről, misztikussá válik. Sajnos csak nagyon kevesen jutnak el erre a szintre.

Ismerhetsz akár száz könyvet is a miszticizmusról, de mégsem bizonyos, hogy ismered magát a miszticizmust. A miszticizmus nem az intellektussal, hanem az intuícióval foglalkozik.

A Webster-szótár definíciója szerint a misztikus olyan személy, aki „a meditációt tartja az igazság megszerzéséhez vezető legfőbb módszernek”. Ez egy jó definíció, de nem helyes abból a szempontból, hogy nem megy eléggé messzire, ugyanis minden igazi misztikus felhasználja az ima és a tisztító önmegtartóztatás erejét, valamint egy mester segítségét is.

Minden vallás és tanítás autentikus misztikus tapasztalatát képezik azok a közismert és alapvető állítások, miszerint a lélek létezik; más, mint a hétköznapi személyiség, és önmagunkban lakozik.

Világosan meg kell érteni, hogy csak a filozófiai keresés, a Bódhiszattva útja az, amelyet itt ajánlunk és leírunk. Ez az út három fontos részből áll, ellentétben az egyszerűbb misztikus úttal, amelynek egyetlen fontos követelménye van

csak: a meditáció gyakorlása. Ugyanakkor csak egyetlen gyümölcsöt terem: a belső békét - ellentétben a háromszoros úttal, amelynek azonban három gyümölcse van: a béke (1), a mások tanítására szolgáló intellektuális képesség (2) és a szolgálat (3). Ezért nem meglepő, hogy a filozófia magasabb kívánalmakat támaszt, mint a miszticizmus, hiszen az eredményei is nagyobbak. A misztikus eredményei elsősorban személyes hasznára válnak, míg a filozófus eredményei mind a saját, mind a társadalom hasznát gyarapítják.

Ha ez a jóindulatú ideál a kezdetektől előttünk van, akkor a végsőig ragaszkodni fogunk hozzá. Vissza fogunk fordulni az örökkévaló Csend legszéléről, ismét felvesszük emberi ruhánkat, hogy a legmélyebb együttérzéssel irányítsuk azokat, akik tapogatózva keresnek, hibáznak és elbuknak.

Ne félj!
Még ebben a percben kezd el
A Munkát, melyben lelked dicsőséggel eltel
Ezer láthatatlan erő vár, hogy segítsen még
Ne félj!
Kezdd hát, kezd el!

Vannak, akik abban az illúzióban élnek, hogy az Ösvényen sokan járnak. Ez azonban nem igaz. „Sokan vannak a hivatottak, de kevesen a választottak”. Az utazónak meg kell tanulnia lemondóan, részleges magányban járnia az utat. A küzdelem a végső igazság felé és az isteni lélek keresése egyéni feladat, és szigorúan egyedül kell végrehajtani, ha eléri a filozófiai szintet. Tömeges előrelépés és tömegmegváltás itt nem lehetséges.

A filozófiában nincs és nem is lehet szekta. Minden egyes tanítványnak meg kell tanulnia, hogy egyetlen út létezik számára, múltjától és személyes tulajdonságaitól függően, amelyek együtt alkotják a személyiségét. Amint a *Bhagavad-gítá* is rámutat, veszélyes hiba megpróbálni kikerülni a személyes jelleget és mások spirituális feladatait magunkra venni. A filozófia megpróbálja rávezetni az embert, hogy saját maga ismerje föl önnön isteni voltát. Ezért egyéni gondolkodásra, személyes erőfeszítésre és intuitív fejlődésre próbálja rávenni. Ez nem egyszerű út, és nem is könnyű, nem kínálja a csoportlét kényelmét és a „csorda” támogatását. De az abszolút igazságot kereső számára ez az egyetlen út. Az egyedülálló tanuló szenvedhet bizonyos hátrányokat, ám nyilvánvaló előnyöket is élvez.

Akárhogyan is legyen, az ember soha nem menekülhet alapvető magányos-Hágától. A végsőig tehet társadalmi erőfeszítésekkel bármilyen illúziót teremthet, ám egy napon az élet visszakényszeríti önmagához. Még ha azt képzelem is, hogy másokkal vagy mások által elérte a boldogságot, a szerelem és a barátság perceiben, előbb-utóbb valamilyen testi diszharmónia, mentális változás, érzelmi megingás jelentkezik, megtöri a varázst, és ismét visszavezet az egyedüllétbe.

Azt jelenti mindez, hogy a tanulóknak nem kell vezetőt keresnie, nincs szüksége semmilyen baráti kézre? Nem! Egyszerűen csak azt jelenti, hogy ha megérti, hogy tanítójának kiválasztása az egész életét jobb vagy rosszabb irányba terelheti, és ha valóban jól képzett vezetőt keres, akkor nagyon válogatósnak kell lennie - értve ez alatt, hogy nem szabad örömeiben meggondolatlanul elfogadnia az első vezetőt, aki útjába akad. Időt kell szakítania a dologra, és nagyon jól végig kell gondolnia. Helyes, hogyha jól végiggondolva szánja csak rá magát, hogy életét egy tanítóra, avagy elméjét egy hitrendszerre bízva. Nem szabad egyértelműen elfogadnia az első tanítót vagy első tanítást. Kövesse inkább Konfuciusz praktikus tanácsát: „Mielőtt vásárolsz, nézz szét három helyen!” Valójában lehet, hogy akár harminc helyen is próbálkoznia kell, mielőtt teljesen kompetens tanítót vagy teljesen igaz tanítást talál. Ez a Keresés türelmet és önmérsékletet követel, de minél hosszabb ideig tart, annál valószínűbb, hogy végül eléri a célját.

Igaz, hogy a Felsőbbrendű Én vezetheti és taníthatja is a tanulót, és az is igaz, hogy végső soron az egyetlen vezető és tanító a felsőbbrendű én. Ám ugyancsak igaz, hogy tévútra keveredhet a tanuló, ha túl korán véli úgy, hogy semmilyen külső segítségre nincs szüksége. Valójában a Felsőbbrendű Én egy emberiségítőhöz fogja vezetni, amikor készen áll a támaszkodás fontos tulajdonságok, de nem szabad túlzásba vinni, mert akkor tévedésekhez vezetnek. Szerencsés az a tanuló, aki önmagát irányítva és inspirálva nem lép tévutakra, és nem pocskol el éveket.

Nincsen valójában ellentmondás a között a két dolog között, hogy egyszer arra biztatjuk a tanulót, hogy keressen egy mestert, és kövesse a tanítványság útját, míg máskor azt javasoljuk, hogy támaszkodjon önmagára. A két tanácsot könnyen közös nevezőre lehet hozni a tanítvány, akkor a mester fokozatosan abba az irányba tereli, hogy egyre

inkább támaszkodjék önmagára. Ha pedig a második tanácsot követi, akkor a Felsőbbrendű Én fogja elvezetni egy mesterhez.

Nyilvánvaló, hogy az önmagunkra támaszkodás útja veszélyekkel teli. Könnyű az önteltség csapdájába esni, arrogánssá válni, vagy akár egy belső hangot beképzelni. Az egyensúly megváltó erényét kell buzgón keresni, s a szerénység védelmező erejét kell gyengéden ápolni.

Az igazság az, hogy szinte minden tanítványnak szüksége van egy tapasztalt tanítóra és könyvekre, ha aktívan keresi a Felsőbbrendű Ént. Ha pedig csak most kezdi a Keresést, akkor is legalább könyvekre szüksége van.

Valóban szükséges szent földekre, szent helyekre utazni és távoli gurukat felkeresni? Az igazság az, hogy ezek egyikére sincs szükség. Amit keresünk, az éppen ott van, ahol most vagyunk. A szentség és tanítás itt is megtalálhatnak. Vajon valóban olyan nehéz ezt elhinned?

Csak akkor van jogunk, hogy az önmagunkra támaszkodás útját járjuk, ha önfegyelmezővel megfizetjük ennek az árát.

Egyetlen kereső sem lehet olyan ostoba, hogy elutasítsa egy érdemes mester felajánlott segítő kezét. Valójában olyan gyengék és tudatlanok vagyunk, hogy szükségünk van minden segítségre, amit a jelen kor vagy - könyvek és írások formájában - a múlt bölcs és erős személyei adhatnak nekünk. De egy ilyen mesterrel való kapcsolat alapja nem lehet sem a szolgáltság és az intellektuális lebénelés, sem pedig más szerzők vagy iskolák tanításainak teljes kizárása. Meg kell tartanunk szabadságunkat és függetlenségünket a választásban, ha azt akarjuk, hogy önbecsülésünk megmaradjon.

Nem vakon, hanem értelmesen kell követnünk azt a parancsolatot, hogy maradjunk önállóak. Miért ne követhetnénk egy másik ember gondolatait, ha szépek,

- jók és igazak?

Ószinte tanulók időnként összegyűlő kis csoportja komoly segítséget nyújthat minden résztvevőnek, feltéve, hogy alapvető spirituális hasonlóság van közöttük. Ha ez akár csak egy tagból hiányzik, akkor lehet, hogy az ilyen találkozások több zavarhoz, mint megvilágosodáshoz vezetnek, vagy elfeledtethetik néhányukkal, vagy akár mindőjükkel, hogy a Keresés útját valójában mindenki egyedül járja.

Egy iskolának nem csak azért kell léteznie, hogy tanításokat adjon át, hanem azért is, hogy kutasson. Nem azért, hogy felkészületlenül egy véglegesnek tűnő rendszert formalizáljon, hanem azért, hogy kreatív maradjon, hogy a gyakorlatban ellenőrizze saját elméleteit, és a tapasztalat által erősítse meg ideáit.

A valódi spiritualitás az elsajátított tudás alkalmazását jelenti és a belső élet törvényeinek való megfelelést kinek-kinek a saját egyéni képességei szerint. Nem különböző csoportokhoz vagy társaságokhoz való csatlakozást jelent, ahol értelmetlen fecsegéssel lehet elütni az időt, s nem is spirituális vezetőkről való pletykálgatást.

A filozófia által megkívánt morális (újra)tanulási folyamat nem pusztán kegyes vasárnapi iskolai reménykedés. Valójában ez a meditációs gyakorlat által kifejlesztett idegi érzékenység és pszichológiai változások okozta gyakorlati szükségszerűség. Enélkül a gyakorlatok veszélyesek lehetnek az elmére, a személyiségre és az egészségre. A leginkább kívánatos erények: nem ártás a tettekben és érzésekben, igazság szóban és gondolatban, becsületesség magunkkal és másokkal szemben, szexuális önuralom, alázatosság.

Nincs akkora utazás, amely elvezethetne az igazsághoz vagy egy adeptushoz, ha az egyéb feltételek hiányoznak.

Súlyos tévedés úgy tekinteni a misztikus folyamatra, mintha az főleg ekstázisokon és révületeken át történe. Éppen ellenkezőleg: legalább annyira megtört szíveken, megsebzett érzelmeken, fájdalmas áldozatokon és melankolikus lemondásokon át vezet az út.

Ugyanaz a fény, amely felfedi spirituális fontosságunkat, fedi fel személyes jelentéktelenségünket is.

Amikor a Legtökéletesebb fenséges fénye ránk ragyog, és elég bátrak vagyunk ahhoz, hogy annak fényénél nézzünk magunkra, kétségtelenül néhány megalázó felfedezésre jutunk. Azt találjuk, hogy rosszabbak vagyunk, mint hittük, és nem olyan bölcsek, mint gondoltuk. De végül ezek a felfedezések a helyes irányba visznek, hiszen csak ezek után érthetjük meg, hogy mi a hivatásunk és mit kell tennünk.

Soha nem fogod jobban megérteni a Világot, mint önmagadat. A lámpást, amely megvilágítja számodra a Világot, saját magadban kell meggyújtanod.

Utunkat átgondolatlan és éretlen vallásos hozzáállással kezdjük, majd továbbhaladunk a meditációs kísérletekhez és a miszticizmus személyes megtapasztalásához vagy a metafizika racionális absztrakcióihoz, és végül elérkezünk a mindent magába foglaló és mindent meghaladó filozofikus élethez.

A jóga mint pszichológiai tanulmány és önfegyelmzés, valamint a filozófia tanulmányozása a szellemi újraképzés részeként: ez a két legfontosabb feladat, amivel foglalkoznia kell annak, aki a legmagasabb megismerésére tör. Egyiket sem lehet kihagyni, mert az ember úgy járna, mint aki egy lábon próbál megmászni egy meredek hegyet. A jógi nem érheti el a végső célt, mert csak magával foglalkozik, és nem az egész univerzummal. A filozófus nem érheti el, mert ő a létezés értelmének csupán *elméleti* oldalával foglalkozik. Csak az találhatja meg, aki mind a jóga, mind a filozófia mesterévé vált és ezután kész a következő lépésre: feláldozni énjét a végső cél oltárán. Ennek az útnak a végső fázisa ugyanis megköveteli, hogy az én valódi természetét megismerve ezt a tudást az élet egészére alkalmazzuk: a gondolatokra, érzésekre és viselkedésre. Mindezt pedig nem egy hirtelen cselekedettel kell elérni, hanem úgy, hogy minden nap minden percében ezen *dolgozunk*. Ez az állandó figyelem valójában a koncentrációnak, azaz a jógának egy formája, és nem képes rá, aki nem képezte magát jógamódszerek segítségével. Ezért kell a jógát és a filozófiát úgy tekinteni, mint a két lábat, amely az embert a végső megismerés meredek hegyén viszi, végig a gyakorlás folyamatosan változó és megújuló útján. Ez az utolsó szakasz a csúcs felé.

Meg kell tisztítania szívét az egoizmustól, testi ösztöneit az animalizmustól. Így teremtődnek kedvező körülmények ahhoz, *hogy az Igazság felfedje önmagát*. Ez az állítás feltételezi, hogy az Igazság állandóan jelen van, és csak arra vár, hogy fölfedhesse magát. Ez a filozófia állítása, és ez a filozófus saját tapasztalata. Először, mint a „belső szó”, a magunkban rejlő Logosz jut el hozzánk, és később, mint a „második születés”.

Krisna Bhagavad-gíta-beli tanítása szerint két út van a végső eléréséhez. Az első az egyesülés a Felsőbbrendű Énnel - de nem a Logosszal, mint egyesek gondolják. Mivel azonban a Felsőbbrendű Én a Logosz egyik sugara, az ember nem is juthat máshogy közelebb hozzá. A második út végső célja az Abszolút, vagy ahogyan legutolsó könyvemben neveztem, a Nagy Üresség. Egyik ösvény sem zárja ki a másikat, mert a másodikhoz is az elsőn át vezet az út. Ezért aztán nincs is nagy különbség a gyakorlás módjában. Mindkét cél egyaránt kívánatos, mivel mindkettő a Valósággal hozza kapcsolatba az embert. Helyénvaló és elfogadható, ha valaki az elsővel beéri, de akik a filozófiai nézőpontot elfogadják, azok számára a második a kívánatosabb, mert az magában foglalja az első is.

A Keresés állomásai eléggé jól elkülöníthetők. Először is az ember szívében megszületik a vágy a lelki fejlődésre. Második lépésként a múlt bűneinek és hibáinak megbánása szomorúvá teszi. Harmadik lépcsőként aszketikus vagy önmegtagadó fegyelmezésnek veti alá magát. Végül pedig, negyedjére, elkezdődik a meditáció rendszeres gyakorlása.

Csak akkor fogjuk tudni, hogy az élet teljessége és értelme mit jelent, amikor eljutunk arra a felismerésre, hogy a Lélek valójában a saját legbelsőbb énünk.

Az út mindenre kiterjedő erőfeszítést követel. Az érzelem fegyelmezése és a személyiség egoizmustól való megtisztítása, a meditáció művészetének gyakorlása, a vallásos elmélyedés és ima éppúgy hozzá tartozik, mint az, hogy folyamatosan elmélkedünk élettapasztalatainkon, hogy tanuljunk belőlük. A világi és lelki értékek közötti állandó különbségtétel is része ennek az útnak. Az emberbaráti cselekedetekkel megkoronázott önfejlesztés idővel elő fogja hívni az Önvaló kegyelmét, és örömteli felvillanásokkal mutatja meg magát, hogy bátorítsa erőfeszítéseinket. Amint könyvemben, *Az Önvaló bölcsességében* rámutattam, ahhoz,

hogy eléljük a célt, emberi létezésünk minden oldalának egyesülnie kell, s nem csupán egyre kell támaszkodnunk közülük.

Ha a keresés mindenre kiterjed - s minden igaz Keresés ilyen -, az ember lényének mind a négy szférájára ki kell terjednie: az érzelmire, az intellektuálisra, az akaratira és az intuitívra. E négyoldalú megközelítés miatt a feladat sokkal bonyolultabb, mint azt a legtöbb misztikus hiszi.

Bárkinek, aki az Önvalóban tanítójára talál, nem lesz szüksége egyéb tanítóra. Mivel azonban az ego a spirituális keresés álcája mögé is könnyedén képest elbújni, mégis lehetséges, hogy szüksége lesz egy külső tanítóra, aki figyelmezteti ezekre az útjába kerülő veszélyekre.

A lelki útmutatásra éppoly nagy *szükség* van ma, mint valaha, a tanítvány és a vezető közötti *viszonynak* azonban meg kell változnia. A vakhittel való követés át kell, hogy adja helyét az intelligens hittel való követésnek.

Nem igazán a tanítótól származó emberi gondolatok számítanak, sokkal inkább a tanítványban az eme gondolatok által keltett lelki erő a lényeges.

Ne tettesd magad másnak, mint ami vagy! Ha egy vagy a tömegeből, ne öltsd magadra a Tanító büszke köntösét, és ne tégy úgy, mintha akképp tudnál cselekedni, mint ő. Ha nem ragaszkodsz az igazsághoz, sosem fogod megtalálni. Ha azelőtt helyezed magad a spirituális presztízs magaslataira, mielőtt a Mester vagy Isten odatett volna, az csak az első lépés lesz egy megalázó és fájdalmas zuhanás felé.

Kevés jelölt eléggé érett ahhoz, hogy kiérdemelje egy mester személyes figyelmét és tanítását. Ugyanakkor minden jelölt keresheti és meg is kaphatja áldását, a mester nem fogja azt megtagadni. Ennek az áldásnak azonban olyan ereje van, hogy időnként a jelölt személyes vágyai ellen dolgozhat. Szenvedésre kényszerítheti az egót annak érdekében, hogy a belső gyengeséget megszüntesse. Ennek azonban célja van: a belső fény felé vezető első lépések érdekében tör-

tétlik. El kell ezért gondolkozni azon, hogy valóban kérjük-e az áldását. Csak a valóban őszinte Keresés motiválhat egy ilyen kérést.

Majdnem lehetetlen megbizonyosodni az Igazságról egy Tanító segítségével nélkül. Ez a Kelet ősi hagyománya, és ez kell, hogy legyen a Nyugat modern hagyománya is. Nincs kibúvó. Ennek az állításnak a magyarázata az Igazság nehezen megérthető jellegéből adódik. Ezért a Nyugat olyan nagy alakjai és félelmetes intellektusai, mint Spinoza, Kant, Hegel és Thoreau nagyon közel jutottak az Igazság küszöbéhez, ám nem tudtak belépni, mert nem volt Tanítójuk. Még Indiában, a Gondolkodók földjének legnagyobb elméje, Sankara is elismerte, hogy milyen sokkal tartozik Tanítójának, Góvindapadának.

Ha lehetőség nyílik, hogy egy mester tanítvánnyá fogadjon bennünket, először mindenképpen meg kell bizonyosodnunk róla, hogy valóban érdemes erre a címre. Ne feltételezett okkult erőiről és gyógyító erejéről próbáljunk megbizonyosodni. Ellenőrizzük inkább azt, hogy mestere-e magának, mielőtt ezt a szerepet mások élete felett próbálja eljátszani. Mentese-e a szerelmi vágytól, a pénzéhségtől, a hírnév vonzásától, a haragtól és a hatalom csábításától? Ha nem, akkor lehet, hogy kiemelkedő, szokatlan, okos, barátságos, okkult erőkkel megáldott vagy bármilyen másféle ember, de egyértelműen alkalmatlan arra, hogy tanítványokat vezessen a mennyek királyságába.

Hat feladata van a tanítónak: 1. új tudást kell átadnia a tanítványnak, 2. ki kell javítania a már meglévő tudásában előforduló hibákat, 3. kiegyensúlyozottan kell fejlesztenie a tanítvány mentális képességeit, 4. vissza kell fognia bűnös dolgok elkövetésétől, 5. könnyőreletesen bátorítania kell, valamint 6. meditációs tevékenysége segítségével meg kell nyitnia számára a misztikus ösvényt.

Legalább három elvárás létezik egy lelki tanítóval szemben: tökéletes hozzáértés, morális tisztaság és mélyeséges emberszeretet. Csak aki már önmagában legyőzte a gonoszt, az vállalkozhat rá, hogy segít másoknak ugyanezt elérni. Csak aki már felfedezte önmagában az isteni lelket, segíthet másoknak ugyanezt felfedezni önmagukban. Az olyan tanítás, amely nem személyes tapasztalatból ered, soha nem lehet olyan hatékony, mint az, amelynek ez a gyökere.

Elengedhetetlen, hogy egy lelki tanító önmaga is megfeleljen azoknak a tanításoknak, amiket másoknak átad. Ha erre képtelen, akkor ott kell hagynia a katedrát, és helyet kell foglalnia a tanítványok között, lehetőleg az utolsó sorban. A mennyei misztériumok nyugati tanítványa általában nagyon mohó, és hajlamos arra, hogy azelőtt tanítani kezdjen, mielőtt maga is befejezte volna tanulmányait, és saját maga megtapasztalta volna az igazságot. Nyilvánvalóan ennek számos oka van: a rivaldafény szeretete és saját felsőbbrendűségének érzése csak kettő ezek közül. Mennyire különbözik ettől Lao-ce egyszerű szerénysége. Csak egy tanítványa volt életében, ám milliók halála után. Ő azt mondta: „A Bölcs durva gyapjúruhában jár, de keblében kincset hordoz”. „Tudni, de úgy élni, mintha nem tudnál: ez a bölcsesség csúcsa” - egy másik a megvilágosodott bölcs ihletett mondásai közül.

Az igazságot nem lehet tanító nélkül megismerni. Ezt az elvet nem cáfolja az, hogy a Buddha éppen így, tanító nélkül érte el. Tudnunk kell, hogy egy Buddha megjelenése igen ritka jelenség. Az emberiség nagy részét mentális sötétségben szenvedő halandók teszik ki, és nem Buddhák. A Buddhák küldetése éppen az emberek nagy részének megvilágosítása - ami miatt azonban a Buddháknak szükségszerűen maguknak, saját erejükből kell elérniük a megvilágosodást.

Az az ember a legalkalmasabb arra, hogy tanítód legyen, akihez nem annyira tapasztalata, jósága vagy erői, hanem valamiféle intuitív vonzás vezet. Ez ugyanis annak a jele, hogy egy korábbi életben már kapcsolatban voltatok. A személyes bizalom és az ebből eredeztethető intellektuális függés a jelei annak, hogy korábbi inkarnációkban tanító és tanítvány voltatok. Legjobb elfogadni ezt a vonzást, mert az ember, aki alatt folyamatosan dolgoztál, ugyanaz az ember lesz, akihez a sors elvezet, hogy ugyanezt a munkát újratekidd. Elhalasztani lehet egy ilyen kapcsolat újratekötését, ám elkerülni nem. Ezekben az ügyekben a sors mondja ki az utolsó szót.

Amikor a tanító elfogadja a tanítványt, vagy akár egy későbbi időpontban, a tanítványnak része lesz egy eksztatikus egyesülésben tanítója lelkével. Olyan érzése lesz, mintha a teret fény töltené be, mintha énje rabságból szabadult volna ki, és mintha a béke lenne az élet törvénye. A tanítvány meg fogja érteni, hogy ez a valódi beavatás, nem pedig a formális. A tanítványt valószínűleg annyira elragadja ez az élmény, hogy arra vágyik, bárcsak minden nap meg-

történne. Ez azonban lehetetlen - ez a tapasztalat csak hosszú időközönként ismétlődhet meg. Inkább csak csodálatos kapcsolatuk és a végül elkerülhetetlen célba érés jeleként kell erre tekinteni.

Amikor az ember végül megtalálja önmagát, amikor már nincs szüksége egy külső emberi Szimbólumra, hanem egyenesen eljuthat saját belső valóságába, akkor majd vállvetve állhat tanítója mellett a legrégebb, leghosszabb és legnagyobb küzdelemben.

GYAKORLATOK KERESŐKNEK

Hangya hosszú ösvénye - Az önmagunkon végzett munka

Ha valaki nem túl büszke ahhoz, hogy ott kezdje el a munkát, ahol éppen találja magát, és nem ott akarja kezdeni, ahol egyszer volt vagy szeretne lenni, s ha hajlandó lépésenként haladni, sokkal hamarabb elérheti célját, mint a kevésbé szerény, nagyra törő emberek.

A Hosszú Ösvény a Keresés korai fázisait jellemzi, amelyen minden magasabb bölcsességet keresőnek át kell haladni. Nem ugorhatunk rögtön a csúcsra, ezért ezek a fázisok mindig értékesek maradnak.

Aki a megvilágosodást keresi, annak először is ki kell emelnie magát a vágy, az érzelmek, az önzés és a materializmus mocsarából, amelybe belesüllyedt. Ahhoz, hogy ezt a célt elérje, először meg kell tisztítania magát. Habár igaz, hogy néhányan - jó karmájuk vagy a kegyelem ereje folytán - spontán megvilágosodásban részesülnek anélkül, hogy előtte magukat ilyen megtisztító folyamatnak alávetették volna, ám az ilyenek igen kevesen vannak. Legtöbbünknek keményen meg kell dolgoznunk, hogy kiemeljük magunkat alacsonyabb természetünk mélységeiből, hogy megláthassuk a fölöttünk fénylő eget.

Az intellektuális megértés nem elégséges. Ezeket az ideákat csak nagyon komoly önfegyelmeléssel lehet elérni, ami szenvedélymentességhez, az érzelmek uralásához, a morál átalakulásához és a gondolatok koncentrációjához vezet.

Fejleszteni kell a vallásos áhítatot, a misztikus intuíciót, a morális értékeket, a racionális gondolkodást és az aktív cselekedeteket, hogy teljesebb személyiséget fejlesszünk ki. Így válhatunk alkalmassá arra, hogy az Önvaló alászálljon az ébrenléti tudatosságba.

Sok Jogi kritizálni fogja ezt a háromrétű utat. Azt fogják mondani, hogy a meditáció önmagában elégséges. Lekicsinylően nyilatkoznak majd a metafizika megismerésének szükségességéről, és nevetni fognak az ihletett cselekvésre hívó szavakon. Alátámasztandó azonban, hogy itt nem csupán a saját értelmezésemet mutatom be, érdemes felhívni rá a figyelmet, hogy a buddhizmusban a cél elérésére ugyancsak a háromrétű utat javasolják, amely (1.) a dhjánából, azaz a meditációs gyakorlatból, a (2.) pradnyából, azaz a magasabb megértésből és (3.) a sílából áll - ez utóbbi alatt az önfeláldozó viselkedést értik.

Írásaim egyik hibája, hogy nem vagy csak röviden és felületesen említettem meg a Keresés bizonyos részleteit, ezért tévképzetek alakulhattak ki az ezeket illető véleményemről. Részben azért nem írtam ezekről az aspektusokról vagy nem írtam róluk eléggé mélyen, mert azt gondoltam, hogy a feladatom leginkább a meditáció oktatása, részben pedig azért, mert mások oly sokat foglalkoztak ezekkel. Most szükségessé vált, hogy megváltoztassuk a hangsúlyt, és felhívjuk a figyelmet ezekre az eddig elhanyagolt utalásokra. Magában foglalja ez a morális újratanulási folyamatot, a karakterépítést, az imádságot, annak legbensőbb, legkevésbé látványos és felekezeteken túli értelmében; a test és az érzések időszakos, de elkerülhetetlen leigázását és a kreatív imagináció használatát kontemplatív gyakorlatokban, a spirituális célok érdekében.

Létezik olyan vélemény, amely elutasítja azt a világnézetet, mely szerint a nélkülözés és a nyomor az egyetlen helyes út a spirituális kereső számára, s azt mondja, hogy az egyszerű élet és kisszámú tulajdon sokkal helyesebb. A nélkülözéssel teli élet nem kielégítő és általában nem esztétikus. Szükségünk van bizonyos vagyonra, hogy hatékonyan, és esztétikus otthonra, hogy szépségben élhessünk. Milyen sokban segíti például a meditáció sikerességét egy rendezett otthon, egy finom, elegáns környezet, egy csendes, zavaró dolgoktól mentes szoba vagy szép kilátás! Ám ezek a dolgok pénzbe kerülnek. Bármennyire is telve lehet ifjú éveiben a kereső idealisztikus elképzelésekkel a világi értékekről, idővel rájön, hogy még azok a dolgok is, amelyek lelki fejlődéséhez szükségesek, csak akkor szerezhetők meg, ha van elég pénze. A csend, a pihenés, az egyedüllét, amelyet tanulásra és meditációra fordíthat, nincs ingyen, hanem nagyon is drága.

Egyszerű életet élni nem ugyanaz, mint nélkülözni. Igényeink és vágyaink véget nem érők, és spirituális energiáink megőrzése céljából időnként gátat kell szabnunk ezeknek. Ám ez nem jelenti, hogy minden szép dolgot ki kell hajítanunk az ablakon csupán azért, mert nem elengedhetetlenek vagy nem funkcionálisak.

Amit korábban Patandzsali Jóga-szútrájában az ajándékok el nem fogadásának fordítottak, azt Mahadevan tulajdonmentességnek fordította. Ez a jelentésbeli különbség fontos. Az idea - ez világosan látszik - az, hogy elkerüljük az olyan terheket, amelyek a figyelmet elvonják.

Mit jelent valójában a világról való lemondás? Elmondom. Amikor az ember szembesül a halállal, amikor tudja, hogy egy-két órán belül eltávozik az élők világából, amikor lediktálja végakarátát és lemond összes földi tulajdonáról.

Nem a világ áll utunkban, és nem is erről kell lemondanunk, hanem mentális és érzelmi kapcsolatunk a világgal. Csak ezen kell változtatnunk. Maradhatunk ott, ahol akarunk, anélkül hogy aszámba vagy kolostorba vonulnánk, ha belül megváltozunk.

Van valami örültség abban a gondolatban, hogy csupán azért tettek minket ebbe a világba, hogy aztán elzárkózzunk tőle!

Az univerzumban jelen lévő isteni erő felismerése vagy az ebben való hit elérése három lépésben lehetséges. Először is közvetlenül valamely megvilágosodott embertől vagy inspirált írásokból hallanunk kell az igazságról. Másodszor, folyamatosan ezekről a Nagy Igazságokról kell gondolkodnunk. Harmadszor, az elmének magába kell fordulnia, mély kontemplációban.

Figyelmesnek kell lennünk, meg kell értenünk az emberi természet, az egoizmus és az emberben működő hajtóerők mélységeit és magasságait. Azért van erre szükség, hogy jobban megértsük magunkat és másokat is, hogy jobban tudjuk szolgálni őket, és egyben önvédelemként is nagyon fontos a saját keresésünk során.

Aki erre az útra lép, annak igen sokat kell tennie. Folyamatosan próbálnia kell javítani jellemgyengeségeit, fejlesztenie kell az elfogulatlan gondolkodást, rendszeresen meditálnia kell és állandóan a magasabb felé kell törekednie. Mindenekfelett az ego feladásának tudományában kell előrejutnia.

Mutassatok egy embert, aki kitartóan és rendszeresen tanul, gondolkodik és meditál. Egy olyan embert fogtok mutatni, aki elszánta magát, hogy kitörjön a hús börtönéből, és afelé halad, hogy a Lélek szféráiba emelkedjen - igaz, sok év és több élet tovatűnhet, míg célját eléri. Ez az ember megtanult kérni, keresni és találni.

Mielőtt ezeknek a soroknak az elmélyült olvasásába kezdenénk, az alázatosság és az imádság légkörébe kell burkolni szívünket. Az egyikre azért van szükség, mert az isteni kegyelem lesz az, ami tevékenységünk gyümölcset végül majd megérleli. A másikra azért van szükség, mert ezt a kegyelmet kérni kell. S bármilyen homályosak legyenek is időnként a dolgok, amik ebben a könyvben olvashatók, a leírt igazságokba vetett hit és magasabb énünk belső vezető ereje segíteni fog, hogy tovább haladjunk előre. Az ilyen magasztos kitartás az, amely a Felsőbbrendű Én kegyelmét megvilágosodott megértés formájában elhozza.

Mikor erre a belső ösvényre lépsz, az első lépéstől az utolsóig, időnként próbák elé fogsz kerülni. Ezek a próbák azért vannak, hogy kiderüljön a tanuló bátorsága, hogy mire érdemes valójában, és kimutassa a valós és nem csak képzelt erősségeit és gyengeségeit. A nehézségek, amelyekkel szembesül, próbára teszik tudását, eredményeit, és megmutatják, hogy elég ereje van-e ahhoz, hogy teljesítse ezeket a próbákat, vagy kiderül, hogy ezek meg tudják törni. Az átélt szenvedések tanulságokat vésnek a szívébe, és megtisztítják. Az élet a tanító és a bíró is egyben.

Minden cselekedetet tudatossá kell tenni, és tudatosan is kell végrehajtani.

Az önfegyelmzés, az etikus viselkedés és a misztikus meditáció gyakorlása - mindezek szükségesek, ha a belső meglátáshoz vezető magasabb tapasztalatokat keressük.

A vágyódás a magasabb felé nem elég. Tanulással, fegyelemmel és erőfeszítéssel kell együtt járnia.

Aki diadalra akar jutni, annak előbb meg kell tanulnia kitartónak lenni.

Az intuíciótól kezdve, amely a kereső elme legkorábbi útmutatója, az ekstatiszti önkívületi állapotig, amely a megvilágosodott misztikus utolsó tapasztalata, számos akadály tornyosul előttünk, amelyeket fokozatosan le kell győznünk, hogy az eredményeket elérjük. Három csoportba sorolhatjuk ezeket az akadályokat: azok, amelyek az ember kontrollálatlan vágyaihoz, azok, amelyek énközpontú érzelmi világához és azok, amelyek előítéletes gondolkodásához kapcsolódnak. Kritikus önelemzés, lemondás és aszketikus gyakorlás: ezek segítségével a filozófiai tanulmányok mély morális és intellektuális komolysághoz vezetnek, amely lerombolja ezeket az akadályokat és előkészíti a keresőt a valódi előrejutásra.

Lehet, hogy a kezdő gyakran megbotlik és elesik, de mindig felállhat. Lehet, hogy hibázik, de az elkövetett hibákat mindig kijavíthatja. Ha elkésztő körülmények és hosszú kiesések ellenére is folytatja a keresést, elszántsága nem lesz hiábavaló. Ha semmi más eredménye nem lesz is, legalább a kegyelem erejét kiválthatja. Ha kétségek gyötrik, mint a legtöbb emberrel ez előfordul, akkor is kitartóan ragaszkodnia kell a reményhez, és újult erővel kell a gyakorlásnak szentelnie magát, amíg ez a hangulat el nem múlik. Nyugodt belső középpontunk felé fordulni bonyolult művészet. Még pár percre is igen nehéz megtenni, és csak a gyakorlás segíthet az előrejutásban. Minden pillanatban, ha a kereső figyelme lankad s elkalandozik, azonnal vissza kell terelnie helyes irányba. A létezés spirituális alapjának tényszerűségéhez való ragaszkodás olyan művészet, amelyet csak állandó gyakorlással és sok-sok sikertelenség árán lehet elsajátítani. Töretlen elszántsággal kell folytatni a keresést, még akkor is, ha a nehézségek és saját gyengeségei igencsak megnehezítik ezt. El kell határozni, hogy akkor is folytatja útját, ha gyengeségeiből eredő események hátráltatják. Éppígy nem szabad kétségbeesnie, ha sorsának alakulása lassítja előrejutását. A nehéz időszakokban nagy szükség van a türelmes kitartásra. Megéri kitartani és mindig emlékezetünkbe idézni, hogy a rossz karma időszak a egyszer véget ér. A lényeg, hogy semmilyen körülmények között sem szabad feladnunk, ám ez nem jelent letargikus lemondást, sem belenyugvást bármibe. A keresőnek fenn

kell tartania életkörülményeit, és meg kell próbálnia megragadni, vagy ha nincs, megteremtteni a legkisebb esélyt is a pozitív változásra.

A Keresés nem pusztán metafizikai tanulmányokból vagy csupán meditációs gyakorlásból áll. Mindkettőre szükség van, ám még ez sem elég. Saját tapasztalatainkat is meg kell vizsgálnunk, és meg kell próbálnunk feléleszteni intuíciónkat. Mindenekfelett a keresőnek el kell határoznia, hogy hűségesen követi a filozófia etikai ideáljait és gyakorolja morális tanításait.

Hiába tanulsz meg mindezeket az igazságokat, ha ismereteid csupán intellektuálisak. *Alkalmazni* kell őket saját környezetünkben, a szív mélyében kell érezni őket, s végül szilárd alapokra kell őket helyezni a Tudatosságban, ahonnan erednek.

Tegyük szokássá, amíg természetünké nem válik, hogy kedvesek, megbocsátók és együttérzők vagyunk másokkal. Mit veszíthetünk? Talán pár apró dolgot, egy kevéske pénzt, egy órát vagy egy vitát? De lássuk be, mit nyerhetünk! Szabadulást a személyes egótól, érdemet az Önvaló kegyelméhez, több szeretetet a bennünk rejlő világban és több barátot a rajtunk kívüli világban.

Nem csak mások számára nem kívánatos, hogy felkészületlenül és megtisztulás nélkül spirituális szolgálatba kezdjünk, de saját magunk jólétére is határozottan veszélyes!

Az egyetlen valós felhívás spirituális szolgálatra csak egy valódi mestertől vagy saját Magasabb Énünktől jöhet. Ha az egóból származik, akkor annak eredménye csak fölösleges betolakodás lesz mások életébe, amelyből kevés jó süllhet ki, bármily nemes is a szándék.

Amikor ebbe az inkarnációba megérkeztünk, a saját életünkért és nem mások életéért való felelősséggel jöttünk. Mások eddig is és ezután is a saját életükért voltak s lesznek felelősek. Isten soha nem tette át az ő terheiket a mi vállunkra.

Megérteni a Csend titokzatos nyelvét, és ezt a megértést visszahozni a formák világába olyan műveken keresztül, amelyek kifejezik a Szellem kreatív vitalitását - ez lehet az egyik útja, hogy az emberiséget szolgáljuk.

Meg kell vizsgálni magunkat, hogy a rejtett én keresése mennyire képezi részét s okát emberbaráti tevékenységünknek.

Aki a saját életét nem tudja egyenesbe hozni, annak haszontalan megpróbálni más emberek életét rendbe tenni. Arrogáns és pimasz cselekedet akkor hozzálátni az emberiség megjavításán dolgozni, amikor mi magunkra is még igencsak ránk férne a javulás. Az idő és az erő, amelyet egy ilyen szolgálatra szánánk, sokkal hasznosabban telik, ha saját magunkra fordítjuk. Ilyen esetekben, ha más emberek életének természetes folyásába belekontárkodunk, csak bolondot csinálunk magunkból, és zavaros helyzetbe kerülünk. Csak ha már magunk kellően letisztultunk, van arra esély, hogy valódi szolgálatot tegyünk másoknak. Az olyan ember, akinek belső és külső élete kudarcokkal van tele, nem szabad, hogy csúfot űzzön a tanításból azzal, hogy állandóan az emberiség iránti szolgálat vágyáról karattyol. Az ilyen szolgálatnak a hozzá legközelebb eső ponton kell kezdődnie: önmagán.

Ha szándékait valóban tisztán és személyiségét ragaszkodásmentes állapotban tartja, módot fog találni a szolgálatra - bár erre csak igen kevés ember képes.

Nem arról van szó, hogy nem kell törődni másokkal és nem kell segíteni rajtuk, hanem arról, hogy emlékezni kell, milyen keveset tehetünk értük, amíg ilyen gyengék vagyunk.

Az olyan segítség, amelyet a szenvedővel való azonosulásunk váltott ki, kétszeres: egyszer mint fizikai segítség, másodszer mint spirituális áldás.

A filozofikus szolgálat a gyakorlatiasságról és a személyes önzetlenségről ismerzik meg.

Világosan meg kell különböztetnem az emberek megsegítését és elégedetté tételét. Sokan írták és mondták nekem, hogy a könyveim segítettek rajtuk, miközben ezalatt valójában azt értik, hogy érzelmileg pozitívan hatottak rájuk. Csak akkor segítünk, ha egy ember elméjét egy magasabb szintre emeljük, nem akkor, amikor megerősítjük jelenlegi állapotában. A segítség azt jelenti, hogy segítjük a fejlődését. Ha garantáljuk elégedettségét, azzal valójában csak bilincseit erősítjük.

A keresőnek elsősorban a saját fejlődésével kell foglalkoznia, s csak másodsorban a társadaloméval. Csak ha saját fejlődését beteljesítette, akkor fordíthatja meg a sorrendet. Ha első lelkesedésében kereső helyett reformer vagy misszionárius lesz, akkor előbb-utóbb utat téveszt.

Ha úgy gondol magára, mint aki a szolgálatot végzi, aki az embereket segíti, akkor azzal csak az egót erősíti. Gátként fog feszülni közte és a magasabb személytelen erő közt. Cselekedeteinek spirituális hatékonysága pedig egyre csökkenni fog.

Mivel a Felsőbbrendű Én kegyelme az, ami végül is számít, ezért nem szabad túl korán keresésünk állapotát értékelgetni. Hagyni kell, hogy az saját medrében folyjon. Ezáltal mentesülünk mind a túlzott elbizonytalanodás, mind a túlzott lelkesedés szélsőségeitől. Lehetséges, hogy ebben az inkarnációban nem leszel képes elérni az ego megsemmisítése által az egyesülést a Felsőbbrendű Énnel, ám bizonyos, hogy kellően meg tudod gyengíteni az egót, ami a cél felé vezet. Ez a meggyengítés nem függ a Kegyelemtől, csak saját képességeidről és akaratodtól.

Ez a belső sebezhetetlenség túl távolinak tűnik ahhoz, hogy gyakorolható legyen. De a legfőbb értéke annak van, ha megpróbáljuk keresni, mert ez *irányt ad* a gondolatnak, érzésnek és akaratnak. Valószínűtlen, hogy a kereső ebben az inkarnációban ilyen magasra jusson, ugyanakkor valószínű, hogy képes lesz két-három lépéssel közelebb jutni ehhez a célhoz.

LAZÍTÁS ÉS VISSZAVONULÁS

Pihenők - Feszültség és nyomás - Lazítsuk el a testet, lélegzést és elmét - A Visszavonulás Háza - Magány - A Természet értéke - A napnyugta elmélkedés

Fogadjuk el a mindig élő hívást, ami a Csendből ered, ízleljük meg különleges édességét, és hallgassunk csendes parancsaira.

Vonuljunk vissza mindennap legalább egyszer, nem csak a világ aktivitásától, de saját belső konfliktusainktól is.

A visszavonulás eme periódusaiban az Elvek szerint kell élnünk, meg kell tisztítanunk elménket és szívünket, el kell távolítanunk a gonosz gondolatokat, és ott kell lakoznunk, ahol nincs sietség és nyomás.

Az ilyen visszavonulást nem hétfégi pihenőnek vagy szabadságnak kell tartani, habár indirekt módon ilyen célokat is szolgál, hanem életmódnak. Nem arra való, hogy elüssük az időnket vagy mozdulatlanul pihenjük az aktivitás periódusai között. Ez kreatív erőfeszítés arra, hogy átalakítsuk magunkat és értékrendünket.

A visszavonulás gyakorlása a filozófiai szemszögéből egészen más, mint ha a világtól való menekülés okán következne be. Az első esetben az ember arra törekszik, hogy maga és élete fölött uralomra tegyen szert, míg a másodikban csak léha lazulásról van szó és az élet valóságaitól való elrugaszkodásról.

A filozófia sem a puszta kolostori visszavonulást, sem a teljes aktivitásban töltött életet nem ajánlja, hanem sokkal inkább e kettő értelmes és arányos kombiná-

dóját; egy olyan kombinációt, amelyben az első elem szükségszerű okokból kisebb, mint a második.

A Bölcsesség megköveteli az egyensúlyt, ám ennek ellenére a modern ember kiegyensúlyozatlan életet él. Szüntelen aktivitás jellemzi, akár a munkáját, akár örömeit nézzük - a csendes nyugalom és belső visszavonulás kiegyensúlyozó ereje nélkül. Aktivitása a munkálkodás ideje alatt helyénvaló, ám kordában kell tartani, s nem szabad hagyni, hogy elnyomja azokat az értékes pillanato-
kat, amikor magasabb lényünk tanácsaira kellene hallgatnunk. Ezért az elme elcsendesítésének gyakorlása szükségszerűség, nem luxus vagy hobbi. A kínai ezoterikus iskola ezt az elme megtisztításának nevezi.

Ha ezek a világtól való időnkénti visszavonulások hasznunkra válnak, ha erősebb akarattal, tisztább elmével és nyugodtabb szívvel térünk vissza belőlük; ha képessé tesznek minket arra, hogy mélyebb dolgokra irányítsuk gondolatainkat és összegyűjtsük erőnket egy magasabb élet iránt, akkor ostobaság lenne ezeket a visszavonulásokat a világtól való menekülésnek nevezni.

Ha meg akarjuk találni azt, ami a legmagasabb magunkban, akkor legjobb, ha keresésünket azzal kezdjük, hogy visszavonulunk vidékre, és olyan szakmát keresünk magunknak, ahol nem kell önzőn harcolni és másokkal versenyezni, így kevesebb munkahelyi ambícióval és egy egyszerűbb életmóddal sokkal nagyobb esélyünk lesz arra, hogy a törekvés zsenge növényét ápoljuk. Elválasztván magunkat a nagyvárosok izgatott légkörétől, amit veszítünk külső gazdagságban, azt megnyerjük belsőben. Ám ha hűen követjük ideáljainkat, azt fogjuk találni, hogy ugyanaz a belső hang, amely arra biztatott bennünket, hogy elkülönüljünk másoktól, arra fog biztatni időnként, hogy térjünk vissza és tanuljunk meg a lecke hiányzó részét. Az élet legtöbb leckéjét megtanulhatjuk apró vidéki közösségekben és visszavonultságban - ám nem mindegyiket. Amelyiket nem, azt csak a forrongó városokban és az emberek közösségében sajátíthatjuk el.

Mivel legtöbbünknek ezen a földön kell élnünk, az emberi társadalomban, nem választhatjuk a menekülés útját. Nem vonulhatunk kolostorokba vagy aszámokba. És mivel a filozófia tanulói vagyunk, nem is akarjuk ezt tenni, mert azt gondoljuk, hogy az askéták valójában nem a világ és a társadalom, hanem

maguk elöl menekülnek - mi azonban úgy hisszük, életünk fő célja önmagunk átalakítása. Amikor időszakos és részleges visszavonulásokat végzünk, azért tesszük, hogy elcsendesítsük az elmét, megszabadítsuk kötődéseitől a szívet, meglássuk a távlatokat és végiggondoljuk életünket - nem azért, hogy elmene-küljünk az élet elöl és léhán üldögéljünk éveken át.

Aki a mozgalmas világ közepén nemes életet él, nagyobb annál, mint aki ugyan-ezt egy kolostorban teszi.

Szükség van időnként ezekre a visszavonulásokra, hogy belülről megtisztítsuk magunkat, újult erőt találjunk és új inspirációra tegyünk szert, hogy tanulmá-nyozzuk önmagunkat, meditáljunk, és megértsük az igazságot.

Valódi szükség van arra, hogy kiegyensúlyozzuk szélsőségesen aktív tenden-ciáinkat valamiféle elcsendesedéssel, hogy ellensúlyozzuk túlzott cselekedni akarásunkat mélyebb lényünkkel.

A modern élet gyorsasága és a városok nyüzsgő lármája megakadályozza, hogy magunkra találjunk. Úgy kell leülnünk, mintha a sivatagban volnánk egye-dül, s csak a csend lenne a társunk. Le kell lassítanunk gondolatainkat, amíg a gondolatok között lévő pillanatokban meglátjuk, ki is a gondolkodó. Ám időt kell adnunk erre, türelmesnek kell lennünk - mert nem ott rögtön láthatjuk ezt meg, hanem csak mélyen magunkban. Mélyen magunkban fény világít a sötét alagút végén.

Milyen sokan vagyunk, akiket a szorongással, stresszel és folytonos izgalmi állapottal teli korunk elcsigáz! Hajlamosak vagyunk elmerülni munkánkban, teendőinkben, és állandóan hol ezt, hol azt csináljuk. Bizonyos értelemben mi magunk vagyunk felszínes életünk ostoba áldozatai, vágyainak és cselekedeteinek öntudatlan rabszolgái, szeszélyeink és vagyontárgyaink táncoló marionett bábu. Nincs valódi szabad akaratunk, csupán látszólagos. Csak rá kell néznünk a nagyvárosok embereinek arcára, hogy meglássuk, leg-többjük mennyire híján van a lelki nyugalomnak. Olyannyira kifelé forduló-k lettünk, hogy természetellenessé vált, hogy önmagára fókuszáljuk az elmét és egy időre befelé forduljunk. Így azután hiányoznak belőlünk a legfontosabb

értékek, és nem vagyunk sokkal többek, mint valamivel okosabban gondolkozó páرزó állatok.

Mindenki élni akar, ám csak kevesen akarják tudni, hogyan kell élni. Ha az emberek annyit dolgoznak, hogy nincs idejük elmélyült imára, misztikus meditációra vagy metafizikai tanulmányokra, akkor éppoly vétkesek lesznek életük elpocsékolásában, mintha ugyanezt a múltó örömök kedvéért tennék. Akiknek nincs magasabb ideáljuk, csak a szórakozást hajszolják, azok a vallásos áhítatot értelmetlennek, a metafizikai tanulmányokat unalmasnak, a misztikus meditációt időpocsékolásnak, a morális nevelést pedig visszataszítónak találhatják. Akik híján vannak az imádság, meditáció, tanulmányok és gondolkodás által kitöltött belső életnek, szükségszerűen magas árat fognak fizetni reménytelen kifelé fordulásukért veszélyhelyzetek és krízisek idején. A külső élet igényeinek megvan a maguk helye, és ki is kell elégíteni bizonyos mértékben őket, ám nem szabad, hogy az ember teljes figyelmét erre fordítsa. A belső élet megtagadott és elfelejtett igényeinek is meg kell felelni. Tökéletesen igaz, hogy ennünk kell, ruházkodnunk, lakni valahol és időnként szórakozni. S az is igaz, hogy hacsak a sors szerencsés keze nem szabadít meg e terhek alól, akkor valamilyen módon meg kell, hogy szerezzük mindezekhez a pénzt, akár munka, kereskedés, csel-szövés vagy éppen szerencsejáték segítségével. Mégis elégtelen csupán a testi szükségletekről való gondoskodással törődve leélni életünket. Van helyük más gondolatoknak, amelyek a misztikus, nehezen megfogható, emelkedett dolgokkal - isteni lelkünkkel - kapcsolatosak. Az évek múlnak, és nem engedhetjük meg magunknak, hogy elpocsékoljuk az időt, azt a luxust, hogy olyannyira kifelé fordulók legyünk, hogy elveszítsük a kapcsolatot belső életünkkel.

Sajnálatos dolog betegnek lenni, ám még rosszabb, ha betegek vagyunk, de azt gondoljuk, hogy egészségesek vagyunk. A teljesen kifelé forduló ember éppén ebben az állapotban van, mert ezt a kifelé fordulást az egészséges élet állapotának tartja! Az az igazság, hogy nemcsak értelmetlen, hanem egészségtelen is, ha a cselekvés végtelen örvényébe sodródunk a belső pihenés és fizikai csend ezt megszakító pillanatai nélkül. A belső élet ilyen teljes elnyomása felborítja a Természet egyensúlyát, és ez betegség formájában nyilvánulhat meg. A meditáció gyakorlása ismeretlen, kellemetlen, a gyakorlatiassággal ellenkező, nem vonzza hát a modern embert. Régebben kellemes feladat volt, ma viszont keserű orvosság. Mégis szüksége van rá a mai embernek, még inkább, mint középkori elődeinek. Minél többet szenvedünk az állandó kifelé irányultságunkból adódó pszichikai és fizikai betegségek-től, annál fontosabbá válik lenyelni ezt az értékes orvosságot. Sokkal fontosabb a gyógy mód hatásossága, mint az, hogy maga a kúra mennyire felel meg ízlésünknek. A meditáció érinthetetlen szentélyt nyújt a világ zaklatásai elől, és azokat, akik maguktól nem hajlandók bevenni ezt a nehezen lenyelhető gyógyszer-t, az élet fájdalmas tanulságai fog-

ják erre kényszeríteni, mert nagy szükségét szenvednek, és a gyógyító béke új fonásaira lesz szükségük. Csak egyetlen biztos menedék létezik a felkorbácsolt érzelmek számára ezekben a forrongó időkben, és az önmagunkon belül van. Abban a csodálatos nyugalomban, amely a misztikusok számára bármikor elérhető. A világot elkerülhetetlenül komoly ellenreakció felé sodorja saját túlzott kifelé fordultsága, és ha ez bekövetkezik, akkor megkezdődik majd a mentális függetlenség keresése befelé.

A meditációnak vissza kell kapnia az őt megillető helyet az ember életében. Csak akik megtapasztalták csodáját, azok tudják, milyen szegényes az az élet, amelyből hiányzik. Csak akik mestereivé váltak e művészetnek, azok tudják, milyen megkönnyebbülés bársonypamlagára ledőlni és hagyni, hogy a terhek lehulljanak rólunk. A meditáció haszna mind a világi életben, mind a spirituális keresésben érezhető. Gondoljunk csak bele, mit jelent mentális gépezetünknek teljes pihenőt adni, képesnek lenni megállítani a gondolatokat, és megtapasztalni egész lényünk - a test, az idegek, a lélegzés, az érzelmek és a gondolatok! - teljes elengedését. Akiknek az idegei nem bírják a modern létezés extrém feszültségét, azok gyógyírt találnak a mentális csendben.

Olyan lényekként, akik tudatára ébredtek, hogy emberek, és nem állatok, kötelező a meditáció gyakorlása. S mégis, kevés ember ismeri fel ezt a kötelességet. A legtöbben vagy nem ismerik fel fontosságát, vagy ha fel is ismerik, alibit keresnek, mondván: túl sok egyéb dolguk és kötelességük miatt nincs idejük rá. Valójában azonban túl lusták ahhoz, hogy kiemeljék magukat a lélekkel való közömbösség megszokott állapotából. Egészséges egyensúlyt kell találnunk a munka és nyugalom, az aktivitás és kontempláció, öröm és elmélkedés között, és nem válhatunk a szokások rabjaivá. Napi pár perc, amit meditációba fektetünk, bőven megtérül. Nem csak rendszeres, hanem fontos részévé kell tennünk napirendünknek. Úgy kell átszerveznünk napunkat, hogy elég időt találjunk a lelkeség nyugalmas kultiválására a tanulás, elmélkedés és meditáció révén. Az ilyen időszakos visszavonulás a külső dolgokkal való végtelen foglalatosságtól spirituális szükséglet. Életünk új elemeként kell értelmeznünk a befelé fordulást, hogy hozzáférjünk mélyen elrejtett forrásainkhoz és felszabadítsuk a bennünk rejlő lehetőségeket. A helyes ima és filozofikus meditáció első jutalma, hogy tudjuk, és sebezhetetlen magabiztossággal tudjuk, hogy a magasztos emberi lélek létezik. Az ember igaz lelke rejtett érzékeitől és gondolataitól, ám lehetősége van ezekkel a módszerekkel felébreszteni ezt a magasabb képességet - az intuíciót -, amelynek segítségével elérheti, megismerheti a lelket, amely szeretettel fogadja majd.

Naponta fecséreljük el mentális energiáinkat, pocsékoljuk el gondolatainkat. Elpazaroljuk a Figyelem hatalmas erejét és hagyjuk, hogy elvesztegetődjön a hiábavalóságok ezreire, amelyek kitöltik az időnket.

Az ego szüntelenül újabbnál újabb - néha egészen ostoba - „feladatokat” talál ki számunkra, hogy aktívan tartson minket. Így soha nem tudunk annyira csendben lenni, hogy meghalljuk a Felsőbbrendű Én bennünk rejlő jelenlétét és hangját. Még az úgynevezett spirituális ténykedések egy része is az ego talál-mánya: a Felsőbbrendű Én nem várja el tőlünk ezeket.

Mivel minden meditációs gyakorlat csak annyira lehet sikeres, amennyire el tudsz lazulni, ezért ennek a képességnek a fontossága kiemelendő.

A napi küzdelmeket és a feszültséget csak akkor pihenhetjük ki igazán, ha az isteni jelenlét belső csendjében pihenünk. Csendben kimondani személyes életünk metafizikai igazságait, megerősíteni ezeket aktív életünk közepette és tudatosan felismerni őket érzelmi életünk örvénylésében: ez az igaz nyugalom és elengedettség.

Bölcsebb közvetlenül minden energia forrásához menni. Ott kaphatja meg tes-tünk és elménk a legéletadóbb megújulást.

A modern létezés okozta stressz miatt a rendszeres mentális pihenés nem csak ajánlatos, hanem elengedhetetlen. Ha túlzott kifelé fordulásunkat nem ellensú-lyozzuk némi befelé irányultsággal, akkor úrrá lesz rajtunk a neurózis.

A spirituális keresők egy teljes életen át tartó elkülönülése nem alkalmazható a mi korunkban, és nem is kívánatos. Az aszám mint ideális hely megfelelő volt egy kezdetlegesebb társadalom számára, de a mai komplex társadalomhoz már nem illik. A „Visszavonulás Házai”-t kellene inkább létrehozni, ahol világi emberek szent légkörben, egy tapasztalt spirituális vezető útmutatásai mellett eltölthetnek egy hétvégét, hetet, vagy akár egy teljes hónapot is.

Az asrámbeli élet nem állítja más elé jellemünket, mint gyermek próbák elé. Ha a világi kísértések, konfliktusok, veszedelmek és szorongások romboló sava elérhetné, az valódi próbája lenne a világtól elszakadt asrámlakó jellemének, és megmutatná jámborsága valódi értékét. A kolostori élet, amely semmilyen küzdelmet és veszélyt vagy konstruktív tevékenységet nem jelent, nem is bír belső értékkel azon az időszakos nyugalmon kívül, amit ad. Nem kockáztat semmit, de nem is adhat semmilyen jutalmat.

Ha sikerült szert tenni egy olyan helyre, ahol egy időre megpihenhetünk, egy olyan helyre, amely alkalmas imádságra és meditációra, kezdjük és fejezzük be minden napot csendes nyugodt kéréssel a Felsőbbrendű Én felé. Kérjük útmutatást, megvilágosodást és segítséget az ego legyűrésében. Naponta két vagy akár három meditációt is végezzünk olyan hosszú időre elnyújtva, amennyi erőnkől telik.

Korunkban sokkal inkább a filozofáló visszavonulásra szolgáló helyekre van szükség, mint kolostori közösségekre, félig visszavonulásra a világtól, s nem teljesre, hanem előre meghatározott időtartamra való elfordulásra a világi dolgoktól, személyes ügyeinktől.

A nyüzsgő modern életben a békét önmagunkon belül találhatjuk meg, kifelé való önmérséklet s befelé irányuló meditáció által.

Ram Gopal: „Számos asrámban, amit meglátogattam Indiában, világosan láttam, hogy az adott asrámot vezető bölcs körül gyülekező emberek nagy részének arcán a féltékenység és gyávaság kifejezése ült, az élet elől való menekülésé. A könnyebb utat választották a szent emberek lábainál való ücsörgéssel. Ez a negatív hozzáállás csak oda vezetett, hogy elhalasztották azt, amivel a valódi kereső bátran szembenéz.”

Szükség van olyan spirituális visszavonuló helyekre, ahol világi emberek, akik nem akarnak apácák vagy szerzetesek lenni, eltölthetnek egy napot, egy hetet vagy egy-két hónapot, hogy tanuljanak, keressék az Igazságot, és nyugodt környezetben meditáljanak.

Természetesen vannak kivételek is. Egy idős ember, aki például úgy érzi, hogy munkáját bevégezte, megszolgálta a pihenést, ő választhatja a világtól való visszavonulást, hogy csendben és magányban békét kössön Istennel.

A szív az én asrámom, s a magasabb én a mester, aki benne lakozik.

A legnagyobb magányban nem mindig a legszentebb embereket találjuk. A világról való lemondás csak akkor működik, ha a szívben is megtörténik, ami viszont, sajnálatos módon, nem látható. Nem mindig szükséges ruhánkat pókhálóval beborítani, hogy igaz hívekké váljunk.

Egyedül és csendben, a testet és elmét elcsendesítve valószínűtlen, sőt bonyolult lenne idegessé, kiegyensúlyozatlanná, nyugtalanná, kapkodóvá válni.

Nem nyerhetünk a magányos élettel semmit, és nem is találhatjuk kellemesnek, ha nincs több belső tartalékunk, mint az átlagos embernek, vagy legalábbis nem keressük ezeket a tartalékokat aktívan.

Amíg küzdünk, hogy elérjük a fényt, addig annál kevesebb időnk és esélyünk van, hogy megismerjük és megtaláljuk magunkat, minél nagyobb az ismeretségi körünk s minél több emberrel találkozunk - feltéve, hogy a kapcsolatunk velük tisztán egoisztikus. Ha nem így van, s kapcsolatunk velük valamiféle altruista szolgálatban nyilvánul meg, amely gyengíti az egót, az eredmények jobbak s a célnak megfelelőbbek lesznek. Ám még ekkor is el fog jönni a nap, amikor ezt a kiegyensúlyozatlan létezést fel *kell*, hogy cseréljük a magányra és saját belső igényeink kielégítésére: elmélkedésre, meditációra és tanulásra.

Nem azért keressük a magányt, mert az emberek többségének társaságát elfogadhatatlannak tartjuk, vagy mert el akarjuk magunkat választani a társadalomtól; nem azért, mert megkeseredtünk és cinikussá váltunk, hanem azért, mert belső munkánk intenzív, megszakítás nélküli, zavartalan koncentrációt igényel.

Csak egyetlen valódi magány létezik: ha úgy érezzük, hogy el vagyunk vágva a erőtől.

Hatalmas különbség van a lusta, beteges magunkba fordulás és az általunk ajánlott aktív, teremtő módon befelé forduló magány között.

„Legyen hűséges a szív csendjéhez, amely belülről jön, ne nyomja el a kontempláció ekstázisát, vizsgálja meg a dolgokat mélységükben, és *legyen sokat egyedül*” - ez Buddha tanácsa a magasabb élet keresőinek.

Az ember, aki nem tudja megtanulni, hogyan legyen egyedül önmagával, azt sem fogja tudni megtanulni, hogyan legyen egyedül Istennel.

Bárhová is megyünk, belső magányunkat magunkkal kell vinnünk.

A mély csend titokzatos érzése mindig megelhető az erdők mélyén. A levelekkel bélelt árnyékos ösvényeknek van valamiféle hátborzongató különlegességük. Az erdő zöld lugasaiból és moha lepte fatörzseiből a kor árad, eldugott zugaiból a béke ünnepélyes érzése. Csodálatos szépségűek a fűcsomók alól felbukkanó kis virágok, a lombokból hallatszó vidám ének. Magasztos és vén - békével tölt el az erdő.

A bölcsek a hegyekhez fordulnak pihenésért, a föld minden sarkából ide térnek vissza a világtól megfáradtak. Ősi lelkek ők, számtalanszor születtek már meg, és matuzsálemi karakterükhöz jól illenek az elaggott hegyek. A szirteken ülnek, és a dacos csúcsokat szemlélik. Megtelnek békével, ahogy a méh is megtelik a virágokról összegyűjtött virággal.

Azok, kiknek érzelmei válaszolnak a Természet fenségére és nagyszerűségére, bármilyen formában is jelenik meg - hegyek, erdők, folyók, tavak, a tenger, az ég vagy a virágok alakjában -, nem materialisták, még ha annak is nevezik magukat. Öntudatlanul az Isteni Valóságnak ajánlják fel áhítatukat, habár ezt ők maguk máshogy fogják hívni.

Keresztes Szent János, amikor csak Iznatoraf kolostorában tartózkodott, felmászott a harangtorony kicsinyke padlásszobájába, és hosszú időkre ott maradt, egy kicsiny ablakból szemlélve a csendes völgyet. Amikor Andalúziában az El Calvario remeteség priorja volt, az egyik gyakorlat, amit a szerzeteseknek tanított, az volt, hogy üljenek le és szemléljék a nyílt eget, a dombokat, fákat, növényeket, mezőket, és ezeknek a dolgoknak a szépségében való elmerüléssel dicsérik az Urat. Írásából azt is tudjuk, hogy ezeknek a gyakorlatoknak az utolsó fázisa a képek nélküli kontempláció volt.

A napnyugta saját szépségét hozza el, saját költészetét szavalja. Érdekes megvárni azt a rövid időszakot a Természet szent pihenője előtt, amikor osztozhatunk lelkének békéjében, az elme misztériumában, és megérezhetjük vele való összetartozásunkat. Ahogy a szürkület egyre erősebb lesz, nézőpontunk megváltozik, és alapvető igazságokat érthetünk meg vagy válhatnak azok sokkal érthetőbbé, tisztábbá számunkra. Ez az időszak hatással van a szívre és az érzésekre is - gazdagodnak, nemesednek és megtisztulnak.

Ahogy nézzük, minél jobban összpontosítjuk figyelmünket, annál finomabb és finomabb gondolatokba mélyedünk el, és nem csak a látható napot tiszteljük ezáltal, hanem a láthatatlan lelket is.

Engedem, hogy az idő szétterüljön és visszatérjen fonásába, ahogy egyik percről a másikra a növekvő homályban a hegyek lassan eltűnnek, miként a szoba is. A szemeim lezáródnak, a szemlélődés befejeződik, az Üresség tölt el mindent, és nem marad senki, aki elmondaná, amit tapasztal.

MEDITÁCIÓ KEZDŐKNEK

Helye és feltételei - Kószáló gondolatok - Gyakoroljuk a figyelem koncentrációját - Meditatív gondolkodás - Képek vizualizálása - Mantrák - Szimbólumok - Megerősítések és szuggesztiók

Az azonnali és ideiglenes használatra szánt igazságokat megtanulhatjuk könyvekből és tanítóktól, de a végső igazságot csak önmagunkból nyerhetjük ki meditációval.

A meditációt nem mint végcélt kell tekinteni, hanem mint eszközt, amellyel az igazi célt elérhetjük.

A meditáció értékei közül az egyik az, hogy egy mélyebb szintre viszi a tudatosságot, így lehetővé téve, hogy a középpontunkból éljünk, nem a felszínről. Ennek eredménye, hogy nézőpontunkat nem teljesen az érzékreakciók uralják, mint az állatoknál, hanem az elme kezd uralkodni. Ez egyre inkább önuralomhoz, önismerethez és önmagunk megbékítéséhez vezet.

A filozófia egyik elve, hogy attól függ, mit ismerhetünk meg, hogy kik vagyunk. Egy mély ember mély igazságokat tudhat, míg egy sekélyes erre nem lehet képes. Ez valójában az egyik ok, amiért szükség van a meditáció gyakorlására.

A meditáció egy olyan egyszerű gyakorlat, ami a nyugati emberek számára túl ismeretlen ahhoz, hogy megértsék. Mi lehetne hát egyszerűbb magyarázat, mint ez: ha eléggé mélyen és eléggé hosszú ideig nézünk saját elménkbe és szívünkbe, hogy áthatoljunk a vágyak óceánján, amelyek naponta elvonják figyelmünket, megtalálhatjuk a békét.

Módszer ez arra, hogy elválasszuk a figyelmet folyton változó objektumaitól, és ezután képessé tegyük a felszabadított mentális erőt, hogy tanulmányozza saját forrását.

Ha az elme figyelmét elvonja környezete, akkor nem észlelheti önmagát. Ezt könnyű megérteni. Ha a test vonja el figyelmét, az eredmény ugyanez, s bár kissé nehezebben, de ezt is meg lehet érteni. Ám amikor az elme figyelmét önmagától saját gondolatai vonják el, az a helyzet az, amit a legnehezebben megérteni.

A meditáció igazi állapotát akkor érzük el, amikor tudatában vagyunk a tudatosságnak, bármilyen gondolat felbukkanása nélkül. Azonban ez nem a végső állapot. Van ezen túl is egy szint, ahol minden tudatosság eltűnik, de az öntudat teljes elvesztése nélkül, ellentétben azzal, ahogy ez ilyen állapotban történni szokott.

A meditáció akkor sikeres, ha minden gondolat megszűnik, és az isteni jelenlétet érezzük ezen az ürességen belül.

A filozófia nem arra tanítja az embereket, hogy ürítsék ki elméjüket, takarítsák ki az összes gondolatot, legyenek mozdulatlanok és passzívak. Azt tanítja, hogy redukáljuk a gondolkodást egyetlen alapgondolatra, és az vagy legyen kérdő, miként a „Mi vagyok én?” vagy megerősítő jellegű, mint például „Az isteni bennem lakozik”. Igaz, hogy a Felsőbbrendű Én tudatosságának megnyílása első tapasztalatként a gondolkodási folyamat lezárulását, az elme teljes csendességét fogja hozni. Ám ez a fázis elmúlik, s akkor fog ismétlődni, mikor a legmélyebb transzba, a meditatív elmélyültségbe kerülünk. Ekkor azonban már magától kell jönnie, a magasabb én kegyelme folytán, nem pedig az alacsonyabb erőszakossága miatt. Az elme pusztá kiürítése ennek híján veszélyes lehet, s azt a prudens keresők elkerülik, ugyanis magában rejti a médiummá válás és a megszállottság kockázatát.

A meditáció bizonyos értelemben erőfeszítés. Kezdetben a fölösleges gondolatok dzsungelén való átjutás, később az abból kiáradó hatásnak való passzív alávetés segítségével a saját magunkba, pszichénk legközepébe való belépést próbálja elérni, Ez valójában az isteni lelkünk. Az első fázisban kemény akaratra

Van szükség, hogy legyőzzük és megsemmisítsük a folyton támadó gondolatokat, amelyek megakadályozzák a sikert. A második lépcsőben ugyanakkor az akaraterő ilyen megnyilvánulása komoly hiba lenne, ennek éppen ellenkezőjére van szükség - az ego teljes feladására.

Az elme puszta kiürítése, a gondolatok puszta megállítása egy pár percre - ha nem jár együtt a négyrétű keresés egyéb erőfeszítéseivel - nem elegendő ahhoz, hogy misztikus állapotot váltson ki. Egy misztikus rend magasan álló tagja négy szemközt elmondta nekem, hogy az elmetartalom kiürítésének hosszú éveken át tartó gyakorlása alatt egyszer sem jutott el a magasabb tudatosságig. A meditáció alatt az erőfeszítésnek legfőképpen arra kell irányulnia, hogy az elme koncentrált, nyugodt és csendes legyen, nem arra, hogy kiürítsük. Ha az üresség megjelenik, annak magától kell történnie, nem erőfeszítéseink eredményeképpen, ami a gondolkozási folyamat megállását jelezné, ám ez igen magas szint, amit kevesek érnek el. Még az elme teljes kiüresítését célzó jó szándékú próbálkozások is nem kívánt eredményre vezethetnek, médiumi és negatív ürességet eredményezve, amelyben semmi spirituális nincsen. Ha azonban ez az állapot magától, a helyes meditáció eredményeképpen következik be, akkor nem puszta üresség lesz, hanem sokkal inkább tökéletes nyugalom, amely elégedett önmagával, és a gondolatokat alsóbbrendű zavaró tényezőnek tekinti.

A kezdőt figyelmeztetnünk kell, hogy a koncentráció gyakorlásának bizonyos formái, mint például a diagramok vizualizálása vagy mondatok ismétlése, miként az elme kiürítése útmutatás megszerzése céljából nem keverendők össze a meditáció igazi útjával. Ennek ugyanis nincs más célja, mint az ego alárendelése a Felsőbbrendű Énnek, és nincs más eszköze, mint az imádságos törekvés, szeretetteljes önátadás, és a mentális csend.

A jóga alsóbb szintjeinek módszerei, a légzéskontroll és a mantrák nem hoznak tartós eredményt az elme feletti uralom megszerzésében, ám előkészítik és könnyebbé teszik azoknak a módszereknek a gyakorlását, amelyek már valóban tartós eredményt hoznak.

Ha a meditációban a tudatosság eléggé mély szintjeire jutunk le, elérkezünk egy olyan szintre, ahol a jelenség-világ eltűnik a tudatból, ahol az idő, gondolatok és helyek megszűnnek létezni, ahol a személyes én feloldódik, és úgy tűnik, nincs

többé. Ha nem zavarja meg erőszakos beavatkozás a külvilágból, ez a tökéletes, gondolatok nélküli belső csend sokáig tarthat, ám végül a Természet visszaköveteli a meditálót, és visszahozza e világba. Így hát ez is csak egy tapasztalat, a tapasztalatokra jellemző átmenetiséggel. Hozzá fog azonban járulni a végső állapot eléréséhez, amikor folyamatosan legbelsőbb lényünkben lakozunk, akár csendes meditációban, akár a világ forgatagának közepén vagyunk.

Nem szabad szem elől tévesztenünk, a különbséget cél és eszköz között, a kettő ugyanis nem ugyanaz. A meditáció és az aszkézis az utóbbi része, ám nem az ember számára kijelölt végső cél.

Súlyos hiba lenne azt gondolni, hogy bármilyen gyakorlatot abban a formában kellene folytatni, azzal a kérdéssel, megerősítéssel vagy elemzéssel, amit előre elhatároztunk, függetlenül attól, hogy mi történik a meditáció folyamán. Éppen ellenkezőleg: ha bármely pillanatban mélyebb érzések, erősebb belső indíttatás vagy különös béke megjelenését érezzük, abba kell hagynunk a gyakorlatot, feladni a módszert és átadni magunkat a belső látogatónak. Nem szabad haboznunk és nem szabad félnünk szabadon választani.

Az egyetlen út a meditáció megtanulására a gyakorlás, és ismét csak a gyakorlás. Ez visszavonulást jelent a megszokott napi dolgainktól és tevékenységünktől háromnegyed órára, ha van rá lehetőség, és ezalatt rendszeres gyakorlatokat kell végezni. Hogy ez éppen milyen gyakorlatot jelent, az részben a saját ízlésünktől függ. Lehet valamely könyvben olvasott gyakorlat vagy egy téma, amit egy ihletett írásból vettünk, melynek igazsága szíven ütött minket, de lehet egy jellemvonás, amelynek erős szükségét érezzük, vagy lehet tisztán áhítatteljes vágyódás, hogy a felsőbb én eltöltsön minket. Bármi is legyen, kellően személyiségünkhöz illőnek kell lennie, hogy kiváltsa érdeklődésünket, és figyelmünket lekösse. Ha így van, folyamatosan erre a témára tudjuk fókuszálni gondolatainkat, és körbe tudjuk járni a témát. Ha ez megtörtént, akkor megvalósult az első fázis, a koncentráció. Sajnálatos módon ennek az időnek a nagy része elpazarlódik a felesleges gondolatok és a felbukkanó, figyelmünket elvonó emlékek kiirtására, így valójában kevés idő marad magára a koncentrációra. A megoldás az ismételt gyakorlás.

A következő fázisban akaraterőnkkel ki kell zárni az öt érzékszerv észleléseit, a képeket és benyomásokat, miközben fenntartjuk a meditatív gondolkodás fonalát. Próbáljuk elmélyíteni, fenntartani és meghosszabbítani az elme kon-

centrációját, és ugyanakkor elfelejteni a külső világot. Az érzéktapasztalatok sokasága - a látás, a hallás stb. - általában megakadályozzák, hogy elérjük a belső énünket, és erőfeszítéseinknek ebben a fázisban szándékosan arra kell irányulniuk, hogy elvonjuk a figyelmet az érzékektől. Úgy fogjuk érezni ebben a fázisban, mintha egy láthatatlan ajtón dörömbölnénk, melynek másik oldalán misztikus céljaink találhatók.

Ez alatt a rövid idő alatt különös feladatot kell végrehajtani - elválasztani magunkat a kisszerúségtől, az érzékiségtől, a személyes karrierünkhöz és családi kapcsolatainkhoz tartozó ügyektől, és meg kell próbálnunk egyesülni a nagy igazságokkal, spirituális lényünk személytelen elveivel.

Tökéletesen meg kell értenünk és el kell fogadnunk, mennyire fontos a pontosság, ha a meditációról van szó. Be kell tartanunk íratlan ígéretünket éppúgy, mint ahogy akkor is betartanánk a megbeszélt időpontot, ha valaki mással találkozónánk, legyen az baráti vagy munkahelyi találkozó. Csak ha olyan tisztelettel tudunk a Felsőbbrendű Énre tekinteni, mint egy másik személyre, mint láthatatlan és csendes társunkra, akivel együtt töltjük a meditáció idejét; csak ha komoly problémának tartjuk, ha esetleg a kijelölt időben nem tudunk meditálni, akkor várható, hogy ezek a gyakorlatok bármiféle eredményre vezetnek. Különös tapasztalat - ám túl gyakran történik ahhoz, hogy jelentéktelennek tekintsük - hogy e szent kapcsolat idejére valami halaszthatatlannak tűnő teendő, vonzónak tűnő egyéb program vagy valamiféle akadály kerül elő, amely megpróbál meggátolni minket a gyakorlásban. Az egót bántja, hogy megszokott rendjét megzavarják, és ellenáll ennek az erőfeszítésnek, amely az ő alapjait rengetné meg. Ilyenkor ellen kell állnunk, semmiféle kifogást nem szabad elfogadnunk magunktól. Az elhatározást, hogy a megszabott időpontban leüljünk meditálni, nem szabad könnyedén visszavonni, függetlenül attól, hogy milyen nyomás nehezedik ránk kívülről vagy belülről. Lehetséges, hogy minden elszántságunkra szükség lesz, hogy elszakadjunk az emberektől, vagy hogy csendes helyet, magányt találjunk, és abbahagyjuk, amit éppen csinálunk, bármi is legyen az, de végül az eredmény meg fogja érni az áldozatot.

A meditációt úgy kell kezdeni, hogy emlékezetünkbe idézzük spirituális küldetésünket, és félrerakjuk a saját ügyeinkkel vagy a világgal foglalkozó gondolatokat, és egyedül a Felsőbbrendű Én gondolatának adunk helyet.

Nem számít mennyi időnk van éppen, legyen az öt perc vagy ötven, a komótoság szándékosan előidézett érzésével kell hozzáállnunk a gyakorláshoz. Ne vigyünk sietséget ebbe a munkába, mert kezdettől fogva meg fogja hiúsítani erőfeszítéseinket.

Lehetetlen a meditáció művészetét mesteri szintre fejleszteni a türelem gyakorlása nélkül. Először is meg kell tanulnunk szoborszerűen, bármiféle mozgás nélkül ülni, másodsor pedig meg kell tanulnunk, hogyan viseljük el a várakozás idejét, amikor az elme szertelensége megpróbálja kimozdítani békéjéből a test csendességét.

Elméletileg a közvetlenül a felkelés utáni a legjobb időszak a meditációra, mert ekkor a legnyugodtabb az elme. A gyakorlatban ez nem feltétlenül van így, ha álmok kavarták fel vagy munkánk, egyéb tevékenységünk miatt nagyon korán kell felkelnünk. Lehetnek továbbá olyan időszakok, amelyek egy adott személynek nagyon vonzóak, mint például a napnyugta vagy éjfél.

Aki valóban elszánt, és azt akarja, hogy gyorsan haladjon, annak ki kell használni a kora reggel óráit, amikor a hajnal rózsaujja megérinti a földet. Ezt az órát a Legfelsőbbön történő meditációra kell fordítani, hogy végül spirituális hajnal is virradhasson lelkünkre. Ezzel az egyszerű cselekedettel előre kisimítjük napunkat. Mégis, azon kevesek között, akik az Igazságot keresik, még kevesebben vannak, akik hajlandók lennének feladni az ágy melegét. A legtöbben készek néhány órát feláldozni az alvásból nő és az általuk nyújtott élvezetek kedvéért, de nagyon kevesen vannak azok, kik az isteni jelenlét által nyújtott örömök kedvéért hajlandók lennének feláldozni pár órát az alvásukból.

A lét egy másik síkján különös és emelkedett minőségük van azoknak a meditációknak, melyeket a kora hajnal óráiban végzünk, mikor még sötét van. Ezt az időszakot bizonyos hindu és szufi iskolák is ajánlják.

Gyakori hiba, hogy mivel ezeknek a gyakorlatoknak nincs kézzelfogható gyümölcsük, semmilyen érzést vagy tapasztalatot nem biztosítanak, sokan úgy vélik, hogy elpocsékolt idő, amit meditációval töltenek. Ezért hagyják abba

a gyakorlást oly sokan hosszabb-rövidebb idő után. De hogyan is tudhatná az ego, hogy az az egyszerű aktus, amikor alázatos lemondással, kitartással és türelemmel koldusként ülünk a Felsőbbrendű Én ajtaja előtt, az valójában a hitnek egy olyan megnyilvánulása, amelyért a jutalom bizonyos, még ha a jutalom megnyilvánulásának pontos formája nem az is.

Ha úgy ülünk le meditálni, hogy titokban arra számítunk, félig rejtetten abban reménykedünk vagy tudatosan arra vágyunk, hogy drámai megvilágosodás, hirtelen átalakulás ér minket, az nem más, mint az ego megjelenése, és ez el is torlaszolja az utat a Felsőbbrendű Én énnélküli síkja előtt.

Meditáció vagy imádkozás céljára megfelelő keletre fordulni, ahol a nap kel, nyugatra, ahol nyugszik vagy délre, ahol a legerősebb. Az észak azonban kevésbé kívánatos, nem csak azért, mert ott nincsen nap, hanem azért is, mert abból az irányból jönnek azok az erők, amelyek alvás alatt aktívak a testben.

A test pozíciója hatással van a meditáció kezdetére. Minden izmot el kell ernyeszteni, minden ujjnak mozdulatlanak, az állkapocsnak pedig elengedettnek kell lennie. Bármilyen fizikai merevség hátráltatja a kontempláció megkezdését.

Más személyek alacsonyabb rendű aurasugárzása hat ránk, és keveredik a sajátunkkal a nap folyamán. Ezért javasolja az iszlám imádság előtt a kéz és láb megmosását, és ugyanezt ajánlja a filozofikus miszticizmus is meditáció előtt.

Mit tegyünk a szemünkkel meditáció alatt? Kezdőknek legjobb teljesen behunyni a szemüket, hogy a külső világ ne vonja el figyelmüket. Közepesen előrehaladott és haladó gyakorlóknak is jobb csukott szemmel kezdeni, majd megfelelő időpontban félig kinyitni őket, és lefelé, pár méterrel magunk elé irányítani őket, amíg a meditáció véget nem ér. De a tapasztalt gyakorlók számára legkönnyebb, ha gyorsan keresztüljutnak a zárt és félig nyitott állapoton, és amikor belsőjük azt parancsolja, akkor teljesen ki kell nyitni a szemüket, s így tartani a meditáció végéig, vagy amíg belsőjükből ezzel ellentétes parancs nem fakad. Ezek az általános szabályok, amelyek a három fázisra vonatkoznak.

Négy fontos pontja van a testnek, amire a meditáció alatt szemünket s figyelmünket irányíthatjuk, ha félig vagy teljesen nyitva tartjuk őket. Az első a köldök, a második az orr hegye, a harmadik a szemöldökök közötti rész vagy az ornyereg, s a negyedik - amely kifejezetten kínai gyakorlat - a földre nézni, kissé a lábak előtt, amely valahol a második és a harmadik pont közötti helyzetet biztosít a szemnek.

Nem elég az elmét elcsendesíteni, a szív érzéseire is hatni kell, és a törekvés és odaadás forró és erős hullámainak kell a Felsőbbrendű Én felé irányítani. Ennek eredményeképpen felébred egy bizonyos erő, a Lélekerő, amely segít minket mélyebb, koncentráltabb kontemplációba jutni.

Bhakti, azaz a szeretetteljes önátadás komoly segítség. A szeretet nélkülözhetetlen a meditációban, olyan erő, amely önátadásból és tiszteletből tevődik össze. A cél az egyesülés. A meditáció sikerességét a Magasabb Énnel való eggyéválás (egyesülés) jelzi. A meditációnak vágyakozásnak kell lennie, mely arra irányul, hogy megtaláljuk valódi otthonunkat az univerzumban.

Ne zavarjon vagy nyugtalanítson, ha a meditáció alatt egy bizonyos idő eltelté, és a koncentráció bizonyos mélységének elérése után pár pillanatra elveszítjük az öntudatunkat. Ez lesz az előjele és bevezetése a harmadik fázisnak, a kontemplációnak. Olyan érzésünk lesz ezután a pillanatnyi tudatszűnet után, mintha mély, álomtalan álomból ébrednék fel. Csodálatos ébredés ez, nagyon csendes elmével, lágyan elnyugodott érzelmekkel és teljesen kipihent idegrendszerrel.

A meditációt rossz célokra is lehet használni. Ekkor már nem segédeszköz a spirituális szabadsághoz, hanem egy újabb börtön, amely éppen hogy távol tart attól. Ez olyankor történhet meg, ha célunk okkult erők megszerzése, mert ez csak az ego felnagyításához, megerősítéséhez vezet. Hasonló az eset, ha az a célunk, hogy próféták, tanítók, reformerek legyünk, akik befolyásolni vagy vezetni tudnak másokat. Ez az ego spirituális ambícióit erősíti, amely pontosan ugyanaz az erő, mint ami a világi ambíciók felé hajt, csupán egy magasabb síkon működik.

Az ego olyannyira fontosnak tartja magát, hogy a meditáció, amelynek pontosan az ego kiürítéséről kellene szólni, csak egy újabb alkalom lesz, hogy kifejtse saját aktivitását.

Figyelmeztetni kell a kezdőket a rájuk leselkedő hibákra és a veszélyekre. A legnagyobb hiba, ha nem ismerjük fel az ego hozzájárulását a misztikus tapasztalatokhoz, a legnagyobb veszély pedig, hogy médiumisztikus passzivitásnak engedjük át magunkat, azt hívén, hogy az misztikus passzivitás.

Vannak emberek, akik születési adottságaik és temperamentumuk alapján a spiritisztikus médiumok típusához tartoznak. Nekik nem szabad meditálniuk, amíg magasabb énüket meg nem erősítették, érzéseiket meg nem tisztították, és amíg kellő tudásra nem tettek szert. Fennáll ugyanis a kockázata, hogy gonosz lelkek használják föl őket, ami egészen a megszállottságig fajulhat.

Akiknek elméje neurotikus vagy pszichotikus, jobban teszik, ha valamilyen kezeléssel vesznek részt, mielőtt elkezdenének meditációs gyakorlatokkal foglalkozni.

Gyakran túl sok figyelmet szentelnek a meditáció szerepének. Kétségtelenül szükséges gyakorlat, de csak részét képezi a végrehajtandó feladatoknak. Egyensúly, tisztelet, tudás, erény és tudatosság tevékenység közben, vagy anélkül - ezek szintén gyakorlandók.

Szükséges néhány óvó szót intézni azokhoz, akik a meditáció gyakorlását most kezdik. Lényünknek egy ismeretlen részébe próbálunk behatolni olyan eszközökkel, amiket magunk alakítunk ki saját magunkból. Ha ennek a munkának a nyersanyaga selejtes vagy a módszer helytelen, az eredmények elégtelenek, sőt veszélyesek lehetnek. Továbbá ez az utazás bizonyos veszélyeket és kockázatokat hordoz azok számára, akiknek érzésvilága kiegyensúlyozatlan, akiknek érzelmei fegyelmezetlenek, akik szívesen kihasználják másokat, akiknek kritikai érzéke gyenge és akiknek kevés a tudása. Ezért az utazó csak komoly előkészületekkel és megfelelő felszereléssel vághat neki az útnak, csak így védheti magát meg ezektől a veszélyektől: fel kell készítenie és alkalmassá kell tennie elméjét és személyiségét az erőfeszítésekre.

Ha bármikor be tudsz lépni a KONTEMPLÁCIÓ állapotába, és olyan hosszú ideig tudod fenntartani, ameddig akarod, akkor válsz a meditáció mesterévé.

A gyakorlat első feladata arra irányul, hogy elnyomja az összes gondolatot, érzést, képet és energiát, amely nem az általa az adott alkalomra kiválasztott témához, imához vagy problémához tartozik. Nem szabad, hogy bármi más a tudatába lépjen, vagy ha mégis belép, azonnal el kell távolítani. Az efféle eltávolítást mindig kilégzésnek kell kísérenie, s minden visszatérés az eredeti témához belégzéssel járjon.

Amikor a gondolatok összevisszák, nehezen ellenőrizhetők, akkor is mindig van bennünk valami, ami tudatában van ennek a szétszórtságnak. Hz a tudás a rejtett „Én”-hez tartozik, amely mozdíthatatlan kőszikla gyanánt szemléli minden erőfeszítésünket. Ezért keresnünk kell, éreznünk kell ezt az Ént, és azonosítani kell magunkat vele. Ha ezt sikeresen végezzük, akkor a szétszórtság magától eltávozik, és a feltörő gondolatok feloldódnak az osztatlan Gondolatban.

Zárj ki minden gondolatot, amely nem a koncentráció témájához tartozik! Ha - s ez valószínű - mégis elgyengülnél, s engeded őket ismét behatolni elmédbe, vedd föl ismét a harcot, és akaratérddel űzd el őket. Térj vissza újra meg újra a kiválasztott célhoz, amíg csak szükséges.

Nem elég pusztán elcsendesíteni az elmét és a testet: a figyelmet és szándékaikat ugyanekkor a Felsőbbrendű Én felé kell fordítanunk, amely túl van testen és elmén.

Mindennap be kell zárkóznod egy szobába pár percre azzal a szilárd elhatározással, hogy megszelídíted az elmét, amely úgy ugrál összevissza, mint egy majom. Ki kell választani egy témát és szilárdan rögzíteni az elmét. Minden figyelmünkkel erre kell koncentrálnunk, és először ki kell sajtolni belőle egy-két gondolatot, majd egy logikus gondolati fonalat kell felépíteni a témáról. Az elme ellenállását mindennapos kitaró harccal kell megtörni.

Ha a kóborlásra hajlamos gondolatok elvonják figyelmedet, és legyőzik erőfejtéseidet, megakadályozva a meditációt, akkor próbálj meg egy másik utat. Kérdőjelezd meg magukat a gondolatokat, keresd eredetüket, kövesd őket kiindulási pontjukhoz, és így fokozatosan csökkentsd számukat. Találd ki, hogy milyen az egóból származó impulzus, érzelem vagy vágy váltja ki keletkezésüket, és szorítsd vissza ezt az okot az ürességbe. Ily módon különválaszthatod magad a gondolatoktól, elutasíthatod, hogy azonosítsd magad velük, és közelebb juthatsz valódi énedhez.

A munkát, a figyelem s vele együtt az Én-érzés saját forrása felé fordítását úgy kell elvégezni, hogy gondolkodás csak addig kísérje, amíg azt nem lehet megállítani vagy magától meg nem szűnik. Ezt a munkát a csendben történő kitartó keresés követi. Amikor a keresés szükségessége véget ér, akkor a kereső eltűnik, az „Én” tiszta létezéssé válik, s ekkor megtalálja saját forrását. Ezek alatt a nappali vagy éjszakai gyakorlások alatt a feladat az, hogy a szétszórta figyelmet, amely normális állapotunk, félretegyük, s a koncentrált figyelem állapotába kerüljünk, s azt fenn is tartsuk. Ez elengedhetetlen az előrehaladáshoz.

A világi tevékenységek végzése alatti koncentráció különbözik a misztikus meditáció során megvalósulótól. Az előbbi általában külső dolgokra irányul és az érzéki örömeik megtapasztalására, míg a második a belső lényünkre, és visszautasítja az érzéki örömeiket. Így a két állapot ellenpólust képez, az egyik az egokereső emberhez, a másik a Felsőbbrendű Ént kereső emberhez tartozik.

Vannak, akik megismerik azt az állapotot, amiben a jógik vannak, amikor úgy elmerülnek egy könyvben, hogy nem hallják, mit beszélnek nekik, amikor úgy elvesznek egy gondolatban, hogy környezetüket nem észlelik, amikor az elképzelt valóságossá válik, amikor csak az elragadtatott érzelmek és az elme léteznek, elválasztva a fizikai valóságtól. Van azonban egy alapvető különbség: elmerült állapotuk általában személyes vagy világi dologra vonatkozik, míg a jógi azzal foglalkozik, ami ezeken felül áll.

Stefan Zweig osztrák író fiatalkorában meglátogatta Rodint, a szobrászt és figyelte, ahogy párizsi műtermében dolgozik. Ezt írta a látogatásról: „Többet tanultam azon a délutánon Meudonban, mint az összes iskolában töltött éveim

alatt, mert azóta tudom, hogyan kell elvégezni bármilyen emberi munkát úgy, hogy jó és hasznos legyen. Semmi sem lepett meg eddig annyira, mint amikor ott felismertem, hogy milyen tökéletesen elfelejtheti az ember munkája közben az időt, a helyet és a világot. Abban az órában megértettem minden művészet és kiemelkedő földi alkotás lényegét: koncentráció, erőink összegyűjtése egyetlen cél érdekében, legyen az kicsiny vagy nagy; az oly gyakran szétszórt akaratérő egyetlen irányba való fókuszálásának képessége."

Amikor a koncentráció teljessé válik, a szüntelen hullámzó gondolati erők lecsillapodnak és az érzelmi izgalom állapota megszűnik. Ez az a lélektani pillanat, amikor a misztikus természetszerűen egzaltációt, békét, földöntúli érzéseket él át. De egyúttal ez az a lélektani pillanat is, amikor fel kell adnia az ez által kiváltott személyes kielégülést, és még mélyebbre kell hatolnia, hogy megértse annak a forrásnak a belső jellegét, ahonnan ezek az érzések erednek. Hogy megértse a tiszta Elmét.

A képzelőerő fegyelmezett használata segíteni fogja ideáljaink elérését, a fantáziálgatás azonban csak hátráltatja.

A gondolkodásnak le kell állnia, ám ha a kis ego szintjén marad abba, akkor annak eredménye csupán médiumisztikus tapasztalat vagy éréken túli érzékelés lesz. Ha azonban helyes felkészülés és megtisztulás után mélyebb szinten jön létre, akkor az elme ürességét a Felsőbbrendű Énnel való eggyé válás fogja kitölteni.

Ha nagyon elmélyülünk egy spirituális ideában, akkor - feltéve hogy kellő mélységben tesszük ezt - kapcsolatot alakíthatunk ki az Univerzális Elmével. Ez képessé tesz minket, hogy megértsük mindazt intuitív módon, amit intellektuálisan nem tudnánk.

A nagy igazságokon, a Felsőbbrendű Én tulajdonságain és természetén való napi elmélkedés szokása nagyon hasznos. Bár ezek eleinte csak pusztán intellektuális ideák, ahogy azonban telik az idő, egyre több melegséggel, étellel és erővel telnek meg.

A Felsőbbrendű Én érzékeli a róla való gondolatainkat, bármilyen korlátozottak és gyengék is legyenek, és egyre közelebb emeli azokat magához. Az efféle megvilágosodott gondolkodás nem olyan, mint a szokásos hétköznapi gondolkodás. Minőségi emelkedettsége és misztikus mélysége sokkal magasabb rendű. Amikor azonban a gondolataid nem tudnak mélyebbre hatolni, a Felsőbbrendű Én majd megérinti és elcsendesíti azokat. Abban a pillanatban tudni fogsz.

Könnyű megfejtetni a velünk történetek világi, gyakorlatias üzenetét, de nem olyan könnyű megfejtetni a bennük rejlő magasabb, spirituális üzenetet. Azért van ez, mert megszokásból adódóan az ego nézőpontjából tekintünk ezekre az eseményekre, különösen, ha személyes érzelmeink is erősen kötődnek hozzájuk. Az igazság megértéséhez át kell helyeznünk belső viszonyítási pontunkat.

Az *Önvaló bölcsessége* című könyvemben ismertettem egy meditációs gyakorlatot, amelyet elalvás előtt kell elvégezni. Ez a gyakorlat az aznapi események, gondolataink és tetteink végiggondolása, visszatekintés rájuk egy bizonyos módon. Most ismertetek még egy gyakorlatot, amely mind jellegét, mind eredményeit illetően hasonlatos ehhez, de nem csak elalvás előtt gyakorolható, hanem bármely más napszakban is. A tanulónak ki kell választania eseményeket, történéseket vagy hosszabb időszakokat tapasztalataiból, személyes viselkedéséből, és a korábbi gyakorlathoz hasonló személytelen nézőpontból a benne rejlő tanulságokra figyelve végig kell gondolnia azokat. Az alapul szolgáló események történhettek hosszú évekkel ezelőtt vagy akár ezen a héten. Különösen hasznos része a gyakorlatnak a morális tévedések és hibás viselkedés analitikus, minden részletre kiterjedő vizsgálata, boncolása. A cél, hogy tisztán lássuk és megértsük, hogy a jövőben miként kell korrigálnunk őket. Az egót élesen és kritikusan kell vizsgálni a gyakorlat folyamán.

Ne feledjük, hogy nem azért kell emlékezetünkbe idézni jellemhibáinkat, hogy bánkódjunk miattuk, hanem hogy kijavítsuk őket. Balszerencsénk rejtett okai ugyanis legtöbbször jellemhibák és viselkedésbeli problémák. A jövőbe mutató leghasznosabb gyakorlati bölcsességet úgy szerezhetjük meg, ha mások jelenlegi tapasztalatainak érzelemmentes vizsgálata a saját élettörténéseinkre való személytelen visszatekintéssel párosul. Ám az efféle bölcsesség csak korlátozottan használható, ha nem veszi figyelembe a karma működését és a spirituális fejlődés mozgatórugóit, így tehát az összes különböző felsorolt elemet és nézőpontot kell egyesítenünk.

Ennek a gyakorlatnak a szokásos jógyakorlatokkal ellentétben nem az a célja, hogy megállítsa a gondolatok áramlását. Sokkal inkább életre kelti

őket, miközben felhasználja a filozófiai visszatekintés és az imagináció erejét. Azonban egyre inkább szokatlanul személytelenné és mélyé válik, s a leszűrt igazságokat nem szennyezik be az érzelmek és szenvedélyek. De nem ez az egyetlen erénye ennek a gyakorlatnak. Ki fog fejlődni a tudatosságnak valami-féle befelé fordulása, amely a gyakorlót egyre közelebb hozza spirituális énjéhez, s közben egész életlátása csodálatos módon megváltozik.

Bármi, amit tapasztaltál, gondoltál vagy tettél életed során, alapja lehet egy ilyen gyakorlatnak, amely visszatekintő, elemző és végül filozofikus lesz.

El kell jutnunk ezeknek a mélyen gyökerező karmikus, mentális és érzelmi tendenciáknak a végső forrásához, ha el akarjuk érni a valódit, amit elhomályosítanak. Ha ez megtörténik, hihetetlen szabadságérzést élünk át, belső forradalmat, és ezután következik a belátás „villámfénye” a valós természetébe.

Vajon nehéz ez a gyakorlat? Hogyan állíthatja meg az ember a gondolkodást? Emlékszem: nem javasolják, hogy szándékosan állítsa le az ember a gondolkodást. Nem. Azt tanítják, hogy folytassuk szüntelenül annak keresését, hogy mik is vagyunk valójában. Eddig kerestem, de nem tudom az egót sem a testben, sem az intellektusban megtalálni. Ki vagyok hát akkor? A testen és az intellektuson túl nincs semmi! Ekkor ez a gondolat lepett meg: „Figyelmedet irányítsd hát erre a semmire!”

Semmi? Semmi? Semmi? Fokozatosan és észrevehetetlenül passzív állapotba kerültem. Azután egyre mélyülő nyugalom érzése töltött el. Észrevehetetlenül eltöltött a lélek csendessége. Nagyon kellemes volt, megnyugtatta idegeimet, elmémet, szívemet. A béke érzése, amely körülölelt, ahogy ott ültem, leírhatatlan boldogsággá, csodálatos nyugalommá dagadt. A boldogság olyan mélyen átjárt, hogy *elfelejtettem gondolkodni*. Olyan lelkesen adtam át magam neki, miként egy nő adja át magát a férfinak, akit szeret. Mily áldott állapotban voltam! Vajon nem afféle állapot volt, ez, mint amelyre Szent Pál utal, amikor azt mondta „a béke, amely túl van mindenben”? A percek lassan kúsztak, és félórával később testem még mindig mozdulatlan, arcom merev volt, szemeim közömbösek a körülöttem lévő dolgok iránt. Vajon saját elmém misztikus mélységeibe merültem? A türelmetlenség teljesen lerombolta volna, amit elértem. Megértettem, hogy milyen hiábavaló megpróbálni ráerőszakolni saját szokásos nyughatatlanságunkat az ilyen teljesen szokatlan helyzetekre.

Isten vagy a guru mentális képének végső haszna az, hogy végül segít megszabadulni magától a képtől, mert az igazi kereső végső célja mindig az, hogy saját maga kiépítse Isten-tudatosságát, belső meglátása segítségével felfogja a Valót, és saját intelligenciájával megértse az Igazságot. Amikor tehát elérted azt a szintet, ahol bármikor könnyen transzba merülsz a vezetőd vagy gurud jelenlétében, vagy mentális képe segítségével, akkor ez a kép teljesítette feladatát, el kell azt engedni, és tovább kell lépni. Ha nem ezt tesszük, akkor gyakorlásunk értelmét veszti. A Felsőbbrendű Én végül befejezi a munkát, ha nem állunk ellen, eltüntetvén a képet és jelenlétet, és ennek helyét ő maga tölti ki. Ekkor tudni fogod, hogy ez a te valódi lelked, igazi éned, szent központod. Érezni fogod Istent önmagadon belül, lényed tiszta esszenciájaként. Bármely más személlyel kapcsolatos bármiféle érzés csak szentségtörés lenne.

Ha addig folytatjuk a gyakorlást, amíg elménkben éppen olyan tisztán látunk egy képet, mint ahogy az előttünk fekvő rajzon a szemünkkel látjuk, akkor elértük ennek a gyakorlatnak (vizualizáció) a célját.

A mantrajóga gyakorlása jól ismert egész Indiában. Tudják, hogy ez olyan gyakorlat, amely úrrá tud lenni az elme szétszórtságán. A mantra, amelyet vagy guru ad, vagy egy könyvből származik, olyan szó, kifejezés, vagy akár teljes mondat, amelyet a gyakorló magában ismételtet - mondja, suttogja vagy csak elméjében ismétli. Van olyan szanszkrit mantra, amelyik értelmetlen, míg van olyan is, aminek nagyon mély metafizikai vagy vallásos jelentése van. A koncentráció elsajátítása szempontjából nem számít, hogy melyiket használjuk, ám a személyiségfejlesztés szempontjából már van jelentősége, miként a mantra által szimbolizált vallásos tisztelet kifejezése révén is. Ezt a mentális vagy hangos ismétlést rendszeresen és hittel kell végezni.

A mantra akkor válik a leghasznosabbá, mikor lényünk legmélyéről halljuk. Ekkor a legkomolyabb belső elmélyüléshez vezet.

Az isteni világ első megnyilvánulása a hang. Először belső fülünkkel halljuk meg. Isten neve nemcsak minden bűnt tud könnyedén lemosni, hanem a szív csomóit is ki tudja oldozni, és felébreszti az Isten iránti szeretetet. Egyetlen bűn létezik: elválasztva élni Istentől.

A mantrajóga lényege egy kiválasztott szó ismételtetése, amíg el nem merülünk benne. Három fokozata van: (a) hangosan kántáljuk a szót; (b) suttogjuk; (c) mentálisan ismétljük magunkban. Amikor az ismétlés megszűnik, a gondolatok eltűnnek. A folyamatos koncentráció által a mantra életünk háttérévé válik. Ahogy egy dallamot énekelhetünk vagy dúdolgathatunk magunkban, miközben világi dolgainkat végezzük, a mantra is állandó társaságunkká válhat. Ha teljes figyelmünket és koncentrációnkat a mantrának szenteljük és egyszer csak abbahagyjuk az ismétlést, akkor azonnal minden gondolkodás megszűnik. Ez a mantra értelme, azonban hetekig hónapokig tarthat, amíg ezt az eredményt elérjük.

A Spirituális Szimbólumok erősen intellektuális, aktív elméjű tanulóknak szolgálnak segítségül az alábbi célok elérése érdekében: (1) az elme szétszórtságának enyhítése; (2) a belső testeken történő teremtő munka céljából, mivel ezek a formák megfelelnek az (a) atom, illetve (b) az univerzum valós felépítésének.

Könnyebb a valóságon szimbólumon keresztül meditálni, mint közvetlenül.

Minden szimbólumra hét percig koncentrálj! (1) Gondolj egy világoskék keresztre, mely a fizikai vagy testi természeted keresztre feszítését jelenti. Az erre való gyakori koncentráció lelki változásokhoz vezethet. (2) Képzeld el egy aranyszínű háromszöget, amely a harmóniát és intellektuális egyensúlyt képviseli. (3) Képzeld el egy ötágú ezüstszerű csillagot mint a tökéletes ember jelképét.

Egy virág éppen olyan jó koncentrációs objektum, mint bármi más. Sőt jobb is, mert megpróbálhatjuk eggyé olvasztani szívünket a virág szívével.

Kínában a Tang dinasztia alatt virágzó módszer szerint a hirtelen megvilágosodást rövid, gyakran furcsa jelentésű állítások segítségével érték el - melyeket a mester adott a tanítványnak. Ezt később a japánok is átvették, ahol a módszer eredeti neve, a „ko-ang” „koan”-ra módosult. Habár követői sokkal többet állítottak róla, a sikeres gyakorló csak egy villanásszerű pillantáshoz jutott a valóság természetébe; az eredmény nem volt állandó és teljes. Ez a módszer nem egyenlő és nem összekeverendő a mantra jellegű jógaival, a pár szóba tömörített igazságmagvakon (amelyeket mahávákjának hívnak Indiában) való

MEDITÁCIÓ KEZDŐKNEK

meditációval, mivel ez utóbbiak komoly jelentéssel bírnak, míg a koan gyakran illogikus és mindig rejtélyes.

Ha egy ideát az elménkben tartunk meditáció alatt, méghozzá hittel, szimpátiával és örömmel, akkor saját részünké tesszük. Ha vigyázunk rá, hogy ezek az ideák pozitívak, konstruktívak és felemelők legyenek, akkor a meditáció eredményei megmutatkoznak a jellemben és a személyiségben is.

A nyughatatlan, örökké aktív intellektus jóra is fordíthatja aktivitását, ha ehhez a gyakorlathoz folyamodik. Amikor ez megtörténik, akkor az a személyiségvonás, ami a keresés nagy ellenségének tűnt, hirtelen erős szövetségessé válik. Ha személyes ügyeinken való állandó gondolkodás helyett mindig csak a mantrára, a mesterre vagy Isten végtelenségére és örökkévalóságára gondolunk, akkor sikerült a csel.

Ha olyan gondolat lép be elménkbe vagy olyan vágy kavart föl, amelyet szégyelünk, de nem tudunk neki ellenállni, akkor azonnal kezdjük el mondogatni egy odaillő vagy általunk gyakran használt állítást, vagy bármiféle helyénvaló szót, és ismétljük, amíg az elménk és érzéseink ismét tisztává nem válnak.

Egy kijelentés haszna erősen függ attól, hogy teljes elménkkal, osztatlan szívvel, az erejébe vetett bizalommal és a felemelkedés iránti tiszta szándékkal mondjuk-e.

Egy barátom érdekes és hasznos módszerről számolt be a kijelentésekkel kapcsolatban. Országának egyik ismert szent embere - s egyben misztikusa - tanította neki, amikor a Jézus-imádság használatát magyarázta. Ezt a kijelentést, amelyet évszázadokkal ezelőtt sokan használtak a régi bizánci kolostorokban és még ma is használják a Balkánon és szláv kolostorokban. A módszer lényege, hogy a szavak számát fokozatosan csökkentjük egyre. A csökkentés természetesen nem gyors folyamat, hanem sok hónap alatt valósul meg. Az említett esetben hét szó szerepel az imában: „Uram, Jézus Krisztus, kegyelmezz nekem, szegény bűnösnek”. Az első pár hétben mindegyik szót használják, majd a Krisztus szót kiiktatják. Legközelebb az „Uram” tagot is kiveszik, majd az utolsó két szót, egészen addig, amíg csak a „Jézus” szó marad meg. A kijelentést ezután

egyetlen szóként állandósítják: Jézus-Jézus-Jézus-Jézus. Ezt a módszert szinte minden kijelentéshez használni lehet. A kiválasztott utolsó szó legyen egy név, ha Istenhez vagy spirituális vezetőhöz való fohászról van szó, ha pedig nem, akkor legyen egy vágyott tulajdonság.

Kijelentések:

1. „Mindennapi énemben éppoly szabaddá válok a rossz szokásaimtól, mint amilyen szabad vagyok a Felsőbbrendű Énben.”
2. „Valódi lényemben erős, boldog és békés vagyok.”
3. „A gondolat, érzés és test mestere vagyok.”
4. „Végtelen erő, segíts! Végtelen bölcsesség, világosíts meg! Végtelen Szeretet, nemesíts!”
5. „Szavaimból az igazság és az erő árad.”
6. „Látom magam az Én uralma felé haladni.”
7. „Engedd, hogy egyre jobban együttműködjek a Felsőbbrendű Énnel. Hadd legyenek engedelmes és értelmes eszköze akaratának.”
8. „Örömmel működöm együtt életem magasabb értelmével.”
9. „A végtelen erő bennem van!”
10. „Bennem rejlik a Fény! Vezess problémáim bölcs megoldásához!”
11. „Végtelen Béke vagyok.”
12. „Egy vagyok a halhatatlan Felsőbbrendű Énnel.”
13. „Minden testrészem tökéletesen egészséges, minden szervem tökéletesen működik.”
14. „Valódi énemben az élet örök, a bölcsesség végtelen, a szépség megsemmisíthetetlen, és az erő kifogyhatatlan. Csak testem emberi, de valódi lényegem isteni.”
15. „Az élet központja vagyok az Isteni Életben, az értelem központja vagyok az Isteni Intelligenciában.”
16. „Minden helyzetben nyugodt maradok, és engedem, hogy az intuitív erő irányítson.”
17. „A pillanat problémáim túl a Felsőbbrendű Én végtelen csendjébe tekintek.”
18. „Erőm a Felsőbbrendű Énnek engedelmeskedik.”
19. „Ó, végtelen és személytelen boldogság!”
20. „Örömmel lakozom a Felsőbbrendű Én boldog nyugalmaiban.”
21. „Isten mindig mosolyog rám.”
22. „Isten rám mosolyog.”
23. „Isten békéje.”
24. „A Felsőbbrendű Én békéjében élek.”

25. „A Felsőbbrendű Én boldogsága árad szét mosolyomban.”
26. „Végtelen békében lakozok.”
27. „Sugárzó és életteli lény vagyok. Azt fejezem ki a világban, amit lényem mélyén érzek.”

Mi lehetne újabb, mint egy új hajnal? Milyen csodás lehetőséget ad az élet megújítására! És hogyan is láthatnánk ehhez a feladathoz jobban, mint valamilyen pozitív deklarációval: „Végtelen béke vagyok”. Legyen ez első reggeli gondolatunk, és tartsuk szilárdan ébrenlétünk első pár percében, melyek meghatározzák egész napunkat. Így bármivel is kell majd foglalkoznunk, bármilyen nehézségek tornyosulnak elénk, békénket oda is magunkkal visszük.

Soha ne hozzunk fel személyes ügyeket vagy problémákat, amíg el nem értük a meditáció csúcspontját, megpihentünk ott, és készen állunk visszatérni a világba.

Ha reggeli első és esti utolsó gondolatunk is a Felsőbbrendű Énre vonatkozik, akkor elégedettek lehetünk fejlődésünk ütemével.

Fejlődésünk korai szakaszában a magasabb én valamilyen emberi érzéssel felfogható, mentális képként lesz elérhető számunkra. Később azonban olyannak mutatja magát, amilyen valójában: forma nélküli tiszta lényként.

A TEST

*Higiénia és megtisztulás - Élelem - Gyakorlatok és testtartások -
Légzésgyakorlatok - A szex jelentősége, hatása*

Munkánknak a test megfigyelésével kell kezdődnie, mert az az ego szolgálja. Amilyen mértékben el tudjuk érni, hogy az ideált kövesse, olyan mértékben könnyítjük vagy nehezítjük meg az ego útját.

A test elhanyagolása gyakori probléma a keresők körében, abbéli nagy lelkesedésükben, hogy elérjék magasabb énüket. Ám a kettőt nem lehet elválasztani egymástól, és együtt kell rájuk tekinteni, ha sikert akarunk elérni. Minden ember - s a keresők sem kivételek ez alól - a lét mindkét síkján él. A test elhanyagolását nem indokolhatjuk, mondván, hogy érdektelen, mivel minden érdeklődésünket már a magasabb felé irányítottuk. Bármilyen mentális vagy szóbeli kifogást is találunk magunknak, akkor is a testben élünk, és felelősek vagyunk azért, mit teszünk vagy mit nem teszünk ezzel a testtel. Ha hagyjuk leromlani, mérgekkel feltöltődni, és nem vigyázunk arra, hogy természetes funkcióit betöltse, akkor előbb-utóbb elménk és érzéseink olyan jelzést adnak, amely rákényszerít arra, hogy felülvizsgáljuk álláspontunkat, és megértsük, hogy a földön járunk, bármennyire is felfelé tekint szemünk.

A test éppúgy isteni kivetülés, mint a bolygó, ahol lakunk. Nem démoni, s nem is jelképe az ember szomorú bukásának. Minden sejt - ja szövetekben, csontban, izmokban és idegekben, amikből áll - maga is az isteni intelligencia és cél kivetülése. A test az univerzum kicsinyített mása.

Ha megtanulunk gondot viselni a testünkre, megtanuljuk jó egészségben, erőben tartani, az segíteni és nem akadályozni fogja lelki törekvéseinket. Akinek a teste legyengül, szervei képtelenek a normális működésre, életereje gyenge, előbb-utóbb valószínűleg aggódni kezd, és kénytelen lesz foglalkozni testével. Akinek nincs semmi baja, az szabadabb, hiszen nem kell aggódnia egészsége

miatt. Hiszen hogyan is felejthetné el a testét az, aki beteges? Túl gyakran lesz kénytelen szembesülni problémáival. A fennhéjázó tanácsok, melyek nem foglalkoznak az élet e területével, felemelően hathatnak lelkére, de nem oldják meg problémáit. Bármiféle tanítás, mely nem foglalkozik a testtel, s mely így állandó aggodás forrásaként hagyja meg, egyértelműen egyoldalú, nem teljes tanítás. A testi dolgokkal való nemtörődömség nem képezheti valódi bölcsesség alapját, és éppen ezért védhetetlen.

Az egészséges aszkézis, melynek célja a test feletti értelmes uralom megszerzése, mindig is harmóniában fog állni a természettel, de az egészségtelen, morbid és túlzott aszkézis mindig csak konfliktust fog okozni.

Éppoly istenkáromlás megtagadni, megvetni a testet, és nem törődni az élet fizikai oldalával, mint amennyire istenkáromlás lenne tagadni azt, hogy az univerzum az isteni kivetülése.

Az ételt illető testi ösztönök oly perverzzé váltak az egy életen át tartó mesterséges szokások miatt, a civilizáció úgynevezett szokásai annyira kiölték az eredeti testi ösztönöket, hogy a szervezetünk már nem úgy reagál az ételre, ahogy kellene. Hogy visszanyerjük a valódi ösztöneinket és megértsük, hogy mi az ember természetes tápláléka, böjtre vagy böjtök sorozatára van szükségünk.

A böjt lehetőséget ad a szervezetnek, hogy megszabaduljon korábbi étkezési szokásaitól, és visszanyerje valódi ösztöneit. Nem kell túlzottan hosszúnak lenni egy efféle böjtnek, kivéve a legrosszabb és legreménytelenebb krónikus betegségek esetén. Könnyebb, kellemesebb és éppoly hatásos rövidebb böjtöket tartani. Ezek hossza egy-négy nap között lehet, és egymástól egy hét és egy hónap közötti szünet választja el őket. Egy kanál frissen csavart citromlét tegyünk egy üveg meleg vízbe, s igyuk ezt, ha megszomjazunk; segíteni fog kioldani a mérgező lerakódásokat a belső szervekből.

A meditáció gyakorlása nem kívánatos böjtölés közben, mivel könnyen médiumisztikus állapothoz vagy hallucinációkhoz vezethet. Másrészt viszont az imádság kívánatos és a szokásosnál hosszabb időre nyújtandó ezalatt az időszak alatt. Az így elért eredmények általában kiválóak.

A böjt utáni első étkezések tökéletesek annak megfigyelésére, hogy mely ételek nem kívánatosak és károsak a szervezetünkre. Ilyenkor ugyanis sokkal tisztábbak és romlatlanabbak ösztöneink, és sokkal inkább képesek vagyunk hallgatni testünk tanácsaira. Ilyenkor könnyebb megtörni a rossz szokásokat, például a túlzott dohányzást vagy falánkságot. Nagyon fontos azonban, hogy teljes figyelmünkkel az étel felé forduljunk: minden újabb falatra adott testi reakciónknak tudatában kell lennünk.

Aki meg kívánja újítani testét, annak először is kellő ismeretanyagot kell szereznie, különben amikor akadályokkal szembesül, problémák merülnek fel, könnyen elkedvetlenedhet, és fel is adhatja az egészséget. Tudni kell, hogy mi vár ránk s mi történhet velünk. Különösen tudatában kell lennünk az érzések változékonyságának, az életerő hullámzásának, a különböző lehetséges tüneteknek, s annak, hogy mi módon kell cselekednünk, ha jelentkeznek. Időnként tisztulási kríziseken eshetünk át, s ez okozza a legnagyobb problémát. A romló, oszló anyagok feloldása és eltávolítása a szervezetből, a sejtekből időnként nagyon nehéz, s a folyamat külső jelei ijesztők lehetnek. Azt hihetjük emiatt, hogy amit teszünk, téves, helytelen, s meg sem kellett volna próbálnunk. Éppen ekkor van szükségünk azok segítségére, akik már megtették ezt az utat, s elérték azokat a hihetetlen eredményeket, amik az út végén várnak: a szervek megfiatalodását s betegségek eltűnését. Ezért szükséges, hogy egy komolyabb étrendváltás vagy böjt előtt megismerkedjünk mások tapasztalataival. Erre ma már megvan a mód, sok helyen olvashatunk a témáról, s így nem kell a sötétben tapogatózunk, hanem tudni fogjuk, mit miért teszünk.

Azok számára, akik valóban magasabb életre vágynak, nincs sok lehetőség, saját testüket is magasabb állapotba kell hozniuk - hisz ebben a testben lakoznak, ezeket az idegeket és ezt az agyat használják gondolkodási folyamatukban. Az ilyen tanítványok nem viszonyulhatnak nemtörődöm módon ahhoz a kérdéshez, hogy mivel táplálják testüket.

A húsevés, dohányzás és az alkohol fanatikus és agresszív ellenzőinek intoleranciája éppúgy tévnézet, mint ezek ellenkezője, s éppúgy káros - csak épp más módon - mint ahogy ezek az anyagok károkat okoznak azok számára, akik túlságosan ragaszkodnak hozzájuk.

Nem elég keveset enni. Következetesnek kell lennünk - ez a legfontosabb. Nem jó, ha pár hónapnyi vagy évnyi helyes étkezés után hirtelen visszaesünk a helytelen szokásokba, mert így akár napok, hetek alatt elveszthetjük, amit korábban egészségben nyertünk - a negatív hatás akár ilyen gyors is lehet. Fel kell állítanunk egy étrendet, és azután ragaszkodni kell szabályainkhoz. A barátok és rokonok könnyen eltéríthetnek attól az étrendtől, ami tapasztalataink alapján testünknek és lelkünknek a legjobb, és sok akaratereőre lesz szükségünk, hogy ellenálljunk nekik. Elszántan kell ragaszkodnunk elhatározásunkhoz, s nem szabad, hogy bármi vagy bárki megingasson.

A hús nélküli étrend tisztán tudományos alapokon nyugszik. A húsos ételben ugyanis túl sok káros húgysav és purin van, s így nem képezheti egészséges étrend részét. Ráadásul rombolja is a bélflórát. Erőteljes felépítésű, fizikai munkásokra ez nem hat, de a gyengébb, ülő foglalkozást folytatókra egyértelműen igen.

Thomas Jefferson írja a „Levelek”-ben: „Azt gondolom, az általuk elfogyasztott állati étel mennyisége az, amely képtelenné teszi őket a civilizált életmódra. Valószínűleg a konyháikban, s nem templomaikban kell kezdeni a reformot, s az életmód-misszionáriusok hasznosabbak lennének, mint azok, kik a vallás és filozófia segítségével próbálják őket megszelídíteni.”

Ha valaki azt gondolja, hogy az élethez feltétlenül szükséges húst ennie, akkor legalább a vértől tisztítsa meg, ahogy azt a legkorábbi keresztény egyház első püspöke, Szent Jakab a keresztények kötelességévé tette, miként Mózes, az Egyiptomból menekültek bölcs és hatalmas vezetője a zsidókat is erre kötelezte. Ezzel csökkenteni fogják a fizikai betegség valószínűségét, és javítani morális javulásuk esélyeit. Akinek további megerősítésre van szüksége a vértelen étrend témájában, olvassa el a Bibliában a Teremtés Könyve I:29-et. Nem véletlenül használnak oly gyakran a fekete mágiában áldozati ajándékként vért, mely csak az univerzum sötét őselvének felel meg, de az emberi test számára nem megfelelő anyag. Még rosszabb, ha ehhez a vérhez lelki rettegés, félelem, kín kapcsolódik, ami a mészárszékekben való várakozás óráiban és még inkább a vágás közben keletkezik.

Mielőtt az állatot a vágóhídon leölik, körbeveszik a múlt és jelent ijesztő visítással, félelemmel teli eseményei és az elkövetkezendő gyilkosság érzése. Rettegése

beleivódik a húsába, az ölés alatt pedig akaratlanul is vizelet kerül a testébe. Ez a húgysav a vér által szétterjed, és ekkor már fizikailag is átjárja a testet a méreg.

A hús és kisebb mértékben az egyéb állati termékek fogyasztása leszűkíti az emberi tudatosságot arra szintre, amelyet az állati tulajdonságok határoznak meg. Ha valóban emberivé akarunk válni, meg kell szabadítanunk magunkat az efféle ételektől való függéstől, melyek sejtjeit természetből fogva áthatják az állati tulajdonságok.

Az ember gyilkos ösztönét *indirekt* módon a húsevés iránti vágy tartja életben.

Az Úrhoz fordulnak aggódó imáikkal, hogy szánja meg őket, segítsen és könyörüljön rajtuk, ám ők maguk egy pillanatig sem gondolkoznak, hogy megkönyörüljenek azokon az állatokon, amelyeket miattuk tartanak és mészárolnak le.

Az állatok lemészárlása szükségtelen az emberi táplálkozás szempontjából, ezért morális bűn, ősi szégyen egész nemzeteken, ami ellen szentek és próféták, látnokok és tanítók harcoltak és óvtak. A Visszahatás Törvénye miatt a bűnösök - bármennyire is nem tudnak róla - bűnhődni fognak. Ha azt találják, hogy a Magasabb Erőhöz szóló imáik nem találnak meghallgatásra, akkor emlékezzenek, hogy ők maguk sem mutattak könyörületet.

Nem tagadjuk, sőt ellenkezőleg, teljes mértékben elfogadjuk a hathajóga-módszerek eredetiségét és hatékonyságát. Gondosan lettek kifejlesztve a céljaik elérése érdekében, és alkalmasak is arra. Amit tagadunk, az egyrészt alkalmasságuk, másrészt veszélytelenségük a nyugati ember számára. Ezeket az állításokat elméleti és tapasztalati alapon tesszük. Az említett módszerek ősieik, valójában atlantiszi rendszerek maradványai. Annak az emberfajnak a mentalitása és fizikuma, amely számára kifejlesztették, nem ugyanaz, mint a jelenlegi fehér euro-amerikai emberek testi és szellemi felépítése. Az evolúció aktívan működött az elmúlt évezredekben, amelyek az ősi és a mai kultúrák megjelenése között eltelték. Fontos változások mentek végbe az idegrendszerben és az agyfelépítésben. Az ősi múltból származó szövegek szerint a transzállapot a hatha

Jóga csúcspontja. Ezt olyan hathajógiktól hallottuk, akik mesteri szintre értek el ebben a rendszerben. Valójában ez az állapot nem más, mint egy nagyon mély alvás, amelyet szándékosan hoznak létre, habár fizikailag különleges tulajdonságokkal ruházza fel a testet erre az időre. Még akkor is, amikor a transz oly hosszúvá válik, hogy a jógit élelem és ital nélkül napokra vagy hetekre a föld alá temethetik, ezalatt az idő alatt mentálisan eléggé inaktív, és nincs nagyon öntudatánál. Pulzusa és légzése rendkívül lelassul, sőt emberi érzékszervekkel észlelhetetlen, habár kifinomult elektronikus műszerekkel, mint például a kardiogram, mérhető.

Mennyiben különbözik ez az állapot az állati hibernációtól? Az északi vidékeken bizonyos hüllők, gyíkok, medvék, mormoták és denevérek szűk üregekbe, barlangokba vagy lyukakba vonulnak vissza, mikor megjön a hideg, s az élelem szűkössé válik és az egész telet mély téli álomban töltik. Ugyanezt teszik a trópusokon egyes krokodil és kígyófajták a legforróbb hónapokban. Különösen érdemes megjegyezni, hogy egyes madarak, mint például a tinamu, merev, kataleptikus transzállapotba kerülnek, ha nagyon megijeszti őket valami, és ilyenkor éppúgy érzéketlenek a fájdalomra, mint a hathajógik. Mindkét eset hipnotikus és nem spirituális állapot. A megvilágosodás szempontjából ez az állapot teljesen értéktelen, a morális fejlődésről nem is beszélve.

A huszadik századi embernek jobb dolga is van, mint hogy arra fecsérelje idejét és energiáit éveken át, hogy kemény erőfeszítések árán utánozni tudja ezeket az állatokat s madarakat. Az efféle transz hasznos lehet az állatok számára, amikor nem tudnak élelmet szerezni, és ebből kifolyólag ésszerű is ilyenkor ebbe az állapotba kerülni. De hogyan demonstrálhatná az ember spirituális felsőbbrendűségét, ha követi a denevért barlangjába, hagyja, hogy ugyanúgy merevedjen le ő is, mint a denevér, hagyja, hogy minden tudatossága eltűnjön, s kómaszerű állapotba kerüljön? Tudatosság és spirituális fejlődés szempontjából - ellentétben a magasabb rendű jógákkal - a hatha jóga hibernációja semmit sem tud adni nekünk - kivéve persze, ha megvetjük a mentális fejlődés gyümölcseit, és örömeinket leljük eme szélesre tárt szárnyú jógik, a denevérek és a négy lábú misztikusok, a rágcsálók szintjére való atavisztikus visszafejlődésben! Eszünkbe kell vésnünk, hogy különféle transzállapotok léteznek, és csak a magasabbakat kell keresnünk, ha valós, nem pedig látszólagos fejlődést szeretnénk elérni.

Látjuk, hogy napjainkban Európa-, és Amerika-szerte hatha jóga-iskolák ütik fel fejüket. Ez több szempontból is üdvözlendő. A legtöbb tanító nyugati, akik jellemzően rövid időn át egy Nyugatra áttelepült, illetve ritkább esetben hazájában maradt indiai guru alatt tanultak. Ebből a szempontból érdemes említeni, hogy a risikési kórház főorvosa (a Himalája lábainál elhelyezkedő város a gyakorló

jógik legnagyobb központja) arról számolt be, hogy több mint háromszáz olyan esetet kezeltek, amikor jógik - vagy jobban mondva leendő jógik - súlyos egészségkárosodást szenvedtek vagy meg is örültek egy bizonyosfajta légzőgyakorlat végzésétől, amelyet ismernek a hatha jógában, de a raja jóga alapszintjein is használatos. Ez a gyakorlat a „Lélegzet visszatartása”. Akik gyakorolják, ostobán veszélyeztetik a tüdejüket, a vérereiket vagy a visszafordíthatatlan agykárosodást kockáztatják - annak veszélye mellett, hogy legalábbis időlegesen elveszítik öntudatukat. Adódik tehát a kérdés: A jógarendszerekben miért van egyáltalán ilyen gyakorlat? És miért próbálkoznak vele ilyen sokan? A második kérdésre az a válasz, hogy a legtöbben úgy hallottak vagy olvastak erről a módszerről, hogy a spirituális előrehaladás vagy még gyakrabban az okkult erők igen gyors kifejlődéséhez vezet. Az első kérdésre pedig az a válasz, hogy a megfelelő személy által, képzett vezető felügyelete alatt a veszély nem áll fenn. Mivel azonban a legtöbb esetben szó sincs megfelelően képzett vezetőről, a veszély fennáll. Kétségtelen, hogy a következő 1-2 évtizedben több nyugatiról is fogunk hallani, akik ilyen módon esnek majd súlyos betegségbe az új jógaiskolák tanításai miatt - kivéve, ha igen felelősségteljes és jól képzett tanítójuk van.

A légzőgyakorlatokon túl a hatha jóga testtartásai is rejtenek veszélyeket. A kalkuttai amerikai alkonzul azt mesélte nekem, hogy másfél éven keresztül szenvedett egy komoly nyakrándulástól, amelynek következtében félig balra fordult a feje. A sérülés bizonyos jógagyakorlatok miatt következett be, pedig egy indiai guru felügyelete alatt végezte azokat. S amikor a baj már megtörtént, a guru képtelen volt orvosolni a problémát, sőt a felkeresett orvosok sem tudtak segíteni.

Visszatérve a légzőgyakorlatokhoz: a lélegzet visszatartása hasznos, ha közben a kegyelem áradását és a tudat felemelkedését érezzük. A lélegzet-visszatartás segít meghosszabbítani az emelkedett állapotot, amelybe magunktól vagy meditáció által kerültünk. A lélegzet visszatartása a gondolkodási folyamat leállításához is vezet, amely természetesen a jóga egyik célja. Ám a természet rákényszeríti az embert, hogy bizonyos idő után ismét lélegzetet vegyen, és a gondolatok mozgása is újra kezdődik. Kétségtelen, hogy ha a gyakorlatot sokszor ismétljük, akkor a gondolatok feletti kontroll könnyebbé válik. Az ősidőkből származó jógaszövegek pontos időtartamokat is megadnak. Benntartott lélegzettel négyszer annyi időt kell tölteni, mint amennyi idő alatt belélegeztünk, s kiürített tüdővel kétszer ilyen hosszan kell lennünk.

Ne felejtjük el azonban, hogy az emberek képességei változóak, és a gyakorlatot ennek megfelelően kell módosítani. Például Nepál hegylakó gurkái, akiknek széles a válla s nagy a tüdőkapacitása, sokkal több levegőt képesek belélegezni, mint az ülő munkát végző városiak. Ezenkívül az ősidők jógaszövegei inkább iránymutatásul szolgáltak, amelynek pontos alkalmazása mindig egy guru fel-

adata volt. Éppen emiatt nagyon sűrűk ezek a szövegek, s a mai olvasónak nagy körültekintéssel kell eljárni, ha tanító nélkül, egyedül akar azokból tanulni.

Visszatérve a lélegzet-visszatartáshoz: az nem játékszer. A lelkes kezdők nagy elánnal vetik magukat a gyakorlatokba, s úgy próbálják végrehajtani azokat, ahogy a szövegekben le van írva. Egyetlen kezdőnek sem szabadna sem a légzőgyakorlatokat, sem a testgyakorlatokat azonnal teljességükben végrehajtani. Legalább három hónapra ki kell nyújtani a tanulási folyamatot, s így minden nap csak 1-2 másodperccel szabad növelni a gyakorlat hosszúságát - nagyon lassú előrehaladással kell számolnunk. A teljes gyakorlatot minden esetben csak 90-100 nap után szabad végrehajtani, ettől soha ne térjünk el.

Segít a gondolatok sokaságától megtisztítani az elmét, és lecsillapítani idegeinket, ha teljesen, amennyire csak tudunk, kilélegzünk, s csak akkor kezdünk belélegezni, amikor kellemetlené kezd válni ez az állapot. Ezután normálisan kell lélegezni jó pár másodpercen keresztül. Majd olyan mélyen kell belélegezni, amennyire csak tudunk. Addig kell a levegőt a tüdőnkben tartani, amíg kellemetlenné nem válik. Ez ennek a gyakorlatnak egy ciklusa. Többször is ismételtethjük, de tíz percnél tovább soha ne tartson.

A másik veszélyes légzőgyakorlat - nem is annyira fizikailag, mint mentálisan - az, amelyik váltott orrlyukakon keresztüli légzést ír elő. Egyik orrlyukunkat befogjuk, amíg a másikon keresztül lélegzünk. Ez a gyakorlat megőrüléshez vezethet. Ha rajtam múlna, előírnám, hogy minden hathajóga-oktátónak legalább egy év anatómiát és fiziológiát kell tanulnia. Csak tudományos ismeretek birtokában szabad ezt a tevékenységet folytatni, mert a gyógyászat területére lép.

Erősítő légzőgyakorlat: (1) Álljunk nyitott ablak elé, egyenes gerinccel, kezeink csípőre téve. (2) Lélegezzünk ki minden elhasznált levegőt a szánkron keresztül. (3) Vegyünk három apró levegőt, majd az egészet lélegezzük ki lassan. Álljunk meg, és lélegezzünk normálisan. Ismételjük háromszor. (4) Lélegezzünk be mélyen az orron keresztül, a hasunk legaljába kezdve, felfelé haladva, s végül kitöltve teljes tüdőnket. (5) Az elmét a köldök mögötti napfonatra kell koncentrálni. Képzeljünk el egy fehér-arany energiasugarat, mely kiáramlik onnan, s betölti az egész testet. (6) Húzzuk szét a szánkát, s préseljük ki a levegőt, amilyen erősen tudjuk. Ezalatt szorítsuk össze a hasizmokat, és mozgassuk felfelé. Álljunk meg, és lélegezzünk normálisan. Ismételjük háromszor.

A megvilágosodásra törekvőnek alkalmazkodnia kell a természet benne is meg-lévő kettősségéhez: a belégzéshez és a kilégzéshez. Amikor a megvilágosodás megtörténik, annak egyszerre kell történnie *itt és ott*: elmében és testben. E kettő együtt adja az élet kettősségének egyensúlyát, amely szerint élnünk kell: benne a világban, s mégis mintha nem lennénk részei. A kilégzés meghosszabbításával nemcsak a negatív gondolatoktól, hanem a világiasságtól, a materializmustól is megszabadulunk: attól, hogy csak a fizikai dolgokkal foglalkozzunk. A belég-zéssel belénk áramlik a pozitív, az ürességben rejtett isteni inspiráló emlékezete. Ezért ott vagyunk az *elmében* és itt vagyunk a *testben*. Felismerjük az örökkéva-lóság igazságát, a cselekvést az időben. Meglátjuk az üresség valóságát, s mégis tudjuk, hogy az egész univerzum abból jön elő.

A két nem közötti szerelem - talán a művészi kreativitás mellett - a szív és lélek közötti isteni szerelemhez leghasonlatosabb érzés. Ezért emelkedett és tiszteletteljes elmével kell közelítenünk hozzá, s nem durván, lenézve azt. A mai szórakoztatóiparban a szex olcsó és cinikus kihasználása folyik, a kommercializált művészetekben, a ponyvairodalomban és a sajtóban pedig a szex iránti szándékos vágykeltés zajlik. Ezek gonosz tettek, s eredményük is gonosz. Fiatal, minden új külső hatásra nagyon fogékony emberek figyelmét csak a szerelem testi oldalára koncentrálni - mintha ennyiből állna a szerelem. Úgy befolyásolni őket, hogy elfojtsák az elme szükségleteit és a szív kívánal-mait, amikor a vágyak vagy a házasság okán párosodnak: mindez az egyén boldogtalanságához és a társadalom pusztulásához vezet.

Hamis vallásosság az, amely prüdériát ajánl valódi tisztaság helyett, s nem áll messze a hamis társadalomtól, amely mindkettőt elutasítja.

A test vágyai, melyek pusztán a testi szokásokból fakadnak, összekeverednek az érzelmekkel, melyek különböznek ettől és magasabb rendűek. Különösen igaz egy bizonyos testi vágyra: a szexre. Ha ismerni és uralni akarjuk magun-kat, tudnunk kell a különbséget az érzelmekből fakadó szexuális vonzódás és a fizikai alapokon nyugvó szexuális vágy között. Erre a tudásra minden kere-sőnek szüksége van.

A szexuális vágy legalacsonyabb formáját csak egyetlen cél vezérli: bármilyen módon s bármilyen személyen keresztül pillanatnyi megkönnyebbülésre és

kielégülésre törekszik. Ez biológiai vágy, amely az emberben közös az állatokkal, s célja a fajfenntartás. Gyakran azonban obszcénné teszi azáltal, hogy összemossa fantáziáival, képzelgéseivel. Magasabb fokán ez a vágy érzelmi, esztétikus és romantikus érzésekkel mosódik össze s kezd kiszabadulni a puszta állati vonzódás szintjéből. Ez az emberi szerelem specifikus állapota, ahol már nem bármely nő, hanem csak egy bizonyosfajta, bizonyos tulajdonságokkal felruházott típus felel meg a férfinak. A köztük lévő érzelmi kapcsolat kiegészíti a két állat közötti szerelmi vágyat. Az e szintet elért két emberi lény szexuális egyesülése során mindkettőjüknek be kell fogadni a másikat, *azaz ismét szerelemben kell esniük* minden alkalommal. Ez az élmény általában múltékonny, de még így is emelkedett érzésekhez és gyengéd viselkedéshez vezet. Egoisztikus, így hát az önzésnek és habozásnak van alávetve, azoknak az illúzióknak s mások kihasználásának, amelyet a személyes ego egyébként is mutatni szokott társadalmi kapcsolataiban. A fejlődés harmadik fokán újabb változás következik be a szexuális vágy kielégülésében. Ekkor az intellektuális, morális és kulturális vonzódás válik a legfontosabbá. Az egók legmagasabb céljainak kell itt harmóniába kerülniük.

Az egyszerű állatiasságból spiritualizált emberré való fejlődés szükségszerűvé teszi az erő nemzőszervekből a gondolkodó szervbe emelését. Ami eddig kifelé forduló volt, azt befelé kell fordítani, amit eddig elpocsékolt, azt meg kell őrizni, és amit fizikailag kiengedett, azt spirituálisan át kell alakítani.

Amikor egy gyermek megfogant, két tényező járul hozzá igen erősen fizikai természetű kialakításához. E kettő: az apa gondolatai és az anya légzése.

A filozófia belátja, hogy a szexualitáshoz való viszonyoknak különböző fokozatai vannak, és egyénekenként változóak a szükségletek. Mivel azonban ezek a szükségletek és fokozatok mind csak lépcsők a haladás útján, nem változtat az utolsó lépcsőn. Ekkor ugyanis azok számára, akik hajlandók mindent feláldozni és bármi szükségeset megtenni, nem lesz elegendő pusztán megfegyvelmezni a szexuális vágyakat, bármilyen szigorú is legyen ez a fegyvelmezés. Teljes szublimálással véget kell vetni a szexualitásnak. A spirituálisan felkészületlenek és a fiatalok számára elegendő, ha egyszerű szabályokat betartanak, és enyhébb fegyelmet gyakorolnak, az idősebbek vagy spirituálisan készen állók minden tekintetben úrrá kell, hogy legyenek állati ösztöneiken. Ez házasságokra és egyedülállóakra egyaránt vonatkozik. Nem írunk elő szabályokat, csak ajánlásokat

teszünk, hiszen mindenkinek szíve joga megválasztani azt a fokozatot, amely erejéből telik. Döntésének következményeit azonban el kell fogadnia, mert azt törvények szabályozzák.

Aki megküzd szexuális vágyaival, s nem pusztán fizikailag, hanem mentálisan is legyőzi azokat, azt fogja találni, hogy természete egyesíti mindkét nemet - kétne-művé válik. Megtalálja magában a nőt, akit korábban önmagán kívül keresett. Felfedezi magában a nőt, aki kiegészíti elméjét és testi társa is egyben, s akit csak tökéletlen formában vagy egyáltalán nem tudott eddig megtalálni a világban. Saját lelkében találja meg, mely mélyebb a testnél s elménél. Az ekkor kifejlődő titokzatos kettősség a misztikus fejlődés utolsó előtti fokozata. Az utolsó lépcsőben abszolút egység van, abszolút azonosság egoja és a Felsőbbrendű Én között. Az ezt megelőző fázist azonban még nem egység, hanem kettősség jellemzi: az ego és a Felsőbbrendű Én közötti szeretetteljes kapcsolat. Aki ezt eléri, nem vágyik a másik nemre, s ha megházasodik, azt nem a szokásos okok miatt teszi. Aki megvalósítja ezt a csodálatos megszabadulást a szex örömeit kísérő hátrányoktól, mást is megvalósít: szerelembe esik a legtisztább, legneme-sebb, legistenibb és emelkedettebb módon. Ezért aztán nem hiányzik belőle a szerelem, mint azt felszínes szemlélők gondolnák. Sokkal inkább mondhatjuk, hogy éppen csak ő tudja, mit is jelent az valójában. Látszólag egyedül áll, ám az igazság más. Mindig tudatában van az őt körülvevő szerető jelenlétnek, de ez a szeretet mentes bajoktól, felfordulástól, illúzióktól, hiánytól és mindenféle izgalmaktól, tökéletlenségektől.

Nehéz úrrá lenni a szexuális vágyakon, sem a vágyak szégyenérzettel párosuló elnyomása, sem szégyentelen kifejezésük nem alkalmas erre. A dözsölés és éhezés egyike sem elfogadható. A középút jobb, de a szó igazi értelmében ez sem megoldás.

Miért imádta oly sok ősi kultúra a kígyót Ázsiában, Amerikában és Afrikában? A teljes válasz a metafizika legfontosabb elveit tartalmazná, és a miszticizmus egyik legkevésbé ismert gyakorlatát - a „kígyó tüze” néven ismert erő felemelését. Tibet kiemelkedő okkultistái az erre vállalkozót ahhoz hasonlítják, mint amikor egy üreges bambusz belsejében kúszik felfelé a kígyó. Ha egyszer elkezd felfelé kúszni, akkor vagy eléri a szabadságot jelentő másik végét a botnak, vagy visszaesik a kiindulási pontra, a cső legaljára. Így hát az, aki ezzel a tüzes, de veszélyes erővel játszik vagy eléri a nirvánát, vagy a pokol sötét bugyraiba vész. Ha megpróbálja valaki felemelni a kundalini erőt alvó állapotából, mielőtt megszabadult a gyűlölettől, saját gyűlölete áldozata lesz. Ha biztonságban és

sikerrel akarja végrehajtani ezt az utazást, akkor legjobb, ha megtisztítja önmagát. A pénisz felemelkedése igen hasonlít a kobráéra. Mindkettő saját belső erejétől válik keménnyé és ágaskodóvá. Amikor a kígyó tüze végighalad a pénisz gyökeréből a gerincen, akkor az is egyenessé és merevvé válik. Ugyanakkor a szex nem maga a kígyóerő, hanem csak egy annak számos kifejeződési formája közül. India jógamesterei a kígyó hátrahajló sziszegésével szimbolizálják a szexuális erő agresszív energiáját. A folyamat háromszoros jellegét szövegekben a háromszögön belül összetekeredett kígyóval szimbolizálják. A magasabb én iránti intenzív szerelmet a misztikus szívben kell meggyújtani egészen addig, amíg ennek fizikai párhuzama nem mutatkozik a testben, ami emelkedett hőmérsékletben és bőséges verejtékezésben mutatkozik meg. A mély lélegzés igen fontos eleme ennek a gyakorlatnak. Részben ez biztosítja a dinamizmust ahhoz, hogy domináns ideái hatékonyak legyenek. A másik részt a szexuális energia szublimálása biztosítja, annak imaginatív megemlése a test alsó részeiből a fejbe, ahol megtisztult állapotba kerül.

Különös, misztikus nyugtalanság a szívben szükséges hozzá és belső remegés a napfonatban, amely a szexuális erők gerincsatornán át a fejbe emelése miatt következik be, és intenzív vágyakozás a felsőbb én iránt. Mindez mély lélegzéssel kísérve; az alsóbb éntől való időleges szabadulás tudatában - ezek általában nagyon fontos előjelei a tanítvány életében bekövetkező komoly előrelépésnek. Kettős reszketés ragadhatja el. Egyrészt a rekeszizom lüktethet vadul, amely mozgás hullámokban elérhet a torokig, másrészt pedig érzelmileg egész lényét rázhatja a zokogás. Ez ugyanaz a testi jelenség, a magasabb érzelmi feboldulás idegi kihatása, amely a Barátok Társaságának, vagy ahogy később ismerték őket, a kvékereknek a korai találkozóit jellemezte. Az érzelmi túlfűtöttségnek ez az állapota a lélek nyugodt felismerésével ér véget. Mivel a kundalini elsősorban mentális és érzelmi jellegű, ezért testi kísérőjelenségei pusztán fizikai reakciók. A hát egyenesen tartása csak ennél a gyakorlatnál kötelező, az intellektuális vagy imádsággal, áhítattal jellemző jógaáknál nem. Erre azért van szükség, mert az egyenes gerinc szükséges ahhoz, hogy a kundalini erő felfelé tudjon haladni. A „kígyó tüze” spirálisan mozog felfelé, ahogy a kobra is ring, és ez hőséget termel a testben. Ha a remegés eléggé hosszú ideig és vadul tart, a hőség érzése az egész testre kiterjed, és ez okoz bőséges verejtékezést. Ám mindezek a jelenségek csak előjelek, és a valódi misztikus jelenségek, közöttük a test-gondolattól való megszabadulás csak akkor következnek be, amikor mindez véget ért. Ez a gyakorlat először különválasztja a lélegzetben és szexualitásban rejlő erőt, aztán szublimálja, s új irányt ad neki. A kezdeti izgatott állapot után az eredmények: (a) a test tudatosságának felszabadító megváltozása, (b) a magasabb akarat ellenőrzésének megszilárdulása az állati vágyak felett, (c) a figyelem olyan tökéletes koncentrációjának kialakulása, mint ahogy

a kígyó lesi prédáját. Háromszoros a folyamat és háromszoros az eredmény is. Abban a pillanatban, amikor az erőt a fejébe vezeti, úgy érzi, megszabadult az állatiasság uralma alól, és a magasabb akaraterő tölti el. Erő és öröm veszi körül. Ennek a mély kontemplációnak a mindennapos művelése végül a teljesség emelkedett és megelégedett érzéséhez vezet, amely ezáltal mentes a vágyaktól, és a békében gyökerezik.

A törekvés, hogy mindent egy lapra föltéve elnyerjünk vagy elveszítsünk mindent, működhet a tőzsdén, de a mi esetünkben aligha. Nem lehet egyszerre a legmagasabb csúcokra felugrani a köztes munka fáradságos, lépésről lépésre történő fázisai nélkül. Ennek ellenére létezik egy módszer, amely arra szolgál, hogy a királyság kapuit erővel vegyük be, és hat hónap alatt eredményre vezethet. A módszer pedig nem más, mint a kígyótűz felélesztése. Ha azonban a személyiségünket nem tisztítottuk meg, akkor nagyon veszélyes lehet ez az út. Kevesen állnak készen erre, és nincs olyan tanító, aki ilyen módon kockáztatni merné tanítványa egészségét, ép elméjét, moralitását és spirituális jövőjét, hacsak nincs a tanítványban nagyfokú szexuális stabilitás és akaraterő. Van ellenben egy lassabb út, a guruval való önazonosítás ösvénye. Naponta egyszer vagy kétszer kell gyakorolni, és a folyamatosan végzett mantradsapával kombinálni. Ez ugyanahhoz a célhoz vezet, teljesen biztonságos, ám tizenkétszer annyi időt vesz igénybe. Meg kell ugyanakkor értenünk, hogy azok a célok, amikhez ez a két gyakorlat vezet, nem ugyanazok, amiket a filozófia követ. A filozófia csúcsainak eléréséhez azonban elengedhetetlen, hogy áthaladjunk a misztikus fázison. Ebből azután nem csak azt láthatjuk, hogy milyen hosszú az út, hanem azt is, hogy milyen emelkedettek azok az eredmények, amelyeket a filozófia célul kitűzött.

A gerinc két végén az emberi és az állati áll egymással szemben.

Az életerőket oktanul elherdáljuk, majd túlzottan stimuláljuk, amíg a szegény áldozat azt nem hiszi, hogy az a normális használata ezeknek az erőknek, amely valójában abnormális, és a természet szándéka ellen való. A büntetést azonban egyszer meg kell fizetni, és ez abban áll, hogy vakok leszünk a finomabb igazságokra - legyen az misztikus vagy metafizikus.

A szex feletti uralom részben az elmében rejlik, ahol ellenőrzéséért a képzelet és az akaraterő intuitív egyesítése felelős, részben a testben, ahol a böjt, étrendi megszorítások és fürdők segítenek.

Nagyon fontos része a perverz, gonosz és túlzott szexuális erők átirányításának a rendszeres, aktív testedzés. Ennek hiányában az étrend betartása, a böjt és fürdők nem lesznek elégségesek.

„Eme kísérleteim eredményeképp arra jutottam, hogy a cölibátust vállaló étrendjének egyszerűnek, fűszermentesnek, mértékletesnek, és ha lehetséges, főtlennek kell lennie. A legideálisabb a nyers gyümölcsök és olajos magvak fogyasztása ebből a szempontból. A vágyaktól való mentesség, amit akkor tapasztaltam, mikor ezen étrenden éltem, ismeretlenné vált, miután megváltoztattam étrendemet.” - Gandhi

A nőben meglévő férfias és a férfiban meglévő nőies elemet éppúgy ki kell fejleszteni, és aktívan ki kell fejezni, mint ahogy a külső, fizikai szexuális pólusokat kifejezésre juttatjuk. Ezeknek a belső pólusoknak annyira kell kifejlődniük, hogy ellensúlyozzák a külső pólusokat.

A tökéletesen fejlett személyiségben a férfi ereje a nő lágyságával párosul.

Kijelenthetjük ugyan, hogy vannak emberek, akik az Istenhez vezető útjukat a szexualitáson keresztül találták meg, de tegyük rögtön hozzá, hogy sokkal több ember találta meg ezt az utat a szexualitás elutasításán keresztül.

ÉRZELMEK ÉS ETIKA

A személyiség felemelése - Az érzések átalakítása - Az érzelmek fegyelmezése - A vágyak megtisztítása - Finomság és udvariasság - A fanatizmus elkerülése

A filozófiai tanulmányokat az etika kérdésével kezdjük, s azzal is fejezzük be. Bizonyos etikai fegyelmezés nélkül az elme el fogja torzítani az igazságot, hogy az megfeleljen saját fantáziáinak. A filozófia teljes, minden részletre kiterjedő eljárástól nélkül a jó és a rossz jelentőségének problémája nem oldható meg.

A morális kiválóságra törekvés mérhetetlenül jobb, mint a misztikus tapasztalatok hajszolása. Eredményei tartósabbak, értékesebbek, egyszerűen elengedhetetlenek.

A filozófiai önfegyelmezés olyan személyiséget kíván felépíteni, amelyet semmiféle gyengeség nem áthat alá, és amelyből minden negatív jellemvonás eltávolított.

Öt módja van annak, ahogy az ember - fejlettségi fokának megfelelően - saját magára tekint, és ennek megfelelően öt egymást követő etikai lépcső jellemzi a keresést. Először, tudatlan materialistaként teljesen saját személyiségében él, és csak saját jólétével törődik, függetlenül attól, hogy ezzel másoknak mennyi kárt okoz. Később, felvilágosult materialistaként saját bajával törődik, de nem akarja, hogy mások kára árán legyen neki jobb. A harmadik lépés, amikor valóságos személyként felismeri az ego nem állandó jellegét és az áldozat érzésével megtagadja saját akaratát. Negyedszer, misztikusként felismeri a magasabb erőt, avagy Isten létezését, ám csak saját magában találja azt meg. S végül az ötödik lépcső, amikor filozófusként felismeri a létezés univerzalitását és egységét másokban, és örömmel gyakorolja az altruizmust.

Az általunk javasolt morális tanítások nem mindenkire érvényesek egyformán, csak azokra, akik ráléptek a keresés ösvényére. Valószínűleg nem vonzók ezek a tanítások azok számára, akik azért próbálnak erényesek lenni, mert félnek a büntetéstől, és nem azért, mert az erényt magát szeretik. Ugyancsak nem vonzó azok számára, akik nem tudják, hogy mik is a valódi érdekeik. Nem lenne semmi rossz abban, ha önzők lennénk, ha tökéletesen megértenénk, valójában mi is az az én, aminek az érdekeit követjük. Akkor ugyanis nem tévesztenénk össze az érzéki örömeket a boldogsággal és a jót a rosszal. Akkor látnánk, hogy a bizonyos irányba tett világi önkorlátozás önmegerősítést nyújt más irányokba. És megértenénk, hogy az én rejtett fele a jobbik fél.

Elkezdünk kérdéseket feltenni a természetnek, és ennek a következményeivel számolnunk kell. Nem kell azonban a tudás új és újabb hullámaintól megijednünk. Az erkölcsökre gyakorolt hatás úgyis az lesz, hogy egyre jobban fegyelmelni kell az emberi karaktert. Nem a tudás teszi az embereket erkölcs-telenné, hanem a tudás *hiánya*. Téves alapokról kiindulva az erkölcs támasza is bizonytalan lesz.

A keresés igen jelentős része a helyes életvitellel foglalkozik. Célja egyrészt a személy erkölcsi átalakítása saját javáért, másrészt altruisztikus átalakítása a társadalom érdekében.

Ha helyes eredményre akarunk jutni, akkor helyes eszközöket kell használnunk, mert semmi más nem hozhatja meg ezt az eredményt.

A filozófia etikai követelményeinek efféle tanulmányozása természetesen nem fogja megadni a tanítványnak az erőt ahhoz, hogy ezeket az etikai normákat tökéletesen betartsa. Nem tudja majd mindig irányítani vágyait, komplexusait és belső késztetéseit. Mégis, már az, hogy tudja, hogy mit kellene tennie, is értékes első lépés afelé, hogy meg is tegye ezt.

Az érdek nélküli cselekvés nem azt jelenti, hogy lemondunk minden cselekvésről, ami pénzt hoz. Hiszen hogyan tudnánk így megélni? Nem is aszkétikus lemondást és kolostorba való visszavonulást jelent a személyes felelősségeink elől. A filozófia nézőpontja az, hogy az embernek végre kell hajtania köteles-

ségeit a világ felé, de úgy, hogy ezzel senkinek ne ártson. Igazság, becsület, tisztesség - ezeket nem szabad pénzért feláldozni. Az időt, energiát, teherbíró képességet és a pénzt bölcsen úgy használjuk fel, hogy azzal legjobban szolgáljuk az emberiséget, és mindenekfelett állandóan imádkozunk, hogy a Felsőbbrendű Én fogadjon el minket céljai elérésének eszközeként. S ha így teszünk, bizonytal el is fogad.

Öt különböző, ám egyformán értékes módon tekinthetünk arra, ami velünk történt: (a) felfoghatjuk próbaként, (b) a negatív erők ellenállásaként, (c) olyan problémaként, amelynek megoldásához lelkileg meg kell változnunk, (d) olyan kísértésként vagy megpróbáltatásként, amelyet erkölcsileg kell legyőznünk, (e) a régi karma intelligens módon viselt és személytelenül véghezvitt ledolgozásaként.

Végső soron azonban ezek a tulajdonságok is csak a spirituális realizáció negatív előfeltételei, s nem magának a realizációnak az elérését jelentik. Fontosságuk abban rejlik, hogy megszabadítanak minket azoktól a hibáktól, melyek hátráltatják a magasabb tudatosság elérését, ám elérésük önmagában nem jelenti az igaz tudatosságot.

Minél tovább élünk, annál inkább megértjük, hogy a valódi béke attól függ, hogy milyen erősen uraljuk szívünket, a valódi biztonság pedig attól az igazságtól, amellyel uraljuk elménket. Ha érzelmeinket rendezetlenül hagyjuk, akkor gyötrelmet okoznak - annak a boldogságnak a kísérőjeként vagy folyományaként, amelyet kezdetben ígértek. Ha hagyjuk a gondolatainkat, hogy az ego vakságát szolgálják, azok gondot okoznak, megcsalnak, félrevezetnek minket.

Az emberek azt kérdezik: „Mi az igazság?” Ám válaszként az igazság azt kérdezi tőlük: „Ki vagy te, hogy ezt kérdezed? Megvannak-e a képességeid, a személyiségvonásaid, az ítélőképességed, a műveltséged, a tudásod és felkészültséged, hogy megismerd az igazságot? Amennyiben nem, akkor először szerezd meg ezeket, nem felejtkezvén el közben a személyiség felemeléséről, megnemesítéséről sem!”

A cselekedet jellemzi az embert, megmutatja a helyzetéhez való viszonyát. Ez az egyetlen módja annak, ahogy a gondolat valósággá válik.

A filozófia nézőpontja kíváncsi s egyben paradox, éppen azért, mert teljes. Az emberi helyzeteket hideg fejjel és gyakorlatias szellemiséggel közelíti meg, de cselekedeteit az ideálok iránti olyan érzékenységgel irányítja, mint ahogy egy művész tenné. Mindig figyelembe veszi az azonnal elérhető célkitűzéseket, de nem kevésbé érdeklik a távoli, egyelőre elérhetetlen célok is.

Az erkölcsi relativitás felfedezése nem bátoríthat az erkölcsi feslettségre. Ha meg is szabadulunk az emberi konvencióktól, az csak azért van, hogy önkéntes áldozatként alá vessük magunkat a Felsőbbrendű Én parancsainak. A tudatos létezés egyre magasabb rendű fázisainak elérése lehetetlen anélkül, hogy feladnánk az alacsonyabb rendűt a magasabbért.

Buddha nem foglalkozott mélyebb problémákkal, mielőtt a gyakorlati etikai kérdéseket megvitatta volna. Azt tanította az embereknek, hogy legyenek jók és tegyenek jót, s csak ezután merészkedett a metafizika ingoványos talajára. S még akkor is, midőn biztonságban jutott keresztül ezen a területen, ahol oly sokan tökéletesen elvesznek, az etikai értékek voltak azok, amelyeket ajándékba hozott innen, jóllehet, ezek magasabb rendűek voltak, mint a szokásosak, mert a teljes önzetlenségen alapultak. A szeretetnek egyesülnie kell a tudással, a szánalomnak fel kell olvasztania a jéghideg intellektust. Mások megvilágosodása az ára a saját megvilágosodásunknak. A misztikus, ki gyakran mások baját teljesen elfeledve elmerül saját ekstázisaiban, nem érzi ezt, s a metafizikus, akit szavainak áradata kemény és szigorú logikai rendszereihez köt, elfelejti, hogy az emberiség nem csak egy elvont főnév, hanem hús-vér emberekből áll. A filozófus azonban az igazság szükségszerű részének tartja az emberbaráti szeretetet. Így a megváltást, amit keres - a tudatlanságtól s az azt kísérő szenvedésektől való megváltást nem csupán saját maga, hanem az egész világ számára teszi.

Minél többet utazok és látok, annál inkább arra a meggyőződésre jutok, hogy csak azok jutnak valamire a filozófiában, akik a saját személyes életüket rendbe tették. Az álmodozók és bolondok csak magukat áztatják, a kudarca ítétek és alibikeresők csak saját fantáziáikat látják majd megerősítve.

Mindenki, aki egy időre bekapcsolódik életünk sodrásába - akár csak egy kis időre is - akaratlanul csatornája lesz a jónak vagy gonosznak, bölcsességnek vagy butaságnak, szerencsének vagy szerencsétlenségnek. Azért történik ez, mert így lett elrendelve - a visszahatás törvénye alapján. De hogy mennyire fogja saját ügyeinket, sorsunkat befolyásolni, az már részben rajtunk múlik attól függően, hogy mennyire engedünk vagy nem engedünk a szavaiból, viselkedéséből, jelenlétéből áradó hatásoknak. Végül is mindenért mi magunk vagyunk felelősek.

Ha nem vagy hajlandó a szükséges fegyelmezésen átesni, akkor nem kaphatod meg az igazságot, csak annak torzított, parodizált, imitált mását.

Igaz, hogy az erkölcs időtől, helytől s egyéb tényezőktől függően változó értékrend. Ám ha ennek a relativitásnak az okán erkölcs nélküli életet élünk, ha nem próbáljuk megkülönböztetni a jót a rossztól, a helyeset a helytelentől, akkor a társadalom hamarosan káoszba süllyed, a dzsungel törvényei válnának uralkodóvá, s ez végül katasztrófához vezetne.

A filozófiai igazság megértésének első és azonnali következménye erkölcsi. A tanítás erősen hat a szívre és az intellektusra. E két nézőpont között nincs ellentét.

Nem elég pusztán kívánni karakterünk megjavítását. Tudnunk kell azt is, hogyan lássunk hozzá s hogyan vigyük véghez ezt. Különben csak a sötétben tapogatózunk, s végül visszaesünk korábbi hibáinkba, gyengeségeinkbe, melyek persze lehet, hogy új formában jelentkeznek.

Meg kell fejtenünk, hogy milyen rossz jellemvonások vannak személyiségünkben, miféle rossz erők merülnek föl a tudatalattiból és vezetnek káros cselekedetekhez.

Igaz, hogy a gondolat megelőzi a cselekvést, hogy a cselekvés a gondolatok kifejeződése és az is, hogy aki az elmét uralja, az uralja az életet. De szintén igaz, hogy saját magunkkal vívott csatáink egymást követő fázisokon keresztül

vezetnek, és könnyebb az akaraterőt latba vetni, mint megváltoztatni érzéseinket. Ezért a befelé forduló gondolkodás fegyelmezése csak ezután, s nem ezelőtt következhet. Értelmes, ám gyakorlatiasságot teljesen nélkülöző tanács az, amit misztikusok szoktak adni, miszerint először foglalkozunk belső életünkkel, s ha ez megy, akkor a külső majd gondoskodik magáról. Szívünk nem érez békét s elménk nem talál pihenést, amíg fel nem adjuk az alsóbb ösztönöket, s át nem adjuk magunkat ennek a földön túli hívásnak. Először kifelé, cselekedeteinkben kell feladnunk az alsóbbrendűt, majd később befelé, gondolatainkban is. Ez elkerülhetetlenül belső csatákat, vívódást okoz, s győzelem és vereség, emelkedettség és kétségbeesés hullámai között fogunk vergődni. A felfelé vezető út hosszú, rögös és nehezen járható. Mindig lesz helye panaszoknak, vereségeknek és súlyos csatáknak. Csak az idő - a legfőbb erő - vezethet el a végső célhoz. Csak mikor borzasztó ismétlések után számos élet leckéi mélyen és tévedhetetlenül beivódnak tudatos elménkbe, akkor tudjuk együttműködő módon elfogadni, akkor tudunk lemondóvá válni, s így vetünk véget a vágyak, csábítások és ragaszkodás okozta szükségtelen szenvedésnek.

Sokan beszélnek miszticizmusról vagy játszanak a természetfölötti tapasztalással, amíg az csodás erőket ígér, amilyenek mások számára elérhetetlenek, vagy csodás tapasztalatokat, amilyeneket a legtöbb ember soha nem tapasztal meg. De mikor elérkeznek a filozófia kapuihoz, s azt találják, hogy ez az egész személyiségük átalakítását követeli, akkor megrémülnek, s elmenekülnek. A filozófia nem ilyen embereknek való, mert vágyaikat nem szolgálja ki, s azt mondja nekik, amit nem szeretnének hallani. Megzavarja egoisztikus hiábavalóságukat és felszínes nyugalmaikat, amikor rávilágít alacsonyabb természetükre, mélyről jövő motivációikra és csúf gyengeségeikre.

Minden kísértés elején választás elé állítanak, mintha keresztútnál állnánk, és azt az utat kellene választanunk, amely felfelé, a béke és jó lét felé vezet, míg a másik a pokolba. Ekkor még felajánlják nekünk a lehetőséget, hogy ne engedjünk a kísértésnek. Ha *azonnal* elfogadjuk ezt a lehetőséget, megmenekülhetünk, de ha csak egy pillanatra is eljárszunk a gondolattal, hogy mi lenne, ha megadnánk magunkat, akkor ezt az esélyt eljárszottuk. Ezért azonnal el kell utasítanunk a kísértést, mihelyst feltűnik.

Lord Beaconsfield regényéből: „Ah - mondta Coningsby -, nagy ember szeretnék lenni. Az idegen mélyen a szemébe nézett. Vonásai komolyak voltak, és a

legkomolyabb hangsúllyal azt válaszolta: Tápláld elmédet nagy gondolatokkal. Higgy a hősiességben, s magad is hőssé válsz."

Amíg a kereső nem tudja, hogy mik a gyengeségei, és nem lát hozzá ezek kijavításához, illetve a szükséges pozitív jellemvonások kialakításához, addig a meditáció vagy haszontalan, vagy sikertelen, vagy akár káros is lehet.

Bármelyikünk spiritualitásának alapvető indikátora s végső mércéje a jellem. S jellemünk próbatételek elé állítása és megmértetése tetteink alapján történik.

Akik alulbecsülik az önmegváltoztatás nehézségét, akik egyszerű s könnyű utat ígérnek a végső sikerhez, azok a hiszékeny keresők csapatának csak ártani fognak. A vágyálmok, az ábrándozás vonzza ezeket a keresőket, ám a csalódás letaszítja őket erről az ösvényről.

A helyes viselkedés kulcsa: ne azonosítsuk magunkat alsóbb lényünkkel. A hipnotizált állapotot, az illúziót, miszerint mi magunk az alsóbb lényünk vagyunk, meg kell törni. Ennek módja pedig: meg kell tagadni minden, ebből az alsóbb személyiségből származó késztetést. Ehhez fel kell használnunk az akaraterőnket s a képzelőerőnket, amelynek segítségével ellenségesnek, idegennek, rajtunk kívülállóknak tüntetjük fel alsóbb lényünket. S használnunk kell az érzéseket is, vágyakozón kell a valódi lényünk s elménk felé fordulni, hogy megtudhassuk, mi is az valójában.

A tanítvány, aki valódi előrehaladást szeretne elérni, meg kell, hogy támadja, le kell, hogy gyengítse, s végül el kell, hogy pusztítsa személyiségének bizonyos rossz vonásait, melyek egyike a más tanítványok iránt érzett féltékenység. Ez nem csak egy kellemetlen gondolat, hanem könnyen végzetes következményekkel is járhat. Gyakran haraghoz és dühhöz vezet, s nemcsak a másik tanítványnak árt, hanem mindig visszahat magára a vétket elkövetőre is. Ennek a jellemhibának az oka pedig a tanító iránt érzett oktalan tulajdonvágy és ragaszkodás, amely képtelen annak megértésére, hogy a szeretet szabadságot kell, hogy adjon, nem bilincseket.

Ha hideggé, áthatolhatatlanná, szájalomra képtelenné válik valaki, ha elválasztja magát az élettől s más emberek érzéseitől, ha meghal a művészet és zene szépségei számára, akkor biztosak lehetünk benne, hogy vagy fanatikus aszkéta, vagy intellektualista - de nem filozófus.

A helyes személyiségfejlesztés egyszerre a munka kezdete, közepe és vége is.

Aki féltékeny, az féltékenységgel nem azt mutatja meg, hogy szereti azt, akire érzelme vonatkozik, csak azt, hogy önmagát szereti. Amit érez, az önző birtvágy ugyanaz, amit bankszámlája iránt érez, s nem a szeretet megnyilvánulásának bármiféle módja.

Nem elég, ha az emberek az igazat gondolják, át is kell érezniük azt. Ezzel a kijelentéssel a tudósok, kiket köt az intellektus, általában nem értenek egyet. De a művészek, misztikusok, igazi filozófusok és a vallásos tanítványok megértik ezt.

Mit értett azon Jézus, mikor azt mondta tanítványainak, hogy szeressék felebarátjukat éppúgy, mint magukat? Azt a szentimentális, érzelgős, egymást hátba veregető s egymásnak hangosan örvendező attitűdöt értette alatta, amit ma az egyházak tanítanak? Hogyan tehette volna ezt, amikor egykor magának is el kellett fordulnia alacsonyabb lényétől - az egótól és az állati természettől hogy azzá válhasson, akivé lett? Márpedig felebarátaink rendszerint éppen ezt az alacsonyabb lényüket mutatják. Ha azt tanította volna tanítványainak, hogy gyűlöljék s ne szeressék egójukat, akkor hogyan szerethették volna az ego által dominált emberiséget, akik között munkájukat végezniük kellett? A „szeresd felebarátodat” formula sokszor problémát okoz azoknak, akik hallják vagy olvassák, s emiatt számosan nem is fogadják el. Ők azok, akik félreértik jelentését azt híven, hogy jelentése „kedveld felebarátodat”. Pedig ennek az ósrégi tanításnak a valódi jelentése a következő: „gyakorolj szájalmat tetteiden keresztül és jóindulatot szellemi hozzáállásodban felebarátaid felé”. Ezt mindenki meg tudja tenni, még akkor is, hogyha nem igazán kedveli felebarátját. Éppen ezért ez nem is kivitelezhetetlen tanítás, hanem ellenkezőleg - igenis gyakorlatias.

Bárki, aki azt gondolja, hogy ez egy erősen szentimentális, érzelmi viszony kialakítását jelenti, az téved, mert az efféle érzelmek adott esetben éppen ilyen könnyedén ellenkezőjükre, gyűlöletre válhatnak, minthogy hosszú ideig állán-

dók is maradhatnak. Ez nem szeretet, csak annak utánpótlása. A szentimentalizmus csak a valódi könnyörület színlelése, s azonnal összeomlik, ha nehéz helyzetbe kerülünk, míg a valódi könnyörület mindig megmarad, s semmilyen külső hatás nem moshatja el. A felebarátunk iránt érzett igaz szeretet magasabbról kell, hogy jöjjön, mint az érzelmi sík. Ilyen magasabb sík az intuitív. Jézus mondanóját úgy értette: „Intuitív módon ismered meg azt a végtelen erőt, amelyből te és felebarátod merítettétek életeteket, s ezáltal ismerd fel érdekeitek harmóniáját és a létezés egymásrataltságát.” Jézus nem érthette másként, amit mondott, s ezt megerősíti kijelentésének utolsó két szava: „miként tenmagad”. A tenmagadban lévő „mag”, az én, a legbelső én volt az, amit tanítványainak megmutatott, s ezt kellett keresniük és szeretniük teljes szívükkel. S ezt a „magot” kellett másokban is szeretniük, nem az esendő egót. A könnyörületet könnyen félreértelmezhetjük, s puszta szentimentalitásnak vagy érzélgősségnek gondolhatjuk, ámde ez tévedés lenne. Az érzelmekre támaszkodók ostobák és gyengék lehetnek, mikor félnek kimondani az igazságot másokról. A valódi spirituális könnyörület nem fél kritizálni, nem fél a problémákra, személyiséghibákra rámutatni, még akkor sem, ha ezzel másokat - akik szívesebben élnének tovább önáltatásban - megsért. A valódi könnyörület rámutat a gyengeségekre, amelyek külsőleg rossz sorsukban nyilvánulnak meg.

Mikor az adeptus azokra tekint, akik saját kontrollálatlan vágyaik és érzelmeik hatásaitól szenvednek, nem süllyed el az áldozatokkal együtt ezekben a vágyakban vagy érzelmekben, habár önazonosságot érez velük. Nem engedheti meg, hogy efféle érzelmek vegyék át a hatalmat tudatossága felett. Ha nem riad meg saját szenvedésétől, aligha valószínű, hogy mások szenvedése megriasztja. Éppen ezért valószínűtlen, hogy az érzelmi szimpátia, amely a hétköznapi ember szívében feltámad mások szenvedése láttán, ugyanilyen módon támadna fel az adeptus szívében is. Ő nem tekinti különállónak magát az emberektől, hisz valamiféle furcsa módon mindannyian részei ugyanannak az életnek. Ha nem sajnálja magát a saját szenvedései miatt a szokásos egoisztikus és érzélgős módon, hogyan sajnálhatná a többi embert efféleképpen? Ez nem azt jelenti, hogy közömbössé válik. Éppen ellenkezőleg. Mivel legbelső lényükkel tökéletesen egynek érzi magát, ez nem is lehetséges, sokkal inkább azt jelenti ez, hogy a benne feltámadó sajnálat más minőségű lesz, sokkal igazabb és nemesebb, mert az emocionális agitáció és az egoisztikus reakciók hiányoznak belőle. Együtt érez mások szenvedéseivel, ám soha nem engedi meg, hogy elveszzen ezekben az érzésekben, s éppúgy, ahogy soha nem keríti hatalmába félelem vagy idegesség saját szenvedései miatt, nem érez ilyet mások szenvedései láttán sem. A nyugalmat, amivel saját szenvedéseihez viszonyul, nem adja fel akkor sem, ha mások szenvedéseivel foglalkozik. Drágán szerzett nyugalom ez, s túl értékes ahhoz, hogy bármiért feladja. S mivel a szánalom, amit

érez, nem keveredik érzelmi izgatottsággal vagy személyes félelmekkel, elméjét nem homályosítják el ezek, s így sokkal inkább képes meglátni, hogy mit kell cselekedni a szenvedés csökkentése céljából, mint az elhomályosított elmével rendelkezők. Nem azért segít, hogy kimutassa, mekkora sajnálattal viszonyul a szenvedőhöz, ám segítése sokkal hatásosabb, mint azoké, akik jószívűségüket akarják mutogatni.

Az altruisztikus ideál olyan viszonyítási pont, amely az akaraterőt felhasználva segít visszafogni az egoizmust és a kisszerűséget. De ezeket a dolgokat nem azért kell tenni, hogy mások akaratának alávéssük magunkat, hanem azért, hogy a személyes énünket a magasabb énnel rendeljük alá. A lelki önmegvalósítás az elsőbbség, nem a társadalmi szolgálaté. Ezt a nagy célt kell szívünkbe zárni, és nem a mások dolgaiba való beavatkozást. Csupán miután már kellő mértékben és bizonyos mértékben sikerrel foglalkoztunk önmagunk problémáival, csak akkor van jogunk és okunk, hogy más emberek problémáiba beavatkozzunk.

Ez nem azt jelenti, hogy önzőnek vagy teljesen énközpontúnak kell lennünk. Ellenkezőleg, minden alkalommal, minden órában keresésünk egyik célja kell, hogy legyen az egész emberiség jólétének és boldogságának elérése is, de a bölcsesség és körültekintés arra int, hogy az aktív emberbaráti szolgálatot csak akkor kezdhetjük el, ha magasabbra emeltük magunkat, megtaláltuk belső erőnket, tudásunkat, békénket, és megtanultuk, hogy a mindennapi élet viharai, vágyódásai, irigységei ne hassanak ránk.

Ezért sokkal jobb a kezdőknek, ha visszafogják magukat és emberbaráti szolgálatukat. Elhatározásuk megszülethet ezzel kapcsolatban, de szívük legmélyére rejtse el ezt. Sokkal hasznosabb, ha önmaguk, érzéseik, elméjük, céljaik és tetteik megtisztításával foglalkoznak, mint ha túl korán erre fordítanák figyelmüket vagy szavaikat.

Éppúgy, ahogy a könnyörület szót gyakran félreértik, ostoba és gyenge szentimentalizmusnak gondolva azt, éppígy az egótlanság, önzetlenség és énközpontúságtól való mentesség kifejezések jelentését is rosszul szokták értelmezni. Gyakran azt gondolják, hogy ezek a más emberektől való el nem választottságot jelentik, illetve azt, hogy saját jogainkról lemondunk mások érdekében, saját feladatainkat félretesszük, hogy másokat szolgálhassunk. Ez gyakran hibás nézőpont. Az egoizmus filozófiai jelentése nem az ugyanolyan tökéletlen szinten lévő más emberektől való elválasztottság, hanem az egyetlen és univerzális életerőtől való elválasztottság, és különválás, mely erő minden egyén mögött megtalálható, sokkal mélyebb szinten, mint akármelyikük is.

Akkor választjuk el magunkat a végtelen elmétől, amikor megengedjük, hogy személyes egónk uraljon minket, és megengedjük énünknek, hogy megakadályozza az univerzális én behatolását tudatosságunkba. Az igazi bűn az.

ha tudatunkban elválasztjuk magunkat ettől a mélyen található erőtől, saját legbelső lényunktől, amely minden énnék a gyökere.

Jézus tanítását, hogy szeressük felebarátunkat, mint magunkat, lehetetlen követni a maga teljességében, ameddig el nem értük azt a magasságot, ahol valódi énünk lakozik. Ha engedelmeskednénk ennek a tanításnak, akkor azonosítani kellene magunkat felebarátunk fizikai fájdalmaival és érzelmi szenvedéseivel, amíg éppúgy átérezzük azokat, mintha sajátunk lenne. Ez elviselhetetlenné válik, amikor mindenféle emberi szenvedéssel találkozunk. Csak akkor lehet így élni, ha elértük azt, hogy érzéseinket ne befolyásolja és egyensúlyunkat ne zavarja meg ez a sok szenvedés. Az efféle szeretet elviselhetetlen szenvedést jelentene. Ha teljesen és tökéletesen azonosítjuk magunkat a szenvedőkkel, az igen felkavar és elgyengít minket. Ez nagyon megnehezíti, hogy segítséget nyújtsunk a szenvedőknek. Mások szeretete igen dicséretre méltó, de egyensúlyal és józan értelemmel kell párosulnia, különben az egész szétfoszlik a levegőben. Az jelenti a bölcsességet, ha nem engedjük, hogy mások dolgai vagy mások személyes problémái iránti érdeklődésünk eltávolítson minket egyensúlyunktól, belső békénktől, és leállítjuk ezeket az érzéseket, ha túlságosan felkavarná elménket és érzésvilágunkat.

Az isteni szeretete az elsődleges kötelességünk, felebarátunk szeretete csak másodlagos.

A tisztelet, szeretet, barátság, szimpátia és szerelem nem olyan érzések, amelyeket el kell dobnunk azért, mert a filozófiai keresés útját választottuk. Éppen ellenkezőleg, értékes ugródeszkák lehetnek fejlődésünkben, ha a helyüknek megfelelően bánunk velük, és emocionálisan megtisztítjuk, morálisan megnevesítjük őket.

Ha megszokásunkká válik a könnyőületesség, az többek között azzal is jár, hogy az emberi természet végtelen megértése tölti el lényünket.

„Szeresd felebarátodat, mint tenmagad”. Óvatosan kell értelmeznünk ezt a kijelentést. Különböző emberek számára teljesen különböző jelentéssel bír a „szeretni” szó. Nem azt jelenti, hogy akárkivel találkozunk, mélyről jövő von-

zódást vagy ragaszkodást kell éreznünk iránta. Alapvető jelentése az, hogy olyannyira azonosítjuk magunkat más személyekkel, ideákkal, dolgokkal, hogy érzelmileg egynek érezzük magunkat vele, és éntelenül átadjuk magunkat. Ennek semmi köze nincs ahhoz, hogy szeretetünk célpontját kedveljük vagy nem. Természetesen ez utóbbi befolyásolja azokat a feltételeket, amelyek mellett szeretetünk meg tud nyilvánulni, mivel ha kedveljük a szeretetünk tárgyát, az könnyebbé teszi a folyamatot, de a lényegi tulajdonsága nem más, mint önzonosítás a szeretett lénnyel, ideával vagy tárggyal, és az erre való énmentes válasz. A szeretet az ego másoknak való feladásával kezdődik és végződik.

A könyörület a legmagasabb erkölcsi érték, a legnemesebb emberi érzés, s mások legtisztább szeretete. Az ember isteni lelkének végső társadalmi kifejezése, hiszen csak azért tudunk más emberekkel együtt érezni és mások csak azért generálnak bennük mély érzéseket, mert mindannyian a bennünk rejlő lélek harmóniája által kapcsolódunk egymáshoz.

Aki el tudja választani magát az érzelmektől - habár érzi őket - valódi urukká válik.

Nem arról van szó, hogy minden érzés, hanem sokkal inkább csak az alacsonyabb érzések fölé kell emelkednünk azért, hogy az effajta élet áldásait és nyugalomát megszerezzük, mert ez elengedhetetlen ahhoz, hogy ápolhassuk a magasabb érzelmeket. Valójában, érzésvilágunk centruma teljesen áthelyeződik, és ez fogja legjobban jelezni a hétköznapiából a spirituális élet felé való elmozdulást. E nélkül, pusztán intellektuális átalakulással a Felsőbbrendű Énhez soha nem juthatunk el.

A személyes érzelmek fölé, tökéletes nyugalomba emelkedünk, s nem azok alá kerülünk, ahol az eltompult apátia várna ránk.

Ugyanazok az emberi érzések, amelyek rabszolgává tesznek és ártnak nekünk, ha pusztán világi dolgok iránti ragaszkodás formájában nyilvánulnak meg, felemelhetnek és megszabadíthatnak, ha a filozófia által megfegyveljük s megtisztítjuk őket.

Akik a konvencionális társadalom erkölcsi elnyomása alóli felszabadulásukról beszélnek, néha igazat mondanak, de legtöbbször tévednek. Leginkább is azt értik alatta, hogy bármiféle önfegyelmzés nélkül szabadon követhetik érzéki vágyaikat. Nem értik, hogy éppen ezeken a vágyakon kell túllépniük, hogy elérjék az igazi felszabadulást.

Amikor az ember vágyódik valamire, akkor oly erősen teszi ezt, hogy ez megzavarja értelmét és intuitív képességeit, s így nem találja meg az igazságot. Ebben a helyzetben becsukja szemét azok előtt a tények előtt, melyek neki nem tetszők vagy ellenkeznek vágyaival, és csak azokat látja meg, amelyek kedvezők és vágyaival egybeesnek. A gondolkozás fonalát könnyen eltérítik a vágyak, és végül a személyes érdekeink kielégítése, s nem az univerzális igazság keresése lesz a valódi cél.

Kötelességünk, hogy reagáljunk a Felsőbbrendű Én követelésére: meg kell próbálnunk lényünk állati szintje fölé emelkedni. Ezt lehetetlen megtenni pusztán érzelmi alapon, a magasabb akaraterő gyakorlására van szükség. Nem tehetünk mást, szent háborúba kell vonulnunk.

Életmódunk, gondolkodásunk, beszédünk és cselekedeteink megtisztítása nem pusztán pozitív értékkel bír, de indirekt módon hozzájárul a spirituális kereséshez. Akik fölösleges felületességnek mondják ezeket, azok összekeverik a valódi tettet a gyenge utánzással.

Az erkölcs, a viselkedés és az elme megtisztítása, finomodása nem csak emberi tulajdonság, hanem a spirituális érzékenység jele is.

Ha végtelen türelemmel viszonyulunk is másokhoz, nem kell megengednünk, hogy ezzel a türelemmel visszaéljenek. Figyelembe kell vennünk a körülményeket, és bölcsen el kell döntenünk, meddig mehetünk el, és hol kell meghúzni a határt, magyarul használnunk kell józan ítélőképességünket.

Jóságunk, megbocsátásunk és megértésünk vonatkozzon mindazokra, akik félreismertek minket. Számukra ugyanis igaznak tűnik, amit rólunk gondolnak.

Miért lennénk mérgesek rájuk, ha a látszat megtéveszti őket? Ha ilyen jó gondolatokat sugárzunk mégis folytonosan feléjük, akkor kiemeljük magunkat az egóból, és elpusztítjuk egoizmusunkat.

Amilyen mértékben távol tudjuk tartani az egót az ellenségeink tetteire és gondolataira adott reakcióktól, olyan mértékben védve leszünk tőle. Ellenségeskedését nem csak nyugalommal, közömbösséggel, de pozitív megbocsátással és aktív szeretettel kell viselnünk. Csak ezek megfelelő megértésünk jelenlegi magas fokán. Biztosak lehetünk benne, hogy ha így cselekszünk, akkor ez előbb-utóbb jó gyümölcsöt terem. Még ha ez a jó gyümölcs csak annyi lenne is, hogy képekké válunk legyőzni és uralni a negatív érzelmeket, az is elég lenne. Ennél azonban sokkal komolyabbak lesznek az eredmények.

Ha néhányan furcsa alaknak vagy különcnek tartják, az csak azért van, mert nem rejtette el filozófiai érdeklődését egy olyan világban, ahol a filozófia keveseket érdekel.

Az a gondolat, miszerint tökéletesen harmonikus emberi kapcsolatokat lehet kialakítani olyan emberi lények között, akikben még domináns az egoizmus, súlyos tévedés. Még ha úgy is tűnik egyes esetekben, hogy ez lehetséges, a valóságot pusztán elfedi egy romantikus mítosz.

Nem kell kevésbé emberivé válni csak azért, mert szeretnénk jobbak lenni. A jóság, igazság és szépség finomítani és nem lerombolni fogja emberi tulajdonságainkat.

Ha belső békénket meg akarjuk tartani, azok szintje fölött kell élnünk, akik nem rendelkeznek ezzel. Ezt csak úgy tehetjük meg, ha engedelmessé válunk Jézus és Buddha gyakorlati tanításainak, ha távol tartjuk érzélemlagunktól a negatívumokat, mint például a neheztelés, keménység, állandó vitatkozás, féltékenység, rosszindulat és bosszú. Eme alacsonyabb érzéseket egyértelműen le kell nyesegetni, ha azt akarjuk, hogy a filozófiai nyugalom jellemezze életünket és a filozófikus bölcsességé irányítsa azt. Ha mások ellenségesek és gonoszak velünk szemben, egyetlen módon vághatunk vissza: mutassunk közömbösséget és nagylelkűséget. Ha személyünket vagy munkánkat irigy és téves alapokon

nyugvó támadás éri, tartózkodnunk kell a kemény érzésektől és attól, hogy kizökkentsenek jóindulatunkból. Ne engedjünk annak a nagyon is emberi csábításnak, hogy ezekre a támadásokra hasonló módon válaszoljunk. A szentség lépcsőfokain szeretnénk felemelkedni, s ha hasonlókká válnánk támadóinkhoz, akkor visszazuhannánk. Ennek ellenkezőjét kell cselekednünk: mások közönséges cselekedeteire olyan nemes válaszcselekedeteket kell mutatnunk, amelyek segíteni fogják további előrehajtásunkat.

Szívünk mélyén nincs ellenségünk és készen állunk arra, hogy békét kössünk bárkivel, aki korábban ellenségesen viszonyult hozzánk. Ám még azok is értékes tanítók lesznek, akik ellenségesen viszonyulnak hozzánk, de mi nem tekintjük őket annak éppúgy, mint azok, akik irigységgel tekintenek ránk. Megmutatják nekünk a létezés igazi értékeit, s minden támadás után csendesen üldögélhetünk egy barátságos fa alatt, és jobban megérthetjük, hogy a hírnév miért kétséges értékű, kétélű kard, amely kardnak az élesebb és kegyetlenebb oldala a féltékenység. Megérthetjük azt is, miért lehet kielégítőbb, ha rosszindulatú ellenségeink vannak, mint ha jóindulatú barátaink, hiszen az előbbiek segítenek minket a nem ragaszkodás és önmegtisztítás ösvényén maradni. Olyan tanítás ez, amelyet barátainktól nem várhatunk el. Megtudhatjuk, miért tartozunk hálával gyakran legkeményebb ellenségeinknek hasznos kritikáikért, amely valahogy ottmaradt csúnya hazugságaik között, miközben legjobb barátaink azzal sebeznek meg, hogy hallgatnak. Kiderül az is, miért kell elégedetnek lennünk, ha egyedül kell az igazság ösvényén haladnunk, miközben a világ nem képes megérteni az igazságot; és miért kell a legtöbb olyan boldogság iránti emberi vágyakozásnak hideg hamuvá és puszta porrá omlania, amely bármi módon másokon alapszik. S végül megértjük, hogy a véges ego miért túl szűk a végtelen elmének, amelyről Jézus azt mondta értetlenkedő hallgatóságának, hogy nem lehet tudni, hogy honnan jön s hová tart.

Az igazság gyakran megköveteli, hogy erőt használjanak döntései érvényesítéséhez. Mivel a filozófia egyik vezérelve a személyek és nemzetek viselkedésére vonatkozóan az igazságosság, ezért ebben a tanításban nincs helye a pacifizmusnak és az erőszakmentességnek.

A jóság, amit egy ember egy másik irányában kifejezésre juttat, a saját isteni lélekéből származik, s öntudatlan felismerése és elismerése ugyanannak az isteni jelenlétnek a másik emberben. Továbbá kijelenthetjük, hogy amennyire valaki

felismeri magában igazi énjét, olyan mértékben ismeri fel azt másokban is. Ebből következik, hogy a teljesen megvilágosodott ember jósága mérhetetlenül meghaladja a szokásos módon erkölcsös ember jóságát.

A gonosznak ellenállni társadalmi kötelesség. Ennek eddigi legerősebb kifejeződése egy bűnös módon agresszív nemzet elleni önvédő háború volt.* Ha az ellenállás gonosz, akkor annak leggonoszabb formája a háború. Az atombomba megjelenése annak a jele, hogy új megközelítést kell találnunk, mert az önvédő háború módszere már nem vezethet kellő eredményre. Ha egyszer s mindenkorra meg akarjuk szüntetni a háborút és békét akarunk, akkor mind befelé, mind kifelé cselekednünk kell. Az előbbi úgy érhetjük el, hogy legyőzzük az olyan állati érzések hatalmát önmagunkban, mint a gyűlölet, irigység, méreg, míg az utóbbit úgy, hogy abbahagyjuk más élőlények öldöklését, legyen az állat vagy ember. Bármiféle védekezést alkalmazhatunk, de embert nem ölhetünk. A gyilkolás visszautasítása hatalmas spirituális erőket szabadít fel, s ha kellő számú ember teszi ezt meg, akkor a háborúknak bizonyos vége szakad. Sajnos valószínűtlen, hogy efféle idealisztikus megközelítés az emberiség kis hányadán kívül mások számára vonzó lenne, így a háborúk befejezésére az egyetlen valószínű megoldás, ha a népek szövetsége létrehoz egy nemzetközi békefenntartó hadsereget. Mivel ilyen szövetség jelenleg nem létezik, valószínűleg csak egy pusztító atomháború leckéi alapján jöhetne létre. Egy ilyen háborúnak semmiféle más alternatívája nincs, mint hogy lemondunk a gyilkolásról.

Ha elmondhatjuk, hogy ami helyes a tömegek számára, akik iránt alacsonyabban az elvárások, az nem helyes a magasabb célokra törő tanítvány számára, akkor még inkább kijelenthetjük, hogy ennek ellenkezője is igaz. A tömegek nem érthetik meg az ő életmódját, s ha megpróbálnánk rájuk erőszakolni ezt az életmódot, akkor erkölcsi és társadalmi felfordulást teremtenénk, s elméjüket kibillentenénk meglévő egyensúlyukból.

* Paul Brunton a korát meghatározó II. világháborúra gondolt - a fordító.

AZ INTELLEKTUS

*Természete - Hasznai - Fejlődése - Szemantikai képzés -
Tudomány - Metafizika - Absztrakt gondolkodás*

Legtöbbször azért jutunk egyik nézőponttól a másikig, mert az érzéseink megváltoztak. Az intellektus pusztán feljegyzi és alátámasztja valamilyen módon a döntést, az azonban nem belőle származik.

Eredeti, mély gondolkodással igen messzire juthatunk, sok ismeretlent feltárhatunk, de a gondolkodónak magának a misztériumát nem tárhatjuk fel pusztán gondolkodással, csak úgy, ha a gondolkodás lemond arról a jogáról, hogy megfejtse ezt a rejtélyt, megengedi, hogy az isteni én átvegye az uralmat a legmélyebb csendben.

Az intellektus, az értelem és az intelligencia nem felcserélhető fogalmak tanításunkban. Az első a legalacsonyabb rendű a három közül, a harmadik a legmagasabb, a középső középütt foglal helyet. Az intellektus meglévő részadatokon vagy elfogult módon összegyűjtött tényeken alapuló logikus gondolkodást jelent. Az értelem az összes elérhető, és személytelen módon összegyűjtött tények alapján történő logikus gondolkodás. Az intelligencia pedig az értelem és az intuíció egyesülésének gyümölcse.

Logikai tanulmányok segíthetnek abban, hogy ne hágyjuk át a helyes gondolkodás szabályait, de önmagában pusztán ez nem óv meg a tudatlanságtól.

A logikát mindig komoly támadások érik, miszerint úgynevezett igazságai tévesek. Például ragaszkodik az ellentmondás törvényéhez, miszerint egy állítás nem lehet egyszerre igaz és hamis. Ám az illúziók alapos tanulmányozása olyan következtetésekhez vezet, amelyek cáfolják ezt a törvényt. Nem azért mondjuk

ezt, hogy haszontalannak nyilvánítsuk a logikát. Csak azt értjük alatta, ahogy azt már máshol is kijelentettük, hogy a logika jó szolga, de rossz úr.

Éppen úgy, ahogy a test uralta intellektusból a visszatérés az isteni intuíció felé szükségszerűen lassú folyamat, az ember eredendően tiszta elméjének anyagba süllyedése is lassú volt. A „Bukás” nem hirtelen esemény volt, hanem fokozatos behálózódás, amely korszakokon át tartott. A tiszta tudatosság-a Felsőbbrendű Én - szükséges még az intellektus teljesen materialisztikus működéséhez is. Ezért mondhatjuk, hogy a Felsőbbrendű Ént sohasem veszítettük el, mert ez táplálja az intellektust a szükséges étellel. S mindez elmondhatatlanul hosszú ideje zajlik. Először csak szubtilis teste volt az embernek hosszú időn át, de később, *ahogy az intellektus egyre kifelé fordulóbbá vált*, anyagi testtel ruházódott fel. Az az érdekes helyzet alakult ki, hogy az intellektus nem működhet a Felsőbbrendű Én hiányában, de ennek ellenére tévesen magának tulajdonítja az ember létezésének központi szerepét. Úgy tesz, mintha vezetné és óvna az embert, de valójában vak a Felsőbbrendű Én iránymutatása iránt, s lázad ellene, miközben élvezzi annak védelmét. Az intellektuális ego-ént a Felsőbbrendű Én tartja fenn, s anélkül összeomlana, ám úgy tesz, mintha önmagában állóként létezne.

A helyes gondolkodás nem csak intellektuális minőség; majdhogynem erkölcsi erény.

Az intelligencia ihletett intellektualitás. Jól átgondolt és istenileg ihletett ideákat eredményez.

A gondolkodási folyamat erősödése, finomodása intellektuális büszkeséget és egoisztikus önhittséget is eredményez. Ez ellen úgy tehetünk, hogy szándékosan megalázkodunk a Magasabb Én előtt. Nem szabad haboznunk, hogy naponta imádkozzunk hozzá, térdepelve és összekulcsolt kezekkel, kérve áldását, áldozatként felajánlva a kis egót, hogy útmutatást kaphassunk a sötétségben.

A felszínes, felületes gondolkodás út a rabsághoz, míg a kemény, mély gondolkodás út a szabadsághoz.

Az okfejtő gondolkodás két módon járulhat hozzá a misztikus intuíció és tapasztalat szolgálatához. Az első és gyakoribb a negatív út. Meg tud óvni a hibáktól, túlzásoktól, hóbortoktól, különködéstől. A második és ritkább a pozitív és egyben kreatív mód. Elvezetheti ugyanis a keresőt az absztrakt munka legvégső pontjáiig, és ha odáig eljutott, átadhatja helyét az őt felváltó felsőbb erőnek.

„A gondolkodás - mondta Hegel, amikor szállásadója aggódott, hogy hiányzik a templomból - szintén isteni szolgálat.”

Az intellektus legkifinomultabb funkciója, hogy önmagán túlra, a Felsőbbrendű Én élő tudatosságára tud mutatni. Ez akkor történhet meg, ha maga is felemelkedik. Van azonban még egy funkciója, miután ezt a tudatosságot elértük. Segít lefordítani ezt a tapasztalatot saját nyelvére, érthető formába önti, amely mind a saját magunk, mind mások okulására szolgálhat.

Ezeknek az igazságoknak az intellektuális tanulmányozása is igen hasznos. Felkészít a tudatosság később bekövetkező megvalósítására, táplálja a lelket, megerősíti a magasabb akaraterőt és bátorítja kifinomult reményeinket. Továbbá szent hódolat alakul ki bennünk, amint az univerzális intelligencia szemeink előtt kitaruló képén meditálunk.

A nagy világot először kicsiny fejünkben kell meghódítani. Ebből az eldugott sarokból uralhatjuk az életet.

A filozófia tanulója az áhítat eszközeivé alakítja ezeket az intellektuális tanulmányokat.

Mivel a filozófia teljes és egészséges személyiség kialakítására törekszik, nem osztja néhány középkori nyugati misztikus és modern indiai jógi extrém és fanatikus nézeteit, akik mindenfajta intellektuális hozzáállást rossznak tartanak és megtiltanak, és akik nemcsak hogy haszontalannak, de egyenesen károsnak tartják a tanulást. Igaz, hogyha a tanítvány állandóan csak olvas és soha nincs ideje, hogy megeméssze, amit elolvasott, soha nincs ideje, hogy a leírtak szerint cselekedjen, akkor kevés előrehaladást fog tenni. Ugyanakkor nem mondhatjuk,

hogy teljesen elvesztegetné idejét, mert információra tesz szert. És ha olvasmányai között nagy mesterek írásai is szerepelnek, akkor egyben ihletre is meríthet. Ráadásul, ha megtanult helyesen olvasni, akkor még egy harmadik haszna is van tevékenységének: a gondolkodás stimulálása és a gondoltak önmagában való feldolgozása. Igen! Egy ihletett könyv és egy jó olvasó nem szükségszerűen ellenkezik a spiritualitással, de a korábban felsoroltakat szigorúan elménkbe kell vésni. Amit elolvasunk, azt meg is kell emészteni. Meg kell tanulni gondolkodni, az olvasottak alapján saját gondolatainkat megteremteni. Ha nem így történik, akkor minél többet olvasunk, annál tanácstalanabbakká válunk az egymással ellenkező doktrínák és ideák hatása alatt. Nagyon fontos az is, hogy a gondolkodás és az olvasás cselekvéshez kell, hogy vezessen, nem maradhatunk haszontalan módon az elméletek és álmodozások világában.

A filozófia nem ért egyet sok középkori aszkéta és modern örökösök antiintellektuális elveivel, mert az a véleménye, hogy a metafizikai gondolkodás a gondolkodót a misztikus intuíció küszöbére vezetheti. Azt is kimondja, hogy a kitarító absztrakt gondolkodás hatására a magasabb én áldását is kivívhatja a tanítvány, és egyre közelebb és közelebb kerülhet a legmagasabb igazsághoz. Van azonban egy fontos feltétele egy ilyen nagyszerű eredménynek. A gondolkodónak mindenekelőtt meg kell tisztítania magát. Gondolatait, érzéseit és cselekedeteit hosszú fegyelmezésnek kell alávetni, amely eltünteti vagy legalábbis lecsökkenti azokat a tényezőket, melyek hibássá teszik a gondolkodást vagy meggátolják az igazi intuíció megjelenését. Ezért személyiségét csiszolni, egoisztikus ösztönei ellen küzdeni, vágyait uralni kell, miközben előítéleteit és elfogult nézőpontját is meg kell szüntetni. Sok gondolkodó azért kerül tévútra és köt ki a szánalmas materializmusnál, mert nem estek át ezen az önfegyelmezésen. A filozófia ugyanis kijelenti, hogy a hétköznapi ember gondolkodási folyamatát megrontja alacsonyabb természete, amely teljesen uralja. Ezért, ha helyes következtetésekre akar jutni, be akarja látni saját határait, és azt akarja, hogy eljusson az intuíció kialakulásához - mely majd fel fogja váltani a kellő időben akkor fel kell szabadítania gondolkodását az alacsonyabb természet uralma alól. Éppúgy, ahogyan az intellektus pallérozása és az illemszabályok elsajátítása alacsonyabb társadalmi osztályokból felemel magasabbakba, a gondolatok, érzések és akarat megtisztítása a magasabb érzékelés szintjére emeli elménket. Ezért a filozófia üdvösnek tartja a metafizikai tevékenységet, és be is illeszti azt saját tanulmányi rendjébe.

Tévedés azt hinni, hogy a tiszta és precíz intellektuális kifejezés nem kedvez, és képtelen kísérője lenni az ihletett és felvillanó misztikus tapasztalatoknak. Igaz, hogy számos misztikus intellektuálisan viszonylag korlátozott képessége-

kel rendelkezett és egyszerűségük könnyebbé tette felemelkedésüket. Nem igaz ugyanakkor, hogy az efféle egyoldalú fejlődés az emberi történet végét is jelentené egyben. Az élet egészét kell megtapasztalni, és erre az univerzális törvények végül mindenkit rákényszerítenek. Az intelligencia erősítését - amelynek az intellektus csak korlátozott, de szükséges része - egy időre félre lehet tenni, de nem örökre.

Nem úgy jutunk túl kétségeinken, ha elnyomjuk őket, nem úgy hasznosítjuk rossz előérzeteinket, hogy tagadjuk őket, és nem úgy cáfoljuk meg a hazugságokat, hogy kitérünk a kényelmetlen kérdések elől.

Ha valaki folytonosan a metafizikai igazságokon gondolkodik, akkor előbb-utóbb olyan képessége fejlődik ki, hogy direkt intuíció segítségével érti meg azokat a hosszabban tartó és nehezebb gondolkodási folyamat helyett. De hogy ilyenfajta gondolkodást végezzen, az elméjének koncentrálnak, tisztának, stabilnak és a világhoz való ragaszkodást könnyen elengedőnek kell lennie.

Amikor az intelligenciát olyan mélyrehatóan alkalmazzuk, hogy teljes nézetrendszert eredményez a létezés egészére s nem csak részleteire vonatkozóan, amikor oly kitartóan alkalmazzuk, hogy nem csak a részletekre, hanem az egészre mutat, amikor olyan elfogulatlanul s ragaszkodásmentesen használjuk, hogy személyes előítéleteink nem befolyásolják, amikor olyan nyugodtan használjuk, hogy az érzelmek és vágyak nem változtathatják meg irányát, akkor és csakis akkor lehet az ember képes arra, hogy intellektuálisan megtalálja az igazságot.

Miként egy éremnek két oldala van, éppúgy elmondható az is, hogy bármiféle dologra gondoljunk, mindig valamiféle összehasonlításban, s nem magában valóként gondolunk rá. A gondolkodásunk szükségszerűen mindig is dualisztikus lesz, és az egységet nem képes helyesen felfogni. Ezért ezeknek a gondolatoknak a logikai végkövetkeztetése az, hogy fel kell adniuk a küzdelmet, önként kell önmagukat feladniuk, és *meg kell engedniük, hogy az Egy maga szóljon a Csendből*. Ezt azonban nem szabad túl korán megtenni, mert ha igen, akkor a hang, amit hallani fogunk, saját személyes érzéseink hangja lesz, s nem azé, amelyből mindezek az érzések származnak. A gondolkodásnak végre kell hajtania saját feladatát - méghozzá a végsőkig - hogy eljuttassa az embert

öntudatához, s amíg ez nem történik meg, addig nem szabad feladni. Ez pedig azt jelenti, hogy először az önmagunkról való absztrakt gondolkodást kell a végletekig feszítenünk. Végre kell hajtani egy metafizikai feladatot, majd elengedni az eredményeit. S ez az, amit az átlagos misztikus legtöbbször nem ért meg. Helyesen cselekszik, hogy makacs gondolatait megpróbálja lemészárolni, de helytelenül teszi, hogy mindezt *azelőtt* viszi végbe, mielőtt a gondolatok elvégezhetnék szolgálatukat.

Nincs semmiféle új elvárás. Már az ókor óta hangoztatják ezt azok, akik hajlandók vagy képesek voltak valamit elárulni filozófiai beavatásukból. Szókratész beszélt az „összefüggéstelen eszmékről”, amelyekkel telve vannak az emberi elmék, és amelyeket először is el kell tüntetni, mielőtt szentebb ideák tölthetnék meg helyüket. Így nagy hangsúlyt helyezett az általános és absztrakt kifejezések megfelelő definíciójára. Konfuciusz, aki mindig nagyon gyakorlatias, de nem túlzottan pedáns ember volt, mégis azt mondta: „Teljes mértékben elengedhetetlen, hogy helyesen nevezzük a dolgokat. Ha az elnevezések nem helyesek, akkor a nyelv nem felel meg az igazságnak, ha a nyelv nem felel meg az igazságnak, a kormányzás sikertelen lesz.” A tiszta jelentések és jól definiált szavak fáradhatatlan keresését nem szabad összetéveszteni az akadémikus purizmussal, mert a filozófiának csak azért van szüksége a precíz szóhasználatra, hogy helyesen tudja értékelni a dolgokat.

A filozófusnak kötelező minden szót olyan pontosan definiálni, amely az átlagembert már megrémítené. Vadásszá kell válnia, és a szavak erdejében vándorolva meg kell találnia azok valódi jelentését. Nem szabad túl korán kimondani a végszót, mert a szavak olcsók az átlagembernek, de neki nagyon drágák. Óvatoskodó tanulmányai azonban közelebb vezetnek az igazsághoz. Olyan mélyen kell megpróbálni megérteni a szavak jelentését, hogy tökéletesen megértse a filozófiai kutatás minden elemét. Ha az emberek ugyanis tévútra kerülnek ezeknek a nagyon fontos szavaknak a definiálásakor, akkor egészen biztosan tévútra kerül gondolkodásuk, és messze kerülnek az igazságtól.

Bizonyos metafizikai fogalmak, mint például Isten, lélek és az ego analitikus tanulmányozása szükségszerű és elengedhetetlen.

Ha metafizikai tanulmányainkba nem visszük be a végső értékek mély tiszteletét és az alázat érzését, akkor nem lesz igazi gyümölcsük. Röviden, a gondolkodásnak gazdag érzelmi, etikai és intuitív tartalmat kell adni.

A védantikus metafizika elégtelensége abból ered, hogy az ontológiára korlátozza magát. A nyugati metafizika elégtelensége abból ered, hogy az episztemológiára korlátozza magát. Mindkét rendszer egy lábbon áll. Egy kielégítő rendszerek az szisztemológiával kell kezdődnie és ontológiával kell végződnie.

intellektus észlelni tudja azt, ami a valósághoz tartozik, a valóságot magát azonban nem. A metafizikus azzal áztatja magát, hogy a világot minden nézőpontból megértette, valójában azonban csak annyit mondhatunk, hogy a világot valamennyi *intellektuális* nézőpontból látta. Továbbá amikor azt gondolja, hogy a különböző tudományokat egyesítve harmonikus egészet alkotott, akkor elfeledkezik arról, hogy nincs ember, aki képes lenne arra, hogy a folytonosan bővülő tudományos ismeretekkel lépést tudna tartani. Egyetlen élet alatt képesség lenne mindent részletesen átlátni. Ezért azután nem is lehet képes arra, hogy az univerzumról, mint egészről, teljes filozófiát alkosson.

Az intellektus a gyakorlatban akkor tölti be feladatát, ha megérti, hogy minden általa alkotott idea csak részleges és tökéletlen lehet, s ezért egy újabb ideát keres. Metafizikailag azonban akkor tölti be a helyét az intellektus, ha megérti, hogy mindig szükségszerűen részleges és tökéletlen ideákat tud csak előállítani. Mivel ez a két kötet csaknem teljesen metafizikai mű*, nem tehetnek mást, főleg az értelemhez szólnak. S mivel az *igazság metafizikája* egyedülálló és speciális rendszerét fejtik ki, ezért ahol csak lehet, spekulációk helyett ellenőrizhető tényekből kell kiindulniuk. Bármilyen fontosságot is tulajdonítanak az értelemnek mint az igazság eléréséhez vezető eszköznek, ez csak egy adott fejlődési szakaszra igaz, amely a metafizikai tanulmányok időszaka, és nem másra. Habár az értelemnek tulajdonított szerep minden metafizikai rendszerben - kezdve a tudománnyal - elsődleges, a teljes titkos tanítás rendszerében azonban csak másodlagos lehet. Ez a tanítás szélesebb látókörrel rendelkezik és nem zárul be a tudománnyal, s nem is korlátozódik a racionális nézőpontra. Hogyan is tehetné, amikor a metafizika csak középső fázisa? A legteljesebb mértékben becsülnünk kell az értelmet, de nem kell elfogadnunk azt a nézőpontot, hogy az értelem határai egyben az igazság határait is jelentik.

Az angol eredeti szerkesztői feltételezik, hogy a (magyarul is megjelent) *Az Önvaló bölcsessége és A jóga titkos tanításai* című könyvekről van szó - a fordító.

Érzékszerveink csak azt tudják érzékelni, amire megalkották őket, mást nem. Éppígy értelmünk is csak azt foghatja fel, amire megalkották. A saját határainkon belül mind az érzékek, mind az értelem eredményeit el kell fogadnunk, de ezeken a határokon kívül valami olyasmit kell keresnünk, mely mindkettőt meghaladja.

Annak az alapvető oka, hogy az értelem elégtelen, onnan ered, hogy az eszköz, amit használ - az intellektus - maga is elégtelen. Az értelem a gondolkodás helyes menete. Minden gondolat ebben a láncolatban egy másik gondolattól függ, s ebből következően relatív. Éppen ezért semmilyen gondolatot nem tartathatunk végsőnek, és az értelem nem ismerheti meg a végsőt. Az intellektus darabjaira szedheti a létezés formáit és megtudhatja, miből állnak. De egy efféle sebészi jellegű szétdarabolás soha nem mondja meg nekünk, hogy mi is a létezés. Ez olyan dolog, amit tapasztalni kell, nem csak gondolni rá. Elmagyarázhatja nekünk, hogy hogyan, miből áll egy festmény, de nem mondja meg, hogy miért érezzük különös varázsát. Az elemző intellektus elég részletesen leírja a valóságot, és ez részben ki is elégítheti az érzelmeket vagy az intelligenciát, de nem érintheti meg a kezeink közül kicsúszó valóságot. Amit földarabolt, az nem az élő, lélegző szervezet, hanem csak hideg, halott képe annak.

Amikor az értelem azt mondja nekünk, hogy Isten *létezik*, akkor valójában nem ismeri Istent. Az intellektuális kutatás nem tud behatolni a Felsőbbrendű Énbe, mert a gondolkodás csak az ideák között tud kapcsolatot teremteni, és így örökké a kettősség, a végesség és az egyén szintjén mozog. Nem tudja felfogni az egészet, csak részeket, ezért az értelem - mely a gondolkodáson alapszik - képtelen felfogni a titokzatos Felsőbbrendű Ént. A gondolat csak utat mutathat, hogy valószínűleg milyen lesz és milyen nem, de ezt érezni és tapasztalni kell. Al Ghazzali, a szufi, ezért ezt mondta: „Az ittasság definíciója, miszerint a gyomorból eredő kipárolgás okozza és elfelhősíti az intelligenciát, egészen más, mint részegnek lenni. Azt találtam, hogy a végső tudás sokkal inkább a megtapasztalásban, mint a definíciókban van.” Az a tény, hogy a metafizika csak intellektuális módon próbálja megmagyarázni a létezés egészét és konceptuális formákba akarja beszorítani az emberi természetet, azzal jár, hogy elnyomja és eltorzítja a mindkettőben jelen lévő nem intellektuális elemeket. Ennek következménye, hogy a metafizika önmagában nem juttat kielégítő megértéshez. Ha túl sokat tart saját eredményeiről, akkor tévedéshez vezet.

A metafizika bebizonyítja a valóság létezését, de képtelen belé hatolni. A metafizikának végül azzal kell befejeződnie, hogy kritikusan viszonyul saját médiumának, a gondolkodásnak száraz, sivár világához. Nem szabad elkövetnie azt a hibát, hogy a gondolatot a végső valóságnak tekinti, mikor az csak egy apró része az emberi létezésnek és tapasztalatnak. Az intellektus olyan valóságot kínál fel, amelyet soha nem tudunk átérezni, csak leírni, és akkor is csak

negatív jelzőkkel: azt mutatja meg, mi nem az. Az intellektuális tevékenység csak képet festhet a valóságról, de nekünk magunknak kell átélni ezt a valóságot, ha azt akarjuk tudni, hogy valóban igaz. A helyes gondolkodás végső feladata, hogy rájöjjön, az értelem miért nem alkalmas a valóság megítélésére és arra, hogy a gondolkodás miért nem képes megismerni a valóságot.

Abban a pillanatban, amikor megpróbáljuk megérteni mi a valóság, elhagyjuk saját mélységünket, mert gondolkodásunknak folytonosnak, sorrendbe szedettnek kell lennie, s ez megakadályozza, hogy elmeneküljünk a számunkra adott tér-idő formából, amely a saját látszatvalóságunkra korlátoz minket. Éppen úgy, ahogy megragadhatjuk egy művész alkotását - mivel belépett tér-idő tapasztalatainkba -, de nem ragadhatjuk meg a mögötte álló elmét, ugyanúgy s ugyanazon okok miatt megragadhatjuk a falat, amely elválaszt minket. Azért van ez, mert a létezésre csak egy bizonyos formában vagy valamivel kapcsolatban tudunk gondolni, s nem alakatlan, testetlen, és végtelen létezőként: el kell helyeznünk valahol a térben. Mivel a tér és idő a racionális tudás által felvett formák, mivel csak feltételként léteznek a személyes tudatosságban, nem léphetnek be abba a tudatosságba, amely túl van mind a racionális gondolkodáson, mind a személyes énen.

Nincs olyan idea, amely valaha is kívül állhatna egy másikon, s nincs olyan idea, amely valaha is kívül állhatna az elmén. Minden, amit látunk, csak *elméletileg* választható el a gondolkodó és látó elmétől. Pszichológusként el kellett választanunk a látót és a látottat, hogy megértjük, milyen is a tiszta elme, de filozófusokként ismét egységként kell kezelnünk e kettőt. Azért van ez, mert a gondolkodásnak mindig kell, hogy legyen tárgya, amellyel elfoglalhatja magát, s nem hatolhat a Felsőbbrendű Énbe, mert ott csak az Egy létezik. El kell hagynunk a gondolatokat és dolgokat, ha be akarunk lépni az Abszolútba. Ebben a végső állapotban nem vagyunk tudatában sem a személyes megfigyelőnek, sem pedig a megfigyelt világnak, ezért az egyéni elme és egyéni test közötti megkülönböztetés is megszűnik. Minden, saját *különálló* éntünk is eltűnik. Az így előálló semmiség azonban mindennek a lényege. Nem a halál, hanem a lehetséges élet semmisége. Az emberi gondolat nem juthat tovább. Amikor is a „nem kettősség”-et megvalósítjuk az Igaziban, a Valóban, az egyik gondolattól másikig való logikus mozgás csak meghosszabbítja az elme „kettősségben” való létezését. A létezésnek ebben a tiszta állapotában nem lehet „másik”, nem lehet kettő, ezért kettősségmentesnek hívjuk. Létezésének egységét nem lehet felosztani. Ha valóban meg akarjuk tapasztalni a Felsőbbrendű Ént, akkor az a Végtelen Egy realizálásán keresztül történhet csak. Ha felosztjuk magunkat ismertre és megismerőre, akkor továbbra is a kettősségben maradunk. Az ismerő és a meg-

ismertellentétpárja nem léphet be ide éppúgy, ahogy a valóság és illúzió is értelmetlen fogalmak itt. A létezés egysége abszolút. Ha visszatérünk ebbe a tudatosságba, amely a világot csak monisztikus szemszögből látja, akkor megismerjük azt az igazságot, amellyel a bölcsek rendelkeznek. Amikor a racionális gondolkodás megérti, hogy nem juthat túl önmagán, nem tud semmi mást létrehozni, mint újabb gondolatokat, eljutott addig, amíg eljuthatott, s betöltötte funkcióját. A metafizikai igazság a valóság intellektuális *megjelenési formája*, s annak racionális tudása, de nem maga a valóság, s nem annak felismerése. Mert a tudáshoz szükség van valamire, amit tudunk, ezért a metafizikai tudás - mivel kettősségen alapul - soha nem vezethet annak a felismeréséhez, amely nem kettős.

A valóságnak saját nagyszerűségében egyedül kell állnia, anélkül hogy bármitől függene, és bárkihez tartozna, mindig is volt, és mindig is lesz. Omár Khajjám - nyugati olvasói által oly gyakran félreértett - csodálatos négysorososaiban éppen ezt próbálta kifejezni: az emberi értelem képtelen megérteni a megfoghatatlan istenit, azt, ami túl van a racionalitáson. Ha Omár *Rubaljátja* csak pusztá refrén egy borházból, akkor az Újtestamentum csak pusztá firka a Római Birodalom valami távoli szögletéből. A nyelv kelyhe túl kicsi ahhoz, hogy befogadja a Végző borát. Az elmének mint ürességnek a gondolata, még mindig valami, nem kevésbé, mint a hatalmas hegyek gondolata, és megakadályozza, hogy felismerjük az ürességet.

Amikor kezdjük megérteni az emberi gondolkodás alapvető természetét, hogy csak úgy működik, ha két ellenkező ideát alkotunk éppúgy, mint ahogy a fekete is csak a fehér ellentétpárjaként létezik, megérthetjük, hogy az efféle gondolkodás miért nem érheti el soha a teljes egység tudatállapotát. Nem tudunk az örökkévalóságra gondolni anélkül, hogy az időre is gondolnánk. Az időre vonatkozó koncepciónk ugyanis vagy meghosszabbítja azt, amíg képzelőerőnk bele nem bukik a próbálkozásba és abba nem hagyja ezt a tevékenységet, vagy az időtlenségbe tagadja az időt. Egyik esetben sem érthetjük igazán meg az időtlenséget. Miért? Azért, mert az intellektus nem tudja megragadni azt, ami önmagán túl van. Mi, emberek, úgy ismerünk dolgokat, hogy megkülönböztetünk valamit valami mástól, lehatároljuk, és az ellentétpárjával szembeállítjuk. De a végtelel nincs mitől megkülönböztetni, és nincs mihez viszonyítani, és lehatárolni sem lehetséges.

Korábbi felosztásunk - megfigyelőre és megfigyeltre - most véget kell, hogy érjen. Azonban ne kövessük el azt a hibát, hogy ezt a végső fázisnak hisszük. Van még egy ösvény mindezekén túl, ahol a végső megoldás található, ahol a megfigyelő és a megfigyelt eggyé válik.

A Valódiról nem lehet semmit sem állítani, mert lehetetlen rágondolni. Ezért a szokásos módokon képtelenek vagyunk bármit megtudni róla. Az efféle tudás

azonban mégsem haszontalan. A vallás szimbolikus ideákat, a miszticizmus intuitív ideákat ad nekünk a végtelenről, a metafizika pedig racionális ideákat. S ha ezeket az ideákat szem előtt tartjuk, akkor legalább az ideák mögötti valósággal kapcsolatban nem követünk el nagy hibákat. Ha a metafizika soha nem is érheti el azt a célt, amit kitűzött maga elé - hogy megismerje a valóságot azt azért elérheti, hogy megtudja, mi *nem* a valóság. S ennek a szolgáltatnak az értéke felbecsülhetetlen. Az értelem haszna végül is negatív, nem képes megérteni a Felsőbbrendű Ént, de tisztán megmutathatja, hogy mi nem az. Az értelem rámutat, hogy a Felsőbbrendű Énnek nincs alakja és nem képzelhetjük el sehogyan sem.

Elérhetjük azt, hogy bizonyosak vagyunk arról, hogy gondolkodásunk helyes, és ez kielégülést is adhat, de tudatosan megfogni azt, amivel ezek a gondolatok foglalkoznak, nem fog menni, és sem bizonyosságot, sem kielégülést nem okozhat ez. Habár helyes lehet Istenről alkotott mentális képünk, ez nem jelenti azt, hogy Isten szent jelenlétébe kerültünk. A valóságról alkotott képet nem keverhetjük össze a valósággal magával. Bármiféle felfedezést is tettünk, az csak az értelmes gondolkodás határain belül történt. Habár világgépünk emelkedett és kitágult, még mindig csak gondolni tudunk a valóságra, anélkül hogy megtapasztalnánk. Az elme egységének pusztá intellektuális felismerése éppúgy nem elegendő, mint ahogy Ausztrália létezésének felismerése sem teszi valósabbá a kontinenst számunkra. Végül a Felsőbbrendű Énről kiejtett minden szavunk csak az marad: szó. Éppúgy, ahogy hiába magyarázzuk valakinek, aki soha nem ivott még alkoholt, hogy milyen részegnek lenni, nem érti meg, amíg nem iszik valamennyit, mindenféle szóbeli magyarázat képtelen megmagyarázni a Felsőbbrendű Ént, amíg nem ismerjük meg önmagunkban önmagunkként.

A metafizika általában azzal van elfoglalva, hogy a tapasztalt világról alkotott felületes nézeteket kritizálja, és a téves nézeteket kijavítja, miközben a létezés teljességének pontos, szisztematikus és racionális magyarázatát keresi. A maga helyén ez teljesen jogos, mert jobbá, s nem rosszabbá válunk, ha hitünk metafizikai alapokon nyugszik. Ugyanakkor az is eléggé világos, hogy a metafizikai rendszerek önmagukban nem elégségesek magasabb céljaink eléréséhez, mivel személyes feltételezéseken, racionális gondolkodáson és a képzelőerőn alapulnak, így habár részben megvilágosítják az embert, ugyanolyan mértékben zavart is okoznak belső ellentmondásaik miatt. Itt lép be a filozófia, és áll elő azzal, amit „az igazság metafizikájának” hívnak. Ez a közvetlen misztikus meglátás eredményeinek intellektuális formákba öntése, amelyet közvetlenül Intellektuális módon nem érhetnénk el. A magasabb rendű meglátáson keresztül eljuttat minket azokhoz az okokhoz, törvényekhez és feltételekhez, amelyek

a Felsőbbrendű Én érzékeken túli megtapasztalásából származnak. Egyesíti és megmagyarázza azokat a tapasztalatokat, amelyek ennek a magas célnak az eléréséhez vezetnek, s végül mindezt összekapcsolja a hétköznapi élet gyakorlati problémáival. Ez az az egyedülálló rendszer, amelyet az antikvitás bölcsei építettek fel, *miután* megtapasztalták a Felsőbbrendű Ént. Ez *a pont nagyon hangsúlyos, ugyanis ez különbözteti meg a rendszert minden mástól, ami hasonlóképpen a metafizika vagy filozófia neveket hordozza.* Miközben e többi rendszer intelligens találgatás arról vagy részleges meglátása annak, hogy mi is a végső igazság és valóság, s ezért tele vannak „ha” és „de” kitételekkel, ez a rendszer alapszik csak első kézből szerzett tapasztalatokon, ekképpen megakadályozva mindenféle spekulációt.

Éppúgy, ahogy a tudomány a mindennapi fizikai tapasztalatok racionális intellektualizációja, az igazság metafizikája is a sokkal kifinomultabb transzcendentális tapasztalatok racionális intellektualizációja. Valójában komoly erőfeszítés ez, hogy lefordítsuk a konvencionális gondolkodás szintjére azt, ami természetéből adódóan túl van az efféle gondolatokon. Mivel intellektuális kifejezési formát választunk, ezért alapvetően tudományos lelkülettel, racionális hozzáállással, óvatos megállapításokkal és tényszerűséggel jellemezhetjük. Célja, hogy félelem nélkül felszínre hozzuk a tévedéseket, az illúziókat, és az igazság keresését a végső célíg folytatassuk - függetlenül a személyes megfontolásoktól. Az élet teljességét s nem csupán egyes aspektusait kívánja megérteni.

A metafizika egy magasabb tudatosságra mutat, de nem érheti azt el. A legigazabb koncepciókat állítja fel erről a tudatosságról, de mivel csak koncepciók, ezért csak szimbólumai ennek a tapasztalatnak. Nem szabad összekevernünk a két teljesen különböző dolgot: az alapvető egység *érzését*, amelyet a célt elért bölcs érez, és az alapvető egység *koncepcióját*, amellyel a metafizikai gondolkodó rendelkezik. A bölcs felhasználja a metafizikus koncepcióit, amikor megpróbálja az általa érzett és átélt egységet kifejezni és másokkal kommunikálni. A metafizikus bármit is tesz, nem juthat túl saját koncepcióin, hacsak túl nem jut a metafizikán. Amikor ugyanis megpróbálja meghatározni a meghatározhatatlant, akkor csak keresgél az üres szavak között, és végül belebukik ebbe a kísérletbe, mert végső szavai is csak negatívumokkal jellemezhetik azt. A metafizikus komoly problémákkal küzd, amikor a valóság végső jellegét próbálja megfejteni és azt szavakkal visszaadni, mert csak negatívumokkal operálhat, amely egyenértékű azzal, hogy nem tudja kifejezni azt. Mihelyt állításokban, pozitív módon próbálja megfogalmazni, azonnal lerombolja valóságát, mert így ez is azonnal csak egy gondolatává válik a sok között az elmében. Éppúgy,

ahogy a hideg tudományos elemzés megfosztja tartalmától a legmelegebb művészi érzéseket, és ezáltal lerombolja magát az érzést, a gondolkodás folyamata megfosztja a legmélyebb misztikus tapasztalatokat valóságuktól és elnyomja transzcendentális jellegüket. A valóság túl van az értelem határain. A metafizikus gondolkodási folyamat önmomból, mert végül úgyis csak arra jöhet rá, hogy nem tudja a Valódit másként, mint gondolatként felfogni. Ezért a védantikus metafizikusok, akik azt állítják, hogy a megkülönböztető gondolkodás ösvénye, amelyen ők járnak *önmagában* is - mindenféle jógagyakorlat nélkül - elegendő, hogy elérjük az Istenit, mindig is tévedni fognak. Nem adhatnak mást, csak szavakat, üres mondatokat, amely áldozatait az illúziók homályában hagyja, éppen abban az állapotban, amelyben akkor voltak, mikor ezeknek a motyogó guruknak a lábaihoz telepedtek.

A metafizika végső feladata, miután befejezte a személyes érzelmek megfegyvelését és a misztikus tapasztalatok értelmezését, csak az lehet, hogy önmagát felszámolja! Ekkor ugyanis rá kell mutatnia, hogy minden intellektuális kérdezősködés és intellektuális válasz csak a puszta látszat szintjével foglalkozik. Amikor a metafizika megérti, hogy nem érintheti meg a valóságot, elcsendesíti magát, és elveti a maga által felépített rendszert. A valódi metafizika ezért mindig is önpusztító lesz. A metafizikai gondolkodás kemény erőfeszítésekkel próbálja apró mozaikokként összerakni a valóság szilánkjait harmonikus egésszé. De mind a Felsőbbrendű Én problémájával való foglalatosság során, mind elért eredményeiben nem jut túl puszta jelképeken, azaz sohasem érheti el magát a valóságot. Saját határait előbb-utóbb eléri, s minden erőfeszítés, amit az ember az irányba tesz, hogy saját hajánál fogva kiemelje magát - sikertelen lesz. Egy élettelen metafizikus számára a Felsőbbrendű Én mindig csak puszta elméleti konstrukció marad.

A metafizika legtöbb rendszere valójában a *spekuláció* egyfajta rendszere, gyakran bővelkedik logikai szőrszálhasogatásban. Azonban az „igazság metafizikája” az egyetlen, amely úgy próbálja irányítani a gondolkodás fonalát, ahogy annak alakulnia *kell*, hogy elérje az igazságot, s nem úgy, mint más rendszerekben, amelyek arra haladnak, amerre kedvük van. Bármely metafizikai rendszer igazságát meg kell erősítenie a misztikus tapasztalatnak, amelyből származik. Nincs más tapasztalat, amely biztosíthatna minket és ilyen mély elégedettséggel tölthetne el. Miközben bárki olyan metafizikai nézeteket vallhat, amelyeket csak szeretne, ez az egyetlen, amely szembeállítja az elkerülhetetlen tényekkel, amelyekre a legmagasabb misztikus tapasztalat fényt vetett. Ez az egyetlen személytelenül összeállított rendszer, amely tükrözi az élet *rejtett* mintáit, míg a spekulatív metafizika alkotóinak limitált tapasztalatait és személyes elfogult-

ságait tükrözi. Ha tömören akarjuk kifejezni magunkat, azt mondhatjuk, hogy a metafizika a logikán alapul, míg a „valóság metafizikája” az életen.

Az igazság metafizikája úgy lett kialakítva, hogy a tanuló úgy hiszi, bizonyítható tények alapján tiszta deduktív logikával halad lépésről lépésre előre, s logikus gondolkodása alátámasztja a transzcendentális tapasztalatok eredményét, miközben valójában nem csak ezt teszi, hanem egyben olyan úton halad, amely megfelel a látens belső meglátásának. Ez a rendszer feléleszti a magasabb intelligenciát a tanítványban. Ezért a hirtelen vagy növekvő megvilágosodás érzése kísérheti tanulmányait, ha kellően intuitív válik. A *valódi* igazság metafizikája egészen közel viheti a valóság misztikus megtapasztalásához. Ekkor pedig a tapasztalatot kiváltó apró mozzanat valami egészen egyszerű dolog is lehet, akár egy kinyomtatott ihletett mondat, esetleg találkozás valakivel, aki megtanult a Felsőbbrendű Énben élni vagy egy egyszerű hegymászás. Ekkor ugyanis az elme olyanná válik, mint egy rakás száraz ág, melynek csak egy szikrára van szüksége, hogy fellobbanjon. Ekkor pedig saját működésének szoros figyelemmel követése maga válik jógaösvénnyé.

Mivel az igazság metafizikája alapideákkal foglalkozik, s mivel a mentalista univerzumban az efféle ideák sokkal erősebbek és sokkal fontosabbak, mint a materialistáknál, az igazság metafizikája a leghasznosabb tanulmány, amellyel az emberi intellektus foglalkozhat. Ezek az ideák ugyanis megmutatják számunkra, hogyan alakítsuk fizikai létezésünket.

Az igazság metafizikáját nem pusztán jól, hanem mély alázattal s tisztelettel kell megérteni.

Az értelem által levont következtetéseknek kötelező erejű hatásuk csak magára az értelemre van, s nem teljes lényünkre. Az élet problémáit egész lényünkkel kell megoldanunk, s nem csak egy részünk segítségével. Ha az életet hideg, racionális koncepciók összességéként kezeljük, pusztá absztrakcióként, akkor a részt összetévesztettük az egészszel, s életünket egy szegmensre silányítottuk. A metafizikai eszmék tökéletesen kielégíthetik az értelmet, de ez nem jelenti azt, hogy lényünk teljességét is kielégítik. Azért tudják az értelmet kielégíteni, mert maguk is az értelem termékei, ám az ember nem csak gondolkodó lény. Belső felépítésünk megköveteli az érzéseket, tényeket éppúgy, mint a gondola-

tokat. Ezért szükségünk van a kettősségnélküliségnek nem csak az elméletére, hanem a megtapasztalására is, nem csak az eszmére, hanem magára az érzésre. Ameddig lényünknek csak egy részével tudjuk ezt, amely mentes az érzelmi töltéstől és nem társul hozzá fizikai tapasztalat, addig csak tökéletlen, félkész a tudásunk. Ez az a kritikus pillanat, amikor a keresőnek rá kell Jönnie a metafizika hatáira és készen kell állni annak félretételére, miután az betöltötte feladatát, habár eddig ezt tartotta az igazság megtalálásához vezető ösvénynek.

A tanácsunk pedig a következő: tanulmányozd a metafizikát a maga teljességében, és azután menekülj el előle, mielőtt pusztán metafizikussá válnál! Ha elkezded használni a metafizikai zsargont, elvesztél.

AZ EGO

Ki vagyok? - Az Én-gondolat - A psziché

Bármi, amit teszünk, mondunk, érzünk vagy gondolunk, az egóra vonatkozik. Hozzá vagyunk láncolva, és csak körbe-körbe járunk. A lelki keresés folyamata valójában kitérés kísérlet ebből a körből. Más nézőpontból ez egy olyan folyamat, mely arról szól, hogy megpróbáljuk előásni azt, amit az ego mélyen elrejt előlünk vágyaival, érzéseivel, érzelmeivel, okoskodásával és tevékenységével. Egy újabb nézőpontból pedig ez az a folyamat, amely során megszabadulunk ezektől. Ám eléggé valószínűtlen, hogy az ego hajlandó lenne önként feladni uralmát. Trükkös szokásai és hazugságai elhitetik velünk, hogy magasra emelkedtünk, miközben csak tovább szaladunk körbe-körbe. Hogyan törhetünk ki ebből a körből? Meg kell keresnünk az ego forrását, s ha ez túl nehéz, akkor társává kell szegődnünk egy igazi Mesternek, s teljes engedelmességet kell fogadnunk. Az ego, lévén véges, nem teremthet végtelen eredményeket pusztán saját erőfeszítéseivel. Nap nap után ontja vágyait és gondolatait. Olyanok ezek, mint a pókháló, mely mindig újraszövődik s nő, és sosem tűnik el a sötét szobák sarkaiból, bárhogya is próbáljuk kisöpörni. Amíg megengedjük, hogy a pók ott éljen, addig mindig lesz pókháló is. Meg kell találnunk az ego rejtekhelyét éppúgy, ahogy a pókot is megkeressük, és ki kell dobnunk a szobából. Nincs hatékonyabb és gyorsabb út a cél eléréséhez, mint hogy megkeressük forrását, felajánljuk az egót ennek a forrásnak, és végül a megerősítések és emlékezés eszközeivel egyesülünk Vele.

A mentalizmus tanításai szerinti személytelen nézőpont gyakorlása idővel elvezet oda, hogy megértjük: az ego egy kép, egy idea az elmében, az elméből származik, s egy olyan kép, amellyel elválaszthatatlanul összeolvadtunk. Ez a gyakorlat azonban megkezdi kibogozni a szálakat, és szabaddá tesz.

Minden gondolatunk az egóról szükségszerűen csak részleges, mivel nem foglalja magában az egogondolatot. Próbáld csak meg, s kisiklik kezeid közül! Csak olyasvalami érheti el, ami az ego fölött áll.

Ha az ego állandósítani akarja magát, akkor az elme összes tevékenységébe be kell lépnie, nem csak az alapvetőkbe, s éppen ez az, ami történik. A spirituális vágyak, morális ideálok s még a misztikus tapasztalatok is az ego kiforgatott kivetülései. Rajtuk keresztül az Én képes a korábbinál nagyobb, boldogabb, és erősebb Énné tágulni. S ha nem a saját teremtményei azok, amik elrejtik és álcázzák, akkor az ego elárulja őket, s csak az maradhat életben, mely éppen abból az énből meríti táplálékát, melytől meg akartunk szabadulni.

A keresés legmagasabb célja nem az ego lerombolása általi, hanem a tökéletesítése általi megvilágosodás. Az egoizmust kell elpusztítani, s nem magát az egót. Az ego uralmának kell véget vetni, nem az egónak.

Ha hajlandó vagy a dolgok mélyére tekinteni, akkor az ego rejtett ténykedését mindenhol megtalálod, a legváratlanabb helyeken, még a legmagasabb spirituális céljaid között is. Az ego nem hajlandó meghalni, s még mozgáskörének ilyen komoly beszűkítését is üdvözölni fogja, ha így kerülheti csak el az elmúlást. Mivel szükségszerűen ő az aktív tényező az önjavítási folyamatunkban, a legjobb helyzetben van annak megakadályozásához, hogy a látszólagos győzelem valóssá váljon. Az utóbbit ugyanis csak úgy lehet megvalósítani, ha közvetlenül ellene fordulunk, a kegyelem inspirált erejétől vezérelve, s lemészároljuk. Ez jelentősen különbözik attól, amikor a millióféle gyengeségben vagy hibában való megnyilvánulásai közül öljük meg valamelyiket. Egyáltalán nem ugyanaz a két dolog. Ezek a fa ágai, de az ego jelenti ennek a fának a gyökerét. Mikor tehát a kereső a Hosszú ösvényen folyó, alacsonyabb természetű elleni végtelen harcoktól megfárad, látván, hogy a sárkány egyik fejét levágva, azonnal új nő egy más megnyilvánulási formában, mikor elege lesz a sokkal kellemesebb Rövid ösvény képzelt eredményeivel történő önáltatásból, akkor készen áll, hogy kipróbálja az utolsó és egyetlen megmaradt fegyvert. Ekkor végül, hosszú idő után, magát az egót támadja meg, tökéletesen feladva azt, ahelyett hogy számos álcájával foglalkozna - melyek lehetnek csúnyák, miként az irigység, vagy vonzók, miként az erény.

Saját akaratod segítségével semmiképpen sem tudsz megszabadulni az egótól. Az isteni akaratnak kell ezt megtennie számodra.

Hátrányod az erős ego, az Én, amely utadban áll, és melynek meg kell adnia magát. Emocionális áldozattal kell elpusztulnia a szív vérében. Ha azonban egyszer megszabadultál tőle, hihetetlen megkönnyebbülést és békét érzel majd.

Mi vagy ki keresi a megvilágosodást? Nem lehet a magasabb Én, mert az magától a Fénytől való. Akkor pedig csak az ego lehet! Az ego, amit oly sok vád és támadás ér, gonoszsága miatt fogja átalakulva megtalálni az igazságot és a Valóságot, habár végül önmagát kell feladnia, hogy ezt elérje. Ez az ár, amit fizetnie kell.

Az egoizmus, az egyéni élet leszűkítése és a végtelentől való elválasztása az utolsó akadály a végtelen étellel való egyesülés előtt.

Ahogy a kígyót sem ölheti meg saját mérge, éppúgy az önvalót sem ámíthatja soha el saját egójának ideateremtő ereje, habár az ego önmagát folyton képes becsapni.

Az ego önámítása távol tart minden olyan tanácsot, amely rámutatna, hogy motivációja nem tiszta, szolgálata nem oly önzetlen, mint elsőre tűnik és szerénysége csak eltitkolt hiúságának nagyzólcó álcája.

A filozófia tömeges elterjedését nem csak a kultúra, a szabadidő és az érdeklődés hiánya gátolja. A legerősebb tényező, mely minden társadalmi osztályt egyaránt befolyásol: az ego. Makacs módon örülnek neki, nagy szeretettel csüggenek rajta, és hihetetlenül hisznek benne - mindezek együttesen áthatolhatatlan falat húznak a filozófia nyugodt állításai elé. Az emberek ehelyett azt követelik, amire vágyanak. Ezért könnyebb azt mondani nekik - s számukra is könnyebb befogadni - hogy Isten akarata dönt el mindent, és a legjárhatóbb út a türelmes behódolás ennek az akaratnak. Sokkal elfogadhatóbb ez számukra, mintha azt mondanánk, hogy az egohoz való vak ragaszkodásukból fakad életük problémáinak nagy része, és ha nem közelítenek személytelenül az élethez, akkor nincs más út számukra, mint elviselni rossz hozzáállásuk fájdalmas következményeit. Ez a vallás útja. A filozófia azonban ragaszkodik ahhoz, hogy a teljes igazságot ossza meg tanulóival, még ha ez a ragaszkodásmentes, csendes hang vérig is fagyasztja egójukat. A filozófiai nézőpont elfogadása egyben az önző

nézőpont feladását is jelenti. Olyan változtatás ez, melyet csak az erkölcsi hősök tudnak megtenni, így hát nem is kell arra számítanunk, hogy özönlenének az emberek a filozófia zászlaja alá.

Habár az ego azt állítja, hogy harcban áll önmagával, biztosak lehetünk benne, hogy nem áll szándékában valódi győzelmet aratni. Az egyszerű, tudatos elme megtévesztése számára gyerekjáték. Ez az egyik oka annak, amiért oly sok spirituális kereső közül oly kevesen érik el az egyesülést a Felsőbbrendű Énnel, s amiért az önáltató mestereknek oly gyorsan sok-sok tanítványuk lesz, miközben az igaziakat békén hagyják, s nem gyűlnek köréjük.

Amíg nem érted meg, hogy az ego az igazi ellenség, annak minden mentális és emocionális vonzatával együtt, addig önfelszabadításra irányuló erőfeszítéseid csak körben járnak.

Amikor az egód porba döntve, megszegyenülve áll előtted - bármennyire is tiszteljenek, irigyeljenek téged vagy féljenek tőled más emberek - akkor nyílik meg a kegyelem megjelenésének lehetősége. Biztos lehetsz benne, hogy a belső ember teljes megalázása addig fog ismétlődni, amíg mentes lesz minden büszkeségtől.

Az ego minden emberi tevékenységben szerepet vállal, s amíg ezek a tevékenységek tartanak, addig az ego is fennmarad. Sok a félreértés és a zavar ezzel kapcsolatban. Azt mondják nekünk, hogy öljük meg az egót, de közben azt is mondják, hogy az ego nem létezik. Az igazság az, hogy amíg a tevékenység tart, az ego is létezik. Mit tegyen hát a lelki keresés ösvényén járó? A magasabb erő hatalma alá terelheti az egót, s előbb-utóbb ezt meg is kell tennie. Az ego meg fog maradni, de helyére kerül. Miért mondják akkor, hogy öljük meg az egót, ha ez nem is lehetséges? A válasz az, hogy ez valójában lehetséges, de csak a meditáció legmélyebb pontján, amit *nirvikalpa* néven ismernek szanszkritul. Ekkor minden gondolat megszűnik, minden érzékelés eltűnik, és transzszzerű állapotba kerülünk. Ebben az állapotban az ego képtelen létezni, működésképtelenné válik, de egyértelműen nem hal meg, mert ha így lenne, a meditáció után nem tudna visszatérni. Nem segít rajtunk, ha kijelentjük, hogy az ego nem létezik, vagy ha létezik, akkor meg kell ölnünk. Minden magasabb életet keresőnek eszébe kell vésnie azt aényt, hogy bármiféle elméleteket gyártunk is

az egőről, az létezik, velünk van, számolnunk kell jelenlétével, és szembe kell szegülnünk vele. A zavart részben az okozza, hogy az ego folytonosan változik, az idő és a tapasztalatok alakítják, miközben a Végtelen Lény, a Végső, változatlan. Ebben az értelemben nem tarthatjuk valósnak az egót. Ám mi itt élünk a Földön, időben és térben, és ha ezt a tényt nem vesszük figyelembe, az intellektuális süketnémaságot jelent.

Az ego illúziója áll minden más illúzió mögött. Ha ennek véget vetünk, az összes többi is eltűnik.

A szufik egy olyan tapasztalatról számolnak be, amit megsemmisülésnek hívnak (perzsául *fana*), s amely a személyes én teljes megsemmisülését jelenti. Kétségtelen, hogy a szufik misztikus tapasztalat során úgy érzik, hogy ez történik. De ha valóban így lenne, teljesen és végleg megszűnne az én, vajon nem tűnnének el a személyiség összes jellemvonásai és tulajdonságai? Azt találjuk, hogy ez az eltűnés valójában nem történik meg, hiszen a személyiségjegyek megmaradnak. Mi történik valójában? Hatalmas dolognak kell lennie, ha a teljes megsemmisüléshez, vagy halálhoz hasonlítják. A titok nyitja az, hogy a személyes énhez való viszony változik meg. A személyes én fennmarad, de a hozzá való viszony megváltozik. Az ego zsarnoksága megszűnik, ám ez nem egyenlő azzal, mintha az ego szűnne meg.

Az egót valójában nem öljük meg - hogyan is cselekedhetnénk test, intellektus, érzések és akarat nélkül ebben a világban? Valójában a létezés centruma mozdul el innen a Felsőbbrendű Énbe.

Távolítsuk el az egót, és kirántjuk a talajt az ember lába alól. Tátongó mélység nyílik meg lábai alatt. Élete legnagyobb félelmével néz farkasszemet, a teljes elzártság és borzasztó bizonytalanság érzése járja át. Ekkor azonnal visszamegyekül szeretett egójához és a biztonsághoz, hacsak az igazság iránti elszántsága nem oly erős és elszánt, hogy kiállja ezt a próbát, és kitart, amíg a Felsőbbrendű Én fénye meg nem világítja a mélységet.

Az ego előzékenyen nem csak a spirituális utat mutatja nekünk, amely éveken át leköt minket és ezáltal megakadályozza, hogy barlangjába kövessük, hanem

még spirituális megvilágosodásokkal is szolgál, hogy bebizonyítsa: a helyes ösvényen járunk. Mondanunk sem kell, hogy ezek a hamis megvilágosodások csupán az ego előtérbe helyezésére szolgálnak.

Kétlem, hogy bárki is tökéletesen őszinte lehet, ha cselekedetei nem ebből a mélyebb forrásból jönnek. Azt hiheted, hogy őszinte vagy, sőt mások is ezt hihetik rólad, ám mivel cselekedeteid az egóból jönnek, mely maga is hazugságból származik és az illúzió tartja fenn, így hogyan juthatnál olyan szintre, amely csak a végső valóságtól és a teljes igazságtól függ?

Az ego arrogáns, fennhéjázó, beképzelt és önmagát is becsapja.

Az ego, ez a ravasz, vén róka hajlandó és képes is bármiféle spirituális tevékenységben részt venni és a spirituális vágyakozás bármely fokát mutatni.

Ha az ego el tudja terelni figyelmünket a legfontosabb problémáról, a saját elpusztításáról valami kevésbé fontos, mellékes téma felé, akkor meg is fogja tenni. Ebbéli ténykedésében sokkal gyakrabban kíséri siker, mint csalódás: kevesen kerülhetik el, hogy becsapja őket. Az ego a legkifinomultabb módszereket választja, hogy beférkőzzön a kereső életébe és gondolataiba. Megcsalja, becsapja, felemeli az embert, majd a sárba döngöli, ha hagyja. Anatole France azt írta, hogy az emberek önmaguk becsapásában mutatják a legnagyobb tehetséget. Állandósult szokás, és ösztönös reakció is, hogy megpróbáljuk megvédeni az egót saját cselekedeteinek szerencsétlen következményeitől. Újra és újra fel kell vértézniünk magunkat ez ellen, mert az ego számos dologra teljesen alkalmatlan, és az előrelátás képessége gyakran teljesen hiányzik belőle.

Egyszerre igaz és nem igaz, hogy felemelhetjük az egót, és magunkkal vihetjük a misztikus megvilágosodással teli életbe. Az ego végül is nem más, mint a Magasabb Én visszatükröződése - jóllehet, igen korlátolt és gyakran torz visszatükröződés, ám mégiscsak tükörképe annak. Ha el tudnánk érni, hogy alávesse magát a Felsőbb Énnak, akkor nem lenne akadálya a magasabb rendű életnek. Az egót valójában nem is pusztíthatjuk addig el, amíg szükségünk van szolgálataira, amíg a testben élünk, de legyőzhetjük, és engedelmes szolgává tehetjük, ahelyett hogy megengednénk, hogy uraljon minket. Amikor ezt megértjük, sokkal

jobban fogjuk értékelni a filozófiai ideált, azaz a teljesen kifejlett, uralmunk alatt lévő, kifinomult egót, amely a Felsőbbrendű Énből származó útmutatás és inspiráció követőjévé vált. Egy gyenge, szegényes ego természetesen sokkal korlátoltabb csatornaként működhet, mint egy fejlett. A valódi ellenség, melyet le kell győznünk, nem maga az ego, hanem az egoizmus.

Az ego hazudik magának, hazudik az embernek, aki azonosítja magát vele, és hazudik más embereknek is.

Az ego állandóan új módokat talál arra, hogy meggátolja a keresés kiteljesedését. A legfáradhatatlanabb és legokosabb módszere az, amikor úgy tesz, mintha együttműködne a keresésben és osztozna annak tapasztalataiban.

A legtöbb kereső hajlandó mindenféle önfegyelmező gyakorlatoknak alávetni magát, érve ez alatt a testet, vágyakat vagy az elmét, de egy dolgot soha nem cselekednek meg, épp azt az egyet, amely valóban számít. Úgy ragaszkodnak drága egójukhoz, mint ahogy a kullancs is ragaszkodik a gazdatesthez, és bármit hajlandók elengedni, csak ezt nem.

Az halad legelőbbre a keresésben, aki leginkább megpróbálja elválasztani magát az egójától. Hosszú, lassú küzdelem lesz, és ráadásul nagyon nehéz is, mert a tévképzet, miszerint az ego a valódi énje, hipnotikus erővel tartja fogságban. Lényének minden erejére szüksége lesz, hogy győztesen kerüljön ki a csatából, megszüntesse ezt a tévedést, s visszaállítsa az igazságot, mert nem csak az intellektus tévedése ez, hanem mélyen beleivódott az érzelmekbe és az akaratba is.

A Felsőbbrendű Én tudatossága tükröződik vissza az egóban, amely azonban azt képzelem, hogy önmagából eredő s nem csak származtatott tudatossággal bír.

Az élethez és a gondolkodáshoz való erőt, egyáltalán ezek képességét, a Felsőbbrendű Énből nyerjük. De mind a képességet, mind az erőt egy szűk és főként fizikai valóságszeletre szűkítjük le. Ennek a leszűkült valóságnak a tetején trónol az ego, melyet érzékeink szolgálnak és gondolataink támogatnak.

Ha elemezzük az egót, akkor azt találjuk, hogy régmúlt tapasztalatokból származó emlékek gyűjteménye, és a jövőt illető remények vagy félelmek összessége, amelyek várt tapasztalatokra épülnek. Ha megpróbáljuk megragadni, azt látjuk, hogy a jelen pillanatban nem létezik, csak a múltban és jövőben. Valójában soha nem létezik a MOST-ban - csak látszólag. Ez pedig azt jelenti, hogy csak fantom, valós mögöttes tartalom nélkül; nem más, csak egy hamis *idea*.

Az ego-én az ember saját cselekedeteiből és gondolkodásából születik, s lassan változik és növekszik. A Felsőbbrendű Én Isten képmása, tökéletes, befejezett, és mentes a változásoktól. Ha be akarjuk teljesíteni sorsunkat, akkor meg kell engednünk, hogy az utóbbi megvilágíthassa és beragyoghassa a másikat.

Ha néha úgy írunk az egóról, mint különálló és speciális létezőről, fix, saját jogán valósággal bíró valamiről, akkor az csak az emberi logika kikerülhetetlen szükségszerűségei és a hagyományos emberi nyelvezet korlátai miatt van így. Az „én"-t VALÓJÁBAN nem lehet különválasztani gondolataitól, mert azokból áll, semmi másból. Röviden szólva, az ego csak egy idea, vagy olyan hazugság, amellyel a gondolatfolyamat önmagát csapja be.

A személyiség, a maszk, amit a világnak mutatunk, csak része az egónak. A második része a gondolatokból és érzésekből álló tudatos természetünk. A rejtett tendenciák, belső impulzusok, emlékek és ideák - melyeket kifejeztünk, majd eltemettük vagy korábbi életeinkből hoztuk magunkkal - képezik a harmadik részt.

Éppoly nehéz az egónak önmagát reálisan értékelni, saját cselekedeteire mintegy kívülállóként tekinteni, mint egy mocsárba esett embernek a saját hajánál fogva kihúznia magát. Képtelen megtenni, és mindig talál mentségeket, legyen az az igazságkeresés vagy a becsület. A kereső nem remélhet mást, mint hogy kellően elgyengíti az egót és lecsökkenti aktivitását, de az egótól megszabadulni nincs lehetősége. Ebből következik, hogy külső segítségre van szüksége. Egyetlen ilyen erő áll rendelkezésére: a kegyelem ereje, habár ez kétféleképpen nyilvánulhat meg: közvetlen segítség formájában magasabb Önünktől vagy személyes segítség révén egy magasabban álló embertől, egy megvilágosodott tanítótól. Az előbbihez bármikor fordulhat, ám az utóbbit nem kérheti, s nem

várhatja el mindaddig, amíg a szükséges munkát el nem végezte önmagán, és kellő előrehaladást nem tett.

Ha az „Én”-ség érzésének forrását - mely minden gondolatunk, szavunk és cselekedetünk forrása - meg tudnánk pontosan találni, s ha el tudnánk választani a gondolatoktól, érzésektől és az anyagi testtől, azt találnánk, hogy az az egész világ mögött rejlő magasabb Hatalomban gyökerezik, s azzal kapcsolódik össze.

Egy nap teljesen belefáradunk az egóba, és ekkor megértjük, milyen hihetetlenül okosan és alattomosan hatotta át minden cselekedetünket, s még a látszólag spirituális és altruisztikus tevékenységeink közepette is az egóért dolgoztunk. S amikor megundorodunk földi énünktől, imádkozni fogunk a megszabadulásért. Megértjük, hogyan csapott be minket a múltban, amikor éveken át semmi mással nem foglalkoztunk, csak vágyainak kielégítésével, s hogyan éltettük, tápláltuk, ápoltuk, miközben lelki tevékenységet végeztünk vagy másoknak tettünk szolgálatot. Akkor majd buzgón imádkozni fogunk, hogy szabaduljunk meg tőle, keresni fogjuk a módját, hogy elválasszuk magunkat tőle, visszafordítsuk önazonosításunk irányát, és azt fogjuk kívánni, hogy Isten semmisége nyeljen el bennünket.

Mindannyian azonosítjuk magunkat az „énnel”, gondolkodásunk, érzéseink, tapasztalataink elválaszthatatlanok tőle. De ki tudja, mi is ez valójában? Ahhoz, hogy megtudjuk, befelé, az elmébe kell fordítanunk tekintetünket. Nem azt kell megfigyelnünk, amit tartalmaz - ahogy a pszichológusok teszik - hanem hogy mi is az valójában. Ha kitartóan végezzük ezt, megtalálhatjuk az „ÉN”-t az „én” mögött.

Akkor érhetjük ezt el, ha úgy tekintünk saját személyünkre, mintha az lenne a Föld, mely térben és időben folyton változik, és a Nap a rejtett megfigyelő, amely mindezek alatt mozdulatlan marad. Ez az a magasabb személyiség, amelyet mindig meg fogunk őrizni, míg az alacsonyabb, változékony személyiség csak időleges. Így az „én” nem tűnik el végül, csak másként tekintünk rá: úgy, hogy teljességgel átalakítjuk. Amikor valaki eléri ezt a Tanú-nézőpontot, akkor megérti a különbséget a között a leíró kijelentés között, hogy „Én vagyok a hatalmas Császár” és a között a tömör, kétszavas mondat között, hogy „Én vagyok”.

Hiba lenne azt gondolni, hogy két különálló elme van bennünk, két független tudatosság - egyik az alacsonyabb egoelme, a másik a magasabb Felsőbbrendű Én-elme - amelyek közül az egyik, melyet senki nem néz, figyel a másikat. Csak egy független, mindent megvilágosító elme létezik, és minden más csak korlátozott, visszavert tükörkép őbenne. Az ego nem más, mint egy gondoltsor, amely az elméből nyeri létét és attól is függ.

Csak a legmélyebb önvizslató gondolkodás, a legezaltáltabb misztikus tapasztalat vagy egy próféta kényszerítő erejű kinyilatkoztatása juttathat el bárkit is ahhoz a hatalmas felismeréshez, hogy lényének igazi központja nem személyes egója.

Az ember valódi énje középpontunk csendességében, a csend vákuumában rejtetik. Ez a mag, ez a vákuum csak egy mérhetetlenül aprócska pontot foglal el a térben, s körülötte gondolatok és vágyak gyűrűje van, melyek a képzelt ént, az egót alkotják. Ezt a gyűrűt folyamatosan új gondolatok, vágyak táplálják, és hol öröm, hol fájdalom árad belőle. Míg a központ mindig nyugalomban van, a körülötte lévő gyűrű sosincs. Míg a központ békét áraszt, a gyűrű csak szét-dúlja azt.

Minden érvelés, minden vita, melyet egoisztikus nézőpontból kezdeményezünk, az elejétől fogva gyenge lábakon áll, és nem vezethet teljesen biztos következtetéshez. Az ego mindig előtérbe helyezi saját érdekeit, elferdíti az érveket, szavakat, sőt még a tényeket is.

Ha egoizmusunk túlságosan erős, a Felsőbbrendű Én legmagasabb része képtelen lesz fényét átjuttatni tudatunkba, bármilyen hön vágyunk is erre.

Van egónk, sőt mi magunk vagyunk az ego. Létezése kikerülhetetlen a kozmikus gondolat aktiválásához, az emberi evolúció folytatódásához. Miért lett hát a gonoszság, ellentétek, szenvedés és félelem forrása? Az energia és ösztön, intelligencia és vágy, melyet minden egyéni tudattöredék, minden „én" tartalmaz, önmagában nem gonosz, ám amikor extrém módon kezdünk ragaszkodni hozzájuk, az önzés megerősödik. Az egyensúly felborul, és a nemes erények háttérbe szorulnak. Mások jogainak megértése, a jóakarát és együttérzés, a közös

jólét és célok tiszteletben tartása - mind elhagyják az embert. Saját szükségleteink természetes és helyes figyelembevételére zsarnoksággá fajul, s az ego ekkor már csak azért létezik, hogy önmagát szolgálja bármi áron, mindenki másához agresszívan viszonyulva, mindenki mást kizsákmányolva, és elnyomva. Itt újra el kell mondanunk: az ego a szükség van, ha létezik a Világidea. Azonban a helyére kell tennünk, és ott is kell tartanunk - ami nem egyenlő a konok önzéssel. Két dologra kell tekintettel lennie: a közös érdekekre és saját lényének forrására. A lelkiismeret az előbbire próbál rávenni minket, akár hallgatunk szavára, akár nem, az intuíció pedig az utóbbira. Habár általában elfelejtik vagy félreértelmezik az ember és a gonosz közötti kapcsolatot, mi nem felejtjük el, hogy a gonosz energiái és intelligenciája eredetileg az emberben lévő isteniből származtak. Istenadta dolgok, melyeket istentelenségre fordítottunk, Óriási tragédia, hogy az emberi tudatosság, tehetség és erők oly gyakran a gyűlölet és háború szolgálatába kerülnek, holott harmóniában is működhetnének a Világideával. Ehelyett a harmónia hiánya szenvedést hoz ránk és másokra is. Azonban a fejlődés minden hullámahoz idő kell, s előbb-utóbb minden ego feladja magát. Aki önzésében megkeményíti szívét, és elutasítja saját spiritualitását, az önmagát kísérti, s önmaga sátánjává válik. Saját negatív oldalunk előbb-utóbb pusztulásba hajszol minket a karma által, a másokba elültetett ambíció, irigységen és gyűlöleten keresztül.

Amikor elkezdted megérteni, hogy a szenvedély olyasvalami, ami bennünk támad fel, és amivel akaratlanul összekapcsoljuk magunkat, egész lényünket, akkor kezded megérteni, hogy az „én” metafizikai tanulmányozása és gondolat misztikus fegyelmzése nagymértékben segíthet megszabadulni tőle.

Első mentális cselekedetünk, hogy létezésben gondoljuk magunkat. Mi alkotjuk meg saját ényünket. Ez nem jelenti azt, hogy az ego pusztán saját személyes alkotásunk. Az egész világfolyamat teremt mindent, beleértve az egót és az ego önteremtését.

Amikor saját egód egyre gyakrabban válik elviselhetetlenné, akkor ezt annak jeleként értékelheted, hogy jó úton haladsz.

Az ego szüntelen önmaga körül forog.

Milyen nevetséges pszichológiai látványosság, amikor azt látjuk, hogy az ego a spirituális tevékenységek alatt is csak magával törődik.

Az ego mindig keményen dolgozik - vagy jól láthatóan és hangosan, vagy titokban és csendesen.

A vágy, hogy életünket az egóban folytassuk, minden lehetséges vágyat felölel. Ez megmagyarázza, hogy minden lemondás közül, amire az embert kérhetik, a legnehezebb az egóról való lemondás. Sokkal inkább hajlandó önsanyargatásra vagy büszkeségének megtörésére, mint a végső és legrosszabb megfeszítésre.

Még a feddhetetlen viselkedés és a kifogástalan modor is az egóhoz tartozik, és nem a megvilágosodáshoz.

Azt hiszi, feladja magát magasabb énje kedvéért, miközben nem tesz mást, mint megadja magát az egónak.

Az ego be fog törni spirituális munkánkba és törekvéseinkbe, s így a tanításból csak azt fogadjuk el, ami megfelel személyes céljainknak, a többivel pedig nem törődünk. Úgy is mondhatjuk ezt, hogy elfogadjuk azt, ami jó érzéssel tölt el, minden mást pedig elvetünk.

Mindenkit megfeszít saját egója.

Az ego nem csak állati és materialista vágyakon keresztül uralkodik az embereken. Vezeti és aktívan irányítja spirituális törekvéseiket is!

Meg kell tanulnunk szembenézni azzal a ténnyel, hogy az emberi ego még a legmagasabb isteni iránti törekvésünkben is ott van. Még ott, azokon a magaslatocon is csak azt keresi, amit akar, s ezt mindig csak saját maga megőrzése céljából teszi. Az ember ekkor is pusztán arra törekszik, hogy megnövelje az ego

működési területét, s nem arra, hogy - Aurobindo szavaival - istenivé átlényegülését segítse.

Hiba lenne azt hinni, hogy a Felsőbbrendű Én az, amely reinkarnálódik. Nem. Gyermek, az ego teszi ezt.

Az ego dacos, okos és a végsőkig ellenáll.

Az ego nem imád más Istent önmagán kívül.

Az ego természetéből adódóan hazug, s ezt tettei is alátámasztják. Hiszen ha a dolgokat valójukban megmutatná vagy elmondaná az igazságot, akkor meg kellene mutatnia, hogy ő maga a leghazugabb, aki úgy tesz, mintha ő lenne valós énünk, és állandóan a boldogság illúziójával hiteget.

SZÜLETÉSTŐL AZ ÚJJÁSZÜLETÉSIG

*A halál megtapasztalása - A halál után - Újjászületés -
Múltbéli tendenciák - Végzet - Szabadság - Asztrológia*

Eljön az az idő, amikor a bölcs ember - akár intuitívan, akár orvosi tények alapján - megtudja vagy megérzi, hogy életének utolsó hónapjaihoz, éveéhez ért, s ekkor fel kell készülnie a halálra. Egyértelmű, hogy a világi élettől egyre inkább vissza kell vonulnia. A cselekvésnek, vágyaknak, örömöknek és kötődéseknek egyre inkább át kell adni helyüket a megbánásnak, imádságnak, aszkézisnek és a spirituális emlékezésnek. Ideje hazatérni.

Minden emberi lény áthalad a halál kapuján, de hányan teszik ezt *felkészülten*, tudatosan és nyugodtan?

Mily módon fogod megtapasztalni a halált? Mi történik, ha úgy halsz meg, mint Rámán Maharisi, mint Rámakrisna vagy mint a lélek más hősei - egyesek közülük nem közismertek, míg mások híresek -, akiket a szerző ismert? Abban a borzasztó és korunkban oly gyakori betegségben haltak meg, amit rák néven ismerünk. Csak azt mondhatom el, amit láttam és hallottam, amikor abban a privilégiumban volt részem, hogy osztozhattam néhányukkal utolsó napjaik hihetetlen légkörében. Mindegyikük víziót látott, egy fényt, először messze a távolban, később körülöttük mindenhol, először csak egy tűhegynyi volt, majd sugár, vastagabb csóva, s végül betöltötte az egész szobát. S a Fény megérkezésével béke töltötte el Őket, a rák által okozott fájdalom kísérőjeként enyhített szenvedéseiken. A fény erősödésével egyre nagyobb békesség szállta meg őket, s egyre inkább elszakadtak a világi dolgoktól, míg végül az orvosok, nővérek és a család legnagyobb megdöbbenésére a végső tett előtt elhangzottak azok a diadalmos szavak, amelyek a Lélek győzelmét deklarálták az anyag felett. Mindez nem azt jelenti, hogy mindegy, hogy valaki álmában csendesen hal meg, pusztán az öregség súlya alatt, vagy rákban, nem azt jelenti, hogy a megvilágosodott

ember számára a fájdalom és a béke egyaránt elfogadható. Nem az extrém fanatikus aszkétákról írok, hiszen számukra lehet, hogy tényleg mindegy.

Ha a halál folyamán az öntudat elvesztése következne be, az nem hosszú, maximum, mint egy éjszakai alvás. Az eltávozottak közül sokan nem is tudják, hogy mi történt velük, és azt hiszik, hogy fizikailag még mindig életben vannak, hiszen azt találják, hogy látnak és hallanak másokat, és meg tudnak érinteni dolgokat. Ám mindezek a tapasztalatok teljesen immateriálisak, és a tudatos elmében történnek, amelynek nincs szüksége fizikai agyra.

Azt gondoljuk, hogy az élet a kezdet és a halál a vég. A teológusok és metafizikusok vég nélkül vitatkoztak ezen a kérdésen, amióta csak az ember létezik, így hát kik vagyunk mi, hogy ítéletet mondjunk bármely irányba is? Ám amikor az egymásnak ellentmondó vélemények kavalkádja elcsitul, amikor az est csendes órái átölelnek minket, akkor furcsa és különös érzés tölti el lelkünket, s ha engedünk neki, így szól hozzánk: „Gyermekem, bármit is gondolkod vagy mondanak a többiek - nem számít. Melletted vagyok, és soha nem hagyalak el. Ne vess a halál arcába, vagy félj tőle, ha úgy kívánod - ám én mindig veled vagyok.”

A haldokló embernek keresztbe kell fomnia karját a mellkasára fektetve azokat, ujjait összefonva. Elméjével el kell engednie minden földi dolgot, és szeretettel a legmagasabb törekvéseire kell koncentrálnia. .

Legjobb, ha az ember úgy hal meg, hogy ágyában vagy foteljében pihen, arcán békés kifejezéssel, mintha valami különösen szép dolgot látna vagy hallana, száján mosollyal.

Lehet-e jobb halál, mint hogy isteni lényünk magába szippant, s elveszünk békéjében és sugárzásában? S lehet-e rosszabb, mint úgy meghalni, hogy a világi dolgokat próbáljuk megragadni az utolsó pillanatig, de azokat kitépik kezeink közül?

Mind Kínában, mind Indiában ismert tanítás, hogy amennyiben halálunk pillanatában gondolatainkat teljes hitünkkel, osztatlan lelkesedéssel és őszinte

mély figyelemmel lelki vezetőnk nevére koncentráljuk, akkor megmenekülhetünk a halál utáni megtisztító, purgatórikus gyötrelmekről - legalábbis nagyobb részüktől - amelyeken egyébként át kellene esnünk. Az írások azt is állítják, hogy ha úgy kívánjuk, akkor koncentrálnunk arra a környezetre is, ahol legközelebb szeretnénk megszületni, s ezzel segítjük annak bekövetkeztét.

Szokványos földi gondolkozásunk lesz szükségszerűen ugyanaz a gondolkodás, amivel a halál utáni szellemlétünket kezdjük, de annak végére már megváltozik a gondolkodási folyamat.

Ha szeretnéd megtudni, hová jutsz, miután meghalsz, elmondhatom, mert már jártam ott. Sehová nem mész, semmiféle helyre. Amikor ennek a világnak és a földi testnek a tudata elenyészik röviddel a halál után, a tudatosságnak pontosan azt a fokát fogod megtapasztalni, amire személyiséged és jellemvonásaid feljogosítanak.

Azt mondják, a halál mindenkit egyenlővé tesz. Ez csak a látható dolgok szintjén van így, mert másfelől nézve mindenki a saját tudatállapotának szintjére kerül - amit kiérdemelt. A testtől elszakítva oda kerülsz, ahová tartozol.

A bölcsességet és önuralmat még ebben az életben ki kell fejlesztenünk magunkban, mert ha nem így cselekszünk, akkor halálunk után ennek szenvedés lesz az ára. Telve lehetünk állati vágyakkal, de nem lesz testünk, amivel kielégítségük. A bölcsesség és a fegyelem révén képesek leszünk a viszonylag könnyű alkalmazkodásra.

Az emberi elme saját alapvető tulajdonságai alapján egy bizonyosfajta képet tud alkotni a világról. A világ, amit tapasztalunk, természetesen következik tapasztalásunk módjából. Számos más létsík is nyitva állna előttünk, ha ezen változtatnánk. Millió más emberi elmével élhetünk párhuzamosan - s ez is történik - ám nem is észleljük őket, mert érzékelésünk korlátozott hatókörébe nem férnek be. A halál utáni élet egy másik világban nem pusztán teológiai lehetőség, hanem tudományos valószínűség és filozófiai valóság.

A halál egy újfajta létezés kapuja, az élet megújult formája, olyan időszak, amikor korábbi tapasztalatainkat feldolgozzuk, és felkészülünk a következő inkarnációra.

A halál első tapasztalata nem az utolsó, mert - egy másfajta létezésben eltöltött megfelelő időszak után - egy második halál követi.

A hamvasztásról való véleményünk egyértelmű. Ha valóban hiszünk abban, hogy a lelkünk a valódi én, vagy legalább azt, hogy gondolkodó lényünk az, akkor nem lehet ellenezni, sőt teljesen egyet kell vele érteni. Halott testek elföldelése csak azoknak való, akik azt hiszik, hogy a gondolkodás a testi agy folyamánya, azaz a materialistáknak.

Nem kell sajnálnunk, hogy meghalunk. Ahogy Goethe mondta: „A Természet kénytelen lesz új testet biztosítani nekem, amikor e jelenlegi nem tud lelkem háza gyanánt szolgálni.” Amit sajnálhatunk, az csak az, ha úgy halunk meg, hogy nem ismertük meg az élet legjobb pillanatait, azokat a pillanatokot, amikor megpillanthatjuk a Felsőbbrendű Ént.

Akik kellően előrehaladtak a keresés útján, azok számára a halál nem ijesztő tapasztalat. Miután a testből való kilépés megtörtént, a többi tapasztalat kellemes és békés.

Aki önző módon és mások jogaival való törődés nélkül élt, különös víziókat fog tapasztalni halála után. Akikkel rosszat tett, ismételten fel fognak tűnni előtte, bűneit fejére olvasva. Addig tart ez az egyre kimerítőbb kísértetjárás-szerű gyötrellem, amíg teljesen szerencsétlennek érzi magát, és félelem üli meg a szívét. Szenvedéseinek mélypontján egy másik testetlen lényt küldenek hozzá, hogy segítsen felismerni saját bűnösségét és megbánásra buzdítsa. Ez a lény lehet egy közeli hozzátartozó, egy előrehaladott misztikus, aki időlegesen, álmában, kilépett a testéből, vagy az ember saját őrangyala. Amikor hozzáállása megváltozik, amikor beismeri és megbánja bűneit, s elhatározza, hogy személyiségét megváltoztatja, akkor szenvedései véget érnek.

Az olyan ritka emberek, mint Jézus, Buddha vagy Krisna halál utáni állapota is ritkaságszámba megy. Folytatják jóindulatú munkálkodásukat, arra buzdítva az embereket, hogy emelkedjenek alacsonyabb természetük fölé, amely munkát még akkor kezdték el, amikor a Földön jártak. Meg kell azonban érteni, hogy munkájuk nem lehet olyan hatékony, mint amikor fizikai formájukban Jelen voltak. Ugyanakkor, amit vesztenek mélységben, azt megnyerik térben, hiszen tanítványaik előrehaladása gyors az életük folyamán, de a tömegekre csak akkor tudnak hatást gyakorolni, ha meghaltak. Csak az univerzumot materialista szemszögből vizsgálók nem értik meg, hogy az efféle emberek sohasem halnak meg, létezésük folytatódik, még ha testük már nincs is; segítő, fel-emelő, megmentő erejük ekkor is megmarad. Ameddig bárki tiszta szívvel kér segítséget az ő nevükben vagy szeretettel és tisztelettel emlékezik rájuk, addig folytatják létezésüket a szellemvilágban. Nem halnak meg, s valójában nem is tűnnek el.

Az örökléstan válaszolhat arra a kérdésre, hogy honnan származik egy ember arca, testfelépítése és idegrendszerének típusa, de hogy szelleme és tehetsége honnan jön, arra nem. Ennek magyarázatához egészen más jellegű tények szükségesek - tehetsége a folyton ismétlődő földi életeken keresztül szökken szárba.

Szükségtelen bárkinek is tudnia, hogy előző életeiben mi zajlott. Ha mégis lennének efféle emlékek, az abnormális. A természet nem szeretné, hogy bárkit nyomasszon előző életeink súlya, hiszen múltunk a végtelenbe nyúlik. Nem kell hát aggódni korábbi inkarnációink miatt. Teljes erővel a jelenlegire kell koncentrálni, hogy olyan értékes és tökéletes legyen, amilyen csak lehet.

Azért erre a Földre s nem máshová térünk vissza, mert a gondolataink, érzéseink és cselekedeteink magját itt vetettük el, s így a természetüket is itt kell learatnunk. A természet rendszerető, igazságos, konzisztens és folytonosságra törekvő.

Nincs közvetlen és megcáfolhatatlan bizonyíték a reinkarnációra, csak logikai. Miért rendelkezünk bizonyos képességekkel mindenféle előképzettség és gyakorlás nélkül? Miért van az, hogy már egész fiatalon egy író szellemi képességeivel rendelkezem, más pedig egy zeneszerző képességeivel van felruházva? Az örökléstan önmagában nem tud erre válaszolni. Ám tökéletesen megválaszolható

a kérdés, ha öntudatlan emlékeknek tulajdonítjuk ezeket. Korábbi életemből emlékszem öntudatlanul képességekre, és használom is őket. S ez csak azért lehetséges, mert *elme* vagyok. Csak az elme képes arra, hogy folytassa önmagát. Semmilyen területen nem tudnak képességek a semmiből előbukkanni. Ez a természet bizonyítéka. Amikor reggelente felkelek, mindazt folytatom, amit előző nap abbahagytam. Emlékszem személyiségemre, és ugyanazokat az irodalmi adottságokat használom, mint korábban. Különben sohasem tudnék ismét írni, más pedig, mondjuk, nem tudna ismét énekelni. Az emlékezés alapja nem véletlen fizikai egybeesés, hanem mentális jelenség.

Egyik testből a másikba utazunk, szükséges és megfelelő hosszúságú pihenőperiódusokat közbeiktatva. Minden étellel bővítjük tapasztalatainkat, mindegyikben tanulunk és felejtünk, vétkezünk és szenvedünk, jót teszünk és velünk is jót tesznek. Végül, előrelépésekkel és bukásokkal tűzdelve bár, de megtisztulva, hátrahagyva állati tulajdonságaink jó részét, elérjük az érett emberi létezés teljességét és elégedettségét.

Freud szerint a tudatalatti az elfelejtett emlékekből áll, s ez az újjászületés elméletének előfutára. Előkészíti a talajt az utóbbi tudományos elfogadásához, s elkerülhetetlenül el is vezet hozzá, és megvilágítja a karmaelméletet is. Az ego, amely látszólag a semmiből kerül elő, valójában a tudatos elme, amely a tudatalattiból tűnik fel ismét. Amikor ezeknek az ideaenergiáknak (azaz tendenciáknak, szanszkritul *szanszkára*), ezeknek a tett- és gondolatcsíráknak a képződése megáll, s azután képtelenek lesznek fizikai alakot ölteni, azaz újjászületni, az ember megszabadul a karmától, és belép a nirvánába. Ameddig azt hisszük, hogy test vagyunk, testben is kell újjászületnünk.

Ha az újjászületésről szóló tanítás hamis, akkor az isteni igazságszolgáltatásról szóló is az. Nincs más módja ugyanis annak, hogy az emberi élet tragikus helyzeteit kiegyenlítsük, és értelmesen megmagyarázzuk.

Minden reinkarnáció története nagyrészt előre megírt, habár a láthatatlan múlt is hat rá. Ugyanakkor új lehetőségeket is kapunk az új környezet, helyzetek, cselekedetek és történések által.

Addig térünk vissza újabb születésekbe, amíg az ego az urunk, s mi csak bérlők vagyunk egy jó vagy rossz testben; egy olyan testben, amely lehet egészséges vagy beteg, csonka vagy teljes attól függően, hogy mit érdemlünk a Visszahatás törvénye alapján.

Egy keresztény csoport szövetsége a Római Birodalommal Nagy Konstantin uralkodása alatt végzetes következményekkel járt az úgynevezett pogányokra és később szinte minden más keresztény csoportra. Az utóbbiakat üldözték, bebörtönözték vagy megölték, és írásaikat elégették. Magnus Maximus császár még Avila püspökét is halálra ítélte hite miatt. Theodosius császár halállal büntetett minden manicheus keresztényt, amiért hittek a reinkarnációban. Justinianus császár pedig olyan lelkesedéssel és erővel vetette bele magát az eretneknek tartott könyvek és dokumentumok pusztításába, hogy a későbbi generációknak kevés bizonyítéka maradt arról, hogy más keresztények mit tanítottak és hittek az újjászületésről. Justinianus csak a Közel-Keleten több mint egymillió eretneket mészároltatott le. Az orleans-i katedrális számos kanonokját évszázadokkal később azért égették el élve, mert ezekben a tanításokban hittek. Az újjászületés tanának nyugati terjedése valószínűleg háttérének, történetének és dogmatikus folyamánainak mélyebb vizsgálatához vezet. Ez idővel különös felfedezésekhez vezethet, s megtudhatjuk, hogy valójában mi történt ezzel és más Keletről származó és könyörtelenül megsemmisített tanítással.

Az ego vágyai, szokásai és gondolkodásmódja sok-sok földi élet során alakult ki.

Ha visszatekintünk a múltunkat alkotó földi életeink hosszú sorára, ismét meglepődünk a természet csodálatos bölcsességén és az ismétlődő testet öltés szükségességén. Ha csak egy folytonos földi élet lenne, előrehaladásunk véget érne, múltunk súlya állandóan nyomasztana, és nem tudnánk új irányokba indulni. Falként venne körül minket a múlt. Micsoda bölcsesség és végtelen kegyelem az, amely megtöri ezt a kört, és lehetőséget ad az új kezdetre, szabaddá tesz, hogy új utakon induljunk el! Ezek nélkül az újjászületések nélkül az új, még nem látott környezet, körülmények, új ismeretségek előnye nélkül nem tudnánk egyre feljebb jutni, hanem megragadnánk egy helyben vagy mélyebbre zuhannánk.

Egy életet, egy napot, egy jelent, egy tudatos tér-időt kapunk, erre kell koncentrálnunk, hogy a természet munkáját zavar nélkül végezhessük magunkban. Ám más életek, más napok, más idők és a tudatosság más fokai is léteznek ebben a pillanatban, habár nem érhetjük el őket, de azok várnak a velünk való találkozásra és tapasztalatainkra, ahová a sors elkerülhetetlen alakulása végül majd elvezet minket.

A korábbi inkarnációkban elért személyes fejlődést és mentális felfedezéseket nem kell minden új életben újból ugyanúgy megismételni. Életünk első fele alatt a korábbi tapasztalatok gyors összegzése, újra felismerése zajlik le.

A korábbi életekből származó tendenciák meghatározzák személyiségünket és viselkedésünket, ám a jelenlegi környezet hatása a személyiségünkre, rasszunk, vallásunk, iskolázottságunk és osztályunk hatása a pszichére és az adott történelmi periódus, az újságok és a művészi kultúra befolyásának hatására mindezek módosulhatnak.

Nem számít, mik és kik voltunk a múltban, csak az számít, most mik vagyunk. S még fontosabb, hogy a jövőben mivé akarunk válni.

A személyiségünk és a végzetünk közötti egység szétválaszthatatlan, gondolkodásmódunk és a velünk történetek közötti kapcsolat pedig csalhatatlan bizonyosság.

Éppen elegendő gonoszság van körülöttünk, mondják a fásultak, a lusták, a tehetetlenek, és nem hajlandók előretekinteni. Hiszen nap mint nap tapasztalják a gonoszt. Ha az idő folytonos és a jövő már létezik, mi értelme van akkor bármit is tenni? Ez a kétségbeesett, ám érthető magyarázat nem veszi figyelembe azt a tényt, hogy a jövő nem állandó, nincs előre lerögzítve, mindig mozgásban van, mert módosítják az új, megjelenő tényezők, mint például egy másik ember aktív beavatkozása. A jövő létezik, ám egyben folyamatosan változik is.

A váratlan események, amelyek láthatóan ok nélkül és viselkedésünktől függetlenül történnek, alkotják sorsunkat. A tendenciák és körülmények melyek

hatása alatt cselekszünk, alkotják a szükségszerűséget. Ezeknek a cselekedeteknek az eredménye alkotja a karmát vagy más néven a visszahatást.

Ki ura valóban a sorsának? Az igazán nagy emberek módosíthatják azt, de a pszichológiai és fizikai tényezők, amelyekkel a hétköznapi ember elkezd életét, már benne vannak génjeiben, és előre jelzik sorsát és személyiségét. Egészen addig az események pusztá játékszere lesz, amíg meg nem tanulja alakítani és befolyásolni azokat.

Már a gyermek születésekor rejtve megvannak mind a jó, mind a rossz tényezők, amelyek sorsát alakítani fogják. Amennyire a kívülről megnyilvánuló szerencsét vissza lehet vezetni a belső tendenciákra, annyiban ellenőrizhető és megváltoztatható is az. Az már a sorsunktól függ, hogy életünk mekkora részét tudjuk szabadon megválasztani és befolyásolni.

Léteznek kozmikus méretű, kényszerítő erejű tényezők, melyek elől senki nem menekülhet, és amelyek áthatják az ember sorsát, mivel a Világidea részét képezik.

Akik nincsenek tudatában azoknak a büntetéseknek, amelyeken át kell esniük a gondolatok és az akaratérő helytelen használata miatt, azoknak igen nagy szükségük van a karmaelmélet megismerésére.

A sors az, amit egy külső akarat erőltet ránk, függetlenül érdemeinktől vagy vétkeinktől. A karma pedig az, amit öntudatlanul saját akaratunk mért reánk a cselekedeteink visszahatása révén.

Amit egy magasabb hatalom ró reánk, annak teljesülnie kell. Ám amit magunknak köszönhetünk, azon tudunk változtatni. Az előbbi a sors, az utóbbi a végzet. Az első személyes egónkon kívülről érkezik, a második saját hibáinkból. Lelkünk folytonosan fejlődő akarata része a természetnek, de cselekedeteink következménye, ha csak kismértékben is, irányításunk alatt van.

A karma törvénye minden embert felelőssé tesz saját életéért. A materialista, aki tagadja a karmát és mindenért a környezetet és az öröklést teszi felelőssé, tagadja saját felelősségét. Illúzióban él élete elejétől a végéig.

Nem lehetséges, hogy a karma akarata csak életünk egy része felett uralkodjon s más felett nem, éppúgy, ahogy nem lehet, hogy uralkodjon egyes események felett, míg mások felett nem. Nem lehet, hogy itt működik s máshol nem, s nem lehet hogy a múltban működött, de a jelenben nem. Sőt tovább menve, az sem lehet, hogy csak a nagyobb dolgokra vonatkozzon, s a kisebb jelentőségűek kikerüljenek hatóköre alól. Ha a végzetet nagyobb mértékben teszi a történések részévé, mint amivel a nyugati ember jól érzi magát, akkor emlékeznünk kell az igazságnak a másik részére is, mélyebb emberségünk isteni és kreatív intelligenciájára, valamint a szabadságra, ami vele jár.

Senki sem tudja kioltani a karma erejét pusztán azáltal, hogy intellektuálisan tagadja létezését, ahogy néhány kultusz követői teszik. Ha azonban először is szembenéznének karmájukkal, és önjavításra és önfejlesztésre használnák, és csak ezután ismernék fel annak a végső nézőpontból értelmezett illuzórikus voltát, akkor nézetük helyes lenne. Azonban azáltal, hogy túl korán tagadják a karmát, csak fellázadnak az Isteni bölcsesség ellen, s így ez nem más, mint rövidlátó és a pillanatnyi kényelmet kereső önző viszony, amely elhanyagolja a spirituális fejlődés köteleességét.

A sors - a szó eredeti és görög értelmében - a hatalmak által ránk rótt, míg a karma a saját cselekedeteink eredménye.

A karma szó helyes jelentése szándékos, akaratlagos cselekvés a test, a beszéd és az elme segítségével. Nem foglalja magában ezeknek a cselekedeteknek az eredményét; különösen nem azokét, melyek újjászületéshez vezetnek vagy azt befolyásolják. A populáris értelmezésben ugyanakkor a szó így jelenik meg, ez azonban a fogalom túl laza használatából ered. A karma ok, melyet az akarat hoz mozgásba, de nem a hatás. A visszahatás törvénye elnevezés ezért nem is kielégítő, és szükség lenne egy helyesebbre.

Ha elfogadjuk a karma törvényét, az újjászületést is. Ideértve, akkor ébredező felelősségtudatunk saját életünk folyásával kapcsolatban előbb-utóbb eljuttat bennünket az önfegyelmzés szükségessége iránti igény kialakulásához.

A visszahatás törvényét nem cáfolja és nem is törli el az a tény, amelyet számos tagadója felhoz: miszerint több kegyetlen személy is mások életének lerombolása árán jutott a gazdagság és hatalom magaslataira. Ezeknek az egyéneknek a boldogságát és jólétét nem lehet megítélni bankszámlájuk nagysága vagy társadalmi pozíciójuk alapján. Meg kell vizsgálnunk testi-lelki egészségünket, lelkiismeretünket az álomállapotban, valamint családi-baráti kapcsolataikat is. S ne felejtsük el a következő inkarnációjukról sem. Csak mindezek ismeretében lehet helyesen megítélni a törvény létezését vagy hiányát.

Ha a filozófia elfogadná a teljes fatalizmus tanítását, akkor nem nyújthatna reményt az emberiség számára. Ha azt mondaná, hogy a történelemben a kezdetektől minden előre meg volt írva, hogy az ember életében születésétől minden előre elrendeltetett, hogy nincs olyan gondolat, tett vagy szó, amelyet el lehetett volna kerülni, akkor misztikus tanításaira nem lenne szükség, metafizikus tanításai tévesek lennének és morális tanításai hiábavalók. Ám a filozófia soha nem rekedt meg az efféle ostoba fatalizmus szintjén, hanem azt mondja, hogy ami bennünk történik, az számtalan szálon összefügg azzal, ami rajtunk kívül történik; hogy a gondolkodás, érzés, akarat, intuíció és személyiség mind titokzatos módon hozzájárulnak életünk eseményeihez, és amilyen mértékben önkontrollunkat növeljük, külső sorsunkat is egyre jobban irányításunk alá vonjuk.

Ha a tömegekre nézünk, akkor *kénytelenek* vagyunk hinni a fatalizmus tanításában. Rájuk ugyanis igaznak bizonyul. Környezetük irányítja sorsukat, s állatok módjára küzdenek, éppen azért, mert nem állnak túl messze az állatoktól, amely korábbi reinkarnációs aktivitásuk szintje volt. Automataként cselekszenek a karma holt súlya alatt, és bábokként mozognak a természet vak, univerzális ösztöneit követve. De ez nem a történet vége, csupán a kezdete. A nyájból ugyanis előkerül egy-két ember, aki *valóban* egyéniséggé válik, s kreatív módon önmagát teljes emberi lényé emeli. Számára minden nap friss tapasztalat, minden tapasztalat egyedülálló, s egyik holnap sem a tegnaptól teljesen elkerülhetetlenül származó s eléggé előrelátható nap lesz. Korábban az állati ösztönök és a sors uralta, most pedig humanitása és kreativitása teljében szabaddá válik.

Számos keleti minden történést a karma vastörvényének tulajdonít. Nincs szabad akarat, s az egyén nem szólhat bele semmibe. Fatalisztikusan el kell fogadnia mindent, s ha a világ gonoszságába belefárad, a Spirituális Forráshoz kell fordulnia az egyetlen valódi boldogságért. Számukra mentális nézőpontjuk megválasztásában s az eseményekre adott belső reakciók megformálásában rejlik csupán a szabad akarat.

Megkérdőjelezhető azonban, hogy mennyire illuzórikus az effajta szabadság, mivel a belső reakciókat és a nézőpontot is a múltbéli események és számos más tényező kondicionálja. Nagyjából igaz, hogy a múltbéli indíttatások jelentős mértékben befolyásolják gondolkodásunkat és cselekedeteinket. Ám azt is el kell ismerni, hogy megváltozhatunk, javíthatunk életünk menetén, és idővel meg is változtathatjuk azt. Ez pedig annak elismerése, hogy változhatunk vagy változatlanok maradhatunk - saját döntésünk alapján. Aki rablást követ el, mondhatja, hogy sorsa az volt, hogy erőszakot cselekedjen. Azonban minden bűncselekmény után elfogják és lecsukják. Ha ez jó párszor megtörtént, meg fog változni. Végül már annyira tartani fog a börtöntől, hogy ellenáll a kísértésnek, és megszűnik bűnözőnek lenni. A mentális nézőpontnak ez a fajta megváltoztatása a szabad akarat megnyilvánulása. A múltja a régi szokások irányába terelte, de ő nem engedett a csábításnak.

Egy olvasóm azt állítja, hogy „a döntés, amit meghoz az egyetlen döntés, amit ott és akkor meghozhat”. Valójában azonban ott és akkor az volt az egyetlen döntés, amit *hajlandó* volt meghozni. Az emberben eleinte nem feltétlenül tudatosodik, hogy két különböző impulzus munkál belsejében. Az ego mögött rejlő Felsőbbrendű Én az, amelyik a konfliktust gerjeszti. Először a tudatalattiban marad, majd homályos módon, gyengén bár, de kezd tudatossá válni a választás lehetősége. Lehet, hogy nem fogadod el az alternatívát, ám az végig ott van. Jézus azt mondta: „Ki mint vet, úgy is arat”. A bűnöző ezt nem hiszi el, mert nem akarja elhinni. A múltból származó hajlamok nem köteleznek, de öntudatlanul ezekre hivatkozik, ezt használja kibúvóként, és azt mondja, nincs más választása. Az akarat akkor is kifejeződik, amikor az ember azt gondolja - és úgy is tűnik - hogy kénytelen egy bizonyos módon cselekedni. Kifejeződik a mentális nézőpontban, amit bizonyos eseményekre reakcióként felvesz. Amikor a szokásos materialista, negatív, egoisztikus nézőpontot fogadja el, akkor valójában ezt a nézőpontot választja. *Választ*, habár azt gondolja, hogy ennek az ellenkezője igaz.

„Mindен dolgokban maximális erőfeszítéssel kell cselekednünk, mintha teljesen szabadok lennénk, s Isten majd ezek után úgy cselekszik, ahogy Jónak látja.”
Maimonidész

A karma mindaddig kötelez minket, amíg nem látjuk intelligens módon előre alakulását, s nem próbáljuk eltéríteni útjáról akaratunk teljes bevetésével.

A különböző dolgok iránti szeretet és utálat, valamint a múltból származó hajlamok állnak leginkább az igazság felfogásának, észlelésének és megértésének útjában. Személyes gondolataink és érzéseink legmélyebb szintjén kötődünk ezekhez, s ez tartja a tanítványt tudatlanságban. Ha ehelyett a kötöttség helyett megváltoztatná nézőpontját, és lazábban viszonyulna hozzájuk, akkor szabaddá válna, és így képesebbé az igazság felfogására. Természetesen, mivel személyiség, egyéniség, így olyan tulajdonságokkal bír, melyek csak rá jellemzők. Egóként létezik, mely a testben és a világban működik. Tulajdona van, mivel a világ dolgai között kell élnie, s használnia azokat élete során. A változás, amelyet a megvilágosodás hoz, nem feltétlenül abban jelenik meg, hogy eldobja magától mindezeket. Nem tud megszabadulni a testtől, nem tud megszabadulni a személyes vonásaitól, de - s ez az, amit a megvilágosodás hoz - megszabadíthatja magát a hozzájuk való kötődéstől. Ez a nem ragaszkodás lényege, habár a tanulók igen gyakran félreértik ezt. Ha hagyja, hogy bármilyen hiteles és mérvadó könyv vagy bármilyen híres, megbecsült, tudós guru megtévessze, s így a belső szabadság keresésének helytelen útjára téved, akkor útja végül csalódással és bukással vagy önámítással és mások becsapásával végződik. A feltételek, melyek életének alakulását szabályozzák, a karma legtágabban értelmezett fennhatósága alatt állnak. Ezeket a feltételeket csak bizonyos mértékig lehet módosítani, mivel önmagunknak és a karmának is vannak bizonyos határai, amelyek megakadályozzák a további változtatásokat. Ha megérti ezt és elfogadja az élet tényeit, akkor elérheti az egyetlen valódi elérhető szabadságot. Minden más csak hazugság és illúzió.

Az *India titkai* című könyvem utolsó fejezetében néhány célzást tettem az élet ciklikus természetére arról írva, hogy „minden életnek eljön a mélypontja és a csúcspontja is”. Most eljött az idő, hogy jobban megmagyarázzam ezt az állítást, és fényt vessék a sors és szerencse nagy rejtélyére. Ennek az igazságnak az ismerete képesebbé teszi az embert az élet kellemes és kellemetlen helyzeteinek helyes kezelésére. „A kedvező és kedvezőtlen események megértésével lehetővé válik a nagy életfeladatok végrehajtása”, mondta egy kínai bölcs. A kínai bölcsesség szerint a tao másodlagos jelentése a dolgok isteni rendje, és ide tartozik a történelem négy szakaszra való felbontása is. Az első kettő jang, az utolsó kettő jin. Ez a periodicitás nem csak a kozmikus létezésre, hanem az egyéni életre is vonatkozik. Minden emberi élet a sors időnkénti változásának van

alávetve, melyek belső jelentőségét meg kell értenünk, hogy helyesen cselekedhessünk. Ezért sorsunkhoz való viszonyunknak életünk folyásának ritmusa szerint szükségszerűen változnia kell. Az emberi létezés minden helyzetére megfelelő megoldást kell találnunk, és a helyes megoldást tudatosan csak a bölcs találhatja meg, aki a ciklikusság törvényével belső harmóniába került.

A bölcs arra törekszik, hogy mindig a megfelelő pillanatban a megfelelő módon cselekedjen, így alkalmazkodva a folytonosan változó körülményekhez. A kínai misztériumok iskolájában ezt a tanítást úgy hívják: „meglovagolni a sárkányt a kellő időben, és átrepülni vele az égbolton”. Ezért írtam azt *Az Önvaló bölcsessége* című könyvemben, hogy a bölcs tudja, mikor adja át magát sorsának s mikor álljon ellen. Mivel tudja, hogy sorsa alakulásának hullámai hol magasra repítik, hol a mélybe hajtják, mindig ennek a ténynek a teljes belső megértésével cselekszik. Időnként nagyon aktív lesz, máskor csendes, visszahúzódó, néha a végsőkig harcol, máskor pedig lemondó, s megadja magát. Mindennek megvan a maga ideje, s nem cselekszik helytelenül, nem megfelelő időpontban. Szabad ember, de ezt a szabadságot helyes módon kell kifejezni, mert neki is, mint mindenki másnak, a kozmikus törvények keretein belül kell munkálkodnia. Ha helyesen cselekedne, de rossz időpontban és rossz feltételek között, az elhamarkodottság lenne, s bukáshoz vezetne. Ha új és szükséges feladatba vágná fejszóját, ámde nem a kellő pillanatban és nem a megfelelő életkörülmények között, az szintén egyenes út lenne a bukáshoz. Ha viszont ugyanezeket a változtatásokat egy más pillanatban kezdi el, s más feltételek mellett, akkor sikerrel fog járni. A bölcs hallgat belső iránymutatására, mely - lévén harmóniában az igazsággal - minden helyzetben a megfelelő cselekvésre ösztönzi. Nem mondhatjuk meg neki, mit tegyen, nem írhatunk elő elveket, melyek vezetni fogják, s még csak meg sem jósolhatjuk, hogyan fog cselekedni bizonyos események bekövetkezése esetén.

A helyes cselekvés mindenki számára saját anyagi és spirituális helyzetétől és idejétől függ. Röviden: az emberi bölcsesség mindig csak a végzet kozmikus áramlataival és az isteni céllal összefüggésben értelmezhető. Az embernek alkalmazkodnia kell a körülményekhez, ha bölcsen és elégedetten szeretne élni. Sajnálatos módon a hétköznapi ember nem érzékeli ezt, s saját boldogtalanságának kovácsa lesz, önmagát pusztítja el. Csak a bölcs az, aki feladván a személyes egót, harmóniába kerülhet a természettel és a sorssal, és így spirituálisan teljes nyugalomban és békében képes élni. Ahogy Kung Fu-ce (Konfuciusz, ahogy a nyugatiak ismerik) tömören megfogalmazta: „A nemes ember soha nem találhatja magát olyan helyzetben, amikor nem önmaga”. A bölcs ember elhalasztja a cselekvést és kivárja a megfelelő és kedvező pillanatot, nem kezd értelmetlen és idő előtti küzdelembe. Tudja, hogy mikor és hogyan kell várakozni. és a várakozással biztossá teszi a sikert. Nem számít, mennyire tehetséges

valaki, ha a körülmények kedvezőtlenek és az eseményeknek még nem jött el az ideje, akkor félreáll, és idejét az előkészületeknek és önfejlesztésnek szenteli, Így készen fog állni a lehetőségre, amiről tudja, hogy az idő előbb-utóbb elhozza számára. Egyensúlyba kerül a rejtett elvvel, ami benne van az anyagban és az emberben, s akkor csap csak le, amikor a vas tűzforró, s nem tesz semmit, amíg az hideg. Még a siker idején is ismeri saját cselekedeteinek határait, és nem lép túl azokon. Tudja, mikor kell támadni s mikor visszavonulni, mikor kell szüntelen aktivitásba burkolózni s mikor kell oly csendesen feküdni, mint egy alvó kiséger. így megmenekül attól, hogy súlyos hibákat kövessen el.

Akár koszos sárkunyhóba, akár a palota bársonyába születesz, végül a saját SPIRITUÁLIS szinteden kötsz ki. A környezet kétségtelenül segíthet az előrejutásban és hátráltathat is, ám a Szellem előléte még erősebb tényező, és végeredményben FÜGGETLEN AZ ELŐBBITŐL.

Az asztrológiai horoszkópok egyik fontos felhasználási területe az új lehetőségek elérkeztek megmutatása, illetve az, hogy figyelmeztethetnek veszélyes próbák és csapdák megjelenésére. Gyakran nehéz döntést hozni, amikor választást elé kerülünk, s egyik út katasztrófához, míg a másik jó szerencséhez vezet. Ekkor egy Jó horoszkóp segíthet meghozni a helyes döntést.

Az asztrológiát az Ősi bölcsek adták az emberiségnek segítségképpen. Nincs ember, akinek a fejéből csak úgy, minden előzmény nélkül kipattanhatott az asztrológia titokzatos tudománya. Azért kaptuk, hogy segítsen azokon az emberekben, akik még messze vannak a spirituális csúcsoktól, s támogatást nyújthat esendő emberi természetüknek. Ám amikor az ember - egyenesen az isteni kegyelem folytán vagy egy tanító segítségével - spirituálisan éretté válik, akkor már nem lehet olyan horoszkópot készíteni számára, amely tökéletesen illik hozzá, mert sorsának alakulása nem előre megszabott, bármikor változhat.

ÖNMAGUNK GYÓGYÍTÁSA

*A karma és annak az egészséggel való kapcsolata - Életerő
egészségben és betegségben - Gyógyszerek és italok a test-elme
kapcsolatban - Éteri és asztrális test egészségben és betegségben -
Mentális betegségek - Pszichológia és pszichoanalízis*

Miután meditatív keresésünk eredményeképpen megérettük önmagunkban az isteni erőt és jelenlétet, továbbléphetünk, és a testi betegségek gyógyítása felé fordulhatunk. Ez lehetetlen lenne, ha nem volnánk teljesen ellazulva, békés, nyugodt állapotban, ha a félelem vagy vágy negatív jelenléte tűnne fel bennünk, s így blokkolná a gyógyító erő befogadásának képességét. Amikor sikeresen kialakítottuk a kapcsolatot, akkor ezt az erőt, amit magunkban érzünk, testünk minden atomjához el kell juttatnunk. A gyógyulás akár egyetlen alkalom után is bekövetkezhet, ha képesek vagyunk nyugodtan ülni és megvárni, míg a folyamat beteljesedik. S habár ez az erő végtelen, türelmünk sajnálatos módon általában nem az. Ezért aztán nap mint nap kezelnünk kell magunkat amíg a külső és fizikai eredmények egybeesnek a belső és spirituális teljesítményünkkel.

A természetben nincsenek csodák, de előfordulnak olyan történések, amelyeket a tudomány nem tud megmagyarázni. Az emberi tudat például képes olyan erők felhasználására, amelyek ellentmondanak a pszichológiáról való ismereteknek éppúgy, ahogy az emberi test is képes olyan jelenségekre, amelyek ellentmondanak az orvostudománynak. Mindkét erő és jelenségtípus csodásnak tetszik, de valójában az ember rejtett lényének titokzatos törvényei diktálják. A folyamat csak számunkra tűnik érthetetlennek.

Az agy hétköznapi ténykedése, különösen az aggodás és félelem iránti hajlam az, ami megzavarja a természet gyógyító folyamatait - legyenek ezek fizikaiak, spirituálisak vagy mindkettő - s lelassítja vagy teljesen meg is állíthatja ezeket a folyamatokat. Az aggodás a személyes egóra leszűkült gondolkodásmódból és a Világidea emberi testet gondosan óvó rendszerének fel nem ismeréséből ered. A gyógy mód saját kezünkben van és két részből áll. Először is a negatív

gondolkodást pozitívvá kell változtatnunk, vagy a gondoskodásba vetett hit vagy a tudás segítségével, másrészt pedig pihenőt biztosítva a testnek és az agynak amennyire csak tőlünk telik - ez utóbbit pedig böjttel és meditációval érhetjük el. Az első változást könnyű elérni, ha a tudatunkban megjelenő negatív gondolatokat feltűnésük pillanatában azonnal pozitív ideákkal cseréljük fel. Arra kell edzenünk magunkat, hogy semmilyen káros gondolatot ne fogadjunk el, és elménket folyamatosan figyelemmel kell tartanuk ez alatt az időszak alatt. A konstruktív gondolatokat kemény koncentrációval és figyelemmel kell ápolni, amilyen hosszan csak lehet. A második változás a mentális csendre vonatkozik: tartózkodásra mindenféle gondlattól éppúgy, ahogy tartózkodnunk kell mindenféle ételtől is rövidebb, egy-három napos időszakokra.

A szélesebb értelemben vett okokat kutatva a filozófia három okát látja a betegségnek. Helytelen gondolkodás, helytelen életmód, valamint rossz karma. Ám mivel a karma csak az előző kettő eredményeivel szembesít minket, így akár erre a kettőre is leszűkíthetjük a betegségek okait. Továbbmelve, mivel a cselekvés és a viselkedés a gondolkodásmód függvénye, ezért akár egyetlen tényezőre, a helytelen gondolkodásra is leszűkíthetjük az okok sorát. Ez azonban azt jelentené, hogy a problémával csak a végső, absztrakt, metafizikai módon szembesülünk. Ha gyakorlati szempontból szeretnénk szembenézni a betegséggel, akkor érdekesebb mind a három nézőpontot figyelembe venni. Ugyanakkor nem szabad túlságosan leegyszerűsíteni a dolgokat, mint ahogy néhány alternatív gyógyítással foglalkozó iskola teszi, mivel lehetséges, hogy a rossz gondolkodás, amely a betegség forrása, a távoli múltból származik, korábbi inkarnációkból, s az is lehet, hogy a jelenlegi inkarnáció korai éveiből. Ezekben az esetekben nem ismerjük a kezet, amely a fát elültette, de a gyümölcsöket nekünk kell elfogyasztanunk. Ezért tehát van, amikor nem elegendő, hogy a gyógyulás érdekében a jelenlegi gondolkodásmódunkat megváltoztassuk. Ha rossz irányba lövünk ki egy golyót akkor, miután már elhagyta a fegyver csövét, már nincs hatá-
sunk röppályájára, ám a következő lövést célozhatjuk máshova, ha időközben rájövünk hibánkra. Ettől azonban még tehetünk erőfeszítéseket, hogy jelenlegi gondolkodásmódunkat megváltoztassuk, hogy megszabaduljunk a káros, negatív gondolatoktól és érzésektől, s javítsuk személyiségünket. Ha ezt tesszük, a fizikailag betegségként megnyilvánuló karma legalább a jövőben nem sújt minket, még ha a korábbi életeink eredményeképpen érkező betegségektől nem is menekülhetünk így meg. Ha végigelemezzük ezt a gondolatmenetet, akkor megérthetjük, hogy valójában mit jelent a rossz gondolkodásból eredő karmikus betegség; s gyakran miért nem gyógyítható pusztán a jelenlegi gondolkodás megváltoztatásával. Ennek jó bizonyítéka, hogy néhányan eleve betegségekkel

vagy betegségekre való erős hajlammal születnek, illetve csecsemőként vagy apró gyerekként betegszenek meg, amikor még esélyük sincs arra, hogy helytelenül gondolkodjanak, mivel még ifjonti ártatlanságban és tiszta gondolatban leledznek. Nyilvánvaló, hogy ezekben az esetekben nem a jelenlegi inkarnáció helytelen gondolatai okozták a betegséget, s az sem valószínű, hogy örökölték, hiszen gyermekként betegnek lenni akkor is lehetséges, ha szülei helyes életmódot folytató és helyesen gondolkodó emberek. Mivel a Keresztény Tudomány (Christian Science) követői elvetik a reinkarnációt, megfosztják magukat attól, hogy a jelenleginél sokkal kielégítőbb magyarázatot találjanak a betegségekre. Azt mondják ugyanis, hogy ezeket a helytelen gondolkodás okozza, ám azt nem tudják megmondani, hogyan gondolkodhatna helytelenül egy gyermek vagy csecsemő, aki eleve betegen születik vagy nagyon fiatalon betegszik meg, anélkül hogy akár ő, akár a szülei felelősek lennének a betegségért.

A tekintélyromboló tudomány alig pár évszázada indult hódító útjára, és mindannyiunkat szkeptikussá változtatott. Meglepő lehet hát a tudósoknak, hogy két vagy három évtized múlva saját kísérleteik révén lesznek képesek arra, hogy elmélyedjenek a fizikáin túli világban és be is bizonyítsák annak létezését. Ezeknek a felfedezéseknek a legnagyobb haszna az ember életét átható morális törvények létének bizonyítása lesz - azé a törvényé, miszerint halálunk után azt aratjuk le, amit előtte elvetettünk. És ugyanez a törvény mondja ki, hogy számos testi betegségünk forrásai korábbi rossz gondolataink.

A mentális eredetű betegségek fizikai megnyilvánulásának elméleti alapját a mentalizmus tanítása képezi, gyakorlati alapját pedig a megfigyelés és tapasztalat adja.

A betegségek pszichológiai alapját csak mostanában kezdték el szigorú tudományos módszerekkel vizsgálni, ám létezéséről már évezredek óta vannak ismeretek. Platón például azt mondta: „Korunk nagy hibája, hogy az orvosok elválasztják belső lényünket a testünktől.”

Éppúgy hiba lenne azt állítani, hogy *minden* fizikai betegséget erkölcsi hibák vagy mentális fogyatékoságok okoznak, mint azt mondani, hogy a betegségek hiánya azt jelzi, hogy erkölcsi vagy morális tökélyre tettünk szert. Ne feledjük, hogy igen sok állat is egészséges!

Mondhatjuk azt, hogy a legtöbb *szervi* betegséget karmikus okok váltják ki, míg a legtöbb funkcionális probléma, működési rendellenesség mentális eredetű.

Gyógyító gyakorlat és meditáció: (1) Feküdjünk a hátunkra egy sima felületen (például egy szőnyegen a padlón). (2) Teljes mértékben ernyesszük el a testünket. (3) Lassan lélegezzünk, csukott szemmel, csökkentjük a légzésszámot a megszokott alá. Lassan lélegezzünk ki, azután be, tartsuk benn a lélegzetet két másodpercig, majd lélegezzünk lassan. Ismét ki. Folytassuk ezt három-öt percig. Közben belélegzünk, képzeljük azt, hogy az életerő áramát szívjuk be a természetből. Közben kilélegzünk, képzeljük azt, hogy a betegség eltávozik testünkéből. (Vegyük észre, hogy belélegzés közben mi - azaz az ego - vagyunk az aktív szereplők, míg kilélegzés alatt nem, s a változás spontán módon zajlik le.) (4) Engedjük el az összes személyes problémánkat. (5) Emlékezzünk arra, hogy a lélek létezik, s mi valójában az vagyunk. Elmélkedjünk a minket körülölelő végtelen életerő létezésén, amelyben és amely által élünk. (6) Nyújtott kézzel és nyitott tenyérrel feküdjünk, hogy kezünkön és fejünkön át áramoljon belénk az életerő. (Ez kapcsolatot teremt a magasabb erővel csendes meditáción keresztül, és eléri ennek a hatalomnak a regeneráló és gyógyító életerejét.) Szívjuk ezt magunkba, engedjük, hogy egész testünkben szétáradjon. Engedjük, hogy a végtelen tudás döntse el, hol van erre a legnagyobb szükség, legyen az akár az a szerv, amely betegeskedik, vagy az, amely a megnyilvánult betegség eredeti oka. (7) Helyezzük a kezünket a beteg területre, és szándékosan irányítunk oda az életerőt. Ezalatt melegséget kell éreznünk a tenyérben. (8) Érezzük át Isten mindenhol jelen lévő lényét és végtelen jóságát.

Ahol a higiénia alapvető követelményeit nem tartják be, ahol túlzott vagy rossz minőségű táplálkozás a jellemző, s ahol a kicsapongások testi problémákhoz vezetnek, ott a szenvedőnek ezeket a fizikai problémákat is le kell győznie, és ki kell javítania, akár sikeres a spirituális gyógyítás, akár nem.

A tömény alkohol két órára lebénítja azt az agyközpontot, amely felelős a spirituális és intuitív tevékenységért, s így lehetetlenné teszi a sikeres meditációt, amelyet emiatt nem szabad alkohol fogyasztása után két órán belül folytatni. Akik alkoholt szeretnének fogyasztani, ám szeretnének spirituálisán is fejlődni, azok Jobban teszik, ha a sörmél vagy bornál maradnak.

A dohányzás nem csak a testnek, hanem az elmének is káros. A mérgeg végső hatása nem más, mint hogy az érzelmi állapotot időnként depressziós hullámok által megzavarja.

Nagy mérgeg vagy félelem jelentősen befolyásolhatja a szívverést, veszélyesen lelassíthatja vagy felgyorsíthatja. Hirtelen bekövetkező nagy ijedség ájulást vagy akár halált is okozhat. Ilyen hatalmas az érzelmek ismert ereje a testi szervek fölött. Ha a beteg életmódot vált, követni kezdi a higiénia törvényeit és feladja azokat a szokásokat, amelyek betegségének alapfeltételei, mondhatni, melegágya voltak, és amikor a fizikai gyógymódok különböző válfajai közül a megfelelőt választjuk ki és alkalmazzuk bármiféle pozitív vagy negatív előítélet nélkül, továbbá mindezt kombináljuk a spirituális gyógyításba vetett hittel - akár az orvos, akár a beteg által -, akkor lesznek a gyógyulás esélyei a lehető legjobbak.

A fizikai test körül, a testben és a test mögött egy másik, láthatatlan test is létezik, melyet vitális testnek neveznek. Ez archetípusa, mintája a fizikai testnek. Számos ponton megegyeznek, de nem mindenben. A finom éteri test még a születés előtt keletkezik, és fennmarad egy ideig a halál után is. Az inkarnáció alatt szorosan összefügg a fizikai testtel, elsősorban vitalitásával, egészségével és betegségeivel. Azt a részét, mely összefügg a testtel és vitális aurának nevezünk, nem szabad összetéveszteni a másik, nagyobb aurával, amelyben az érzelmek és a gondolatok érzékelhetők. Azon kísérletek során, amelyeket még a háború előtt végeztem londoni orvosokkal, azt találtuk, hogy ez a vitális aura körülbelül negyvenöt centiméterre terjed a fizikai testtől. Ha ez az aura gyenge, fáradt állapotba került, akkor a szervezet ellenálló képessége csökkent, míg ha energikus állapotban volt, akkor ugyanez az ellenálló képesség megnövekedett. Az életerő, amelyet az univerzális életerőből szívunk magunkba, a vitális testen keresztül hatol belénk. Az ellenálló képességet mély légzéssel, testgyakorlatokkal és imaginatív gyakorlatokkal növelhetjük - azt kell képzelnünk, hogy az életerő fehér fényként lép be a fejünkbe, és áthatja minden sejtünket. Ez segít betegség esetén is: nemcsak, hogy áthatja és megerősíti az energia a sejteket, de meg is tisztítja azokat.

Helyesebb és hasznosabb, ha a gyógyulás érdekében hajlandók vagyunk a személyiség, a gondolatok és az érzések megváltoztatására is. Minél komolyabb gyógyulást szeretnénk elérni, annál nagyobb áldozatot kell hoznunk. Amikor

például Jézus azt kérte a szenvedőktől, hogy higgyenek, akkor nem csupán felszínes hitről beszélt, hanem olyan mély hitről, mely által megpróbálják megtenni a szükséges változtatásokat. Ha már oly nagymértékben hozzájárultak a betegség kialakulásához, akkor valamennyire hozzá kell járulniuk a gyógyuláshoz is.

Amikor a tizenötödik században Európában kitört a pestisjárvány s rémisztő sebességgel terjedt országokon át, a nyilvánvaló fizikai okok csak eredményei voltak a kevésbé nyilvánvaló lelki okoknak, az emberiség jellemében található hibáknak. Az álmatlanság és a rák is - hogy csak két, korunkra oly jellemző betegséget említsünk - hasonlóan járványszerűen terjed, s éppúgy jellemhibák, rossz szokások, valamint a környezet okozza.

A gyógyítás művészetének minden segítségre szüksége van, minden értelmes forrásból merítenie kell. Nem lehet teljes, amíg nem tudja elfogadni az összes lehetséges utat: a homeopátiát és az allopatátiát, a naturopátiát és a csontkovácsolást, a pszichiátriát és a spirituális gyógyítót. Nincs mindezekre egyszerre szükség, csak részei kell, hogy legyenek a teljes fegyvertárnak. A filozófia elutasítja, hogy a gyógyításnak csak egyetlen formájához kötődjön.

Egy másik, fanatikus hozzáállás szerint - amelytől távol kell tartanunk magunkat - a mentális gyógyítás helyettesít minden másfajta gyógyítást mind az egészség megőrzésében, mind a már kialakult betegségek kúrálásában. Vannak, akik úgy hiszik, hogy az orvostudomány, a sebészet, a higiénia és a fizikai gyógyítók mind szükségtelenek. Ép elménk és az egyensúlyra való törekvés azonban azt diktálja, hogy adjunk helyet mindannak, amivel a természet és az ember segíteni tud. Ezeket előrebocsátva kijelenthetjük azonban azt, hogy amint a mentális gyógyítók elmélete és gyakorlata egyre fejlődik, azaz racionálisabban is megérthetővé válik, a terápiákban is egyre jelentősebb szerepre tesz majd szert, akár tetszik ez a materialistább és szkeptikus orvosoknak, akár nem.

A betegségek felismerésében és kezelésében jártas orvos segítségét soha nem szabad alábecsülni és elutasítani. Az ortodox allopatia a legmélyebb tisztelünket érdemli azért az óvatos tudományos megközelítésért, amivel útján haladt. Számos súlyos betegségre talált gyógyítást, ám súlyos hibákat is vétett. Ez részben annak az alapvető hibának köszönhető, amit más tudományokkal

- többek között a pszichológiával is - oszt: az embert nem tekinti másnak, mint testnek. Csak akkor fejlődhet tovább, ha ezt a hibát kiküszöböli. Ebből a tévedésből adódó hiányosságai rányomták bélyegüket az orvoslásra és elősegítették számos alternatív gyógy mód elterjedését. Ezeknek a gyógy módoknak a nagy többsége valóban hasznos lehet a maga helyén, de sajnálatos módon - nem a tudományos körtekintés híján - sokan eltúlozzák hasznosságukat és fanatikusá válnak, aminek az az eredménye, hogy amikor hibákat követnek el - s ez elkerülhetetlen -, akkor komoly társadalmi vitát váltanak ki, vagy néha botrányt okoznak. Az elkötelezett követők túlzó állításai és a mentális gyógyítással foglalkozó, tudományosságot hírből sem ismerő szószólók kiváltják a kívülállók haragját, és ez még az igazolható állításaikat is hiteltelenné teszi. Mindezek ellenére is épp elég sikert érnek el ahhoz, hogy fennmaradjanak. Csak akkor lehet egy valóban teljes gyógyítási rendszert létrehozni, ha ez a két ág összefog, s megpróbálja egymást megérteni. Egyes esetekben ez már - mintegy kényszer hatására - elkezdődött, de a folyamat lassan halad. Saját akaratukból és lelkesen, ebből következően pedig gyorsan kellene haladniuk, hogy a betegek és szenvedők javára fordíthassák az ember által jelenleg ismert minden hasznos gyógy módot.

Alapvető következtetésem, hogy a gyógyítás minden szinten létezik, ami azt jelenti, hogy számos forrása van. Mindezek ismeretében azonban azt is ki kell jelenteni, hogy a legtöbb gyógyítónak tisztában kellene lennie saját határaival. Csak hogy nem ez a helyzet: legtöbbjük lelkesedésében megfelelnek önmaguk határaitól. Másrészt úgy gondolom, hogy minden gyógyítónak hasznára válna a fiziológia, az anatómia és a gyakoribb betegségek alapszintű ismerete. Ennek híján sok téves és alaptalan állítás születik. Nem kérdőjelezem meg ezeknek a gyógyítóknak az őszinteségét, azt gondolom, legtöbben azok. Tudásukat kérdőjelezem meg, ezalatt pedig a pontos és teljes tudást értem. Másrésztől azonban a hivatalos orvostudományt gyakorlókat is kritizálom, mert nem hajlandók együttműködni a gyógyítókkal, pedig ebből a párbeszédből ők is sokat tanulnának, s szakmailag sokat fejlődhetnének, különösen ha szerényebb pozíciót vennének fel az alternatív gyógyítókkal történő kommunikációban.

Akik gyógyító képességekkel születnek - legtöbb esetben ez korábbi életeik hozadékaként különböző szinteken működnek. A leggyakoribb esetben életenergiát sugároznak, s ez áthatja a beteg ember sejtjeit. Az efféle gyógyítóknak először passzívvá kell válniuk, és amikor érzik magukban az életenergia áramlását, akkor át kell adniuk azt - a beteget megérintve vagy érintés nélkül. Az élet-

energia rezgése univerzális, nem a gyógyító saját tulajdona. A gyógyító csupán rendelkezik egy olyan képességgel, hogy csatornaként át tudja magán engedni ezt az energiát, amely leggyakrabban a kézben koncentrálódik. Az olyan gyógyítók, mint Szaszvitha, akik azt mondják, hogy a gyógyító erőt a betegtől veszik s belé irányítják vissza, elfelejtik, hogy ha ez így van, akkor a beteg maga is részesül a kozmikus erőkből, s ez az erő senkinek nem sajátja.

Egy jól informált barátom megkért, hogy óvjak mindenkit az egoisztikus gyógyítástól. Azok számára, akik még az *egóban* vannak, veszélyes lehet gyógyítani, számukra csak az öngyógyítás biztonságos.

Az Új Gondolat mentális gyógyító szekták nem értik a különbséget az ego *általi* okkult erők (melyek közül egyik a gyógyítás) és az egón *keresztül* a Felsőbbrendű Én készítésére megnyilvánuló okkult erők között. Az előbbi alacsonyabb rendű és gyakorlóját az egóhoz láncolja. Természetesen az Új Gondolat tanításai az ortodox egyházi tanításoknál azért jóval szélesebb spektrumban mozognak.

A teozófusok szerint a hipnózis fekete mágia, ám ez az állítás túlzottan leegyszerűsíti a dolgokat. A hipnózis ugyanis lehet jó és rossz is. Ez részben függ azoktól a szándékoktól, amikkel gyakorolják, s függ a gyakorló tudásának mélységétől és az alkalmazott módszerektől is. A gyógyítás területén hathatós, ám gyakran csak ideiglenes segítséget jelenthet. Ugyanezek igazak a pszichológiai és erkölcsi (újra)nevelés területére is. Ha azonban a hipnotizőr fejlett misztikus **is** egyben, akkor lehetséges, hogy a gyógyulás tartós lesz. Ilyen módszerekkel gyakran azonnal kigyógyítottak embereket az alkoholizmusból. A változásokat a hipnotizőr aurájának a betegre gyakorolt hatása okozza. Amikor ez megtörténik, és a hipnotizőr elméjét és akaraterejét arra a szuggesztióra koncentrálja, amit a beteghez akar eljuttatni, akkor a beteg aurájába jelentős erő áramlik. Ez az erő hozza a változást, feltéve, hogy a páciens képes volt álmatag, passzív állapotba kerülni. Fejlett misztikus esetében a különböző technikák, amelyek ennek az állapotnak a létrehozására irányulnak, nem szükségesek. Ekkor elegendő, ha a betegnek van hite és kellően el tudja engedni magát. Ilyenkor a misztikus képes lehet arra is, hogy az erő átadását pusztán a pácienssel való erős szemkontaktussal elérje.

Az alkohol és dohány enyhe, óvatos használata adott esetben jobb lehet, mint a hipnózis által kiváltott teljes szakítás. Az előbbi esetben ugyanis a szenvedélybetegnek van lehetősége önuralom gyakorlására, míg a másik során erre nemhogy nincs esélye, de könnyen vissza is eshet, vagy pedig szenvedélyét más területen élheti ki, s ez ugyanolyan káros vagy akár sokkal károsabb is lehet.

Mrs. Eddy sajnálatos módon elkövetett több hibát is, azonban nem célozom szektája hibáinak vagy erényeinek vizsgálatára. Neki is megvolt a maga helye a nyugati világ spirituális nevelésében, és ha el is követett komoly hibákat, akkor is elmondhatjuk, hogy egy olyan népszerű és sok embert elérő mozgalmat indított el, amely - ahogy ő maga is mondta - sok jót tett. Az rendszer, amelyet ő kialakított, a legmagasabb igazság elemeit tartalmazza. Ha követői vennék a bátorságot, hogy lerázzák magukról az önálló gondolkodásukra rakott bilincseket, ha mernének élni a szabad gondolkodás Isten adta jogával, s ha nem csuknák be szemüket, hanem megpróbálnának szélesebb körben látni - kevésbé ellenségesen más rendszerekkel szemben -, akkor elkerülhetnék azt a sorsot, amely a legtöbb spirituális mozgalmat eléri; amikor is egyre többen megfélelkeznek a tanítás szelleméről s leragadnak annak betűjénél. Azért hoztam föl Mary Baker Eddy nevét ebben a könyvben, mert segíteni szerettem volna nagyszámú tanítványán, s talán rajtuk kívül másokon is. Nem titkolhatom, hogy bizonyos szempontból csodálom azt a magasztos módot, ahogyan a Keresztény Tudomány (Christian Science) munkáját végzi a világban, de éppígy el is ítélem fanatikus szüklátókörségüket és intellektuális hibáikat. Olyan igazságokat rejt tanításuk, amelyekre a tudatlan emberiségnek nagy szüksége van.

Habár a Keresztény Tudomány és Új Gondolat szekták csodás gyógyulásokat produkáltak, ez nem jelenti, hogy azok valóban „isten” eredetűek. Valójában alacsonyabb rendű erőket használnak fel - életerőt, ahogy az indiaiak mondják. Ezek mindegyike az egóhoz kapcsolódik, ami természetes következménye az ego valóságába vetett öntudatlan hitnek. Az ego rendkívül okosan elbújtatta magát e spirituális tanítások mögé, és így mind azok prófétáinak, mind a próféták követőinek rejtett forrásaként működik. Ez magyarázza Mary B. Eddy és sok Új Gondolat tanító kommercializmusát, illetve az Emmet Fox tanításaiban rejlő tévedéseket, amelyek végül az ő saját mentális-fizikai összeomlásához és halálához vezettek.

Lord Lohina hosszú éveken át komolyan érdeklődött a Keresztény Tudomány elmélete és gyakorlata iránt. Amikor azonban a végső próba ideje - 1940 decembere - eljött, azaz amikor megkapta élete legfontosabb feladatát s kinevezték Nagy-Britannia amerikai nagykövetének - s ez mindkét ország történelmének egyik legkritikusabb pillanata volt - akkor hirtelen meghalt a vérmérgezésnek egy formájában, urémiában. Azaz, amikor legnagyobb szüksége lett volna rá, a Keresztény Tudomány cserbenhagyta. Ráadásul viszonylag fiatalon, ötvennyolc évesen hunyt el. Minden elmélet bizonyítékát a gyakorlatban találhatjuk. Sokat hallunk a Keresztény Tudomány sikereiről, ám senki nem szól azokról az esetekről, amikor nem tudott segíteni, s ez utóbbi esetből legalább százszor annyi van. Ha valóban tudományos alapon működnének s nem félnének, akkor publikálnák nem csak a gyógyulások, hanem a sikertelen esetek számát is. A túlzó állítások és szerény eredmények, a végtelenségig kidolgozott, cizellált elméletek és kevésbé sikeres gyakorlat közötti ellentmondás éppoly jellemző rájuk, mint más szektákra.

A pszichoanalízis folytonosan az egón dolgozik, s így börtönben tartja a páciens. Pedig ha az végre inkább a Felsőbbrendű Én felé fordulna, az segíthetne neki megszabadulni jó néhány komplexustól.

Az analitikusok hibája, hogy nem bánnak elég határozottan azzal, amit komolyan kellene venni, s szülői fixációnak vagy elnyomott szexuális vágyaknak gondolják azt, ami valójában korunk legnagyobb lelki problémája: a lélek kiüresedését.

A pszichoanalízis elsődlegesen azt keresi, hogy mi a rossz az emberben, a filozófiai analízis pedig azt keresi, hogy mi benne a jó. A pszichoanalízis arra törekszik, hogy a hamis ént javítgassa, a filozófia pedig azt próbálja felfedni, hogy mi van e mögött. A pszichoanalízis az eltűnt gyermekkorban keresgél, a filozófia pedig az érett kor élő jelenében.

Nem szabad elfelejtenünk, hogy a fejlett lélek személyes szenvedés felé irányuló nézőpontja nem egyezik meg a hétköznapi emberével - máshonnan tekint az eseményekre. Amennyire ennek a bolygónak az emberi történelmét ismerjük, a tények azt mutatják, hogy a betegség, fájdalom, járványok és a halál részét képezik a fizikai testben való létezésnek, mert ezek elkerülhetetlen tapasztala-

latok a lét fizikai síkján, legyen ez a létező akár ember, akár más magasabb rendű szervezet. Azaz az isteni tervnek is részét képezik. Mi, emberek sajnáljuk, hogy szembesülnünk kell ezekkel a fájdalmas tapasztalatokkal, ám lehetséges, hogy szükségesek kiegyensúlyozott fejlődésünkhöz, míg a megvilágosodottak, akik közelebb kerültek az isteni bölcsességhez felismerik ezt, és nem bánkódnak miatta. Ezzel kapcsolatban eszünkbe juthat Sri Rámakrisna viszonya a torkában kifejlődő rákhoz - amelytől meg is halt - vagy Lourdes-i Szent Bernadette viszonyulása a tüdővészhez az azzal folytatott, hosszú tusája alatt éppúgy, mint Rámán Maharisinek a testi szenvedéseivel kapcsolatban megnyilvánuló fatalizmusa. Hasonló mindezekhez Srí Aurobindo válasza az orvosnak, aki törött térdét kezelve azt kérdezte: „Hogyan lehet, óh bölcs, hogy nem tudtad előre látni és megelőzni ezt a balesetet?“, amire a válasz így szólt: „Nekem is hordoznom kell az emberi testet, és az éppúgy alá van vetve a szokásos korlátoknak és fizikai törvényeknek, mint bárki másé“.

Szívünk mélyén gyógyító csendesség, az univerzális törvényekbe vetett meg-ingathatatlan hit és egy köszikla ereje rejtezik. Ám éppen mivel oly mélyen található, szükségünk van türelemre és kitartásra, hogy elérhessük.

Ha az emberi elme szinkronba kerül az Univerzális Elmével, szíve pedig a minden dolog mélyén rejtő szeretettel, akkor különböző dolgok végrehajtására lesz képes. Ezek egyike lehet a testi betegségek gyógyítása.

Az Erő, mely a testnek a létesülés erejét adta, a későbbiekben fenntartja akaratlan funkcióit, meggyógyítja betegségeit és sebeit. A testben rejtezik, s nem más ez, mint a Lélek, a Felsőbbrendű Én életerő vetülete. Gyógyító ereje számos közvetítőn keresztül nyilvánulhat meg: gyógynövények, ételek, hideg, meleg és iszapfürdők, mély lélegzés, testgyakorlás, masszázis; vagy elősegítheti a teljes önmegtartóztatás, mint például a böjt esete, amely gyakran a leggyorsabb és leghatékonyabb eszköz. Előfordul azonban az is, hogy közvetlenül és majdnem csodával határos módon minden fizikai közvetítő nélkül juttat gyógyuláshoz.

Akik csak azért keresik a gyógyulást, hogy visszatérhessenek az érzéki örömhöz és önző életmódjukhoz, azok további hibákat követhetnek el, s lehet, hogy végül rosszabbul járnak.

Ha csak testi gyógyulásért imádkozunk és semmi másért, az helytelen és kevés. Imádkoznunk kell, hogy megértsük, *miért* éppen ez a betegség támadott meg minket. Kérdezd meg azt is, hogy *Te* mit tehetsz a gyógyulásodért. És mindenek felett kérd az Élet Vizét, ahogy Jézus intette a nőt a kútnál.

Akik nem értik meg a Felsőbbrendű Én működését, mindig arra számítanak, hogy ha megnyilvánul egyáltalán, akkor teljes tisztaságában tegye ezt. Ha gyógyulásra vágnak, akkor azt képzelik, hogy a Felsőbbrendű Én csak közvetlenül, lelki úton fejtheti ki hatását. Valójában azonban lehetséges, hogy egy teljesen fizikai médiumon keresztül kapják meg a gyógyulást, például diétával, böjttel vagy valamilyen gyógyszerrel, ám *az*, ami eljutatta őket ehhez a gyógy módhoz és sikeres gyógyulást hozott, nem volt más, mint a Felsőbbrendű Én

A magasabb rendű gyógyító munka alapja annak *felismerése*, hogy az ember maga az Elme. Ám az utóbbi egy személyiséggel nem rendelkező, nem térben elhelyezkedő, határtalan, szabad létező. Nem az *én* személyes elmém. Az Elme közös, ám a tudatosság egyéni szeletekre van szabdalva. Ennek a megkülönböztetésnek súlyos következményei vannak, mert bárki, aki az utóbbiból el tud jutni az előbbibe, egy súlyosan korlátozott világból egy hihetetlenül élettellebe jut el. Ebből következően a valódi és tartós gyógyítás csak tudatos közreműködésünk nélkül lehetséges, úgy, ha az egoelmét elengedjük, annak minden egoisztikus vágyával együtt. Az első erőfeszítésnek tehát arra kell irányulnia, hogy felejtjük el a betegséget, és jussunk el a felismeréshez. Csak *miután* az utóbbit elértük, irányíthatjuk a gondolatokat ismét a betegségre azzal a mély meggyőződéssel, hogy a test állapotáért való aggodást nyugodtan a Világelme kezeibe helyezhetjük, sorsunkat rábízhatjuk, hiszen a végső döntést úgyis Az Hozza meg. A legcsekélyebb mértékben sem szabad megpróbálnunk *ráerőltetni* saját akaratunkat a gyógyulással kapcsolatban a magasabb erőre, és a személyes akaratnak sem szabad megnyilvánulni a kezelés során. Az efféle próbálkozások csak önmaguk ellen dolgoznak. A dolgok végső kimenetelét az egyénre vonatkozó karmikus és evolucionáris tényezők egyensúlya fogja meghatározni. Ennek ellenére vannak olyan szekták, akik nem átallják a saját megoldásukat a Végtelen Elmére erőltetni vagy meghatározni, hogy a karma milyen legyen s hogyan alakuljon! Ha valóban átadjuk magunkat, akkor az én vágyai eltűnnek, és béke uralja a belső életet akár betegek maradunk, akár meggyógyulunk. Engedhetünk a készítésnek, hogy saját akaratunkat próbáljuk érvényre juttatni, ám senki mást nem csapunk be ezzel, csak saját énünket, vagy valóban,

őszintén átadhatjuk magunkat a felsőbb hatalomnak, amely kiválthatja az isteni kegyelem megnyilvánulását.

Ha személyes gyengeségeink és morális értéktelenségünk felismerése térdre kényszerít és megalázkodunk, akkor csodálkozva fedezhetjük fel, hogy egy olyan erő csatornájává váltunk, amely nem a sajátunk, és segítség és gyógyulás árad belőlünk mások felé.

Jézus elsődleges célja a belső ember gyógyítása volt, hogy változást érjen el gondolkodásában és érzéseiben, hogy eltérítse bűnös szokásaitól, s helyes útra terelje, s a lelki közönytől a szó szerinti „lelkesezés” felé irányítsa. A test gyógyítása mindennek csak mellékterméke volt, s csak akkor történt meg, amikor ezek a belső változások sikeresen lezajlottak. Amikor az emberi jellem magasabb elemei kerültek túlsúlyba s győzedelmeskedtek az alacsonyabbak felett, ezt a győzelmet követte s egyben szimbolizálta a betegség megszűnése. Látható jele volt ez a láthatatlan gyógyulásnak. Jézus nem tudta volna meggyógyítani a fizikai betegséget, ha a szenvedők már korábban nem érezték volna meg nagyságát, nem bánták volna meg korábbi életüket, nem könyörögtek volna bűnbocsánatért és nem határozták volna el magukat, hogy a jövőben helyesen élnek. Az Újtestamentum azokról az esetekről számol be, akiknél ez megtörtént, ám nincs szó arról a jóval nagyobb számú emberről, akik erre képtelenek voltak, s így testi nyavalyáik sem tűnhettek el. A legtöbb olvasó ezért azt hiszi, hogy Jézus bárkit meg tudott gyógyítani. Erre azonban senki nem képes, mert senki sem tud hitet plántálni másokba; az átalakulást, a megtérést, a vezeklést, az erkölcsi fejlődést és a lelki vágyakozást nem lehet kierőszakolni. Van még egy fontos tényező Jézus gyógyításai mögött. Gyakran olyan kijelentés is kísérete a gyógyításokat, miszerint a beteg bűnei megbocsáttatnak. Ez azt jelenti egyrészt, hogy a fentebb említett feltételek megvalósultak, másrészt azt, hogy az adott személy Felsőbbrendű Énje kegyelmet gyakorolva eltörölte a korábban kijelölt rossz sorsot, amely betegség formájában nyilvánult meg. Ez a megbocsátás Jézuson mint közvetítőn keresztül történt, ám nem tőle származott. Akik azt gondolják, hogy Jézus személyesen el tudta törölni minden ember bűnét, azok tévednek. Csak abban az esetben volt erre képes, ha az ember magasabb énje így akarta, s ekkor e kegyelem áradásának csatornájává vált Jézus.

Az Új Gondolat és Keresztény Tudomány irányzatok állításai közül még a helyesek is csak az adeptusra igazak, mert ő az, aki harmóniába került a Szellemmel.

A gyógyítás csak apró porszem, mellékterméke a bölcs működésének. Ő ugyanis elsőrendű feladatának mindig az ember lelki szívének megnyitását tekinti.

Nagy hiba, ha egy átlagember gyakorlati problémával találkozván azt mondja: „Isten majd gondoskodik rólam”. Lehet, de az is lehet, hogy Isten semmit sem tesz. John Burroughs azt írta: „Csendesen ülök, összekulcsolt kézzel, s várok, lelkem, lelkem, tér) meg hozzám”, s ugyanezt találjuk Lao-ce mondásai között: „Aki lemarad, első lesz, aki elrejtí nagyságát, előre kerül”, és így tovább. Ezek az állítások tökéletesen igazak, ám csak az adeptusra. Neki csak csendben kell ülnie, s minden eljön hozzá, ám másoknak, akik még nem értek ilyen magasslatokra, akik még materialisták, azoknak küzdeni, cselekedni és szenvedni kell mindenért, amire szükségük van.

Fájdalom és szenvedés, betegség és halál, ezek csak a gondolatok világában léteznek, nem a tiszta Gondolat világában. Nem illúziók, azonban kijelenthetjük, hogy átmenetiek. Bárki, aki eléri a tiszta Gondolatot, *tudatában* eléri azt az életet, ahol nincs fájdalom, bánat, bűn, halál és pusztulás. A vágyak és félelem fölé jutva szükségszerűen a kielégítetlen vágyak és megvalósult félelmek okozta szenvedésen is túljut. Ugyanakkor *ezzel párhuzamosan* a testben is él, amely kénytelen engedelmeskedni saját lényének, törvényeinek, s ezek behatárolják és egyben tökéletlenné is teszik. Ez az igazságmag leledzik a keresztény tudomány és az advaita védánta egyes elméleti tanításai mögött.

Ha alkalmazni tudod ezt a tanítást *most*, ha kellő hited van és kapcsolatba tudsz kerülni a felsőbbrendű erővel ebben a pillanatban, ha el tudod felejteni magad egyetlen pillanatra, akkor azonnal meggyógyulhatsz.

A NEGATÍVUMOK: SÖTÉT ÁRNYÉK VETÜL A VILÁGRA

*Természete, jellemzői - Az egóban gyökerezik - Jelenléte a világban -
Gondolatokban, érzésekben és vad szenvedélyben - A látható
és láthatatlan kár, amit okoznak*

Minden emberi probléma megoldására két kiút kínálkozik. A közönséges megoldást eléggé jól ismerjük: egoisztikus reakció, emocionális, énközpontú panaszkodás, zaklatottság, félelem, méreg, kétségbeesés és hasonlók jellemzik. A spirituális kevesek azonban a sokkal kevésbé járt utat választják: megpróbálják a rosszat valami módon jóvá változtatni, önzetlenül, nyugodtan, konstruktív módon és reményteli szívvel cselekedni. A gyakorlati filozófia útja, hogy megpróbáljuk a látszólagosan rosszból a lehető legjobbat kihozni önmagunkban, a külső bajokat belső épüléssé transzformálva. Mágikus aktus ez, és csak mély gondolkodással, önmegtagadással és szeretettel hajtható végre. Ha a felmerülő nehézséget esélyként értelmezzük, esélyként arra, hogy felszínre hozzuk látens erőinket és egyben annak próbájaként, hogy eddig mit tanultunk meg, akkor a problémák javunkra is válhatnak. Még ha nem is tudjuk megváltoztatni a szerencsétlen körülmények okozta helyzetet, egy ilyen hozzáállás legalább minket jó irányba változtat. El kell fogadnunk, hogy mi vagyunk felelősek az életünk alakulásáért és a helyzetekért, amelyekbe kerülünk, s el kell fogadnunk azokat az igen súlyos következményeket, amelyek a múltunkra, jelenünkre és jövőnkre vonatkoznak ebből a szemszögből. Ennek elfogadása lerombolhatja egoizmusunkat, s habár ez fájdalmas, de javunkra válik. A kihívások végül a legszentebb változásokhoz vezethetnek.

Alacsonyabb természetünk gyógyíthatatlanul ellenségesen viselkedik a magasabbal szemben. A múltó örömeink érdeklik az ezekkel párosuló szenvedésekkel együtt, a rusnya bűnök fájdalmas következményeikkel, mert ez az, ami életben tartja.

Bárki, aki az általunk javasolt utat kezdi járni, előbb-utóbb azt találja, hogy belső utazásának irányával ellentétes erők generálódnak s feszülnek ellene. Útját külső akadályok fogják eltorlaszolni, amelyek reménytelen küzdelmekbe taszítják vagy érzelmi elnyomásba és rabságba, esetleg szellemi támadások érik, amelyek megpróbálják ledönteni lelki lábairól és lerombolni magasabb iránti vágyódását. A közvetlen környezetében található emberek ellene fordulhatnak, gyűlöletet és értetlenséget támasztva, egykori barátok a kobraénál is gyilkosabb méreggel felfegyverzett gyűlöletes ellenségekké válhatnak. A közmegejtés ellene fordulhat, kritikusok jelennek meg s próbálják elpusztítani, amit alkotott és tett az emberiségért, vagy legalább megakadályozni őt munkája folytatásában. Mindezen munkálkodások egyetlen célja, hogy megakadályozzák szinkronba kerülését a Felsőbbrendű Énnel, hogy megakadályozzák a mentális csend elérését, vagy hogy szívét és elméjét a föld rögéhez kötözve tartsák. Ezek elől a szenvedések elől nem menekülhet, ám erejük, időtartamuk, nagyságuk csökkenthető.

A gonosz akkor keletkezik, amikor egy lény a materializmus és elkülönültség útjára téved, s ebből következően más lényekkel kerül konfliktusba. A gonoszságnak nincs örök és végső elve, de vannak gonosz erők, akik nagyon rossz útra kerültek, nagyon erősek, és a jóság és igazságosság ellen küzdenek. Ám saját természetük végül pusztulásba sodorja ezeket a lényeket, s még az ő ténykedésük is a jó eszközévé válik végül, olyan próbákká, amellyel az evolúció felmérheti saját előrehaladásának ütemét, köszörűkővé, amellyel az emberi értelmet élelheti, s tükörré, amellyel hibáit megmutathatja.

A pesszimizmus kishitűség és lelki öngyilkosság. A kétségbeesés gyermeke és a pusztulás édesanyja.

Negatív helyzetekben, amikor a negatív kritika és negatív érzelmek áradata tör ránk, mások megpróbálhatnak minket is bevonni, és nézőpontunkat a negativitás és kritika felé fordítani. Ám furcsa érzés törhet ránk ilyen pillanatokban, amely megpróbál eltántorítani minket ettől. Amennyiben így történik, Hallgatnunk kell erre az érzésre, s csendben kell maradnunk. Idővel ennek az útnak a helyessége be fog bizonyosodni.

Épp amiatt aki, és amiatt amit tesz, a keresőnek speciális próbákat kell kiállnia, különös tapasztalatokat és késztetéseket kell legyőznie - természetesen a szokásos hétköznapi próbákon túl, amellyel minden emberi lény szembesül.

Jól kidolgozott, trükkös csapdák várnak utad mentén, saját gyengeségeid, és a velük kapcsolatos személyek, illetve események kombinációjaként. Óvatossá kell lenned, hogy ne ess túlzott önelégültségbe, s készen kell állnod, mert a próbák és kísértések mindig újabb és újabb formában jelentkeznek.

A kockázat nagyobb, mert a természetben jelen lévő gonosz erők emberi képviselője automatikusan fel fog tűnni életed kritikus pillanataiban és tudatosan vagy öntudatlanul megpróbál - aktív szuggesztiókkal vagy passzívan - tévútra terelni éppúgy, ahogyan maga is tévútra került korábban. Saját tapasztalataim a világ számos pontján, írásos bizonyítékok, illetve mind nyugati, mind keleti jógával, misztikával, okkultizmussal foglalkozó emberek személyes elbeszélései ezerszámra tanúsítják, hogy mennyire fontos erre figyelmeztetni mindenkit.

Bármiféle negatív impulzus próbál hatalmába keríteni, és arra biztatni, hogy valamiféle negatív tettet vagy beszédet tegyünk, legjobban tesszük, ha forrását és természetét a lehető legmélyebben és leggyorsabban kielemezzük.

Mi rejtezik mindezen viselkedési és személyiséghibák mögött? Annak a felismerésnek a hiánya, hogy többek vagyunk, mint pusztán test. Egyszóval, a materializmus.

Azok a tényezők, amelyek a tanítvány előrejutását akadályozzák igen változatosak. Habár időnként reménytelenséget, csüggedést, türelmetlenséget és lázadást érezhetünk magunkban, egyet nem szabad megengednünk: nem veszthetünk el minden reményt. Nehézségek mindig is lesznek, de nem szabad, hogy ez gyávává tegyen minket. A gyors előrejutás időszakait rendszerint lassulás követi, s a siker éppúgy váltja a sikertelenséget, mint a nappal az éjszakát. Ki kell tartanunk hitünkben, és bízunk kell abban, hogy az akadályok nem tartanak örökké; tudnunk kell, hogy az előrejutás során folytonosan változnak a körülmények, és saját belső isteni lehetőségeink a legjobb garanciát adják arra, hogy végül célba jutunk. Az út megpróbáltatásai - éppúgy, mint az életé - elkerülhe-

tetlenek. A megpróbáltatásokat azzal a belső meggyőződéssel kell elviselnünk, hogy fényesebb jövő vár ránk, s a remény és hit fog elvezetni minket oda.

Miért engedi meg Isten a gonoszsgot és szenvedést, amikor a spirituális előrejutás e nélkül is lehetséges lenne? Vannak olyan kérdések, melyekre nincs válasz, mert egyedül Isten tudna rá válaszolni, s ez egy azok közül. Azonban azt kitalálhatjuk, hogy mit mond az *emberi* intuíció és *embert* misztikus meglátás eme kérdésekben, és elfogadhatjuk ezeket a válaszokat, de mindeközben tudnunk kell azt, hogy ezek nem a végső válaszok, hanem csak véges értelmünknek lehetnek elégségesek.

A sötét és romboló erők fellelhetők a természetben, és az életben is. Ha elfeledkezünk róluk, nem törődünk velük és nem is veszünk tudomást ezekről az erőről, akkor gyenge pontot hagyunk magunkban.

Ezek a sötét figurák gyakran kulcspozíciókat szereznek meg a politikában, szervezetekben és máshol, és onnan manipulálják a tömegeket, vak, tudatlan eszközül használva őket.

Ami igaz lehet a végső szintjén - a gonosz nem létezése, a jóság, igazság és szépség valósága -, az hamis a dualitás szintjén. In ugyanis kétféle, egymásnak feszülő erő létezik és uralkodik a világ felett. A gonosz viszonylagos létezésének tagadása azt jelenti, hogy a létezés különböző szintjeit összekeverjük.

Gyakran belső hiányosságaink mutatkoznak meg és törnek ellenünk a külső problémák sokféle alakjában. Nehéz azonban ezt elfogadni, mert szokásaink kifelé fordulóvá tettek minket, és sokkal inkább szeretünk magunk mentségére indokokat keresni, mint önvizsgálatba kezdeni. Al Khuttali sejk, a szufi adeplus, így szólt egy tanítványához, amikor az nehéz körülményeire panaszkodott: „Ó, gyermekem, tudd, hogy minden történésnek jó oka van, s a Gondviselés nem véletlen cselekszik. Bármiféle jót vagy rosszat teremt Isten, bármiféle körülmények közé csöppensz, ne harcolj az Ő akaratával, s ne hagyj, hogy az elkeseredés hullámai magukkal rántsanak." Ezért annak a tanítványnak, aki valóban őszintén szeretne előrejutni, olyan nézőpontot kell kialakítania, miszerint személyes problémái, csalódásai visszavezethetők saját gyengesé-

geire, hiányosságaira, hibáira, fegyelmezetlenségére. Nem szabad másokat vagy a sorsot okolni mindezekért. Így gyorsan fog előrejutni, míg ha folyamatosan önsajnálathoz, önvédelembe és öngazolásba menekül, akkor útját csak lelassítja vagy teljesen meg is állíthatja. Az utóbbi ugyanis az egóba való kapaszkodást jelenti, míg az előbbi annak feladását. Semmit sem nyerhetünk efféle hízelgő önáltatással, ám sokat veszíthetünk. Nyíltan be kell vallanunk magunknak, hogy legtöbb bajunkról önmagunk tehetünk, sőt még mások problémáinak is részben okozói lehetünk. Fel kell ismernünk, hogy a megbántódás, harag, önsajnálathoz és csüggedés gyakran egy sebzett egóból erednek. Ahelyett, hogy minden rossz eseménynél a sorsot okolnánk, saját erkölcsi és mentális felépítésünket kell elemezni, és megkeresni azokat a gyengeségeket, amik a bajokhoz vezettek. Sokkal többet nyerünk azáltal, ha saját negatív dolgokhoz való makacs ragaszkodásunkat okoljuk kíméletlenül, mintha másokra hárítanánk a felelősséget a bajokért. Ahogy egy cipőből ki nem szedett kavics is folytonosan problémákat okoz nekünk, a nem orvosolt jellemhiba is személyiségünkben marad, ha annak kezelése helyett makacsul más embereket vagy helyzeteket okolnánk saját cselekedeteink következményeiért. Ebben az esetben elveszítjük a lehetőséget, hogy megszüntessük a problémát, s ugyanezek a súlyos események újra megismétlődhetnek életünkben.

Félelmetes belegondolni is, hogy mekkora az alacsonyabb ego hite saját magában, és milyen nagy az ereje, amellyel saját nézőpontjához ragaszkodik. A tanítvány gyakran fel sem ismeri önzőségét, de ha el tudja kerülni, hogy azonosuljon nézőpontjával, akkor megláthatja, hogy mekkora szerepet játszott saját bajainak létrehozásában, milyen nagymértékben felelős a szerencsétlen eseményekért, amelyeket eddig külső tényezőknek tulajdonított. Látni fogja, hogy siralmas sorsa nagy részben saját siralmas hibáiból ered. Természetéből adódóan az ember nem nagyon hajlandó meglátni saját hiányosságait és hibáit, gyengeségeit és környezethez való rossz viszonyát. Ezért a szenvedésnek kell felnyitnia szemét, erőtéljes, sokkoló és megalázó hatásai végül megértetik vele az igazságot, és saját magának javítására, megváltoztatására készítik. De eltekintve a személyes sorsra gyakorolt kellemetlen hatásokról, amikor a tanítvány az alacsonyabb ego tanácsait követi és önmaga előtt is igazolja annak tetteit, akkor csak ostobaságáról tesz tanúbizonyságot, ezzel ugyanis saját spirituális fejlődését hátráltatja. A kifogások, alibik, ürügyek és racionalizáció mind csak önáltatásra szolgál, s közben az ego állandóan csak saját hitvány érzéseit próbálja kielégíteni és megvédeni. Ahogy az olaszokat álpatriotizmusuk vakon Mussolini irányítása alá terelte és a szerencsétlen etiópai katasztrófába hajszolta azon az elven, hogy „Az én országom ez, cselekedjen akár jól, akár rosszul a vezetőnk”, az ember is az egót követi éppoly vakon és önféjűen, s igazolja annak minden nézetét, csak azért, mert az a sajátja. De a magasabb Én

nem tűri meg a versenytársakat. A tanítványnak választania kell, hogy elfogadja vagy megtagadja az ego agresszivitását. E között a kenő között azonban olyan nagy a mentális távolság és oly fájdalmas az út, hogy érthető, miért oly kevesen teszik valaha is meg. Csak a kivételes tanítványok fogják becsületesen elismerni saját hibáikat és próbálják meg valóban kijavítani azokat. Csak az, aki hajlandó a ragaszkodásmentes önkritikára, lesz képes megszerezni a legértékesebb díjat, amit a filozófia ajánlani tud.

Ha az ego nem tud csapdába csalni bűneiden keresztül, akkor az erényeiden át fogja megtenni azt. Ha kellő előrehaladást érsz el, akkor megpróbál okosan és észrevétlenül spirituális büszkeséget, gögöt kelteni benned. Túl hamar és tévesen azt fogod hinni, hogy eredményeid alapján más emberek fölé kerültél. Ha erősen és tartósan hiszel ebben, azaz ha önhitteged gyógyításra szorul, mások öntudatlanul mély csapdát ásnak majd utadon és az ego egyenesen belevezet. Az ebből a bukásból származó szenvedés azonban megteremti annak a lehetőségét, hogy szerényebbé válj.

Mi más is a depresszió és a szomorkodás, mint az ego önsajnálata, ahogyan csendes könnyeket hullat önmagáért, önmagát imádva, önmagát szemlélve és önmagába burkolózva? Mi más is a nyugodt boldogság, mint ennek az egoizmusnak a kiirtása?

Csalódásaink és tévedéseink egyértelműen következnek abból, hogy két urat akarunk egyszerre szolgálni. Az ego erős, okos és követelőző. A Felsőbbrendű Én csendes, türelmes és távoli. Minden egyes csatában az ego esélyei jóval nagyobbak, és minden csatában az emelkedett elveknek össze kell csapni a bennünk ösztönszerűen rejlő elfogultsággal.

Nem az ember gonoszsága, állatiassága vagy ravasz és kapzsi elméje minden baj forrása. Énsége, saját egója az, mert minden más gonoszság ebből keletkezik. Ebben rejlik az emberi létezés különös és meglepő önellentmondása. **Az** ember saját, egyéniségként való létezése az, amely szenvedést okoz neki, és ugyanez a létezés az, amelyhez ennek ellenére mindenáron ragaszkodik!

Mi akadályozza meg, hogy a lélek fénye, kegyelme, békéje, szeretete és gyógyítása elérjen minket? Számos oka lehet, de visszavezethetők az alábbiakra: negativitás, egoizmus, agresszió. Agresszivitás alatt azt értem, hogy személyiségünket és ideáinkat folytonosan másokra erőszakoljuk. Ha abbahagynánk ezt a folytonos agressziót és befelé fordulnánk a csendességbe, akkor meghallanánk, amit a lélek akar mondani nekünk, és megkapnánk, amit át akar nekünk adni.

Mint kőszikla a viharban, úgy kell egyetlen célhoz ragaszkodva megmaradni, nem engedve, hogy a körülöttünk forrongó és ellenünk feszülő ellenállás eltántorítson. A romlott ember telve van elfogultsággal, és száz emberből kilencvenkilenc tudatosan vagy öntudatlanul arra törekszik, hogy eltérítsen minket isteni célunktól.

Hihetetlenül nehéz az alacsonyabb és a magasabb állapot közötti utat megtenni, mert e kettő között a tudatosság olyan átmeneti zónája terül el, ahol nagyok a csábítások, és ahol az ego utolsó elkeseredett kísérleteit teszi, hogy továbbra is rabságban tartson minket. Ez a terület ezért a vonzó érzéken túli érzékelés tapasztalataival, a spirituális önfényezéssel, messianisztikus küldetésekkel lehet tele. Olyan hely ez, ahol a nagy igazságok fortélyosan hatalmas hazugságokkal vegyülnek.

Az úton nem csak olyan csapdák vannak, melyek saját emberi hibáinkból erednek, de kritikus időkben tudatosan vagy öntudatlanul gonosz, emberi formát öltött lények próbálják hazugságokkal lerombolni hitünket, és tévutakkal, csapdákkal próbálnak eltántorítani attól, hogy az igazi iránymutatásra hallgassunk.

A vad vágyak viharának ellent kell állni éppúgy, ahogy a belső béke szelíd hullámaint keresnünk szükséges.

Sajnálhatjuk ugyan, hogy ilyesféle jellemhibák léteznek más emberekből, ám ha kapcsolatba kerülünk velük, nem hagyhatjuk ki számításunkból ezek létezését.

Ha a körülmények úgy hozzák, hogy gonosz emberek közé kerülsz, akkor az önvédelem első lépéseként a Tanú Énre való folytonos emlékezést kell gyakorolni, s ezt mindaddig fenntartani, amíg a kapcsolat tart. Ha kitartóan befelé fordulunk ilyen emberek jelenlétében, akkor megsemmisítünk minden olyan káros vagy zavaró hatást, amelyet gondolatainkra gyakorolhatnának.

Addig, míg minden társadalom, nép és nemzet tagja nem gyakorol elegendő önuralmat, hogy elérje saját belső békéjét, nem lehet elvárni, hogy a külső világban béke uralkodjon. Ez az oka annak, hogy a történelem nem más, mint konfliktusok sorozata.

Sehol a bolygónkon nincs állandó békeség, csak állandó küzdelem. De az ember számára van választás, s az erőszakot, háborút és gyilkosságot elhagyhatja a küzdelmek sorából, s megtisztíthatja magát saját vadállati ösztöneitől.

A gonosz világunkban manifesztálódott erőiről, melyek oly aktívak, erőszakosak és elterjedtek korunkban, nem lehet álmodozó optimizmussal elfeledkezni.

A világban létezik a gonosz és hazug erő. Habár a szent nem akarja ezt meglátni, mert nem akar rosszat gondolni másokról, a filozófusnak különbséget kell tennie jó és rossz között, s ez nem válik senki kárára, mivel eközben folytonosan a jót és igazat látja mindenek mögött.

Ha gyűlölni akarsz valamit, gyűlöld magát a gyűlöletet.

A gyűlöletes gonoszság igenis létezik a világban. Nagy része ugyan lényegtelen semmiség, ám néha a gonoszság hatalmassá válik, s forrását az emberi gondolatokból meríti.

Az egzisztencializmus nihilisztikus természetét mi sem mutatja jobban, mint amit atyja, Sartre mondott Simone de Beauvoir beszámolója szerint. Azt állította, hogy ha nem lenne mit megtámadni s lerombolni, akkor értelmét vesztené bármiféle könyvet írni.

Az egzisztencialisták morbid presztízzsel ruházták fel a pesszimizmust és nihilizmust.

Sohasem szabad megengedni, hogy tudatlan emberek szavai vagy tettei a düh, irigység vagy megbánás reakcióit ébresszék fel bennünk.

Távolítsd el a negatív gondolatokat, mert csak hátráltatják elméd felemelkedését, s helyettesítsd őket az Önvalóról való gyakori és pozitív emlékezéssel.

Amit ma magunk körül látunk a világban - a levegő, a víz, a talaj, az élelmiszer s még a sztratoszféra szennyeződése is, valamint az emberi testet megtámadó új s újabb betegségek csak az emberi szívben és elmében lévő mérgeg kikristályosodása, megnyilvánulása. Ha a láthatatlan gonosz nem létezne, akkor a látható sem tűnhetne fel. Még azok, akiknek nem oly mély a hite, hogy ezt belássák, ők is megérthetik ezt, pusztán a közvetlenül fennálló kapcsolatok logikus végiggondolásával.

Mi az a tulajdonság, mely a jelen erőszakosságának ellenpontja lehetne? Nem pusztán az erőszak-nélküliség - amely negatív lenne - hanem a szelídség és gyengédség - amely pozitív.

A mentalizmus azt állítja, hogy szenvedéseink nagy részét saját magunknak köszönhetjük, mert negatív gondolatokat ápolunk. Ezek pedig elfedik és elrejtik lényünk csendes központját, amely pedig végtelen boldogság.

Egykor azt mondta Buddha, hogy ha helyet adunk elménkben a negatív, keserű gondolatoknak, mások vádolásának és a velünk rosszul bánók iránt táplált gyűlöletnek, akkor nem lehetünk szabadok, és képtelenek leszünk megtalálni a boldogságot.

Ha hitünk az élet magasabb értelmében elveszik, akkor nem sok idő kell ahhoz, hogy az emberi természet javítására és megtisztítására tett erőfeszítéseink is szükségtelennek tűnjenek.

A fekete mágia, boszorkányság, szexuális perverziók és drogfüggőség terjedése korunk nagy fenyegetése. Követői közül néhányan tudatosan imádnak gonosz, démoni erőket, másokat azonban félrevezettek, s azért teszik ezt, mert elhitették velük, hogy a jót követik.

Nem hagyánánk, hogy járványokkal fertőzött patkányok szaladgáljanak konyháinkban és otthonunkban, ám azt hagyjuk, hogy a mentális járványok emberi képviselői kinyomtassák, hangoztassák, propagálják mérgező nézeteiket és negatív ideáikat, a pornográfiát, az erőszakot, a gyűlöletet, az erkölcsi elsilányodást, a gonoszságot.

A médiumokon keresztül ható gonosz erők elég okosak ahhoz, hogy végső szándékaikat ne mutassák meg egyből. A megfigyelők számára csak fokozatosan nyilvánulnak ezek meg. Bárki, aki kellően kritikusan tanulmányozta a gonosz lelkek viselkedésmódját, tudja, hogy médiumisztikus áldozataikat vagy a tömeget úgy vezetik önpusztításba, hogy először sikeres jóslatok és tettek sorával megnyerik bizalmukat. Amikor pedig a bizalom kellően megalapozottá vált, ezek a sötét erők felfedik valódi céljukat, s arra ösztökélik áldozataikat - hatalmas hazugságokon és hamis jóslatokon keresztül -, hogy tegyenek fel mindent egy lapra. A szerencsétlen áldozatok azután ezen az egyetlen lapon mindent elbuknak, s bukásuk hatalmas. Ugyanez történt Hitlerrel is 1941-ben, mikor villámháborút indított a Szovjetunió ellen. Azt állította akkor, hogy Moszkvát 6-7 hét alatt elérik, ám katonái soha nem jutottak el oda. Láthatatlan vezetői elárulták. Mennyire igazak Shakespeare szavai a Macbeth első felvonásának harmadik színéből: „De néha, - különös! - / Csak hogy veszélybe csaljon, a gonosz / Szellem valót mond; szép ártatlanul / Játékba visz, de a komoly valónál / Örvénybe dönt.”*

Ne bámuljuk túl hosszan azokat az embereket, dolgokat, helyeket, melyeknek természete gonosz, mert ez veszélyes lehet ránk, sorsunkra vagy egészségünkre nézve. Sőt legjobb, ha teljesen elkerüljük őket.

Ahogy Srí Aurobindo, a híres és megbecsült jogi-filozófus nemegyszer mondotta, azok, akik az igazság túléléséért dolgoznak egy igazság nélküli világban, a gyű-

* Fordította Szász Károly.

lölet és hazugság hatalmas erőinek céltábláivá válnak. Bárki, aki nyilvánosan próbál mély, spirituális üzenetet eljuttatni az emberiségnek, szenvedni fog a gonosz ellentámadásától.

Amikor olyan embereknek próbálunk pozitív tanítást közvetíteni, akik egész életüket destruktív ideákkal töltötték, akkor természetesen zárt kapukba fogunk ütközni. Vannak olyan materialisták, akik türelmetlenek, ml több, idegesek lesznek, ha a filozófia igazságait hallják. Az ilyen emberek agresszívakká is válhatnak pusztán ettől. Azért történik ez, mert elvesztették képességüket, hogy nyugodt, előítélet-mentes absztrakt gondolkodást végezzenek, és azért, mert elvesztették azt a képességüket, hogy tiszteletet érezzenek valami nálunk magasabb és nemesebb iránt - legyen az egy szép táj vagy Isten maga.

VISSZATEKINTÉS ÉLETEMRE

Elmondhatom, hogy munkásságom mindig első kézből származó információkra támaszkodott, s nem hallomásból szerzett információkon vagy tradíciókon alapult.

Vannak olyan időszakok - s ha visszagondolok, ilyenkor szeretem legjobban a munkámat amikor az írás nem szakma számomra, hanem a vallásos imádat vagy a metafizikai megvilágosodás egy formája. Ekkor, miközben tollam csendesen halad előre útján, tudatára ébredek a ragyogó jelenlétnek, mely szent áhítatomat előcsalja vagy tágra nyitja az elme kapuit.

Az író, aki néha az író mögött ül, s mosolyog nevetséges erőfeszítéseimen, hogy elmondjam az Elmondhatatlant, egykor arra intett, hogy tegyem le a tollat, s ne publikáljak semmilyen írást. Engedelmeskedtem, s hosszú csend követte ezt a külvilágban, oly hosszú, hogy kétszer is halálhíremet költötték újságokban! Elég időm volt arra, hogy felfedezzem, miféle hibák rejtettek korábbi írásaimban, és úgy éreztem, hogy a világ jobban jár az írásaim nélkül. Azonban eljött a nap, amikor ismét éreztem a Jelenlét jelenlétét, és tiszta, félreérthetetlen iránymutatást kaptam: ragadjak ismét tollat.

Az írás, mely sokak szemében intellektuális erőfeszítés, számomra az imádság egy formája. Épp olyan hangulatban állok fel az asztalomtól, mint amikor egy órányi ima után kilépek egy katedrálisból, vagy ahogyan egy erdei meditáció után érzek.

Több olyan dolog is kimaradt korai könyveimből, amelyek a kereséssel kapcsolatosak, és fontossággal bírnak. Ennek oka részben az, hogy bizonyos dolgokról nem szívesen beszél az ember, részben pedig az, hogy nekem is további fejlőd-

désre volt szükségem, hogy megcáfolhatatlan bizonyítékokat szerezzek ezekkel kapcsolatban. Ez a fejlődés azóta megtörtént, s vonakodásomat, hogy beszéljek a témáról, leküzdöttem.

Minden korábbi könyvem nélkülözötte a teljességet, lévén, hogy saját fejlődésem korábbi szakaszaiból származott. Csak most, harmincévnyi fáradhatatlan munkálkodás és félelmet nem ismerő kutatás után értem el a megértésnek azt a fokát, hogy erről a rendkívül nehezen megérthető és átlátható témáról tiszta képet rajzolhassak, annak minden vetületével együtt, s olyan forrásból közve-títhessem az örömteli igazságokat, amelyet korábban csak távolról és részben ismertem. Minden további írásom magán fogja viselni ennek a változásnak a jeleit, s meg fogja mutatni, hogy korábbi írásaim mennyire tökéletlenek voltak. Ugyanakkor néhány fontos témáról, melyekről régebben írtam, nem változott az álláspontom, ma is fenntartom azokat, sőt az idő megerősítette az akkor leírtakat. Ilyenek például (1) a lélek létezése, (2) a meditáció szükségessége, és az abból származó hatalmas haszon, (3) a spirituális keresés kiemelt fontossága és értéke és (4) az a nézet, hogy csupán azért, mert a miszticizmus ösvényét követjük, nem muszáj sutba dobunk a gondolkodást.

Sajnálatos, hogy korábbi könyveimben túlbecsültem a haladás ütemét, és sokkal közelebbinek tüntettem fel az elérendő célt, mint amennyire az valójában van.

Anyagaimat Nyugaton és Keleten, a modern tudománytól az ősi metafizikán át, a keresztény miszticizmustól a hindu okkultizmusig sok forrásból gyűjtöttem. A szűk látókörű nézet, miszerint az indiai jóga önmagában elég, véleményem szerint elutasítandó. Nincs olyan szekta, szervezet vagy csoport, amellyel azonosítani tudom magam, s nem is kérnék senkit, hogy bármely efféle szervezetre szűkítse munkálkodását, érdeklődését.

Ezeknek az oldalaknak nem az a céljuk, hogy támadjak, hanem hogy magyarázzak, kifejtsem véleményemet s javaslatokat tegyek. Kritikám konstruktív s nélkülözi a rosszindulatot. Nem a vallás ellenségétől, hanem jóakarójától származik: ezért nincs rá szükség, hogy nehezteljen bárki megállapításaim miatt.

Nem kevesebbre, mint remetéekkel és különböző tanítókkal történő beszélgetések százaira, utazott mérföldek ezreire és legalább százezer oldal elolvasására volt szükség, mielőtt a rejtett filozófia tanulmányozását befejezhettem volna. Ma nincs arra időm, hogy másokat ezen a hosszú s fáradtságos úton végigvezessek, és valószínűleg nekik sem lenne türelmük s kitartásuk, hogy végigmenjenek rajta.

Nem csak modern könyvek, ősi tekercsek és élő emberek között kutattam. Keresésem saját tudatom titokzatos belsejében is zajlott.

Hihetetlen mennyiségű misztikus, okkult és metafizikai tudás jutott kezeim közé, mind gyakorlati, mind elméleti oldalról, világszerte kiterjedt levelezésem és utazásaim; a keleti és nyugati emberekkel való találkozásaim; az engem felkeresők s általam felkeresettek beszámolói és információi; a kevésbé ismert ősi tekercsek szövegei és öt kontinens modern könyvei; valamint misztikusok és követőik tapasztalatai és feljegyzései révén. Ha mindezt tudtam volna keresésem kezdetekor - amelynek immár harminc éve sok problémát kerülhettem volna el, sok hibát és szenvedést. Mások azonban hasznot húznak majd ebből, s az a szándékom, hogy tapasztalataimat megosszam az igazi keresőkkel, hogy azokat a lehető legjobban tudják hasznosítani.

Kutató vagyok, ez a feladatom. S miután kutatásaim valamilyen eredménnyel zárultak, feljegyzéseket, írásokat, elemzéseket készítek róluk vagy mélyebb elmélkedésekbe bocsátkozom. Később az így felgyűlt anyag képezi könyveim és írásaim alapját.

Nem kívánom, hogy különleges erényeket és jámborságot tulajdonítsanak nekem, amivel a legtöbb ember amúgy sem rendelkezik, de elvárhatom, hogy elismerjék, hogy fáradhatatlanul kutattam a misztikus igazságokat elméletben és gyakorlatban.

P. B.* mint magánember nem számít, úgymint százmilliószámra vannak ilyen emberek. Mít számít egy ember s az ő keresése? P. B. személyes tapasztalatai és

A szerzőt, Paul Brunton barátai monogramja alapján röviden P. B.-nek hívták, s élete második felében a hozzá közelállók így ismerték. Valójában a Paul Brunton is felvett név. első misztikus könyvéhez, az India titkaihoz alkotta meg - *a fordító*.

nézetei nem különösebben fontosak és jelentőségteljesek. Ami P. B.-vel, a személlyel történt, nem fontos senki másnak, csak önmagának. De ami azzal a sok százezer spirituális keresővel történik, akik ugyanazon az ösvényen járnak, melynek ő volt az úttörője, már sokkal fontosabb, s komolyabb megfontolás tárgyát kell, hogy képezze. Az a sok százezer nyugati kereső, akik mögötte állnak, és akiket bizonyos értelemben képvisel - ők számítanak. P. B. mint a nyugati igazságkeresők jelképe, akinek írásait egyre nagyobb számban és lelkesebben követték s így virtuális útitársai voltak - ebben az értelemben már számít, hogy mi történik vele. Megtestesíti törekvéseiket, a materializmustól való elfordulást, a miszticizmus iránti vonzódásukat, érdeklődésüket a keleti bölcsesség iránt, és „gazdátlan” állapotukat. Mint ennek a nyugati gondolkodásnak a képviselője, sokkal nagyobb önmagánál. Személyében és elméjében a jelenkori spirituális válság megoldásának történelmi igénye egy közérthető szószólóra akadt.

Csak megalkotója, s nem terjesztője vagyok az ideáknak. Munkám abból áll, hogy magánkapcsolataim során inspiráljak másokat, s segítsen őket útjukon, hogy a köz javait jobban szolgálhassák.

Az a tény, hogy hosszabb időn át szerkesztőként kerestem a kenyereket, komoly kritikák tárgya lett. Ha nem lettek volna olyan szűk látókörű kritikusaim, megértették volna, hogy ez inkább erényem, mint bűnöm. Ez a tapasztalat ugyanis megakadályozta, hogy elkövessem a misztikusok által gyakran elkövetett hibát, amikor oldalakat írnak a semmiről, amikor lehetetlen dolgokra buzdítják az olvasókat, vagy amikor mind gondolatuk, mind tolluk elszáll, és semmibe veszik a valóságot. Erős realizmusra és egészséges önmagamra támaszkodásra tanított - e két tulajdonság igen gyakran hiányzik a misztikusokból, s ennek okán számos hibát követnek el. Kritikusaim olyan benyomást próbálnak kelteni, mintha alantas módon kerestem volna a pénzem, és mintha újságírónak lenni bűn lenne. Ezt a két tényt olyan módon szegeznek felém, mintha bizonyítaná, hogy materialista és opportunistá lennék, s mintha a misztikus úton járó számára mindkettő tilos lenne. Mivel azonban ezek a tények nem okoznak semmiféle megszégyenülést, ezt inkább bóknak veszem, ám a kihalt hagyományok vak, mély gondolkodásra képtelen követői ezt nem fogják megérteni. Nem várható el, hogy megértsék, hogy a hétköznapi élet részévé kívánom tenni a miszticizmust, s hidat szeretnék verni e kettő közé. S nem tudok jobb utat ehhez, mint azt, hogy saját életemben próbáltam ezt elérni, mielőtt elmondtam volna másoknak is, hogyan tehetik ezt.

Akik a keleti tanítások pontos leírásáért lapozzák fel ezt a könyvet, azok hiába keresnek. Guruk, tudósok és puritánok jobb, ha elkerülik eme oldalakat, nem nekik szólnak. A Keletről származó tanítások ugyanis csak alapul szolgálnak, amelyre független módon húztam fel a felépítményt, ám az épület iránti felelősség csak az enyém, mert olyan ház ez, mely a modern nyugati ember számára épült. Ám még azok, akik elutasítják írásaimat, sem tagadhatják, hogy azok nagyban hozzájárultak a keleti irodalom iránti újult érdeklődés kialakításához. Az sem ártana, ha a cenzúrát javarészt a sorsra hagynák, amely egész idő alatt ügynökeként használt - először öntudatlan, ám később egyértelműen tudatos ügynökeként.

Azok fogják csak igazán megérteni ennek a könyvnek a célját, akik megértik, hogy nem csak egy ősi rendszer nyugatiak számára emészthető változatáról van szó, hanem az emberiség által az utóbbi évezredekben - az ősi rendszer első feltűnése óta - elsajátított szélesebb tudást is tartalmazza. Így nem csupán egy újraértelmezésről van szó, hanem egy új és radikálisan friss világképről, amelyet a történelem korábbi fázisaiban nem lehetett elérni.

Ha tanulmányozzuk az emberi kultúra történetét, akkor logikus, rendszerbe foglalt növekedést vehetünk észre. Az igazság minden korszakban különböző jelentéssel bír, s ez elkerülhetetlen is, mivel az emberi elme egyre közelebb és közelebb kerül hozzá, egyre közelebb végső és nagyszerű céljához. S ha megvizsgáljuk, hogyan tornyosult fel a tudás az elmúlt három században, nem kell meglepődnünk, hogy mindeme hosszú történelmi folyamat kulminációja, hosszú évezredek keresése egy olyan új Kelet-Nyugat filozófiában fog kikristályosodni, amely ebben a században születik. Csak itt lehetséges, hogy a korábban élt emberek által feltárt relatív igazságok az abszolút szintjére emelkedhessenek, ahol egyesülnek, majd eltűnnek. Ez azt jelenti, hogy habár az igazság mindig is létezett, az igazság ismerete csupán a fejlődés különböző fokozataiként létezett, s mi vagyunk a korábban élt gondolkodók eredményeinek szerencsés örökösei. S legfőképpen pedig azt jelenti, hogy eljött az idő, amikor a kör bezárul, s olyan filozófiai rendszert alkothatunk, amely örökké érvényes.

A múlt számos egymásnak is ellentmondó tanítása nem volt haszontalan és értelmetlen, legnagyobb jelentőségük éppen azokban a pontokban van, ahol leginkább ellentmondók. Valójában egymást segítették, s nem cáfolták ezek a tanok. Nem szabad elzárkóznunk attól, hogy a legmagasabb absztrakt elveket konkrét, mindenki számára érthető példázatokkal illusztráljuk; olyan kirakós játék darabjai ezek a tanok, amelyet most, hogy a központi s az egész teljességének titkát kiadó mintadarab is megvan, összeilleszthetünk. Éppen ezért minden, ami fontos és értékes a korábbi tanításokban, azt a Kelet-Nyugat filozófia is

tartalmazza, csupán a tévedéseket távolítottuk el. Az univerzum teljességének szemlélete veszi át a sok résznézet helyét, amelyek az Igazság felfedezésének pusztán egyes fázisait tartalmazták. Így az analitikus megközelítés helyét, amely a világprobléma különböző darabjainak megfejtését adta ki, most egy szintetikus megközelítés veszi át: végső, egységes rendszerbe helyezvén a darabokat. A kultúra ebből a szemszögből valójában nem más, mint az időtlen igazság, amely az idő világában tűnik fel, s éppen emiatt egymást követő, ám egymást meghaladó, fejlődést jelentő fázisokból áll. S csak most vált képessé arra, hogy a végső szót kimondja. Csak most vált képessé a filozófia arra, hogy teljes érettségében jelenjen meg. Csak most lettünk képesek arra, hogy hétezer év filozófiatörténetének a gyümölcsseit learathassuk. Csak most alkothattunk meg egy világrendszert, univerzális tanítást, amely a bolygóhoz s nem egy országhoz vagy népcsoporthoz köthető. A tudás az analízis segítségével növekedett, de a szintézis segítségével válik teljessé.

Nem egy, hanem számos elmére lesz szükség, hogy a huszadik század filozófiájának struktúráját kialakítsa. Nem több az érdekem, mint hogy a legkorábbi úttörők között vagyok. Jönnek majd mások, akik megkérdőjelezhetetlenül jobb és értékesebb munkát nyújtanak majd.

Mások fogják folytatni azt, amit befejezetlenül hagytam. Ha másra nem is, arra jó lesz a munkám, hogy az utánam jövők előtt nagy nehézségek árán megtisztítottam a dzsungelt. Megtisztítottam az emberi kultúra olyan területét, amelyet utódaim művelhetnek, s talán egy nap a legízesebb gyümölcsöket szüretelik erről a területről. Megtettem, amit tudtam, de az eredmények teljessége őket fogja illetni. Gondolataim teljessége még nem a jelen korra lesz hatással. Nem a büszkeség mondatja velem, hogy a könyv, amely a *Jóga titkos tanításai* című munkámat követi, az első olyan modern nyelven írott könyv, amely ezt a tanítást tárja föl, s egyben a tudományosság igényének megfelelően el is magyarázza azt. A kor hívta életre, s előbb-utóbb megírta volna valaki más, ha én nem teszem. Nem annyira az az érdekes, hogy ki írja meg, sokkal inkább az, hogy a mi korunkban íródott, ugyanis megvalósulása fontos mérföldkövet jelöl az emberi kultúra történetében.

Olyan munkára határoztam el magam, amely - úgy hiszem - úttörő jellegű. Nem tudok semmiféle rendszerrel azonosulni, csak magával az Igazsággal, amely egyedülálló s nem függ semmiféle rendszertől. A szent jelenlét kellőképpen velem van, a személyiség átalakulásához vezető önfegyelmézést kellő

sikerrel műveltem és mentálisan kellően felkészültem, hogy képessé váljak másokat is hozzásegíteni a megvilágosodáshoz.

Ez a szintézis írói munkásságom világszerte folytatott háttérkutatásainak, a titkos keleti tanítások mestereinek és nyugati adeptusok személyes tapasztalatának köszönhető, méghozzá a modern kor keresőinek igényeihez igazítva. Örömmel látja a jóga és miszticizmus modern kori térnyerését, ám szomorúan konstatálja, hogy az ez irányú érdeklődés nagy része az ősi vagy középkori embernek megfelelő rendszerekre irányul, amelyek nem megfelelőek napjainkban, amikor az életvitel és a munkavégzés olyannyira megváltozott. A szintézis részét képezi az ősi hagyományok tárháza, de a jelen friss, kreatív meglátásai is. A Kelet és a Nyugat, az ősi és a modern kéz a kézben alkotják ezt a különleges tanítást. Nem elég pusztán feleleveníteni egy eltűnt kor tanításait és módszereit, ki kell fejlesztenünk a sajátunkat. S ezt nem lehet másképp megtenni, mint a modern korban elért megvilágosodás első kézből származó tapasztalatának birtokában.

Nem *kerestem* azt a felelősséget, hogy egy ilyen egyedülálló és felbecsülhetetlen értékű üzenet megalkotója legyek az emberiség számára. Sőt, ismervén saját erősségeimet és gyengeségeimet, természetből fogva irtóztam ily hatalmas felelősségtől, s inkább segitettem és szolgáltam volna egy sokkal érdemesebb embert, hogy alkossa meg ezt az üzenetet. Nem azt jelenti, hogy megpróbálom alulértékelni az üzenet értékét, magasztosságát és erkölcsi súlyát. Ám mivel minden korábbi kísérletem, hogy kitérjek a feladat elől, kudarcba fulladt, most már egyértelműen s minden erőmmel - tétovázás és vonakodás nélkül - elhatároztam, hogy hozzálátok. Nyugodt örömmel teszem ezt, mert teljesen meg vagyok győződve arról - mind szívem legmélye, mind a logikus gondolkodás alapján -, hogy erre a tanításra oly nagy szüksége van korunkban azoknak, akik eddig létezésük problémájára hiába keresték a választ, hogy úgy érzem, a nekik nyújtott segítség energiám, tehetségem és ebben az inkarnációban hátralévő napjaim legjobb felhasználási módja.

Habár már egy ideje az önmegismerés útját jártam, kétségtelenül igaz, hogy egy véletlennek tűnő találkozás egy rendkívüli emberrel Angkorban sok munkától és Időtöltéstől kímélt meg. A magasabb filozófia adeptusa volt, akinek nem csupán Igen különös élettörténete volt, de nagyon mélyen átlátta azokat a problémákat, amelyek számomra a legnagyobb gondot okozták. Különös beavatásnak vetett

alá egy elhagyott templomban, majd a rejtett tanításhoz fűzött néhány magyarázattal a kezembe helyezte a megoldás kulcsát. Nem volt ez más, mint kulcs a megértéshez, nem a teljes kincs maga, azt ugyanis magamnak kellett megszerezni. Azt jelenti ez, hogy az elvet átadta nekem, de a részleteket, életemben történő alkalmazását és következményeit magamnak kellett kidolgozni. Az alapot készen kaptam, ám a felépítmény megalkotása rám várt. Mindez a feladat hosszú éveket vett igénybe, olyannyira, hogy még ma is ezzel foglalkozom.

E tanítás alapjának univerzálisnak kell lennie. Nem lehet keletinek bélyegezni, mert tagadhatatlan nyugati tartalma, formája, lelkivilága. Ám nem lehet nyugatinak sem mondani, mert tagadhatatlanok keleti gyökerei és tartalma.

Emlékezzetek rá, hogy az igazság nem egy embertől, hanem a Szentlélektől származik. Ami írásaimban érdemleges, az innen származik, a hibák azonban személyesen engem illetnek. A filozófia tanítványainak nevezétek magatokat, s ne Brunton követőinek.

Megpróbálom magam is a másoknak adott tanácsokat követni, és azok alapján a tanítások alapján élni, amit leírok. Ez nem jelenti azt, hogy ez mindig sikerül is, de a próbálkozás tagadhatatlan, és az ideák, amelyekről szó van, gyakorlatban lettek kipróbálva: nem pusztán elméletekként lógnak a levegőben. Mára pedig - köszönhetően a világ minden tájára kiterjedő levelezésemnek és korábban lefolytatott számos interjújának - a fejlődés különböző fokain álló emberek tapasztalatait is összegyűjtöttem.

Egykor magamra vállaltam azt a feladatot, hogy a keleti bölcsességet közvetítem a nyugatiaknak. Ma, sok tapasztalat és még több gondolkodás után, szükségesnek látom, hogy félretegyem a tudás Összes élő és halott forrását, amelyekkel kapcsolatba kerültem - mert el akarom kerülni, hogy tévesen adjam át a keleti miszticizmust. Magányosan kell utamat járni, habár ezek közül a források közül nem egyet tisztetek és becsülök. Amit tőlük tanultam és elsajátítottam, azt végül saját ítélőszékem elé kellett állítanom. A huszadik században éltem, dolgoztam, gondolkodtam, és bármennyire is próbáltam, az ehhez szükséges tapasztalatokat a maguk teljességében nem találtam meg ezekben a forrásokban. Bármennyire is kielégítettek másokat, számomra túl korlátozottak voltak. Vagy nem voltak mentálisan elfogadhatók, vagy érthetők voltak elméletben, de a szívemet nem

érintették meg. Nem azt jelenti ez, hogy megkérdőjelezem valóságtartalmukat, hanem azt, hogy végső hasznosságukat kérdőjelezem meg.

Téves lenne azt a következtetést levonni, hogy most inkonzisztens módon elutasítom a miszticizmust, mint ahogy azt is téves lenne gondolni, hogy elutasítom az ábécé első három betűjét csak azért, mert írásomban más betűket is használok. Azt próbálok elmondani, hogy a miszticizmus teljességét nem lehet azzal a tartalommal azonosítani, amit általában miszticizmus néven ismernek, olyannyira túllépi ugyanis ezt a rendszerint ismert tartalmat, hogy jobbnak látom visszatérni az ősi szokáshoz és *filozófiának* nevezni.

Ez a könyv csak tükör, amelyben megmutattam egy, a végső megtalálásának szentelt élet tényeit és eseményeit. Az ezek alapján levont következtetések pedig akár tetszenek, akár nem tetszenek, annyit mindenképpen higgyetek el, hogy feljegyzéseimet az igazsághoz való abszolút ragaszkodással készítettem.

Nem kevés vonakodás után határoztam úgy, hogy a természettel való titkos és magányos összeolvadásaim bensőséges tapasztalatait másoknak is fennszóval elárulom. Örömet elrejtettem volna ezeket a feljegyzéseket mindaddig, míg a testem elenyészik, s mikor ezek következményeivel már nem kell foglalkoznom. Ám lelki vezetőim tanácsára ezek a sorok nyomtatásba kerültek.

Paul Brunton valami új dolgot próbál tenni. Elment Indiába, hogy a legjózanabb indiaiaktól tanuljon: nem tanítványaikat akarta utánozni, az utóbbiak ugyanis gyakran híján vannak tanítóik toleranciájának. Ha valaki udvariasan bár, de ellentmond nekik, azt támadásnak veszik. „Ki vagy te - kiáltják ezek a tanítványok - hogy más véleményt mersz kinyilvánítani, mint a Szentek?” Brunton a legmélyebben tiszteli és szereti ezeket az indiai tanítókat, különösen azokat, akik minden fenntartás nélkül átadták neki tudásukat és bevezették belső köreikbe. Ám ez még nem jár együtt azzal, hogy minden kérdésben köteles az Ő nézőpontjukra helyezkedni - s így is történt, véleményeik nem egyeztek mindenben. Akik úgy vélik, hogy tiszteletlenség, hogy bizonyos pontokon kritizálja tanításaikat, azoknak tudniuk kell, hogy nem pusztán saját személyes véleményét mondja el, hanem a legősibb keleti beavatási szertartások tapasztalata is őt támogatja. Paul Brunton azonban valami egyénit is ad. Nem képes pusztán lemásolni és visszhangozni mások tudását és tapasztalatait, éppúgy neki is magának kell lennie, ahogy ezeknek az embereknek is megvan a saját személyiségük. Barátjuk, de nem követőjük: ez utóbbit meghagyja másoknak, ám ha ő

igaz akar maradni ahhoz a fényhez, amely megérintette, akkor rá kell mutatnia a nézeteik között lévő különbségekre bármilyen kicsik is legyenek azok. Lehet, hogy csak gyertya ezeknek a mestereknek a fényesen világító napjához képest, de nem rejtheti el saját fényét még így sem, mert azzal ellentmondana saját belső hangjának. Volt olyan idő, amikor ugyanez a hang arra intette, hogy adja át azoknak üzenetét, akiket felkeresett, s akikkel együtt tanult - s ezt örömmel megtette. Ám most azt az ígét kell hordoznia és a világ elé tárnia, amelyet csak ő mondhat el - mivel minden személyiség különböző. Minden ember azért születik, hogy maga legyen, saját egyéni tapasztalatokon essen át, amelyeket soha senki nem élt még át ugyanúgy. Minden ember egyéni, mindegyikük mentális és emocionális felépítése különböző.

Ha ez a könyv csak annyit ér el, hogy olyan valóssá teszi mások képzelete számára az Önvalót, mint amilyen valóságos az az én életemben, olyan élő jelenlétté hitük számára, mint amilyen élő jelenlét az számomra meditációimban, akkor már nem volt haszontalan.

Ebben a könyvben egy érzékeny rögzítő műszerként próbáltam szerepelni, gondosan és részletesen leírva a magasabb tudatszintekről származó benyomásaimat.

Munkám „profetikus”, vallásos kinyilatkoztatás jellegű üzenet korunk számára. Ha akadémikus hozzáállással próbálkozom, az üzenet túlzottan intellektuálissá válik és ebből következően csak alacsonyabb síkon nyilvánulhatott volna meg.

Ha sokak szemében először tanítóként tűnök is fel, ez csak a rám bízott feladat jellege miatt van. A névtelenségnek sokkal jobban örülnék munkám során, ám a sors másként döntött.

Vajon nem kerestem és szenvedtem eleget, hogy mindannyiótok számára könnyebb utat vágjak a sűrű dzsungelen keresztül, amelyet sokkal kevesebb munkával és fájdalommal lehet járni? Vajon nem tettem szert nagy áldozatok árán elegendő tudásra, amit érdemes meghallgatni? Nem lettem-e a jóga és filozófia mestere legalább olyan szinten, hogy az igazságkeresők figyel-

mét magamra vonjam? Vajon nem dolgoztam eleget azon, hogy megosszam másokkal ezt a morzsányi tudást és ezt a kevéske jártasságot, hogy legalább érdeklődésük felkeltse?

Itt érkezünk el a dolog legnagyobb buktatójához. Amennyire meg tudom érteni az ősi bölcsek tanításait, azt állítják, hogy az emberiség előtt négy kapu áll nyitva. Az első az emberiség nagy része számára nyitva áll, és a vallás, teológia, skolaszticizmus nevekkel írhatjuk legjobban le. A második már sokkal kevesebbek számára járható, és a miszticizmus elnevezéssel illelhetjük. A harmadik kapu - mely ritkán nyílik ki (mivel nehéz s nem egykönnyen nyitható) - az igazság filozófiája. A negyedik kaput pedig csak fajtánk igazi szuperhősei nyitották ki, s közvetlen megismerés néven jelölhetjük. Kevés olvasó hajlandó velem abba a pusztaságba jönni, ahová ez vezet. Nem vagyok hajlandó a fejlődés korlátozott, alacsonyabb rendű fázisaira időt vesztegetni, és inkább a nehezen megfogható igazság és valóság keresésére indultam, amit a bölcsek mint életünk célját jelölték ki. Értékelem a toleranciát, s egyetértek azzal, hogy mások kövessék azt az utat, ami számukra legmegfelelőbb vagy legkényelmesebb, s remélem, hogy ők is megengedik számomra, hogy azon az úton járjak, amin én szeretnék.

Oly korba lépünk, amikor a legtöbb ember szabadon dönthet sorsa felől, s amikor a világ lelkiismerete végül lassan bár, de mégis a nehezebb sorban lévők iránti gondoskodás felé fordul. Éppen ezért érzem úgy, hogy isteni parancsnak engedelmeskedek, amikor szent dolgokról írok közvetlen formában, metafizikai problémákról közérthetően és misztikus tapasztalatokról köntörfalazás nélkül. A spirituális sznobok úgy láthatják, hogy a témával való bánásmódom zsurnalisztikus s az igazságok olcsó kiárusítása, ám eredményeim - melyeket a köszönet számtalan megnyilvánulása talán némiképp visszatükröz - szolgálnak a legjobb válaszként erre.

Oly korban írtam e könyvet, amikor az emberről alkotott két világkép összeütözik, háborúba, küzdelembe, forradalomba taszítva a Földet, s nyilvánvaló szükség van személyes beszámolóra azoktól, akik *tudják*, s nem csak hiszik az igazságot.

A Fény Harcosai számára kaland lesz ez a könyv, ám az éj vándorai nagyon gyorsan leteszik majd miután beleolvasnak, mert ez a könyv olyan fehér mágiával van átszőve, amely nem kisebb sebet tud ejteni a rossz erőin, mint hogy lehetlenné teszi számukra, hogy ellenálljanak az ebben lefektetett elveknek.

A külső szemlélő számára utolsó éveim terméketlenek voltak, hiábavalóan és cselekvés nélkül eltöltött évek. Ám ez csak egyik oldala az éremnek. Egy magasabb síkon ugyanis titkos aktivitásban töltöttem az időt, részben saját spirituális fejlődésemet, részben a világ békéjét szolgálva.

Új módon próbáltam meg gondolkozni - saját tapasztalataimra, s nem ötezer évvel ezelőtt élt emberekére alapozva - arról, hogy a modern embernek hogyan kellene élnie. Ezt az áldott gondolati függetlenséget sokan felróják nekem, de ez szívem joga, és ezt a függetlenséget büszkén őrzöm.

Úgy hiszem, hogy az embernek van lelke, őszintén vallom ezt, még ha közhelyes is. Ám ahogy ismét átnézem e szavakat, álszerénységet látok bennük. Tiszteletlenség az igazsággal szemben, hogyha habozok kimondani nyíltan is azt, hogy nemcsak hiszem, hanem *tudom*, hogy az embernek van lelke, mert naponta kapcsolatba kerülök vele mint valódi, élő jelenléttel.

Az élet változatlan marad - kötetlen és halált nem ismerő. Mindannyian ismét találkozni fogunk. Tudd, hogy ki vagy és légy szabad. A legjobb tanács, amit ma adhatok: légy nyugodt, *tudatos*. Ne engeddd, hogy a környezet mentális nyomása betörjön oda, ami valós és igaz, amit tudsz. Ez mágikus talizmánod, amely vigyáz rád: ragaszkodj hozzá. Az utolsó szó - Türelem! Az éj a napkelte első sugarai előtt a legsötétebb - de a napkelte eljön.

AZ EMBERI TAPASZTALAT

*Helyzetek - Események - Leckék - A világkrízis -
Visszatekintés az öregkorból - Visszatekintés a fiatalságra*

Nem győzöm hangsúlyozni, hogy az ember élete során az eseményeket, a tapasztalatokat, a szerencsét mind magasabb törvények szabályozzák, okuk és értelmük van, s az emberi intelligencia feladata, hogy megtalálja és megértse ezeket.

Ne áruljuk el a bennünk rejlő jót azzal, hogy gyáván alávetjük magunkat a társadalomban lévő rossznak!

Tapasztalataink és a körülmények, amelyek közé kerülünk, nem értelmetlenek. Általában személyes karmikus tanulságokat rejtenek és sokkal fontosabb ezek tanulmányozása, mint a különböző könyveké. Meg kell próbálnunk személytelenül megérteni az események mögött rejlő belső üzenetet. Jelentésüket akkor érthetjük meg leginkább, ha elfogulatlanul próbáljuk megvizsgálni a bennünk ható erőket, s ehhez segítségül hívjuk az elmélyülést és az imát. Minden ember olyan sajátos tapasztalatokkal szembesül, amik csak neki jutnak, senki másnak. Minden élet egyedi, s a visszahatás törvénye alapján azt kapja, amire valóban szüksége van, nem azt, amire másnak lenne szüksége. Sokkal jobb mércéje előrehaladásunknak az, ahogy a mindennapok kellemes és kellemetlen helyzeteire reagálunk, mint bármiféle - a képzelet által keltett avagy eltorzított - misztikus vízió.

Nem tartozom azok közé, akik elutasítják a modern életformát, és a kényelmet és jólétet szolgáló szerkezetek miatt egyre terjedő amerikanizációt. Ezek a dolgok jók. Én csak az arányérzék hiányát utasítom el, amely megakadályozza, hogy helyes mértékben használjuk ezeket, és még inkább azt, amikor ennek a kényelemnek a keresése az élet egyetlen céljává válik.

A remény az élet alapzata, ám ha semmit nem vagyunk hajlandók tenni, akkor ez az alapzat üresen áll, és semmiféle épület nem fog ráépülni. Ezért mi, akik az igazságot keressük, kénytelenek vagyunk keményen dolgozni magunkon és magunkban az élet aprócseprő történései közepette. Álmaink egy szentebb élet-ről prófétikusak, és csak akkor válhatnak valóra, ha hajlandók vagyunk tenni is valamit érte, és a világ által felkínált feladatokat és lehetőségeket kihasználjuk.

Minden új körülmény vagy esemény, ami velünk történik életünk során, a Végtelen Elme üzenetét rejt vagy tanítani akar valamire, esetleg olyan próba elé állít, melynek célja, hogy megerősítsen minket. Minden esetben rajtunk múlik, hogy ezeknek az eseményeknek a belső jelentőségét felismerjük, és gondolkodásunkat, valamint cselekedeteinket ennek megfelelően módosítsuk.

Amikor oly sok lény még az egotapasztalatban való elmerülés és az egofejlődés kezdeti fázisaiban van, ostobaság lenne arra számítani, hogy érdeklődnek a magasabb fejlettségi fokon állóknak megfelelő tanítások iránt - ahol már egyre nagyobb az igény az egótól való megszabadulás iránt. Természetes és elkerülhetetlen is, hogy az előbbi csoportba tartozóknak különböző, sőt gyakran ellenkező világnézetük, ideáik, hitük, hajlamaik és vágyaik vannak, mint az utóbbiaknak, ők hizlalni akarják az egót, míg az utóbbiak fogyasztani. Ha bármelyiket is tévesként elítéljük, az tudatlanságra vall, gyakorlatiatlan, és komoly hiba is. Az emberiség múltja háborúkkal és vérfürdőekkel volt tele, s ennek oka részben ez. Ám a történelem ciklusokból áll, s jelenleg két ciklus, két korszak, két kultúra határán vagyunk. A következő nemcsak, hogy új lesz, hanem jobb és ragyogóbb is minden tekintetben.

Úgy kell minden eseménnyel szembenéznünk, hogy elménkben felidézzük a magasabb énhez való viszonyunkat, és minden tapasztalat magasabb értelmét. Mindig teljes tudatossággal és éntudattal kell szembenéznünk a kalanddal, amit életnek hívnak.

A tanítványnak el kell ültetni ezt az alap gondolatot elméjében, s egész nap ott kell őriznie. Nem kell félnie, hogy bármilyen anyagi természetű dolgot elveszít emiatt. Emlékezz az önvaló egyértelmű ígéretére, amelyet Krisnán keresztül tett a *Bhagavad-gítában*: „Gondot fogok viselni azok szükségére és biztonságára, akik állandóan az Én szolgálatomban vannak, s akiknek gondolatai mindig és

csakis Rám irányulnak". Saját tapasztalatodból fogod megismerni a Gondviselés szó szerinti jelentését: „az, aki gondot visel rád".

Egyszerre csak egy gondolatot tarthatunk az elménkben. Vigyázzunk hát rá, hogy az az egy pozitív legyen.

Ne engedd, hogy mások tévesen azt higgyék, hogy nem vagy hajlandó senkivel együttműködni, hogy menekülsz a valóság elől, hogy lemondnál az emberi létezésről egy illuzórikus és képzelt világért cserébe, vagy hogy elhagytad az épelméjűség és józan gondolkodás ösvényét. Ha békében akarunk élni a külvilággal, akkor bizonyos engedményeket kell tennünk. Legjobb, ha nem vagyunk provokatívak, ha mélyebb gondolatainkat elrejtjük, s elkerüljük, hogy vallási fanatikusként vagy hóbortos entellektüelnek címkézzenek. Különösen hibás lehet mindenki előtt felfedni filozófiai nézeteinket. Meg kell próbálnunk olyan jól beilleszkedni környezetünkbe, amennyire csak lehetséges. Nehéz feladat ez, ám nem szabad megpróbálni kitérni előle, és a körülményeknek megfelelően mindent meg kell tenni ennek érdekében. Meg kell adnunk a társadalomnak azt, ami elvárható tőlünk, együtt kell működnünk másokkal, hogy az emberi tevékenység nagy kerekét tovább fordítsuk, hozzá kell járulnunk magunknak is az általános jólét eléréséhez, de fenn kell tartanunk a jogot, hogy ezt úgy tegyük meg, ahogy nekünk a legjobb, s nem feltétlenül a társadalom elvárásainak megfelelően. S mivel számos fontos dologban mások előtt vagy, mivel gondolkodásod évszázadokkal előttük jár, valószínűtlen, hogy kritikájukat könnyű lesz elhárítani, vagy akár ellenségeskedésüket elkerülni. Akárhogyan is próbáljuk ugyanis kiengesztelni őket, s akármennyi áldozatot hozunk értük, nem feledhetjük, hogy az emberi természet olyan, amilyen - a jó és a rossz, a szent és a profán keveréke - ezért mindezek ellenére előfordulhat, hogy a társadalom támadásának leszünk kitéve. Ha belső hangunk ekkor úgy tanácsolja, akkor lehetséges, hogy szilárdan ragaszkodnunk kell elveinkhez, s kiállni mellettük. Ekkor elegendő bátorságot kell összegyűjteni, hogy kimondhassuk, ami nem elfogadott, népszerűtlen, s kellően függetlennek kell lennünk, hogy figyelmen kívül hagyjuk mások véleményét és a hagyományokat. Egy bizonyos pontig együtt haladhatunk a tömeggel, ám ezen a ponton túl egy lépéssel sem mehetünk. Ennél a pontnál ugyanis kellően elszántnak kell lenni, tudni kell, hogy több kompromisszumra nincs lehetőség, mert itt, az önvaló szent parancsára már saját életünket kell élnünk. Ezért - bár mindig jó polgárok leszünk - népszerűek nem feltétlenül maradhatunk.

El kell-e lustán, gyáván, passzívan és csendesen fogadni a dolgokat, ahogy vannak? Vagy ellent kell-e állnunk, lázadni, kritizálni kell tiszteletlenül, sőt gúnyosan? Azoknak a szenteknek - vagy a sztoikusoknak, mint Seneca - van igazuk, akik minden szenvedést és fájdalmat Isten akaratából lévőnek, sőt saját akaratukkal egyezőnek tekintenek? Seneca azt mondja: „Fogadj el mindent úgy, mintha erre vágytál s ezt kérted volna.” (A megpróbáltatásokra gondolt.) Ám a *filozófia* azt tanítja, hogy ha el is fogadod az életet, ne vakon tedd azt. Keressük minden mögött a leckét, a tanítást, a karmikus és más okokat, fejtjük meg az események jelentését. Adjunk tudást a hitünkhöz!

A szenvedés átalakíthatja értékeinket, sőt személyiségünket is. De ezek a változtatások csak akkor történhetnek meg, ha az ember is cselekvő részese a változásnak. Amennyiben nem az, akkor a szenvedés hiábavaló, értelmetlen.

Amikor az embert a porba taszítják, amikor egóját lerombolják, és kétségbeesetten keresi a segítséget vagy iránymutatást, előfordul, hogy a válasz nem olyan formában érkezik, mint ahogy azt várná; gyakran célzások, utalások, legjobb esetben javaslatok érkeznek csak. Ekkor már csak rajtunk múlik, hogy a fonalat elkapjuk, s felgombolyítsuk, kiderítve hová vezet. A minket érő szenvedés nem értelmetlen, finom racionalitás rejlik mögötte, még akkor is, ha egy korábbi inkarnációban tett dolgok következménye az, ami a szenvedést okozza.

Elveszítheted hosszú időn át gyűjtögetett vagyoned, feleséged szégyenteljesen megcsalhat, ellenségeid hamis vádakat terjeszthetnek rólad, s eközben saját kis világod összeomlik körülötted. Mégis, marad valami, amit nem veszítettél el, valaki, aki nem árult el, s csak a legjobbat gondolja rólad, s belső világod zavartalanul és stabilan megmarad. Ami megmarad, aki hisz benned, aki nem árul el, nem más, mint az önvaló, melyet magadban találhatsz meg, amelyhez nehézségek idején fordulhatsz, s amely megerősít, hogy rá se ránts a hamis vádakra. Ha ezt nem teszed, akkor nincs semmi más, amit tehetnél. Hova máshova fordulhatnál, mint a benned lévő isteni lényhez?

Megbocsátható, hogy fájdalmas, nehéz helyzetekben azt kívánjuk, minden azonnal változzon meg, ám hasznosabb lehet, ha előbb azt próbáljuk kifürkészni, hogy a kialakult helyzet miféle üzenetet rejt számunkra. Ha nem így

teszünk, akkor elszalaszthatjuk az Önvaló iránymutatását, és még a mostaninál is súlyosabb szenvedések elé állíthatjuk magunkat.

Nem csak az ember tudatának, hanem mindennapi életének minősége is számít. Nem csak a ritka misztikus ekstázisok áldott állapota, hanem a hétköznapi világgal való kapcsolat és viszony is egyaránt fontos. Nem elég misztikusnak lenni: nem menekülhetünk arról az útról, amelyen minden embernek járnia kell. Röviden tehát: tudunk-e úgy élni a világban, hogy annak mégsem vagyunk részei? Szentté tudjuk-e tenni a mindennapit, a megszokottat, cselekedeteinket, munkánkat, pénzkeresetünket, a családdal, barátokkal, kritizálókkal, ellenségekkel való kapcsolatot? Végül is *embert lények* vagyunk személyes vonatkozásokkal, nem élhetünk a nap huszonnégy órájában pusztán absztrakt ideákban vagy vallásos visszavonultságban, hiszen fizikai testünk van s felelősségteljes munkánk, amelyet a világban kell elvégezni.

A filozófia legjobb természetes kifejeződése az univerzum csodálatos jelentése feletti örömből táplálkozik, ám az általa tanított leckék leginkább akkor érthetőek meg és az általa megkövetelt fegyelmet akkor a legkönnyebb elérni, ha a modern életfeltételeken időzve elménk szomorúsággal telik meg.

Azt a fajta tapasztalatot szereti legkevésbé az ember, amely arra készíti, hogy megkeresse okát, s így - öntudatlanul bár, de - az élet értelmének keresését kezdi meg. Érzelmi életének csalódásai, testi szenvedései és személyes szerencsétlenségei arra kellene, hogy kikényszerítsék, tegyen mélyebb különbséget, vizsgálódásait mélyebben folytassa, s végül nagyobb szimpátiával viseltessen a szenvedők iránt.

Egyetlen hiba - egy lehetőség elutasítása vagy válaszüthöz érkezvén a rossz irány kiválasztása - negyedéletnyi szenvedéshez vezethet. A tanítvány a történeteket elemezve viszonylag könnyedén felfedezheti a szenvedésben rejlő apróbb tanulságokat, ám gyakran könnyedén elsiklik a nagyobb, fontosabb tanítások felett, mert nem tulajdonít kellő fontosságot egy jóval korábban bekövetkezett választásnak vagy elutasításnak. Előfordul, hogy nem ismeri fel, hogy minden ugyanabból az alapvető okból származik, hogy minden viselkedési hiba már természetes folyománya az előzőnek, s így az első tévedésből mintegy automatikusan következik a lejtőre kerülés, s ebből következően a fájdalmak és

szervedések sokszorozódása is. Így minden az eredeti hibára vezethető vissza, amely egyben a legfontosabb is: a rossz irányválasztásra. Egy ilyen rossz irányválasztás azt jelenti, hogy ahogy halad előre az élet rögzös útján, viselkedésében a hibák csak egyre nőnek.

A szegénység az erkölcsi nagyság komoly próbaköve.

Azok a hibák, melyeket elkövettünk - akár munkánkban, kapcsolatainkban vagy a keresés során - nem jelentenek feltétlenül elpazarolt erőfeszítést. Minden egyes hiba hasznos tanítással szolgál egy új, bölcsebb, óvatosabb újrakezdéshez, és növeli önismeretünket.

Nem mindig lehetséges a látszat alapján ítélni. Vannak olyanok, akik az életben szerencsétlenek, de személyiségük igazi siker, s vannak az életben sikeresnek látszó emberek, akiknek személyisége igazi bukás.

Meg fogod tanulni, hogy egy tapasztalatot vagy embert aszerint értékelj, hogy mennyire segítette vagy hátráltatta az isteni tudat irányába való fejlődésedet.

Óvakodj saját gondolataidtól, mert ha eléggé sokáig ápolod és eléggé erősen átérzed őket, akkor külső helyzetekben is visszaköszönhetnek, vagy olyan emberekben láthatod viszont, akiket az élet utadra sodor. Ám a gondolatok önmagukban, fizikai cselekedetek nélkül nem tudják életed folyását alakítani - erre csak az adeplus képes. Más tényezők is működnek, mint például Isten akarata - azaz az evolúciós szükségszerűség - vagy a Világidea.

Az élettapasztalatok - melyek egyeseket nemessé tesznek, másokat pedig bemocskolnak - csak olyan mértékben képesek gondolataink, vágyaink és érzéseink befolyásolására, amennyire engedjük. Csak rajtunk múlik, hogy az istenit vagy az ördögöt hozzák-e elő belőlünk. Elménk struktúrája és szokásai nagymértékben meghatározzák, hogy miként tapasztaljuk a világot.

Ha *befelé* harmóniában és szeretetben élsz önmagaddal és másokkal, minden ellenséges és negatív ideát elutasítasz, akkor ennek a szeretetnek és harmóniának *kifelé*, környezetedben is meg kell nyilvánulnia.

Amikor szembekerülünk rossz cselekedeteink következményeivel, akkor szeretnénk elkerülni vagy legalábbis csökkenteni a szenvedést. Lehetetlen megmondani, hogy ez mennyire lehetséges, mert részben a kegyelemtől, részben tőlünk függ. Segíthetünk módosítani, sőt időnként el is kerülni a rossz következményeket, ha ezekkel ellentétes hatásokat indítunk útjukra. Először is el kell ismernünk szívünk legmélyén az elkövetett hibát. Nem szabad senkire hárítanunk a felelősséget magunkon, saját erkölcsi és mentális gyengeségeinken kívül, és nem szabad önmagunkat becsapnunk. Valódi büntudatot és megbánást kell tanúsítanunk. Másodszor, meg kell bocsátanunk másoknak az ellenünk elkövetett bűnöket, ha azt akarjuk, hogy mi is megbocsátásban részesüljünk. Ez azt jelenti, hogy nem lehet bennünk semmiféle rossz érzés bárki és bármi ellen. Harmadszor, állandóan olyan módon kell gondolkodnunk és cselekednünk, ami éppen ellentétes a korábbi hibával. Negyedszer, szent elhatározással meg kell fogadnunk, hogy *megpróbáljuk* soha többet nem elkövetni ezt a bűnt. Ha valóban komolyan gondoljuk ezt a fogadalmat, akkor gyakran emlékezetünkbe és elménkbe idézzük, megújítjuk, frissen és életben tartjuk. Mind a gondolatoknak, mind a fogadalomnak nagyon erősnek kell lennie. Ötödször, ha szükséges és szeretnénk, akkor imádkozhatunk az Önvalóhoz kegyelemért és megbocsátásért, de nem fordulhatunk egy efféle imához mindennapi cselekedetként. Csak akkor tegyünk így, ha valódi, mélyről jövő belső indítékot érzünk rá és nagyon kemény külső helyzetek nyomása alatt vagyunk.

Fontos, hogy mi történik egy emberrel, ám sokkal fontosabb, hogy a történetekből mit hoz ki.

Miért kellene személyesen mindent megtapasztalnunk? Nem tudjuk-e ezt elkerülni a kreatív képzelőerő és intuitív érzések segítségével, és úgy módosítani a gondolkodásunkat, hogy ne kelljen átesnünk néhány tapasztalaton? Ez igaz lehet, de csak azok számára, akik kellően kifejlesztették eme képességeiket.

Amikor az elme az evolúció alsóbb szintjein fájdalmas tapasztalatokon esik át, akkor ezekből kevés tanulságot szűr le - és még azt is lassan. Amikor egy

magasabb szintre jutott elme esik át ugyanezekben a tapasztalatokon, akkor sokat tanul belőle - és gyorsan. Ez azért van, mert az előbbi esetben hiányzik a tanulás iránti vágy, hogy megtudja a szenvedés okait, és a képességek is hiányoznak, hogy az okokat feltárja - még akkor is, amikor azok nyilvánvalók. A másik esetben égető vágy tölti el, hogy a történelemből tanuljon, és készség arra, hogy a tanultakat befogadja. Ezért amikor a valóban őszinte tanítvány azt kéri, hogy gyorsabban haladhasson előre a keresésben, azt találja, hogy mindenféle tapasztalatok érik rövid idő alatt. Ekkor fel kell ismernie, hogy nem más okozta ezt, mint saját kérése, hogy gyorsabb előremenetelt érjen el. Kénytelen lesz megérezni a veszteség és a nyereség, az öröm és fájdalom, siker és sikertelenség, kísértés és lelki megpróbáltatás érzéseit - különböző időpontokban és változó mértékben. Mindezekre a tapasztalatokra, a tapasztalás mindkét oldalára szükség van, ha azt akarja, hogy fejlődése kiegyensúlyozott legyen. Ám mivel még mindig ember, ezért szenvedéseiből többet fog tanulni, mint örömeiből. S mivel az előbbieket emléke tovább tart ki s mélyebben vésődik elméjébe, ezért a felgyorsított tapasztalás és különleges vizsontagságok idejét panaszkodás fogja jellemezni. Minden tapasztalat esély számára, nemcsak arra, hogy megtartsa, amit elért, hanem arra is, hogy továbbhaladjon valami új felé.

Nem tápláljuk azt a hiú reményt, hogy az emberiséget kivezetjük a káoszból, amelyben jelenleg van, mert az emberiség vissza fogja utasítani azt a fényt, amely minket vezet. Elvakítva alacsonyabb természetétől, megvakítva üres hagyományok és képmutató szokások által, közömbösek az igazság még mindig gyenge hangja iránt, pusztán azért, mert a hazugság hangjai sokkal hangosabban áradnak ezernyi hangszóróból, amelyet más érdekek táplálnak. Így az emberiség tovább tévelyeg, és szükségtelenül szenved. De itt és amott felbukkannak olyanok, akik ennek ellenére üdvözölni fogják a fényt, amelyet hordozunk, Őértük kell csendes türelemmel, magasra emelve tartanunk a fáklyát.

Ima a Világért:

A zavar és szorongás, szenvedés és bajok nehéz napjaiban a mi feladatunk, hogy emlékezzünk arra, hogy Tőled függünk, a világ valódi Kormányzójától!

Felismerjük, hogy a sötétség azért lett ily hatalmas a világban, mert oly sokan elfelejtették, hogy csak Tőled függenek és Benned bízhatnak.

Azoknak, akik hatalmuk és befolyásuk okán a nemzetek vezetői lettek, jobban szükségük van a Veled való kapcsolat és a Te iránymutatásod előnyeire, mint valaha, hogy ne essenek hibákba vagy gyengeségekbe.

Ezért naponta imádkozunk értük és magunkért, a csendes imádság vagy meditáció perceiben, hogy mindannyian visszanyerhessék a Te jelenléted érzését. Megvalljuk gyengeségeinket és hibáinkat, de ígérjük, hogy megpróbálunk jobbá válni és nemesebbé tenni életünket. Megpróbálunk elvetni minden gonosz gondolatot és materialista nézetet. Nagy szükségünk van a Te kegyelmedre és irgalmadra. Kérünk, hogy mutasd meg, hogyan nyerhetjük ezeket el, minden lény Végtelen Atyja, akinek szeretete a mi utolsó mentsvárunk.

Hatalmas erők gyülekeznek a mennyei világokban, és a kellő időben - ami ezt a századot jelenti - manifesztálódni fognak. Ezek az erők új gondolatokat és új érzéseket fognak stimulálni, új intuíciókat és ideálokat adnak egy vallásos, misztikus, filozofikus emberiségnek. Új korszak kezdete lesz ez éppúgy, ahogyan 2000 éve Krisztus eljövetele is új kort nyitott. Ez az impulzus a tudományt a vallás részévé teszi, és a vallást a tudomány részévé, a kettő egymást erősíteni, megtisztítani és vitalizálni fogja, s az emberiséget egy jobb, igazabb élet felé vezeti. A tudomány az ember tudás iránti vágyát tükrözi, s így teljesen harmóniában áll a legmagasabb spiritualitással. Csak akkor válik antispirituálissá, ha nem segíti az intuitív érzések és a szív kibontakozását, s pusztán állati természetünk szolgálatát tűzi ki célul, és így ilyenkor büntetésként önpusztítást okoz.

Eljött az idő, amikor az oktatást újra kell tanulni, amikor az orvoslásnak helyet kell adni a természet adta növényi gyógyszereknek, s követelni kell, hogy minden ételből távolítsák el a hozzáadott mérgeket; amikor a pszichológiának és pszichiátriának helyesen kell felmérnie a test-lélek kapcsolatot, és testi, valamint lelki egészségükért az emberi lényeknek abba kell hagyniuk a tetemek fogyasztását. Azok az események és változások, amelyek a századforduló óta történtek a világ színpadán, megdöbbentők, ám azok, amelyek még az új századforduló előtt fognak történni, még inkább azok lesznek.

Ami valóban számít egy nép életében, az vezetőinek minősége, azoknak az embereknek a Jelleme, akik sorsát megszabják. A fiatalok gyakran nem látják, hogy a lelkesedés önmagában nem elég, s hogy a jellemvonások mindig számítanak és számítani is fognak, s hogy aki képessé teszi magát a naggyá válásra, annak kezébe kerül a mennyek királysága. Az ihlet magával hozza a szerencsét, és ihletett tanítók mindig fel fognak tűnni.

Milyen jövő vár az emberiségre? Gyakran felteszik e kérdést, és változók a rá adott válaszok. Az egyik válasz - melyet a hinduizmus ad - azt mondja, hogy a jelenlegi kor a kalijuga, a vaskor, amikor az élet legmélyebb pontját éri el, az emberek bűnösebbek, korruptabbak és rosszabbak, mint valaha, a spiritalitás, az erkölcs és vallás a mélypontra vannak, és szenvedések, járványok, katasztrófák sújtják az emberiséget. Még azt is mondják, hogy a vaskorszaknak csupán első negyedében járunk, három még hátra van, s ahogy halad az idő s egyre mélyebben süllyedünk a kalijugába, egyre rosszabbá és gonoszabbá válnak az emberek. Ugyanakkor a hinduizmus a *Bhagavad-gítá*ban azt is mondja Srí Krisna (talán mitológikus) személyén keresztül, hogy az avatára - olyan személy, aki a lét egy magasabb síkjáról érkezik, hogy új és jobb időszakot indítson - a vaskor vége felé meg fog érkezni, és arra használja majd erejét és tudását, hogy visszaállítsa a jóság és igazság, de mindenekfelett a béke uralmát. Ha körbenézünk ma a világban, mindenhol erőszakot, zűrzavart, pusztítást látunk, és a hinduizmus szerint a kalijugától más nem is várható. Éppen ezért a háborúság befejezésére tett kísérletek nem is járhatnak sok eredménnyel, amíg az avatára meg nem érkezik.

Ha azonban az asztrológusokat, s nem a hinduizmus szakértőit kérdezzük, akkor ők egészen más képet festenek, egy fényesebb, reményekkel teli jövőt, Ők ugyanis azt mondják, hogy most lépünk be a Vízöntő korába, s ez a kor tudást, harmóniát, jóságot és békét hoz. Meg lehet kérdezni, hogy vajon a filozófia mit mond. A válasz az, hogy mindkét nézőpontban van igazság. Először is, a háború gonoszságai, az erőszak, a pusztítás egy nukleáris háborúban fog kicsúcsosodni. Túl sok minden teremtődött és teremődik a mentális síkon, ami csak egy fizikai robbanás keretében jöhet a világra. Csak akkor lesz lehetőség új kezdetre, ha egy nukleáris háború elsöpri az emberiség nagyobb részét, s akkor tanulja meg az emberiség, hogy a gonoszságot jóakaratra cserélje. Másrészt a filozófia egyetért azzal, hogy korszakok vannak a korszakokon belül is - azaz rövidebb időszakok a nagyobb ciklusokon belül -, s a nukleáris háború, majd az azt követő káosz után egy jobb periódusba fogunk belépni.

Az ipari társadalom sok mindennel gazdagította külső életünket, ám a belsőt éppen annyival szegényítette. Ez nem szükségszerű, lehetőség lett volna egyensúlyban tartani a kettőt, ha figyelembe vettük volna, hogy mi a dolgunk itt a Földön.

Egy zenei mű vagy költemény alkotója, a gondolkodó vagy a szobrász, aki lehozza a külső világba, amit érzett, meglátott, tapasztalt belső világában, bizo-

nyosfajta kielégülést érez ettől a cselekedettől. A kézműves, aki képes valamit a saját kezével megalkotni, hasonlót tapasztalhat. Ám a tömegtermelésben résztvevők, akik egy gyárban elzárva és gépekkel felszerelve naponta több tucatszor végzik el ugyanazt a mozdulatsort, azok ennek az érzésnek a közelébe sem jutnak. Ha ilyen monoton munkára mégis szükség lenne, akkor jobb, ha bizonyos szünetekkel végzik, és szükség van ezek között egy olyan időszakra, amikor a munkások megtérhetnek magukba.

Azok, akik jó sorsuknak köszönhetően nem szűkölködnek, és vágyaikat ki tudják elégíteni, jobb, ha nem várják meg az öregkort azzal, hogy felismerik, hogy ezek csak múltó és bizonytalan dolgok voltak. Hősiesnek kell lenniük, és meg kell szabadulniuk a vágyaktól, amíg még erőteljesek érzéseik és akaraterejük.

Akiknek nincs magasabb nézőpontjuk, azok számára az öregkor nehezen elfogadható. A fejlett, modern kozmetika évekkal fiatalíthatja meg a nőket, de az évek ennek ellenére durván és zavarón otthagyják nyomukat a tudatban. Az életért való korai lelkesedésnek végül utat kell adnia a halandóság szomorú felismerésének. Az elmélyült gondolkodás mind a férfit, mind a nőt figyelmeztetné az emberi vágyat érő csalódásokra, de ugyanígy a kárpótlásról is szólna. Ezért azonban meg kell dolgozni. Az első lépés az elme békéjének megteremtése.

Egy bizonyos kor felett minden ember halálra van ítélve. Sőt néhányan ez alatt az életkor alatt is folyamatosan fenyegetettek. Vajon nem kellene-e mindkét csoportnak kellően kijózanodni ettől a tényről, s végre feltenni maguknak a kérdést: „Miért vagyok itt?”

Az idősek méltók a tiszteletünkre, de tanácsukra csak akkor érdemes hallgatni, ha nem csak testben, hanem lélekben is idősek, s ha számos életből leszűrték az összes elérhető bölcsességet. A tapasztalat, ha nem társul hozzá az arról való elmélyült gondolkodás, értékének nagy részét elveszíti, míg a nem kellően mély gondolkodás szintén sokszor hiábavalóvá teszi a tapasztalatokat. Ha pedig gondolkodunk, még ha kellően elmélyülten is, de nem vagyunk eléggé személytelenek, akkor szem elől tévesztjük a legfőbb tanulságokat. Hiszen minden tapasztalatunk, életünk a testben és a világban nem másra szolgál, mint hogy előcsalogassa a lelkünket.

Nem túl kellemes megöregedni. Fáradékonnyá válik az ember - nem csak fizikailag de mentálisan is - s belefárad a hétköznapi élet rutinfeladataiba, abba, hogy minden nap ugyanazt kell csinálni. Természetesen az átlagemberről beszélek, a tömegekről - ám aki frissen, éberem tartotta elméjét, vágyva a tudásra, tanulásra, megértésre, aki fejlesztette belső kulturális és spirituális forrásait, sosem tud unatkozni.

A fiatal, éretlen emberekből hiányzik az egyensúly, tudás, tapasztalat és felelősség, így aztán sokkal könnyebben rohannak olyan cselekedetekbe, melyeket a túlfűtött szenvedélyek vagy felkorbácsolt érzelmek diktálnak. Ám ha kellően sokáig élnek, az élet maga fogja megfegyelmezni és lehűteni őket, hogy elfogadják a felnőttésséggel járó felelősséget és az ehhez vezető belső érési folyamatot. Ha nem ez történik, akkor végül könnyen oda juthatnak, hogy az életüket kudarcként értelmezhetik mind a látható eredmények, mind a láthatatlan erkölcsi és mentális következmények tekintetében. Amíg magukon belül meg nem találták az egyensúlyt, addig könnyen cselekedhetnek úgy vagy hozhatnak olyan döntéseket, melyeket később megbánnak.

Mélyen megértem azokat, akik a szigorú iskolai oktatás ellen lázadoznak, szárazsága, korlátozottsága, ridegsége és szörszálhasogató pedantériája miatt. Ám ha ezeket a lázadásokat nem idősebb, tapasztalt, éren, kellő ítélőképességgel rendelkező, kiegyensúlyozott emberek vezetik, akkor végül az egész folyamat a kommunisták, naiv liberálisok és más politikailag elkötelezett, rombolásra teremtett erők kezébe kerül.

Bizonyos pontokon kritizáltam az indiai szádhuakat - most nem fontos, hogy ezek pontosan mik voltak. Sok indiai újságban meg is jelentek a véleménykülönbségek, és eléggé szenzációhajász módon tállták ezeket, sőt jelentősen félreértve, mondhatni, rosszindulattal. De más szempontból csodáltam is őket, ugyanazon okból, amiért az iskolát otthagató vallásos lelkületű fiatalokat csodálja az ember. Arra emlékeztetnek minket, hogy Jézus is lázadó volt. Ezek az emberek, ezek a fiatalok úgy próbálnak élni, hogy magukon munkálkodnak, közösen, egymást támogatva, keresve megélhetésüket, s nem versenyezve, ambíciók és biztosítás nélkül, alig pár tulajdonnal rendelkezve - őszintén, és nem a látszatra törekedve.

A fiatalok jellemzően mereven ellenzik a hatalmat, mivel nem ismerik föl, hogy éppen úgy szükség van rá, mint a hatalommentességre vagy szabadságra. Ez éppúgy igaz a létezésünket kormányzó felsőbb törvényekre, mint az arra érdemesek kormányzására vagy a magunkra kényszerített ideálokra és szabályokra.

Amikor a fizikai testet az egyetlen valóságként ismerik el, és a társadalmi-politikai reformoknak ez az alapja, amikor gyűlölettel teli emberek fizikai erőszakot javasolnak mint az előbbre jutás egyetlen módszerét, biztos lehetsz benne, hogy a gonosz erők, a társadalom ellenségei, az igazság tudatlan ellenzői, a Fény ellenségei jelen vannak.

Habár helytelenítem azt, amikor minden régről való dolgot elutasítanak - amely vonás oly jellemző a mai fiatalokra egyetérték azonban velük abban, hogy az új korok az inspiráció új forrásait termelik ki, és hogy az igazság és valóság nem feltétlenül kötődik tradíciókhoz és azokhoz a módszerekhez, ahogy őkseink eljutottak hozzá, hiszen gyakran új, életerős, eredeti formában bukkan fel. S ezalatt nem csak a vallásos és metafizikai dolgokat, hanem a művésziakat is értem.

Oly korban élünk, amikor hamis állításokat, téves értékeket igaznak állítanak be, amikor a tudás terjesztése egyre inkább azok kezébe kerül, akik maguk is túl fiatalok, hogy bölcsen oktassák az ifjúságot, túl kiegyensúlyozatlanok, hogy segítsék az ifjak személyiségfejlődését, és túl elméletiek, hogy kellően gyakorlati információkat adjanak át tanítványaiknak.

Nem elég a szülőknek megvédeni gyermeküket - képesnek kell lenniük, hogy bátorítsák és elősegítsék spirituális ébredését is.

Mi haszna van az olyan oktatásnak, amely nem tanítja meg a gyerekeket, hogyan használják elméjüket arra, hogy saját sorsukat előmozdítsák, s ne károkat okozzanak maguknak? Mindenkinek tisztába kell jönnie az érzelmi és gondolati kontroll értékével és szükségével, s azzal, hogyan kell különbséget tenni a pozitív és építő, valamint a negatív, romboló gondolatok között.

Iskolába járni egy dolog, műveltséget szerezni és valóban okulni pedig egy másik, habár időnként a kettő összefügg. Egy tanártól tanulni dolgokat, felkészülés. A világban töltött évekből tanulni - megfigyelés. Magunktól tanulni pedig intuíció.

Tőled függ, hogy elfogadod-e a családi élet nyugét vagy a cölibátus szabadságát választod. Mindkettőnek megvannak az előnyei és hátrányai, nehézségei és örömei. Mindkettő a tapasztalás értékes módja. Ám mivel a legtöbb vallásos írást szerzetesek készítenék, azért saját életmódjukat emelték ki s tartották magasabb rendűnek. Meg kell azonban ismételni: egyik sem az egyetlen helyes és kizárólag követhető út.

Bacon egyik esszéjében azt a gondolatot hozza föl, hogy az ember, aki megházasodik, túszot ad a sorsnak. Ez igaz, ám ez csak a világban uralkodó és az emberi létezésétől elválaszthatatlan ellentétpároknak az egyik oldala. A jin és a jang ez, a megnyilvánult élet kettőssége. Bizonyos tekintetben azonban Baconnak igaza volt, mégpedig abban, hogy aki megházasodik, az egy másik ember terheit is magára veszi - a sajátján felül. Ugyanakkor ez igaz az emberekkel való másfajta kapcsolatokra is - asszisztensek felvételére vagy egy szervezethez való csatlakozásra, barátságok kötésére, társadalmi kapcsolatokra, szakmai munkára vagy az üzleti életre. Mindezek során az ember mások problémáinak kisebb vagy nagyobb részét átvállalja.

Azt írtam az *Önvaló Keresése* című könyvemben, hogy a házaspároknak együtt kell előrehaladniuk és növekedniük a Fény imádatának útján. Ha így tesznek, akkor megtalálták az igazi, sikeres házasság alapját. Indiában az újdonsült házásoknak egy brahmin pap megmutat egy csillagot, a „Vaszisthárundhati"-t. Nagyon kellemes és sikert garantáló ceremóniának tartják. Vaszistha ugyanis egy több ezer évvel ezelőtt élt bölcs volt, felesége pedig Arundhati, és házasságuk tökéletes példája volt a házastársi boldogságnak, a feleség odaadásának és a kölcsönös spirituális támogatásnak. Az ősi feljegyzések ezzel a párral kapcsolják össze legendáikban ezt a csillagot. A látcső felfedezése óta tudjuk, hogy a csillag, amely a Nagymedve csillagkép egyik végén van, valójában kettős csillag, azaz két egymáshoz olyan közel lévő csillagból áll, amelyek szabad szemmel egynek látszanak. Továbbá a két csillag egy közös gravitációs pont körül kering, azaz nem csak két csillagról, hanem valódi kettőscsillagról van

szó. Megértjük-e az ősi indiai szokás csodálatos belső jelentését? Vasistha és felesége házastársi boldogsága annak volt köszönhető, hogy közös spirituális gravitációs centrumot találtak!

A MŰVÉSZET MINT A KULTÚRA RÉSE

*Értékelése - Kreativitása - Géniusz - Művészeti tapasztalat és
miszticizmus - Gondolatok képekről, szobrokról, irodalomról,
költeményekről és zenéről*

A szépség éppúgy a valóság egyik aspektusa, mint az igazság. Aki érzéketlen az egyik iránt, az nem találta meg a másikat.

Szükségünk van a művészet segítségére, hogy a vallás a lehető legszebb ruházatot kapja. A zenének az emberi lélekben kell diadalmaskodnia, az építészet megfelelő légkört kell, hogy teremtsen az egyesüléshez, a festészetnek és szobrászatnak pedig vizuálisan kell támogatnia az elme felemelkedését.

A művészet gyakorlása által az ember gyakran közelebb kerülhet a lélekhez, mint az okkultizmus által.

A művészet csak akkor veheti át a vallás helyét és helyettesítheti azt, ha valóban ihletett.

A kellemes és kifinomult életet megvethetik az aszkétikus emberek, és előfordulhat, hogy túlzottan materialisztikusnak tartják azt. Ám valójában az esztétika iránti vonzalom jellemzően igen jól megfér a spiritualitással.

Amikor legjobban látja el feladatát, akkor a festészet és szobrászat láthatóvá, a zene hallhatóvá, az irodalom végiggondolhatóvá, a versek pedig elképzelhetővé próbálják tenni a láthatatlan, hallhatatlan, elgondolhatatlan, elképzelhetetlen tiszta szellem misztériumát. Habár igaz, hogy sosem tudják formába önteni

a természetéből adódóan formanélkülit, ugyanakkor az is igaz, hogy rá tudnak mutatni, sejtetni, sugalmazni és szimbolizálni tudják azt.

Egy mű értékét legkönnyebben hatása alapján ítélni lehet. Jobban vagy rosszabban érzed magad utána? Zavart vagy ihletett, nyugodt vagy nyugtalan, befogadó, figyelmes vagy ellanyhult lettél tőle? Minden alkalom, amikor nagyszerű festményeket nézünk, ihletett zenét hallgatunk vagy kifinomult irodalmi alkotást olvasunk, nem más, mint a kegyelem egyfajta áradása felénk.

Amit Buddha tanított az emberi öröm múltékony, változó, átmeneti természetéről, az egyértelműen igaz: ám ő tovább ment, és ezek miatt elégtelennek nyilvánította. Még tovább haladva ugyanezen a gondolaton, elutasította a szép formák iránti vonzódást. Nem szabad, hogy a formák tökéletessége, az alakzatok arányai, az épületek méltóságteljesége és a minták szimmetriája elcsábítson, és fogva tartson, mint az ókori görög művészeket. De a filozófus, aki nem tudja elfogadni Buddha gondolatmenetének utolsó következtetéseit, nyilvánvalóan felteheti a kérdést: „Ha nem hagyjuk elhíttetni magunkkal, hogy ezek a végső boldogság forrásai, ha felismerjük viszonylagos és rövid életű mivoltukat, miért ne éljük át őket? Miért ne élvezzük őket a lehető legteljesebben, amíg itt vannak? Miért utasítanánk el egy különleges látványt vagy elbűvölő hangot? Hiszen azon kívül, hogy kellemes és örömet okoz, akár még a spirituális felemelkedéshez is ugródeszkaként szolgálhat!”

A művészet akkor teljesíti legmagasabb feladatát, akkor válik a lehető legjelentősebbé és értékesebbé, amikor a spirituális szépség csatornájává válik.

Igaz, hogy az ember csalódásokon keresztül tanul és a szenvedésen keresztül fejlődik. Ám ez nem elég ok arra, hogy elfelejtsük, hogy tanulhatunk és fejlődhetünk a szépségen és örömmön keresztül is.

Egy ilyen ihletett alkotás oly energiát sugároz, amely az alkotást látóknak vagy érzőknak, akik kellő átélőképességgel rendelkeznek, lehetőséget ad ugyanazt látni vagy érezni, mint az alkotó. Ilyen esetben valóban az élmények átadása zajlik.

Az olyan műalkotás, amely szemlélőjében, hallgatójában, olvasójában mély, tiszteletteljes Imádság érzését, belső erőt vagy mentális nyugalmat tud kiváltani, áldássá válik: képessé tesz bennünket, hogy osztozzunk a művész ihletén.

Egy ihletett alkotásnak megvan az a tulajdonsága, hogy ismét és ismét visszatérhetünk hozzá, és minden alkalommal valami friss, szép, jó és minket segítő dolgot fedezhetünk fel.

Bárki, aki érzékeny a zenében vagy bizonyos helyekben rejlő szépség iránt, egy könnyen járható spirituális ösvényt láthat maga előtt.

Az ihletett szépség, melyet egy valódi művész megmutat a világnak, ugyanannak az erőnek egy oldala, amellyel egy igazi pap ismerteti meg nyáját.

Az író, művész vagy zenész, aki elménkben felkavarja intuíciónkat, az isteni ihlet emberi közvetítője.

Az olyan művészi alkotás, melynek formavilága spirituális tradíció vagy szimbólumokon alapul, melynek tartalma spirituális tapasztalatból vagy megértésből származik, éppúgy megérdemli tiszteletünket és megbecsülésünket, mint egy vallásos relikvia.

Az egyszerű, akár szigorú környezet érthető és elfogadható azok esetében, akik lemondtak a világról, éppúgy, mint azok esetében, akik a világban próbálnak lakozni, ám befelé megpróbálnak a világtól való ragaszkodástól mentesen élni. De a csúnya, örömtelen környezet nem érthető és nem is elfogadható azok számára, akik a szellemet imádják. Ugyanis a szellemnek számos vetülete van, s ezek között megtalálható nem csak az igazság és a jóság, hanem a szépség is. Közömbösnek maradni az anyagi javak iránt egy dolog, de érzéketlennek lenni a szép dolgok iránt és nem idegenkedni a csúfoktól, egyáltalán nem spirituális, hanem antispirituális hozzáállás.

Tény, hogy a szép környezet olyan légkört teremt, amely érzelmi-mentális állapotunkat javítja, és pihenteti vagy stimulálja az embert - természetétől függően.

A kellően fejlett és érett filozofikus alkatú ember nem sok kedvet érez a csúnya és sivár életmódhoz, melyet az egyszerű élet nevében propagálnak egyesek, vagy a szépművészetek mindennemű megtagadása iránt, melyre rendszerint az érzékek megregulázása címén kerül sor.

legyen az akár ragasztott bútordarab vagy egy épület, egy papírra írt novella vagy repülőgép: nem csak funkcionálisnak, hanem szépnek is kellene lennie - a kettőt meg kell próbálni összehangolni.

A művésznek két feladata van: az ihlettől kapnia kell valamit és ezt a megfelelő technikával tovább is kell adnia.

A kreativitást gyakorolni kell és fejleszteni: segíti a spirituális növekedést, és egyben kifejezése is annak.

Ha sikerül műveiden keresztül átadnod valamit abból az ihletből, amit kaptál, akkor valóban kreatívvá válsz - legyél akár művész, akár pap.

Kreatív és egyben mágikus csend ez, mert egyé olvasztja a jint és a jangot.

Egyetlen művész sem teremt semmit. Semmi mást nem tehet, mint hogy megpróbálja közölni másokkal azt, amit korábban vele közöltek.

Mi az igazi művészet végső lényege? Nem a mű, amely csak kifejeződési forma, hanem a szellem, amely inspirálja azt, az isteni forrás, amire emlékeztet.

Ha annak megfelelően komponálsz, festesz, szobrászkodsz vagy írsz, ahogy
a benned lévő fény mutatja neked a dolgot, vagy a gondolatot, amit ábrázolni

akarsz - s nem vélemények, előítélet vagy igazságtalanság hatása alatt akkor valóban ihletett módon cselekszel.

A művész dolgozhat azért, hogy megkeresse a betevő falatot. Ám ha hallgat lelkiismeretére, akkor egyben arra is törekednie kell, hogy a Szentlélek szolgálója legyen.

A művész, aki el van telve önmagával, arra használja műveit, hogy önmagának hízelegjen s erősítse az egót.

A valóban ihletett művészet éppúgy örömet nyújt a művésznak megalkotásakor, mint később annak, aki megnézi, látja, meghallgatja. Ha ez nem igaz, akkor nem is igazán ihletett.

A zseni egyszerre befogadó és kifejező. Amit intuitív módon magából merít, azt mutatja meg kifelé művészetének vagy szakmájának megfelelő formában.

Nem azért kell teremtenünk, hogy megmutassuk alacsonyabb rendű személyiségünket, mint sokan teszik, hanem azért, hogy megmeneküljünk tőle. Hiszen a minket meghaladó, fennköltlen személytelen istenihez fordulunk inspirációért.

A módszer és technika szükséges, de nem elégséges, az ihlet és intuíció kell, hogy beragyogja őket.

Habár a technikai felkészültség egyáltalán nem minden a művészetben, mégis magas szintre kell fejleszteni. Ha a közvetítő eszköz hibás vagy hiányos, akkor az ihletettség ellenére annak kifejezése nem lesz tökéletes.

A csak technikailag tökéletes művész alkotásai kifinomultság és mögöttes tartalom, stílus és üzenet, összkép és technika tekintetében sohasem lesznek egyenlők a spirituálisán is érett művészével.

A megvilágosodás filozofikus keresése és a művész tökéletességre irányuló keresése az alkotásban találkozhatnak és egyesülhetnek.

A művészet utat nyithat a spirituális megvilágosodáshoz, bár nem teljes és végső utat. Csak arra képes, hogy felvillanásokhoz jussunk általa, s maga a művészet is ezekből táplálkozik. A művészet ugyanis a szépség keresése, amely önmagában nem elég. A szépségnek az erénnyel kell társulnia, s mindkettőnek a bölcsességre van szüksége, hogy vezesse őket.

Amikor egy zenedarab vagy megvilágosodott írás rabul ejt minket meghallgatása vagy elolvasása után, amikor az esztétikai öröm vagy intellektuális stimulus hatására úgy érezzük, hogy felülemelkedtünk a mindennapi gondolatokon, meg kell ragadnunk az alkalmat, hogy kihasználjuk ezt az állapotot, s félre kell tennünk a zenét vagy a könyvet, s emlékeztetni kell magunkat, hogy az Önvaló kapujához jutottunk.

A szépség a valóság egyik oldala, amely kiváltja odaadásunkat és szeretetünket. Ám mivel olyan kifinomult, míg érzékelésünk olyan durva, ezért először művészi alkotásokban, vagy a természetben találjuk meg, s csak később a megfoghatatlan valóság tiszta, anyagtelen létezésében.

A művésznek magasba, az istenek felé kell emelnie képzeletének poharát, abban reménykedve, hogy az ihlet édes-lágy borával megajándékozzák majd. S ha aznap szerencsecsillaga mellé szegődik, akkor át kell adnia ajkait a borostyánszínű nektár csábításának, amely elűzi a gondot és ismét szólni engedi a lélek rég elveszett nyelvén. Nem tehet mást, mint hogy feladja önmagát, mert ez a csodás ihlet egy nála magasabb helyről származik, s bármit tesz is, nem ő szabja meg idejét, sem tartalmát.

A művészet funkciója különbözik a miszticizmusétól, ám ugyanazt célozzák. Mindkettő az önmagánál magasabbat kereső emberi tevékenység kifejeződése.

A valóban tehetséges művészek - legyenek akár írók, festők vagy zenészek - akik elsősorban a művészet iránti szeretetük miatt alkotnak, s nem a jutalom iránti vágyból, gyakran más utakon s más megközelítéssel, de ugyanide jutnak. Az ilyen zsenik öntudatlanul is érzéseik mérőóját lényük titokzatos mélységeibe bocsátják le, s legihletettebb pillanataikban kiemelkednek megszokott énjükből. Úgy érzik, hogy valamiféle mélyebb közegben lebegnek. Megpillantják az Elme tiszta, időtlen valóságát, amelynek - ekkor megértik - szépségét hiába próbálták legjobb műveikben visszaadni. Egy pillanatra meglátják a lényegét, ám amennyiben nem filozófusok, csak művészek, nem lesznek képesek megtartani azt.

A kreatív művész meghaladja önmagát egy időre, felülemelkedik hétköznapi valóján éppúgy, ahogy a misztikusok a meditációban. Ám a két állapot, bár pszichológiailag hasonló, spirituálisán nem az. A misztikus ugyanis tudatosan kerül ebbe az emelkedett állapotba és szándékosan keresi belső lényét vagy lelkét. Ugródeszkának használja, hogy megszabaduljon az időnek, térnek és változásnak alávetett világtól. A művész ugyanakkor arra használja, hogy valamit teremtsen az időnek, térnek és változásnak alávetett világban. Ezért habár a művészet közel kerül a miszticizmushoz, nem rendelkezik ugyanazokkal az isteni lehetőségekkel, mert hiányoznak belőle a magasabb értékek, az erkölcsi fegyelem és a miszticizmus érzékeken túli céljai.

A művész egy magán *kívüli* közvetítőeszközt keres, hogy saját személyes módján elérje a tökéletes szépség ekstatisztikus állapotát, és hogy művének csodálóját inspirálja. A misztikus nem használ semmilyen közvetítőt, hanem azt a forrást keresi, amit *önmagában* talál. Habár a misztikus - feltéve, hogy rendelkezik az ehhez szükséges intellektuális vagy művészi adottságokkal - képes lehet arra, hogy ekstatisztikus tapasztalatait olyan intellektuális vagy művészi alkotásban fejezze ki, amilyenben akarja, mégsem kénytelen így cselekedni. Képes ugyanis arra, hogy tapasztalatát mentális telepátiával juttassa el másokhoz. Ebből a szempontból a miszticizmus magasabb rendű, mint a művészet. Ugyanakkor a művészet a legtöbb ember számára sokkal könnyebben befogadható, s így szükségszerűen szélesebb rétegeket ér el, akár százezreket, míg a misztikus csupán néhányat.

A művész alkotásai lehetnek akár a legihletettebbek, s a legnemesebb és legcsodálatosabb tevékenységnek tarthatja a művészetet, ám ez még mindig az emberi

ego kifejeződése, habár igaz, hogy legnemesebb és végső formában. Végül azonban ezen is túl kell lépni. Ahogyan a jóga, ez is csupán előkészíti az utat, egy lépés csupán, de nem maga az út.

Bárki, aki elfogadja a művészet magasabb küldetését, és egyre közelebb és közelebb jut ehhez a kreatív alkotással, előbb-utóbb túllép a művészetén, és eljut a szellemhez, amely mélyen önmagában van.

Az olyan elme, amelyet megfognak a spirituális jelentőséggel bíró üzenetek vagy figyelemmel képes elmélyülni a hangok csodás világában, egy nap meghallja majd az igazság hívó szavát.

Ritka pillanat az, amikor magát a szépséget pillantjuk meg, a szépség kifejeződései formái helyett.

Gyakori hiba az írók és művészek között, hogy a felfokozott izgalmi állapotot összetévesztik az ihlettel, s az ebből fakadó érzéseket összekeverik az ihletett kinyilatkoztatással.

Az emberi lényt különböző életkorokban számtalan hatás éri testi élete folyamán. Tudjuk, hogy a zene és az időjárás mennyire képes befolyásolni hangulatunkat, ám a szín az egyik olyan tényező, amelyet gyakran félreértenek vagy jelentéktelennek tartanak. Mindig velünk van környezetünkben, szobánkban, ruháinkon és bútorainkon. Segítheti vagy gátolhatja egészségünket, felvidíthat vagy lehangolhat; erősítheti vagy gyengítheti a testet, kellemes lehet a szemnek vagy zavarhatja. A vörös például a Mars bolygó színe és az asztrológiában a háborúval és haraggal kapcsolják össze. Stimuláló és életerőt adó hatása van tiszta formájában. Ugyanakkor sötétebb árnyalatokban nemkívánatos hatása lehet, ugyanis ekkor az alacsonyabb vágyakat, az állati érzéseket erősíti. Meleg szín, és időseknek, akiknek a vérkeringése nem túl jó, segíteni fog, ha a falakon vagy bútorokon tiszta vörös színt látnak - átmelegíti őket. A narancssárga megtartja a vörös jó hatásait, ám a fentebb említett negatívumok nélkül. A citromsárga az értelem színe, és segíti az embert alacsonyabb vágyai fölé emelni. Tiszta napsárga színben a spiritualitás csúcsát jelképezi, a mester színe, aki érzelmeit, vágyait és testét sikeresen uralma alá vonta. A zöld a természet színe, pihentet,

felvidít, erősít. Az olasz ég tiszta azúrkékjét az asztrológia a Vénusszal kapcsolja össze, a művészetek, szépség és szerelemhez közel álló szimpátia bolygójával. Legtisztább formájában az önátadó szeretetet, a spirituális vágyakozást fejezi ki. Nem elegendő azonban pusztán ismerni a színeket, ezen kívül még két dologra van szükség: tudnunk kell, hogyan keverjük, és azt is, hogyan állítsuk egymással kontrasztba őket.

Helytelen az a nézet, hogy az ihlet hatására elkészült műhöz később nem szabad hozzányúlni. Ennek az oka az egyrészt, hogy a legtöbb művész ritkán jut el az ihlet tökéletesen tiszta formájához - bármennyire is eksztatikus tapasztalatuk volt alkotás közben -, másrészt pedig még ha meg is történne ez, akkor is a személyes korlátok miatt, melyen keresztül kifejeződik, az ihlet veszít tökéletességéből. Az író, aki nem hajlandó átnézni kéziratait vagy kijavítani a hibákat, vagy hiú, vagy tudatlan, vagy mindkettő.

Sohasem fogom elfelejteni Ráman Maharisi csodálatos üzenetét, amelyet egy indiai barátom adott át szóban (ugyanis a Maharisi soha nem írt levelet). Pár évvel halála előtt történt, és barátom Ráman asrámját látogatta meg, mielőtt egy hosszabb nyugati útra indult volna, ahová kormányja küldte. Az asrám vezetői már régóta rossz szemmel néztek rám, s nem tűnt valószínűnek, hogy láthatom még valaha a szentet. Barátom megemlítette a Maharisinek, hogy meg kíván engem is látogatni, s megkérdezte, hogy szeretne-e valamit üzeni a bölcsnekem. „Igen - mondta a Maharisi, majd folytatta. - Amikor a szív szól a szívhez, mi szükség van akkor beszédre?" Nem tudom, hogy ismerte-e Beethovent, de biztos vagyok benne, hogy nem tudta, hogy a *Missa Solemnis* ajánlása a következő: „Beszéljen a szív a szívhez." Ez a ritkán hallott darab mélyen felkavar, ha meghallgatom, olyan emelkedett, olyan áhítatos. Kevesen tudják, hogy maga Beethoven a *Missa Solemnist* tartotta legnagyobb művének. Kétségtelen, hogy legspirituálisabb alkotása ez, tökéletes kifejezése az ember és Isten közötti kapcsolatnak.

Minden művészet közül, mely az ember örömére szolgálhat, a zene a legemelkedettebb. Olyan kielégüléssel tölt el, amely közelebb visz az igazsághoz, mint bármely más művészet. Titokzatos erejénél fogva olyan nyelvet beszél, melyet a világon mindenhol minden népréteg megért, a primitív vademberek éppúgy, mint a huszadik század kulturált lakói. Amikor megpróbáljuk megérteni a zene különös hatalmát, akkor rájövünk, hogy ez a legátmenetibb, legtovatúnobb mind

közül. A hangok, melyek oly kedvesek füleinknek, a világot körülölelő csendből tűnnek elő, és szinte azonnal ugyanabba a csendbe vesznek el. A zene valami olyasféle isteni erőt hordoz magában, mely a nagy csendességben lakozik, így hát valójában a Végső Valóság nagykövete, melynek dolga az, hogy emlékeztesse a vándorló, nyughatatlan halandókat valódi otthonukra. Aki a valóságot keresi, szeretni és élvezni fogja a zenét, de ügyelnie kell rá, hogy a megfelelő zene legyen. Olyan, amely felemeli és örömmel tölti el szívét, s nem olyan, amely lealacsonyítja és sérti azt.

A művészet nem pusztán arra szolgál, hogy szebbé tegye az emberi létezését, hanem arra is, hogy kifejezze az isteni létezését. Különösen, ha egy szép darabot hallgat, az ember emelkedett menedéket találva menekülhet el mindennapi életének szürke valósága elől. Az ilyen zene ugyanis képes kifejezni az éteri érzéseket, az isteni hangzatokat, melyeket a kifelé fordult világi élet elnyom. Beethoven a-moll vonósnégyesének harmadik tételét például kifejezetten misztikus érzéseket ébreszt. Ünnepeles áhítat, időtlen türelem, mély alázat, tökéletes lemondás és a világ zűrzavarától való visszavonultság érzése tölthet el bennünket, ahogy hosszú, lassú ütemeit hallgatjuk.

A zene jobban ki tudja fejezni a misztikus tapasztalatot, mint a nyelv, minden szónál jobban tud mesélni misztériumairól, örömről, szomorúságáról és békéről. Az elfáradt intellektus felélénkül, s a felvert érzelmek megnyugszanak a zenét hallva.

A zene éppúgy, mint bármely intellektuális művészeti ág, segítheti vagy hátráltathatja a keresést. Ha túlzón érzéki, zajos vagy zavaró, akkor hátráltat, sőt egyes esetekben veszélyes is lehet. Ha felemel, inspirál vagy spirituálisan megnyugtat, akkor segítségünkre van.

Ritka az olyan spirituális műveket író ember, aki tanításainak megfelelően él, aki éppoly figyelmesen választja meg cselekedeteit, gondolatait, motivációit és az etikai hozzáállást, mint a stílusát. A vallásos misztikus közéletben éppen annyi a pózolás, mint a politikában. Az igazán őszinték leírják tapasztalataikat vagy Ideáikat, hogy az másoknak hasznára váljon, ám legtöbbször nem saját koruknak, hanem a jövődőknek írnak. Legihletettebb műveik csak haláluk után jelennek meg. A csak részben őszinték vagy az őszinteséggel teljesen hadilábon

állók úgy érzik, hogy el kell játszaniuk az életben szerepeiket, s az ego hiúságának, ambícióinak, hírvágyának esnek áldozatul. A félig őszinték ritkán ismerik fel valódi mozgatórugóikat, míg az őszinteséget nélkülözők nagyon is tisztában vannak vele.

Az író, aki leköti az olvasó figyelmét s gondolkodásra készíti, komoly intellektuális szolgálatot tesz. Az író pedig, aki felkelti olvasójában az intuíciót, spirituális szolgálatot hajt végre.

A bölcsesség még hasznosabb, ha szellemes is. Ha megnevettetsz egy embert, azzal már fel is segítetted. Keverj némi humort tintádba, s sokkal jobban fogsz írni. A józan ész semmit sem veszít józanságából, ha szellemes, humoros kifejezésekkel van megtűzdelve. Az igazság gyakran jéghideg, szívet szorongató, s ha sikerül mégis felmelegíteni, akkor sokkal vonzóbbá válik.

Vannak olyan részletek az Újtestamentumban, melyek minden érzékeny ember elméjében mély nyomot hagynak. Ezek komoly igazságokat testesítenek meg, amelyek még erőteljesebbé válnak a stílus és a nyelv helyes felhasználása által. A Jakab király-féle változatra utalnék, a tizenhetedik századi angol fordításra, melyet mára a modernebb fordítások jellemzően kiszorítottak. Igaz, hogy a modernebb kiadásokat az átlagember jobban megérti, tisztább képet kap az üzenetről, és ezért számukra a modern fordítás egyértelműen hasznosabb. Ám én az érzékeny emberekről írtam. Számukra nem csak hogy tiszta a régi verzió jelentése is, de a stílus a maga szépségével és tekintélyével még erőteljesebbé teszi az állításokat.

A kifinomult, könnyed életmód a kifinomult ízlést tükrözi. Nincs feltétlenül szükség hozzá sok pénzre, mert még szerény jövedelem mellett is megnyilvánulhat. Néhány növény, lágy fények, finom porcelán, szép szőnyegek, színes képek s kevés szép bútor örömet és szépséget ad az embernek.

A zenei, irodalmi vagy szépművészeti alkotás, amely ihletet ad a közönségnek, a nézőnek vagy az olvasónak, elnyeri értelmét. Éppúgy hozzátett az emberiség fejlődéséhez és nagyságához a saját szintjén, mint ahogy egy mérnök vagy építész alkotása.

Még a legemelkedettebb művészet sem más, mint út, ugródeszka - nem maga a cél. S nem is szabad annak tekinteni. Az ihletett művésznak végül félre kell tennie témáját, közvetítőeszközét, s csak és kizárólag az istenihez kell fordulnia, nem evilági kifejeződési formáihoz.

Nem csak a művészeket ragadhatja el koncentrációjuk, hanem alkotásaik közönségét is, akik az alkotások hatása alá kerülhetnek, s éppoly mély koncentrációt érhetnek el. Mindkét esetben - az alkotó s a közönség esetében is - a Jógához közelítő folyamat zajlik. Ha a tiszta szépség s nem kevesebb az, mely előhívja csodálatukat, akkor átléphetnek ezen a határon, s valóban a jóga egyik elmélyült állapotában találhatják magukat. Sőt amit itt a művészetről írtam, ugyanúgy igaz a természetre is. Ha az emberek komolyabban vennék az ilyen hangulatokat, s hagynák, hogy a hangulat elragadja őket, akkor, ha nem is egy Felvillanással, de valami ahhoz nagyon közel állóval térhetnének vissza hétköznapi tudatukba.

KELET

*Találkozása a Nyugattal - Keleti emberek, helyek, gyakorlatok -
Filozófusok mondásai - Filozófiai iskolák*

A jelen kornak nem csak a Kelet és Nyugat ideáinak szintézisére van szüksége, hanem egy új, kreatív, univerzális nézetrendszerre, amely mindkettőt meghaladja. Egy nap egységes világcivilizáció keletkezik a külső kényszer és a belső folyamatok hatására. Egységes lesz, az emberi fejlődés minden oldalát magában foglaló, s nem egyoldalú, mint a jelenlegi.

Azok a nyugatiak, akik majmolják az indiaiakat - s nem csak a jelenkori, hanem az ősi indiaiakat is - átvéve ruháikat, hitüket s életmódjukat, kissé nevetséges, sőt talán hazug helyzetben találják magukat. Csodálhatjuk az indiai ideákat és ideálokat, egyet is érthetünk velük egy bizonyos pontig, de nem kell nyugati örökségünket emiatt mindenestül elhajítanunk, ugyanis annak is megvannak a maga értékei. Nem szabad, hogy egy másik kultúra csodálata megakadályozza, hogy kellőképpen értékeljük sajátunk eredményeit.

A nyugati népek sosem fognak tömegesen buddhista vagy hindu hitre térni éppúgy, ahogy az értelmiség sem fogja a védántát vagy a Teozófiát saját filozófiai irányaként elfogadni. Ezek túl idegenek és egzotikusak, s ha történelmileg megvizsgáljuk, azt látjuk, hogy csak pár embert tudtak befolyásolni. A Nyugat spirituális újjáéledése csakis saját kreatív elméjéből születhet.

Jól tesszük, ha tiszteljük, becsüljük s szeretjük a keleti bölcsességet. Amikor ugyanis a nyugatiak által emelt épületek már nem lesznek sehol, a Kelet igazságai akkor is ugyanúgy, változatlanul megmaradnak.

Sir S. Rádhakrisnan, az Indiai Köztársaság alelnöke és az indiai filozófia megbecsült szószólója szerényen azt mondta, hogy „sokat tanulhatunk a Nyugattól,

és egy kicsit a Nyugat is tanulhat tőlünk". Mindkét féltekén tett utazásaim és kutatásaim alapján kevésbé szerény következtetésre jutottam. Mindkét fél ugyanannyit tanulhat egymástól.

Egypár éve már távol tartom magam mindenféle indiai spirituális mozgalomtól, s nem is szándékozom kapcsolatba kerülni velük. Hasonlóképpen nem fogom többé felvenni a kapcsolatot egyetlen szvámival vagy jógival sem, mert függetlenül szeretnék dolgozni. Ez megvilágosodásaim következménye, s két tényen alapszik. Egyrészt a Nyugatnak magának kell kidolgoznia saját megvilágosodását, másrészt pedig az indiaiak jellemzően szűklátókörűen meg akarnak akadályozni bármiféle újító szellemű, kreatív mozgalmat, amely ezt célozza.

T. M. P. Mahadevan professzor, a madrászi egyetem filozófia-tanszékének vezetője azonnal és nagy örömmel ismerte fel a számos görög ikonon látható szimbólumot, amikor elvittem Athénban egy ortodox kolostorhoz tartozó templomba. A „dnyána mudrá” az, mondta, amikor a mutatóujj megérinti a hüvelykujjat, s így formál kört. A mudrá jelentése pedig, hogy az ego (a mutatóujj) egységben, kapcsolatban van, mintegy folytatása az Önvalónak (a hüvelykujj). Csak látszat, hogy különállnak.

Senkinek sem kell választania a Kelet és a Nyugat között, hogy megtalálja az igazságot. Hamis választás ez - a valódi választást önmagunkon belül kell meghozni.

Azok a nyugatiak, akik úgy látják, hogy kultúránk saját erőforrásaira támaszkodva nem tud sem metafizikailag, sem misztikusan tovább jutni, a keleti tudást, tapasztalatot, tanítást kellett, hogy segítségül hívják. Ez bölcs és széles látókörű döntés. De ez nem jelenti azt, hogy - az ősi görögöktől induló - nyugati örökségünket sutba kellene dobni. Néhányan ezt teszik, s fanatikusokká válnak.

A legtöbben vagy beleszerelmesednek a keleti spirituális világlátásba, vagy alábecsülik azt. Kell azonban, hogy legyen hely azoknak, akik független nézőpontra helyezkednek, akik személytelenül próbálnak meg ítélni, akik *valóban ismerik* a témát.

Ahogy a világ minden iájáról származó alapanyagokkal öltöztetjük s tápláljuk testünket, látjuk el gyárainkat, bútorozzuk otthonainkat, s így teljesebb életet élünk, mint őseink közül bárki, ugyanígy kellene elménket is a minden értékes forrásból származó ideákkal táplálnunk s egészségesen tartanunk. Képesnek kell lennünk nyitottnak maradni, s másoktól, máshonnan származó spirituális ideákat, benyomásokat befogadni. Ez ugyanakkor nem jelenti azt, hogy el kellene vetnünk azokat az elveket, amiket saját magunk alakítottunk ki. Nem kell az egyiket feladni a másikért. Ha bármelyik oldal hiányzik egy kultúrából, akkor az nem lehet teljes értékű, ugyanis mindkét oldalra szükség van, mindkettő hozzájárul a kiegyensúlyozottsághoz. Fogadjuk hát ezt el. Fogadjuk be az összes olyan ideát, amely erre érdemes, de úgy tegyük ezt meg, hogy saját, önálló nézőpontunk megmaradjon. Ha elfogadjuk az ázsiai világnézet egyes pontjait, tegyük ezt tisztelettel és megbecsülve azt a kultúrát, de ne tegyük minden kritika nélkül és ne vegyünk át mindent teljes egészében. Így hűek maradunk saját belső hivatásunkhoz, és teljesítjük azokat a speciális feladatokat, amikért ebben az inkarnációban Nyugaton kellett megszületnünk.

Azok, akik annyira eltelnek az ősi tanításoktól és módszerektől, hogy teljesen átveszik azokat, a múltban élnek, és értékes idejüket arra vesztegetik, hogy újratanulják a múltat. Nem veszik figyelembe azokat a tapasztalatokat, amiket a nyugati civilizáció kínál. Vajon miért a Nyugaton születtek újjá, ha nem azért, hogy az itt megszerezhető tudást sajátítsák el? Fogadják el, ami jó, hasznos és igaz a régi tanításokban, de tegyék ezt olyan formában, amely megfelel korunk megváltozott körülményeinek. Kellően rugalmasnak kell lennünk, hogy alkalmazkodjunk a jelen körülményeihez. Azok a tanítók, akik ezt nem értették meg, továbbra is csak a régi módszereket oktatják. Ugyanazt adják tovább - jottányival sem változtatva - amit a tradíciók alapján nekik is tanítottak. Ha megértenék örökségük belső szellemét s nem csak külső formáját, akkor teljesen meg tudnának szabadulni a múlt rabságától. Mert akkor *egyedül* állnának a nagy Egyedüllétben. S ebből a szellemből ösztönszerűen azt tudnák adni, amire ma van szükség, nem azt, amire századokkal ezelőtt volt. Örülhetünk a tudásnak és szokásoknak, amelyeket az előttünk élők hagyományoztak ránk, de nem szabad azokban leragadnunk. A mi korunk nem az övék, s világunk nagyban különbözik attól, melyben ők éltek, ebből következően nekünk másra van szükségünk, mint nekik volt. A természet nem fog engedni a teljes atavizmus nyomásának, még ha meg is próbáljuk, mert a csalódások eltántorítanak majd a múlt szolgai másolásától. Íme az élet könyvének mai verziója - mondja majd olvassátok, és tanuljátok meg azokat a leckéket, amikre ma van szükség.

Nem elég csupán nyugati nézőponttal rendelkezni, ám ez nem jelenti azt, hogy egyből a másik véglet irányába kellene elmozdulni, s felvenni az indiaiak nézőpontját és világnézetét, mint tették néhányan, akiket a kereszténység nem tudott spirituálisan kielégíteni. Éppen ellenkezőleg, univerzális nézőpontot kell kialakítani, mert csak ez az egyetlen helyes. Ha pusztán az indiai vonalat követnék, az számos nyugatit vezetne félre, s nem csak azért, mert az utóbbiak igényei eltérnek az előbbiekéétől, hanem azért is, mert magában az indiai hagyományban is tucatnyi világkép létezik, s ez összezavarja magukat az indiai keresőket is.

Azok a fiatalok, akik lelkesen belevetik magukat az indiai vallásokba, gyakran nem tökéletesen értik meg a mögöttük rejlő filozófiai feltételezéseket és következtetéseket, ha egyáltalán van bennük intellektuális érdeklődés, s nem csak vallásos. Nem is meglepő, hiszen a nyugati tanítványokat gyűjtő szvámik gyakran összekeverik a vallást a filozófiával.

Valamennyire keleti agyat kell hordanunk nyugati koponyánkban, hogy létrehozzuk a nyugati aktív életmód és a Kelet csendes lemondó nyugalmának szintézisét, hogy elfogadjuk és használjuk a modern technikai civilizáció vívmányait, miközben elkerüljük a velük járó rosszakat. Szükségünk van a Nyugat dinamizmusára, de vegyíteniünk kell a Kelet befelé tekintésre hajlamos világnézetével. Ez a fajta egyesítés vezethet a teljes és valóban emberi élethez. Úttörőivé kell válnunk egy új és bölcsőbb kornak, amely eggyé kovácsolja az ázsiai gondolkodást és az euro-amerikai gyakorlatiasságot. Ez nem csak elégedettséget, belső békét és külső gazdagságot fog hozni, de a nagy nemzeteket a valódi nagyság útjára állítja.

Az indiai magasabb kulturális élet rákfenéje az önálló gondolkodásra való hajlandóság hiánya. Évszázadokon át semmi mást nem mertek írni, mint több ezer éves könyvek kommentárjait. Olyan könyveket, amelyek *azelőtt* születtek, hogy az emberi tudás a jelenlegi szintjére jutott. Ha szanszkritul olvasunk, alig találunk eredeti írásokat, kommentárokat viszont ezerszámra.

Szabadkőművesség: A szabadkőművesség gyökereit mind úttörői, mind történelme alapján az ősi Egyiptomba vezethetjük vissza. Az ősi Egyiptom és India kulturális kapcsolatára egyre több fény derül: a Nílus országa sokat köszönhet

a Gangesz földjének, s erre a történelem és az archeológia is egyre inkább rájön. A szabadkőművesség ezoterikus rendszere egykor sokkal nemesebb feladatot töltött be, mint ma, s ennél fogva sokkal nagyobb titokzatosság is lengte körül. Szorosan kapcsolódott a valláshoz, miszticizmushoz, etikához és filozófiához. Még ma is azt látjuk, hogy három beavatási fokozata van, mely fokozatok neveit az építőmesterségből származtatták: Inas, Legény és Építőmester. Az első fokozat a spirituális képességek hajnalát reprezentálja, a második alatt ezek a képességek már eléggé aktívak, a harmadik a keresést és a valódi Én önmagunkon belüli felfedezését jelöli. Az első fokozatok arra tanítják, hogyan viselkedjen másokkal, ám az utolsó arra tanítja, hogyan viselkedjen magával. Itt ugyanis keresése véget ér amikor átesik az ego misztikus halálán, amely lehetővé teszi, hogy ezután saját spirituális központjában éljen. Bárki, aki teljesíti azt az elvárást, hogy „elérte a megfelelő életkort és beajánlották”, kopogtathat a Mester ajtaján bebocsátásért, mint „szegény, vak jelölt”. Az első fokozatba való beavatás szimbolikusan történik, félmeztelenül. Ezek után már Inasnak nevezik. Minden ember, aki őszintén és komolyan vallásos lesz, mivel szeretné megérteni az univerzum rejtélyét, öntudatlanul ebbe a fokozatba kerül. Minden vallásos ember, aki megfelel az etikai elvárásoknak, érdemessé válik a második fokozatra. Ez a miszticizmusnak azt a fokozatát jelöli, ahol a kereső elme félig betekint a szimbólum mögé. A misztikusok azok, akik nem templomokban és magukon kívülálló épületekben, hanem önmagukban folytatják a keresést. Vannak közöttük néhányan, akik felfedezik, hogy a szolgálat az előrejutás, a fejlődés leghasznosabb eszköze, s akik a harmadik fokozatba, az Építőmester fokozatába jutnak. Csak ők fedezhetik fel a valódi Én „Elveszett Igéjét”, a Végső Valóságot, a titkot, amely Enoch és Hiram Abiff modern utódai látóköréből mára eltűnt. S csak ők azok, aki a kék palástot viselhetik univerzális nézőpontjuk jeleként - ugyanaz a kék szín ez, mint a felhők nélküli égé, amelyre minden földi élőlény feltekint.

A napszimbólum mellett, amelyet a legmagasabb fokozatban használnak s délben mutatják föl, jelezve, hogy a Mester mindenki megvilágosodásáért fog dolgozni, abban is felismerhetjük a szabadkőművesség fényimádatát, hogy a ceremonikus rítusokhoz kakast használnak fel. Ez a madár ugyanis a nappal kel, sőt hangosan és erőteljesen értesíti kicsiny világát arról, hogy a hajnal érkezett, s a nap jóindulatú sugarai hamarosan elárasztják a Földet.

A teljesség és józanság volt a legjobb görögök azon célja, amelyet máshol a keleti világban nemigen találunk meg. Értékelték a művészetet, a természet által teremtett szépséget és az értelmes, racionális gondolkodást is. Fejlesztették a testet, megpróbálták megőrizni erősnek, egészségesnek, rugalmasnak, időn-

ként különböző edzéseknek, fegyelmező gyakorlatoknak vetették alá, ám nem estek fanatizmusba és extremitásokba, mint azok az aszkétikus vallások, melyek megtagadják a testi-lelki örömeket pusztán csak azért, mert azok örömet okoznak.

Ázsiai kóborlásaim alatt feltűnt, hogy a napszíttá síkságok lakói voltak a leginkább fatalisták, és a hegyvidéken élők a legkevésbé. Az előbbiek könnyen letargiába zuhantak, az utóbbiak azonban akaraterejüket és energiájukat arra használták, hogy a lehetőségekből és körülményekből a legtöbbet hozzák ki.

Hallhatunk olyan tibeti lámákról, akik befalaztatják magukat aprócska szobákba, s csak egy kis lyukat hagynak, ahol az ételt beadják nekik, s így teljes sötétségben és mozdulatlanságban tudják végezni belső gyakorlataikat. Hallhatunk olyan szerzetesekről is a japán zendo csarnokaiban, akik fél napokon át ülnek mozdulatlanul, az elmét kitartóan egyetlen pontra irányítva meditálnak. Hallhatunk olyan indiai jógikról, akik elhagyják asszonyukat s otthonukat, pozíciójukat s minden vagyonukat, majd barlangokba, erdőkbe vagy asrámba vonulnak. Félelemmel telve rettenünk vissza az ilyen kemény gyakorlatok és önmegtagadás hallatán. Mily erőtlenek vagyunk mi magunk hozzájuk képest, s milyen nevetséges az, amit mi önmegtagadásnak nevezünk!

Az ősi hellén elmét a matematika tanulmányozása élesítette meg. Ez képessé tette őket, hogy a babonákat félretéve s a képzeletet kordában tartva kereshessék az igazságot, ráadásul koncentrációjuk erejét is növelte. Ám mindezek ellenére nem érték el az indiai elme jóval magasabb rendű vívmányát: a gondolatfolyam tökéletes megállítását.

Gandhi személyes jelenlétében érezni lehetett, hogy őt valamiféle hatalmas, személytelen, majdhogynem kozmikus erő használja. Ez a tapasztalat azonban jelentősen eltért attól, amit az ember mondjuk Srí Aurobindo vagy Ráman Maharisi jelenlétében érzett. Nem lehetetlen, hogy Gandhinak az inspirációt a karma energiája, India sorsának alakítója adta.

Történetének első pár száz évében a buddhizmus Gautamát* megvilágosodottnak, de nem Istennek tekintette. Ezért nem is készítettek róla sem szobrot, sem képet, hanem csak képletesen szimbolizálták a Bódhi-fával vagy az Igazságkerékkel. Mohamed ennél is tovább ment, s megkövetelte, hogy ne tartsák többnek, mint hírhozónak, prófétának, és szigorúan megtiltotta emberi alakjának ábrázolását. A mai napig egyetlen mecsetben sem lehet látni a képét. Ám, ezzel éles ellentétben, minden buddhista templomban láthatjuk Buddha szobrait. Az emberi gyengeség, hogy megjeleníthessük az emberfeletti tettet véghezvivőt, aki elérte a nirvánát, a vallásos vágy, hogy isteni lényeket imádhassunk vagy imádkozhassunk hozzájuk, segítséget kérjünk, hogy átadhassuk magunkat egy magasabb erő imádatának - ezek vezettek oda, hogy meg kellett jeleníteni Buddhát emberi alakban. Ehhez a folyamathoz nagyban hozzájárult a görög birodalom kiterjedése Perzsián át Indiáig, elfoglalva Északnyugat-Indiát. Ez ugyanis görög hatást s a görög ideák elterjedését hozta, egy sokkal racionálisabb, kevésbé a másvilágra koncentráló hozzáállást, amely kifejeződött abban is, hogy a görögök saját isteneiket mindig emberi formában jelenítették meg. Amikor a művészeknek először kellett megjeleníteni a buddhizmus megalapítóját, akkor nem kiéhezett aszkétaként, nem spirituális szentként, hanem göndör hajú, szép arcú, Apolló-fejű hercegként ábrázolták. Hiszen görög szobor volt az, amely először ábrázolta a meztelen emberi testet a maga szépségében, teljességében és részleteiben, olyan tökéletesen, mint azelőtt soha s azóta - még korunkat tekintve is - csak alig.

Ráman Maharisi egyik megjegyzése Tagore különös állítására emlékeztetett *Vairágja* című költeményéből. Egy zarándok Istent keresve elhagyja otthonát. Minél többet utazik, minél messzebbre jut otthonától, annál messzebb kerül zarándoklata céljától. Végül Isten így kiált fel: „Hová s merre megy imádóm, elfelejtve, elhagyva engem?”

Sír Francis Younghusband gyalog szelte át a Góbi sivatagot, s később is többször vezetett oda expedíciót. Mongólia, a lámaista buddhizmus országa, spirituálisan a dalai láma fennhatósága alá tartozott. Sir Francis elmondta, hogy egy napon titokzatos mongollal találkozott, aki szavak nélkül, pusztán telepatikus úton hatalmas hatást gyakorolt elméjére, s jelentősen kitágította spirituális horizontját. Évekkel később magam is találkoztam ezzel az adeptusszal, aki

- Gautama: Buddha eredeti neve, van. ahol Sákjamuniként. azaz Sákja törzsből származó bölcsként szerepel - a fordító.

akkor menekültként élt Kambodzsában, országa ugyanis a kommunista-ateista rezsim fennhatósága alá került. Egy művelt kínai tanítványa segítségével, aki vele tartózkodott, képesek voltunk beszélgetni a buddhizmusról és más témákról. Átadott nekem egy olyan tanítást, amely a mentalizmus alapját képezte, s egyes pontokon olyan kifinomult volt, hogy alig tudtam felfogni. Ám szerencsére eléggé megértettem, hogy teljesen átalakítsa gondolkodásmodomat. Tanításának egyes pontjai *A Jóga titkos tanításai* és *Az Önvaló bölcsessége* című könyveimben ismertetett mentalizmus alapját képezték.

Ráman Maharisi: 1950 tavaszának egyik éjjelén, épp abban a pillanatban, mikor egy fényes hullócsillag átszelte az eget s a Szent Tűz hegye* felett megállt, elhagyta megfáradt testét a haldokló Maharisi lelke, ő volt az az indiai bölcs, aki leginkább megfogott, akit leginkább tiszteltem, s akinek oly hatalmas volt az ereje, hogy fő kormányzó és egyszerű kuli egyként ültek lábainál, átérezve az isteni jelenlétet. Bizonyos tényezők élete utolsó tíz éve alatt elválasztottak egymástól, ám a belső telepatikus kapcsolat és a spirituális közelség érzése töretlenül s élénken megmaradt bennünk - sőt a mai napig is létezik. Utolsó évében még egy búcsúüzenetet küldött nekem egy barátunkon keresztül: „Ha szív szól a szívhez, mi szükség van akkor a beszédre?”

Első találkozásunkat kivéve a tea elmaradhatatlan része volt D. T. Suzuki** professzorral való találkozásaimnak. Megkért, hogy szolgáljam ki magam a japánok nemzeti italának számító világos, enyhe ízű zöld teával a bugyborékoló szamovárból. Ez még az Engakuji kolostortemplomban, a zenakadémián történt, a háború előtti években. Ez éppen megfelelő hely volt, hogy a zenről beszélgethessünk csendesen. Tíz évvel később, a háború után a Los Angeles-i japán buddhista templomban találkoztunk, ahol vendégként tartózkodott. Ez alkalommal apró kerek rizsből készült teasüteményeket is kínált a forró ital mellé. Feltűnt, hogy ez alkalommal egy kristálycukordarabkát rakott a fogai közé, s azon keresztül itta a teát. Amikor harmadszor együtt teáztunk évekkkel később, ismét vendég volt, ezúttal a Columbia Egyetemen, s ekkor nyugati stílusú kekszet kaptunk a tea mellé. Miután asszisztense elvitte a tálcákat, sokat s hosszan beszélünk, összehasonlítva az indiai jógát és filozófiát, a japán és kínai zen meditációt, filozófiát és szövegeket. Ámultam hihetetlen olvasottságán, mert nemcsak, hogy

Arunácsala, a Szent Hegy: itt töltötte életét Ráman Maharisi, Brunton egyik tanítója - *a fordító.*

** A zen buddhizmus egyik legismertebb modern tanítója, akinek talán a legnagyobb szerepe volt abban, hogy a tanítás Nyugaton is elterjedjen - *a fordító.*

pontosan tudta, hogy az állítását alátámasztó tények melyik szövegben és hol találhatóak, de képes volt anyanyelvén, a japánon s a korán elsajátított angolon kívül kínaiul és szanszkritül is olvasni - s ez olyan tudást adott neki, amivel kevesen rendelkeznek. Alapvetően azt mondta, hogy míg a zen közvetlenül próbálja elérni a valóságot, addig az indiai jóga a mentális csendet valósítja meg - amely nem feltétlenül ugyanaz, s egyértelműen alacsonyabb rendű. Nem tudunk egyetértésre jutni, így aztán nem is nagyon foglalkoztunk a témával tovább, s ő magabiztosan, ám nagyon szerényen beszélt saját spirituális helyzetéről. „Mesternek tartanak - mondta végül -, ám én csak tanulónak tartom magam.” Végül, mielőtt eltávoztam volna, azt javasoltam, hogy meditatáljunk együtt azon a nyelven kommunikálva, amit Japánban és Indiában is megértenek. „De én csak egyedül, magányosan meditálok - tiltakozott először esetleg a zendóban (amely a csoportos meditációra szolgáló csarnok). Soha senki nem kért még ilyesmire.” Végül azonban igent mondott, s ott ültünk együtt, a Columbia szürke falai körülöttünk, s a meleg nyári nap sugarai átszűrődtek az ablakokon.

Ananda Mayee: Az „én” szócska helyett gyakran úgy utalt magára: „ez a test”. 1896-ban született brahmin* családban, amely híres volt vallásosságáról. Alig tizenhárom évesen egy másik brahminhoz ment feleségül. Nagyon szerette a vallásos zenét, s ennek gyakorlásából tért át a mantra jógára. „Minden lehetséges a tiszta, koncentrált gondolat ereje által” - mondta. Nem volt mestere. Tizenéves korától huszonötödik évéig egyre gyakrabban került lecsendesedett, absztrakt állapotba, s végül eljutott a transzállapotig. Gyakran került olyan állapotba is, amikor az öröm és az isteni utáni vágyakozás könnyei öntötték el szemét, miközben vallásos dalokat énekelt. A hangjából sugárzó emelkedettség mélyen meghatotta hallgatóságát. Különös események történtek, ha egyedül volt. Nyakát valami hatalmas erő fordította el, s úgy is tartotta egy ideig. Fények jelentek meg körülötte, teste automatikusan valamilyen jógapozícióba került, és így maradt órákig, nyitott, mozdulatlan szemmel, pislantás nélkül, olyan mély transzban, hogy senki sem tudta felkelteni, meg kellett várni, hogy magától vége legyen. Ételt alig-alig fogyasztott. Először Rádzspurban találkoztam vele a Himalája lábainál. Félje lett az első tanítványa, és akkorra viszonyuk olyan volt, mint két testvéré. Semmiféle beavatást nem ad tanítványainak, s azt javasolja mindenkinek, hogy csenjen el napjából néhány percet s fordítsa meditációra. Benáreszben él, de minden évben pár hónapos turnéra megy, hogy a máshol élők is részesülhessenek mennyei énekének áldásaiból.

A párizsi Guimet Múzeumban néhány nagyszerű, ősi szobrot láthatunk, melyek csodálatosan ábrázolják Buddha különös félmosolyát, amelyet a tudatlanság, illúzió, hibák, bűnök és szenvedés világtól való megszabadulás öröme keltett.

Az, hogy a vallásos indiaiak a lét értelmetlenségét és a mindenről való lemondást tanítják, legalább annyira a letaglózó trópusi klíma következményei, mint a malária, láz és kolera, amely oly jellemző Indiában.

Az a történet, miszerint Pitagorasz azért halt meg, mert az egyetlen menekülési útvonalon, egy babmezőn nem volt hajlandó átkelni - ugyanis utálta és megvetette a babot - éppoly hamis, mint az ókor sok legendája. Amikor problémák merültek fel Crotonában, s nem tudta munkáját folytatni (i. e. 515-ben), akkor egyszerűen elment Metapontumba, egy kis állam fővárosába, s ott halt meg békésen. A babok kitiltása követői étrendjéből a nagy „fava” babokra vonatkozott - ahogy Olaszországban ismerik, ahol akkor élt - vagy más néven lóbabra, ahogy jelenleg több európai országban nevezik. Ez a fajta egyértelműen mérgező anyagokat tartalmaz, s két mérgezéses esetre is emlékszem, ami a babból túl sokat fogyasztó falusiakkal történt görögországi tartózkodásom alatt.

Azokkal a nyugatiakkal szemben, akik megpróbálnak hinduvá válni, s vakon ragaszkodnak babonás hitekhez, sokkal inkább hinduellenes vagyok - mint a legtöbb elfogult szkeptikus -, ám a néhány ősi indiai szövegben található csodálatos igazságokat illetően sokkal inkább hindu vagyok, mint a szvámik követői. Azért van ez, mert mindkét esetben saját tudásom, és személyes tapasztalataim alapján írok, s ebből következően nézőpontom jelentős részben elfogulatlan és ragaszkodásmentes.

Világot látott, művelt, ám mégis mélyen spirituális - de vallásos szektarianizmustól mentes - indiai volt az, aki azt mondta nekem, hogy „India haldoklik”. Egykor mély vallásosságáról volt híres, ám ma sokkal inkább kifelé, mint befelé él, s a legmagasabb igazságot kereső emberi erőfeszítések nyomai is eltűnnek. Ezt a keresést a nyugati országoknak kell folytatni.

Akik koanokat használnak, csak körbe-körbe járnak, s végül üres kézzel fognak visszatérni. Újból el kell kezdeniük a keresést, megértve, hogy a bölcsesség nem az örültségben rejlik - kivéve a már összezavart és megbomlott elméket.

Miért nem várt Buddha egyetlen hetet sem Benáreszben megvilágosodása után, miért indult azonnal tanítani az embereket? Miért folytatta élete hátralévő negyvenöt évében olyan állhatatosan és szünet nélkül üzenete terjesztését? Vessük ezt össze sok hindu bölcs és misztikus hozzáállásával, akik a mai napig is gyakran nem mozdulnak, s megvárják, míg a tanítványok érnek el hozzájuk. A válasz csak részben rejlik a Világelme által adott speciális küldetésben és erőben.

A bölcsesség szó keleti használata nem feltétlenül egyezik meg a nyugati „salamoni” típusú bölcsesség kifejezés jelentéstartalmával, amely bizonyos bonyolult helyzetekkel való boldogulást jelent, hanem magában foglalja azt a képességet, hogy megértsük az univerzumot a maga valójában, mélységében, s nem csak az érzéktapasztalatok fényében.

Habár Konfuciusz 2500 éve élt, bölcsességét mégis másfél ezer éven át egész Kínában nagy becsben tartották. Leírta, hogyan kell viselkedniük az embereknek, és hogy milyen az ideális társadalmi kapcsolat. Véleménye szerint a személyiséget és a viselkedést meg kell fegyelmezni, és egymással való kapcsolatainkat az illemnek és tisztességnek kell meghatároznia. Akit megillet, afelé illendő tiszteletet kell tanúsítanunk. A kínaiak helyesen tartották olyan bölcsnek, aki felismerte az élet végső értelmét, aki megvilágosodott, s felismerte az emberi létezés titkos jelentését és magasabb értelmét. Ezért én is azt javaslom, hogy a kifinomult viselkedést teljesen új szemszögből, a spiritualitás kifejeződéseként és a fejlődés jeleként értelmezzük.

India - ha történelmét tekintjük - nem járt jól azzal, hogy a számításból kihagyta a testet és a világot mint nem létezőt. Épp azáltal, hogy illúziónak tekintették, az indiaiak maguk lettek illúzió áldozatai.

Megalapozott véleményem szerint Ánanda Mettjá bódhiszattva volt, aki egy magasabb síkról érkezett, hogy elérje azokat a nyugati elméket, amelyek képesek

voltak befogadni a buddhizmus tanítását, s ezzel intellektuálisan és spirituálisan előre tudtak lépni, Ő elindította a rejtett mozgatórugókat, ám később mások jöttek, hogy a látható munkát is elvégezzék.

A teaceremóniát Kínában alakították ki ezer éve zen papok, és pár évszázaddal később terjedt el Japánban. A kínaiak eredetileg az álmodás legyőzésére használták, a japánok tették igazán népszerűvé. Lassan változott, s a tizenhatodik században nyerte el végső formáját - ismét csak zen papok által. A rítus a kifinomultság, kecsesség és nyugodtság kifejeződése, ahol a lehető legtakarékosabban bánnak a mozdulatokkal. Ugyanakkor meglepő alázat is van a gyakorlatban, amely az egyiptomi Nagy Piramisra emlékeztet, hiszen éppúgy, mint a bejárat a Király Kamrájába, a Teaszobába való bejárat is egy szűk és alacsony ajtón át történik, s a látogatóknak le kell hajolnia, majd hogyanem át kell csúsznia rajta!

Valószínűleg segít a tanulóknak, ha ennek a három gyakran - és jellemzően lazán, pontatlanul - használt szanszkrit szónak a jelentését kicsit tisztázzuk. Először is a „guru” szó azt illeti, aki a spirituálisán vakok szemét felnyitja. A „szvámi” címet az viselheti, aki spirituális tanácsokat ad a tudatlanoknak. Az „acsarja” arra vonatkozik, aki a spirituális viselkedés legjobb példáját mutatja.

Ha azt szeretnénk tudni, hogy a kommunizmus miért akkora csapás a tibeti vallásra, és miért fenyegeti egyre inkább Indiát is, akkor emlékeznünk kell arra, hogy a falusiak életét legalább annyira a babona és fanatizmus uralja, mint a kegyesség, vallásosság és bölcsesség. Egyértelműen nem az a magasabb rendű misztikus vagy filozofikus kultúra vezérli mindennapi életüket, amely a nyugati figyelmét a buddhizmusra és hinduizmusra vonzotta.

A bőbeszédű amerikaiak és a hallgatag sivatagi arabok közötti kontraszt felejtethetetlen. A beduinok képesek órákig együtt üldögni egy szó nélkül. A sivatag békéje olyannyira áthatotta őket, hogy a beszéd mint társadalmi cselekvés ismeretlen és szükségtelen számukra.

Bárki, aki megérti a nyugati kultúra vagy modern gondolkodás által érintetlen indiai elmét, meg fogja látni, mennyire jellemző rá a pesszimizmus. Kényszerítő

szüksége van a világtól való menekülést támogató vallásra. Az Indiai élet nem boldog háttér előtt zajlik: lemondás, melankólia, megváltoztathatatlan sors és az ember jelentéktelensége jellemzi.

Lu Hsztang-san (1139-1193) olyan filozófiai iskolát alapított, amelyet a neokonfucianizmus egyik Szung dinasztia (960-1280) korabeli vezetőjétől eredeztethetünk, de annak bátor továbbfejlesztésén alapszik. Tanítása, egyfajta monisztikus idealizmus, Vang Jang-ming (1472-1529) alatt érte el csúcspontját, aki továbbfejlesztette és terjesztette.

Lu Hsziang-san Kinagsiban, az Elefánt Hegységben tanított éveken át, s magát „az Elefánt Hegy öregjének” hívta. Huszonkilenc évesen egy művelt nőt vett el. Amikor egy állami posztra pályázott, írása kiemelkedett a több ezer pályázó munkái közül, s hamarosan a Birodalmi Akadémián taníthatott. Ékesszóló előadásai nagy tömegeket vonzottak. Amikor a kor ünnepeztette mestere, Csü Hszi azt állította, hogy a tudás mélysége az erény alapja, Lu azt válaszolta, hogy ezt meg kell, hogy előzze az Érintetlen, Eredeti Elme felfedezése. Amikor előjáró lett, akkor éppoly jól boldogult a világi ügyekkel, mint a metafizikai problémákkal. Újraépítette a rogyadozó városfalakat, megszüntette a hivatali pazarlást, csökkentette a korrupciót és a bűnözést, és felgyorsította a peres eljárásokat. Ám később, mindeme sikere ellenére is elutasította az előléptetést, mert teendői mellett továbbra is mindig tartott előadásokat, amikor csak ideje volt rá. Békésen halt meg, miután azt mondta családjának: „És most meghalok.” Majd meditált pár órán át, és eltávozott. Néhány mondását és kevés írását összegyűjtötték, és ezt adatta ki könyv formátumban Vang Jang-ming 1521-ben, annyira nagyra becsülte.

Ápolnunk kell a mély hódolat érzését, tanította Lu. Ahogy írja: „Helytelen azt mondani, hogy az emberi elme egyenlő a vággyal és a szellem elméje egyenlő az isteni törvénnyel. Hogyan lehetne az embernek két elméje? Az elme és a törvény nem ismeri a dualizmust... az elmének sem kezdete, sem vége nincs, s mindent áthat. A gonosz létezése tagadhatatlan tény, és gyakorlati tapasztalat is. A tanult embernek először is akaraterejét kell megszilárdítania.”

Ha Gautama Buddha arcára gondolunk, vonásai a szájalom által áthatott tiszta intelligenciát tükrözik. Ha kinyomtatott mondásait olvassuk, rájövünk, hogy csak lassú, figyelmes olvasással szabad ezt tennünk, mert az elmének szüksége van minden komolyságára, hogy megértse jelentésüket.

Azért csodálom *Vang Jang-minget* oly nagyon, mert személyes értékeivel és képességeivel bebizonyította, hogy lehetséges teljes filozofikus életet élni. Életének 57 éve alatt sikeres katonai vezető, kiváló előljáró, tehetséges költő, a vallások elemző összehasonlítója, csodálatos intuícióval megáldott, meditációt gyakorló és filozófiát tanító ember volt. Nemcsak hogy összeolvasztotta a legjobb elemeket Konfuciusz, a buddhizmus és a taoizmus tanításaiból, de maga is értékes elemeket tett e szintézishez. Szükséges azonban elmagyarázni a nyugati tanulóknak, hogy Vang tanítása a tudás és viselkedés egységéről nem az intellektuális, hanem az intuitív tudásra vonatkozik. A TUDÁS és CSELEKVÉS eme egységének az *ŐSZINTESÉG* nevet adta. A könyvekből és előadásokból elsajátított tudás nem feltétlenül elégséges az akaraterő mozgósítására, ám a mentális csend, érzelmi nyugalom és személyes vágytalanság gyakorlása már elegendő ehhez. Amit az indiai guruk „nem ragaszkodásának hívnak, az ugyanaz, mint amit a kínai filozófusok, mint például Lao-ce „nem cselekvés”-nek nevez, és Vang is ezt a kifejezést használta. Ez nem azt jelenti, hogy semmit sem teszünk, hanem azt, hogy személyiségünk nem folyik bele a cselekedetekbe, s azt, hogy bizonyos érzelmi távolságtartással viszonyulunk hozzájuk. Ez a hozzáállás a csend gyakorlásából származik, de legalábbis az segíti. Az „Őszinteség” másik definíciója pedig harmónia az Univerzum Őselvével.

Komoly különbség van Ázsia két legnagyobb és legősibb népe között. India misztikusai mindig egy idealizált emberi lényt kerestek mesterükként. Amikor megtalálták, akkor Isten inkarnációjának nevezték, és bármit, amit tett vagy mondott, bármit, ami vele kapcsolatos volt, tökéletesnek tekintettek. Ebből következően önámításba estek, és ezek a túlzások egészségtelen viszonyhoz vezettek. Kína misztikusai nem voltak álmodozók. Nem az elérhetetlen emberi tökéletességet keresték, hanem felismerték a szükségszerű emberi korlátokat és az időnként elkerülhetetlen tévedéseket, hibákat.

A védánták gyakorlójának szüksége van a buddhizmusra, hogy kiegészítse és kiegyensúlyozza világnézetét, a buddhistának pedig ugyanezért szintén szüksége van a védántára. A másik híján ugyanis mindkettő túlzottan egyoldalú. Nézeteik, látóköriük kiszélesítése ezt a hibát kiküszöböli, jobba teszi őket.

A tantrát nagyon félreértették a nyugati világban azok, akik csak fizikai megjelenésére figyeltek. Legmagasabb, és elsődleges feladata nem a férfiak és nők közötti szexuális, testi kapcsolatokra vonatkozik. A magasabb tantra célja nem

más, mint az Önvaló és a személyes én összehangolása, kiegyensúlyozása, egyesítése, ugyanis az emberi lény csak így válhat teljessé, s a szexuális tudatlansággal és fegyelmezetlenséggel kapcsolatos problémák és szenvedések is csak ekkor győzhetőek le.

A hinduizmus első tanítása, hogy valójában *mi* a Brahman, a végső Én. A második tanítása azt mondja ki, hogy a végső Én és a Brahman egy. A második tanítás szerint (amelynek mélysége és bonyolultsága miatt nagy segítség, ha van valaki, aki ezt tökéletesen el tudja magyarázni) az ember Legbelsőbb Lénye, az Atman, isteni és tökéletes éppúgy, ahogy az Úrnak, Ísvarának, a Lénye is az. A harmadik tanítás szerint az univerzum maya, illúzió, melynek nincs végső valósága. A negyedik szerint a történelem nem értelmetlen kavarodás, hanem a karma - Isten törvénye - és az avatárak - Isten inkarnációi - segítségével halad előre útján. Az összes Sankara tradicionális feladata az volt, hogy őrizze, megvédje és terjessze ezeket a tanításokat a parasztnak szóló legegyszerűbb parancsolatoktól a jógiknak szóló legmagasabb misztikus tapasztalatokig és az advaita metafizikai tanításaiig.

A kettősségnélküliség elve, amit az advaita hívői fejtenek ki, érthetetlennek és elfogadhatatlannak tűnik az átlagos nyugati elmének, s ez rendjén is van. Ez az elméleti probléma mindaddig fennáll, amíg a helyzetet nem tisztázzuk, s erre nincs más út, mint a mentalizmus. Az emberi elme normális esetben dualisztikusan működik - azaz, önmagát szubjektumként azonosítja, míg a tudata által észlelt, önmagán kívüli jelenségeket objektumként. Ez a dualizmus áthatja a Keresés során végzett gyakorlatokat, és az ennek eredményeképpen megszerzett tudást is. Nem is lehet megszabadulni ettől a kettősségtől, amíg mind a szubjektum, mind az objektum egyé nem válik a tiszta tudatosságban, az Elmében, amelyben, amelyből s ami által minden történik. Ezzel kapcsolatban még egy dolgot le kell szögezni. Csodálattal írtam két nagy lélekről, Sri Ráman Maharisiről és Sankarácsárjáról, aki Kánycsiban él és Dél-India spirituális vezetője. Mindketten szigorú követői az eredeti Sankarácsárjának, aki több mint ezer éve élt, és gyakran idéznek is írásaiból. Bárki, aki tanulmányozza műveit, megérti, hogy Ádí Sankara, azaz az első Sankara a buddhisták - különösen azok idealisztikus jógácsárja és vidnyána iskolái - ellen kifejtett érveiben elutasítja az idealizmust, amely a mentalizmus fejletlen formája. Ne feledjük azonban, hogy Sankara célja a buddhizmus visszaszorítása és a hinduizmus erőinek visszaállítása volt. És ne feledjük, hogy Buddhát semmiféle hasonló elfogultság nem kötötte meg, szabad gondolkodó volt, s nem habozott meg-

kérdőjelezni a védákat, amiket Sankara követett és elfogadott. Buddha például elutasította az állatáldozatot és a fölösleges vallásos rituálékat. Ugyanakkor Sankara dicséretes módon az advaita, azaz a kettősségnélküliség tanát hirdette - amelyet lehetetlen megértenie a racionális nyugati elmének, hacsak mélyen bele nem veti magát a jógába s miszticizmusba. Mind az élő Sankara és Ráman Maharisi a hinduizmus támogatói voltak. Amint mondtam, a kettősségnélküliség tanítása elfogadhatóvá válik, ha a mentalizmus tanítását segítségül hívva próbáljuk megérteni vagy mély misztikus tapasztalatokkal rendelkezünk - de sehogy másképp.

A zen buddhizmus a miszticizmus egy fajtája, mi több, talán egyik legmagasabb, ugyanakkor legérthetlenebb formája, de nem filozófia. Ezért hiányzik belőle a teljesség, s egyoldalú marad. Erre jó bizonyíték, hogy megveti a metafizikát, a tanulmányokat, az értelmet, s mindent a meditációban megszerzett felvillanásszerű intuícióra hegyez ki. Nincs semmiféle ellenőrzés az intuícióra vonatkozóan, vajon teljes, helyes és végső-e - amit a filozófia megtenne. További bizonyíték alapítója élete. Bódhidharma azért utazott Kínába, hogy tanítson, ám ennek ellenére megérkezése után kilenc évet teljes csendben és egyedül üldögélve töltött Szung-Sanban, hogy leendő tanítványa eléjőjön. Ha valódi bölcs lett volna, akkor ezt a kilenc évet azzal töltötte volna, hogy tanítását elérhetővé tegye mindazok számára, akik készen álltak befogadására, s ha ilyenek nem lettek volna, akkor a tömeget célozhatta volna meg egyszerűbb, habár kevésbé direkt tanítások formájában.

A hindu és mohamedán vallásos művek szerzői általában invokációval kezdték írásaikat. Ez egyrészt arra szolgált, hogy ennek megalkotása alatt a megfelelő lelki állapotba kerüljenek, és a Magasabb Erőtől ihletet kapjanak, másrészt pedig figyelmeztetés is volt az olvasónak, hogy a művet kellő tisztelettel s komolysággal kezelje.

Atman - a szanszkrit nyelvű vallásos szövegek egyik legfontosabb és legalapvetőbb szava. Ha az Atmant egyenlővé tesszük az énnel, akkor éppen azt a hibát fixáljuk és erősítjük meg, amit az Atmanról szóló tanítás ki akar küszöbölni. Az Atmanban ugyanis nem lehet személyes én, nem létezhet benne az ego. Akik mind a hindu *Upanisadokat*, mind a buddhista *Abhidammát* kellő mély-

ségben tanulmányozták, azok figyelmét nem kerülheti el, hogy az Atman és a nirvána intellektuálisan egyértelmű párhuzamba állíthatók. S ki harcolt Buddhánál keményebben a személyes érbe vetett hit ellen?

Még ha minden állandóan változik is, van valamiféle folytonosság vagy esszencia, amely áthatja ezeket a folyamatokat, és nem engedi meg, hogy azt higgyük, hogy a korábban volt és a későbbben lett között semmiféle kapcsolat nincs. Még ha minden emberi lény másmilyen is, mint volt korábban, akkor is el kell ismernünk - Buddhával együtt - hogy nem teljesen más lény. A változások, amiket látunk, a formát érintik, s nem a lényeket.

A kínaiak vérmérséklete erősen különbözött az indiaiakétól, sokkal gyakorlatiasabbak voltak, s így nem elégedtek meg a pusztán metafizikai világgéppel, s nem menekültek el a világtól. Sőt Kína alapvető vallásának, a konfucianizmusnak a neve nem más, mint a Közép Tanítása, s a Közép nem más, mint a két szélsőség közötti találkozási pont, az egyensúly pontja. Még a két leghíresebb kínai misztikus - Lao-ce és Csuang-ce - is megtartotta népének jellemzőit, s írásaikban és filozófiájukban egyesítették a valós létezést az illuzórikus létezéssel. Az indiaiakhoz hasonlóan a kínaiak is szerették volna kitalálni, hogy a nem evilági dolgok mit rejtegetnek, de az indiaiaktól eltérően nem voltak hajlandók a világi életet teljesen feladni ezért. Még az a buddhista iskola is, amely a legtovább fennmaradt és a legerősebb volt Kínában, a Kerek Tanítás nevet viseli, amely azt jelenti, hogy kerek, teljes egész, magában foglalja a materialist és spirituálist is. Japánban Tendaiként ismerik ezt az iskolát.

AZ ÉRZÉKEK

*Pszichikus és aurikus tapasztalatok - Intuíciók -
Szejták és kultuszok*

Az emberek ritkán értik meg, hogy a spirituális megvilágosodás és pszichikus hibák létezhetnek és léteznek is egyszerre, ugyanabban az elmében.

Nem vesztesz semmit, ám sokat nyerhetsz, ha tudományos szemszögből megpróbálsz kideríteni, hogy miért és honnan származnak ezek a tapasztalatok. S jobb misztikussá is válsz, ha az élet többi területével össze tudod ezeket kapcsolni; ha tökéletesebben, teljesebben meg tudod érteni helyedet az univerzális rendben; ha tudatosan és világosan megérted saját miszticizmusodat. Még ha sikerül is ilyen határozott tudás nélkül elérned misztikus céljaidat, akkor sem válhatsz hatékony tanítónak vagy vezetővé e nélkül. Ameddig csak magaddal foglalatostokodsz, ez nem feltétlenül fontos, de amint az emberiséget is szeretnéd szolgálni, akkor igenis nagyon jelentőssé válik. Mert ebben az esetben csak akkor tudod részletesen, tisztán és meggyőzően megmutatni az utat mások számára, ha rendelkezel ezzel a tudással.

Igaz, ha tudományos elfogulatlansággal próbáljuk ezeket az értékes tapasztalatokat, víziókat és üzeneteket vizsgálni, s ezt nem a helyes módon tesszük, az könnyen elveheti értéküket, és megakadályozhatja ismételt megjelenésüket. Ám mégis éppen ezt kell tennünk, ha meg akarjuk óvni magunkat az illúzióktól.

Isten csak szellemként, s soha nem a térben fog megjelenni előttünk. Ha látjuk őt, akkor csak saját elménk játékát látjuk.

Az elementálok csak életre kelt gondolatformák lehetnek, nem mások. Ha gonoszak s megtámadnak, akkor ellenkező jellegű gondolatokkal álld útjukat.

Ha a gondolataid elég erősek, és elég sokáig fenn tudod őket tartani, akkor az elementálok végül eltűnnek.

Ha meg tudod fogni ezeket a pszichikus jelenéseket születésük pillanatában, az a legjobb, mert megállíthatod kifejlődésüket, s eltüntetheted őket, ugyanis ekkor a leggyengébbek. Ekkor még csírájukban elfojthatod őket.

Ha a hangok, melyeket hallasz, épp olyanok, mint amikor a füleddel más embereket hallasz, akkor ez pszichikus és nemkívánatos jelenség. Ha azonban nagyon tiszta és nagyon erős mentális impressziók, akkor ez az a misztikus jelenség, amelyet „Belső Ige”-ként ismernek, s amely valóban spirituális síkról származik, s így kívánatos.

H. P. B. *A Csend Hangjai* című műve hét misztikus hangról számol be, amelyet a tanuló hall. Az első a csalogány hangjához hasonló, míg a hatodik a mennydörgéshez. Ezt a szövegrészt gyakran félreértik a kezdők és a filozófiai tanulmányokat nélkülöző misztikusok, miközben Indiában és Tibetben teljes jógarendszerek épültek ezeknek a hangoknak a pszichikus létezésére. A hangokat valójában nem lehet hallani. A rájuk vonatkozó utalás pusztán metaforikus. Sokkal inkább az önvaló létezésének csendes intuitív érzéséről szól, amely egyre erősebbé és erősebbé válik, amíg H. P. B. saját, ékesszóló szavai szerint „A hetedik elnyel minden hangot, eltűnnek, s többé nem lehet hallani őket.” Ez azt a fázist jelöli, ahol az ego hangja teljesen egyesül az Önvaló hangjával, amikor az időnkénti felismerés és egyesülés tartóssá és visszafordíthatatlanná válik.

Minden okkult tapasztalat és spirituális látomás mentális s nem spirituális abban az értelemben, hogy az elmének bizonyos látens erői vannak, amelyek nem az Önvalóhoz, hanem az ego-hoz tartoznak. A valódi kérdést nézőponttól függően különbözőképp lehet megválaszolni. Nem kell foglalkozni az okkult oldallal, amely csak lealacsonyítana. Legfőbb célunk az legyen, hogy a tiszta L-é-t-e-z-é-s-t ismerjük fel, s nem az, hogy bármi más ezen kívül esőt lássunk vagy tapasztaljunk. Csak ha ez megtörtént, akkor szabad és akkor biztonságos bármiféle okkult dologgal foglalkozni.

Tantrika jóga: módszerei ceremoniálisak, pszichikusak, érzékiek és veszélyesek. Célja pedig az alvó okkult erő felébresztése. Legmagasabb formájában, ahol a motiváló erő tiszta és egomentes, kísérlet ez a mennyek királyságának erővel való bevételére. Kevés ember tud azonban ilyen emelkedett szintre eljutni és ilyen veszélyes gyakorlatokba kezdeni. Ezért biztonsággal elmondhatjuk, hogy legtöbb esetben ez az út könnyen a fekete mágia mélységeibe taszíthatja az embert. S éppen ez az, ami ennek a tanításnak Tibetben és Bengáliában való történetére oly jellemző.

A megvilágosodás egy része nem belőlünk származik, hanem kívülről, s nem az isteni bölcsesség megnyilvánulása, hanem az emberi gondolat-szuggesztívó ereje. Nem más ez valójában, mint a lélek újonnan talált erejének segítségével a korábban mások által elménkbe plántált ideáknak az aktivizálása. Például sok indiai jógi valóban hallja az „aum” szót elméjében, hosszú és mély meditációk alatt. Néhányan, akik egy bizonyos szekta tagjai, a „rádhászvámi” szót hallják ugyanebben az állapotban. Miért van az, hogy egyetlen nyugati misztikus - akit nem avattak be a keleti jógába - sem hallotta soha ezeket a szavakat? Egyes esetekben a válasz a guru hipnotikus erejében, más esetekben pedig öntudatlan, a hagyományokból eredeztethető szuggesztívóknak tudható be. Ez azonban nem változtatja meg sem eredetiségét, sem valódiságát, és nem von le értékéből, mivel egyrészt erősíti a tanítvány hitét, másrészt tovább hajtja előre a misztikus ösvényen, harmadrészt - s ez a legfontosabb - ugródeszkeként szolgál, ahonnan bevetetheti magát az Üresség végtelen csendjébe, ahol nem lehet szavakat alkotni és hangokat hallani, mert túl mély ehhez vagy bármi máshoz. Ezek a pszichikus jelenségek legelőrehaladottabb formái, és csak a meditáció utolsó szakaszaiban tűnhetnek fel, mielőtt a valódi kontempláció megkezdődne.

A legtöbb misztikus jelenség időleges. Mennyei zenét hallhatsz belső füleddel, s ez földöntúli szépséggel töltheti el a szíved - de elmúlik. A tisztánlátás adományát kaphatod s más világokból származó Krisztus-szerű lényeket pillanthatasz meg belső látásoddal - de ez sem lesz maradandó. Titokzatos erő léphet be testedbe, s hatalmas átalakító utazást tehet benned a lábadtól a fejtetődig - ám ez is hamarosan eltűnik. Csak a négyrétű ultramisztikus ösvény biztosíthat tartós eredményeket.

Nem csak a belső tapasztalásokat, hanem a külvilágban megnyilvánuló eredményeket is figyelembe kell vennünk ezeknek az eseményeknek az elbírálásánál.

Büszkébbek vagy szerényebbek lettünk? Az egyensúly vagy az egyensúlytalanság erősödött-e bennünk hatásukra?

A filozófia elutasítja az ilyen pszichikus, okkult, médiumisztikus vagy transzban történő tapasztalatokat, ha a képzelet szabadjára eresztve marad ez alatt, vagy ha az érzelmeket hisztérikusan felkorbácsolja. Ilyen esetekben gátat kell a jelenségeknek szabni, a hideg értelem és kemény akarat segítségével. A filozófia csak egyetlen misztikus tapasztalatot keres - az üresség állapotát (nirvikalpa számádhi), ahol minden forma és egyéni öntudat elenyészik, miközben minden más misztikus tapasztalatban ezek megmaradnak. Ez a különbség.

A tanulóknak vigyázniuk kell, hogy ne alkalmazzanak rossz technikákat. Rosszul használja a meditációt az, aki kierőszakolja, hogy hibákat és fantáziákat, aszketikus fóbiákat és vallásos fanatizmust szolgáljon. Ekkor ugyanis saját koncepcióik és az önmaguk által kivetített ideák mocsarába kerülnek. Könnyű az ego hangját összekeverni az Önvalóéval. S nem nehéz a meditálónak olyasmit látni képzeletében, aminek nincs valós alapja, vagy pedig a tények és a képzelet zavaros egyvelegét kivetíteni.

A szkeptikus kételyei - mármint hogy ebben az állapotban a meditáló vajon az istenivel vagy csak saját hallucinációival kerül kapcsolatba - gyakran jogosak. Sok minden, amit misztikus tapasztalatnak vélnék - csak hallucináció. Még ha valódi misztikus tapasztalatról van szó, akkor is gyakran vegyül belé egy s más a hallucinációból. A tudatalatti elme hajlamos elfogulttá válni, külső szuggesztiók, prekonceptiók hatására látható vagy hallható tapasztalatokat produkálni, amelyek megerősítik azokat az ideákat vagy hitvilágot, amellyel a meditáló eredetileg is rendelkezett. Az ilyen miszticizmus pedig, ahelyett hogy megszabadítaná a hibáktól és tévedésektől, csak mélyebben és szilárdabban döngöli azokba be. Ekkor ugyanis, amiben korábban csak hitt, azt most már valós misztikus tapasztalat alapján biztosnak véli. Hosszú élettapasztalatom során azt láttam, hogy az értelem ellenőrzését és a cselekvés kiegyensúlyozó erejét nélkülöző meditációs gyakorlatok gyakran monomániához vezettek, mániákusokat termeltek ki. A „tisztá” tapasztalat meglehetősen ritka, és a nagyon előrehaladott szinthez tartozik. Csak ott keletkezhet valódi tapasztalat, ahol kellő felkészülés, önmagunk megtisztítása és mentális fegyelem jár a gyakorlással együtt.

Ha ezek a kiforgatott igazságok és eltorzult érzelmek ily gyakori gyümölcsei a miszticizmus kertjének, nem lehet-e, hogy ez azért van, mert a misztikus világ-

nézet elkerülhetetlen velejárói? Ha magasabb kritériumrendszert alkalmaznánk, vajon egyáltalán létezhetnének-e?

Saját bővülő tapasztalatom és személyes kiábrándulásom vezetett oda, hogy nem csak a jóga eredményeit és követőinek sikereit, hanem a jóga hiányosságait és követőinek tévedéseit is vizsgálni kezdtem. Ebből az új nézőpontból ered az, hogy sokkal tudományosabban szeretném megközelíteni a témát. S a gyakorlati megállapítások és tapasztalatok arra köteleztek, s egy napon más keresőket is abba az irányba fognak vezetni, hogy kénytelen voltam orvosságot keresni a miszticizmus betegségeire, s meg kellett próbálnom megtisztítani azoktól a vadhajtásoktól és primitív hibáktól, amelyek a miszticizmus nemes neve mögött megbújnak.

Milyen egyszerű valójában az út, melyet járnunk kell, s milyen összetett az a tévút, amelyet az okkultizmus és túlzó aszkézis ajánl. Thomas Merton azt írta: „Isten nem kér mást, mint hogy maradjunk csendben, békességben, s figyeljünk a titkos munkára, amelyet Ő végez lelkünkben.”

Tizennégy jele van annak, ha valaki médiumisztikus állapotba került. A médium az alábbiaktól szenved: (1) emlékezetvesztés, (2) képtelen koncentrálni a tárgyalás témájára, (3) gyakori mentális befelé fordulás, (4) a hosszú, kitartó koncentrációra, tanulásra, gondolkodásra, elemzésre és intellektuális munkára való képtelenség, (5) egyre inkább az érzelmek rabságába kerül, (6) akaratereje meggyengül, (7) érzékenyebben reagál a jelentéktelen problémákra, az ezzel járó ideges lelkiállapottal és ostoba hiúsággal együtt, (8) gyanakvóbbá válik a környezetében lévőkre, (9) énközpontúbbá és egoisztikusabbá válik, (10) gyakran üvegesse válik tekintete, (11) növekvő szexuális éhség, (12) a korábbiakkal ellentétben feltűnik a hisztéria és a viselkedés ellenőrizhetetlen, agresszív lesz, (13) eltűnik a morális bátorság, (14) megjelenik az érzés, hogy időnként egy láthatatlan lény keríti hatalmába.

Csak miután a misztikus átérezte az emberi vágyakat és örömeiket, szembekevertült intellektuális korlátaival és elszenvedte azokat a csalódásokat, amelyek a világban való létezéssel együtt járnak, akkor lesz képes kiértékelni azokat. Ha nincs kellő tapasztalata a hétköznapi életről, akkor valószínűleg képtelen lesz helyesen megítélni a misztikus intuíció értékét és a misztikus tapasztalatok

jelentését. Így valójában az, hogy ez utóbbi kettőből mit hoz ki, részben attól függ, hogy mivel érkezik. Ha túl keveset hozott magával vagy túl egyoldalúan érkezett, a magasabb én fokozatosan a hiányosságok pótlása felé fogja terelni. S hogy rávegye ezekre a változtatásokra, hogy végre hallgasson belső hangjára, a lélek szörnyű sötét éjszakájával fogja beborítani egy időre.

A gondolkodó intellektus vagy az egoisztikus érzelmek összekeveredése az intuitív tapasztalattal egyértelmű veszélyt jelent minden misztikusra nézve. S ez a veszély kezdőre s haladóra egyként leselkedik, habár különböző formában jelenik meg. Hízogó illúzióként jelentkezik, mely valós, tévedhetetlen intuíciónak próbálja álcázni magát. Olyan egyszerű gondolatokat emel piedesztálra, melyek nagyszerűnek, kivételesnek tüntetik fel magukat, ám nem azok. Az óvatos, figyelmes misztikus öröködni fog gondolatai felett, s vigyázni fog, hogy ez ne történhessen meg. Ellen kell állnia a hiúság és hazugság erejének.

Tedd alapszabállyá, hogy intuícióidat a józan gondolkodás fényében ellenőrizd.

Még azok esetében is, akik a telepatikus kapcsolatra való képességüket kifejlesztették, az ego gyakran igen ravasz módon beleavatkozik a pontos érzékelésbe. Elferdíti, eltünteti a mester által nyújtott ihletet, és helyette olyan tartalmat illeszt az üzenetbe, úgy formálja, hogy erősen személyes, hízogó, egohizlaló jellegűvé válik. A felsőbb éntől származó útmutatást is eltorzítja, s úgy csúri-csavarja, hogy az megfeleljen a személyes vágyaknak, s végül félrevezetővé válik. Bármiféle helyzet intuitív vagy pszichikus megértésébe is beleavatkozik, s mivel saját vágyai érdeklik csak, összezavarja az értelmezést és önmagát csapja végül be. Sőt erősen érzelmi töltetek segítségével teljesen hamis megérzéseket, üzeneteket is generálhat, melyek látszólag a mestertől vagy a felsőbb éntől származnak.

Bárhogy is próbálja, a misztikus soha nem lesz képes ihletett, emelkedett állapotát magasabb intellektuális síkon kifejezni, mint ahol rendszerint tartózkodik. Ez már a múltban is bebizonyosodott, amikor túlságosan ambiciózus kísérletek a neveltség tárgyává tettek egyébként ihletett üzeneteket. Ezért a művelt emberek számára a legjobb, ha a próféta is művelt, olyan ember, aki rendelkezik a megfelelő mentális felépítéssel és tudással. Ugyanígy a műveletlen, kevésbé

képzett emberek számára úgyszintén a saját osztályukból származó próféta a leghatékonyabb. Amit kommunikál - sőt már maga a nyelvezet is, amin ezt teszi - mindig jelzi, hogy az emberi intelligencia, tapasztalat és jellem miféle szintjén található a misztikus, és jelzi azt is, hogy miféle misztikus tudatosságot volt képes elérni.

Az Önvaló kinyilatkoztatásokat, üzeneteket juttat el hozzánk, s eredetileg ezek igazak is, ám a személyes vágyak azonnal rátelepszenek ezekre, megváltoztatják, s az ego izlése szerint alakítják át őket.

Meg kell különböztetnünk a misztikus tapasztalatának jellemzőit, és a köréjük szőtt elméleteket és tanításokat. Ezek a jellemzők pedig: egy másik, mélyebb élet tudata, szent jelenlét érzése a szívben, a bizonyosság, hogy megtalálta a Valót, a boldogság és frissesség, amely a felfedezés érzését követi.

Ha a személyiséget egyenlőtlenül, féloldalasan fejlesztjük, ha erőit nem harmonizáltuk egymással, és ha hibák maradnak a gondolkodási folyamatban, az akarat és az érzés területén, akkor a megvilágosodás küszöbén ezek a hiányosságok a feltörő lélekerők által felnagyítódnak, és kedvezőtlen pszichikus eredményekhez vezetnek.

Minden okkult és pszichikus erő vagy az emberi képességek, vagy az állati érzékek kiterjesztése. Még mindig félig materialisztikus, mivel az egóval vagy a testtel van kapcsolatban. Minden valódi spirituális erő sokkal magasabb, és eléggé másfajta síkról származik. Ezek ugyanis az isteni énhöz tartoznak.

A misztikus arra törekszik, hogy az akaraterő tudatos alkalmazásával minden gondolati aktivitást elnyomjon, s így végül megtapasztalja az egység érzését belső lényével, amely saját személyének az alapja. Amikor sikeresen véghezvitte, amit akart, a tárgy, amire koncentrált, eltűnik tudatából, de a figyelem szilárdan megmarad, s nem mozdul. Ennek következményeként a tudat koncentrálttá válik attól függetlenül, hogy úgy érzi, túhegynyi nagyságúra zsugorodott össze fejében - amint az a megszokottabb módszerek esetében szokásos - vagy szívében egy örömteli pontot tölt ki - amely más gyakorlatok esetében történik.

A szokásos misztikus tapasztalat nem juttathat olyan tudáshoz, amely önmagában és pontosan felvilágosítana az univerzum keletkezéséről és fejlődéséről, Isten természetéről vagy az ember történetéről. Ez azért van, mert a misztikus tapasztalatból hiányzik az intellektuális tartalom. Az egyetlen valós tudás, amire ez által szert tehetsz, az a válasz a „Mi vagyok én?” kérdésre: megbizonyosodsz, hogy az ember testi létezésétől függetlenül isteni lélekként létezik. Ettől eltekintve a belső tapasztalat csak az élet minőségét és az élet átélésének intenzitását javítja, de nem nyújt számodra többlettudást arról, hogy mi van ezen túl.

Valószínűleg sokan elutasítják a jóga átértékelését és kritikáját, mert egy nyugatitól származik, aki ebből következően szerintük nem is láthatja át, hogy miről beszél. Halljuk hát, mit mondott pár hozzáértő indiai szakteknintély! Ófelsége, az elhunyt barodai maharadzsa, aki híres volt arról, hogy gyakran volt együtt és támogatta a legtanultabb indiai tudósokat, filozófusokat és jógikat, ezt mondta a harmadik indiai filozófiai kongresszuson adott bevezető beszédében, amelyet Bombayben tartottak 1927-ben. „A jóga rendszere egy olyan gyakorlati útmutató, amely előkészíti a magasabb tudás befogadását... amire a jóga rendszere megtaníthat minket, az nem más, mint hogy a fantáziától és mágiától megtisztítva és elkülönülve előkészüljünk a valódi filozófiai tudás megszerzésére.” Ugyanezen a kongresszuson az esemény elnöke Sir S. Rádhakrisnan nem habozott kijelenteni, hogy „az indiai hagyományok a filozófia művelését teszik az *első helyre*.”

Nem csak a jelenkori körülmények és az aszámok mai helyzete miatt kell ezekkel a problémákkal foglalkoznunk, hiszen már a középkorban is ismertek voltak ezek a hibák és fellelhetők az akkori misztikusok írásaiban is. Suso, Tauler, Guyon, Szent Teréz, Keresztes Szent János, Ramakrisna és mások szintén szembesültek azokkal a szomorú következményekkel, amelyekkel nekem is szembesülnöm kellett, és írásaikban ők is éles kritikákkal illették kortársaikat ezek miatt. Az egyik legkiemelkedőbb és legelőrehaladottabb középkori misztikus, John Ruysbroeck maró kritikával illette misztikustársait hiányosságaik miatt. Súlyos szavakkal illette azokat, akik összetévesztették a lustaságot a meditáció szentségével és azokat is, akik minden megérzést, belső impulzust isteni eredetűnek gondoltak. (Érdeemes elolvasni E. Underhill *Miszticizmus* című könyvét, melynek 335. oldalán Madame Guyon kritikáját olvashatjuk a misztikusok vízióiról.) A spanyol Keresztes Szent János pedig ezt írta: „Ostoba dolog azt gondolni, hogy Isten elhagyott minket, amikor a spirituális tapasztaltok öröme és édes íze odavész, és éppúgy hiba azt képzelni, hogy pusz-

tán azért, mert ezt az örömtelt állapotot éljük át, az egyben azt is jelenti, hogy megtaláltuk Istent."

Négy évszázaddal ezelőtt egy másik spanyol misztikus is felismerte az effajta attitűd mögötti kifinomult egoizmust. Alcantarai Szent Pedro volt ő, aki azt írta, hogy az ilyen spirituális örömeinkben elmerülök „sokkal inkább önmagukat szeretik, mint Istent”. Még sok igen magasra jutott misztikus sem mentes ettől a spirituális önzéstől. Leírhatatlan, elmondhatatlan ekstázisaik csodás örömeikkel becsapják őket, ezek után ugyanis semmi kedvük a külvilág problémáival foglalkozniuk. Ez gyakran saját hibájukon kívül következik be, mert a meditáció sikere együtt jár a leírhatatlan örömmel, amit könnyen a keresés végének hisznek. S valóban, igen sok misztikus keresésnek ez a végét is jelenti, ám a valódi keresésnek ez csak az eleje! Csak a legbölcsebb és legelőrehaladottabb misztikusok voltak képesek megérteni ezeknek a tapasztalatoknak a valós helyét. Buddha például olyan pontosan látta ezt a veszélyt, hogy kifejezetten figyelmeztette tanítványait, hogy a meditáció négy fokozata közül egynél se álljanak meg, ahol, mint mondta, könnyen azt hihetnék, hogy a célt elérték. Srí Rámakrisna, az elismert bengáli jógi is látta ezt a problémát. Egyszer azt mondta egyik tanítványának: „A misztikus ekstázis nem a végső cél”. Szigorúan megróttá híres tanítványát, Szvámi Vivekanandát, a szerzetest, amikor az így válaszolt mestere ama kérdésére, hogy mit tart az ideális életformának: „Meditatív transzban tölteni az időt.” Mire a mester indulatosan kitört: „Hogyan lehetsz ilyen szűk látókörű? Juss túl a transzon, sokkal nagyobb dolgok is vannak!”

A misztikus magasabb síkon van, mint az okkultista vagy a pszichikus jelenségekkel foglalkozó. Az okkultizmus, teozófia és pszichikus jelenségek különböző rendszerei mind kívül esnek az ember valódi Énjén, s így elvonják őt az egyenes és szűk ösvénytől. Ugyanakkor ezek is hasznosak és szükségesek lehetnek az egoisztikusoknak és túl intellektuális típusoknak, akik nem tudnak azonnal a valódi igazság magaslataira emelkedni. Minden - ideértve a modern és ősi okkult rendszerek tudását és gyakorlatait -, ami elvonja az ember figyelmét a valódi spiritualitástól, az eltávolít az igazi ösvénytől. Csak amikor minden objektum és gondolat eltűnt a szubjektumban, az énben, a látóban, csak akkor valósíthatja meg az ember magasabb feladatát. Minden más csak elvonja figyelmét a magasabb igazságtól, így hát magam is feladtam az okkultizmus gyakorlatát és tanulmányozását. Nem nagy örömmel tettem ezt, mert az általa ígért erők nem megvetendőek. Ugyanakkor felismerem, hogy múltam tele van hibákkal és tévedésekkel. Azt hittem, hogy a természet pszichikus és titokzatos oldalának minél szélesebb személyes tapasztalatai közelebb vihetnek az igazsághoz. A való-

ság azonban az, hogy csak eltávolítottak tőle. Egykor* a hatalmas öröm és az elmélyült számádhí állapotát élvezhettem, s felvillant előttem az igazság, ám sajnálatos módon ezután teozófusokkal és más hasonszőrűekkel hozott össze a sors, akik valódi belső boldogságomat intellektuális rendszerekkel és elméletekkel helyettesítették, s időmet ezután az ezekről szóló elmélkedéssel töltöttem. Sajnos túl fiatal és túl zöldfülű voltam, hogy megértsem, mi történik velem. A végtelen öröm érzése hamarosan eltűnt, a számádhíállapotok sem tértek vissza, s a Véges partjaira kerültem számkivettként, boldogtalan és problémákkal teli emberi roncsként. Semmiféle csodálatos jövőbeli beavatás ígérete nem készíthet arra, hogy olyan guruk kezébe adjam az életem, akik nem képesek vagy nem hajlandók bepillantást engedni abba az isteni tudatosságba, amellyel állításuk szerint rendelkeznek. Nem követek olyan utat, amely a sivatagba vezet, ahol nincs remény, értelem és szerencse.

Ha valaki naponta hat órát medítál - mint néhányan az általam ismert emberek közül - ám képtelen más, vele kapcsolatba kerülő emberek jellemét helyesen felmérni, akkor eléggé hihetetlen, hogy a végtelenül távolabbi, megfoghatatlan és kimondhatatlan Transzcendentális Valóságot megértené.

Jobb s nem rosszabb lesz az ember, ha tudományos módszerekkel közelíti meg saját misztikus gyakorlatait, ha mély ismeretekkel rendelkezik más kultúrák, országok miszticizmusáról, ha megismeri a pszichológiát és a világ gyakorlatias oldalát. Jobb s nem rosszabb lesz, ha előre, elméletben felkészül rá, s megérti, hogy a szentek szentjén hogyan vezet majd útja lépésről lépésre.

Ha nem létezne más, csak a dolgokról alkotott ideáink, és ha lehetetlen lenne az általuk felállított határokat átlépni, akkor nem fedezhetnénk fel mást, mint saját képzeleteinket és koncepcióinkat. Ebben az esetben minden szent és isteni értelmetlen, érthetetlen és értéktelen lenne. Ám a misztikus tapasztalat arról árulkodik, hogy létezik egy világ a gondolatokon túl, egy valóság az ideákon túl.

Brunton kamaszkorában saját elmondása szerint többször került a legmélyebb transzállapotba. számádhíba. ám később ezek a jelenségek megszűntek, és nem is tértek vissza a Ráman Maharisivel való találkozásáig - *a fordító*.

Minél többet utazom az élők világában és tanulmányozom a halottak tapasztalatait, annál inkább meggyőződök arról, hogy a misztikus erők, a vallásos áhítat, az intellektuális fejlettség és a szigorú aszkézis egyike sem ér annyit, mint a nemes személyiség. Ma már nem csodálok egy embert azért, mert húsz évet szánt a jóga gyakorlására vagy metafizikai tanulmányokra. Sokkal inkább tudom azért csodálni, mert számalommal teli, toleráns, egyenes és megbízható.

Ha azok, akik eddig hitüket s bizodalimukat a hagyományos jógamódszerekbe vetették, most ugyanazzal a lelkesedéssel az itt prezentált magasabb tanítás felé fordulnak, az nem jelenti azt, hogy a korábbi tapasztalataikból bármit is fel kellene adniuk; ezt a tudást kell tovább bővíteniük. Igazságtalan és hibás az a kritika is, miszerint én bárkit arra buzdítanék, hogy hagyjon fel a meditáció gyakorlásával. Valójában nem erre van szükség, hanem arra, hogy a meditációt megtisztítsuk, és azokat a jógatapasztalatokat, amelyek nem általánosak és alapvetők, hanem másodrendűek és csak esetenként fontosak, kiiktassuk. De a meditáció gyakorlását továbbra is folytatnunk kell, mert e nélkül a Végsőt soha nem érhetjük el. Fontos azonban, hogy a helyes mederbe tereljük. Nem kell lenézni a jóga alsóbb ösvényeit, de fel kell ismerni, hogy csak bizonyos helyzetben és fejlettségi fokon állóknak hasznosak, s nem általában véve. Helyük továbbra is megmarad, az ultramisztikus gyakorlatok felé vivő bevezető szakaszként, de e kettőt nem szabad összetévesztenünk.

A szokásos jógamódszerek az elcsendesült állapotot az öt érzéktől való visszavonulással érik el. Ám a láthatatlan, születésünk előttről származó tendenciák, amelyek ezeknek az érzékeknek a rejtett okai, fennmaradnak. A jógi nem képes elfordulni tőlük, mert a figyelmét a *test* kiürítésére irányítja. Így az általa elért transzállapot csak időleges, az érzékek *kifelé fordulásának* pillanatnyi szünete. A valódi, *belső* okok, melyek időtlen idők óta mentális energiacsírként léteznek és fejlődnek, fennmaradnak. Ha nem látja át pontosan, hogy a külső érzékek és érzéktapasztalatok belső, mentális forrásból táplálkoznak, s csak azok kivételései, akkor a jógi csak áltatja magát azzal, ha azt hiszi, hogy legyőzte őket.

Amíg a misztikus nem képes intellektuálisan jól működni, addig hogyan várhatná el, hogy jól működjön abban a tartományban, amely túl van az intellektuson?

Bármennyire fontos is spirituális éniük keresése, bármennyire felemelő a békés, vágymentes állapot, amit elérhetünk, ez önmagában nem elegendő. Két fontos tényező is hiányzik. Az első a tudás, a második a szájalom. Az előbbi pontosan megmutatná, hogy a teljességre törekvő emberi létezésben milyen helyet foglal el ennek az állapotnak az elérése, az utóbbi pedig a társadalomban való létezéssel hozza ugyanezt aktív és helyes kapcsolatba. Amíg ezeknek híján vagyunk, addig csak részlegesen érthetjük meg ezt az állapotot, és az csak negatívan hatolhat másokra. Az ilyen ember mások szenvedésével nem törődve tartja fenn a saját békéjét.

Az a misztikus, aki múltó eksztázisokba merülve borítja fel saját egyensúlyát, mély depressziós hullámokkal fog fizetni érte. Már önmagában ez is figyelemre méltó, de még nem minden. Ha nincs olyan racionálisan felépített metafizikai alap, amelynek fényében folyamatosan és stabilan ellenőrizhetjük intuitív megfigyeléseinket, akkor könnyen megtörténhet, hogy egyik évben ezt, a másik évben pedig azt sugalmazzanak ezek az intuíciók - akár a korábbiak szöges ellentétét is. Ám ennek az alapnak tudományosnak, s nem pusztán spekulatív metafizikán állónak kell lennie, ami azt jelenti, hogy vitathatatlanak kell lennie, s nem csak a kritikus intelligencia által gyűjtött tényeken, hanem éppúgy az intuíción, s legfőképpen a belső megfigyelésen kell alapulnia. Ilyen rendszert csak az igazság metafizikája tud prezentálni.

Amikor az egész világ nap mint nap a szemed előtt van, hogyan mered elutasítani, a Sátán eszközének beállítani, amely csak arra szolgál hogy csapdába csaljon és elemésszen? A világ természetét is meg kell vizsgálnunk éppúgy, ahogyan az ént is, amely ezt a világot szemléli. Hogyan is szerezhetnék meg a Mindenségről szóló teljes tudást az aszkéták, amikor oly nagy részét feladták? A világ feladása nem vezet a Valósághoz, csak az elme békéjéhez. Azok, akik intellektuálisan nem fejlettek, nem elég értelmesek, a miszticizmus és a jóga felé fordulnak, ám az érett és fejlett elmék inkább az igazság keresését kultiválják. Ez egyben azt is jelenti, hogy a guruk nem avatják be idő előtt ebbe a tudásba tanítványaikat. Először is magas szintre kell elméjüket és egójukat fejleszteni, s csak ez után tanulhatnak meg lemondani arról, amit oly sok erőfeszítéssel fejlesztettek magas fokra. Ez az evolúció: habár az igazságot elméletileg itt és most el lehet érni, gyakorlatilag azonban csak hosszú és nehéz fejlődési folyamat végén következik ez be, amikor az ember teljes lényé magasan fejletté vált s készen áll befogadni a legnagyobb ajándékot.

A misztikusnak három fontos és egymást követő célja lehet. Az első, hogy megérezze Önvalója, isteni lelke tudatosságának szélét, auráját. A legtöbb misztikus a felfedezés emocionális izgalmától túlfűtött állapotba kerül, s itt meg is áll. A második, hogy behatoljon ebbe a nyugodt központba, és a transz alatt átélje a teljes és tökéletes üresség érzékélményes és anyagtalan esszenciáját. Az intelligensebb és magasabb rendű misztikusok - akik számban természetszerűen jóval kevesebben vannak - nem nyugszanak, amíg ezt el nem érik. Ez az a tapasztalat - a világ eltűnésének, semmisségének tapasztalata -, amire a legtöbb indiai jógiai metafizikáját alapozza, miszerint az univerzum pusztán illúzió. A közönséges jógik számára ez a csúcspont, amin nem lehet túljutni, s egyben az emberi létezés célja. Ám a transzállapot csak időleges, nem tarthat örökké. Hogyan lehetne a mentális önabsztrakció - amely időleges csak, bármilyen hosszú is legyen - az emberiség végső célja? Éppen ez az a probléma, amit *A jóga titkos tanításai* című könyvemben felhoztam. Minden efféle elmélet csak azt mutatja, hogy még ezeknek a misztikusoknak is megvannak a saját korlátaik, bármilyen csodálatra méltó a transzállapotba való belépésre és annak fenntartására való képességük.

A misztikusok harmadik célja nem más, mint hogy a valódi ént, az alapvető ürességet és a megnyilvánult univerzumot harmonikus, egységes tapasztalatba hozzák az ébrenléti időszakban. Ez a filozófiai miszticizmus. Mivel maga az eredmény is komplex és teljes, ezért a hozzá vezető út is nagyon összetett és teljes embert igényel. A misztikusok életútjának és gyakorlatainak gondos vizsgálata azt mutatja, hogy ez a három különböző cél létezett mindig is, és ezek valamelyikét követték vallástól, néptől és rassztól függetlenül a misztikusok. Ezért a szokásos misztikusok Önvalóról szóló beszámolója nem teljes, s habár eredeti és valóban átélte, mégsem elégséges. Legtöbbjüknek még át kell esni a legteljesebb tapasztalaton, amit a miszticizmus kínálni tud. Ám ha így határoz, ha nem elégszik meg a tökéletlen és részleges eredményekkel, akkor már nem misztikus lesz. Filozófussá válik.

A sikeres misztikus kapcsolatba kerül saját valódi „Én”-jével. Ám ha ez a kapcsolat a meditációban elért transztól függ, akkor természetszerűen csak időleges lehet. Nem tudja állandósítani ezt a kapcsolatot, amíg nem hajlandó tovább haladni és kapcsolatba kerülni az univerzális Énnel. Különbség van tehát a belső Én és az univerzális Én között, ám ez csak szintbeli eltérés, nem minőségbeli. Nincs alapvető különbség, az utóbbi ugyanis tartalmazza az előbbi.

Az eredendő misztikus ideái: vegyük fel a kapcsolatot spirituális énünkkel. Ez azonban nem elegendő, a keresést ki kell szélesítenünk, s a metafizikai ideált is követnünk kell: vegyük fel a kapcsolatot az univerzummal.

Ma, amikor a világ hatalmas átalakuláson megy keresztül, az értelem minden ellensége és a babona minden pártolója nagy kárt okoz az emberiségnek.

Nagy hiba lenne azt hinni, hogy az aszkézis és a kószáló gondolatok lecsendesítése *okozza* a magasabb tudatállapot megjelenését. Valójában mindezek csak *lehetővé teszik* azt. A vágyak és a nyugtalanság csak akadályok, amelyeket el kell tüntetni az útból, s ez lehetővé teszi, hogy kiderüljön, mik is vagyunk valójában mindezeket túl. Ha azonban csak ennyit teszünk és semmi mást - ez a jóga - akkor csak alacsonyabb rendű eredményeket érhetünk el, sőt gyakran csak időlegeseket. Ha ugyanis nem határozzuk el, hogy gyökerestül kiirtjuk az egót - ezt hívjuk filozófiának -, akkor nem érhetjük el a magasabb rendű, végső transzcendentális állapotot.

A jóga gyakorlat nézőpontjából a jógi fokozatosan egyetlen pontba sűríti tudatosságát, ez a pont először a fejben, később a szívben van. Ennek a szokatlan gyakorlatnak az eredményeképpen nagy béke és öröm érzése tölti el - olyan állapot, mely hétköznapi, megszokott életétől teljesen különbözik. Számára ez a lélek, a mennyek királysága, az Önvaló. Ám *az igazság filozófiájának nézőpontjából* az Önvaló bármiféle egyetlen fizikai pontra történő lokalizációja sem lehetséges, mivel a tér az elmén belül létezik csak, s az elme túl van az itt és ott határain. Az Önvaló és a Tiszta (egységes, egyént nem ismerő) Elme minden testet önmagán belül hordoz, anélkül hogy bármelyik is megérinthetné, elérhetné.

Személy szerint azt gondolom, hogy Gandhi épp olyan önképzett misztikus volt, mint kortársai: Ráman Maharisi, Aurobindo vagy Ramdas. Egész élete és gondolatai, írásai és beszédei, tettei és a haláláig tartó kitartó szolgálat ezt mutatja,

Ő maga azt mondta, hogy érzi a „megfoghatatlan titokzatos erőt, ami mindent átjár” és azt is, hogy „biztosabb az Ő létezésében, mint abban a tényben, hogy én és te itt ülünk ebben a szobában.” Miért van hát mégis az, hogy Gandhi egészen másképpen tekintett a háborúra, mint Srí Aurobindo, habár mindketten az isteni erők által inspirált személyek voltak? A válasz az, hogy Gandhiban

tökéletesen fellelhetjük a szokásos misztikusok hibáit, a spirituális önmegvalósítás elégtelenségét és a filozófiai miszticizmus szükségszerűségét. Kétség nem fér hozzá - bár sokan nem így vélik - hogy valódi szent volt, aki az emberiség igaz szolgálatát választotta. Ám ezt a szolgálatot úgy végezte, hogy egyensúlytalanságot, fanatizmust és a gyakorlatiasság hiányát vitte bele, mint a történelem folyamán számos más szent is. Ez a következtetés lehet, hogy nem tetszik egyeseknek, de elkerülhetetlen. A tökéletes misztikus nem feltétlenül tökéletes lény. Ők is követnek el hibákat.

Edgar Cayce nem misztikus volt, hanem pszichikus. Habár sok érdekes és különös dolgot merített pszichikus tapasztalataiból, hiba lenne mindent, amit elmondott, igaznak gondolni, mert a legtöbb pszichikus könnyen félrevezethető.

A misztikus tapasztalatok nem eredményeznek kozmogóniát, s így nem képesek semmi újat elmondani nekünk az univerzumról vagy Isten univerzummal való kapcsolatáról, habár sok újdonságot, csodálatos örömhírt mondhatnak saját magunkról, az emberről. Ezekben a tapasztalatokban nem az univerzum, hanem az ember az, aki felfedi saját belső rejtelseit.

Egy fontos kérdés merül fel, de alig akad misztikus, aki felismeri ezt, s ennél fogva a választ sem próbálja megtalálni rá. Fel kell tennünk a kérdést, hogy valójában mi történik abban a pillanatban, amikor a meditáló legnagyobb erőfeszítései révén úgy legyűri a gondolatokat, hogy azok eltűnnek látszanak? Valóban egy magasabb dimenzióba lép be, ahogy azt képzeletben? Valóban felfedi magát a rejtett valóság? Vajon ez az örömmámorban úszó ekstázis vagy elcsendesült, békés állapot áthelyezi-e spirituális központunkat a halandó étellel való foglalatosság felől az öröklét, a látszatoktól a végső valóság felé? Sok misztikus azt gondolja, hogy a gondolatok pusztán elnyomása az önabszorpció állapotában elegendő. A világot ilyenkor elfelejtjük, annak minden gondjával, bajával együtt. Ez az állapot nem másból ered, mint a gondolatok működésének és megjelenésének extrém lelassításából, amely azzal jár, hogy extrém módon csökken az ember saját személyiségére, gondjaira, problémáira irányuló figyelem éppúgy, ahogy a világra irányuló figyelem is majdhogynem eltűnik annak állandó igényeivel együtt. Így ez nem más, mint az emberi terhektől (legyen az fájdalom vagy öröm, ugyanis ebben az esetben nincs különbség e kettő között), a külvilágtól és a gondolatfolyam fenntartására való folytonos erőfeszítéstől való teljes megszabadulás. Ennek eredménye csodálatos könnyűség és béke.

Ám a békesség érzése önmagában nem garantálja az igazság elérését, habár a béke valóban egyik jele. Ám a békének is fokozatai vannak, kezdve a kripták negatív csendjétől egészen a bölcs pozitív, elme feletti uralmáig. A gondolatok megállítása a transzcendentális állapot küszöbére juttat, de nem tovább. Amikor azt írtam a *Jóga titkos tanításai* című könyvem 309. oldalán (brit kiadás), hogy a misztikus csak a valóság látszatáig jut, akkor az érzellemmel telített víziókra és ekstázisokra céloztam. Ha azonban a misztikus látomások nélküli nyugodt állapotban tudja ezt megvalósítani, akkor az az önvaló, és megérinti az ürességet, ahol nincsenek formák és gondolatok. Ekkor a misztikus a valóságot érinti meg. Ezt elismerem, ám mégis: még ez az állapot is kevés, mert ez a tapasztalat, amely a transzban történik meg, csak átmeneti, nem állandó. Szükséges, hogy metafizikai belső meglátásra tegyünk szert, amely garantálja az állandóságot.

A fejlett misztikusnak szüksége lenne az önmagában rejlő gondolkodóra, de elhanyagolja azt éppúgy, ahogy a gondolkodónak is szüksége lenne a misztikusra, de elhanyagolja. Nem elegendő pusztán misztikus érzésekkel felfedezni az igazságot, metafizikai gondolkodással is el kell érnünk. Ekkor a lehetetlen célok hajszolása és a hibalehetőség, hogy a pusztán visszatükröződést össze tévesszük magával a valósággal, eltűnik. Az igazság nem sérülhet az emberi értelem és kísérletező kedv aktív jelenlététől, csak a helytelen és kiegyensúlyozatlan tevékenységtől. Abban a pillanatban, hogy a misztikus megpróbálja átadni tapasztalatát másoknak, abban a pillanatban, hogy a transzállapotból, ekstázisból, ihletett állapotból kilép, el kell kezdenie kielemezni a vele történeteket. Ha nem rendelkezik a kellően elfogulatlan, tudományos és precíz intellektuális felkészültséggel, akkor hamisan, elégtelenül és bizonyos szempontból nem kellően hatékonyan fogja átadni. Leggyakrabban sajnos éppen ez történik, ugyanis az intellektualitás iránti megvetés az egyik leggyakoribb oka annak, hogy valaki a miszticizmus felé fordul. Kellő intellektuális felkészültség nélkül a kereső képtelen lesz felismerni saját tapasztalatainak valódi jelentőségét s képtelen lesz saját véleményeinek helyességét ellenőrizni, míg ha rendelkezik ezzel a háttérrel, akkor képes bármilyen tapasztalatot vagy véleményt megvizsgálni egy szisztematikus, jól felépített világkép tükrében. Elméleteinek homályossága, gondolkodásának lazasága, a tények összekeverése és előítéletes világkép: mindezek oda vezetnek, hogy az átlagos misztikus sem saját belső tapasztalatait, sem mások okkult eredményeit nem érti meg jól. Különbséget kell tennünk a túlaradó érzelmek és a mély szeretet közt. Azok, akik az első állapotban vannak, lenéznek bármely más ösvényt, mint az áhítatos-vallásos út. Ám ha valóban szeretjük az istenit, akkor nem szabad

lemondanunk arról, hogy mindent, amit lehet, megtanulunk róla. Ez pedig azt jelenti, hogy nem szabad elfordulni a metafizika tanulmányozásától, bármilyen bonyolult és különös is az.

Óvakodj a kultuszoktól, szektáktól és túlzott állításaiktól. A számtalan irányzat csak elfedi a differenciálatlan valóságot.

Minden vallásos foglalatosság könnyen vezethet a képmutatáshoz, és ez sem kivétel. A huszadik századi misztikusok gyakran ájtatos impostorok, akik visszaélnek tudatlan követőik hiszékenységével. Vannak azonban köztük - bár nem sokan - nemes, tiszta emberek, akik komolyan küzdenek azért, hogy elérjék az emberfeletti bölcsességet, melyet a miszticizmus kínál követőinek.

Az Új Gondolat, Egység, Keresztény Tudomány és különösen a dr. Peale-féle „pozitív gondolkodás hatalma” - mindezek a világi boldogságot hirdető spirituális tanítások hibát követnek el. Az Isten alkotta világról szóló tanításaikban ugyanis nincs helye a fájdalomnak, sajnálatnak, a gonosz erőinek és balsorsnak. Egyáltalán nincsenek tudatában annak a hatalmas igazságnak, amelyet *minden* nagy próféta hangoztatott, hogy az isteni akaratból kifolyólag életünk a jó és a rossz szerencse, egészség, események, helyzetek keveréke, s hogy a szenvedés azért van a világban, nehogy az ember túlságosan elteljen, s elégedett legyen az érzéki tapasztalatokkal. Az emberek legszívesebben csak a tapasztalás kellemes oldalát keresnék. Ha ezt megengednék nekik, akkor nem lenne lehetőségük megtanulni mindazt az értékes és szükséges leckét, amelyet a tapasztalatok kellemetlen oldalai biztosítanak, s így meg lennének fosztva a lehetőségtől, hogy valaha is megismerjék a teljes spirituális igazságot. Az ego ennek a korlátolt tanításnak a forrása, s csak egyre vágyik, hogy elmerülhessen az élvezetekbe, ahelyett hogy feladná magát. Éppen ez az, amiért ezek a kultuszok oly vonzókat óvatlan követőik számára. Ezek az irányzatok továbbra is a személyes ego rabságában, vágyaihoz láncolva tartják az embert. Természetesen ebben az esetben az ego a spiritualitás maszkja mögé bújik.

Mivel minden dolog az eredeti forrásból származik, ezért bármit, amire szükségem van, közvetlenül megkaphatok tőle, ha kellő harmóniába kerülök a forrással, s ebben az állapotban is maradok. Ezeknek az igazság rejtezik a szekták tévedése mögött. Ahhoz ugyanis, hogy ilyen harmóniába kerüljek, nem elég

kimondanom e szavakat vagy erre gondolni. Nem kisebb dologról van szó, mint az ego legyőzéséről, s ezt a folyamatot nevezzük keresésnek. Ezeknek a kultuszoknak vajon hány követője értette ezt meg, a vágyakra vonatkozó minden következményével együtt? Hányan próbáltak meg felülkerekedni az egón? Ha nem sikerült megérteniük és alkalmazniuk az isteni törvényt, mely ezeket az eseményeket kormányozza, akkor vajon az isteni erőnek miért kellene minden füttyentésükre készen állva kielégíteni minden kívánságukat? Ha nem próbálták meg sikerrel legyúrni állati természetüket, s a tudatosságukat nem próbálták mély koncentrációval tudatuk központjába lehorgonyozni - ahogy a keresés folyamán az szükséges - vajon nem arcátlanság-e arra számítaniuk, hogy hangjuk elérje ezt a hatalmas erőt?

A VALLÁSOSSÁG IRÁNTI IGÉNY

*Eredete - Felismerése - Megnyilvánulásai -
Tradicionalis és kevésbé ismert vallások - Kapcsolata a filozófiával*

Egészen biztosan szükségünk van a vallásra, de csak úgy, ha megtisztítjuk a babonáktól.

A keresők szükségszerűen zarándokká válnak, akik a Szent Városba vezető utat keresik. Lehetsz metafizikus vagy misztikus, mély gondolkodó vagy műkedvelő orientalista, ám nem haladhatsz utadon az egyszerűséggel és szerénységgel teli vallásos tisztelet érzése nélkül.

Csak annak van teljes joga Istenről beszélni, aki *ismeri* Istent, nem csak a róla való elképzeléseket, fantáziákat, képzelgéseket és hiteket. Csak annak kellene írnia a lélekről, annak erejéről, békéjéről és bölcsességéről, aki minden pillanatban abban él. Mivel azonban az ilyen emberek túl kevesen vannak, s nehezen is találhatók meg, az emberiség kénytelen volt kevesebbel beérni. Gyenge, esendő halandókkal, akik árnyképekbe kapaszkodnak. Ezért van az, hogy a különböző vallások követői nem értenek egyet, harcolnak, vitatkoznak, és üldözik a különbözőket mind saját vallásukban, mind azon kívül.

Igazságtalan lenne a vallásban rejlő Igazságokat megtagadni csak azért, hogy bemutathassuk a benne rejlő babonákat, vagy lenézni az emberi boldogulásra tett erőfeszítéseit csak azért, hogy rámutathassunk, bizonyos időszakokban hogyan Üldözték a más hitűeket.

Vallásunk templomokban való nyilvános mutogatása nem minden személyiségtípusnak felel meg. Vannak, akik csak csendes magányukban tudják a legszentebb érzéseket megtalálni. Akik az előbbi csoportba tartoznak, nem szabadna, hogy saját akaratukat megpróbálják másokra erőltetni. Akik pedig

a második csoportban vannak, nem szabad, hogy megvessék azokat, akik a tradicionális templomba járást részesítik előnyben. Való igaz, hogy e két csoport általában nehezen érti csak meg egymást, pedig az egymás iránti tolerancia mindkét részről csak azt jeleznél, hogy személyes vallásos érzéseik valódiak.

A szkeptikus, az antropológus és a Bertrand Russel-féle filozófus azt mondja, hogy a primitív embert megrémisztette a természet hatalmas, pusztító ereje, és megpróbálta kiengesztelni azokat vagy megszemélyesített formájukat imával és különböző vallási gyakorlatokkal - így született a vallás. Továbbá azt is mondják, hogy a civilizált ember, miután bizonyos fokú uralomra tett szert a természeti erők fölött, sokkal kevésbé szorul rá a vallásosságra. Ez hibás nézet. A vallásokat olyan bölcsek teremtették, akik azt látták, hogy előkészítő oktatásra van szüksége az emberiségnek, hogy később befogadhassák a tudomány és filozófia magasabb igazságait.

Az alapító hátrahagyott bizonyos erőket, melyek felelősek minden egyes vallás széles körű elterjedéséért. Emiatt az elv miatt tudtak a nagy világvallások oly gyorsan elterjedni, s olyan eredménnyel jártak, hogy együtt mondhatjuk Origenésszel: „Ez a munka minden emberi teljesítményen túl van.” A nagy vallásalapítókat, az emberi nem olyan megmentőit, mint Jézus és Buddha, az isteni erők eszközének kell tartanunk. Az a személyes erőközpont, amelyet mindegyikük maga után hagyott, még jóval testi haláluk után is fennmaradt, és segített azokon, akik bíztak benne, de később fokozatosan gyengül, és el is tűnik, mihelyst a történelem által rá kiszabott időszak lejárt. Nincs olyan szervezett vallás, amely eredeti formáját sokáig meg tudná őrizni. Az ókor nagy vallásai mind eltűntek, pedig ezek alapítói sem hétköznapi emberek voltak. A lét és gondolat magasabb síkján működtek, s maguk is emberfeletti létsíkokról jöttek. Habár ez kivételessé teszi őket, mégsem istenek ők, s nem élhetünk a múltban csak emiatt olyan hitekhez ragaszkodva, melyek szép lassan eltűnnek. Minden visszaesés és bukdácsolás ellenére az emberiség intellektuális korszakba érkezett, s ez az egyik oka, hogy miért van szükség új tanítókra, s miért kell saját, a kornak megfelelő bölcseit felmutatnia. Az eljövendő korszakban ugyanis nem számíthatunk rá, hogy olyan isteni lények érkezzenek bolygónkra, mint a két korábban említett. Nem lesznek újabb messiások, csak azok, akiket saját fajtánk termel ki.

Az emberi faj belső fejlődésének első lépése jellemzően a helyes cselekvés, amely alatt a felelősség és a szolgálat értendő. A második fokozatban feltűnik a vallásos imádat. Ez a magasabb erő imádatát, a morális javulásra való törekvést és az áldozást foglalja magában. A harmadik fázis a miszticizmusé, és a meditációs gyakorlatokat foglalja magában, hogy mélyebb kapcsolat létesüljön a magasabb erővel. A negyedik fokozatban megjelenik az igazság megértése és a valóság megismerése iránti igény. Ennek a fokozatnak a legvégén találhatjuk a bölcsét, aki magában egyesíti a civilizált és művelt, a vallásos és misztikus embert, és a filozófust.

Minden vallásra leselkedő legnagyobb veszély és a vallás hanyatlásának kezdete is az a pillanat, amikor a szimbólumokat a mögöttük rejlő valóság helyett önmagukban kezdik tisztelni, és amikor a közösségi eseményeken való megjelenés váltja fel az egyéni fejlődésre való törekvést.

Mindenkinek van valamiféle hite, még annak is, akinek a hitvallása a szkepticizmus.

Helyes az, ha egy szent célokra használt épületet nem használunk másra és nem engedünk világi tevékenységet folytatni benne.

A relikviák közszemlére tétele, szentélyek építése, festmények, szobrok alkotása, szekták, közösségek alapítása egy szent vagy próféta nevében hasznos lehet azok számára, kik hosszú idővel a halála után élnek. Mély nyomot hagyhatnak a szent cselekedetei elméjünkben, és talán inspirálhatják őket arra, hogy saját fejlődésüket is hasonló útra tereljék, s amellet ki is tartsanak.

Néhány öreg, rózsablakos templomot az áhítat olyan légköre hat át, hogy ösztönösen térdre zuhanunk és áhítatos imába mélyülünk, emlékezve arra, hogy mi magunk semmik vagyunk, s minden, ami van, Istentől adatott.

Az Isten Elme, s akik Őt imádják, mentálisan kell, hogy ezt megtegyék. A fizetett alkalmazottak által celebrált hivalkodó szertartások jók arra, hogy az embereket érzelmileg kielégítsék, de nem teszik lehetővé, hogy Istent imádják. Egy épület

akkor válik szent templommá, ha a monoton, automatikus ismétetések és a színpadi alakítások eltűnnek belőle, s olyan helyé válik, ahol a látogatók zavar-talan csendben befelé fordulhatnak, kapcsolatba lépve elméjük legmélyével.

Azok, akik azt hiszik, hogy bizonyos vallások rituáléiban részt véve teljesítették vallási feladataikat, nagyon komoly tévedésben vannak. Megszentségtelenítik a vallás fogalmát, amikor ilyen silány tartalmat adnak egy ilyen nemes szónak. A vallás fejlődése oda jutott, hogy míg az ősidőkben az oltáron *magukon kívül* áldozták fel az állatokat, a modern embernek *önmagán belül* kell feláldoznia az állatot. A vallás külsőségei nem azonosak a vallással. Jézus azt tanácsolta egy megtértnek, hogy „lélekben és igazságban”, azaz *belülről* imádjon. Az imád-ság két formája - a külső és belső - nincsen egy szinten. Az egyik magasabb a másikonál.

Az ellentét azok között, akik azt gondolják, hogy a külsőségek elengedhetet-lenek, és azok között, akik úgy hiszik, hogy azok jelentéktelenek, rendszerint figyelmen kívül hagy négy igazságot, amelyek ha megértjük őket, feloldják az ellentétet - feleslegessé és értelmetlenné téve azt. Az első fontos tényező az, hogy bármilyen módszer, amely azt célozza, hogy az igazságot a tömegek körében szokásos intelligencia korlátai közé szorítsa, *ezeknek a tömegeknek* hasznos. Az egyik ilyen módszer a különböző rituálék művészi szimbolizmusa. A második: a puritánok által bálványimádásnak minősített cselekedetek meg-ismétlődnek a saját maguk, azaz a puritánok által kialakított mentális képek és korlátok vagy az Istenről szóló gondolatok, beszédek és irodalom antropomor-fizmusában*. A harmadik igazság az, hogy a puritánok nyilvánvalóan magasabb intellektuális szinten vannak, mint a rituálékat követők, s a fizikai imádatnak előbb-utóbb helyet kell adnia a metafizikai imádatnak. A negyedik igazság pedig az, hogy mivel mindkét módszer segít bizonyos embercsoportoknak, követőik nem szabad, hogy másokra is ráerőltessék a saját útjukat, akik számára az nem feltétlenül megfelelő. Az emberi elmék különböző fejlettségi fokon vannak, ezt nem szabad soha elfelejtenünk. Hiba lenne, ha a rituálékat követő megpróbálná a puritánt akadályozni, akinek már nincs szüksége a fizikai képekre és szertar-tásokra, de éppígy az utóbbinak is toleránsnak kell lennie, mert akik a rituálék

* Azaz, a bálványimádás - amely nem más, mint a megfoghatatlan, elgondolhatatlan, megra-gadhatatlan Isteni megfogható, tapintható, elgondolható fizikai, képi formákra való leképzése - ebben az esetben ugyanúgy folytatódik, de nem a fizikai, hanem a mentális szinten. A puritá-nok ebben az esetben azok, akik a bálványimádást, a fizikai megszemélyesítést, megjelenítést elvetik - *a fordító*.

szintjén vannak, azok számára még nyilvánvalóan van mit tanulni a szertartások és képi szimbólumok szintjén.

Az a mód, ahogy néhány ember lesilányította, meghamisította, elanyagiasította és kihasználta az intézményesített vallásosság segítségével a próféták üzeneteit és küldetését, csak arról árulkodik, hogy mifélek ezek az emberek. Nem szabadna rájuk bízni azt a hatalmat, amelyet az intézményesített vallás jelent. A vallás biztonságosabb és egészségesebb is, ha szabadon és szervezetlenül fejlődhet, és ihletett emberek spontán kifejeződése marad. Magánügyünk ez, s mindig képmutatásba fullad, ha közügygé tesszük. Az az igazság, hogy a spiritualitást nem lehet szervezett formába terelni. Személyes ügy, saját felfedezőutunk ez, s nem a tömegek együtt érzése.

Helyes, hogy a legfontosabb katedrálisok, templomok és mecsetek nagyra törő tervek alapján épülnek, mert grandiózusságuk mély hatást gyakorolhat azokra, akik betérnek imádkozni, és egyben kimutatja az építők hitét is. Ezek az épületek nem csak a vallásos hit fontosságát, nagyságát és jelentőségét fejezik ki, de elősegítik azt az alázatot is, amellyel a vallást meg kell közelítenünk.

Sok ember úgy meditált az Istenről alkotott képen, hogy végül a képpel, s nem Istennel váltak egyé, megtévesztve önmagukat. A kép, a mentális koncepció nem egyenlő a valósággal.

Egyetlen egyház sem tarthatja meg kezdeti spiritualitását, ha nem tartja meg politikai függetlenségét. Ez utóbbit azonban nem teheti meg, ha elfogadja, hogy más egyházak fölé kerülve államvallássá legyen. Nem az orosz ateizmus, hanem az orosz ortodox egyház vezetője, a néhai Segius pátriárka, moszkvai metropolita ismerte el, hogy az államegyház bolsevikok által történő szétverése valójában „visszatérés volt az apostoli időkhöz, amikor az egyház és szolgálói fizetség és megélhetés reménye nélkül s azt el nem is várva tették a dolgukat”. Saját szavai voltak ezek.

Akik azt gondolják, hogy csak azért, mert egy bizonyos tárggyal kapcsolatban valamilyen állítás található egy szent iratban, az már egyből minden kérdést megold - csak magukat csapják be. Arra a kétségtelen tényre alapozzák két-

ségbe vonható állításait, hogy az ősi bölcsek tudták, miről beszélnek, azt azonban nem veszik figyelembe, hogy követőik már gyakran nem tudták. Nem tudják, hogy a különböző írásokat később módosították, átírták vagy babonás állításokkal csavarták ki tartalmukat, s ezért nem mindig megbízhatók. Ám még ha azok lennének is, az emberi elmének mindig szabadnak és elfogulatlanak kell maradnia, ha meg akarja találni az igazságot.

Amikor a vallás azonosítja magát egy egyházi szervezettel és megszűnik személyes megtapasztalás jellege, akkor önmaga ellenségévé válik. A történelem többször bebizonyította, hogy az intézményesülés mindig megrontotta a vallás tisztaságát.

A történelem apró érdekessége, hogy nem messze Rómától, a dombok között, 3000 éve Orfeusz temploma állt. Itt celebrálták az orfeuszi misztériumokat, és itt terjesztették az orfeuszi tanításokat, amelyek tartalmazták többek között az újjászületést, a húsmentes étrendet, a keresést és a belső valóságot. Nagy kérdés, hogy a két, később ezen a tájon megjelent vallás jobb üzenetet hozott-e a világnak.

Ha egy vallás megpróbálja a mi tudással, tanítással, tudománnyal és tényekkel teli világunkban fenntartani az allegorikus, szimbolikus és gyermeki elmékre szabott korai mítoszokat, akkor az emberek úgy fogják érezni, hogy becsapják őket, s eltávolodnak még a valós és eredeti hittételektől is, feladva vallásukat. Ám ha a vallási vezetők eléggé bátrak lennének korunkhoz igazítani krédójukat, elmagyarázván, hogy miért van szükség a változásokra, akkor megmaradhatna az emberek hite.

Ki kell mondani, még ha nyersen is hangzik, hogy a nyugati és közel-keleti világ történelme sokkal jobban alakult volna, ha a kereszténység igazabb gyökerei okán erősebb lenne, ha Szent Pál soha nem tér meg, s megmarad zsidónak. A damaszkuszi úton történt - egyébként valódi - látomását ugyanis teljesen félreértette. Teljesen személyes jellegű parancs volt: ne üldözze a keresztényeket, ám ő sokkal tovább ment és egy új világvallás alapjait rakta le, a hangsúlyokat a jézusi irányról (a mennyek királysága bennünk van) magára Jézusra helyezte, a Krisztus-tudatosságban való hitről a megfeszített testben való hitre.

Vajon nem a niceai zsinat volt a legfontosabb, amely végül ezer évre lefektette a keresztény doktrínákat, de ostobán elutasította a metempsychosis (lélekvándorlás) tanítását, habár az Krisztus után öt évszázadon keresztül fennmaradt? S vajon javarészt nem írni-olvasni sem tudó, extrém, aszkétákból és fanatikuskokból álló, mind személyiségükben, mind viselkedésükben szűk látókörű és intoleráns emberekből állt ez a zsinat?

Jakab, Jézus testvére és apostola vegetáriánus volt. Ám a teológusok és történészek nem veszik ezt figyelembe, pedig a zsidó-keresztény Hegesippus erről tanúskodik, s ő a következő században élt, s mély kapcsolatokat ápolt az apostoli idők köreivel. Továbbá Hegesippus azt állítja, hogy Jakabot ilyen életmód szerint nevelték fel gyerekkorától fogva. Azt jelenti vajon ez, hogy az egész család vegetáriánus volt?

Azok a vallásos szervezetek, amelyek intoleránsak, és nem engednek semmilyen más véleményt megnyilvánulni, csak azt, amely egybecseng sajátjukkal, végül saját intoleranciájuknak esnek áldozatul. Előbb-utóbb ugyanis lesznek olyanok, akik tanulás és fejlettebb személyekkel történő kapcsolatok útján felismerik az igazságot, s ekkor elkerülhetetlenül ellenségessé válnak az adott vallással szemben. Ekkor vagy agnosztikussá, vagy tisztán ateistává válnak, vagy pedig megtalálják, hogy valójában hogyan fejeződhet ki igaz, tiszta módon egy vallás, hogy betölthesse legmagasabb küldetését. Ezért nem a filozófus feladata, hogy megfordítsa, kijavítsa, vagy bármilyen más módon megzavarja más emberek vallásos hitét. Ha ez a hit hibás, s az azt terjesztő szervezet intoleráns is, biztos lehet benne, hogy bizonyos idő elteltével új emberek születnek, s kerülnek előtérbe, akik elvégzik ezt a negatív, romboló jellegű munkát, s így a filozófus megszabadul a kellemetlen feladattól. Az ő munkájának ugyanis pozitívnak, építőnek kell lenni.

A történelem nagy tragédiája, hogy olyan Emberek nevét, mint Jézus, akik csak azért jöttek a földre, hogy jót tegyenek, mindig kihasználják azok, akik nem értik meg küldetésük szellemiségét, s több rosszat tesznek, mint jót. A belépés egy vallási szervezetbe semmilyen más kapcsolatot nem hoz létre, csak kapcsolatot azzal a szervezettel, s nem az adott prófétával, akinek nevét zászlajára tűzte. Nem volt még olyan vallásos intézmény, amely teljesen igaz maradt saját prófétája tanításaihoz, akinek tanításait terjeszti s etikáját próbálja alkalmazni. Egy vallási prófétát megszégyenít és nem dicsóít az, aki nevét szájára veszi, ám

viselkedését és példáját nem követi. Egyetlen egyház sem szolgál bármely próféta misztikus testületéért. Végül is minden egyház csak emberek által létrehozott társaság, s az ilyenfajta társaságoktól elválaszthatatlan gyengeségektől, önzéstől, hibáktól, tévedésektől szenvednek. Történelmi tény, hogy azokban az esetekben, amikor vallási hatásra egy társadalomban fanatizmus, szüklátóköritség, intolerancia, babona és visszafejlődés alakul ki, akkor ezeknek a jelenségeknek a meglétét mindig vissza lehet vezetni ennek a vallásnak a hivatásszerű tagjaira, papjaira, szerzetesekre. A papság - ahogy azt mind Keleten, mind Nyugaton tapasztaltam - gyakran tudatlan s rendszerint arrogáns. Az egész világon két részre oszthatjuk a papokat és vallási vezetőket - vannak, akik pusztán fizetett tisztviselők s vannak, akik valóban vallásuk szolgálói.

Mi más útja lehetne a fejletlen, tanulatlan néptömegeknek, hogy valamiféle kapcsolatba kerüljenek Istennel, mint mások által alapított egyházak képviselői által kijelölt, előre lefektetett módokon - hiszen sem az intellektuális, sem a misztikus kapcsolatra nem eléggé felkészültek? Ám amikor az intézményszerű vallás a nép további belső fejlődésének gátjává válik, amikor a doktrínák megakadályozzák az érthetőbb vagy jobban átélhető kapcsolatot a Magasabb Erővel, akkor megérett az idő mindkettő felülvizsgálatára.

A tizenkilencedik és huszadik század fordulójáig a vallással kapcsolatos igazságot tisztán és érthetően nem publikálták. Ez azért volt, mert azok, akik a vallásról írtak, vagy nagyon egyoldalúak és elfogultak voltak, s így nem voltak hajlandók annak nemkívánatos vonatkozásairól írni, vagy épp ellenkezőleg: ellenségesek voltak a vallással szemben, s így képtelenek voltak meglátni annak mélyebb érdemeit. Akik valóban tudták, mit jelent a vallás elméletben és gyakorlatban, mik az előnyei és árnyoldalai, csendben maradtak. Azért volt ez, mert nem akarták megzavarni a tömegek hitét, vagy pedig azért, mert a nép - lévén az ehhez szükséges műveltség és intelligencia hiányzott belőle - nem volt felkészülve, hogy olyan finomságokat megértsen, amelyekhez komoly mentális fejlettségre lett volna szükség.

A vallásokat a szélesebb néptömegek igényeinek megfelelően alakították ki, a miszticizmust pedig az egyénre szabták. Amikor a vallás elvezette az embert a mögöttes rejlő mélyebb igazságok megértésének küszöbére, akkor feladatát bevégezte, s valódi értéke a miszticizmusban nyilvánul meg. Aki eddig eljutott, annak spirituális fejlődését innentől csak a misztikus gyakorlatok végzése garantál-

hatja. A miszticizmus ugyanis nem a hit Ingoványos talajára vagy az érvek gyakran kusza és ellentmondásos rendszerére támaszkodik, hanem a szilárd, egyéni tapasztalatokra. A spirituális élet első nagy előrelépése, amikor valaki a vallásos fázisból a misztikusba jut, amikor már nem szükséges, hogy kőből emelt építményekben, fizetett közvetítőkön keresztül nyilvánítsa ki tiszteletét Isten iránt, hanem elég önmagába fordulnia. A miszticizmus azoknak való, akik nem sietnek, akik hajlandók kitartóan dolgozni és kívánni az isteni lélek tudatának felbukkanását. Akiknek nincs erre idejük s emiatt a vallásban keresnek menedéket, kénytelenek beérni a hittel a tudatosság megtapasztalása helyett. Annak az embernek, aki az őszinte hit és tradicionális vallás szintjéről szeretne felemelkedni a gyakorlat és személyes megtapasztalás szintjére, előre kell lépnie a vallástól a miszticizmus felé. A miszticizmus arra törekszik, hogy közvetlen kapcsolatba kerüljön az isteni lélekkel, mindenféle közvetítő és külső segéd-eszközök nélkül. Ezért csak önmagában kereshet s nem máshol. Ekkor tehát már nincs szükség a szokásos vallási rituálékra és módszerekre, s ezeket el kell hagyni. Amikor a misztikus azt találja, hogy az isteni jelenlét belülről erősíti s világosítja meg, akkor nem lehet megróni azért, hogy nem helyez túl nagy hangsúlyt a szent ceremóniákra, amelyek ugyanezt a célt tűzik ki, de kívülről. Azt sem lehet a szemére vetni, ha a templomba járást feleslegesnek tekinti, az egyház által nyújtott üdvözülést pedig illuzórikusnak. Ha megtalálhatja magában az isteni jelenlétet, isteni inspirációt és iránymutatást, mi szüksége lenne akkor az egyházi szervezetekre? Csak azoknak kellene ezek, akik híján vannak az előbbieknél.

Ha a vallásosságból a miszticizmusba történő átmenetet megfelelően akarjuk végrehajtani, akkor annak fokozatosnak kell lennie. Ez azonban csak akkor lehetséges, ha a vallási tanítók maguk is egyetértenek és elősegítik ezt az átmenetet. Ám ha nem s a vallás megnyilvánulását az egyházi szervezet rácsai közé akarják szorítani, ha fenntartják a patriarchális nézőpontjukat, amely az egyéni különbségektől függetlenül a nyáj minden tagját intellektuális szempontból csecsemőnek tartja, akik soha nem nőnek fel - a változás akkor is meg fog történni. Csak ebben az esetben hirtelen lesz a váltás, s a vallást vagy a cinikus ateizmus, vagy a zavarodott apátia váltja fel.

Lehet valaki szent anélkül, hogy bölcs lenne, de nem lehet bölcs anélkül, hogy szent lenne. Ezért van szükség a filozófiára, s ezért nem elég sem a vallás, sem a miszticizmus, habár mindkettőnek megvan a saját helye, értéke és ideje.

Bárki, aki hitében, keresése során csak egyetlen könyvből hajlandó meríteni - a Bibliából - önmagát s a megszerezhető igazságot korlátozza le. Ilyen helyzetben vannak a lutheránusok, a jehovisták, a kálvinisták és számos más kiségyház. Saját tudatlanságukról árulkodik, hogy figyelmen kívül hagyják más helyek, más idők, más nyelvek ma már mindenki számára elérhető bibliáinak, szövegeinek, szentjei életírásainak és lejegyzett bölcsességeinek széles tárházát.

Akkor lesznek valóban vallásosak, ha feladják szektásságukat, és az egész világ vallásos megnyilvánulásaira alapozzák tanulmányaikat.

A régi teológia emberi tulajdonságokkal ruházta fel Istent. Ezzel lealacsonyította a Végtelen erőt, és kicsinyes indítékokkal ruházta fel azt, akinek nem voltak indítékai. Az ilyen teológia valójában saját Istenről alkotott képét imádta, nem Istent magát. Saját kegyetlen és sajnálatra méltó koncepcióját a Felfoghatatlanról. Csodálkozhatunk-e, hogy ez ateizmushoz és agnoszticizmushoz vezetett, amikor az emberi faj elkezdte kinőni intellektuális gyermekkorát? Habár egykor elfogadható volt ez a világgép, a huszadik század közepére teljesen elfogadhatatlanná vált. Szembe kell néznünk azzal - és képesek is vagyunk rá - hogy Isten nem egy megdicsőült, de önfejű, makacs ember, hanem a Létezés, az Élet és Tudatosság Őselve, amely mindig volt, és lesz is. Csak egyetlen ilyen őselv létezik, egyedüli, önmagában álló, minden dolgok forrása. A képzelet képtelen képet alkotni róla, de az intuíció képes megérezni valamit magányos nagyszerűségéből. Ilyen megérzést önmagunk forrásának imádásakor, az önvalón keresztül kaphatunk, amely összekapcsol minket ezzel a kimondhatatlan erővel, az önmagunkban rejlő Isteni Szellemmel, amely legbelső Énünk. Az istenség személyes* fogalma kielégítő volt szellemi gyermekkorunkban, de a felnőttkorba lépett emberiséget nem tudja megvilágosodáshoz juttatni. Eljött az idő, hogy elveszük ezt a hamis fogalmat, s elfogadjuk ezt a filozófiai igazságot.

A filozófiai tanítás szerint minden próféta visszatérése belső, szellemi esemény, s nem fizikai. Az egyszerű emberek, kevésbé kifinomult, materialista világgépüknek köszönhetően arra számítanak, hogy testi valójában látják a prófétát. A beavatottak azonban csak mentális jelenlétére számítanak önmagukban.

Mivel a filozófia magában foglalja a vallást, de egyben annak kiterjesztése is, ezért szükségszerűen támogatja azt. Nem támogatja azonban a hibás dogmákat és nem megalapozott gyakorlatokat, amelyek a vallás örve alá húzódnak, sem pedig az emberek kizsákmányolását, amely a történelemre oly jellemző.

A valódi vallás épp olyan általános, mint a szél. A száraz, egyszerű, lecsupaszított vallások pusztán leegyszerűsített, korlátozott helyi verziók, amelyeket ideiglenes támaszként hoztak létre fiatal lelkeknek, hogy növekedni és fejlődni tudjanak segítségükkel, de börtönné és sok esetben kínzóeszközzé váltak. Csak a *kiemelkedőt* keressük a vallásokban, s felszabadítjuk magunkat kötöttségei alól. Hiába hozunk fel elfogult, zavarodott érveket akár a vallás mellett, akár ellene, így nem találjuk meg lényegét, mert ilyenkor a gondolkodás és nyugodt ítélőképesség háttérbe szorulnak. A filozófia tanulójának hozzáállása egyszerű: nem *kezdhetünk* el úgy egy vitát, hogy egy dogmát már eleve elfogadtunk, mert annak elfogadása éppen hogy a vita *eredménye, betetőzése* lesz. Újból és újból keresztkérdések tüzebe kell vonnunk minden magunkkal hozott feltételezését, minden tanítást, amíg el nem tudjuk dönteni, hogy mi az áltudás és mi nem az, amíg tudatában nem leszünk annak a tudatlanságnak, amelyet oly gyakran elfátyoloz a vélt tudás. Csak ilyen elszánt kereséssel és folytonos kételkedéssel juthatunk el végül a kösziklaszerű bizonyosságig.

A vallásokban a metafizikai *elveket* mitológiai *személyek* testesítik meg. Így Ádám Buddha, az eredendő Őserő lett az első Buddha és Christos, a magasabb Én lett Jézus. A végtelen és mindenre kiterjedő így szűkítődik le a végesre és így válik helyhez kötötté.

Ha bepillantunk a modern ember huszadik századbeli lelkébe, akkor hosszú ideje érlelődő krízist találunk ott. Fiatalsága alatt ugyanis két ellentétes világnézetet tanítottak neki: az egyik vallásos, a másik tudományos, és mindkettő azt állította a másikról, hogy hamis. Ennek érzelmi következményei a kiegyensúlyozatlanság, az erkölcs gyengülése, a cinizmus, a képmutatás és kétségbeesés. A mentális következmények a frusztráció, a bizonytalanság és a zavarodottság. Amíg ez a két erő nem tud egymással kibékülni, addig folytonosan gyengíteni fogják az embert, ahelyett hogy táplálnák. Egy ilyen mély és sokakra kiterjedő krízis, egy ilyen végzetes és bonyolult helyzet nem maradhat sokáig megoldatlan. Zavarodottságba és kétségbeesésbe hajszolja az embert, ha nem érti meg és nem válik a helyzet urává, de tisztánlátást és erőt adhat, ha felülkerekedik.

Elkerülhetetlen, hogy az ember egységes, összefüggő rendszerbe foglalja gondolatait és tapasztalatait. A vallás minden hagyományos koncepcióját át kell alakítani, hogy megfeleljen az új tudásnak. Ha például a vallás azt mondja, hogy a világot ötezer éve teremtették, miközben a tudomány szerint jóval-jóval több, mint akár ötmillió éve, az idegfeszültséget okoz, amely károsan hat mentális képességeinkre, sőt fizikai egészségünket is aláássa. Csak ha megtaláljuk a gondolkodás és érzés kielégítő szintézisét - anélkül hogy bármelyiket feláldoznánk -, akkor találhatunk gyógyírt erre a problémára. S ilyen szintézis csak a filozófiában létezik.

A felvilágosult filozófus nem kerül konfliktusba a vallással, ameddig az megtartja etikai erejét. Amikor a vallás meggyengül s az emberek elutasítják morális viselkedését, elutasítják történelmi előzményeit és életvezetéssel kapcsolatos irracionális dogmáit, s ennek következtében brutálisak és ellenőrizhetetlenek lesznek - ahogy saját korunk jól példázta - akkor a vallás elvesztette értelmét, s akik korábban annak irányítása alatt éltek, segítségre szorulnak. A nyugati lakosság nagy része jelenleg mentálisan kívül került az egyházak hatókörén, és ennek következtében morális fegyelmező erején is. Nem hagyhatjuk magukra őket, amikor az irányát veszten vallás már nem szolgál más célt, mint hogy az egyszerű elméket az uralkodó vagy vagyonos osztály céljai érdekében irányítása alá vonja, hiszen ekkor már nem számít komoly etikai erőnek. Ez az egész társadalomra nézve veszélyt jelent, s az ilyen vallás elkerülhetetlenül összeomlik, magával rántva a társadalmat is, ahogy történt ez Franciaországban vagy később Oroszországban. Amikor a régi hit megbukik, újra van szükség. A gondolkodó emberek elutasítják, hogy értelmüket a hihetetlen dogmák béklyózzák meg. Elutasítják, hogy felesküdjének olyan furcsa, érthetetlen dolgokra, amelyek összebékíthetetlenek az emberi élet más területeivel és a modern tudással. A filozófus úgy látja, hogy a vallás csak árnykép, pusztán vetülete a filozófiának, ám a néptömegeknek ez az árnykép is tökéletesen megteszi.

AZ ÁHÍTATOS ÉLET

*Ima - Odaadás - Istentisztelet - Alázat - Önátadás -
Kegyelem: valós és képzelt*

A szentség tisztelésének világi oldalról történő visszautasítása éppen annyira kiegyensúlyozatlan dolog, mint amikor a szerzetesek elutasítják, hogy tiszteljék a világi dolgokat. E két kötelesség egyensúlya, e két szerepkör értelmes együttléte a jelenkor emberének követendő útja. Minden kornak megvan a maga feladata, a miénk az egyensúly elérése kell, hogy legyen.

Nem érezzük szükségét, hogy szentté tegyük hétköznapijainkat - s ezzel nagy hibát követünk el, sok mindentől megfosztjuk magunkat.

A metafizikai tanulmányok nem csökkentik a mély tisztelet és hódolat érzését, hanem sokkal jobban megalapozzák azt. A metafizika megértése nem csökkenti az áhítatot, hanem megerősíti. Azonban igaz, hogy a ragaszkodást a hódolat mulandó formáihoz meggyengíti, s megszünteti azt a hibát is, hogy áhítatunkat kizárólag az egyén felé fordítsuk, elutasítva az Univerzumot.

Amikor az áhítat, az imádság és hódolat megerősödik a tudás által, akkor egy nap olyan szintre juthatnak, hogy láthatóan eltűnik vágyaink és kívánságaink nagy része, és a béke önmagától kialakul bennünk. Sőt a békesség érzése nem az egyetlen, amit nyerhetünk. Később megjelennek az erények, s csendesen, minden erőfeszítés nélkül egyre fejlődnek.

A szkeptikusnak, aki az imádságot hiábavalónak, haszontalannak és értelmetlennek tartja, gyakran igaza van. Amikor azonban ezzel abba is hagyja az imádság további okainak és értelmének a keresését, akkor nincs igaza. Ha tovább folytatná a keresést, akkor ugyanis rájönne, hogy az igaz ima gyak-

ran válaszra talál, mert nem más az, mint kapcsolat létesítése - bármilyen lazán, rosszul s időszakosan is - az univerzumban rejlő életerővel.

Senki sem olyan bűnös, senkinek nincs annyi jellemhibája, hogy ne érezhetné a bűnbánó vágyakozást, amely arra irányul, hogy kapcsolatba kerüljön saját isteni forrásával. Még ha sosem imádkozott eddig, még ha tévedések, hibák és szégyenteljes cselekedetek között élte is eddig életét, az sem törli el ezt a jogot, sőt megerősíti azt. Tudván ezt, rájövünk, hogy ez a kapcsolat számtalan különböző módon mehet végbe, s az imádságok fajtája is számtalan.

Nem szabad visszariadni attól a gondolattól, hogy alázatos imába kezdjünk, szobánk csendjében és magányában letérdeljünk, s figyelmünket az Önvalóra irányítsuk. Először el kell ismernünk hibáinkat, amelyeket a régmúltban követtünk el, s amelyek a közelmúlt, avagy a jelen szenvedéseiből vezettek, és mindenféle lázongás nélkül el kell fogadnunk ezt a büntetést hibáinkért, Így megtisztulva már a kegyelemre bízhatjuk magunkat mint az egyetlen megmentő erőre, miután mindent megtettünk, ami módunkban áll, hogy a szenvedés okát eltöröljük. Végül emlékezzünk az élő mesterre, akinek hűségét fogadtunk, s merítsünk erőt ebből az emlékből.

Vannak, akik ellenzik, hogy az ima is a filozofikus élet része legyen. Az ok-okozat törvénye által kormányzott világban mi szükség lenne arra, hogy olyan dolgok után könyörögjünk, amit nem érdemeltünk ki - kérdezik ők. Nem lenne tisztességtelen ez másokkal szemben?

Ezek valós érvek, de a témát sok tekintetben homály borítja. Érdemes két-három tényre ráirányítani a figyelmet, hogy pár ponton el tudjuk oszlatni a homályt. Az első az, hogy az imát akár az Elsődleges Létezőhöz, az Önvalóhoz vagy spirituális vezetőnkhez intézzük, mindenképp a magasabb erőnek szól, s az ego lealacsonyítását, megalázást, feladását jelenti ezzel az erővel szemben. Ha emlékezünk az ember hihetetlen önelégültségére s arra, hogy milyen fontos, hogy ez megrendüljön, ha valóban igazabb hangot akar hallani, mint sajátja, akkor mi lehetne a probléma az önalázattal? Könyörgésünk nem mentesít az ok-okozat törvénye alól. Ha úgy tűnik, hogy választ kapunk imánkra, biztosak lehetünk benne, hogy annak meglesz a Jó oka, még ha nem is vagyunk tisztában ezekkel az okokkal. Ám hány imára kapunk választ? Mindenki tudja, hogy ez az arány nagyon kicsi.

Az ember, aki őszintén törekszik a spirituális fejlődésre, általában szégyenkezni fog amiatt, hogy bármilyen világi vágyat szent imájába vigyen. Keményen fog dolgozni azon, hogy megváltoztassa, megtisztítsa magát, hibáit kijavítsa, s így nem habozhat, hogy imádkozzon - a helyes célokért. Azért fog imádkozni, hogy jobban megértse a magasabb törvényeket, hogy tisztán lássa saját spirituális kötelezettségeit, s hogy jobban és forróbban tudja szeretni az Önvalót.

Hallgatózz befelé fordulva, intuitív érzéseket, fényt, erőt keresve. Így imádkozz, ne bemagolt szövegeket mormolva, mint egy rimánkodó koldus.

Aki Isten figyelmét magára akarja vonni, s így imádkozik, még túlságosan egocentrikus.

Különös, hogy a legtöbb igaz ember elismeri, hogy a semmiért nem jár valami, de az imádság területén mégsem szégyellik azt kérni, hogy szabaduljanak meg valamely gyengeségüktől vagy rossz szokásuktól. Van-e joguk olyat kérni - gyakran mechanikus, tolakodó, siránkozó hangnemben - amiért mások keményen megdolgoznak? Nem arcátlanság-e isteni beavatkozást kérni, miközben mások keményen dolgoznak önmaguk megváltoztatásán?

Hogyan Imádkozzunk tehát? Könyörödjünk-e olyan erényekért, amelyekért nem dolgoztunk meg, miközben mások sokat tesznek elérésükért? Vajon nem jogosabb és hasznosabb számunkra is, ha ahelyett, hogy a semmiért valamit kérnénk, így imádkozunk: „Hozzád fordulok, Mester, hogy legyen erőm saját erőmből önmagam fölé kerekedni, és tökéletesebbé válni. Előtted térdelek, hogy iránymutatást adj nekem az élet útvesztőiben és problémái között, de ezt az útmutatást úgy fogadom, hogy Téged tekintelek a morális tökéletesség követendő mintaképeinek. Kérlek, segíts, hogy leküzdjem gyengeségeimet és túljussak a nehézségeken, de nyújtsd ezt a segítséget nekem úgy, hogy belső lényedből telepatikusan áradjon át belém.” Ez nem olyanfajta ima, mint a siránkozó kérések, amelyeket jogtalanul és oktalanul szintén imának hívnak, s míg azok ritkán mutatnak direkt, követhető eredményeket, ez mindig eredményesnek bizonyul.

A legjobb módja az imádságnak, ha belépünk a csendbe.

Nem úgy kell imádkozni, mint sok felvilágosulatlan vallásos ember, aki a semmiért szeretne cserébe mindent, ki nem érdemelt személyes nyereségre, javulásra, boldogulásra törekedve. Először is meg kell vallanunk az ego nehézségeit, vagy akár teljes sikertelenségét, hogy megtaláljuk az utat az élet útvesztőjében. Ezután meg kell vallani, hogy az ego gyenge vagy teljesen képtelen megbirkózni az úton felbukkanó morális és mentális akadályokkal. Harmadsorban, segítséget kell kérni *az ego saját csatáihoz*, amelyeket a megvilágosodásért és javulásért folytat, s negyedszer meg kell fogadnunk, hogy a végsőkéig folytatjuk a harcot, hogy lerázzuk az alacsonyabb vágyakat és érzéseket, mert ezek ködfátyolt vonnak a kereső és a magasabb én közé. Ötödször pedig meg kell alázkodnunk s elismerni, hogy az ego a felsőbb hatalom nélkül nem tud boldogulni.

Nincs olyan fokozata a spirituális fejlődésnek, ahol el kellene hagyni az imádságot. A vallásos ember, a misztikus, a metafizikai gondolkodó s a teljességre törekvő filozófus egyformán rászorulhat gyümölcsre.

Önmagunk megtisztítása a legjobb, hibáink kijavítása pedig a leghatásosabb imádság.

A belső élet törvényszerűségének tűnik, hogy sokkal előbb kell a belső segítséget kérnünk, mint ahogy az végül megnyilvánulna.

Mind az imádság, *mind* a befelé figyelés szükséges. Először buzgón imádkozunk az Önvalóhoz, hogy engedjen minket magához, s azután érzelmi csendbe kerülünk, s türelmesen várjuk, hogy belső énünk megmutassa önmagát. Nem szükséges feladni az imádkozást csak azért, mert elkezdtünk meditálni. Az előbbi ugyanis tökéletes bevezetés az utóbbihoz. Nincs másra szükség, mint megtisztítani az imádságot, s valóban magas és emelkedett célokra irányítani.

A világtól távoli helyen meditációt végző segíthet másokon, akik még világi életet élnek - de csak bizonyos feltételek teljesülése esetén. Például szándékosan, név szerint rá kell irányítanunk a figyelmünket az adott személyre. Ha önmagunkba mélyedésünk alatt nem foglalkozunk a világban élőkkel, akkor ez kedvező lehet számunkra, de mások számára semmi haszna nincs. A meditációt bárkire ráirányíthatjuk, akit szeretünk vagy szeretnénk közelebb kerülni hozzá spirituális

fejlődése céljából. Ennek azonban nem szabad idő előtt megtörténnie. Mielőtt valódi segítséget nyújthatnánk, fel kell nőnünk a feladathoz. Csak akkor lehet gyümölcsöző a mások javára történő imánk, ha képesek vagyunk erőt meríteni abból, ami minden személy felett áll. Csak akkor kell elkezdenünk a szolgálatot, ha már megszereztük az arra való képességet. Ezért ellent kell állnunk a kísértésnek, hogy túl korán kezdjünk imádkozni vagy meditálni másokért. Ehelyett várunk kell addig, amíg imádságunk vagy önmagunkba mélyedésünk el nem éri legmagasabb szintjét. Ekkor és csakis ekkor szabad megpróbálnunk erőt, fényt és segítséget meríteni ebből a forrásból, s azt mások javára fordítani. Ha már képesek vagyunk könnyedén elmerülni a mély önátadás állapotába, akkor megpróbálhatunk másokon is segíteni. Ebben az állapotban idézzük magunk elé annak a személynek a nevét és képét, akin segíteni akarunk, s maradjunk ebben az isteni állapotban, a képet hosszan kitarva.

Annak a szeretetnek, amelyet rá kell irányítanunk a legfelsőbre s fel kell áldoznunk az Önvaló oltárán, nagyobbak kell lennie minden más szeretetnél. A szív legmélyére kell hatolnia, olyan mélyre, amit semmilyen más szeretet nem érhet el.

A szeretet a fát tápláló napsütés és a fa gyümölcse is egyben. Az önfelismerés útjának egyik fontos eszköze és a megvilágosodott állapot egyik ajándéka is.

Mivel az igaz filozófia egyben életforma is, s mivel semmiféle életforma nem lehet teljes, ha figyelmen kívül hagyjuk az érzelmeket, ezért a filozófia magában foglalja és ápolja az ember legmagasabb, legkifinomultabb, legmélyebb áhítatos érzéseit.

Ne feledd, hogy egyetlen vállalkozás sem függhet pusztán az ego saját korlátozott forrásaitól. A magasabb Én alázatos meghívása segíthet, kiterjeszti ezeket a forrásokat és védelmet nyújt. Minden nap, minden új vállalkozás, utazás és fontosabb munka előtt emlékezz meg az Önvalóról, és engedelmességed törvényeinek. Keresd a belőle áradó ihletet és erőt. Ha csendestársaddá teszed, azzal saját hatékonyságodat duplázod meg.

Nem szabad abba a hibába esnünk, hogy azt hisszük, a filozófiai tanulmányok elkezdésével abbahagyhatjuk a misztikus gyakorlatokat, sem abba a hibába, hogy a misztikus gyakorlatok elkezdésével fel kellene adnunk a vallásos áhítatot. Nem kell elfelejtenünk azt, ami az alacsonyabb szintekhez tartozik, hanem inkább meg kell tartani, felemelve a magasabb szintekre. A törekvés létszükséglet. Olyanná kell lennünk, mint egy gyermek az isteni lélek lábainál, alázatosan könyörögve a kegyelemért, útmutatásért és megvilágosodásért. Ha az ego erős, az ima meggyengíti. Imádkozunk hát így mindennap, nem gépiesen, hanem őszintén és mélyről jövő érzésekkel, amíg könnyek nem szöknek szemünkbe. A keresés széles körű, sok dolgot magában foglaló folyamat, s az imának épp-úgy helye van benne, mint még sok minden másnak.

Egyszerű megmondani, hogyan kerülhetünk közelebb az Önvalóhoz, érezhetjük meg jelenlétét: *szeretni kell*. Nem keményen belélegezve vagy lassan kilélegezve, nem fejen állva vagy testrészeinket kicsavarva juthatunk színe elé. Sőt még csak nem is az isteni dolgok éveken át tartó részletes tanulásával, elemzésével. Engedjük meg, hogy először a szeretet törjön elő, s az ihlesse a légzést, a fejen állást, a testkicsavarást, a tanulást és a gondolkodást, s ebben az esetben minden ezen módszer termőre fordul.

Köszönöm Neked, hogy jelen vagy és létezel itt és most.
Hálát adok Neked, hogy elviselhetőbbé teszed az életet a földön, amikor terhei túl nehézzé válnak.

Istennek nincs szüksége imádatra, hálaadásra, imádkozásra - csak az ember az, aki rászorul az ezekből származó előnyökre.

Aki alázatosan, lehajtott fejjel és összekulcsolt vagy térdére helyezett kezekkel ül, szíve és elméje tisztelettel, hódolattal, Őszinte imádsággal teli, mély önmagába feledkezett állapotban van, mely semmi másnak nincs tudatában, csak az isteni jelenlétnek - az az ember imádkozik, meditál. Ebben a pillanatban elérte a mennyek királyságát.

Magasabb énünk csodálatába merülve elérjük létezésünk csúcsát. Bebizonyosodik, hogy megtaláltuk személyiségünk titkát s megoldottuk Istennel való kapcsolatának rejtélyét.

Nézd csak, hogy üdvözlik a kis madárcák a felkelő napot! Milyen boldog énekléssel, trillázással, csipogással, szívből áradó dalolással! Így fejezik ki imádatukat az egyetlen Fénynek, amit ismernek, s ami rajtuk kívül van. Ám az ember megismerheti a benne lévő Napot is, az Önvaló Fényét. Mennyivel több okunk van nekünk énekelni és dalolni, mint a madaraknak, s mégis mily kevés ember érez hálát ezért a kiváltságért!

Ennek az alázatnak sokkal nagyobbak kell lennie, mint amit hétköznapiak így neveznek. Abból az axiómából kell kiindulni, hogy az ego *szüntelenül* becsap, átvág, félrevezet és ural minket. Jelenléte éppoly erős a spirituális, mint a világi tevékenységek közepette. Meg kell érteni, hogy csak illúziótól illúzióig haladsz, még akkor is, amikor azt hinnéd, hogy előbbre jutottál.

Minél magasabbra jutsz, annál alázatosabb leszel. De ezt az alázatot nem teszed láthatóvá a világ számára, mert ott erre nincs szükség, sőt akár kárt is okozhat magadnak és másoknak, Önmagadban, szíved mélyén leszel alázatos, ahol erre valóban szükség van, azon a szent helyen, ahol szemben állsz az Önvalóval.

Szíved legmélyén semmit sem tarthatsz vagy nevezhetsz sajátodnak, még spiritualitásodat sem. Ha valóban nem akarsz az egóhoz ragaszkodni, akkor nem lehet máshoz sem. Nem szabad, hogy a belső nagyság érzése járjon át, hogy úgy érezd, valamilyen szinten is szentebbé váltál.

Az én feladása nem jelenti azt, hogy valaki más egójának rendeljük alá a sajátunkat. Ha lemondunk a személyes akaratról, az nem jelenti azt, hogy valaki más akaratának vetjük alá magunkat. A szerénység és alázat nem jelenti, hogy más emberek rosszakaratának tehetetlen elszenvetőivé válunk. Csak a Magasabb Erőnek kell megadnunk önmagunkat, senki másnak.

még el nem jött jövődöt nem szabad az aggódo gondolatok vagy az örömteli tervezgetés tárgyává tenni. Az a tény, hogy megtettük azt a hatalmas lépést, hogy életünket felajánljuk az Önvalónak, eleve lehetlenné teszi ezt. Ezek után hagyni kell, hogy a jövődo gondot viseljen önmagára, és meg kell várnunk, hogy a felsőbb akarat lépésről lépésre közelebb kerüljön hozzánk. Ez semmiképpen nem összekeverendő a léha sodródással, az iránytalan apátiába süllyedt létezéssel, ami azokra a gyenge emberekre jellemző, akikből hiányoznak a kellő tulajdonságok és az erő, hogy sikeresen boldoguljanak az étellel. Ez a két hozzáállás ugyanis szöges ellentéte egymásnak.

Az igazi kereső, aki megtette azt a pozitív változtatást, hogy személyes és világi életét a személytelen és magasabb akarat gondjaira bízta, akinek létezésében tökéletes hisz, az intelligens módon, akaratereje megfeszítésével vállalta ezt az önmegtágadást, annak a kérdésnek helyes felmérése után, hogy mi is a valódi boldogság. Csak a gyakorlati tapasztalat tudja megmutatni, hogy milyen hatalmas terheket emel le az elméről ez az intuitív iránymutatás, amely segít eldönteni, hogy a kínákozó lehetőségek közül merre induljunk. Azt is jelenti ez az életmód, hogy elegendő minden nap az adott nap problémáit megoldani, s nem hordozzuk a jövő terhét a vállunkon még a jelen gondjai felett. Olyan lesz ez, mint átkelni egy patak kövein; elégedetten tudomásul venni, ha egyik kőről a másikra sikerül biztonságban átérti, s a következő lépésről csak akkor gondolkodni, ha ez már megtörtént. Egyben felszabadulunk a téves várakozások és haszontalan tervezgetések értelmetlen problémája alól, s nem próbálunk olyan utat magunkra erőltetni, amely eltér az Isten által elrendelttől. Felszabadulunk abban az értelemben is, hogy nem tudjuk előre, hogy egy adott esetben mit kell tenni, mert minden szükséges döntés, választás teljesen egyértelmű és nyilvánvaló lesz az elmének, ahogy annak ideje elérkezik. Az intuíciónak végre alkalma lesz, hogy az ego helyébe lépjen ezekben az ügyekben, s nem kell az utóbbi rossz tulajdonságaira és ostoba önhittségére támaszkodnunk.

Komoly veszélyeket rejt az a tétlen, léha attitűd, amikor *úgy véljük*, hogy akaratunkat alárendeltük a felsőbbnek. Számos misztikus és vallásos ember esik ebbe a hibába, pedig az akarat vélt és valódi feladása között alapvető különbségek vannak. Nagyon könnyű félreérteni azt a kijelentést, hogy „legyen meg a Te akaratod”. Jézus, amint azt saját életével illusztrálta is, kemény, pozitív tartalmat adott ennek a mondásnak. Sokkal érthetőbb, ha úgy mondjuk, hogy „legyen meg a Te akaratod *általam*”. Számos példa van arra, hogyan süllyedtek méla fatalizmusba az emberek abban az illúzióban ringatva magukat, hogy az isteni akaratall működnek együtt. Ne feledjük, milyen sokan vannak, akik a saját ostobaságuk, tudatlanságuk, gyengeségük és helytelen cselekedeteik révén

semmiféle erőfeszítést nem tettek abba az irányba, hogy saját tetteik következményeit megpróbálják orvosolni, s így súlyos szenvedéseket kellett átélniük. Milyen sokan vannak, akik nem voltak képesek megragadni a maguk okozta szenvedés által felkínált lehetőségeket, s nem ismerték fel, hogy ezek saját hiányosságaik és hibáik következményei, s így nem tudták elkerülni, hogy ugyanazt a hibát kétszer vagy többször is elkövessék. Ennek a tanácsnak igen nagy jelentősége van. Sok kereső érezte például azt, hogy a sors valamiféle haszontalan munkára kötelezte őket, amit ráadásul kellemetlen környezetben kellett végezni, de amikor filozófiai tudásuk érettebbé válik, akkor felismerik ezeknek a - korábban láthatatlan - karmikus jelentőségét, tanító, fegyelmező jellegét. Amint ez megtörtént, akkor már jogában áll és saját önbecsülése miatt kénytelen is elkezdeni azon dolgozni, hogy megszabadítsa magát a rossz körülmények hatalma alól. Minden alkalommal, amikor türelmesen szertefoszlatunk egy rossz vagy ostoba gondolatot, belső erőnket növeljük. Minden alkalommal, amikor bátran tudunk szembenézni szerencsétlenségekkel és nyugodtan, személytelenül tudjuk értékelni tanulságait, belső bölcsességünket növeljük. Aki bölcsen és önkritikusan adja át magát az Önvaló jóindulatú védelmének, az a biztonság érzésével telítve, bizakodva és félelem nélkül haladhat útján. Ha vette a fáradságot, hogy intelligens módon tanulmányozza az élet sötét oldala által számára tartogatott tanító és büntetést rejtő leckéket, akkor - és csak akkor - uralma alá hajthatja ezeket, különösen ha már megjelenésükkel azonnal befelé fordul, és felismeri, hogy a benne rejlő isteni mindig menedéket és harmóniát biztosít számára. Erre a két lépésből álló folyamatra mindig szükség van, és a Keresztény Tudomány kudarcainak részben az az oka, hogy ezt nem ismerte fel.

Aki jövőjét a Magasabb Erő kezébe helyezi, az ezzel együtt az aggodást és a gondokat is átadja, amelyek elsötétíthették volna a jövőről szóló gondolatait. Ez nagyon kellemes eredmény, de csak úgy lehet elérni, ha egyben a szép jövő tervezését és a kellemes kimeneteken való gondolkodást is feladjuk. „Mindenért fizetni kell” - ez a mondás nem csak a piacon, hanem a belső életben is igaz. Életünk felajánlása a Magasabb Erőnek egyben egónk felajánlása is. Ez majdnem lehetetlen, ha azonnali, teljes és egyszeri cselekedetként gondolunk rá, de megvalósítható, ha fokozatos és részleges eredményekre gondolunk. Vannak olyan részei az egónak, például a túlfűtött vágyak, amelyeket megtagadhatunk még azelőtt, hogy az egóról lemondtunk volna. Mindenesetre tisztában kell lennünk azzal, hogy az Istennek való önátadásról szóló sekélyes beszéd semmit sem ér, ha az ennek útjában álló akadályokat nem próbáljuk meg ledönteni.

Ha átadjuk a problémát az Önvalónak, akkor egyben az azon való aggódástól is megszabadulunk. Ha az aggodalom mégis fennmarad, az annak a jele, hogy önmagunk megadása valójában nem történt meg.

A misztikus megvilágosodás elengedhetetlen előfeltétele az önfeladás. Senki sem érheti el a megvilágosodást anélkül, hogy meg ne fizetné ezt az árat. Bárki, bármilyen szinten is van, megteheti ezt - csak hátat kell fordítania korábbi önmagának, megváltoztatnia nézőpontját, s elfogadni Krisztust, azaz a magasabb ént, uralkodójaként. Amikor azonban ez megtörtént és a kegyelem megvilágosodás formájában eléri, akkor ez a megvilágosodás csak az ént érheti el, mivel nincs más, amire hasson. Egy kiegyensúlyozatlan ego nem válhat egy perc alatt kiegyensúlyozottá, egy tanulatlan nem válhat azonnal tanulttá. Tökéletlenségei megmaradnak ezután is, habár a fény fogja áthatni.

Fel kell áldozni az összes alacsonyabb érzelmet a keresés oltárán. A haragot, az irigységet, a szerelmi vágyakat és az agresszív egoizmust is mind abban a pillanatban erre az oltárra kell helyezni, ahogyan felmerülnek. Mindet el kell égetni, el kell tüntetni, kitartó, lépésről lépésre történő munkával, ha alkalom adódik rá. Ez az első jelentése annak, hogy fölajánljuk, átadjuk magunkat a magasabb ének.

A művész intuitív érzékenysége és a tudós minden részletre fogékony intellektusa egyaránt szükséges, hogy elérjük azt a kiegyensúlyozott állapotot, amikor tudjuk, hogy mikor kell magunknak felelősséget vállalni saját tetteinkéit, döntéseinkért és életünkért, s mikor kell a magasabb erő gondjaira bízni ezeket, átadva annak a felelősséget. A kezdő kijelentése, miszerint életét Istennek ajánlja, nem elegendő, mert egyértelmű, hogyha a felajánlás után is ugyanazokat az ostoba hibákat és bűnös viselkedést folytatja, mint előtte, akkor élete továbbra is a személyes ego kezében marad. Ha azt akarjuk, hogy felajánlásunknak értelme legyen, akkor önmagunk javításán is el kell kezdenünk dolgozni. Attól még, hogy életünket s magunkat a magasabb erőnek ajánlottuk, ezt a feladatot nem felejthetjük el, sőt ettől kezdve még sokkal inkább fontossá és kötelező erejűvé válik. A személyes felelősség átadása csak akkor történhet meg, amikor a magasabb én tudatára való ébredés bekövetkezett. Az, hogy szeretnénk ezt bekövetkezni látni, önmagában még nem elég. Megpróbálhatjuk a kötelesség és aggodás ránk nehezedő nyomását csökkenteni, de a megkönnyebbülés csak látszólagos és nem valós lesz.

Amikor valaki valódi késztetést érez, hogy elinduljon valamilyen irányba, de nem érti - a külső körülmények hatalma vagy belső érzelmi korlátok miatt - hogy ez hogyan lenne lehetséges, annak bíznia kell és engedelmeskednie a késztetésnek. Ha így tesz, az Önvaló kegyelme megváltoztatja a körülményeket, s módosítja érzéseit a szükségesnek megfelelően. Ám az Önvaló csak azért tesz így, hogy elősegítse további fejlődését, és kielégítse valódi szükségleteit, nem azért, hogy vélt igényeinek és személyes vágyainak feleljen meg. Ne az ego vak-ságát, hanem az Önvaló iránymutatását kövessük.

A kegyelem létezésének elutasítása tévnézeteken alapul arra vonatkozóan, hogy mi is ez valójában, és különösen azon az elképzelésen, hogy ez egy véletlenszerű, érdemek nélkül kapott ajándék. Természetesen erről szó sincs, sokkal inkább egy bizonyos magasabb törvény működése alakítja. A kegyelem nem más, mint az Önvaló mindig és mindenhol jelen lévő ereje, amely képes átalakítani bárkit, de amely rendszerint és a törvényeknek megfelelően képtelen megnyilvánulni az emberben, amíg az előtte tornyosuló akadályokat el nem tüntették. Ha látszatra véletlenszerű is működése, az csak azért van, mert a gonosz karmikus tendenciák, melyek megakadályozzák megnyilvánulását, jelentős eltérést mutatnak különböző személyek esetén mind erejükben, mind nagyságukban és időtartamukban is. Amikor a karma eléggé elgyengült, akkor nem marad semmi, ami megakadályozza a kegyelem feltűnését.

A kegyelemnek három típusa van. Először az, ami kegyelemnek tűnik, de valójában a múltbéli jó karma generálja, és teljesen saját tetteink eredménye. Másrészt az, amit a Mester ad tanítványainak vagy keresőknek, amikor a megfelelő külső és belső körülmények együtt állnak. Ez a pillanatnyi felvillanás formáját ölti, de hasznos, mivel képet ad az elérendő célról, a követendő irányról, s erőt ad, hogy a tanítvány folytassa a keresést. Harmadsorban, amikor valaki eléri a teljes megvilágosodást, akkor egyes esetekben képessé válik arra, hogy módosítsa a negatív karmát vagy más esetekben akár teljesen el is törölje, mert megtanulta azt a leckét, amire szükség volt. Ez különösen nyilvánvaló, amikor Isten Keze elmozdítja a munkája útjában álló akadályokat. A kegyelem filozófiai fogalma megmutatja, hogy ez a jelenség igazságos és értelmes. S ez az értelmezés eléggé eltér az ortodox vallásos hittől, ahol azt gondolják, hogy ez nem más, mint a Magasabb Erő véletlenszerű beavatkozása az általa kedvelt személyek javára.

Akkor ért el a kegyelem, s akkor kezdett el dolgozni benned, ha azt érzed, hogy önmagadban valamiféle élő erő kezdett el működni, vonz befelé, mihelyst felébredsz az alvásból, ez a nap folyamán többször is megismétlődik, s arra késztesz ez az erő, hogy végezd vallásos-misztikus feladataidat, elmékedéseidet, imádat, meditációidat. Hétköznapi, felszínes tudatosságodból belső lényed felé vezet, lassan, egyre mélyülő énkeresésed útján, amely végül önmagad felfedezéséhez vezet.

Úgy tűnik, mintha a kegyelem mindig csak a maga által választott pillanatokban látogatna meg minket. Ez igaz, de nem ez a teljes igazság. A tanulás, gyakorlás, önfegyelmezés, ima, áhítat és meditáció mind részét képezik annak a munkának, annak az erőfeszítésnek, amely végül jutalomként a kegyelem megjelenéséhez fog vezetni.

Ha a kegyelem létezését elfogadjuk, akkor felvetődik a kérdés, hogy hogyan manifesztálódik. Mivel nem más ez, mint az Önvalóból eredő sugárzás, ezért közvetlenül részesülhetünk áldásos hatásaiból. Ám ha belső gátak vannak - a legtöbb esetben ez a helyzet - és nem vagyunk eléggé elszántak, hogy leromboljuk azokat, akkor képtelenek leszünk közvetlenül részesülni a kegyelem áradásából. Ilyen esetekben rajtunk kívül álló dolognak vagy személynek kell a közvetítő szerepét játszania.

Sem a Maharisi, sem Aurobindo, sem Szent Ferenc nem menthet meg téged. A Szentlélek menti meg az embert a kegyelem ereje által. Ezeknek az embereknek a közreműködése és segítsége megerősítheti hitedet és elcsendesítheti elmédet, felkészíthet, hogy a megfelelő, befogadóképz állapotba kerülj és koncentrációdat rájuk irányíthatod, s így fókuszként szolgálnak, de nem garantálhatják üdvözlésedet. Nagyon fontos, hogy ezt ne feledjük, hogy ne istenítsünk embereket, és ne feledkezzünk el a valódi Istenről, akinek közvetlenül kell eljutnia hozzád, s más emberek segítsége nélkül kell rajtad hatását kifejtenie.

Két dolog szükséges a kegyelem megnyilvánulhatna. Az első, hogy képesnek kell lenni befogadására, a második pedig, hogy együtt kell működni vele. Az első érdekében az egónak meg kell alázkodnia, a második érdekében pedig meg kell tisztulnia.

Minél közelebb kerülsz az Önvalóhoz, annál hatékonyabban tud működni a kegyelem. Ennek oka a kegyelem természetében keresendő, mivel nem más ez, mint az Önvalóból áradó jóindulatú erő. Mindig jelen van, de az állati természet és az ego megakadályozzák, hogy tudatunkba lépjen. Ha ezeket a tényezőket kellőképpen visszaszorítjuk, akkor a kegyelem egyre gyakrabban jelentkezik felvillanások és más jelenségek formájában.

A kegyelem megjelenésének valódi gátja az, hogy gondolataink állandóan saját magunk körül forognak. Ekkor ugyanis az Önvaló nem tehet mást, mint hogy magunkra hagy gondjainkkal (gondolatainkkal).

Kegyelem alatt Isten barátságosságának megnyilvánulását értem.

Ha szeretnéd megidézni az isteni kegyelmet, hogy egy valóban súlyos fizikai, materiális problémában segítséget nyújtson, akkor próbáld először megtalálni magadban a szent jelenlétet, és csak miután megtaláltad, vagy legalábbis elérted a számodra elérhető legmélyebb kontemplációt, csak akkor szabad megnevezned a kívánt eredményt. Ekkor ugyanis nemcsak iránymutatást kapsz, hogy vajon szabad-e tovább foglalkoznod ezzel a problémával, szabad-e ebben a témában a felsőbb segítségét kérni, hanem a lehető legvalószínűbbé teszed, hogy a kegyelem áradása el fog érni.

Senki más, csak saját lényünk juttathat kegyelemhez. Attól a pillanattól, hogy fejet hajtunk előtte s vissza-visszatérünk ebbe az állapotba - mentálisan mindig, s ha szükségét érezzük, fizikailag is a kegyelem meg fog jelenni.

A spirituális fejlődés korai szakaszaiban a kegyelem eksztatikus érzések formájában nyilvánulhat meg. Ez a keresés folytatására ösztönöz, és megmutatja, hogy jó úton járunk. De ha ezt a célt elérte a kegyelem, akkor ezek az áldott állapotok eltűnnek, ahogy az rendjén is való. Ekkor tévesen azt képzeljük, hogy elvesztettük a kegyelmet, hogy valamit nem tettünk meg, amit kellett volna vagy olyat tettünk, amit nem kellett volna. A valóság azonban az, hogy éppen a kegyelem vonta meg tőlünk ezeket az eksztázisokat, hogy a következő fokozatot elérhessük, amely nem okoz örömet elménknek, de fájdalmakat annál inkább,

Tévedés ilyenkor azt hinni, hogy elvesztettük a közvetlen kapcsolatot a maga-

sabb erővel, mert kapcsolatunk valójában csak közvetett volt, mert érzéseink még önmagukkal és a tapasztalat örömeivel voltak elfoglalva. Ekkor elválasztunk ezektől, hogy kiüresedjünk s megszabaduljunk minden vágytól, míg az ego teljesen megalázkodik, és megéri arra az állapotra, amikor az öröm, amit elérünk, végleg velünk marad. Ekkor a lélek sötét éjszakájának küszöbén vagyunk, amikor a kegyelem éppúgy kiterjed ránk, mint korábban, de mélyen a tudatalatti elmében úgy, hogy működését nem láthatjuk s nem is ellenőrizhetjük.

Amikor a keresés az ember életének legfontosabb része lesz, fontosabb, mint anyagi boldogulása, akkor a kegyelem is valósággá válhat az életében, s nem csak elmélet marad.

Ha van bármiféle törvény, amely a kegyelem működésével kapcsolatos, akkor az az, hogy amennyi szeretetet adunk az Önvalónak, annyi kegyelmet kapunk tőle. De ennek a szeretetnek olyan intenzívnek, olyan hatalmasnak kell lennie, hogy szívesen áldozunk rá annyi időt és gondolatot, amennyit csak kell. Röviden: adnunk kell, hogy kaphassunk. S szeretetünk a legjobb dolog, amit adhatunk.

A RELATIVITÁS URALMA

*A tudat relativitása - Álom, alvás, ébrenlét -
Az idő mint múlt, jelen és jövő -Tér-A kettős nézőpont -
Az üresség mint metafizikai tény*

Íme a relativitáselmélet és annak a filozófia általi továbbfejlesztése. Ha két ember két eltérő sebességgel mozgó bolygóról ugyanazt az objektumot figyeli - mely aránytalanul különböző távolságra van tőlük - akkor az erről az objektumról való megfigyeléseik különbözők lesznek, és eltérő módon fogják megbecsülni ennek az objektumnak a jellegét és a reá ható erőket. Hogyan állíthatnánk, hogy az egyik nézőpont helyes, a másik pedig nem? Mindkettő helyes - az adott nézőpontból. Ugyanakkor az objektumnak és a reá ható erőknek nem lehet egyszerre kétféle, egymással ellenkező tulajdonsága. Ezért ezek az emberek valójában nem *magával a dologgal*, hanem *saját* megfigyelésükkel állnak kapcsolatban, s arról mondanak véleményt. Másrészt két teljesen eltérő tárgy kiválthat teljesen egyforma észlelést, amint a hullócsillagnak nevezett meteor és egy valós csillag esetében is láthatjuk. Ezért a világ dolgai és erői valójában nem mások, mint a mi világról való észlelésünk, s így nem bírnak abszolút valósággal. Semmi mást nem tudunk róluk, mint azokat az érzéktapasztalatokat, amiket felfogunk, s csak ennek van valóságja. Ám amikor ezeket az érzéktapasztalatokat mélyrehatóan elemezzük, akkor megértjük, hogy ezeket a formákat csak az elme kreálta - önmaga számára öntudatlanul - éppúgy, ahogy az álmodó projektálja saját álomvilágát. Az emberi tapasztalat világa mindig teljesen relatív, és csak az adott emberre jellemző. Minden, amit látunk, hallunk és érzékelünk, csak a saját tudatunkban létezik, s nem azon kívül.

Amikor próbálunk gondolatban eltüntetni minden objektumot, ami csak a térben létezik, nem szabad elfelejtenünk gondolatban eltüntetni a *fényt*, amivel öntudatlanul megtöltjük a teret. Azt fogjuk találni ez alatt az elismerten nehéz gyakorlat során, hogy ekkor maga a tér is el fog tűnni. Így kiderül, hogy a tér fogalma, amelyet közkeletűen afféle hatalmas tárolóedényként fogunk fel, mely mindent tartalmaz, s melynek jellegét a benne lévő tárgyak közötti távolság és azok relatív pozíciója határozza meg, aligha helyes. Mind a „kint”

és a „bent” relatív fogalmak. S mindez azért van - amint azt a mentalizmus tanítása kimondja - mert a tér maga is csak egy idea, amelyet öntudatlanul minden másra rávetítünk. Ezért, amikor az elme rövid pillanatokra felülemelkedik saját teremtményein, s visszatér a misztikus absztrakció állapotába, elveszítjük azt az érzést, hogy a tárgyak rajtunk kívülállók, s a világ csak saját valótlan álmunknak tűnik. Ez azért történhet meg, mert - ahogy a mentalizmus tanítja - a térre azért van szüksége az elmének, hogy elhelyezze az által kreált képeket, egymástól való távolságukat megmérje, és ezért maga az elme alkotja azt meg. Ugyanez igaz az időre is, mert ha elménkben eltüntetünk minden tárgyat, amelyek a múltban, jelenben vagy jövőben vannak, akkor nem maradhat meg az idő sem. Nincs olyan függetlenül létező dolog, amit időnek hívhatnánk. Ugyanakkor az elme nem marad teljesen negatív állapotban, ha ezt a gyakorlatot elvégezzük.

Bármi, amit tapasztalunk vagy megismerünk a külvilágban, szükségszerűen az idő és tér rendszerében kell, hogy megjelenjen, másképpen nem létezhetnének. Ezek a formák változnak, relatívak és mástól függenek. Így ezek a dolgok nem örökkévalók és nem változtathatatlanok. A tér és az idő nem más, mint az a mód, ahogyan mi a létezést megtapasztaljuk, de nem önmagukban és önmaguk által létezők.

A relativitás elmélete szerint a tér és az idő egymástól függetlenül nem létezhet. A mentalizmus megmagyarázza, hogy ez miért van így. Mindkettő ugyanabban gyökerezik - a képzeletben. Ezen a két jellemzőn keresztül nyilvánulhatnak meg az elme működésének kreatív aspektusai.

A kvantumelmélet leghasznosabb metafizikai gyümölcse az a felismerés, hogy az univerzum térben és időben megnyilvánuló eseményei valami olyasmiből származnak, amely alapvetően nem térben és időben van.

A tér-idő-okság viszonyrendszer az emberi természet alapvető része, az emberi gondolkodás uralkodó törvénye. Ez a három csak az ilyen gondolkodáson belül marad igaz, s ezen kívül nem alkalmazható. Az ember nem tudatosan, saját akaratából alkalmazza, rajtunk kívüli forrásból táplálkozik, nem fordulhatunk ezzel szembe.

A megismerő számára abban a formában Jelentkezik minden dolgok relativitása, hogy mivel a világ, amit tapasztalunk, a *mi saját* mentális világunk, ezért soha sem saját valójában látjuk azt, vagy ahogyan egy külső szemlélő látná. Ennek következtében soha nem látjuk a világot önmagában, hanem csak öntudatlanul az énnel összekeverve. Az én és az énen kívül még valami más az, ami tudatosságunk tartalmát adja. Soha nem ismerjük a világot úgy, ahogy az van, csupán a világ és az én kölcsönhatásából kialakuló eredményt ismerjük. Éppígy, soha nem ismerjük az ént magában, úgy, ahogy van, hanem csak a világgal kapcsolatban és kölcsönhatásban álló énként. Szükségszerűen ilyen feltételek mellett tudjuk csak úgymond megtapasztalni a világot, és az én úgynevezett megtapasztalása is így mehet csak végbe.

Vajon a megfigyelőt, a szubjektumot, a megismerőt magát lehet-e megfigyelés tárgyává tenni? Nem - mondja az intellektuális ember. Igen! - állítja a misztikus filozófus.

A véges elmének különböző szintjei vannak. Megtanuljuk felismerni, hogy az én hogyan működik ezeken a szinteken s hogyan ragad le bennük. Mindezt azért tesszük, hogy túljussunk mindeme szinteken, és tudatába kerüljünk Annak. A végtelen Elmének.

Jegyzetek az okság/nem okság kérdésköréről:

Minden gondolatunk az oksági viszonyrendszerben mozog, s ez nem saját döntésünk, hanem a természeté.

Semmi sem tapasztalható az emberi elme által, ami nem a szokásos oksági formában jelenik meg. Mivel az elme csak ilyen módon képes a tapasztalatszerzésre, ennél fogva képtelen a tapasztalatban rejlő valóság érzékelésére.

Semmi mást nem tudunk a természetről, mint a róla való saját mentális tapasztalatunkat, s éppígy a természetben rejlő oksági összefüggések sem mások, mint az a rendezőelv, ahogyan a mentális tapasztalatok megjelennek számunkra.

Gondolkodásunk egyik szokása az oksági rendszer, az idő és tér mellett, és tudatosságunk csak ebben a formában tud megnyilvánulni. Fajunk e három nagy illúziójának azért esünk elkerülhetetlenül áldozatul, mert nem értjük meg, hogy az elme hogyan működik, s mi a kapcsolat a tudatosság, ego és elme között.

Az emberiség olyannyira bevett szokása az oksági viszony feltételezése, hogy a vallásos tanítóknak először mindig ebben az Összefüggésben kellett kifejteniük

tanításukat. Ám a védantisták* csak ugródeszka gyanánt használták ezt a megközelítést, hogy eljussanak az ok-okozat nélküli világgéphez. Azt tanították, hogy a világ teremtett, és teremtője a Brahman, a tiszta lélek, majd arrafelé terelgették tanítványukat, hogy az a Brahman természetét kezdje firtatni, s előbb-utóbb eljutottak oda, hogy a tanuló megértette, a Brahman egy, részekre nem osztható, egységes. Az ilyen fel nem osztható lény nem változhat és nem is indíthat el változásokat, s így nem is lehet teremtés, s ezzel elérték az ok-okozat nélküli világgéphez. Így vezették a tanítványt a vallástól a filozófia felé.

A teremtés aktusa jelentős mértékben eltér magától a teremtéstől mint tény-szerű valóságtól. Az advaita** kételkedik az előbbiben, habár az utóbbit elismeri - abban az értelemben, hogy nem tagadja a világ létezését. Ám ha feltesszük a kérdést: „Hogyan teremtette Isten a világot?” - erre nem adhatunk egyértelmű és magától értetődő választ. A kérdés egyrészt túlságosan leegyszerűsített és ezért nem adekvát, másrészt félreértelmezhető és kihagy legalább két másik kérdést, amelyekre adott válaszok szükségesek ennek a kérdésnek ebben a formában történő megválaszolásához. Az elme végtelen öselve nem teremt és nem is akarja létrehozni az univerzumot, ám látszólagos sötétségében feltűnik egy fénypont, amely egy potenciális univerzum központjává lesz. Az univerzum első megjelenése soha nem történt meg, mert az univerzum az elme manifesztációja. Az elme pedig időtlen valóság lévén, soha nem kezdődött el.

Az ok-okozati viszony létezik a szokásos valóságban. Ha ebben kételkedünk, akkor kételkedünk minden emberi tapasztalatban. Amikor azonban az oksági viszonyrendszer mélyére próbálunk hatolni, akkor megértjük, hogy önellentmondás rejlik benne, relatív, és csak látszólagos. Ugyanakkor láthatjuk azt is, hogy az oksági rendszerbe szervezett gondolatformákra szükség van a tér-idő érzékelési rendszerben, hogy rendezett tapasztalatát kaphassuk a megnyilvánult univerzumnak, de ezeknek el is kell tűnniük, amikor az elme ismét saját tudatosságába süllyed.

Még az olyan nagy tanítónak is, mint Buddha, azt kellett mondania: „Megismerhetetlen a létesülés kezdete.”

Hogy mi az az elmében, ami arra készíti, hogy ezt a végtelen ideát megjelenesse - nem tudhatjuk és nem is tudjuk. Maga a kérdés is már az oksági viszony előfeltételezésén alapul, ami maga is csak egy idea, s ezért értelmezhetetlen, mert az elme számára nincs jelentése.

Az egyik alkalmazása az oksági viszony tagadásának a következő: amikor a víz gőzzé válik, nem mondhatjuk, hogy a gőz új teremtmény, mert nem más az, mint víz, habár más formában.

- A Védák India ősi szent könyvei, az ebben foglaltakat gyakorlók, tanítók a védantisták - a fordító.
- a kettőségnélküliség tanítása - a fordító.

A világ nem más, mint az Önvaló kifejeződése, s így nem új teremtés, mert alapvetően semmi új nem keletkezett - a világ az Önvaló új kifejezési formája. Mivel az okkal okozat is jár, azaz kettőség, de itt valójában nem létezik kettőség,* ezért az univerzum mögött nem is rejlik oksági kapcsolat. Az empiria nézőpontjából - amikor is nem tekintjük az alapvető lényegét, csak a másodlagos megjelenési formákat - az univerzumban az oksági rendszer uralkodik. V. S. L.-nek a világ viszonyrendszerére vonatkozó oksági rendszert tagadó nézőpontja tarthatatlan és elutasítandó.

Ha gyakorlati igazságként nem létezne az oksági viszony, akkor fűmagot kellene vetnünk, hogy grapefruitot szüretelhessünk.

Tökéletesen tisztázni kell önmagunkban is ezt a kérdéskört. Valójában nincs másról szó, mint a nézőpontokról. Gyakorlati nézőpontból szemlélve a világ számos létezőből áll, amelyek egymással való interakciója az oksági rendszer szerint zajlik. Ugyanakkor a végső nézőpontból szemlélve a világ nem más, mint elme, s mivel más nem is létezhet, ezért saját természetét nem is változtathatja meg, nem születhet újjá, s nem eshet az ok és okozat dualitásába. Ám az elme véges termékeivel, az ideákkal ez megtörténhet.

Ezért elismerhetjük, hogy az ok-okozati kapcsolat a szokásos tapasztalat világában teljes mértékben uralkodik, ám amikor az elmét magát akarjuk megérteni, akkor szeretnénk túllépni a mindennapi tapasztalatok szintjén. Az önmagában álló elme nincs alávetve az okozatiság törvényének.

Az okozatiság kérdése a nézőponttól függ éppúgy, mint az univerzum kérdése. Amikor két dolog közötti kapcsolatról van szó, akkor létező éppúgy, ahogy az álmunkban szereplő asztal és szék is létező az álmodó számára. Ugyanakkor csak képzeletbeli, ha nem a sokaságra, a dolgokra vonatkoztatjuk, hanem a mögöttük álló őselvre, amelyből származtak, éppen úgy, ahogy a hajnalban felébredt ember szempontjából sem valós az álmában szereplő szék és asztal sem.

A tapasztalás előfeltétele az oksági viszony, ám a valóság kívül áll ezen a viszonyrendszeren. Az okozatiság a megismerés feltétele, és így megszokott világunkhoz köt. Ám a Brahmanra nem vonatkozik mindez.

Ha van egyáltalán olyan törvény a természetben, amely áthághatatlan, akkor az okozatiság törvénye az, hiszen hogyan is lehetne az ok-okozati láncolatot megszakítani?

Buddha vonakodása az eredendő okra vonatkozó kérdések megvitatásától tökéletesen érthető, ha megértjük, hogy ő felismerte az okozati világon kívüli valóságot.

* Mert az elme bármilyen kifejeződési formájában, akár megnyilvánult világgént, akár önmagát kontempláló elmeként ugyanaz marad - a fordító.

A szubatomikus tudomány - az indetermináció törvénye, Heisenberg kvantumelmélete. Az atomon túli tudomány - Einstein relativitáselmélete, a galaxisok milliárdjai, melyekből az univerzum áll.

A szubatomikus tudomány felfedi számunkra, hogy az elektronok és protonok nem engedelmessé válnak a tudomány által megszilárdított törvényeknek: az ok és okozat törvényének. Ez a felfedezés akár zsákutcába is viheti a valóság elméleti kutatását. Ami egykor filozófiai tézis volt, az mára tudományos tézissé lépett elő. Ami egykor az ember mély önkutatásának eredménye volt, azt ma tények támaszthatják alá.

A tudósok gyakran sokkal lazábban kezelik az ok és okozat szavakat, mint kellene. Ezek a szavak gyakran hangzanak el előadásokon vagy olvashatók könyvek lapjain, amíg a szerző minden szavát oly biztosra vesszük, mint a napkeltét. Ám csak kevesen veszik a fáradságot, hogy betekintsenek e szavak mögé. Ha ugyanis megteszük ezt, akkor ezek a kifinomult és befejezett tanítások - melyek oly sokáig tartottak minket fogva - előbb-utóbb kénytelenek lesznek megnyitni ajtaikat és szabadon engedni bennünket. Miként Dávid Hume, mi is felfedezhetjük, hogy mind az anyag, mind az elme dolgaiban sok esemény, melyek között okozati kapcsolatot tételeztünk fel, csupán egymás után következnek, minden egyéb kapcsolódás nélkül.

Hume azt mondta, hogy egy dolog vagy az én csupán összefüggő kapcsolat hálója, s nem önmagában létező valami.

Nagyon könnyű abba a hibába esni, hogy mindent egyetlen okra vezetünk vissza, miként Hitler - magát és a hozzá hasonlókat ügyesen figyelmen kívül hagyva - azt állította, hogy a zsidók okolhatók Németország legsúlyosabb problémáiért. Valójában azonban a legtöbb problémának sok oka van, s még a legegyszerűbb események mögött is számos ok húzódik meg.

A filozófia nézőpontjából az ok-okozati rendszer téves, ám a gyakorlati élet szempontjából helyes.

Végző soron az élet olyan folyamat, amelynek során az egyének felismerik valódi énüket. Az ember spirituális természete nem csak lehetőségként, hanem valóságként létezik. Saját énjének felfedezése nem más, mint az ego, idő, tér, anyag és az okozatiság hipnotikus hálójának és illúzióinak szétszakítása - s ebben a pillanatban megszabadul a valótlanoktól.

Az Önvaló nincs alávetve az okozatiság törvényének, csak a benne feltűnni látszó ideák. Ez az a pont, ahol a tanulók általában elveszítik a fonalat.

Nem szabad elkövetnünk azt a hibát, hogy az Önvalónak cselekvést tulajdonítunk - de ez nem jelenti azt sem, hogy örökké tartó mozdulatlanságba dermedve létezik. Minden cselekvés lehetősége belőle származik. Ez az az élet, amely a kozmikus elme saját élete mögött áll.

Időben és térben élve **kénytelenek** vagyunk a széttöredezettben, a tökéletlenben létezni, a teljes, a tökéletes helyett. Csupán néha, ritka pillanatokban, amikor misztikus tapasztalatban részesülünk s túljutunk a tér és idő világán, akkor ismerhetjük meg, hogy milyen csodálatos és fenséges úgy élni, hogy nem csak a tapasztalás egyetlen szeletére vagyunk korlátozva, hanem az élet teljességét élhetjük át.

Az elsődleges és alapvető hiba, amely a Nyugat filozófiáját megrontotta, nem más, mint hogy azt feltételezték, hogy az ébrenlét világa az egyedüli valóság.

Mivel öntudatlanul is az ébrenléti valóságot tették az egyetlen valósággá, a nyugati emberek saját megismerésüknek szabtak korlátokat. S mivel a tudatosság más formáit csak eme tudatosság másolatainak vagy eltorzulásának vélték, vagy tagadták létezését, saját maguk elől zárták el az ajtót, amely a mély meglátásokhoz és az elérhető legmagasabb boldogsághoz vezetett volna. Amíg nem hozzuk az álom és a mély alvás állapotát is vizsgálódásunk látókörébe, addig a valótlan-ságok hálójában maradunk, és az árnyékot összetévesztjük a valódival.

Mivel az emberi élet oszthatatlanul mindhárom állapoton átível s soha nem szűkíthető le csak az egyikre, ezért mind a tudomány, mind a filozófia szempontjából elfogadhatatlan, hogy önkényes módon pusztán az ébrenléti állapottal foglalkozzunk, s figyelmen kívül hagyjuk a másik kettővel kapcsolatos tényeket. Minden elérhető adatot be kell szerezni, meg kell vizsgálni és be kell illeszteni egy olyan rendszerbe, ahol mindegyiket teljes egészében figyelembe vesszük. Csak az élet minden állapotának szintézise adhat olyan eredményeket, amelyek fényében megérthetjük a világ igazi természetét. Csak egy fejlett elme - amely nem hajlik a szokásos előítéletekre az álomállapottal és az alvással kapcsolatban - lehet képes felismerni ennek az egységes szemléletnek a hihetetlen jelentőségét.

Ha Összehasonlítjuk az ébrenléti és az álomállapotot, az két meglepő hasonlóságot is mutat. Először is egyikben sem mi állítjuk elő környezetünket vagy azokat, akik benne szerepelnek, s nem is mi irányítjuk a történeteket. Ébrenléti világunkba beleszülettünk - készen vár minket. Álomvilágunkban pedig egyszer csak hirtelen ott találjuk magunkat. Mások egyszerűen csak ott vannak velünk mindkét világban. A legtöbb szokásos eseményt nem szándékosan mi

generáljuk - sem az ébrenlét, sem az álom világában. Másrészt egyik világban sem tudjuk megjósolni, hogyan fogunk viselkedni, reagálni vagy érezni bizonyos helyzetekben. Mindez csak arra mutat rá, hogy ébrenléti állapotunk is egyfajta alvás, amelyből fel kell ébrednünk. S éppúgy, ahogy az álmodó is csak akkor ébred fel álmából, ha belefárad álmaiba, vagy ha valaki felébreszti, az ébrenléti életben is csak akkor ébredünk fel az illúziókból, ha számos inkarnáción keresztül már kimerítettünk minden tapasztalatot, amit csak lehetséges, és belefáradunk a tapasztalásba, vagy amikor egy tanító felfedi számunkra az igazságot. Továbbá amit tettünk vagy amire vágytunk korábbi inkarnációinkban, az nagymértékben meghatározza a jelenlegi életünket. Ugyanakkor ez utóbbi kapcsolatot nem látjuk meg, amíg valaki, egy mester, rá nem mutat erre. Addig csak álmodunk.

Éppúgy, ahogy spirituális tudatlanságunk azáltal is megnyilvánul, hogy az alvás alatt abszolút nem vagyunk tudatában, hogy álmunk csak ideák sorozata, ugyanígy a gonosz személyiségvonások is előjönnek ekkor, amikor a jogi normák és a társadalmi korlátok eltűnnek. Ez az egyik igazsága Freud - egyébként teljesen materialisztikus - tanításainak. Az álom részben önmagunk felfedése. Ezért van az, hogy a török szufik misztikus rendjének egyik tanítása az, hogy a tanítvány előrehaladását a tanítója részben mérni tudja álméletének megtisztulásán keresztül.

Azok, akik nem hajlandók az elmélyült gondolkodásra, általában lesöprik az asztalról az ébrenléti állapot relativitásának kérdését, mert számukra kétség sem férhet hozzá, hogy ez az állapot mennyivel magasabb rendű az álomnál. Nem hajlandók az álomállapot vizsgálatával foglalkozni, azt mondják, ez túl megfoghatatlan alap ahhoz, hogy arra bármilyen komolyabb következtetést építsünk. Ha azonban emlékezetünkbe idézzük, hogy a hangyától az emberig minden élőlény időnként álomba merül, sőt életének jelentős részét így tölti, akkor hogyan is remélhetnénk megfejteni a lét és az univerzum - melynek mindannyian részei vagyunk - nagy kérdéseit, ha nem vizsgáljuk meg részletesen és teljes körűen az álomállapotot? Azok a tények, amelyeket csak egy állapot vizsgálatából vontunk le, ellentmondhatnak egy másik állapotnak. Így azután nem juthatunk el a teljes igazsághoz, ha az álom és az ébrenléti állapot igazságait nem vetjük össze. Ha azonban fel merjük tenni ezeket a kérdéseket és hajlandók vagyunk összevetni a két állapotot, akkor arra a felfedezésre jutunk, hogy az alvásban keresendő az élet és halál kulcsa!

Az álmok számos ok miatt keletkeznek. Sőt ugyanannak az álomnak a két része is keletkezhet különböző okok miatt. Tudománytalan lenne azt mondani - ahogy a materialisztikus orvosok, a pszichoanalitikusok és a jövőmondók teszik-, hogy egy adott álomnak egy lényeges oka van csak. Éppígy tudománytalan azt mondani, hogy az álmoknak csak egyetlen funkciója van. A keresőknek nagyon óvatosan kell az álomélet megértéséhez vagy egyedi álmok értelmezéséhez hozzálátania. Igaz például, hogy néhány álom vagy egy álom egyes részei elnyomott érzelmeket vagy tudatlan vágyakat fejeznek ki, de a legtöbb álom semmi ilyet nem tesz. Hibás következtetés az álmokat a jövőt megmutató metaforának tekinteni. A legtöbb álom ugyanis a múlt elemeinek vad egyvelege. A legtöbb álom csak azt mutatja meg, hogy mi történik, amikor a képalkotó képességünket szabadjára engedjük, s nem korlátozzák azt szokásos mentális funkcióink, s ilyenkor egy sor önmagunkat is becsapó illúziót vetít önmagunk elé abból az anyagból dolgozva, amit az előző nap ébrenléti állapot alatt szedett össze.

Idézzük emlékezetünkbe azt a tényt, hogy egyéni életünk teljesen felfüggesztődik az alvás során, s hogy a személyes tudatosság hullámai visszatérnek az óceánba. Milyen tisztán mutat ez arra rá, hogy az isteni egyben végtelen és univerzális, hogy mennyire hiányzik belőlünk az igazi spiritualitás, s hogy legjobb esetben csak szürke visszatükröződését látjuk ennek az isteninek! Hiszen hova más-hova is térhetnénk álunk során vissza, mint ebbe a végtelen és univerzális elmébe? Ám nem tudjuk ezt. A legcsodálatosabb feladat, amit a filozófia elének állít, nem más, mint hogy megszabaduljunk a tudatlanságunktól, s hogy elérjük a lét negyedik állapotába való transzcendentális betekintést.

Alvás közben a dolgok nem létezéséről *nincs* tudomásunk, ezért az alvás a tudatlanság, s nem a Dnyánam* állapota, hiszen a Dnyáni tudatában van, hogy valójában minden Brahman. Az alvás kettősségnélkülisége nem egyenlő a Dnyánam kettősségnélküliségével. A Brahmant nem ismerjük (fel) a mély alvásban, de (fel)ismerjük a Dnyánamban.

Véleményünk szerint még a mély öntudatlan alvás is annak a „tudatosságnak” az egyik formája, amely minden állapotban fennmarad, s mindegyik állapotot áthatja - az ébrenlét, az álom és a mély alvás állapotát is ugyanakkor

Tudás, transzcendentális tudás, a Dnyáni jelentése pedig: aki ezzel a tudással rendelkezik - a fordító.

mindegyik állapotot tartalmazza is, amikor azok visszatérnek bele. Ez a fajta „tudatosság” nem elgondolható, nem elképzelhető, ám mégis ez a valódi objektív tudat. S ez az az *Én*, amelyet annyira keresel. Ám ahhoz, hogy elérd, el kell engedned azt az ént, amelyet oly jól ismersz.

Ha elérted az Önvaló filozófiai felismerését, akkor éjszakánként *abba* térsz vissza aludni, ha az alvás álomtalan és mély, vagy pedig áthatja álmaidat, ha álmodsz. Egyik esetben sem hagyod el.

A transzcendentális létezés nem öntudatlan. Az abszolút tudatosság nem lehet más, mint éntudatos - természetesen a saját személytelen módján. Így a negyedik állapot nem olyan, mint a mély alvás.

A tudatosság három állapotának mély, alapos elemzése rámutat a negyedik állapot szükségszerűségére, amely rejtett alapja mindháromnak.

A gondolkodás folyamata mindig az idő síkjában zajlik, az idő dimenziója nélkül nem létezhetne. Ha a gondolatot valaha is sikerül meghaladnunk, akkor azzal az időn is túljutunk. Ha ezt elérjük, az elme a tiszta jelen, az örök most állapotába kerül, „Isten színe elé”, amint a világ minden tájának misztikusai megtapasztalhatták.

Ne keverd össze a végtelen időt, amelynek van hossza, az időtlenséggel, amely maga az örökkévalóság! Az előbbi csak az ego múltjának, jelenének, jövőjének kiterjesztése, az utóbbi pedig mindezek eksztatikus, mosollyal teli feloldódása az egomentes létezésben.

Az örökkévalóság osztatlanul tartalmazza a múltat, jelent és a jövőt. Az emberi érzékelés és megértés számára érthetetlen, hogy ez hogyan lehetséges, az intellektus önmagában nem foghatja fel. Ám létezhet bennünk egy látens, negyedik dimenzióbeli intuitív megértés, amely eligazít ott, ahol minden más csődöt mond.

A valódi mennyország a boldog megnyugvás állapota, amelyet a véges emberi elme nem tud elképzelni, és általában abban a tévképzetben él, hogy az nem más, mint az ego örökké tartó semmittevése.

Nem különös, hogy az éjjeli álmok után, amikor teljesen más személyiségünk volt, reggel mégis visszatérünk a megszokott, régi személyiségünkhöz? S nem egyképpen különös, hogy mély, édes, álomtalan alvás után ugyanígy visszanyerjük előző napi személyiségünket másnap reggel? Mi ennek a magyarázata? Nem más, mint hogy valódi énünket soha, egy pillanatra sem hagytuk el, sem álomban, sem mély alvásban, sohasem voltunk mások, mint akik valójában lényegileg vagyunk, s az egyetlen változás, ami történt, az csak tudatunk *állapotának* változása, s nem magának a tudatnak a változása.

Az a meglátás, hogy létezhet olyan állapot, amikor az idő - a múlt, jelen és jövő - akár az időszámításunk előtti és utáni huszadik században is egyként jelen van, lehetetlennek tűnik az átlagos elme számára.

Csak az örök jelen, az örök most teljességében élhet az ember valóban boldogan. Amikor AZT keresi, amely tudatossá teszi a jelenre, amikor elméjébe idézi, hogy valójában ez múlt tapasztalatainak esszenciája, akkor teljessé teszi a tapasztalatot, és betölti létének célját.

A negyedik dimenzió minden három dimenzióban létező tárgyban jelen van, s ugyanakkor saját dimenziójában is létezik. A *most* a negyedik dimenzióban ugyanaz, mint az *itt* a háromdimenziós világban.

A materializmus nem tehet mást, azt kell állítania, hogy csak egy állandó, változatlan idő van. A mentalizmus azt mondja, hogy különböző idők vannak, nem csak a különböző létezőknek, de akár még ugyanannak a lénynek a számára is.

Ha mélyen elmerülünk a természet szépségeiben - ahogyan néhányunkkal megtörtént - akkor megtörténhet, hogy egy olyan csendbe kerülünk, ahol soha nem volt múlt, csak a MOST - az örökké jelen lévő időtlen tudatosság - csak a béke,

harmónia. Nem létezik a múlt - csak az örökkévaló. Hol vannak a negatív dolgok árnyékai? Nem léteznek! Mindez megtörténhet, ha elfeledkezünk éntükről, annak beszűkült nézőpontjával együtt, és átadjuk magunkat a személytelennek. Ezekben a rövid időszakokban nem létezhet semmiféle konfliktus, mely felborzolná az elme nyugalalmát.

Velünk született tehetetlenségünk tartja fenn megszokásainkat, s tesz egyben saját múltbéli tapasztalataink áldozatává. Minden nap ugyanazt tesszük, amit előző nap, azt érezzük és arra gondolunk, amire korábban is. A felgyülemlett tudatos és tudattalan emlékekben, vágyakban, félelmekben élünk, amelyeket az ego gyűjtött össze, hogy önmagához láncoljon. Saját kényszerképzeink, fixációink, neurózisaink uralnak - melyek közül néhányról tudomásunk sincs - s blokkolják fejlődésünket. Ritkán esik meg, hogy úgy indítjuk el napunkat, hogy friss tapasztalatokat szerezzünk, hogy új gondolatokat gondoljunk, vagy hogy másként viszonyuljunk dolgokhoz. Az idő rabjai vagyunk. Ennek oka, hogy az ego foglyaiként élünk. Az a kényszer, ami arra készítt, hogy a tegnapi halott ideáinak, elképzeléseinek, szokásainak és eseményeinek feleljünk meg, csak illuzórikus, nem létező kényszer. Ha hagyjuk, hogy a múlt áldozatai legyünk, ha hagyjuk, hogy a múlt felfalja a jelent, elesünk attól a hatalmas lehetőségtől és elveszítjük azt a mély jelentést, amit a jelen hordoz. Az Önvaló a holnap intuitív megértéséből beszél hozzánk, az ego pedig az emlékeken keresztül. Múltja rabbá tesz, s nem engedi, hogy az élet egy új, magasabb nézőpontja megszülessen.

Van azonban lehetőség arra, hogy felébredjünk, s úgy lássuk az életet - teljesen friss, világra nyitott szemekkel - ahogyan az kibontakozik az Örökkévaló Jelenből, a Mostból. Minden reggel olyan, mint egy új reinkarnáció a világba. Új lehetőség, hogy magunkká váljunk s ne csak a múltból eredő megszokások lemerevedett halmazává. Hagyjuk, hadd ragadjon magával, és éljünk meg minden pillanatot újként.

Amikor egy olyan misztikus-mester, mint Jézus azt mondja az embereknek, hogy ne aggódjanak a holnap miatt, s legyen elég minden napnak a maga baja, akkor saját tudatosságából szól, mert ő az Örök Jelenben időzik. S ebből következően nem egy adott napról beszélt, hanem pillanatokról. Azt mondta tanítványainak, hogy éljenek időtlenül, s hagyják, hogy a halott múlt eltemesse önmagát. Ő valóban keresztény (Christian), az ember, akiben a Krisztus-én (Christ) megnyilvánult, aki teljesen és tökéletesen a jelenben él: szabadon, korlátok nélkül, s nem korlátozza az, hogy mit tett, hitt vagy mire vágyott a múltban.

Az atom rejtélye átalakult a fény rejtélyévé - s ez ma a fizika legnagyobb titka. Einstein rámutatott, hogy a megfigyelő helyzetétől és mozgásának sebességétől függ az idő. Azt is megmutatta, hogy milyen elképesztő következménye van, ha a megfigyelő azonos sebességgel mozog, mint a fény - ilyenkor ugyanis számára nem mozdul az idő. Ha ez bekövetkezik, mit érezne? Einstein nem tudta ezt elmondani, de az elmét legyőző misztikus tudja a választ. Az örökkévalóság érzete fogja eltölteni, az örökkévalóban fog élni, a Mennyek Királyságában.

Azon az éjjelen, amikor Gautama Buddhává vált, és a Törvényt megismerte, rájött, hogy a létezés nem folytonos, hanem pillanatról pillanatra történik. A hindu mesterek tagadják ezt, és azt állítják, hogy az Énben *folytonos* a létezés. Sajnálatos ez, hiszen mindkettőjüknek igazuk van. Mi is történik ugyanis a pillanatok közötti intervallumokban? Ekkor csak és kizárólag az Énben élünk, az abszolútban, s megszabadulunk a relativitástól és végelességtől.

Ha sok képet egymásra fűzünk, filmet kapunk. A képek közötti szakadást nem érzékeli elménk - a gyors mozgást képtelen érzékelni, folyamatra látja a filmet, nem képenként. Ez a szimbolizmus igen érdekes, *Az Örváló bölcsességének* 14. fejezetében bővebben olvashatunk róla. Bárki is kísérli meg azt a gyakorlatot, csak enyhén nyitott szemekkel tegye.

De vajon Buddha miért nem mondta el a teljes, részletes igazságot? Ugyanazért, amiért számos más kérdéssel kapcsolatban sem nyilatkozott, s ami megzavarhatta volna a vallások - illetve azok képviselőinek, rítusainak, szokásainak, dogmáinak és legfőképp hagyományainak - rabjaivá vált embereket. Az emberek helyzetét az égő házban levőkéhez hasonlította, s a fontos kérdésekre helyezte a hangsúlyt, hogy az emberek *most* meneküljenek ki az égő házból, és így megmeneküljenek. Íme a kulcs: a Jelen, ha megfelelően használjuk fel, megnyithatja a gyakorló elméjét. S akkor az Időtlen kiragadhatja őt az időből (önmaga, a személyes én, erre nem képes), a mostból, az Örök MOSTba. Habár ez nem könnyű út, vannak más, hosszabb kerülő utak is, amelyekre mások rábukkantak.

Eddig az időben éltél. Észrevétlenül és hirtelen ez az érzés eltűnik, és az időtlenség állapotában találsz magad, a gondolatok egymásutánja eltűnik, s csak a teljes csend marad. Ez az állapot csak időleges, de csodálatos.

A jelen pillanat nem ugyanaz, mint az Örökkévaló MOST.

Pszichológiailag az ürességben töltött transzállapot mélyebb, mint a világot megismerő belátás, de metafizikailag nem. Mindkét esetben ugyanazt a valóságot látjuk ugyanis.

Mi az időről szóló tanítás gyakorlati értéke? A teljes válasz sok területet ölel át, de íme a legfontosabb. A filozófia arra tanítja követőit, hogy a kettős nézőpontot alkalmazzák a külvilág eseményeivel és az érzéktapasztalatok belső tartalmával kapcsolatban is. A szokásos nézőpontból az esemény természete határozza meg, hogy az jó vagy rossz, a filozófia nézőpontjából azonban az, hogy mit gondol az eseményről. Mindig egyszerre kell szemlélni ezt a két nézőpontot, s nem külön, mindig ki kell egyensúlyozni a rövidebb távút a hosszabbal.

A magasabb nézőpont képessé tesz minket arra, hogy megmeneküljünk attól a szenvedéstől, ami az alacsonyabb nézőponttal járna. Egy olyan esemény, amely egy világi embernek hihetetlenül fontos lenne, és ráadásul a pillanatnyi nézőpontból gonosz is, egyre kisebbé és jelentéktelenebbé válik, ahogy az évek múlnak, és ezzel együtt egyre kevésbé fájdalmas is. Húsz évvel később már alig rázza meg az embert, ha rá gondol, ötven év múlva pedig már lehet, hogy egyáltalán nem is fáj, s a következő inkarnációban már nem is fog rá emlékezni. Amikor a tanítvány a hosszabb távú nézőpontot veszi fel, akkor már előre megvalósítja ezt az eredményt. Azt mondják, az idő minden sebet meggyógyít. Ha meg akarjuk érteni, miért, akkor azt találjuk, hogy azért, mert filozofikusabban tudunk az adott eseményre tekinteni. Ha egy kancsó vízbe egy kanálnyi cukrot teszünk, az megédesíti, ha egy dézsányiba azt már kevésbé, ha egy hordóba azt már alig érezzük, s egy tóban teljesen elveszik, s észlelhetetlen lesz. Épp így az események folyamatos áramlása - amely az emberi tudatosságot kitölti - fokozatosan felhígítja a szenvedést, amelyet egy adott esemény okozott.

A tanítvány azonban nem elégszik meg azzal, hogy arra várjon, hogy ez a lassú folyamat enyhítse szenvedéseit. Azáltal, hogy minden eseményt a filozofikus nézőpontból szemlél, ahogy megtörténnek, azonnal csökkenti a saját szenvedését, és megszilárdítja békéjét. Minden csapás, ami történik, csak lehetőség a további fejlődésre ebből a nézőpontból, ha megvan hozzá a kellő akaratereje - s így mélyebb megértést, a létezés tisztább formáját érheti el. Amit gondol az eseményről, és amit tanul belőle, az lesz a történések valódi értelme. A friss fájdalom fényében a fel nem ébredett ember tagadhatja ezt. Abban a mentális fogságban, amely valósnak tartja a jelent, és valótlannak a múltat, nem fog értelmet, mélyebb jelentést találni, s úgy érzi, ez egyáltalán nem válik hasznára, ám vagy az idő múlása, vagy a filozófia tanulmányozása által egy nap megérti a szenvedés Jelentőségét, sőt felismeri a szenvedés szükségességét is.

Ez valójában az emberi fejlődés egyik nagy paradoxona: a szenvedés lépésről lépésre a hamis én felől a valódi én elfogadásához vezet az embert, a valódi én pedig lépésről lépésre a szenvedés elfogadásához vezet.

Míg a világi emberek a pillanat hevében szemlélik az eseményeket, s a filozófia tanulói nyugodtan tudják szemlélni azokat egy egész élet távlatából, addig a bölcs - teljesen tudatában léve mindkét nézőpontnak - egy harmadikkal ellensúlyozza azokat, amelyik egyáltalán nem függ az időtől. Ebből a harmadik nézőpontból szemlélve a bölcs mind az eseményeket, mind az egót, amellyel az események történnek, illuzórikusnak látja. Mind az idő, mind a személyiség érzése valótlan számára. Elméje mélyén sziklaszilárdan ragaszkodik valódi lényé időtlen jellegéhez, a mennyek királyságának örökkévaló életéhez. Ebben a titokzatos állapotban az idő nem gyógyíthatja be a sebeket, mivel nincs seb, amit meg kellene gyógyítani. Amint feladjuk az idő valódiságának nézetét, a fájdalom fullánkja eltűnik. A hamis én rabszolgaként él, minden múltó jelenséghez kötődve, míg valós énkünk a mennyek királyságának időtlen békéjében. Amint harmóniába kerülünk igazi énkünkkel, harmóniába kerülünk az univerzummal is, s a csapások nem érhetnek el minket. Megtörténhetnek továbbra is, de nem valódi énkünkkel történnek, s nem is érezzük úgy. A teljes biztonság érzése uralkodik el rajtunk, úgy érezzük, senki sem árthat nekünk. A filozófia tanítványa megérti az idő jelentőségét és feladatát: begyógyítja a sebeket, és a karma vagy az evolúció segítségével megszabadít a gonosztól. A bölcs pedig megoldja az időtlenség problémáját, amely megváltja az embert.

A filozófia haszontalan lenne, ha nem arra a nézőpontra helyezkedne, hogy az élet gyakorlati kérdéseinek kezelésénél nem metafizikai megközelítést alkalmaz. Ezért csak a kettős álláspont az, amely teljes és éppen ezért helyes - s csak ezzel érthet egyet a filozófia. Jogunk és kötelességünk is megkérdezni, hogy a tanítás hogyan függ össze a mindennapi életünkkel, hogyan kapcsolódik az általunk ismert világhoz? Ha egy tanításnak semmiféle kapcsolata vagy összefüggése sincs a mindennapi életünkkel, akkor kijelenthetjük, hogy az a tanítás elégtelen, nem teljes és kiegyensúlyozatlan.

Bármi is legyen az univerzum az emberi tapasztalat számára, számos fontos tekintetben álomszerű. Mivel az álmvilágot is tapasztaljuk és érzékeljük, ezért nem vitathatjuk létezését, ugyanakkor végső soron mégis tagadnunk kell létezését, állandóságát és valóságát, mert miután felébredünk az álomból, sem nem érzékeljük, sem nem tapasztaljuk azt többet. Az álmvilágnak e kettőssége éppígy igaz az általunk jól ismert és úgynevezett valódi univerzumra. Érthető és

világos ez, s mégis paradox. Éppen ezért az ősi tibeti filozófusok egyszerre létezőnek és nem létezőnek nevezték a világot. Aki nem mélyül el, annak számára a világ az, aminek látszik, de a megvilágosodott bölcs mély meglátása számára pusztán az átmeneti álmvilág kicsit tartósabb, tovább fennmaradó változata ez. Mindkét világ csak gondolati felépítmény. Mindkettő mögött az elme áll végső lényegként, s így az elme adja végső valóságukat. Az elme nélkül a világ nem létezhetne éppúgy, ahogy az álmodó nélkül az álmvilág sem lenne.

Az élet a gondolkodó ember számára álomszerű s folytonosan változó, állandóságot nélkülöző valami, mégis a megváltoztathatatlan valóságból nyeri eredetét.

Metafizikailag minden dolog és minden gondolat tartalmazza önmagában saját ellentettjét is. Nem szabad, hogy *személyes* érdekektől hajtva az egyik vagy másik oldalnak kedvezünk. Nem jelenti ez azt, hogy ne is figyeljünk ezekre az ellentétpárokra - nem is tehetjük, mert a gyakorlati életben legalábbis meg kell ezekkel küzdenünk -, de lényeges, hogy elfogulatlan, személytelen nézőpontból próbáljunk meg ezekhez viszonyulni. Így megszabadulhatunk a bírvágy kötelekeitől. Ha csak az egyik oldalhoz ragaszkodunk, miközben ennek ellentétpárját elutasítjuk, akkor keserűségekre ítéljük magunkat. A bölcs döntés az, ha elfogadjuk a dolgok természetét - kettősségüket. Ha nem vagyunk hajlandók ezt megtenni, mert ez fájdalommal jár, ha lázadunk ez ellen, akkor csak magunknak okozunk még több fájdalmat. Az egyik oldalt kergetni s a másik elől menekülni - ostobaság. Meg kell találnunk közöttük az egyensúlyt, s a középpontban kell tartózkodnunk, a valamelyik oldalnak kedvező vagy azt elutasító nézőpont fölé kell helyezkednünk, mert a teljes igazságot sohasem érhetjük el, ha csak az egyiket akarjuk, de gyakran még mindkettő által sem. Tudatunk működése ugyanis a relativisztikus tapasztalatok börtönébe zár minket, amelyek látszólag valóságok, de valójában nem. Akkor válhatunk filozófusokká, ha mindkettőt elfogadjuk s fölüli is emelkedünk rajtuk. Ahhoz, hogy ezt elérjük, abba kell hagynunk annak latolgatását, hogy ránk személyesen milyen hatással lesznek. Abba kell hagynunk az állandó önmagunkra vonatkoztatást, mert az vakká tesz az igazságra. Nem szabad megengednünk, hogy személyes preferenciáinkat abszolútnak higgyük, s relatív nézőpontunkat örökkévalónak. Ha erre képesek vagyunk, akkor egyrészt nem fogunk semmiféle esemény miatt aggódni, másrészt nem fogunk megpróbálni mindent megtartani. Valójában így személytelenné válik nézőpontunk, és harmóniába kerülünk azzal, amit a természet tenni szándékozik velünk és környezetünkkel. Új és magasabb értékeket kell találnunk, mert ameddig személyes nézőpontunkhoz ragaszkodunk, addig az idő és az érzelmek rabszol-

gaságában maradunk, mihelyt azonban túljutunk ezen s a filozófia nézőpontját kultiváljuk, akkor a nyugodt időtlenségbe érkezünk.

Ha jól megértettük a kettős nézőpontot és ez vált gondolkodásunk alapjává, akkor az idő és az időtlen rend egységet képez. A gyakorlati tapasztalatok átsegítenek a hétköznapiakon, de az isteni tapasztalatát - az örök Mostot - ez nem tünteti el. Ha sikerül a filozófia elvei szerint élnünk és elsajátítanunk az ehhez szükséges mentalista tanításokat, akkor ez lehetségessé válik.

Csak egyetlen valódi jelenlét van, az isteni jelenlét. Ez a végső igazság, amit mindannyiunknak meg kell tanulnunk s meg kell tapasztalnunk. Ha ez megtörténik, akkor a (látszat)világot éppúgy tapasztaljuk, mint mások, de egyben végső lényegét is érzékeljük, s érezzük, hogy a Jelenlét minden pillanatban áthatja azt.

A látszólagos üresség, amelyből az univerzum született, teremtődött vagy kifejlődött, valójában nem más, mint Isten esszenciája, lénye, életereje.

Minden szívdobbanás közötti szünet kapcsolatot teremt az Önvaló csendes központjával. Legyen szó egyetlen ember szívéről vagy egy bolygóról akár, ahol a cselekvés fonala pillanatokra elnyugszik, ott van mindennek a végső, örökkévaló oka. Mindez a végeláthatatlan univerzális aktivitás a csendes, mozdulatlan ürességből ered, annak megnyilvánulása.

A Sok mögött álló Egy nem tévesztendő össze azzal a számmal, amelyet a kettő és a három követ. Pont ellenkezőleg: a titokzatos Semmi ez, amelyből minden szám - melyek további számokat alkothatnak - származik. Csak azért nem hívjuk Semminek, mert azt félreértenék, s nihilizmusnak tartanák. S ha elfogadnánk a nihilizmust, abból az következne, hogy a létezésnek nincs értelme, és a metafizika is fölöslegessé válna. A valódi kimondhatatlan Semmi éppúgy, mint a mindennek felett álló Egy, valójában minden valóság gyökere. Ebből ered minden dolog és teremtmény, s végül ebbe is térnek vissza. Ez az üresség a felfoghatatlan és megfoghatatlan háttere mindennek, ami volt, van és lesz. Egyedülálló, titokzatos és elpusztíthatatlan. Aki képes belepillantani a titok-

zatos Semmibe és az abban örökké jelen lévő tiszta, Isteni Létezést meglátja - az lát csak igazán.

Az üresség az elme visszavonult állapota, a látszatvilág pedig aktív állapota. Tanulmányai bizonyos pontjánál a keresőnek és a tanítványnak különbséget kell tennie e kettő között, hogy tovább haladhasson, de az ez után következő tanulmányai megértetik majd vele, hogy valójában nincs *lényegi* különbség a két állapot között, s mindkettőben ugyanaz az elme fejezi ki önmagát.

MI A FILOZÓFIA?

Definíció - Teljessége - Egyensúly - Kiteljesedése az emberben

Az emberek időnként megkérdezik tőlem, hogy milyen valláshoz tartozom, vagy melyik jogaiskola követője vagyok. Ha válaszolok - s ez nem túl gyakran esik meg - azt mondom nekik: „Egyikhez sem, és mindhez!” Ha ez a paradoxon zavar valakit, akkor megpróbálom azzal megnyugtatni, hogy hozzáteszem: a filozófia tanulója vagyok. A végtelen örökléthez és abszolút létezésbe tett utazásaim alatt egyetlen egyszer sem találkoztam a keresztény, hindu, katolikus, protestáns, zen, sinto, platonista, hegelianus vagy bármilyen egyéb címkével, éppúgy, ahogy az angol, amerikai vagy hottentotta jelölésekkel sem. Minden efféle leírás ellenkezik a leírhatatlan létezés jellegével. Minden szektáriánus megkülönböztetés pusztán intellektuális, s nincs helye abban a mélységben, ami az intellektuális szinten túl van. Csak azok osztják az embereket ellenséges csoportokra, akik nem valódi, hanem csak álspiritualitással rendelkeznek. Aki megízlelte a tiszta Szellem szabadságát, nem lesz hajlandó alávetni magát a vallások és hitek korlátainak. Emiatt én magam sem tudok megfelelő címkét ragasztani saját világnézetemre, vagy a létezésről kialakított véleményemre. Szívem legmélyén senkitől sem különülök el, éppúgy, ahogy ez a tanítás sem zár ki semmit magából, mivel megértése tökéletes és mindent átfogó. Mivel adnom kellett mégis valami nevet neki, mihelyst írni kezdtem róla, filozófiának neveztem el, mert ez túl széles körben használt és általános elnevezés ahhoz, hogy bárki kisajátíthassa. Ezzel csak visszatértem a szó görögök által elfogadott ősi és nemes jelentéséhez, akik azt a spirituális igazságot, melybe az eleusziszi misztériumok során avatták be őket, filozófiának nevezték, a beavatottat pedig bölcsességszerető embernek, azaz filozófusnak.

Mivel a valódi bölcsesség legmagasabb formájában a transzcendentális belátás gyümölcse, ezért időtlen és változtathatatlan. Ugyanakkor kifejezési módja szükségszerűen változik, s mindig egy adott korhoz kötődik. Talán az az úttörő munka, hogy megpróbálom a „filozófia” kifejezést olyan tartalommal megtölteni, amely kombinálja az ősi hagyományokat a modern tudással, segíteni fog annak a néhány embernek, akik belefáradtak a spirituális bölcsességnek álcázott intellektuális vitákba. Talán képes lesz arra, hogy ezeket az érettebb lelkeket eltántorítsa attól, hogy másoktól különálló nézőpontra jussanak - annak minden feszültségével, előítéletével, önzésével, utálkozásával együtt -, s megteremtse

az intellektuális bázisát a mindenki irányába gyakorolt együttérzésnek. Éppoly természetes, hogy azok, akik korlátozott életszemlélettel rendelkeznek, hitüket és lojalitásukat egy bizonyos csoportnak vagy a Föld egy bizonyos részének adják, mint az, hogy a filozófia igazságán nevelkedettek szélesebb nézőponttal rendelkeznek, s megpróbálják megérteni az egész világot, s annak érdekében is cselekszenek. A filozófus szélesebb és nemesebb világképe nem engedi meg, hogy csak magára és a hozzá hasonlóan gondolkodókra irányítsa figyelmét és odaadását. Így nem is hajlandó arra, hogy új tanítást, csoportosulást vagy új címkéket hozzon létre. Számára az emberiség egysége tény, s nem csak mítosz. Mindig tudatában van annak, hogy a világközösség polgára. Miközben elismeri, hogy filozófiailag képzetlen embereknek szükségük lehet olyan formációkra, személyekre, főségekre, akikre felnézhetnek, akiket követhetnek, ő nem haragíthatja magára az igazságot azzal, hogy ezeknek aláveti önmagát.

Vajon miért akarjuk ennyire elválasztani magunkat az emberiség többi részétől, miért akarunk új szektákat alapítani, új címkék mögé bújni, amely megmutatja elkülönültségünket és megosztottságunkat? Minél inkább hiszünk az élet egységében, annál kevésbé lenne szabad falakat emelnünk magunk s mások közé. Ha új vallást, új szektát hozunk létre, azzal csak megsokszorozzuk az emberek megosztottságát, és ezzel együtt a problémákat is. Azok, akik képesek rá, tartózkodjanak a megosztottság keresésétől, az új előítéletek felállításától, s akik erre nem képesek, legalább célként tűzzék ezt ki - legyen bármilyen távoli és nehezen elérhető is -, mert valójában a cél, fejlődésünk iránya az, ami számít, s nem az, hogy azonnal elérjük azt. Az osztálykülönbségek és kiváltságos csoportok demokratikus eltörlésének korszaka lesz az eljövendő időszak, s ennek meg kell nyilvánulnia a misztikusok és filozófia tanítványai között is. Ha jobbak akarnak lenni, mint a többiek, akkor mutassák ezt meg azon keresztül is, hogy viselkedésük is tökéletesebb - hiszen az isteni tudatosságunkon alapul. Annak ellenére, hogy a filozófia tanítványai törekedni fognak az el nem különülésre, viselkedésük és világnézetük magától kiemeli, megkülönbözteti majd őket. Így bármiféle metafizikai egységet érezzenek vagy bármennyire is hajlandók érdekeik összehangolására másokkal, valamiféle módon kifelé is meg fog nyilvánulni céljuk, s elkerülhetetlenül ki kell fejteniük saját nézeteiket időnként - ezért előbb-utóbb szükséges valamiféle nevet is adni világgépüknek. S nem ismerek még egy olyan jó és mindent átölelő nevet azok számára, akik ezt a belső keresést folytatják, mint a filozófia tanítványai.

Megkérdézheti bárki, hogy miért is ragaszkodom a „filozófia” szó használatához önmagában, ahelyett hogy hozzáragasztanék még valamilyen jelzőt, előtagot vagy nevet - hiszen eléggé különböző jelentéstartalma volt a szónak az évszáz-

zadok során, s különböző nézőpontokkal azonosították ez alatt az idő alatt, a legmaterialistábbtól a legspirituálisabbig. A kérdés teljesen helyénvaló, bár lehet, hogy a válasz nem teljesen kielégítő. Azért tettem ezt, mert szeretném a szó ősi méltóságát visszaállítani. Azt szeretném, ha az igazság legmélyebb megértését jelölnék vele, ami nem más, mint az egyetlen valóság megtapasztalásából eredő igazság. Azt szeretném, ha filozófusnak a bölcslet hívnák, olyan embert, aki megismerte ezt az igazságot, rendelkezik ezzel a mély belső meg-látással, meditációi során megtapasztalja a valóságot, s mindeközben ezt az igazságot a világi cselekvés forratagában is ki tudja nyilvánítani - habár nyilván módosított formában.

A filozófia alapvető része annak gyakorlása, s nem csak elveinek és bölcsességének a mindennapi életben való alkalmazását foglalja magában, hanem a szív legbelsejének végtelen csendességben lakozó, mélységesen mély isteni jelenlétnek a felismerését is.

Az advaita követői, akik azt mondják, hogy nincs nézőpontjuk, ezzel a kijelentéssel máris elárulták, hogy van, hiszen egyrészt az advaita követőinek tartják magukat, másrészt minden más nézőpontot elutasítanak, mert azt mondják, hogy azok dualisztikusak. A valódi, emberhez méltó filozófia azonban sem nem tisztán dualisztikus, sem nem dualisztikus. Felismeri az álom és az álmodó, a valódi és a nem valódi, a tudatosság és a gondolat közötti kapcsolatot. Elfogadja az advaitát, de nem ragad le annak nézőpontjánál. Elfogadja a kettősséget, de nem korlátozódik csupán erre, s így csak ez a filozófia mentes a dogmatikus nézőpontoktól. Mivel megpróbálja összehangolni az örökkévalót és az idő és tér által korlátozottat is, valódi emberi filozófiává válik - ez az igazság filozófiája.

Aki nekilát e keresésnek, annak két dolgot kell megtanulnia. Az első az elme elcsendesítésének tudománya, minden gondolat és forma kiürítése a tudatból. Ez a miszticizmus vagy jóga. A meditatív fejlődés útján nem szabad megállni mindaddig, amíg kontemplációnk tárgya bármi olyasmi, aminek alakja, története, neve vagy lakhelye van, bármennyire is segítette az ilyen szemlélődés a fejlődés első lépéseit. Csak a tiszta szellem titokzatos ürességében, az osztatlan elmében pihenhet meg a misztikus. A második feladat az, hogy meg kell érteni az ego és az univerzum alapvető természetét, és közvetlenül meg kell látni, hogy egyik sem más, mint egy ideasorozat, mely az elménkben bukkan fel. Ez az igazság metafizikája. E kettő kombinációja segítségével érhető el valódi lényünk

felismerése, amely nem más, mint az örökkévaló, csodálatos és jóságot árasztó
Önvaló. Ez a filozófia.

Annak a háznak a szempontjából, amelyben mindannyiunknak élni kell - azaz a test szemszögéből nézve - az advaita védánta - bármennyire is csodálandó és emelkedett - láthatóan csak az abszolút absztrakciók szintjén képes mozogni. A test létezik, s jelenlétét, létezését el és fel kell ismerni. Ez az, amiért a későbbi könyveimben megjelent tanításokat csak az általános filozófia névvel jelölöm, s nem nevezem indiai filozófiának - hiszen számos olyan tanítás van bennünk, amelyek egyáltalán nem indiaiak. Nem azonosítom e tanítást semmiféle földdel, fajjal, vallással vagy ősi, esetleg modern tanítóval. A filozófiát nem korlátozhatjuk pusztán absztrakt ideákra. Nyilvánvalóan ez is benne van, de emellett sok más is. A szó eredeti görög jelentése - a bölcsesség szeretete - az egész emberre vonatkozik, s nem csak absztrakt gondolataira, intellektusára, érzéseire, testére vagy a világgal való viszonyára. Ennek a bölcsességnek a teljes életét érintenie kell, kapcsolatát másokkal, az erkölcsöt, amely lépteit irányítja, s végül a saját magához való viszonyát is. A filozófiának univerzálisnak kell lennie, s ezért mindenfelől származó ideákat magába kell fogadnia, legyen az India, Amerika, Európa, de bármely más ország vagy régió is - beleértve ebbe a civilizációs folyamat más, múltbéli szakaszainak ideavilágát is. Nem minden idea filozófiai, csak az, amelyik igaz, hasznos, harmóniában van a világideával, s képes túlélni a gyakorlat és alkalmazhatóság tesztjét.

Az igazság nem sérti az intelligenciát, habár túlmutat azon. Hadd beszéljenek csak a vallásos emberek - amint az néha szokásuk - értelmetlenségeket. Tudnunk kell, hogy alapjában véve a szentség semmilyen ellentétben nem áll az aggyal, a tudással és a rációval.

Ha úgy tekintjük az alacsonyabb rendű misztikus tapasztalatokat vagy a logikus következtetéseken alapuló metafizikát, mint a valóság, illetve az utóbbi esetben az igazság végső megtapasztalását/megfogalmazását, s nem csak gyorsan változó pillanatnyi állapotként látjuk ezeket, akkor tévedünk, s az őket megilletőnél magasabbra helyezjük ezeket az állapotokat. Akik a metafizikát helyezik ily módon piedesztálra, azok túl nagy fontosságot tulajdonítanak a gondolkodásnak. A misztikus túlságosan ragaszkodik az átéléshez, a metafizikus pedig a gondolkodáshoz, ám egyik sem vezetheti el az embert leláncolt egójának határain túlra, ahol egyedül a létezés van. Nem arról van szó, hogy a misztikus nem lép kapcsó-

latba az Önvalóval. Kapcsolatba kerül Vele. De az Önvalóról való tapasztalata pusztán részleges felvillanásokra korlátozódik, mert az Önvalót csak önmagán belül találja meg, s nem a körülötte lévő világban. Időszakos jellegű tapasztalata, s el kell fogadnia, hogy csak akkor éli át, amikor az Önvaló fellibbenti önmagáról a fátylat, s csakis a meditáció állapotában. Csak felvillanás ez, mert megmutatja, hogy mi az Én, de nem mond semmit a Nem-Énről. A bölcs ugyanakkor a körülötte lévő világban éppúgy megtalálja a valóságot, mint önmagában - mindig, s nem csak alkalmanként, teljesen, s nem csak felvillanások formájában. A misztikus fénye felvillanásokban látható, a bölcsé állandó. Az előbbi bizonytalan, el-elhaló lángocska, az utóbbi erős, soha ki nem alvó fénycsóva. A misztikus csak az érzésein keresztül kerül kapcsolatba az Önvalóval, a bölcs azonban a tudás és az érzés egyesített útján. Ezért magasabb rendű az utóbbi eredménye.

Az átlagos misztikus jellemzően kritikátlan, örül, hogy elnyomhatja intellektusát - legalábbis ezen a téren. Meg kell még tanulnia, hogy a filozófiai tanulmányok során meg kell fegyelmezni a szétszórt érzéseket, szeszélyes véleményeket, fantáziálásokat és a tapasztalást is. A misztikus nem hajlandó feltenni a kérdést, hogy az általa elérendő cél vajon lehet-e az ember végcélja. Ennélfogva képtelen helyesen megítélni saját eredményeit és célkitűzéseit. Mivel elzárta magát a saját kis mennyországába, nem hajlandó megpróbálni megkülönböztetni ezt más mennyországoktól vagy megpróbálni megérteni, hogy vajon valóban ez-e a mennyek országa. Éppúgy ragaszkodik saját útja helyességéhez, mint a templomba járó ember az egyház dogmatikus tanításaihoz. Nem érti meg, hogy éppen az a szűklátókörűség jellemző rá is, amit a materialistákban megvet. Helyzetét abszurd módon nevetségesnek mondhatnánk, ha nem lenne nagyon is veszélyes.

A miszticizmus nem ülhet elégedetten saját babérajain, s nem utasíthatja el, hogy a kritikus önvizsgálat tárgyává tegye saját eredményeit, nem utasíthatja el, hogy megpróbálja megérteni önmagát, s pontosan meghatározza saját határait és céljait. Ha állandóan csak azt tudja mondani, hogy racionálisan nem megmagyarázható ténykedése, ha csak csodálja, hogy mennyire megfoghatatlan s a meghatározhatatlanság arisztokratikus gőgjét veszi fel - s általában ez a helyzet - azzal bizonyosfajta nagyon kifinomult szélhámosságot követ el. A zengzetes dicshimnuszok nem helyettesíthetik a szükséges magyarázatokat.

Nem állíthatom azt, hogy teljesen új tanítást tártam a világ elé. Azt azonban igen, hogy a primitív, antik formában meglévő elméletet és gyakorlatot a mai kor követelményeihez igazítottam, s modern, tudományos kifejezési formát adtam neki. Azt is elmondhatom, hogy korábban félig vagy teljesen rejtett elemeket teljesen felfedtem és mindenki számára elérhetővé tettem.

Úttörő munka szintetizálni, a jelenkorhoz igazítani és saját tartalommal kiegészíteni a különböző kontinenseken szétszórta kollégák tudását s a legkülönfélébb tradíciókhoz tartozó mesterek beavatásait.

Létezik a dolgoknak, eseményeknek egy bizonyos fajta, érzéssel párosuló megértése, amely nem túl gyakori a nyugati világban, az ázsiaiak között azonban inkább előfordul, s könnyebb fellelni. Négy ok miatt is különös ez a fajta megértés. Az első ok, hogy nem csupán az intellektuális tevékenység eredménye, s nem is csak az érzelmekből ered. A másik, hogy olyan fajta tapasztalatot eredményez, amelyet nehéz leírni, s jobb nem is beszélni róla. A harmadik, hogy habár a lehető legnagyobb áhítattal jár, mégsem köthető egyetlen valláshoz sem. A negyedik pedig az, hogy nem illethetjük pontosan sem metafizikai, sem vallásos, sem bármi másféle jelzővel. Mindezek ellenére nem új dolog ez - bár nem is régi. Nincs neve. Ám mivel csak egyetlen módon lehet őszintén foglalkozni vele - s ez a mód a teljes csend, a szótlanság, ha más emberekkel kapcsolatba kerülünk, és a tökéletes csend, ha szobánk magányában vagyunk - ezért ismét alkalmazhatjuk rá a „filozófia” szó elfelejtett pitagoraszi jelentését, mert ez valóban a bölcsesség-tudás szeretete.

A belső meglátás kifejlődése forradalmi vívmány az ember számára, s nem valósulhat meg anélkül, hogy felülkerekednénk a megszokáson alapuló helytelen gondolkodás, helytelen érzésvilág s helytelen cselekedetek hatalmas erején. Röviden, a szokásos „én” talapzatát kell megsemmisíteni. Ezt a hármas ösvény alkalmazásával érhetjük el. Ennek az ösvénynek a három ága pedig a metafizikai elmélkedés, a misztikus meditáció és a folyamatos emlékezés magasabb énünkre - miközben önérdektől mentesen, aktív cselekedeteinkkel szolgáljuk a világot. Mindhárom ág teljes és kiegyensúlyozott művelésére szükség van. Habár munkáimban e hármat a tisztább intellektuális érthetőség kedvéért széttagolva tárgyaltam, nem szabad elfelejteni, hogy a valóságban összetartoznak, s nem széttagolhatók. Az erre irányuló bármiféle próbálkozás mesterséges. Bárki, aki hajlandó teljes szívvel az igazságkeresésnek szentelni magát s magáévá teszi ezt a mindent átölelő nézetet, nem lesz annyira egyoldalú, hogy bármelyiket kiválassza s azt mondja, hogy csak ez az egyetlen vezet az üdvözüléshez. Épp ellenkezőleg, látni fogja, hogy az üdvözülés nagyon is összetett dolog. Nem lehet sem pusztán meditációval vagy kizárólag személytelen szolgálattal elérni éppúgy, ahogy nem elérhető a mindennapi élet által kínált leckék elnyomásával, s nem elérhető a meditációhoz szükséges befelé fordulás elnyomásával sem. A metafizika az anyagi világon túli ideák szintjére a gondol-

kodás, a meditáció az intuíció, az etika a gyakorlati jótettek segítségével próbál felemelni, míg a művészetek ugyanezt a szépség és az érzések segítségével próbálják elérni. A filozófia a maga széles, mindent átfogó és kiegyensúlyozott módjában helyet biztosít mindegyiknek, s végül mindegyikre a koronát a belső meglátás segítségével teszi fel.

A filozófiának magába kell fogadnia a metafizikát, a miszticizmust és a gyakorlatiasságot is - ám nem gondolkodás nélkül, hanem kritikus szemlélettel. A filozófia megérti, hogy az igazság keresése során e három együttműködése hasznos és jól kiegészítik egymást. Sőt mi több: ez az együttműködés elengedhetetlen a cél érdekében. Ugyanis csak akkor válhat teljessé, csak akkor érheti el azt, ami túl van rajtuk, ha mindhármát egyesíti és felhasználja. A keresés döntő fordulópontja akkor érkezik el, amikor e három együttműködéséből egy olyan új, mindhármát átölelő, mégis felettük álló képesség születik, amely jellegében és minőségileg is különbözik tőlük. Az ekkor megszülető igazság ugyanis nem pusztán a három összege. Mindhármát tartalmazza, de egyben meg is haladja azokat. Amikor az oxigénből és hidrogénből víz keletkezik, akkor nem mondhatjuk, hogy ez ugyanaz az anyag, mint az elemek, amelyek alkotják, de azt sem mondhatjuk, hogy teljesen különbözik tőlük. Folyékony - ellentétben azok gázállapotával. Csak azt mondhatjuk, hogy mind az oxigén, mind a hidrogén benne van, mégis túlmutat azokon, más jellegű. Amikor az intellektuális gondolkodás, a misztikus érzés és az altruisztikus cselekvés összefonódásából megszületik a filozofikus belső meglátás, akkor sem mondhatjuk, hogy ez a fenti három összege, s azt sem, hogy teljesen más, mint azok. Mindegyiket megérti, de messze túlmutat rajtuk, a létezés magasabb régióiba. Nem pusztán arról van szó, hogy a filozófus e három dolog szintézisét teremti meg, hogy egy adott pillanatban egyszerre érti meg a világot, tölti el mély együttérzés iránta s cselekszik is a jó győzelméért, hanem arról, hogy folyamatosan tudatában van annak a végtelen valóságnak, amelyet végső tisztaságában sem a gondolkodás, sem az érzések, sem a cselekvés meg nem érinthe.

A titkos tanítás a tapasztalattal kezdődik, s ott is végződik. Minden ember mentális élete, keresése azzal a felismeréssel kezdődik, hogy tudatára ébred egy rajta kívül álló környezetnek. Idővel felfedezi, hogy ebben a környezetben rendszer van, hogy a természet egy rendezett elme kifejeződése. Végül felfedezi, hogy ennek az elme a tudatossága valójában belső tapasztalatának legmélyebb gyökere.

Az igazság már azelőtt is létezett, hogy a templomtornyok az ég felé törtek volna, s akkor is létezni fog, mikor az utolsó filozófiai akadémia romjait belepi a por. Semmi sem csitíthatja az ember alapvető szükségletét. Papi rendek tűnhetnek el nyomtalanul, misztikus remeteségek válhatnak a földdel egyenlővé, a filozófiai könyveket elégethetik a kultúrát gyűlölő zsarnokok, ám az emberben mélyen gyökerező vágy, hogy megértse saját létezését, egy nap sürgető erővel felszínre tör és új kifejezési formát talál magának.

Akik azt gondolják, hogy a filozófia olyanoknak való, kik jobb dolguk híján csak ezzel tudják eltölteni szabadidejüket, azok nagyon tévednek. A filozófia, ha jól megértjük, az életet és a létezését is magába foglalja. Értéke nem csak intellektuális, s nem csak a gondolatok stimulálására szolgál, hanem arra is, hogy tetteinket irányítsa. Ideái és ideáljai nem a levegőben lebegnek, anélkül hogy a gyakorlati élettel bármiféle kapcsolatba kerülnének. Eredményeit naponta tapasztalhatjuk a gyakorlatban is. Kivétel nélkül minden társadalmi és személyes problémára alkalmazható. Megmutatja, hogyan éljünk kiegyensúlyozott életet egy egyensúlyát veszített társadalomban. Élhető igazság ez. A filozófia tanulmányozása és gyakorlata különösen értékes bizonyos foglalkozásokat követőknek, mint például orvosoknak, ügyvédeknek, tanároknak vagy bizonyos társadalmi pozíciót betöltőknek, üzleti vezetőknek, politikai szereplőknek és különféle szervezetek vezetőinek. Akiket személyiségük vagy sorsuk - esetleg mindkettő - olyan pozícióba helyezett, ahol döntéseik mások életére is kihatnak vagy hatásuk számos elmét befolyásol, akik felelősségteljes, vezető pozícióban vannak, olyan útmutatást találnak a filozófia alapelveiben, amely segít, hogy másokat bölcsen vezessenek úgy, hogy a közjóhoz és mindenki boldogulásához vezessenek döntéseik. Végeredményben csak akkor érdemes e tanítás a filozófia névre, ha követőit bölcs, dinamikus, fáradhatatlan és aktív altruisztikus szolgálatra ösztönzi mind önmaguk, mind a társadalom fejlesztésében.

Feltehetjük a kérdést, hogy mit is rejt számunkra a filozófia. Ha végigvisszük tanulmányainkat, akkor a filozófia a világ mély megértéséhez és az emberi tapasztalat jelentőségének kielégítő magyarázatához vezet. Segítségével túl-juthatunk a látszaton és felismerhetjük, mi az, ami valódi s mi nem az. Végül pedig kielégíti azt a vágyunkat, amelyet mindenki, mindenhol valahol mélyen a szívében rejteget - a szabadság iránti vágyat.

A filozófia örömteli feladata, hogy az emberiség különböző vélekedéseit, véleményeit - melyek valaha is léteztek vagy létezni fognak - szisztematikusan harmóniába hozza, bármennyire kibékíthetetlennek is tűnnek első látásra, s megmutassa mindenkinek a saját szintjéhez illő tanítást, s az emberi gondolat lehetséges mélységeinek és magasságainak teljes skáláját feltárja. Így és csak így lehet egyesíteni a legkülönbözőbb világképeket és hitvilágokat. Hiszen végül is mindegyik csak a teljesnek egyik aspektusa. Egyik sem hozott befejezett metafizikát, és nem kell azt hinnünk ezek után egyetlen tanításról sem, hogy a teljes igazságot mutatja. Minden világossá válik, minden tanításról megértjük, hogy az emberiség mentális fejlődésének szerves része. Csak a filozófia képes a logikailag ellentétes tanításokat harmonikus kapcsolatba hozni egymással, mindegyiket a maga polcára helyezve egyetlen közös rendszer égisze alatt. Így a bennünk lévő hangzavarból a filozófia igazi melódiát teremt.

A keresésnek három aspektusa van: a metafizikai, a meditációs és az erkölcsi aktivitás. A metafizikus dolga, hogy az életnek nevezett dolgot teljesen és tökéletesen végiggondolja, ameddig csak intellektusa meg tud birkózni vele. A misztikus dolga, hogy intuitív úton a gondolatlanúság békés, vágytalan állapotát elérje. Ám a keresés nem állhat szakaszokból, széttagolt elemekből: egész életünkkel szervesen részt kell benne vennünk. Ezért a filozófus dolga, hogy a metafizikus élettelen következtetéseit és a misztikus mély intuitív meglátásait tökéletes egyensúlyba hozza az ember gyakorlati feladataival, hús-vér tevékenységével. Az ősi misztikus-metafizikus bölcsesség és a modern tudományos gyakorlatiasság alkotja a teljes és mindent magába foglaló emberi kultúra két oldalát. Mindkettőre szüksége van egy műveltségre, tanultságra, megértésre törekvő embernek, hiszen az egyik a másik nélkül féloldalas tudást eredményezne. A bölcs Emerson valószínűleg ezért mondta azt: „Nem láttam még embert!” Ebből az is következik, hogy aki mindezeket a tanításokat abszolválta, hasznos tagja lesz a társadalomnak, hiszen a meditáció lecsendesítette, nyugodttá tette s jellemét megfegyelmelte, míg az igazság metafizikájának tanulmányozása megélezte elméjét és intellektusát, megvédi a hibáktól, kiegyensúlyozza világképét. A filozófiai ethosz pedig nemessé teszi szándékait és altruista cselekedetekre neveli, míg a filozófiai mély, belső meglátás állandóan tudatossá teszi őt arról, hogy az Önvaló országának lakosa. Az élet minden fontos területén otthon van, de nem engedi, hogy egyetlenegy is magához láncolja és kisajátítsa.

A filozófia szent zárándoklatra vezet követőit, amely a fizikai szervekkel élt szokásos élettől vezet az érzékek alól felszabadult lélek misztikus életén át vissza

ugyanazokkal az érzékszervekkel élt életbe - de ekkor már egész életét az isteni hatja át.

Azok, akik őszintén az igazság felfedezésére vágnak bármi áron, segítséget kapnak. Azok, akik csak saját kicsinyes előítéleteik alátámasztását keresik, az igazság helyett szembesülni fognak saját hibáikkal és semmisségükkel.

Van-e vajon általános igazság? Van-e olyan tanítás, amely nem egyéni véleményektől, egy adott kortól vagy egy ország kulturális szintjétől függ? Van-e olyan tanítás, amely megfelel az univerzális tapasztalatoknak, s nem csak egyesek előítéletein, prekoncepcióin alapul? Mi azt mondjuk, van, de mélyen elrejtve a sok metafizikai limlom, ősi mendemonda és keleti babona alatt. Munkánk lényege az volt, hogy a felszínre hozzuk a halott múlt mélységeiből a jelenkor embere számára. Ezekben a lapokon ízekre szedjük a hamis tanokat és kifejtjük a valódit.

Nagy általánosságban három különböző világnézetei találhatunk a világban. Az első a legegyszerűbb és legtermészetesebb, ez az öt érzékszerv tapasztalatain nyugszik. Nevezhetjük materializmusnak, és különböző formái lehetnek. A második kezdeti stádiumában vallásos s a hitre támaszkodik, később azonban misztikussá válik s az intuícióra, valamint transzcendentális tapasztalatokra támaszkodik. A harmadik kezdeti stádiumában tudományos, és a szigorú, konkrétumokra támaszkodó okfejtésen alapszik, majd metafizikaivá válik, az absztrakt gondolkodásra támaszkodva. Habár jellemzően e három világnézet valamelyikét kultiválják az emberek, van másra is lehetősége az emberi intelligenciának. Van egy negyedik lehetséges nézőpont is, amely azt állítja, hogy az előző három közül egyik sem elégséges önmagában, és ha bármelyikhez is a többit kizárva ragaszkodunk, azzal csak elzárjuk magunkat az igazságtól. Ez a filozofikus nézőpont. Kimondja, hogy az igazságot csak a három nézőpont kombinációjával érhetjük el, melyek egyesével csak részigazságot eredményeznének, de együtt teljes, kiegyensúlyozott nézőponthoz vezetnek, s elősegítik a belső meglátás kifejlődését, amely bepillantást enged a rejtett valóságba.

Három dolgot kell tudni ahhoz, hogy spirituálisan műveltté, képzetté váljunk: az igazságot magunkról, a világról és Istenről. A misztikus, aki azt gondolja, hogy

elég, ha az elsőre ismeri a választ és a másik kettővel nem kell foglalkoznia, megelégszik a félműveltséggel.

Az első lépés annak felfedezése, hogy létezik egy egyedülálló, nem teremtett, láthatatlan, hallhatatlan, alak nélküli, mindenhol jelen lévő és örökké változatlan Jelenlét, Erő, Élet, Elme, egy Létező. A második lépés pedig annak felfedezése, hogy ez miféle kapcsolatban áll az univerzummal és velünk magunkkal.

Nem elég, hogy megismerjük a lélek működését, erre bármely misztikus képes. Arra is szükség van, hogy tisztán, *világosan* értsük meg. Erre pedig csak a filozofikus misztikus képes. A világosságra helyezett hangsúly nagyon fontos. Ez azt jelenti, hogy az érzések, az elmében jelen lévő komplexusok és az egóban jelen lévő egyéb tisztátalanságok akadályozó erejét le kell törni, meg kell tőlük tisztítani magunkat. Mihelyst ez megtörtént, a tanítvány olyannak látja az igazságot, amilyen az valójában.

Tanulmányaink első szakaszában megtanulunk különállni a világtól és lecsendesíteni rá vonatkozó gondolatainkat. Ez a misztikus fázis. Ezután felismerjük, hogy a világ nem más, mint ideák sorozata az elmében. Ez a mentalista-metafizikus fázis. Végül visszatérünk a világban való cselekvéshez, anélkül hogy mentálisan reagálnánk az abból áradó befolyásoló tényezőkre, önérdek nélkül cselekszünk, és mindig tudatában vagyunk, hogy minden Egy. Ez a filozofikus fázis.

Az áhítatos imádság és a hit, amelyeket a vallás gyakorlása során szereztél, nem kell, hogy elveszen. A filozófiának éppúgy szüksége van rá. Szükség van ugyanakkor arra, hogy tökéletesítsd, megtisztítsd és elmélyítsd. A szívedben lakozó isteni jelenlétet kell imádnod, nem valamiféle távoli lényt, s ezt a gondolatok és érzések koncentrálásával kell elérni, nem hajlongásokra és egyéb fizikai cselekedetekre hagyatkozva. A filozófusnak ugyanúgy napi szokása az ima, mint a vallásos embereknek. Ám míg az előbbi forrón, de megkönnyebbülten, önmagán is felülemelkedetten imádkozik, addig az utóbbi csupán forrón. Ilyenkor ki tudjuk önteni szívünket, megvalljuk legmélyebb odaadásunkat, tiszteletünket, alázatunkat, és egyesülünk az isteni forrással. Láthatjuk, hogy a filozófia egyáltalán nem törli el az imádságot, de megtisztítja, s csak azt tartja meg belőle, ami a legjobb, legemelkedettebb. Eltörli a babonákat, a kizsákmányolást és a hiábavaló tetteket, mely hármas oly jellemző a konvencionális vallásos imádsá-

gokra. Végül a filozófia visszatereli tanulóit a valláshoz, de nem egy valláshoz, hanem a legfelsőbb hatalom tiszteletéhez, amelyet eldobtunk magunktól akkor, amikor otthagytuk a vallást, az azt körülvevő hibák és babonák miatt. A filozófia eredendően vallásos, és elkerülhetetlenül misztikus. Ezért megtartja, s nem szabdalja darabokra azt, amit a vallástól és a jógától kapott. Igaz, csak a jó gyümölcsöket szüreteli le ezekről a fákról, s nem a rosszakat. A filozófia nem veti el a vallásos és alázatos imát csak azért, mert van, ami meghaladja azt. Az ima éppúgy az út része ugyanis - ám nem csak ebből áll az út. A misztikusnak nem kell feladnia vallását csak azért, mert misztikussá vált. Ugyanigy, a filozófusnak sem kell megtagadni vallásos vagy misztikus voltát csak azért, mert filozófus lett. Nagyon fontos ennek tudatában lenni. A filozófia nem lép túl a valláson, hanem megtartja és kiszélesíti azt.

A tudomány nem foglalkozik a tapasztalóval, csak a tapasztalat tárgyát tanulmányozza. A misztika nem foglalkozik a tapasztalat tárgyával, hanem minden figyelmét a tapasztalóra irányítja. A filozófia mindkettőt figyelembe veszi, a tapasztalatokat és a tapasztalót egyszerre tanulmányozza, minden létezőt figyelembe vesz.

Habár a filozófia univerzális törvényeket és örök érvényű igazságokat fogalmaz meg, mégis minden ember számára egyéni megoldásokat, tanulságokat eredményez. Habár ez az egyetlen idea, amely harmóniában tudja egyesíteni az embereket, mégis minden tanítványának új és egyedi formában nyilvánul meg. S habár az intellektus, érzelmek, formák és egoizmus által felállított korlátokon túl van, mégis inspirálni tudja a költőt, tanítani a gondolkodót, új távlatokat nyújt a művészeknek, utat mutat a vezetőknél és megnyugvást hoz a dolgozóknak.

A filozófiának külön kell foglalkoznia minden egyes hozzá fordulóval, aki szeretné megérteni tanait. Ezen az úton nincs lehetőség tömegoktatásra.

A filozófia elmélete alkalmas és elérhető mindenki számára, aki kellően intelligens, hogy felfogja, van hite, hogy elfogadja, s eléggé fejlett az intuíciója, hogy megértse, hogy ez a tanítás valóban mindenek felett áll. A filozófia gyakorlása ezzel ellentétben már kevesebbek számára elérhető. Csak azok képesek rá, akik korábban kellő belső növekedésen, erősödésen és külső tapasztalatokon

estek át, hogy elfogadják magas etikai standardjait, a mentális gyakorlatokat és az érzelmek megfigyelését. Ha nem készek saját erejük teljességének bevetésére a cél érdekében, ha nem készültek fel a kimerítő intellektuális és mentális gyakorlatokra, nem érettek a tanításra vagy a tanítóra, akkor csak növekszik zavarodottságuk, és csalódottan fognak távozni. Ha éretlenül akar valaki belépni a filozófia iskolájába, az csak saját gyengeségeit fogja viszontlátni, melyeket orvosolnia kell ahhoz, hogy kísérlete sikeres legyen.

A filozófia feladata, hogy kigyomlálja a hibákat és megállapítsa az igazságot. Ez különbözteti meg a népszerű vallásoktól. A filozófia természetszerűen népszerűtlen kell, hogy legyen, ezért jellemzően nem is terjeszti saját ígét a világban. Csak különleges időszakokban - mint amilyen a miénk is - amikor a történelem és az evolúció elegendő embert készített fel befogadására, kerülnek előtérbe, napvilágra a filozófia tanításai közül azok, amelyek a legmegfelelőbbek az adott kor elméi számára.

Egy ilyen tanítás nem kezdhet propagandába vagy militáns térítésbe. Csendesen kell jelen lennie, s felajánlania magát azoknak, akik intellektuálisan felkészültek s emocionálisan készek befogadni.

Azok a lelki keresők, akik René Guénont, azok a költők, akik T. S. Eliotot követték, ugyanabba a hibába estek, mint vezetőik. A korlátlan és minden fegyelmet nélkülöző szabadság anarchiája ellen jogosan tiltakozva mind Guénon, mind Eliot a formális tradíciók és a mítoszok világába tértek vissza. Ezek azonban már beteljesítették történelmi küldetésüket, és már nincs rájuk szükség. Mindketten briliáns elmével voltak megáldva, s ennek megfelelő olvasókat is vonzottak. Hatásuk érthető, ám a Vízöntő korában nem erre van szükség. Új formákra lesz szükség, hogy az új tudás iránti vágyat kielégítsék, új nézőpontra, új érzésekre. Az ősit lehet tisztelni, vagy akár csodálni, de az új, kreatív dolgokat kell követni.

Az ötágú csillag ezoterikus jelentése a „Filozófus”, olyan valaki, aki végighaladt a teljes ötrétű ösvényen, és a különböző utak eredményeit egyensúlyba is hozta magában. Ez az öt út a vallásos odaadás, a misztikus meditáció, a racionális elmélkedés, az erkölcsi értékrend újrafogalmazása és az önzetlen szolgálat.

A csillag közepén található kör ezoterikus jelentése pedig nem más, mint saját belső magunk a szívben, az isteni Önvaló.

Bármi is volt az oka annak, hogy az előző évszázadokban a végső bölcsességet titokban tartották és a hozzáférést rendkívüli óvatossággal kezelték, nem engedve, hogy az a széles tömegek tudomására jusson, ma már szembe kell néznünk azzal, hogy az emberiség teljesen megváltozott kulturális környezetben él. A régi ideák elvesztették súlyukat a művelt emberek között - persze néhány kivétel mindig akad - s ez az általános romlás továbbterjedt a tömegekben is, habár kisebb mértékben. Legyen az vallás vagy tudomány, politika vagy társadalom, gazdaság vagy etika, az emberiség gondolkodása alapjaiban változott meg, s mindez hihetetlen gyorsasággal történt. Átmeneti a jelenlegi időszak. Az emberiség etikájának sorsa végveszélybe került, mert a vallás befolyása és szankciói megszűntek, így szükséges lenne, hogy helyébe lépjen valami más. Ez az oka annak, hogy azok, akik eddig ezt a bölcsességet titokban tartották, most - a történelem során először - rákényszerültek, hogy feltárják azt a szélesebb tömegek előtt. Mindez jól illusztrálja azt a mondást, hogy a legsötétebb mindig a napfelkelte előtt van. Veszélyes helyzetbe kerültünk, mert egy régi rendszer összeomlott, és szükségessé vált egy új, amelynek a jövő generációira gyakorolt végző hatásait még elképzelni is nehezen tudjuk.

Az előttünk álló feladat, az önmegsemmisítés, csak állati és alacsonyabb emberi természetünkre vonatkozik, és semmiképpen sem az öntudat teljes megsemmisítésére. A magasabb egyéniség mindig fennmarad, ám ez olyannyira különbözik az alacsonyabbtól, hogy még értelmese sincs az emberi nyelv szókincsével beszélni róla. Ezért akik valóban ismerik, nagyon ritkán írnak vagy beszélnek ezekről a magasabb misztériumokról. Ha létezésünk vége csak legjobb esetben egy összeolvadás, legrosszabban pedig a megsemmisülés lenne, az értelmetlenné és szomorúvá tenné a létet. Nem lenne méltó az isteni intelligenciára, és hiteltelenné tenné az isteni jószágot. A gondolattól megfosztott tudatosság, ami sokkal kevésbé tűnik vonzónak sokak számára, mint a földi élet veszélyei, valójában óriási kiterjesztése annak, amit a gondolat megpróbál elérni. A spirituális fejlődés valóban a kisebbtől a nagyobb felé halad. Nincs mitől félni és nincs mit elveszíteni - csak a tudatlanok értékrendje teheti ezt a folyamatot félelmetessé.

Talán a filozófiai megközelítés mindent átölelő jellege és kiegyensúlyozottsága az, ami annyira kielégítővé teszi. Ez ugyanis az egyetlen megközelítés, amely bátorítja a szépséget, az értelmet és az intuíciót is, tiszteli a misztikus tapasztalatokat, az önátadást és az igaz imát, szilárd erkölcsi világképe van, és a világban történő cselekvésre buzdít. Ilyen a kiteljesedett spirituális élet.

A filozófia gyakorlati célja nem az élettől való elmenekülés, hanem annak kiteljesítése. Nem arra törekszik, hogy kivonja a társadalom vérkeringéséből az egyént, hanem arra, hogy olyan értelmes célt adjon neki, melyért érdemes élni és cselekedni.

A filozófia tanulója nem fogja elkövetni azt a hibát, hogy a spirituális keresést saját egyéb feladatainak elkerülésére próbálja felhasználni. Semmi spirituális nincs abban, ha valaki tehetetlen és lusta. Számos misztikus beállítottságú egyén csak önigazolásként használja fel spirituális érdeklődését, s álmodozó, érdektelen, trehány módon végzi munkáját, mert ezekhez a feladatokhoz túl nagyszerűnek tartja magát. Ez abból a téves, nem létező ellentétből ered, amit az anyag és a szellem közé emelnek. A filozófiának egyáltalán nem ez a hozzáállása. A misztikusnak - ha jó misztikus akar lenni, akkor - fásultan, egykedvűen kell a világi dolgokat szemlélnie. A filozófia tanítványa azonban épp ellenkezőleg, megtartja a legértékesebbet a miszticizmusból, de ennek ellenére nyitott marad a világ történései iránt is. Ha helyesen értelmezte a tanítást és megfelelően képezte magát, gyakorlati munkáját is jobban s nem rosszabbul fogja végezni a keresés következtében. Tudja, hogy tökéletesen lehetséges kiegyensúlyozni a misztikus tendenciákat a hatékony, aktív tevékenységgel. Épp annyi gondolatot és érzést visz majd munkájába, amennyi szükséges.

Nem elegendő megszüntetni a gondolkodást: ez pusztán tartalom nélküli mentális ürességet eredményez. Meg kell haladnunk a gondolatokat. Az előbbi a klasszikus jóga, az utóbbi a filozofikus jóga. Ha ez utóbbit végezzük, akkor arra törekszünk, hogy a gondolatot a legemelkedettebb és legabsztraktabb pontig juttassuk el, egy olyan forrpontig, ahol egész jellege megváltozik, és önmagától visszatér abba a magasabb rendű forrásba, amelyből származik. Ha ez sikerül, az igen kellemes, időnként eksztatikus állapotot eredményez - ám a mi célunk nem az eksztázis, mint a szokásos misztikusoké. Az elmélkedésnek a mi esetünkben tartania kell magát magasabb céljához, ami nem más, mint az ego feloldása isteni forrásában. A metafizikai gondolkodásnak két lépésben

kell haladnia, először az egyre absztraktabb gondolatok és fogalmak felé, majd a külvilágtól való egyre nagyobb visszahúzódás irányába. Ennek eredménye, hogy amikor a megvilágosodás bekövetkezik, történjen az bár misztikus transz, ekstázis vagy intuíció formájában, jellege megkérdőjelezhetetlenül különbözőni fog attól és magasabb rendű lesz annál, mint amit pusztán a gondolatok leállításával, azaz a tradicionális jóga eszközeivel lehet elérni.

Az analitikus gondolkodást a legtöbb misztikus iskolából kitiltották. Akadálynak tekintik a spirituális tudatosság elérésének útjában. Általában ez igaz is. Ugyanis ameddig az intellektus nem tud tökéletesen lecsendesedni, ez a fajta tudatosság nem nyilvánulhat meg. Ám az intellektus lecsendesítése hatalmas feladat, ezért különböző koncentrációs technikákat fejlesztettek ki, hogy ezt elérjék. Majd mindegyik a gondolatok eltüntetését és a gondolkodási folyamat leállítását célozza. A filozófia is használja ezeket a technikákat, ha szükségesnek tűnik, ám van egy saját, különleges technikája is. Az elme természetével foglalkozó absztrakt koncepciókat, gondolatsorokat használja fel, amelyeket olyan bölcsek hagyományoztak ránk, akik mély belső meglátásuk segítségével első kézből szereztek információt az elme természetéről. A tanítvány racionálisan végiggondolja ezeket a koncepciókat, ami egyre mélyebb és mélyebb gondolkodást és elmeállapotot idéz elő, amíg a gondolatok maguktól el nem tűnnek, és a transzcendentális állapot magától bekövetkezik. Ez a módszer különösen alkalmas azoknak, akik már túljutottak az alapvető elmeszabályozási technikákon, vagy azoknak, akik inkább hasznos, mint elnyomandó eszközként tekintenek értelmükre. A szokásos misztikus - külső javaslatok hatására - saját iskolájának nézőpontjához fog ragaszkodni, amely semmi hasznát nem látja az értelemnek, és azt fogja állítani, hogy ez a folyamat pszichológiailag lehetetlen. Mivel azonban soha nem tanították őket erre, és maguk soha nem is próbálták, nem nagyon áll módjukban, hogy helyesen ítéljék meg ezt a kérdést.

Az itt közölt ideákon való folytonos elmélkedés maga is a filozófiai különbségtétel jogájának részét képezi. Az efféle elmélkedés éppoly természetesen fogja a tanítványt célja felé vezetni, mint a vele járó és épp ennyire szükséges mentális csend gyakorlása. Azért van ez így, mert ezek az ideák nem puszta spekuláció eredményei, hanem maguk is mély belső megtapasztalás eredményei. Ha ezeket a gondolatokat az elmélkedés vizével locsoljuk és a szeretet napsugaraival tápláljuk, akkor szárba szökkennek, gyümölcsként új gondolatokat hoznak, és megvetik az intuíció kialakulásának alapját.

Az intellektus logikus gondolkodásának teljesen meg kell állnia, mielőtt átléphetné a valóság küszöbét. Ám nem valamiféle tanításának vagy embernek a hatására kell leállítanunk gondolatainkat. Magától kell ennek bekövetkeznie, hosszú és precíz gondolkodási folyamat végső betetőzéseként, valamint annak a ténynek a személyes és intellektuális *felfedezéseként*, hogy a mindennek a végső alapját képező elmét csak akkor ismerhetjük meg, ha elfordulunk a belőle eredő és általa teremtett ideáktól és magára az elmére irányítjuk figyelmünket.

A metafizikai gondolkodást felhasználó filozófiai rendszert kevés jögi értékeli, ami érthető és megbocsátható. Úgy gondolják, hogy a valóságot lehetetlen és haszontalan racionálisan és intellektuálisan megközelíteni. Ezt az érzést bizonyos szintig én is osztom, és hangoztattam is ezeken az oldalakon. Amikor azonban ebből azt a következtetést vonják le, hogy az egyetlen megoldás az értelem megsemmisítése és az intellektus leállítása, akkor már nem tudok egyetérteni. Ugyanis azt, amit a metafizika egyedül nem tud elérni, azt a metafizika és a miszticizmus kombinációja sokkal tökéletesebben valósíthatja meg, mint a miszticizmus önmagában. Az igazság metafizikáját - amiről ezeken a lapokon szó van - azonban soha nem szabad összekeverni a történelem során létezett számos spekulatív rendszerrel.

A paradoxon az, hogy *mind* a mély gondolkodásra való képesség, *mind pedig* a gondolkodás teljes feladása szükséges célunk eléréséhez.

Nem engedhetjük meg magunknak, hogy teljesen feladjuk a miszticizmust csak azért, mert a filozófia ösvényére léptünk. Mindkettőre szükség van a keresés során, és mindkettő elengedhetetlen a maga helyén és idejében. A misztikus figyelemösszpontosító képességére szükség van a filozófiai tanulmányok során, a filozófus éles gondolkodására pedig szüksége van a misztikusnak, amikor értelmezni szeretné és világképében elhelyezni misztikus élményeit. Később, a fejlődés magasabb fokain, amikor a gondolkodás már elvégezte feladatát és az intellektus lenyugodott, megszűnünk filozófusnak lenni, és visszatérünk önmagunkba misztikus transzba merülve, magunkkal vive a világideát, amely nélkül üres lenne. A miszticizmust és a filozófiát pedig csak akkor adhatjuk fel, ha mindkettőt a tökélyre fejlesztettük, és mindennapi életünk folytonos ténykedése közepette is töretlenül fenn tudjuk tartani a mély meglátást és Önzetlen hozzáállást, amit az idő és gyakorlat természetünké tett.

A misztikus nagy hibája, hogy *túl korán* adja fel a gondolkodást. Csak ha már végsőkéig kihasználtuk és feladatát elvégezte - csak akkor jön el a pszichológiailag helyes és filozófiailag gyümölcsöző pillanat, amikor elcsendesíthetjük az értelmet a misztikus csendben.

A miszticizmus legnagyobb eredménye, hogy követői számára felvillantja az univerzum alapját jelentő őszesszenciát, amit Önvalónak nevezünk. Ezek a felvillanások abban a nem anyagi, tiszta, megnyilvánulatlan formában mutatják meg Azt, ami végső természete mindennek. Elszakítván dolgoktól, teremtményektől és gondolatoktól, melyek világunkat alkotják, olyannak tűnik, amilyen a kezdetek kezdetén volt, mielőtt a világalom feltűnt volna. Így a miszticizmus legmagasabb formájában - amely nem más, mint a nirvikalpa számádhí - képessé teszi az embert arra, hogy időlegesen eltüntesse a világalmot, és megértse az Elmét, amelyben és amelyből az álom ered. A misztikus valójában az általa eddig ismert fizikai világ temetését rendezi meg, amelybe beletartozik saját egója is. Ám a miszticizmus ezzel el is éri határait. Megvilágosító és ritka tapasztalat, de nem a végső. A következő feladat, amihez ezután hozzá kell látni, ha tovább szeretnénk haladni, az, hogy összekapcsoljuk a világ valósnak tűnő tapasztalatát az Önvaló valósnak tűnő tapasztalatával. S ezt a misztikus csak a világ saját természetét tanulmányozva, mentális természetét felismerve teheti meg, miáltal jellegében hasonlatossá válik a világ forrásához, az Elméhez. Ha ezt eléri, s helyesen oldja meg ezt a problémát, jól ismeri fel a kapcsolatot, akkor véget ér az inaskodás kora, eléri a végső igazságot, és filozófussá válik. Innentől fogva nem fogja tagadni a világot, hanem elfogadja azt.

Ugyanezt a feladatot a metafizikus is megpróbálhatja elvégezni, és intellektuálisan megértheti magát, a világot és az Önvalót. S van egy előnye a misztikus-szal szemben: megértése állandó, míg a misztikus időnkénti transzai eredendően mulandók. Ám ha nem vált maga is misztikussá, s nem végzett misztikus gyakorlatokat, akkor olyan lesz, mint a bél nélküli dió, melynek csak héja van. Ugyanis ezek a gyakorlatok, amikor logikus és sikeres csúcspontjukat érik el a nirvikalpa számádhiban, a legéletszerűbb megtapasztalását adják ezeknek az igazságoknak, s csak ez teheti valóságossá a metafizika tételeit.

Míndezekekből megérthetjük, miért van igaza a misztikusnak, amikor csökönösen ragaszkodik saját céljához, miért kell kizárnia a világi élet zavaró erejét és a mindennapokból fakadó vágyakat, hogy elmélyedhessen a szent jelenlétben, s hogy miért a magány, aszkézis, meditáció, transz és érzelmek játsszák a főszerepet tapasztalatában. Amit tesz, az helyes a saját fejlődési fokán, de később már helytelen lenne ugyanezt folytatni. Végül ugyanis metafizikussá kell válnia, éppúgy, ahogy a metafizikusnak misztikussá, s ahogyan mindkettőnek

filozófussá - csak ő képes arra, hogy a metafizika gondolatait és a miszticizmus érzéseit a gyakorlati élet mindennapjaiba, cselekedeteibe egyszerre beoltsa.

A kritika lényegét nem szabad félreérteni. Szavaimat csak az ellen a vélekedés ellen irányítom, amely szerint az igazság kritériuma a megézés. Azonban az ellenőrizetlen és megtisztítatlan érzés nem mutathatja meg tisztán az igazságot - legyen bármilyen misztikus is. Nem azt akarom, hogy az érzéseinkre egyáltalán ne hallgassunk, vagy hogy az igazság keresésében ne próbáljuk felhasználni. Épp ellenkezőleg. A kritika nem az érzelmek ellen irányul, hanem a kiegyensúlyozatlan nézőpont ellen, mely szinte vallásként állítja be az érzelmi alapú megismerést. Csak azt kérem, hogy ne a saját személyes érzéseinkre való reakció legyen az *egyetlen* és minden mást kizorító tényező, ami alapján megítéljük, hogy mi a valóság és igazság, és mi nem az. Amikor arról beszélünk, hogy az érzések önmagukban nem szolgáltatnak elégséges bizonyítékot arra, hogy az

Önvalót megtapasztaltuk, akkor az alatt természetesen azt a szenvedélyes érzést értjük, ami a misztikuson úrrá lesz, és ami örömhullámokat kelt benne, valamint azokat az erős érzelmhullámokat, melyek azt eredményezik, hogy visszautasítja tapasztalatainak hideg fejjel, tudományosan történő elemzését. Három fontos dolgot kell ezzel kapcsolatban megjegyezni. Először is a pusztá érzések könnyen egoisztikusak lehetnek, és eltorzíthatják, módosíthatják, eltúlozhatják az igazságot vagy a nem kívánt tényeket a kívánatos vágyálmainkkal helyettesíthetik. Másodszor a teljes bizonyosságot nem érhetjük el. Az érzések által generált tapasztalatok személyesek, így csak annyira tekinthetjük igaznak őket, mint a költők és művészek igazságát, akik mindig pszichológiai és nem metafizikai igazságról beszélnek. Például a misztikus szemlélheti azt, amit ő valóságnak *gondol*, de más esetleg úgy véli, ez nem az. Harmadszor pedig legkönnyebben egy analógiával világíthatjuk meg, hogy miért ellenzi a filozófia azt, hogy az érzés legyen az igazság meghatározásának *egyetlen* kritériuma, s miért ragaszkodunk ahhoz, hogy kritikus értelemmel kell az így szerzett eredményekhez viszonyulni. Úgy *érezzük*, hogy a Föld stabil és nem mozog, ám *tudjuk*, hogy ez nem igaz, s az egész Naprendszer mozgásban van. Az olvasónak végig kell gondolnia ezeket a tényeket. Vajon nincs-e tele a miszticizmus története számos megalománnal, akik tévesen messiásnak gondolták magukat, mert *úgy érezték*, hogy Isten feladattal bízta meg őket? Épp ezért a filozófus nem csak belső tapasztalatainak érzelmi hatásaival foglalkozik, mint a misztikus, hanem ezeknek a hatásoknak az *igazságtartalmával* is.

A filozófus elégedett a legtökéletesebb békével és nem hajszolja a misztikus eksztázist. Míg más megközelítések gyakran a túlfűtött érzelmeken alapulnak, melyek az érzelmek lecsillapodásával el is veszítik erejüket - vagy az első lelkesedés inspirálta eksztázisok eltűnésével maguk is teljesen szétfoszlanak a filozófia esetében mélyebb és sokkal megbízhatóbb, maradandóbb folyamatról van szó. A lényeg az, hogy a legtöbb kezdő misztikus útja elején vagy útja során alkalmanként eksztázist él át, és ez annyira felkavarja őket, hogy egészen természetesen állandóan ebben az örömteli állapotban akarnak élni. Azért van ez, mert abba a jellemző hibába esnek, hogy azt hiszik, a sikeres és tökéletes misztikus az, aki állandósítani tudja az eksztázist. A hiba oka részben az, hogy a misztikus elégedett azzal, hogy az érzések szintjén marad, anélkül hogy elmélkedne azon, ami vele történik. A másik ok a felkészületlen tanítóknak vagy sekélyes tanoknak rejlik, s ez oda vezet, hogy a gyakorlatban kivihetlent próbálnak megtenni, és lehetetlen célokat tűznek ki maguk elé. Figyelmeztetni kell mindenkit, hogy lehetetlen, amit a misztikus kíván, s élvezze bár hosszú ideig ezeket a spirituális örömeket, azok egy nap véget fognak érni. A logika szilárd tényei ugyanis megakadályozzák ennek az állapotnak az állandóságát. A misztikusok gyakran azt hiszik azonban, hogy a cél ez, és semmi mással nem kell foglalkozniuk. Valójában bármi más feladatot a béke megszenteltetésének tartanak, mert visszarántaná őket ebből az istenivel egyesült állapotból. Semmi másra nem vágyik a misztikus, mint hogy a világ ne zavarja, és hátralévő életét belső eksztázisainak csendes magányában tölthesse. A misztikus-filozófus azonban nem ezt tekinti céljának, hanem csak útja első állomásának. A filozófia ugyanis azt állítja, hogy ez csak a kezdeti misztikus állapot, legyen az bármilyen különleges és örömteli is. Létezik egy érettebb állapot - a gnózis állapota amely jóval túlmutat ezen. Ha a tanítvány belső útjának egyes állomásainál az eksztatikus állapotokat tapasztalja meg, akkor ezt élvezheti egy ideig, de ne számíton arra, hogy mindig így marad. A valódi cél ennél távolabb van. és erről sohasem szabad megfeledkeznie. A misztikus eksztázisban nem található meg a végső szabadulást, habár nagyszerű és szükséges lépcső ez az odavezető úton. Aki azt hiszi, hogy az érzelmi túlfűtöttséggel jellemezhető önkívületi állapot egyenlő a végső transzcendentális meglátással, az nagyon téved - bár ez a tévedés megbocsátható. Hiszen ez az állapot annyira különbözik a megszokott hétköznapi állapotunktól és oly hirtelen jön, hogy sok tanítvány úgy véli. az emocionális boldogságnak ebben az állapotában tapasztalja meg a valóságot. Átadja magát ennek a boldogságnak, az örömnak, amit tapasztal, elégedetten, hogy megtalálta Istent vagy saját lelkét. Ám a valóságot illető felfokozott érzelmei nem egyenlők a valóság nyugodt megtapasztalásával. Ezt a legtöbb misztikus nehezen tudja megérteni. Amíg azonban nem érti meg, addig nem tud valódi előrehaladást felmutatni útja további részén.

Amit a tudomány „kritikus hőmérsékletnek” nevez, azaz forrpontnak, ahol a folyadékból gáz keletkezik, lehet a szimbóluma annak, amit a misztikus filozófia „filozófiai tapasztalatnak” hív. Ez az a pillanat, amikor az ember tudatossága egyszerre érzékeli az öt érzékszervvel jellemezhető külvilágot és a kiüresedett lélek belső világát. A szokásos misztikus vagy jógi képtelen egyszerre tapasztalni e kettőt, sőt gyakran nem is lenne hajlandó erre amiatt a téves nézet miatt, amely sok tanításban válaszfalat húz a külső és belső valóság közé.

Alapvető különbség van a misztikusok gyakori világ elől való menekülése és a misztikus altruizmus között. Az előbbi esetben az embert csak az érdekli, hogy felismerje belső magát, és ha ezt eléri, azzal meg is elégszik. A második esetben részben ugyanez a célja, de egyben arra is vágyik, hogy ha e célját eléri, akkor azt az emberiség szolgálatába állítsa. S mivel ezt az altruizmust nem lehet felfüggeszteni addig, míg célját el nem éri, ezért ideje, pénze, és energiája egy részét arra fordítja, hogy legalább valami kevéssel maga is hozzájáruljon embertársai megvilágosításához. Ha csak annyit jelent ez, hogy a filozófia tanításait elérhetőbbé teszi mások számára - már elégedett lehet. Ám ennél sokkal többre is képes. Mindkét típus felismeri annak a szükségességét, hogy szándékosan visszavonuljon a társadalomtól és annak zavaró hatásaitól, hogy megteremthesse maga körül azt a csendet, amire szüksége van a meditáció gyakorlásához, a misztikus és filozofikus könyvek tanulmányozásához. Ám míg az előbbi ezt a visszavonulást egész életre szólónak szánja, az utóbbi csak időszakosnak, alkalminak. Időszak alatt bármilyen időtávot érthetünk egyetlen naptól több évig. Az előbbi típus elzárkózik elefántcsonttoronyába, míg az utóbbi csak látogatja e toronynak. Az előbbi csak a magányban találja meg a boldogságot, s vissza kell vonulnia a zavaró emberi érintkezéstől, hogy élvezhesse azt. Az utóbbi olyan boldogságot keres, amely minden körülmények között vele marad, s a visszavonulást csak eszköznek tekinti e cél érdekében. Mindkettőnek joga van a saját útját járni. Ám ma, amikor az egész világ felfordult s az emberi lélek olyannyira felkavart, mint még soha, én személy szerint azt gondolom, hogy sokkal jobb, ha a kevésbé önző, sokkal könyörületesebb utat választjuk.

Az élet nem csak a meditációról szól. Habár tanulmányozása és gyakorlása szükséges, de megvan a maga helye az életben. Mind a misztikus egyesülés, mind a metafizikai megértés szükséges a keresés során, mert csak e két lépcső után léphet tovább a tanítvány az univerzális létezés még magasabb fokára, amelyet a bölcs reprezentál. Ugyanis nem csak olyan pszichológiai gyakorla-

tokra van szükségünk, melyek belső lényünket formálják, hanem olyanokra is, melyek szemléletünket alakítják. A tanítvány nem ragadhat azonban le a miszticizmusban éppúgy, ahogy nem ragadhat le a metafizikában sem. Mindkét esetben mindent el kell sajátítania, amit ezek kínálnak, de tovább kell lépnie ezek után. Az érzelmek generálta miszticizmus ugyanis nem Ízisz szentélye, csak előcsarnoka, a metafizikus pedig, aki csak intellektuálisan tudja megérteni az ember legmélyebb rejtélyét, még nem elmélkedett eleget. Tovább kell ez esetben lépnie, s azt fogja találni, hogy a gondolkodási folyamat önmagán túlra mutat, az Elmére, melyből ered. A miszticizmusnak szüksége van a filozófia kontrolljára, a metafizikának pedig a misztikus meditáció sugárzó erejére. S mindkettő eredménye az ihletett cselekvés kell, hogy legyen, e nélkül ugyanis féloldalasak lennének. Mindkettő csak a cselekedeteken keresztül válhat tény-szerűvé és valóssá.

Ha megértjük, mit keres itt az ember, akkor olyan világképet kapunk, amelyben mind a cselekvés, mind az érzés, mind a gondolkodás teljes spektrummal szerepel. A misztikusok véleményével szemben egyáltalán nem a transzállapot állandó gyakorlását jelenti a megvilágosodás, mint ahogy a metafizikusoknak sincs igaza, ha úgy vélik, hogy a megvilágosodás nem más, mint az intellektuális tisztaság állapota. Még kevésbé van igazuk a teológusoknak, akik a teljes istenhit állapotát tartják a végső célnak. Azért vagyunk itt, hogy éljünk. Gondolkozzunk, érezzünk és cselekedjünk - mindháromra szükség van. Nem csak arra, hogy a gondolatot letörjük meditációink során, hanem arra is, hogy felélesszük az elmélkedés alatt. Nem csak az érzelmek ellenőrzésére és kordában tartására van szükség, hanem felszabadítására is a nevetésben, pihenésben, szeretetben és örömben. Meg kell értenünk az anyagi létezés tünékeny voltát és illúzióját, ám ennek ellenére dolgoznunk, szolgálunk és folytonosan küzdenünk kell a továbbhaladásért, így igazolva a fizikai létezés szükségességét. Meg kell tanulnunk, hogy amikor azt vizsgáljuk, hogy kik vagyunk, akkor egyedül maradunk az Önvaló csendes csodálatában, ám amikor azt vizsgáljuk, hol vagyunk most, akkor nem elszigetelt embereket látunk, hanem egy lüktető társadalmat. A valóban élő ember integrált megközelítést alkalmaz, teljes egész. Nem választja külön a szív, a fej és a kéz cselekedeteit, melyek mind ihletőjük, az Önvaló titokzatos csendjéből táplálkoznak.

A legtöbb fejletlenebb misztikus hibája az, hogy a meditációt és a külvilág „elengedését” (ami a miszticizmus igen fontos gyakorlata) tekinti végcélnak, és az, hogy hagyja, hogy értelmi képességei állandó jelleggel lebénuljanak pusztán azért, mert a mentális csend pillanatában ez a helyes. Ezt a helyzetet azonban nem szabadna állandósítani. Amikor azonban megérti, hogy a meditáció és cselekvés közötti ellentét csak a keresés középső szakaszában létezik, s amikor később felfogja, hogy a világtól való elszakadásra csak azért

van szükség, hogy teljesen szabadon mozoghasson később a világban, s nem azért, hogy meneküljön a világ dolgaitól. S amikor végül rájön arra is, hogy az értelem Isten ajándéka, mely útja során őrzi, védi őt attól, hogy letérjen a helyes ösvényről, s később segíti, hogy felismerje önmagát - akkor a végső bölcsesség szabadkőműves páholyának második fokozatából a harmadikba lépett. Ami eddig hátráltatta, most segíti - ezt a paradoxont kell megoldania, ha a misztikus önelégült állapotából a filozófia mély, átfogó megértésére akar jutni. Egykor meditációi eltávolították a világtól, ám most közelebb hozzák. Korábban Istent önmagában találta meg, most pedig semmi mást nem talál, csak Istent. A hernyóállapotból kibújva kibontja csodás szárnyait, s pillangóvá válik!

Ha van bármi haszna ennek a tanításnak, akkor az az, hogy egyként támaszkodik az értelemre és a tapasztalatra. Mivel az a belső boldogság, amit végül eredményez, nagyszerűbb bármi másnál, amit az ember az életében tapasztalhat, s bár ez az állapot mentes minden vad érzelemtől, paradox módon az öröm hullámait elcsendesíti. Amikor megértjük, hogy ennek a tanításnak a segítségével tényszerűen átélhető az, amit a legmélyebb gondolkodás felvázol, hogy az ember saját életében megtapasztalhatja az Önvaló jelenlétét, amit az elmélkedés csak távolról, mintegy képként mutat be, akkor tudjuk, hogy végre valami olyat alkottunk, ami megfelel a modern embernek. A nyugtalan szív és az aggódó gondolatokkal teli agy örömmel huny ki ebben a csendben.

Az egyensúly a filozófia egyik legfontosabb alapelve.

Az univerzum alapja az egyensúly. Csak így tudnak a bolygók pályájukon maradni, s elkerülni az összeütközést. Az, aki önmagát is szeretné összehangolni a természettel, Istennel, annak természete alapjává kell tennie az egyensúlyt.

A megvilágosodás ára az egyensúly. Ez arra is vonatkozik, hogy nem szabad hagynunk, hogy csak a tudatos ego irányítsa az embert s ellenálljon a szupertudatos spirituális erőknek. Más szóval egyensúlyt kell találni az intellektus és az intuíció között. Az előbbi akaratlagosan kívánja ellenőrizni a pszichét, az utóbbi viszont a passzivitásban gyökerezik és a spontaneitásban nyilvánul meg. Amikor az ember kellő gyakorlással ránevelte magát arra, hogy egyaránt elforduljon a hírvágytól s attól, hogy őt birtokolják, amikor a tisztán személyes nézőpontra túl tud lépni, amikor a saját sorsának irányítása éppoly fontos, mint hogy felajánlja magát és életét a csendnek, akkor lényén és sorsán magasabb erők kezdenek el munkálkodni. Ezt az egyensúlyt és teljességet el kell

érnie, ha azt akarja, hogy a filozófia gyakorlása megvilágosítsa és elvezesse második születéséhez.

Nagyon fontos azonban megjegyezni, hogy az egyensúly elvét nem lehet senkiben megalapozni, amíg minden egyes alkotóelem nem fejlődött ki teljesen az emberben. Ha ez nem történik meg, akkor olyan emberek alakulnak ki, akik például intellektuálisan ismerik az igazságot, tökéletesen és tisztán tudnak beszélni róla, de ennek ellenére rosszul cselekszenek. Az éretlen vagy félkész képességek egyensúlya természetesen nem vezethet kielégítő eredményre, míg ha a már teljesen kész és kifejlett képességeket próbáljuk kiegyensúlyozni, akkor az eredmény tartós és teljesen kielégítő.

Azok, akik az igazságról beszélnek vagy írnak, ám nem élnek annak megfelelően - képtelenek lévén rá -, megpillantották a lényegét, de nem ismerték fel teljes szépségében és erejében. Nincs meg bennük az a dinamikus egyensúly, amely abból ered, ha az akaratot az intellektus és az érzések szintjére emeljük. Ez az egyensúly az, ami spontán módon megindítja a bennünk rejlő misztikus erőt, és az „újjászületés”-nek nevezett állapotot váltja ki. Ez a második születés. Míg az első a fizikai valóságban zajlott le, ez a tudatunkban történik.

Nagyon fontos, hogy megszabaduljunk a kiegyensúlyozatlanságtól. A legtöbb ember ebben az állapotban van, habár kevesen ismerik ezt föl. A spiritualitás nélküli intellektus például tehetetlen embert eredményez. Az intellektualitás nélküli spiritualitás pedig mentális tehetetlenséget okoz. Senkinek sem szabad egyik állapotba sem kerülnie - kész öngyilkosság mindkettő. Mindenkinek az egységet, az egyensúlyt kellene keresni és megvalósítani. Ha csak az élet egyik részével vagyunk elfoglalva, ha mindig csak egy irányban tevékenykedünk, akkor enyhén örültekké válunk - a szó valódi, s nem technikai értelmében. A gyógymód nem más, mint visszanyesni itt, építeni ott, törődni az elhanyagolt oldalunkkal, és különösen törődni az ellenkező oldallal. Nyilvánvalóan ez legtöbbünk számára igen nehéz, mivel a körülmények tartanak rabságban minket, s így nehéz mindent fejleszteni, és elérni az egyensúlyt. Ez azonban nem szolgálhat mentségül, nem fogadhatjuk el, hogy minden adott, s nem engedhetjük meg, hogy ne fejtünk ki némi erőfeszítést, hibáinkat orvoslandó. Azért nehéz a legtöbb tanítványnak, hogy ilyen bámulatra méltóan kiegyensúlyozott személyiséget hozzanak létre, mert ragaszkodnak egy kedvenc technikájukhoz, tanításhoz, vonalhoz, amelyet korábbi életeikben is követtek, de amelyek a mai

korban már alkalmatlanok. Ellensúlyoznunk kell valamivel azt, hogy lényünknek csak egyes oldalait éljük meg. Ha filozófiai értelemben harmonikusan kiegyensúlyozottá válunk, akkor a szív és a fej együtt fog dolgozni a problémák megoldásán, az örökkévalóság érzése és a perc szüksége együtt fognak olyan választ adni, amely hasznosítható és gyakorlatias, s a transzcendentális intuíció meg fogja erősíteni vagy segíteni fogja az értelem működését. Egy ilyen összetett, kiegyensúlyozott életet élve a gondolat és a cselekvés, az áhítat és a tudás nem harcolnak egymás ellen, hanem egyé válnak. Ez az intelligencia, a törekvés és cselekvés hármas útja.

A személyiség tökéletes harmóniáját nem lehet úgy megvalósítani, hogy egyes elemek csak félig fejlettek, mások pedig teljesen. Mindegyiket ugyanolyan magas szintre kell emelni.

Még az egyensúly fogalmát is tisztázni kell. A filozófia nem a két szélsőség közötti pontot érti ez alatt, hanem a két egymást feltételező és egymást nélkülözni nem tudó tulajdonság egyesülését.

Akkor lehet leginkább látni egy féloldalasan kifejlődött személyiség veszélyeit, amikor a szerénység, tisztelet és áhítat hiányzik, ám a logika, kritika és realitás-érzék nagyon fejlett. Ilyenkor ugyanis az intellektus végtelenül gögőssé válik, arrogánsan magabiztossá, és teljesen intoleráns lesz. Ennek következtében a mélyebb, finomabb igazságokat nem tudja felfogni, csak a puszta tényeket, számokat és adatokat.

A hitet megértéssel, a békességet energiával, az intuíciót értelemmel, az érzést az intellektussal, a törekvést szerénységgel, a buzgóságot pedig diszkrécióval kell ellensúlyozni.

A belső egyensúlyt nem úgy érhetjük el, hogy két, egymással szöges ellentétben álló tulajdonságot próbálunk vegyíteni, mint például a fősვნყséget a tékozlással, hanem úgy, hogy két külön-külön is szükséges tulajdonságot olvasztunk össze egymással, mint például a bátorságot az óvatossággal.

A megnyilvánult élet nem lesz kevésbé valós pusztán csak azért, mert a meglehetősen súlyos „illúzió” szóval illetjük. Aktív életünk miatt nem kell bocsánatot kérnünk azoktól az elefántcsonttoronyban élő filozófusoktól, akik a nyugatiakra azt mondják, hogy a „maja”^{*} fogságában vannak.

Sem a szenvedést hangsúlyozó buddhista, sem az örömet hangsúlyozó hedonista megközelítés nem lehet a valódi filozófiai világkép része. Mindkettőt meg kell érteni és el kell fogadni, mivel az élet mindkettő megtapasztalására rákényszerít.

A kiegyensúlyozott személyiség nem szükségszerűen az, aki a két szélsőség közötti felezőponton helyezkedik el, hanem az, aki *engedi*, hogy a belső nyugalom uralja. Ekkor ugyanis a szükséges változtatások maguktól történnek meg. Habár ez már önmagában is megakadályozza, hogy féloldalassá váljon személyisége vagy extrém nézeteket alakítson ki, a mértékletes személyiség nem az egyetlen eredménye ennek az életmódnak. Sokkal fontosabb önmagunk *átadása, felajánlása* a magasabb erőnek, amely elengedhetetlen ahhoz, hogy valóban kiegyensúlyozottá váljunk.

Helyénvaló, hogy az aszkéta vagy szerzetes egész nap csak ücsörög és a pusztán földi vágyak kielégítésének szentelt élet hiábavalóságáról elmélkedik, de hibázik, amikor azt hiszi, hogy helyénvaló az egész életét ilyen méla állapotban és ilyen elmélkedéssel tölteni. Ekkor ugyanis a létezés egyetlen szeletére irányítja figyelmét, és a többire nem tud figyelni. Helyes, ha a metafizikus a világ létezésében és az értelem saját felfedezéseiben fellelhető logikai önellentmondásokról gondolkodik, de helytelenül cselekszik, amikor egy egész életet a valóságnak erre az egyetlen szeletére irányít. A világi ember is helyesen cselekszik, amikor pénzt gyűjt és élvez az így megvehető dolgokat, megházasodik és örül az otthona nyújtotta kényelemnek, de elpocsékolja az inkarnációját, amikor emellett nincsenek magasabb céljai és emelkedettebb vágyai. S ez még nem minden. A miszticizmus, metafizika vagy a világiasság mind haszontalanok, ha nem képesek megteremteni azt az altruista etikát, amely mindennapi létezésünk alapjául szolgál. Az átlagos misztikus nem képes megérteni, hogy az őt körülvevő világ, illetve az emberiség gyakorlatias és aktív segítsége iránti érdek-

- Az Indiai világképben a megnyilvánult világ illúziószerű, álomjelleget, nem valós voltát, az álomvilágot, látszatvalóságot a maja szóval fejezik ki - *a fordító*.

telensége nem erény - ahogy ő gondolja - hanem sokkal inkább hiányosság. A remeték, akik azért vonulnak el a zaklatott világtól, hogy az egyszerűségnek éljenek, a szerzetesek, akik azért hagyják maguk mögött az aktív életet, hogy a dolgok hiábavalóságáról elmélkedjenek, a megcsömörlöttek, akik életük, házasságuk, üzleteik tönkremenése miatt esnek letargiába, amit békének hisznek, mind csak annak adják tanúbizonyosságát, hogy nem értették meg létezésük magasabb céljait. Nem másra szolgál ugyanis inkarnációnk, mint hogy ébrenléti állapotban ismerjük fel legbelsőbb természetünket. Ezt nem lehet úgy megtenni, hogy elfordulunk az emberi tapasztalatoktól, csak úgy, ha bátran szembenézünk velük és megtanuljuk, amire szükség van. Éppígy nem elérhető ez a cél, ha pusztán a meditáció örömeinek szenteljük magunkat. Az alacsonyabb miszticizmus szenvedélyes ekstázisai éppúgy, mint az alacsonyabb metafizika intellektuális felfedezései csak a valóság felfedezésének illúzióját adják. Nem csak az Én, hanem a Világ is a meditáció objektumává kell, hogy váljon, ha a teljes igazságot szeretnénk felismerni. Az egyoldalú, szerzetesi tanítást, amely illuzórikusnak és mulandónak mondja a világot, ki keli egyensúlyozni a filozófia tanításával, amely felfedi, hogy a világ lényegileg örök és valós. Ebben az esetben nem lehet mentség a letargiára, menekülésre és csömörrre. A metafizikus világképe gyakran híján van az élet, a vitalitás szikrájának, a misztikus világképéből gyakran hiányzik az értelmes gondolkodás, s leggyakrabban mindkettőre jellemző, hogy nem hajlandó gyakorlatias cselekvésbe bocsátkozni. A metafizika gyakorlati hiányossága, hogy nem acélozza meg az akaratot, csak az intellektust. Intellektuális hiányossága pedig annak köszönhető, hogy akik a múltban ezt gyakorolták és tanították, semmit sem tudtak a tudományról, míg azok, akik jelenleg tanítják, semmit sem tudnak a magasabb misztikus meditációról, s mindkét csoportnak jellemzően vajmi kevés gyakorlati élettapasztalata volt, nem nagyon mozdult ki a saját elefántcsonttoronyából. A miszticizmus legnagyobb hibái hasonló tőről fakadnak, illetve egyéb okokra is visszavezethetők, amelyeket már többször említettünk. Végül még azt mondhatjuk, hogy a metafizika azért nem termett gyakorlatban is felhasználható gyümölcsöket, mert az igazság *ideáival* s nem magával az igazsággal foglalkozik. A misztikusok hasonló hibája, hogy az általuk tapasztalt *érzések* nem egyenlők magával a valósággal. A bölcs sikerének és szolgálatának jelentősége abban áll, hogy az igazságot és a valóságot ismeri fel, s nem csak az ezekre vonatkozó gondolatokat vagy érzéseket.

Nem csak az egón belül kell az egyensúlyra törekednünk, nem csak az érzések és értelem, gondolat és tett között, hanem ami ennél sokkal fontosabb, az egón kívül: az ego és az Önvaló között.

Mindezeknek a tanulmányoknak, meditációknak és tetteknek az eredményeként a tanítvány szép lassan megváltozik. Megszokja, hogy az univerzummal mint egésszel való saját kapcsolatán elmélkedjen, hogy az egyed elkülönülése a teljességtől csak látszat, s így szilárd lépésekkel halad a valódi filozófussá válás útján. Annak felismerése, hogy saját élete rejtett egységben van a világ egészével, végtelen szálnalmat és megértést ébreszt minden élő, érző lény iránt, Így megtanulja, hogy saját akaratát alávesse a kozmikus akaratnak, s szűk látókörű önzését a közjó iránti vágy váltja fel. A könnyörületesség kivirágzik szívében, mint a lótusz a nap sugaraitól. Erről az emelkedett nézőpontról nem úgy tekint az emberiségre, mint akiket önzetlenül szolgál, hanem úgy, mint akik alkalmat adnak neki, hogy szolgálhasson. Hirtelen vagy lassan olyan érzelmi emelkedettséget fog tapasztalni, amely teljesen megváltoztatja egész világképét. Az jelzi ezt, hogy embertársaihoz és más élőlényekhez való viszonya gyökeres fordulatot vesz. Az az alapvető egoizmus, amely nyíltan vagy rejtett formában uralta eddig, megszűnik, helyét az eddig kivihetetlennek és megvalósíthatatlannak tűnő nemes altruizmus váltja fel. Immár teljesen lehetséges és gyakorlatban is működő dolog ez, mert mély együttérzés fog uralkodni szívében más lények iránt. Soha többet nem lesz képes arra, hogy szándékosan megsebezzen valakit, épp ellenkezőleg, a teljesség jóléte szempontjából fog mindent vizsgálni. Ahogy Jézus mondta: „újjászületik". A legnagyobb boldogságot találja - a valóság és igazság kutatása mellett - abban, hogy mások érdekeit tartja szem előtt a sajátjával egyenrangúan. Ennek gyakorlati eredménye az lesz, hogy folytonosan a többiek szolgálatában, az ő megvilágosodásukért tevékenykedik. Nem csak visszhangozni fogja az isteni akaratot, hanem lehetővé teszi, hogy az rajta keresztül cselekedjen. S a szándékkal együtt erőt is kap, az Önvaló kegyelme segíti megvalósítani azt, amire kis énje önmagában képtelen lenne. Mások szolgálatában részben elfelejtheti a transzélimény elvesztését, feladását, és tudja, hogy a felszabadult énnel, amit megtapasztalt mély meditációi folyamán, egyenlőnek kell lennie a kitágított, mindent befogadó énnel, amely folytonosan a többiekért tevékenykedik.

Amikor megfigyel tudós, amikor szívébe tekint buzgón vallásos, gondolataiba mélyedve metafizikus, titokban misztikus, közszereplései során pedig a közjóért cselekvő, hasznos polgár - ilyenné válik, aki a filozófia útját járja.

Aki kellően megtisztította jellemét, ellenőrzése alá vonta érzékeit, csiszolta értelmét és elősegítette Intuíciója kibontakozását, az mindig kész, hogy szembenézzen azzal, ami éppen következik. Nem fél a jövőtől, az idő az ő oldalán van.

mert nem teremt több rossz karmát magának, hanem minden évvel csak a jó karmát növeli. S még abban az esetben is, ha a régi, ledolgozatlan rossz karma hat rá, akkor is nyugodt marad, mert megérti, miért mondta azt Epiktétosz: „Csak egy dologért küldött Isten engem a világba, s az nem más, mint hogy tökéletesítem magam minden területen, s nincs olyan esemény vagy pillanat, amit ne használhatnék fel e cél érdekében”. Tudja, hogy minden tapasztalat azt hozza, amire az adott pillanatban a legnagyobb szüksége van, még akkor is, ha az történik vele, amit legkevésbé szeret. Szüksége van ezekre a hatásokra, mert nem mások ezek, mint saját korábbi gondolatai, érzései és tettei, amelyeknek régen indított hatásai most visszatérnek hozzá, így teremtve meg a lehetőséget, hogy tanúja legyen saját cselekedetei eredményének. Tisztán, félreérthetetlenül látni fogja múltbéli tettei eredményét a jelenben. Minden helyzetet saját javára tud kihasználni, hogy elérhesse végső céljait, habár a pillanatnyi célok megvalósulását ez gátolhatja. Az efféle nyugalom a rossz események hullámai közepette abszolút nem tévesztendő össze a fatalizmussal, vagy az események letargikus elfogadásával, mintha minden mindegy lenne s minden Isten akarata lenne. Megpróbálja ugyanis megérteni, mi miért történt vele, de egyben megpróbál tanulni is a történésekből, s nem csak mélán hagyja, hogy újra és újra ugyanaz a rossz történjen vele. Így hát, amikor minden esemény elfogadható, és amikor tudja, hogy az adott eseményre történő saját reakcióit az erény és a bölcsesség fogja diktálni, akkor a jövő nem lehet félelmetes és ijesztő éppúgy, ahogy a jelenben sem tudja semmi megrémiszteni. Nem tér tévútra, történjék bármi, mert tudja, hogy legyen az fájdalom vagy vereség a világ szemében, legyen az győzelem vagy diadal, a tapasztalat bölcsebbé, jobbá és erősebbé fogja tenni, s felkészültebb lesz az újabb kihívásokra, mint valaha. A filozófia tanítványa tudja, hogy azért van itt, hogy szembenézzen a problémákkal, megértse és uralni tudja azokat az eseményeket, feltételeket és helyzeteket, amelyek elől mások menekülni próbálnak, s hogy az élet nehézségei elől menekülni végül is nem túl hasznos vállalkozás. Tudja, hogy bölcsességének a teljességből kell származnia, s nem a tapasztalatlanságból, s hogy teljesen haszontalan ölbe tett kézzel károgni a világ nyomorúságáról és küzdelmességéről, ugyanis nagyrészt ez a küzdelem hozza ki a benne rejlő lehetőségeket. A filozófia nem fordul el az élettől, bármilyen tragikus vagy félelmetes legyen is, ami következik, s minden tapasztalatot magasabb céljainak elérése érdekében állít.

Amikor az erőknél egy bizonyosfajta egyensúly alakul ki, akkor valami olyasmiről történik, amit nem lehet máshogyan nevezni, mint „a belső meglátás születése”.

Aki ismeri és érzi a legbelsőbb lényében rejlő isteni erőt, az szó szerint szabad lesz a világi dolgok miatti aggodástól és félelemtől. Aki még nem érte el ezt a szintet, de törekszik erre, az ugyanezt érheti el a hit által. Ugyanakkor ebben az esetben valódi hitre van szükség, s nem csak a szavak szintjén meglévő hitre. Az, hogy hite mekkora, könnyen lemérhető azon, hogy mennyire tudja elutasítani a negatív, csüggedt, reménytelenséggel, félelemmel teli gondolatokat. Amennyire erős a hite s ebből következően gondolkodásmódja, annyira fog a magasabb erő a szükség órájában segítségére sietni. Ezért mondotta Jézus tanítványainak: „Ne aggódjatok a holnap miatt!” Az adeptus esetében, aki feladta az egóját, nem lenne senki, aki gondját viseli, ezért a magasabb Én teszi ezt meg. A hívő esetén, aki még nem adta fel az egót, de erre törekszik, a magasabb Énbe vetett hite annak erejével arányosan megjutalmaztatik. Mindkét esetben a bibliai mondás, miszerint „az Úr gondoskodik róla”, nem pusztán kegyes remény, hanem gyakorlati tény.

A lélek felszabadulásának eredményeképpen az ilyen ember tettei és gondolatai tökéletes harmóniába kerülnek a természet erkölcsi normáival. Nem csak magáért fog élni, hanem az egészért, s magát is eme egész apró csavarjának tekinti. Ebből következően nem okoz fájdalmat másoknak, hanem segíti őket. Ez nem azt jelenti, hogy saját gondoljaival nem törődik, hanem azt, hogy mindkettőt egyszerre tartja szem előtt. Tetteit úgy irányítja, hogy legjobb tudása és magasabb énje parancsainak és elvárásainak megfeleljen.

A világot szükségszerűen befolyásolja jelenléte és cselekedetei, méghozzá jó irányba. Először is annak tudata, hogy ilyen ember létezik, segít másoknak, hogy tovább dolgozzanak magukon, mert ekkor látják, hogy a spirituális keresés nem üres álom, hanem kézzelfogható valóság. Másodszer, hat azokra, akikkel találkozik, legyenek sokan vagy kevesen, legyenek befolyásosak vagy ismeretlenek. Harmadrészt koncentrált spirituális erőket hagy maga után - más személyeken keresztül - amelyek testi elmúlása után is sokáig hatnak a világra. Negyedszer, ha kiegyensúlyozott bölcs, akkor mindig fog valami gyakorlati dolgot is tenni, hogy segítse az emberek felemelkedését, s nem csak egy asrámban fog egész nap meditálni.

A misztikus tapasztalat jön s megy, ám a filozófiai mély meglátás - ha egyszer kialakul az emberben - nem hagyhatja el. Megérti az igazságot, és éppúgy nem veszítheti ezt el, mint ahogy egy felnőtt sem veszíti el felnőttiségét, s nem változhat vissza csecsemővé.

Az intuíció ma már nem azt jelenti számomra, mint egykor. Jobb szót keresem, és a belső meglátásban meg is találtam. Ezalatt a bölcsek legmagasabb megismerő képességét értem, míg az intuíció valami alacsonyabb szintű képesség, amely időnként hihetetlenül helyes, ám gyakran teljesen megbízhatatlan s tévutakra vezet. Azt is kijelentettem, amit az ázsiai bölcsek már réges-régen mondtak, hogy lehetséges a belső meglátás kifejlesztése, amivel behatolhatunk az Önvaló mélységébe, megérthetjük az univerzum végső valóságát, s hogy ez az ember számára elérhető legmagasabb rendű intuíció. Ez a belső meglátás nem foglalkozhat olyan alacsonyabb rendű megérezésekkel, mint hogy például melyik ló lesz a befutó a holnapi versenyen, amire az intuíció - melyről gyakran hallunk is - képes lehet.

A belső meglátás a teljes psziché teljesítménye, s nem csak egy darabjéé.

Az igazi belső meglátás, a valódi állandósult megvilágosodás nem jön s megy, hanem állandóan megmarad, *jelen van*. Mikor komolynak látszik, akkor sem túl ünnepeles vagy komor, akinek része volt ebben a megvilágosodásban, mert komolysága mögött a nem ragaszkodás rejlik. A látszatvilágot nem keveri össze a végső valósággal. Tapasztalja a világot, de éppen így tapasztalja, megfigyeli saját egóját is - cselekedeteit és vágyait, gondolatait és szavait. S mivel mind e közben látja saját kicsinységét, semmisségét, ezért meg tudja tartani humorérzékét mindennel kapcsolatban. Könnyed marad szerény is. Mások azt gondolhatják, hogy a Hatalmas Fény tölti be mindennapjait, de neki magának nincs semmiféle különös nagyságérzete.

Aki valóban rendelkezik a belső meglátással, annak nem kell vitatkoznia és konklúziókra jutnia. Az igazság ugyanis magától értetődően, önmagában, önmagaként feltűnik, mert belső lényé egyé vált vele.

Amikor azt a kifejezést használom, hogy „lénye középpontja”, akkor a meditáció állapotára utalok, egy olyan tapasztalatra, amelyet egy bizonyos fázisban lehet érezni. A meditáció tudománya nem másról szól, mint arról, hogy engedjük, hogy valami titokzatos erő egyre beljebb húzzon minket, s minél kifinomultabb, mélyebb, megfoghatatlanabb ez az érzés, annál közelebb kerülünk a tudatosság középpontjához. Ám a filozófia nézőpontjából a meditáció s tapasztalatai nem a végcélt jelentik, habár segítenek felkészíteni erre a célra. A végcél elérésekor

ugyanis nem érzünk semmiféle központot - nem érezzük, hogy a test bármely specifikus pontján lennénk. Egyszerre vagyunk a testben és az Önvalóban, a kettő között pedig nincs semmilyen ellentét.

A filozófia nem csak arra törekszik, hogy megismerje, mi a legjobb az életben, hanem szeretni is akarja azt. Érezni is szeretne, nem csak gondolkodni. Az igazság azonban túl van ezeken a hétköznapi funkciókon, s csak magasabb módon lehet elérni - ha egyesítjük és egyben meghaladjuk ezeket a funkciókat, Így keletkezik a belső meglátás. Az ember jelenlegi fejlődési pontján ehhez a funkcióhoz legközelebb az intuíció áll. Alkalmankénti és szokatlan megtapasztalása révén ködös képet nyerhetünk arról, hogy mi is ez a meglátás.

A figyelmet mindig elvonja valamiféle dolog vagy gondolat, érzés vagy tapasztalat. A hétköznapi ember esetében a tudatosság elveszik a figyelemben, a filozófiával foglalkozó ember esetében azonban ott van a háttérben, s megfigyeli, értékeli, ellenőrzi a figyelmet.

A belső meglátás az értelem virága, s nem eredhet annak megtagadásából.

Az állandóan változó világ mozdulatlaná válik és eltűnik a misztikus transzban, s a misztikus az Egy Elmében megtalálja a világ örökké állandó alapját, magját. Az ultramisztikus belső meglátásban azonban nem szükséges a világ mozdulatlansága. Aktivitása nem akadályoz meg semmit. Ez a belső meglátás ugyanis a változás mélyére hatol, s minden pillanatban a változó világgal együtt látja annak változtathatatlan alapját is. Így a filozófus tisztában van azzal, hogy a hétköznapi cselekvés éppoly szükséges, mint a misztikus passzivitás. Ennek a kifejeződése azonban nem lehet nagyon eltérő attól, ami ő maga. a belső meglátásával együtt. Ahogyan az ember sem fejezheti ki magát hangyaként, mivel emberi tudata túl széles ahhoz, hogy ennyire leszűküljön, úgy a filozófus sem választhatja el ultramisztikus belső meglátását a pillanatnyi tevékenységétől. Ebből a szempontból nincs más választása, mint hogy az ihletett cselekvés útját kövesse.

A nagy magabiztosság nagy erőt ad. Az igazság nem csak a fejet tisztítja meg, de az akaratot is megacélozza. Nem csak lámpást nyújt az éjszakában, hanem vérünkben lüktet, és erőt ad.

A misztikust nem érdekli - s még ha érdekelné is, általában nem képes rá hogy az üresség belső felismerését a világban megnyilvánuló cselekedeteivel összehangolja úgy, hogy a kettő között ez semmiféle ellentétet ne okozzon. Ez elismerten nehéz művészet, de idővel, türelemmel és megértéssel elsajátítható. Így belső egységet fog érezni e csodás, ezerszínű világgal, s a létezés számtalan formáját is úgy fogja megtapasztalni, hogy mindeközben folyton ebben az egységben marad.

Amikor metafizikai vagy meditációs szempontból a tiszta tudatosság megtapasztalásáról beszélek, akkor ez alatt az ego által be nem szennyezett megtapasztalást értem.

A filozófia mesterévé válva teljes önbizalomra teszünk szert az élet minden területén. Aki nem - vagy csak felületesen - ismeri a filozófiát, az könnyedén kijelentheti, hogy semmi köze a gyakorlatias dolgokhoz, s nem segíthet például a karrierépítésben. Ám ez komoly tévedés. A filozófia követőit teljesen tudományos és gyakorlatias világgéppel ruházza fel, miközben képessé teszi, hogy problémáit érzelmi elfogultság nélkül, az értelem tiszta fényénél oldja meg. Ugyanakkor bizonyos etikai normákat is kötelezőnek tart magára nézve, amit mások nem feltétlenül fogadnak el, mert az élet játékát szentségnek tartja, s nem a mások kárára történő személyes naggyá válás, a személyiség túlhangsúlyozásának terepeként gondol rá.

Kimondhatjuk, hogy a világnak legnagyobb szüksége éppen arra van, amit a megvilágosodott ember megtalált, így legszentebb feladata, hogy ezt a tudást megossza a világgal. Habár ez igaz, arról sem feledkezhetünk el, hogy a világ éppúgy nem kész erre a tudásra, mint ahogy ő maga sem volt az, mielőtt a megtisztulás, tanulás és gyakorlás hosszas folyamatán át nem esett. Mivel tudatában van mindennek, nem akarja mindenáron terjeszteni nézeteit, világgépét, felismeréseit, s nem toboroz követőket sem. Ez azonban mégsem Jelenti azt, hogy semmit sem tesz. Úgy cselekszik, ahogy éppen a leghasznosabbnak tűnik az

adott pillanatban, még ha ez akkor mások számára kevésbé nyilvánvaló és látványos is. Nem fordul el kötelességeitől, de szélesebb módon értelmezi ezt, mint azok, akik nem értik meg szellemi állapotát és a számára rendelkezésre álló erőket.

Ha valaki eléri a filozófia csúcsát, akkor természetesen fog rendelkezni azzal a különleges, rendkívüli képességgel, hogy segíteni tudja az emberiség belső evolúcióját. Valójában éppen ez lesz élete legfontosabb - bár rendszerint titkos - feladata, habár kívülről ez nem látszik, s a külső szemlélő számára foglalkozhat bármi egyébvel is. Akik legközelebb álltak Jézushoz, azokat arra kérte, hogy terjesszék az igét. Ebből is látszik, hogy legfontosabb feladatának az igazság terjesztését tartotta. A többi feladat, mint például a szegények felruházása és etetése szintén fontos volt, amint az *másoknak* adott tanácsaiból is kiderül. De ezek csak másodlagos feladatok voltak - ez világosan kiderül apostolainak adott útmutatásaiból. S ma, amikor a régiből egy új világrend felé haladunk, ez a tanítás még fontosabb. A saját szerény s nem tolaodó módján - emlékezve arra, hogy hitének legjobb mércéje mások számára is saját cselekedeteiben rejlik - még a filozófia útjára éppen rálépő kezdő számára is lehetséges, sőt kötelező annyit továbbadni a tanításból az embereknek, amennyire készen állnak, de egy cseppel sem többet. Nem az a feladata ugyanis, akárcsak az apostoloké, hogy megtérítse őket, hanem hogy segítsen. Lehet, hogy csak aprócska szentjánosbogár, mely alig fénylik, de a korábbi évszázadok ezoterizmusát fel kell adni, s meg kell próbálni mások számára is elérhetővé tenni a megvilágosodást. Meg kell érteni ennek az évszázadnak a különlegességét, s látnia kell azt a háborgó, fenyegető mélységet, mely pusztulással fenyegeti civilizációnkat. Az ősi szanszkrit szöveg, a *Tripura* szavai megnyugvást hoznak ebben a kérdésben; archaikus szavai mai jelentésre lefordítva így szólnak: „A legfelkészültebb tanítvány rendelkezhet akár a legtökéletesebb tulajdonságokkal is, de ennél sokkal fontosabb, ha meg tudja érteni az igazságot - akár csak elméletben is - és el tudja másoknak magyarázni, ugyanis a magyarázatnak ez az aktusa őt magát is eltölti ezekkel az ideákkal, s saját elméje is megtelik az igazsággal. S ennek eredményeképpen előbb-utóbb felismeri önmagában az istenit.”

Amikor először éred el a valódi tisztán látást, akkor nem csak hatalmas öröm ér, de a fájdalom hullámai is átjárnak. Embereket fogsz látni, akiket összezavart, megsebzett, megvakított az élet. Azt látod, hogy rossz irányba tartanak, mert nincs, aki a helyes utat megmutatná nekik. Azt látod, hogy világosságért

imádkoznak, de mégis sötétség öleli őket körül. Ebben a szent órában fogadalmat teszel, s ez a fogadalom gyökeresen megváltoztatja az életedet. Ettől kezdve ugyanis másokért cselekszel, s önmagadat a spirituális szolgálatnak szenteled.

Az elsődleges vágyad után, hogy teljesen átjárjon az Önvaló, szükségszerűen jönni fog egy második vágy is, hogy terjeszd a békét, a megértést és a könyörületet, amelyek eddigre már fáklyaként lobognak benned. Elszánod magad, hogy azt a belső állapotot fogod terjeszteni, amelyet elértél, s nem pusztán intellektuális dogmákat, hogy áldást hozhass és megvilágosítsd azokat, akik isteni szülőjüket keresik.

Aki csak a fizikai érzékszervei alapján él, az olyan emberekkel találkozik és olyanokat sodor majd felé az élet, akik hasonlatosak hozzá. Az idő és a tér behatárolja az ilyen embert. Az olyan ember, aki a fejlett intellektus és érzések szintjén működik, olyanokat fog elérni s olyanokkal kerül kapcsolatba, akik válaszolni tudnak írott vagy nyomtatott ideáira, vagy művészi inspirációira, Ő már csak részben rabja az időnek s térnek. Ám az, aki a benne rejlő isteni Önvalóban él, felszabadul a tér és idő rabságai alól, felemeli mindazokat, akik intuitív módon válaszolnak hívására, bár lehet, hogy fizikai valójában sosem találkozik velük. A spirituális világban ugyanis fényét ő már el nem rejtheti.

A filozófus elfogadja, hogy sokaktól való elkülönülésre van predestinálva. Nem csak azért, mert ez így van rendjén, hanem azért is, mert fizikai jelenléte negatív érzéseket vált ki a hétköznapi emberek szívében, miként pozitív érzéseket vált ki bizonyos keresők szívében. A negatívumok az értetlenségtől, zavarodottságtól és gyanakvástól egészen a félelemig és nyílt ellenségeskedésig tarthatnak. A pozitívumok az ösztönös vonzódástól egészen a saját életének eldobásig tarthatnak, hogy szolgálják vagy megvédjék a filozófust. Mindezek az érzések azonnal, irracionálisan és ösztönösen jelentkeznek. S mindez független attól, hogy a filozófus felfedi-e valódi személyiségét. Azért van ez, mert annak az eredménye, hogy aurája hatást gyakorol mások aurájára. Ez a kapcsolat láthatatlan a fizikai valóság szintjén, de nagyon is reális a mentális-emocionális világban. Mindkét résztvevő számára valódi pszichikus tapasztalat ez: tiszta, egyértelmű s érthető a filozófus számára, különös, felkavaró és teljesen félreértett a szokásos embereknek és álkeresőknek. A valódi keresők számára - akikkel

valamiféle belső kapcsolata van - azonban pszichikus és misztikus tapasztalat is egyben, mintha azok rég elveszett, mélyen tisztelt Idősebb testvérüket ismernék fel benne. Sajnálatos módon mindannak a könyörületnek, szánalomnak és hatalmas jóakaratnak az ellenére, amellyel mindegyikükre tekint, a kellemetlen kapcsolatból van több, amikor a filozófus a hétköznapi világba tér be. Ne is ítéljük ezért el, ha a magányt és egyedüllétet többre becsüli a társaságnál. Nem tehet ez ellen semmit, az emberek ilyenek. Legtöbbször, amikor megpróbálja elfogadhatóvá tenni magát számukra - mintha ugyanahhoz a spirituális szinthez tartoznának - akkor ez a kísérlete kudarcba fullad. Kissé megfáradtan bár, de megtanulja elfogadni különállóságát és mások korlátait mint elkerülhetetlen tény, amely az emberiség jelenlegi evolúciós szakaszában megváltoztathatatlan. S megtanulja azt is, hogy botorság lenne, ha arra vágyna, hogy ezek a dolgok másképpen legyenek.

Az a béke, amit elért, nem önelégült pihenés, nem megszabadulás a korábbi cselekvésektől, amiket maga mögött hagy, hanem isteni tudatosság, amely ott fénylik minden új feladat alatt, amelyeket magára vállal.

MENTALIZMUS

*Az elme és az öt érzék - A világ mint mentális tapasztalat -
A mentalizmus a kulcs a spirituális világhoz*

A materialista alapvetően akkor követi el a hibát, amikor a benyomásokat és érzéktapasztalatokat - amelyek pedig teljes egészében a saját elméje működésétől függenek - külső valóságnak tekinti, miközben az elme önálló valóságát fikciónak tartja.

„Az új tudományos elméletek nem a természet egyöntetűségére, hanem meghatározhatatlan, előre jelezhetetlen természetére fókuszálnak, ami az emberi gondolatok világából az objektív valóság szintjére emeli a valószínűségeken alapuló történéseket. Ez arra utal, hogy az anyag nem más, mint az elme kivetülése. - *Times Literary Supplement*, 1945. május 12.

Az elme titokzatos ereje, amely a világot rajtunk kívül állónak és tőlünk különbözőnek állítja be, bizonyos ultramisztikus gyakorlatok alatt eltűnik.

Ha az anyagnak van bármiféle valósága, akkor az csak abból ered, hogy lényegileg nem más ez, mint az elme kivetülése.

Az anyag létezését a hétköznapok szintjén nem tagadhatjuk, ha őszinték akarunk lenni - mert érzékeink számára teljesen valóságos. A tudós tagadhatja valóságát, de nem tagadhatja, hogy érzékeli, s így számára létezik, és nem más, mint láthatatlan s megfoghatatlan erők elegye, mely intellektusa számára megnyilvánul.

A valódi tudomány szellemét nekünk is magunkévá kell tennünk. Nem fogadhatunk el semmit, ami kétséges, mivel megtapasztalhatatlan vagy megfigyelhetetlen.

A modern világ, s különösen a Nyugat, csak akkor fog elfogadni egy tanítást, ha a tapasztalat és az értelem próbáját is kiállja.

Amikor a misztikus látók belső meglátása alapján kijelenti, hogy az univerzum végső valósága nem az anyag, hanem az elme, a művelt emberek könnyedén figyelmen kívül hagyhatják az ilyen ex katedra kijelentéseket. Ugyanakkor, amikor vezető tudósok jelentették ki ugyanezt igazolható tényekkel és racionális gondolkodással alátámasztva állításukat, akkor kénytelenek voltak elfogadni. Ebből következően, akik a legújabb kutatásokat figyelemmel kísérik, azok egyre kevésbé lehetnek materialisták. Csak a félműveltek, műveletlenek, álműveltségüket fitogtatók hihetnek ma már ebben a szánni való tanításban.

A mentalizmus azt tanítja, hogy az univerzum mentális természetű. Ezt nehezen hiszik el az átlagemberek, ugyanakkor a megvilágosodottnak az okozna nehézséget, hogy ne higgyenek ebben. Ez azért van, mert az előbbieknél számára csak elmélet ez, míg az utóbbiaknak személyes tapasztalat. Az átlagemberek tudatát érzékek uralják, s ezeken keresztül tartják a kapcsolatot a világgal. A megvilágosodott ember tudata azonban az érzékek uralmától szabad, s így saját valóságában tündököl, s megmutatja, hogy az érzékek és maga a világ is csak az ideaalkotási folyamat eredménye.

Mivel a világot sohasem tapasztalhatjuk saját elménktől függetlenül, kénytelenek vagyunk a kettőt egymással kapcsolatba hozni. S mivel egyképpen nyilvánvaló az is, hogy nem az elme felszíni része ad valóságot a világnak, s legfőképpen ez nem egy akaratlagos tevékenység, kénytelenek vagyunk azt a következtetést is levonni, hogy egy mélyebb, öntudatlan rétege teszi ezt. Másodszor, azt a következtetést is levonhatjuk, hogy ez a mélyebb réteg természetét tekintve kozmikus, s minden más elmével össze is köt bennünket. Ezt a következtetést - melyet logikailag értünk el - a tapasztalatok is megerősítik, de nem a szokásos, hétköznapi tapasztalatokra kell gondolni. Ha misztikus meditációban leereszkedünk az elme mélyébe, akkor találkozunk második - kozmikus - énünkkel.

Nem szándékozom mindent valamiféle természetfeletti „szellemmel” megmagyarázni, ami nem adna valódi magyarázatot, csak misztifikálná a világot, s amely minden szokásos tapasztalaton túl van, így létezését nem lehetne cáfolni.

Elegendő az elmével foglalkozni, s ezzel magyarázni is lehet a világot: nem más az, mint tudatforma, s mindegyikőnk hétköznapi tapasztalata, amelynek létezése teljesen magától értetődő, mert ez tesz képessé arra, hogy bárminek a tudatába kerüljünk.

A mentalizmus nem tagadja az univerzum létezését, csak a materialisztikus nézőpontot. Nem hajlandó arra, hogy olyan teremtő erőt tulajdonítson az anyagnak, amelyet csak az életben találhatunk meg vagy intelligens tudatosságot, amelyet pedig csak az elmében.

Nem akarok semmilyen régi érvet előásni a belső valóság mellett, s nem szándékozom senkit arra rábírni, hogy adja fel a külvilág valóságába vetett hitét.

Csak egy Igen művelt elme tudja kellően értékelni az igazságot *intellektuálisan*, s csak egy igen intuitív elme tudja *átérezni* annak igazát.

Csak az érzelmi megtisztulás, a misztikus kontempláció és a metafizikai elmélkedés segítségével tudunk túljutni azon a tévedésen, amely szerint az anyag valóságos, s nem pusztán idea.

A mentalizmus gyakorlati üzenete nem csak az, hogy óvatosan bánjunk teremtő erővel bíró gondolatainkkal, hanem hogy keressük is meg ezeknek a gondolatoknak a *forrását*. Ott van ugyanis a mi valódi otthonunk, s meg kell tanulnunk abban lakozni.

A pszichológia, mint minden tudomány, abban a pillanatban átalakul filozófiává, amikor olyan radikális kérdéseket tesz fel magának, mint hogy „Mi az elme?”.

Mi az elme? Az, ami bennünk gondolkodik, tudatába kerül dolgoknak, és megismer.

Az elme az az erő, ami által tudatosak leszünk, képessé tesz a gondolkodásra, a képzeletre. Nem ugyanaz, mint a testben lévő agy.

Ha helyesen akarunk az elme alakjára s kiterjedésére gondolni, végtelen térként kell elképzelni. Mindenhol jelen van.

Az elme megelőz mindenféle gondolatot, minden megismerést. Jelen kell lennie, hogy bármiféle gondolkodás lehetséges legyen.

Csak amikor egy objektum feltűnik a tudatban, akkor látjuk meg. A látás összes fizikai összetevője sem egyenlő a látás tapasztalatával, mivel a *tudatosság* nem fizikai tapasztalat.

Számtalan újjászületés alatt a nem kellően mély gondolkodás és nem elég intuitív hozzáállás hatására elménkbe mélyen beleivódik több tévedés, s így nem kérdőjelezzük meg sem az érzéktapasztalatainkat, sem a személyiség érzését. Ennek szomorú következménye, hogy képtelenek vagyunk elfogadni a mentalizmust, s nem tudunk előbbre jutni a misztikus tapasztalatban.

Az az állítás, hogy nem ismerhetünk mást, csak a saját érzéktapasztalatainkat, s nem közvetlenül tapasztaljuk meg a világot, a mentalizmus kiindulópontja.

Az elme saját módján értelmezi tapasztalatait, mivel szerkezetéből adódóan nem tud másként tenni. Ám ezek a korlátok s módok nem állandók és abszolútak. Az álom, a jóga, a halál vagy hallucinációk révén hirtelen módosulnak, s akkor a tapasztaltakat új, eltérő módon értelmezi.

Az embereket becsapják érzékszerveik, s így elfogadják a materializmust. Ez az oka, hogy az ego becsapja s bűnbe taszítja őket. A mentalizmus nem pusztán intellektuális, hanem etikai tanítás is.

Csak hosszú évek elmélkedése - megtámogatva az időnkénti misztikus felvilágosításokkal vagy tapasztalatokkal - vezethet oda, hogy a mentalizmust övező minden kérdést megoldunk magunkban.

Meg fogod tapasztalni, amit a tudomány kísérletek útján kezd megérteni, hogy a végtelen univerzum jelenlegi formájában csak testi érzékeid számára valós. Amint az elme megszabadul ezektől, egészen más formát ölt, s a régebbi teljesen megszűnik. Ekkor kénytelen a világ valóságát illető hamis hitét korrigálni. Ha nem lenne más, csak az öt érzék, akkor ez a korrekció illuzórikussá tenné az univerzumot. Ám mivel az elme állandóan jelen van, kijelenthetjük, hogy a világ idea.

Sankara kígyó-kötél hasonlata felett eljárt az idő*. A tudomány sokkal jobb illusztrációkkal szolgál. Ráadásul ezek nem alkalmi vagy kivételes, hanem *folymatos tapasztaláson* alapulnak. Az indiaiak elfelejtik, hogy Sankara ezer éve élt, s az emberi intelligencia azóta sokat lépett előre. A mentalizmus modern bizonyítékai sokkal jobbak, mint az ősieké. A hatalmas mértékű tudásbővülés azóta rámutatott, hogy az anyag, amiből az univerzum felépül, valójában nem is anyag.

Az univerzum végtelen gazdagsága soha nem érheti el az emberi érzékeket, s ez nem is baj. Az érzékek természetesen csak egy részét foghatják fel, hisz számtalan vibráció van, amely túl lassú vagy túl gyors ahhoz, hogy felfogjuk. S mégis vesszük magunknak a bátorságot, hogy kimondjuk, hogy a világ, amit mi tapasztalunk, az egyedüli valós, s minden más csak illúzió!

Az irányítúnak hatvannégy pontja van, s így lehetséges, hogy hatvannégy ember mind különböző helyzetből szemléljen egy objektumot. Mindegyikük különböző tapasztalattal fog rendelkezni róla, s mégis mindegyik azt mondja, hogy ugyanazt a tárgyat látta, még ha ez nem is igaz. S ha bármelyikük is azt állítaná, hogy csak a valós, teljes dolog egyik vetületét tanulmányozta, akkor azt nyilván ostobaságnak vélnék. Mégis, a legtöbben így cselekszünk, amikor azt mond-

* A szürkületben az ember a földön heverő kötelet kígyónak nézi s megijed tőle, azonban kellő vizsgálat után rájön, hogy csak egy kötel az, s félelme elmúlik. Az elme és az illúziók erejét szimbolizáló ősi indiai hasonlat - *a fordító*.

juk, hogy a minket körülvevő világot látjuk. Ám érzékeink segítségével teljesen lehetetlen akár egy objektumot is a maga teljességében felfogni, nemhogy az egész világot. Valójában csak különböző aspektusait láthatjuk bármely tárgynak. Amit nem tudnak megtenni az érzékszervek, arra azonban képes az elme, hiszen bárminek az ideáját meg tudja alkotni. Éppen ezért csak az elmélyült gondolkodáson - azaz a filozófián - keresztül ragadhatjuk meg az életet és az univerzumot a maga teljességében.

Mindez nem jelenti azt, hogy a filozófia arra biztatna, hogy ne higgyünk saját érzékszerveinknek. A mindennapi, gyakorlati célokra tökéletesen elegendők érzékszerveink. Arra kér minket a filozófia, hogy általánosságban véve kutassuk az érzéktapasztalat jelentőségét.

Nincs olyan orvosi felfedezés, amely valaha is meg tudná cáfolni a mentalizmus tanítását. Az agyműködés mechanizmusa megteremti a feltételeket az intellektuális folyamatok megnyilvánulásához, de ezek a folyamatok nem innen erednek. A különbségtétel az elme, a mechanizmus, a tapasztalatok mentális jellege és a tapasztalatok tartalmának anyagi volta között hosszas gondolkodást és elemzést igényel.

Nem az öt érzékszerv ismeri meg a külvilágot, mert azok csak olyan szerkezetek, melyeket az elme használ. Nem is az intellektus, mert az csak reprodukálja a képeket, amelyek az érzéktapasztalatokból származtak, önálló működésre mindkettő képtelen. A tudatosság elve áll mindkettő mögött - azok csak segédeszközei ennek -, s ez a tudatosság teszi lehetővé a világ észlelését. Olyan, mint a nap, amely fényével lehetővé teszi minden dolgok létezését.

A pszichológia mint hivatalos tudomány rendszerint különbséget tesz idea és érzéktapasztalat, gondolat és érzékelt dolgok között. Egykor ezt valóságnak gondolták, ma egyre inkább úgy tűnik, hogy mindez csak intellektuális elvonatkoztatás. A kettő közötti kompromisszumként kialakult egy olyan nézet, mely a világot e kettő összességéként, egyvelegeként tekinti, de olyan egyvelegként, amelyet nem lehet összetevőire szétválasztani. Ez a nézet nagy lépést jelent a mentalizmus felé, de tovább kell haladniuk egy szélesebb nézőpont felé. Ez a szélesebb nézőpont pedig azt fogja kimondani, hogy csak egyetlen cselekedet, egyetlen tapasztalat van - a gondolat. Az érzékelés az idea, és az idea az

érzékelés. Az érzékszervek által feldolgozott adatok, melyeket a pszichológusok jelenleg a tapasztalat egyik elemének tartanak, valójában nem más, mint az a mód, ahogy ők a tapasztalatot *értelmezik*. Így az nem más, mint gondolat. És az, amit öntudatlanul értelmezni próbálnak, éppígy csak gondolat!

Lehetetlen intellektuálisan elmagyarázni, hogy a fizikai világ érzéktapasztalataiból hogyan lesznek ideák, hogy az agysejtek vibrációjából hogyan lesz tudatosság s a neurózisból hogyan lesz pszichózis. Ezt még senki sem tudta megmagyarázni, s ez nem is sikerülhet soha. Egyedül akkor szabadulunk meg ettől a problémától, ha megértjük az igazságot: az érzékelés soha nem is történik meg, hanem énünk vetíti ki önmagából ideákat éppígy, ahogy a szomjazó ember délibábot lát, s valódi víznek hiszi azt, mikor csak saját ideáit vetíti ki a világba.

Teljesen természetes, hogy a materialista azt kérdezi, hogy bármiféle érzékelés hogyan működhetne érzékszerv nélkül. S teljesen természetes az is, hogy a mentalista az álomtapszlatatra utal magyarázat gyanánt. Minden érzékelés működik az álom során, ám anélkül, hogy maguk az érzékszervek működnének. Ez a tény már önmagában is a legegységelműbben demonstrálja - annak számára, aki hajlandó végiggondolni az egész folyamatot - hogy az elme és csakis az elme az egyetlen elengedhetetlen elem az érzékelésben. Amikor az elménk nem figyel valamire, s így nem tudatosodik benne egy dolog, ami esetleg pedig fizikailag a szemünk előtt van, akkor az a dolog - időlegesen - megszűnik létezni számunkra. Ez azt jelenti - ha egyáltalán jelent bármit is -, hogy a dolgok létezésüket legalább részben tőlünk kapják. Nem önmagukban léteznek. Az érzékelés-tapasztalás valójában a tudatosságban zajlik: az öt érzék nem megteremti, hanem csak limitálja, irányítja és externalizálja ezt a tapasztalatot. A különböző tapasztalatokat, mint például a keménység, szín, alak, nem az elménken kívül tapasztaljuk, hanem tudatunkból származnak. Ez pedig azért van, mert a Világelme *bennünk* létező ősideájából származnak. Azok a tárgyak, amelyek ez érzettapasztalatokat okozzák, valóban léteznek, de csak ennek az ősideának a részeként - mely maga pedig tudatunkban létezik. A megtapasztalt dolgok nem különböznek a megismerés folyamatától. A világ ezért valójában csak gondolatainkban létezik.

Az őszinte, elmélyült gondolkozás számára lehetetlen elismerni vagy bebizonyítani a rajta kívül álló, tőle függetlenül létező világ létét. Az, hogy mindannyian

- megszokásainkból adódóan - elhiszük és feltételezzük ezt az elkülönült léte-
zést, csak puszta babona, nem más.

Azt a tárgyat, amivel az érzékszerveink közvetlenül kapcsolatba kerülnek, illetve az arra vonatkozó mentális impressziót két különböző dolognak tartják. Ez nagyon egyszerű és látszólag egyértelmű világkép. A közönséges - azaz metafizikailag képzetlen - elme számára ez megkérdőjelezhetetlen, és így a természetet két részre osztja: anyagra és annak mentális leképzésére. De ha mélyebben elemezzük, hogy mi módon érzékelünk, azt találjuk, hogy mind az érzékelő, mind az érzékelt elválaszthatatlan az érzékelés folyamatától. Nem lehet kimutatni az anyag és a róla való idea kettőségét, csak egyben, egységként szemlélhetjük azt.

Érdekes és igen hasznos példa a testi fájdalom esete. Tökéletesen lehetetlen elvontan gondolni a fájdalomra, hisz nem létezhet az azt felfogó elme nélkül. A fájdalom szó értelmetlenné válik, ha megpróbáljuk elválasztani valakitől vagy valamitől, aki érzékelné. Létezése teljesen attól függ, hogy tudatába kerülünk-e, hogy kapcsolatba kerül-e egy tudatossággal, amely felfogja. Csak az ad valóságot a fájdalomnak, ha valaki érzékeli, s ez igaz mind a múltbeli, jelenbeli vagy eljövendő fájdalomra. Viszonylag könnyű ezt az érvelést kiterjeszteni a puszta ideákra, mert - a fájdalomhoz hasonlóan - ezek sem létezhetnek, ha nincs elme, amely kigondolja őket. Csak a tudatosság teszi valóssá és létezővé ezeket.

A világ csak akkor létezik számomra, ha tudatában vagyok, s valójában csak ideaként létezik számomra.

A világot soha nem tapasztaljuk közvetlenül. Csak ideákat tapasztalunk, ideákat ismerünk meg, s ezeken csak akkor léphetünk túl, amikor elmélyült elemzés segítségével az ideát valósággá alakítjuk.

A mentalizmus azt tanítja, hogy gondolati aktivitásunk hozza tudatunkba az egész világot. S amikor ez a gondolati aktivitás véget ér, akkor - *számunkra* - a világ véget ér. Azt tanítja, hogy nincs más objektum, mint a gondolat maga.

Az elme közvetlenül az objektumokkal foglalkozik, s nem az ideák közvetítő szerepe révén lép kapcsolatba az objektumokkal. Ennek oka pedig az, hogy az ideák az egyetlen objektumok az elme számára.*

Felül kell kerekednünk azon a szokásunkon, hogy az ént és az általa a világban tapasztaltakat két külön dolognak fogjuk fel. Mindkettő tisztán mentális.

Az elmét saját törvényei irányítják, és saját teremtményeit vetíti ki. Az univerzum minden adott pillanatban ezeknek a teremtményeknek a cselekedeteiből és a mások cselekedetére adott reakciókból áll elő.

Nem azért gondolunk egy dologra, mert létezik, hanem azért létezik, mert - még ha akaratlanul is - rá gondolunk. S ezek a gondolatok nem rajtunk kívül állók, hanem tudatunk részét képezik.

A mentális aktivitás nem feltétlenül tudatos!

Abszurd még annak a feltételezése is, hogy a külvilág teljesen kívül áll tudatunkon s független tőle. Semmi másról nem szerezhetünk tudomást, csak elmeállapotunk változásáról. Az elme csupán saját egyéni tudatának változásait foghatja fel. Minden, amit tud, minden megfigyelése, következtetése - mindez saját tudatán belül zajlik, s nem azon kívül.

Bármilyen, amit bármiről tudunk, csak saját arról való *gondolatunk*. S ez nem összetévesztendő az arról való *helyes* gondolattal. Tudatos mentális állapot ez, s még más személyeik is csak pusztán árnyképek, a kozmikus álmunk teremtményei. Ahhoz, hogy ezt a gondolati fonalat elkerülhetetlen s logikus végéig gömbölyítsük, a legnagyobb bátorságra és önmagunkkal szembeni őszinteségre van szükség, mert végső következtetése nem lehet más, mint hogy bármilyen, amit tudunk és ismerünk, csak az elmeben, s így az egész univerzum csak egy hatalmas elme. A tudás és megismerés így nem külső, hanem

Ebben a rövid két mondatban benne rejlik a mentalizmus lényege: az elme minden esetben csak ideákkal tud kapcsolatba lépni, mással nem. Az, hogy az ideák maguk valamiféle anyagi világ leképezései lennének, nem más, mint fikció, az ideák externalizálása. Nem ismerünk meg soha semmi mást, csak ideákat - *a fordító*.

belső cselekedet, s így az elme soha nem ismerhet meg semmi rajta kívül esőt. Azt hiszi, hogy a rajta kívül eső világot szemléli, miközben csak a világra vonatkozó saját mentális képeit látja.

Van-e az igazságnak olyan egyértelmű és univerzális kritériuma, amelyet minden időben, minden körülmények között használhatunk, valami változatlan s ezért mind felett való? A tudósok tudják, hogy azok a felfedezések, amelyek az évszázadok alatt egymást követték, csak útjelzők voltak a végső igazság felé vezető úton. A tudomány változik, az elméletek változnak, s a korábbi megközelítések elavulnak, hogy újak váltsák fel. Nem várható el, hogy ma, amikor a tudomány ilyen gyorsan fejlődik, végső igazságra leljen. Van azonban egy mindent felölelő, mindig igaz tény, amely változtathatatlan. Valójában minden felfedezés és új tudományos elmélet is egyre közelebb visz ehhez a nagy, végső felfedezéshez. Mi ez? Íme: A világ, amit a különböző tudományágak tanulmányoznak, nem más, mint idea az emberi elmében. A fizika, kémia, geológia, csillagászat, biológia s minden más emberi tudomány kivétel nélkül egy gondolattal vagy gondolatsorral foglalkozik, melyek az emberi elmében vannak. Itt tehát megtalálhatjuk azt az univerzális törvényt, amely minden tudományágra vonatkozik. Ez a végső igazság, amely örök, s nem változik, míg minden más hipotézis, amit tudósok alkotnak, előbb-utóbb elég az új felfedezések tüzeiben.

Helyre kell raknunk a mentalizmussal kapcsolatos egyik klasszikus téveszmét. Amikor azt mondjuk, hogy a világ *az ember számára* nem létezik saját tudatán kívül, ez nem jelenti azt, hogy az ember egyedül teremti a világát. Ha így lenne, akkor varázslóvá válhatna, s naponta újraformázhatná. Nem. A mentalizmus azt tanítja, hogy az ember elméje a Világelme által generált világképet észleli, ; egyben annak része is. Az ember egyedül nem felelős ezért a képért, amely nem létezne önmagában, ha nem létezne egyúttal a Világelme tudatában is.

Nem úgy álmodunk az ébrenléti állapotban, mint az álomban. Az álmot ugyanis csak az egyedi elme teremti, míg az ébrenléti állapotot a kozmikus elme, és ezt észleli az egyedi elme. Azonban a dolgok legmélyére tekintve s lényegüket felismerve rájövünk, hogy e kettő ugyanaz éppúgy, ahogy a nap és sugarai is egyek. A különbség csak látszólagos, ám amíg a testben létezünk, addig érzékelhető. Helyes az a megállapítás, hogy a jelenlegi élet-álom oka a múltbéli tetteinkben rejlik, a múlt hipnotizál, s feladatunk, hogy kiszakítsuk magunkat ebből a hipnózisból, azaz, hogy új gondolatszokásokat teremtsünk, amíg a megvilágo-

sodás pillanata magától eljön. Ez azonban csak egy bizonyos transzállapotban történik meg, amely tarthat akár egy pillanatig vagy igen hosszú ideig is: a szupereszticizmus magasabb meditációi alatt történhet meg.

A Világelme nem valamiféle megnagyobbított ember* és a Világideát nem saját személyes, kitartó erőfeszítésével „nyomja” tudatunkba. Csak az, hogy ez az idea a Világelmében van elegendő ahhoz, hogy minden más elmében visszatükröződjön, habár minden adott elme csak annyit fog felfogni ebből, amennyit saját tér-idő rendszerében képes**.

Az egyéni elme a világképet saját tudatán keresztül és tudatában ismeri meg. Ha ez lenne a teljes igazság, akkor a tapasztalás teljesen egyéni lenne, ám mivel az egyéni elme az univerzális elmében gyökerezik s attól teljességgel elválaszthatatlan, ezért ez csak részigazság. Az emberben élő világidea az isteni ősideának szerves része.

Az, hogy egy idea pontosan milyen formát ölt, amikor eléri az egyéni tudatot, nagyan függ az adott személyben uralkodó állapotoktól.

A külvilágról alkotott ideánk részben saját elménk energiáitól, részben pedig a Világelme energiáitól függ - s *nem* valamiféle rajtunk kívül álló anyagi dologtól, amely érzékszerveinkre hat.

Teremtő idea ez. íme egy teljes filozófia három szóba öntve: a világ idea.

Az egyik apokrif könyvben, amelyet elutasított az a testület, amely az Újszövetséget végül összeállította (időnként hibákat követtek el a válogatás során, ebben az esetben mindenképpen), volt egy mondása Jézusnak, miszerint: „Amikor a

Nagyon fontos, hogy próbáljuk elkerülni az antropomorfizációnak még az árnyékát is, amikor a mentalizmussal foglalkozunk. A Világelme nem gondolhatunk úgy, mint saját egónk valamiféle letisztult és végtelen erővel felruházott mására: hasonló hibát rendszeresen elkövet szinte minden vallás - *a fordító.*

" Ebből az is következik, hogy a különböző elmeállapotban lévő lények gyökeresen különböző világot fognak tapasztalni! - *a fordító.*

külső belsővé válik, a mennyek királysága elérkezik". Le tudjuk-e fordítani ezt a misztikus mondást kevésbé misztikusra? Igen, íme: „Amikor a külvilágot úgy látjuk, amilyen valójában, azaz ideaként, akkor saját belső - érzésekből s gondolatokból álló - világunknak a része lesz. Amikor az örömet s szomorúságát pusztán elmeállapotnak tekintjük, amikor minden gondolatot, érzést és vágyat a hamis egóból a valódi igaz Énben lévő középpontba hozunk, akkor maguktól feloldódnak - s a mennyek királysága elérkezik."

Ha Önálló személyként gondolunk magunkra, akkor előbb-utóbb kétségtelenül elpusztulunk. Ha a végtelen részének tekintjük magunkat, akkor halhatatlanná válunk, mert a mindent átölelő végtelen állandóan s örökké jelen van. A kozmikus folyamatnak nincs sem eleje, sem vége. Egyszerűen VAN, mást nem mondhatunk. Váeljunk inkább eggyé vele - eggyé azzal, amely olyan végtelen és otthontalan, mint az űr, amely időtlen s oszthatatlan. Hagyd, hogy az egész élet saját lényeddé váljon. Ne válaszd el magad tőle. Ez a legnehezebb feladat, mert azt követeli tőlünk, hogy meglássuk saját viszonylagos jelentéktelenségünket ebben a végtelen s hatalmas folyamatban. Ez a változás azonban teljesen mentális, szemléletbeli. Ha megváltoztatjuk nézőpontunkat, akkor „miénk lesz a mennyek országa".

Saját elménk a végtelen, Univerzális Elme analógiája. Jellegében s működésében hasonlatos ahhoz, s a természet eme hasonlattal vezet rá minket a metafizika alapjaira. Ha szeretnénk valamit megsejteni a legmagasabb mentális létezésről, azaz Isten Elméről, akkor sajátunkat kell először is megvizsgálni, bármilyen korlátolt és tökéletlen is. A filozófia nem fél elfogadni a panteizmust, de nem marad meg a panteizmus szintjén. Egyetért a transzcendentalizmussal is, de itt sem áll meg. Kijelenti, hogy az Egyetlen Valóság soha nem tud átalakulni a kozmoszá abban az értelemben, hogy elvesztenié különlegességét, egyedülállóságát. Ugyanakkor azt is kijelenti, hogy a kozmosz nem különálló, hanem egy a valósággal. A legegyszerűbben ezt úgy tudjuk elképzelni, hogy a kozmoszt az emberi gondolatokkal szimbolizáljuk, s a valóságot az emberi elmével. Gondolataink az elméből erednek, ám elménk semmit sem veszít önmagából a gondolatok által. A Világelme az univerzum mögött áll, de az nem korlátozza éppúgy, ahogy a gondolatok mögött is az emberi elme áll, de azok nem korlátozzák semmilyen módon. Továbbá nem csak abban lehet segítségünkre ez a analógia, hogy megértsük a kozmosz és a Világelme közötti kapcsolatot, hogy összevegyjük azzal a kapcsolattal, amely a gondolkodó és a gondolat vagy a beszélő és beszéde között van, hanem ha belegondolunk, hogy saját elménk

mily sokféle gondolatot tud teremteni, akkor nem fogunk csodálkozni, hogy az Univerzális Elme végtelen változatosságban képes gondolatformákat teremteni, melyek a kozmoszt alkotják.

Bárki, aki meg tudja érteni, hogy az univerzumot alkotó „anyag” elválaszthatatlan az élettől és az élet elválaszthatatlan az elmétől, bárki, aki intellektuálisan megérti, hogy az egész univerzum nem más, mint az elme különböző fázisai, az megérti azt, hogy milyen csodás lehetőségek rejlenek az emberi létezésben. Az elme erőit ugyanis messze tovább lehet fejleszteni a jelenlegi gyenge evolúciós szintjéről. Aki állandóan az elme igaz és anyagtalan természetén és mágikus teremtő erőin elmélkedik, az maga is egyre inkább kifejleszti ezeket az erőket. S amikor képessé válik a sikeres és egomentes koncentrációra, akkor ezek az erők maguktól fognak jelentkezni. Amikor akarata erőssé válik, s feladva önmagát, érzéseit megtisztítja, gondolatait koncentrálja és tudását tökélyre fejleszti, akkor természetes módon, maguktól jelentkeznek ezek a mentális vagy úgynevezett okkult erők. Éppilyen természetes, hogy senkinek sem fog erről szólni, ha másért nem, akkor azért, mert ezek az erők nem az adott személyiséghez tartoznak - hanem az Önvalóhoz.

Ha megértjük, hogy az univerzum nem anyagi, hanem *mentális*, az felszabadít a materializmus alól. Olyan érzés ez, mint amikor az elítélt, aki fél életét egy dohos, szűk cellában töltötte, hirtelen kiszabadul, és a friss levegőn, s szikrázó napfényben találja magát. Materialistának lenni ugyanis nem más, mint annak a hitnek a börtönébe zárva élni, hogy az anyagi világ a valós, a spirituálisá válással pedig megértjük, hogy minden létező mentális természetű. Ennek a megvilágosodásnak oly nagy az ereje, hogy az elmét és érzéseket megszabadítja a materialista börtönből, s egész lényünket az igazság tündöklő napsütésébe viszi, a valóság friss légkörébe. Mindenki, aki az anyagi világ anyagi és nem mentális létezésében hisz, az materialista - hívja magát bár vallásosnak, kereszténynek, spiritualistának, okkultistának vagy antropozófusnak. Az egyetlen mód a materializmus igája alóli felszabadulásra nem az, hogy valamiféle spirituális szekta tagjaivá vagy vallásos hit követőivé válunk, hanem az, ha elménket az anyagot illető igazságra irányítjuk, s így végül eljutunk ahhoz a maradandó felismeréshez, hogy világunk mentális természetű. Minden más módszer haszontalan vagy legjobb esetben is csak előkészít erre.

Mivel a mentalizmus élő igazsággá válik számunkra, s nem pusztán elmélet, ezért a komolyabb előrehaladást tett tanuló örömét és bánatát is valóságnak tűnő, ám mégis álom jellegű élménnyé alakítja át. Mindezt az átalakítást csak saját akaraterője és megértése segítségével érheti el. A magasabb én segítséget nyújthat ebben, mert a tanítvány azt fogja találni, hogy legmélyebb fájdalmai gyakran különösek - vagy nagyon bonyolultak, nehezen átláthatók, meglepően paradox jellegűek, vagy hihetetlenül kemények lehetnek. Például a legmegrendítőbb módon szakadhat el azoktól, akik legkedvesebbek szívének, a mestertől, akit mélyen tisztel, a barátoktól, akikre szüksége van, az asszonytól, akit szeret. Hús-vér *valójában* esetleg csak ritkán és rövid időre találkozhatnak, s így kénytelen lesz ezt ellensúlyozandó megtanulni, hogy *gondolatban* lehessen velük. Ha ezek a belső tapasztalatok teljesen le tudják kötni figyelmét, akkor egyre inkább valóságnak tűnnek majd. Ha a befelé fordulásra való erőt egyesíti a vizualizációval, s mindezt igen koncentrált módon teszi, akkor az eredmények hihetetlenül hatásosak lesznek. S így a mentálisan létezőt egyre inkább valóságnak tekinti, s az alacsonyabb nézőpontból a magasabbra juttatja Önmagát. S végül a szokásos emberi érzékelésre jellemző túlzottan kifelé forduló materializmustól is megszabadul.

A telepátia nem azért lehetséges, mert a gondolat képes áthidalni a teret s utazni benne, hanem azért, mert a tér valójában gondolatban létezik.

Az emberi test a tudat egyik igen fontos része, ám a tudatunk is csak része egy sokkal nagyobb és mélyebb tudatosságnak, aminek normális körülmények között nem vagyunk tudatában. Ám épp ebben a titokzatos régióban rejlik a test-idea teremtő forrása. Ha a szokásos én nem is képes arra, hogy pusztán akaraterőjével meggyógyítsa a testet, az csak annak tudható be, hogy a kreatív erők egy rajta túlmutató ÉN-ből származnak. Az ego, mely azonosítja magát a testtel, ily módon megakadályozza látens erőinek kibontakozását. Ám mihelyst a tiszta elmével kezdi azonosítani magát, előtűnnek bizonyos erők. Számos misztikus jelenség, például a katolikus szentek stigmái is ezt bizonyítják.

Ugyanaz a valóság *nyilvánul meg* különböző módokon a különböző érzékelési síkokon lévő lények számára. Ha igaz, hogy mivel ezek mind csak különböző formákra vonatkoznak, s végül is így mindez valójában csak látszat, akkor épp-így igaz az is, hogy mihelyst megértjük, hogy miből származnak ezek a formák,

abban a pillanatban ráébredünk arra is, hogy az élet harmonikus egész, s nincs semmiféle mélyen gyökerező konfliktus az úgynevezett világi és spirituális élet között.

Mindenféle tapasztalat, legyen az ébrenléti, álombeli, hipnotikus vagy hallucinációs, egyként teljesen valósnak tűnik az ego számára, amikor az adott észlelési szinten tartózkodik. Ilyen zavaróan sokféle tapasztalat mellett miért mondjuk azt, hogy az isteni megtapasztalása a végső valóság? Azért mondjuk, mert ez az, ami valóság alapot nyújt minden más tapasztalatnak. S nem más ez, mint a bennünk rejlő tiszta elme központi magja, *mindenféle* tudatosság titokzatos és egyedülálló forrása. Ez az, amit a filozófia - ha megtaláljuk - az egyetlen igazán valódi világnak nevez.

A kiút nem más, mint folyamatosan tudatában lenni s emlékezni arra, hogy bármit is látunk vagy tapasztalunk, az nem más, mint az elme megnyilvánulása; nincs más valóság alapja, s valóságosságát csak az elmétől kapja. Ha ezt tökéletesen megértjük és alkalmazzuk, akkor ez az igazság egy napon tartósan velünk marad.

Ha egyszer megértjük az általunk tapasztalt világ mentális természetét, akkor ez megváltoztatja vallásos, metafizikai, tudományos, morális és gyakorlati hozzáállásunkat is. A legtöbb esetben nem kell nagyon megmagyarázni, hogy megértsük, milyen fontos ez a tény s milyen hatalmas eredményekhez vezet!

A gondolat mindaddig nem érheti el a valóságot, amíg azt az utóbbtól eltérőnek tartjuk. Mihelyst leszámolunk eme illúzióval, megpillantjuk az igazságot.

Ha nem akarjuk nagyon leterhelni agyunkat, akkor elfogadhatjuk, hogy a dolgoknak csak látszatvalóságuk van, ám így illúzióban fogunk élni. Ha azonban ki akarjuk deríteni, hogy mi az, ami létezésünkben *valódi*, az bizony fáradtságba fog kerülni. Kitartóan újra és újra el kell olvasni ezeket az oldalakat, amíg jelentésüket hirtelen felfogjuk. Ne aggódjunk, ez a pillanat eljön. Teljesen természetes, hogy az ember a legmagasabb valóságnak azokat a tapasztalatokat tartja, melyek a legerősebben hatnak rá, s ezek azok, melyeket a fizikai érzékszerveink közvetítenek. S azokat a tapasztalatokat csak félig valósnak tekintjük,

melyek saját gondolatainkban vagy álmodozásainkban léteznek. Ám ha el tudod érni a megértésnek azt a szintjét - s a valódi metafizika ide vezet - hogy tudod azt, hogy amikor azt hiszed, hogy látsz vagy hallasz valami külső dolgot, akkor csak saját gondolataid tapasztalod; s megérted, hogy az egész kozmosz nem más, mint egy olyan kép, melyet az egyéni és kozmikus elme közösen kreálnak, akkor nem fogsz felállítani mesterséges akadályokat a misztikus beavatások és ultramisztikus megvilágosodás előtt, s így azok a jövőben elérhetnek.

Azok a mentális képek, amelyekből az általunk tapasztalt univerzum áll, percenként igen sokszor ismétlődnek, s így a folytonosság, stabilitás és állandóság érzését adják éppúgy, ahogy a moziban is történik. Ha el tudnánk ezeket a képeket nyomni s közben töretlenül fenn tudnánk tartani a tudatosságot, akkor életünkben először megismernénk e képek forrását, a látszat mögött rejlő valóságot. Azaz tiszta formájában ismernénk meg az elmét, ahogy minden más nélkül, önmagában létezik. A külvilág képeinek ilyen elnyomását jógának nevezik, s ezzel fel is tártuk a legfontosabb kapcsolatot a mentalizmus és miszticizmus között.

Bárki, aki megérti, hogy minden tárgy és személy, amiket és akiket csak maga körül lát, csak látszólag különbözik tőle, s mindez csupán elmeműködésének eredménye, melyre eddig sok figyelmet nem fordított, az készen áll a végső felismerésre. Ám igen kevesen vannak, akik ilyen magas szintre jutnak.

Amikor végre megértjük, hogy a végtelen univerzum csak egy gondolatforma, s amikor megérezzük, saját forrásunk ugyanaz az egyetlen s mindenek felett álló őselv, melyből s mely által az univerzum születik, akkor tudásunk tökéletessé vált.

AZ IHLET ÉS AZ ÖNVALÓ

*Intuíció utunk elején - Ihlettség az út végén -
Megnyilvánulása - Villanások*

Az Önvaló létezése alapvető fontosságú: értelmet ad életünknek.

Mindenfajta spirituális keresés itt csúcsosodik ki, az ember itt találkozik Istennel.

Az Önvaló nem pusztán mentális koncepció, mely mindenki számára elfogadható, de néhány ember számára vezérlő erő is. Nem pusztán kellemes, kegyeletteljes érzés azok számára, akik hisznek benne, hanem állandó, élő tapasztalat azok számára, akik képesek voltak felülkerekedni a legyőzhetetlennek tűnő egón.

Amikor az ember felfedezi önmagában a rejtett erőt, amely képessé teszi a tudatosságra és gondolkodásra, akkor felfedezi a szentleket, a Végtelen Elme kisugárzását, mely megvilágítja apró, véges elméjét.

Az Önvaló az a pont, ahol az Egy Elme belép a tudatba. A beszűkültség, gondolatok, test, érzelmek, vágyak nélküli Én - az az Én, mely megszabadult a személyes egótól.

Senki sem képes megmagyarázni mi az Önvaló, mert titokzatos forrása, eredete ez a magyarázatokra képes elmének, s messze túl van annak véges képességein. Azt azonban meg tudjuk magyarázni, hogy milyen hatással jár, amikor tudatosan tartózkodunk jelenlétében, milyen feltételek szükségesek megjelenéséhez, hogy milyen módon jelenik meg az emberi életben és tapasztalatokban, s hogy milyen úton s módon juthatunk el felismeréséhez.

Az a tény, hogy ismerjük saját testünket, egyben garanciát jelent arra nézvést is, hogy megismerhetjük lelkünket. A bennünk rejlő megismerő őselv ugyanis magából a lélekből ered. Csak saját elménk mélyét kell megvizsgálnunk, s kitaratóan kutatnunk, hogy felfedezzük.

Ha elkezdted keresni a benned rejlő Megismerőt, s elkülöníted önmagad saját tapasztalataidtól, melyek mind kívülről, mind belülről erednek, akkor lassan elindulsz az illúzióktól a valóság felé.

Az elme legfontosabb megkülönböztető ereje a *megismerésben* rejlik - legyen bár a megismerendő egy bennünk lévő idea vagy a minket körülvevő világ. Amikor ezt az erőt önmaga tanulmányozására irányítjuk, akkor a szubjektum és az objektum egyé válik, a gondolatok csapongása elül, és az Én misztériuma megoldódik. Az ember felfedezi valódi énjét, lényét: a lelkét.

Az a pont, ahol az ember a Végtelennel találkozik: az Önvaló. Itt az ember, a véges lény a kifejezhetetlen, teljes és kimeríthetetlen Lény hívására válaszol, s arra reagál, ami túlmutat saját létezésén. Ez az a Személyes Isten, amit megtapasztalhat, s amellyel kapcsolatba kerül. Ebben az értelemben az Istenbe vetett hitnek van alapja.

Paradox módon duális természete miatt az Önvalóról igen nehéz tiszta fogalmat alkotni. Az emberi lények létezése a végső elmében gyökerezik, de a kapcsolatot ezzel a végsővel az Önvalón keresztül tartják. Ebből következően az részese egyrészt a rezgésekből álló világnak, másrészt egy minden kapcsolaton felül álló létezésnek. A bonyodalom és megértés nehézsége abból ered, hogy nem tudjuk, melyik nézőpontból szemléljük. Ha emberi lélekként gondolunk rá, akkor a rezgések állnak vele kapcsolatban. Ha olyan valamiként gondolunk rá, amely messze az emberen túl van, s ebből következően ezen a szinten minden egy, s különbségeket nem tehetünk, akkor természetesen azt kell, hogy mondjuk, hogy a rezgéseknek itt meg kell szünniük.

Az Önvaló az ember belső vagy valódi énje, s kifejeződik benne az isteni létezés minden attribútuma. Az Önvaló a végső valóságból származik, de nem külö-

nül el attól, hanem örökké egy marad vele. A naptól előragyogó sugár, de nem a nap maga.

Az Önvaló totálisan felette áll annak, hogy bármiféle személyisége legyen, ám ennek ellenére mégis van valamiféle individualitása.

Ez az a része az embernek, amely lényeges, valódi, halhatatlan, és valóban *tud.*

A tiszta intelligencia állapota ez, mely azonban az intellektuális és az ideate-remtő folyamatok működésétől mentes. Eredményét nevezhetjük intuíciónak is. Nincsenek automatikusan megjelenő ideák benne, sem a megszokásból eredő gondolatok. Letisztult, csendes, tökéletes.

Igaz, hogy Isten természete kifürkészhetetlen és Isten törvényei megkerülhetetlenek. Ám éppígy igaz az is, hogy az ember Istennel kapcsolatban álló lelke hozzáférhető, megismerhető és intuíciói bármilyen helyzetben segítséget nyújthatnak.

Jellemzően az ego gondolatainak és érzéseinek vagyunk tudatában, ám ennél sokkal több rejlik bennünk. Létezik valódi énünk, melynek egónk csak szárandó karikatúrája. Ha képesek lennénk elmélyülni benne, valódi magunkhoz közel kerülni, akkor soha többet nem lennénk képesek a teljesen egoisztikus életre - a keresés hívó szava újra és újra visszhangozna füleinkben. S éppen az ilyen ritka felvillanások, emelkedett pillanatok azok, amikor tudatára ébredhetünk ennek a szent jelenlétnek, amikor az emberek rálépnek a keresés útjára, mert szeretnék ismét átélni ezeket a pillanatokot, s szeretnének ismét ebbe az állapotba kerülni. Ám ezt nem úgy érhetjük el, hogy megpróbálunk erővel megszerezni valamit, hanem éppen ellenkezőleg, úgy, ha engedjük, hogy valami átvegye az irányítást felettünk, nem az akaraterő diadalával, hanem azzal, ha átadjuk, megadjuk magunkat a leggyengédebb és legmegfoghatatlanabb érzésnek, mely az emberi pszichében létezik: az intuíciónak.

Az emberiség természetének, sorsának, fejlődésének megismerésében elegendő lehet az intuíció, ám az egyes emberek személyes történetének, jellemzőinek, szükségégeinek kifürkészésére - ha erre egyáltalán szükség van - a pszichikus érzékszerveket kell igénybe venni.

Az intellektust csak gondolatokkal, a szellemet pedig csak intuícióval érhetjük el. A meditáció gyakorlása nem más, mint az intuíció megerősítése, elmélyítése, kiszélesítése, s a misztikus tapasztalat sem más, mint hosszan tartó intuíció.

Az intuíció közvetett módon megjelenik a szépség felett való örömlünkben, az intellektuális kreativitásban, a tudatosság szárba szökkenésében, a nyugalom utáni vágyakozásban és a lelki békében. Közvetlen formában azonban csak a misztikus felismerés alatt érhető el.

Az intuíció megmondja nekünk, *mit* tegyünk, az értelem pedig azt árulja el, *hogyan* tegyük meg. Az intuíció irányt mutat, megmutatja a célt, az értelem pedig felrajzolja az odavezető utat.

Nincs olyan előre lefektetett minta, amelynek mentén egy intuíció által vezérelt ember életének zajlania kellene. Időnként felvillanásszerűen megérti, mit kell tennie, hová kell eljutnia s pontosan hogyan cselekedjen, ám máskor éppen csak egy lépésnyire látja előre az utat, s nyitott elmével kell járnia, hogy felismerje a következő lépést, az azt követőt, s végül azt, hogy hová kell megérkeznie.

Az intuíció nem feltétlenül akkor nyújtja ki segítő kezét felénk, amikor mi szeretnénk, hanem amikor a helyzet valóban úgy kívánja, s általában nem is manifesztálódik mindaddig, míg valóban égetővé nem válik a szükség. Az intellektus - mely az ego részét képezi - gyakran már idő előtt szeretné segítségét kérni, mert úrrá lesz rajta az aggodalom, a félelem, a vágy vagy az elvárások. Ez az idő előtti erőltetés azonban jellemzően nem hoz eredményt.

Az intuíció az Önvalóból származik, s oda is vezet.

Intuíciónk erőssége vagy gyengesége mutatja spirituális fejlettségünk szintjét. Először még csak pár percre tudjuk átadni magunkat az intuíciónak, ám egy napon majd egész lényünket, az egót a maga teljességében feláldozzuk az Önvaló oltárán.

Intuíciónkat szándékosan fejleszthetjük és tudatosan edzhetjük.

A titok abban áll, hogy mihelyest az intuíció megjelenik, azonnal abba kell hagyni, bármit is teszünk vagy mondunk, s teljes figyelmünket befelé kell fordítani. A mondatot félbe kell szakítani, a cselekvést le kell állítani s el kell felejtetni, mert ez egyben legmélyebb önmagunk megbecsülésének jele is.

A téves szándék okozta hibákat kiküszöbölheti a helyes intuitív iránymutatás, de az utóbbit nem könnyű felismerni. A valódi intuíció és egy puszta impulzus között leggyakrabban két módon lehet különbséget tenni. Egyrészt úgy, hogy várunk pár napot, a tudatalatti ezalatt ugyanis segíthet eldönteni a kérdést, másrészt úgy, hogy figyelünk arra, milyen érzelem kapcsolódik az üzenethez. Ha alacsonyabb rendű, mint például a harag, felháborodás, irigység, vágy, akkor legvalószínűbb, hogy csak egy belső impulzussal van dolgunk. Ha azonban magasabb érzelem kapcsolódik hozzá, mint a megbocsátás vagy az önzetlenség, akkor a legvalószínűbb, hogy intuícioról van szó.

Ha már minden irányból feltérképeztünk egy problémát s minden erőnket bevettük, hogy megtaláljuk megoldását - s nem csak az elme, hanem a szívben rejlő legnemesebb érzések révén is -, akkor végül át kell adnunk az Önvalónak, s el kell feledkezni róla. Ennek módja egyszerű: csendben kell lenni. Abban a pillanatban, amikor ejtjük a problémát, győzelmet aratunk az ego felett - s ez egy formája a meditációnak. A korai szakaszban annak beismerése, hogy önmagunkban gyengék és erőtlenek vagyunk a probléma megoldásához, s így végső menedékként az Önvaló kezébe helyezzük a problémát (s magunkat is). Nem tehetünk többet - bármiféle további gondolkodás, rágódás ezen a problémán hiábavaló lenne. Ebben a pillanatban a kegyelem ereje feltűnhet s megteheti azt, amire az ego nem képes. Utat mutathat ekkor vagy később valamilyen magától értetődő ötlet formájában.

Annyira kifinomult és titokzatos a valódi intuíció, és annyira nyilvánvaló és egyszerű a hamis intuíció, hogy eredetiségének megítélésében elsősorban ez is sokat segít.

A bölcsesség hangját - mely valamilyen döntés meghozatalában segít - gyakran az alapján is felismerhetjük, hogy a mély belső nyugalomból, a tökéletes békességből származik, míg az ego generálta impulzusok gyakran túlzott lelkesedésből vagy oktalan izgalmi állapotból erednek.

A helyes belső meggyőződés vagy intuíció nem feltétlenül mond ellent a hideg értelemnek. Ám a feltételezett intuíciót - mely könnyen lehet, hogy csak vágyainkból ered vagy érzelmi alapú - mindig szükséges az értelem fényénél megvizsgálni, esetleg annak segítségével módosítani. E két képesség képes együttműködni, ha megértik, tiszteletben tartják egymás eltérő működési módszereit és jellegét. Minden intuitív alapokon nyugvó kezdeményezést és gondolatcsírát alá kell vetni az értelem fegyverező erejének. A belső helyesség érzéséből táplálkozó „intuíciót” nyugodtan és elfogulatlanul meg kell világítanunk a józan értelemmel, s nem szabad haboznunk elvetni az olyan intuitív alapokon nyugvó terveket, amelyek kivitelezhetetlenek vagy értelmetlennek tűnnek.

A belsőnkől származó intuitív sugalmazások kezdetben olyan halkak - bármily erősek is legyenek saját síkjukon - hogy túlságosan jelentéktelennek tartjuk s elvetjük őket. Ez az ember tragédiája. Azok a hangok, melyek a fájdalom útjára vezetnek - vágyaink, az ego s a vak intellektus - élesek, nagyhangúak. A helyes útra és Isten felé vezető suttogások azonban halkak és félénkek.

A leggyakoribb hiba hogy mesterségesen, erőltetve próbáljuk meg feléleszteni az intuíciót - ám ez lehetetlen. Olyan valami ez, ami magától jön. S ezért ne is számítsunk rá, hogy akkor érkezik, amikor egy problémára koncentrálnunk, hanem csak *miután* már abbahagytuk a problémával való foglalatosságot. S még ekkor is a kegyelemtől függ, hogy jön vagy sem; ez is, az is előfordulhat.

Hogyan lehet megmondani, hogy a belső sugallat valóban intuitív vagy csak annak képzeljük? Az egyik módja ennek megállapítására, hogy feltesszük a kérdést, vajon mindenki javát szolgálja-e a megoldás - magunkat is beleértve.

Azt, hogy a „javát szolgálja" meglehetősen tágan kell értelmezni, nemcsak az anyagi, hanem a spirituális jólétet is ide kell érteni. Ha a belső sugallat nem ilyen megoldást ad, akkor lehetséges, hogy az egóból ered, s ha hallgatunk rá, előfordulhat, hogy hibát követünk el.

Az intuitív érzés olyan, amit nem szennyeznek be az ego vágyai, s nem befolyásolja az sem, amit az ego nem szeretne.

Senki se képzelje azt, hogy az Önvalóval való kapcsolat valamiféle kellemes, álmodozó-ábrándozó állapot. Élő kapcsolat ez, melynek során a béke, az erő és a jóakarát vég nélkül áramlik a láthatatlan központból a látható én felé.

Egy ember annyira lesz ihletett, amennyire tudatában van az Önvaló jelenlétének. S amennyire tehetséges bármiféle művészetben, olyan mértékben lesznek ihletettek alkotásai is.

Pusztán önző emberként való létezése véget ér, s cselekedeteit innentől az isteni inspiráció vezeti. A Biblia szavaival átalakulás ez a „testnek cselekedeteitől" a „léleknek gyümölcséhez".

Amikor az ego félreállítatik s az Önvaló használja fel, akkor nem lesz szüksége arra, hogy két út közül válasszon - de nincs is meg ez a döntési szabadsága. Csak egyetlen lehetőség lesz, s tisztán, világosan látja majd, hogy ez a helyes.

Ahhoz, hogy az ihletettség ilyen magas, szennyezetlen állapotába kerülj, teljesen fel kell adnod egoizmusod és fel kell oldódnod a tapasztalatban.

Az ihletett cselekvés akkor válik lehetségessé - térbeli metaforával kifejezve -, amikor minden cselekedet megkapja a szükséges és időszakos figyelmet elméd felszínén, ám figyelmed az elme mélyén állandóan az Önvalón van.

Azok a kritikusok, akik azt állítják, hogy elvetem a misztikus értékeket pusztán azért, mert azt tanítom, hogy a misztikus kontempláció nem végcél, csak eszköz, hogy helyesen tudjunk élni és cselekedni, nem értik tanításaimat. Az az élet és cselekvés, amiről én beszélek, sokkal magasabb rendű, sokkal bölcsebb, neme-sebb, mint hétköznapi létezésünk. Életünket áthatja az isteni erő, és annak minden pillanata egy magasztos TÉNY-nek lesz a kifejeződése. Gyakran használtam az „ihletett cselekvés” kifejezést, hogy megkülönböztessem a vak és egoisztikus hétköznapi cselekvéstől. Aki így cselekszik és így él, nem hagyja el a kontempláció ösvényét. Belső élete mély és gazdag marad, de nem zárkózik, nem menekül el. Kettős céllal fogja kifejezni belső mélységét a külvilágban is. Először azért, hogy már a földön úgy élhessen - amennyire ez lehetséges - mint a mennyekben. Másodszor pedig, hogy mások megmentésén munkálkodjon. Ezt nem lehet elérni mozdulatlansággal és közönnyel - ami erény lehet a misztikus számára, de hiányosság a filozófusnak.

Vannak emberek, kik tehetségesek, ám ennek ellenére jellemtelenek. Figyeljünk arra, hogy a „tehetség” szót használom. Ez nem véletlen, ugyanis nem hiszek abban, hogy lehetséges valódi ihlettel rendelkezni úgy, hogy valaki ne akarja vagy ne tudja saját viselkedésén, életmódján keresztül is kifejezni azt.

Annak számára, aki a szeretetteljes önátadás ösvényén eljutott odáig, hogy gyakran örömteli, heves, belső kapcsolatba lép Istennel, s ugyanígy, aki a misztikus önmagába fordulást gyakorolja s gyakran képes az Önvaló jelenlétének tudatosítását elérni, lassan vagy hirtelen váratlan s kellemetlen változásokat tapasztalhat. Isten látszólag magára hagyja a hívőt, az Önvaló pedig a misztikust. Az örömteli állapotok véget érnek. Habár ez a tapasztalat nem mérhető a lélek „sötét éjszakájának” elszigeteltségéhez és félelméhez, hasonló lesz ahhoz a felejthetetlen időszakhoz. S habár úgy fog tűnni, hogy a kegyelem elhagyta, a rejtett igazság az, hogy ez a kegyelem még mélyebb és hatalmasabb áradását jelzi. Ekkor ugyanis az ember eléri a következő stádiumot, melynek szerepe, hogy kiegyensúlyozza, lecsiszolja s teljessé tegye fejlődését. Ennek érdekében először kozmológiai tudását fogja fejleszteni, majd ontológiai bölcsességre kell szert tennie. Azaz először tanulnia kell a Világideáról, majd tovább kell haladnia, hogy megismerje a valóság természetét, melynek fényében még az univerzum is illúzióknak tűnik csupán. Így először a Világidea mögött rejlő erő működésének mikéntjét tanulmányozza, majd később magát az erőt kell, hogy mélyebben kiismerje. Ehhez a feladathoz a legmélyebb koncentrációra lesz szüksége, és ennek gyakorlása az oly kevesek által követett jogaút: a Megcáfolhatatlan

Jógája. Ha sikeresen végzi valaki, akkor ennek eredménye a mély belső meg-látás megszületése, annak felismerése, hogy nincs más létező, csak AZ, semmi sincs rajta kívül.

Habár tudatosságunkban el vagyunk választva a magasabb erőtől, valójában nem különülünk el tőle: az isteni lény mindannyiunkban benne rejlik. Éppen ezért még a legrosszabb emberekben is mindig marad valami jó.

Ha valaki azt kérdezi, miért nem találja nyomát sem önmagában Isten jelenlé-tének, akkor azt mondom neki, hogy tele van a jelenlét bizonyítékaival, s nem csak nyomokkal. Isten jelen van benne tudatosságként, emiatt képes ugyanis az ember bárminek tudatába kerülni. Gondolatként, a gondolkodásra való képes-ségként; cselekvésként, a mozgásra való képességként; és csendként, az ego, érzések, intellektus és test állapotaként, amikor végül tisztán kiderül az, amire a többi korábban felsorolt állapot csak utal. „Légy csendben, s tudd, hogy én vagyok Isten” - olyan állítás ez egy létállapottal kapcsolatban, amelynek igazságát gyakorlati úton ellenőrizhetjük, s amelynek értékét csak annak meg-tapasztalása tudja megmutatni.

Még amikor egy gyárban, mezőn vagy irodában dolgozik valaki, akkor sincs akadálya annak, hogy folytassa az elme mélységeinek kutatását. Azt az elkép-zelést, hogy a keresés elzárkózást igényel haszonelvű világunktól, a filozófia nem fogadja el. Az elmélyülés és cselekvés nem zárja ki egymást - habár a legtöbben így képzelik. Képessé válhat az ember hosszú gyakorlással arra, hogy nyugodt, csendes elmeállapotban maradjon még a megterhelő feladatok közepette is éppúgy, ahogy egyszerre képes az ember a legújabb tudományos vívmányok használatára és az ősi ázsiai bölcsék könyveinek tanulmányozására. Képessé teheti magát, hogy visszatérjen mély meditációjából a zavaros világba, s mehet bárhova, tehet bármit, az igazságot elméjében, a nyugalmat pedig szí-vében magával viszi. Az ember megtanulhatja, hogy örökké a valóságban éljen. A jelenlét érzését nem kell folytonosan megújítani, nem kell, hogy gyakran elérje a transzállapotot, nem kell időnként elmenekülni a világtól - abban az esetben, ha a filozófia hármas útját követi.

Azt a kérdést, hogy valaki jögi vagy misztikus, eléggé könnyen meg lehet vála-szolni, ha megértjük, hogy milyen tudatállapotban van, s hogy mi is a valódi

misztikus állapot. Mind az ősi, eltűnt múltból származó leírások, mind az élő jelen tapasztalatai azt mondják nekünk, hogy bárki is lép ebbe az állapotba, egoizmusa eltűnik, vad vágyai csillapodnak, kavargó gondolatai elcsendesednek, felkorbácsolt érzelmei lenyugszanak, megszokott világképe spiritualizálódik, s egész személyisége szétolvad ebben a boldog, természetfeletti erőben. Került-e már valaha ebbe a tudatállapotba? Tettei és szavai, személyes jelenléte és személyiségvonásai egybehangzóan fognak erről tanúskodni. Bárki, aki gyakran tér meg ebbe az állapotba, képtelen gyűlölni vagy megsebezni más embereket.

Ha érzi ezt a jelenléte és képes rá, hogy munkáját úgy folytassa, hogy ez nem hagyja őt el, akkor alkotásai szentséggel telítődnek, legyen bár művész vagy csupán kézműves.

Habár igaz, hogy az Önvaló minden ember valódi őrangyala, nem szabad olyan ostobának lennünk, hogy az ő segítségére számítsunk a leghétköznapibb helyzetekben is. Épp ellenkezőleg: az Önvaló inkább általánosságban, mint az egyes esetek szintjén viseli gondunkat, a hosszabb folyamatokra, s nem a napi eseményekre hat. Beavatkozása - ha mégis megesisik - csak válság hatására történik, vagy éppen ez a beavatkozás okoz válságot.

Ha helyesen akarunk gondolkodni, akkor nem maradhat meg az az elképzelésünk, hogy az önvaló csak bennünk van. Miután ez az idea alaposan gyökeret vert bennünk, s kifejtette metafizikai és vallásos erejét, tovább kell lépnünk, s egyre inkább úgy kell gondolni az Önvalóra, mint ami rajtunk kívül is van. Az első esetben még valamiképpen megpróbáljuk térben elhelyezni, de a másodikban teljesen elszakad minden térfogalomtól.

Amikor megértjük, hogy az intellektus épp annyi érvet tud felhozni emellett a téma mellett, mint ellene, végül megértjük, hogy csak egy valódi bizonyítéka van az Önvaló létezésének. Az Önvalónak önmagának kell bebizonyítania létezését. Ennek leggyengébb megnyilvánulási formája az intuíció és kiteljesedése a misztikus megtapasztalás.

Ostobaság lenne azt várni, hogy valaki feladja világi kötődéseit, amíg nem talál valami érdekesebbet. Épp ezért saját lelke ízelítőt ad neki - eksztatikus tapasztalatokon és rövid megvilágosodásokon keresztül - saját magasabb értékeiből.

Meg kell érteni, hogy ezek a felvillanások nem természetfeletti, emberfeletti vagy pusztán vallásos tapasztalatok. Amikor a tudományos pszichológia majd eljut arra a pontra, hogy valóban teljes mélységében és nagyságában megérti az emberi lényt, s nem csak felszínét, akkor megérti ezt is.

Habár az ember rendszerint nincs tudatában az Önvalóval való kapcsolatának, életében jellemzően legalább egyszer egy felvillanás *látogatja meg* s töri fel mindennapos tudatosságát. Bepillantást nyer saját legmagasabb lehetőségeibe. Ám ennek a tapasztalatnak a tisztasága és intenzitása befogadóképességétől függ: s ez lehet igen kicsi vagy nagyon is nagy.

Sokan, akik nem is gondolnak arra, hogy misztikus tapasztalatokban lehet részük - s gyakran nem is hisznek a misztikus dolgokban - átértékelték már azt, hogy egyszer csak a csodálatos időtlenségben találták magukat a természet, a művészet, a zene segítségével, vagy egyszerűen csak minden ok nélkül.

Anélkül, hogy a jógát tanulmányozta vagy gyakorolta volna, Heisenberg, a híres fizikus, a határozatlansági elv megalkotója, öntudatlanul elérte a jógi nagy célját, a nirvikalpa számadhít. Olyankor történt ez meg, amikor a legmélyebb absztrakt gondolkodást a végsőkig vitte az elvont témával kapcsolatban. A gondolatok maguktól megálltak, s ő az Üresség Csendjében találta magát. Akkor megismerte - és azóta is ismeri - saját spirituális lényét.

Akik előző életeikben is folytatták a keresést, azok számára jellemzően mostani életükben legalább kétszer felvillanásszerűen megnyilvánul az igazság. Először fiatalon, tinédzser korukban vagy a felnőttkor küszöbén élik át, s ez arra készíteti őket, hogy újult erővel keressenek. Majd életük vége felé, az inkarnáció lezárásához közeledve ismét átélhetik, az Önvaló kegyelméből. Azok, akik szomorkodnak a korai felvillanások elvesztése miatt, jobb, ha emlékeztetik magukat a kétség óráiban, hogy ismét átélhetik azt, mielőtt elhagynák a testüket. Ezeken a felvillanásokon kívül természetesen számos egyéb is érheti a

keresőket életük folyamán, erőfeszítéseik, törekvésük, fegyelmezetttségük és önmegtagadásuk közvetlen eredményeként és jutalmaként.

Honnan tudhatjuk, hogy tényleg a valóság felvillanását éltük át? Először is nincs benne sem jövő, sem múlt, csak és kizárólag jelenként létezik. Másodsor, a valódi spirituális tapasztalat izgalom nélküli állapotban történik, túlzások nélkül számolhatunk be róla, és nincs rá szükségünk, hogy bárki is igazolja számunkra valóságát.

Bárki, aki átesett ezen a tapasztalaton, és emlékszik rá, önmaga számára bebizonyította, hogy a Végtelen Életerő, mely átjárja az univerzumot, létezik, örökké jelen van, bölcsessége végtelen s a mindentudás birtokosa. S a bennünk lévő kapcsolódási pont ehhez a Végtelenhez: az Önvaló.

Csodálatos érzés, ami a magasabb Énnel való kapcsolódást kíséri, ám amikor ezen felül még együtt jár a tudással, a vitán és elméleteken felüli megértéssel, akkor áldott, megtörhetetlen bizonyosságot ad a filozófia követőjének.

A spirituális tudatosság felvillanásában vagy a hosszabb spirituális eksztázis során nem az elme projekciójával, hanem magával az elmével azonosítjuk magunkat. Amikor elszakadunk a projekciótól, akkor az árnyékból napfény lesz.

Ebben a titokzatos pillanatban a kettő egyé válik, s nem a látszatvilágban lakozunk, hanem a valóságban magában.

Emlékszem az első alkalomra, amikor átéltem ezt a megrázó tapasztalatot. Szerettem elmenekülni Londonból, amikor csak az időjárás engedte, és céltalanul csatangolni a Temze partján, a kies vidéken. Ha napos volt az idő, akkor lefeküdtem a fűre, kinyújtottam lábaimat, elővettem noteszem és tollam, mert tudtam, hogy előbb-utóbb olyan gondolataim támadnak, amelyek tanító, útmutató jelleggel bírnak számomra, természetesen a szokásos lírai gondolatok mellett. Egy nap, amikor arra vártam, hogy ezek a gondolatok megjelenjenek, egyszer csak megszűnt az az érzésem, hogy egyáltalán ott vagyok. Minden feloldódni és eltűnni látszott, ám a tudatosság megmaradt. Valami megmaradt,

valamiféle jelenlét; egyértelműen nem én, ám mégis tökéletesen tudatában voltam. A legfontosabb dolognak tűnt, az egyetlen dolognak, ami számít. Pár perc múlva visszatértem, s ismét az időben és térben találtam magam, de hatalmas békesség volt bennem, és ez a nagy-nagy jóakarató erő velem maradt. Néztam a fákat, bokrokat, virágokat, a fűvet, és hatalmas együttérzés vett erőt rajtam, ha pedig másokra gondoltam, csak a legnagyobb jóindulatot éreztem irányukba.

Ezek a felvillanások jellegükben igen változók lehetnek. Némelyik gyengéd, csendes, kifinomult, visszafogott, mások eksztatikusak, izgalommal telítettek és magukkal ragadók. Mindegyik valamiféle emelkedett hangulatot ad, a magasztosság érzését, megvilágosodást, ám ezeket is nagyon eltérő mennyiségben és minőségben.

A felvillanás nem a tejjel s mézzel folyó csodaországba visz el, hanem a jóssággal és szépséggel, békével és bölcsességgel telítettbe. Életünk legjobb pillanatai ezek.

Amikor bármelyikünk tudatosságát egy ilyen felvillanás pillanatok alatt feje tetejére állítja, amikor az addig legfontosabbnak tartott dolgok érdektelenné válnak, a legmegbecsültebb értékek érdektelenné s a Jót kénytelenek vagyunk újradefiniálni, azt a napot mint spirituális születésnapunkat fogjuk bejegyezni naptárunkba.

Egy ilyen felvillanás felemelhet minket, erőt adhat és további lelkesedést, hogy folytassuk utunkat, de legfőbb haszna az, hogy megmutatja: alapvető természetünk lelki-szellemi. Ez a leggyakoribb fajtája eme felvillanásoknak, ám van egy másik fajta is, mely ezeken túl még titokzatos ajtókat is megnyit előttünk, és feltárja a természet, a világ és az emberi élet titokzatos, misztikus, okkult törvényeit. Ezt a fajta felvillanást joggal nevezhetjük kinyilatkoztatásnak.

A felvillanás nem feltétlenül a meditáció ideje alatt következik be, bár a meditáció segíti eljövételét. Ez az esemény bármely időpontban megtörténhet.

Azt a hirtelen, ám gyengéd vonzást, amely abbahagyatja velünk azt, amit éppen teszünk és a külső aktivitás felől a belső felé fordít, a keleti misztikusok úgy nevezik, „felolvadás a szívben”. Ezt valóban fizikailag lehet érezni a mellkasunk közepében, s előfordulhat esetenként vagy a gyakorlott, fejlett meditáló esetén akár mindennap is. Az utóbbi esetben jellemzően mindennap ugyanabban az időpontban jelentkeznek. Ez egy olyan hívás, amelyet a kellő tisztelettel kell illetnünk. Ám mielőtt a maga helyén értékelhetnénk, először is fel kell ismernünk. Jeleit könyvekből, saját tapasztalatunkból, személyes tanítónktól vagy mások elmondása alapján kell megtanulnunk. S amikor megjelenik, engedelmessé kell válnunk a csendes parancsának, abba kell hagynunk, bármit is teszünk, emlékeznünk kell isteni valónkra vagy meditációba kell mélyülnünk.

Három fontos dolgot kell tudni ezzel kapcsolatban. Először is ez egy olyan hívás, amelyet fel kell ismerni s engedelmessé kell válnunk. Másodsor, ez a legmagasabb erő utasítása, s azonnal követni kell, mert ha nem ezt tesszük, annak meg lesz a büntetése: akár az is, hogy többet nem jelentkeznek. Harmadszor pedig tudni kell, hogy ez a kegyelem megnyilvánulása. Ha hallgatunk a hívó szóra, s megértjük vagy megérezzük jelentőségét, akkor a tanítványnak először is minden mozgást abba kell hagynia, s mozdulatlanul kell merevednie, mintha modellt állna egy festőnek. Üresítsük ki az elmét, szabadítsuk meg minden gondolattól, amennyire csak lehetséges. Egy idő után, amikor mentálisan és fizikailag is átálltunk arra, hogy teljes csendben vagyunk, akkor maximális lassúsággal, óvatossággal és gyengédséggel felvehetünk egy olyan pozíciót, amely kényelmesebb, vagy akár egy klasszikus meditációs pózt is. Ekkor becsukhatjuk szemünket vagy nézzünk egy pontra mozdulatlanul, vagy akár váltogathatunk is ezek között, ahogy belső készletünk diktálja. Ha minden gondolatot feladunk, s mindezeknek a feltételeknek megfelelünk, akkor biztosra vehetjük, hogy olyan sikeres meditáció következik, amelyben felvillanásszerűen bepillantunk a valóba.

Azokat a szent érzéseket, amelyeket egy ilyen felvillanás hoz, védenünk kell a világ bomlasztó erejétől és saját magunktól is, ugyanis a túl gyors mozgás vagy a róla való szükségtelen csevegés megsemmisítheti azokat.

Teljes tudatunkkal, minden erőnkkel a felvillanásra kell koncentrálnunk, s ezt a figyelmet fenn is kell tartanunk. Ha csak egy pillanatra is hagyjuk, hogy figyel-

münk lankadjon, s valamely külső dologra vagy személyre, esetleg bennünk rejlő gondolatra, ideára terelődjön, a felvillanás azonnal eltűnhet.

A felvillanás akkor lesz a legtökéletesebb, ha az ego nincs jelen, hogy megzavarja azt. Ez a zavar nem csak azokból a félreértésekből és tévnézetekből eredhet, melyek ellen a filozófia állandóan figyelmezteti követőit, hanem a túlzott öntudatosságból is, mivel túlságosan is arra figyelünk, hogy hogyan zajlik le a folyamat, megpróbáljuk kielemezni, milyen hatása van, s vizsgáljuk, hogy más emberek hogyan reagálnak rá. Minderre lesz lehetőség később, de nem akkor van az ideje, amikor éppen átélünk egy ilyen felvillanást. Akkor kell ezekre a kérdésekre a választ keresnünk, amikor a tudatunk visszatért szokásos medrébe, a felvillanás után. A felvillanás alatt csak egyetlen dolgot tehetünk: teljesen átadjuk magunkat a szent élménynek.

Ezek alatt a felejthetetlen pillanatok alatt a Lélek tisztán - bár csendesen - beszél hozzánk. Feltárhatja az univerzummal és más érző lényekkel való kapcsolatunkat. S egészen biztos, hogy Önmagáról beszélni fog. Lehetséges, hogy ekkor elválasztatunk testünkötől, s mintegy magasból tekintünk le rá, s mindez eléggé hosszú ideig fog tartani ahhoz, hogy felismerjük, hús-vér valónk a legjelentéktelenebb és legesendőbb részünk. És egészen biztosan eltölt majd minket az a meggyőződés, hogy a magányos harc és gyors felejtés világába való visszatérésünk után is AZ mindig mellettünk és mögöttünk marad.

Különös, gyengéd érzés ez, amikor belső központunkból árad a szeretet és kisu-gároz minden irányba. Ha más emberi lények vagy állatok kerülnek kapcsolatba velünk ez alatt az idő alatt, kivétel nélkül megérik ezt a szeretetet. Ilyenkor nem ismerünk ellenséget, nincs senki, akit ne kedvelnénk és képtelenek lennénk bárki iránt ne szeretetet érezni.

Ha meglátjuk az igazságot, többé nem maradhatunk azok, akik voltunk. Ezért csak apránként, felvillanások formájában kerülünk kapcsolatba vele, mert magunktól, azaz egónktól nem tudnánk túl sokáig távol maradni.

Minden felvillanás három fázisból áll. Az első fázis egy gyengéd, elcsendesült, cirógató érzés, mely közeledtét jelzi. A második alatt teljesen elmélyül a békés-

ség, emelkedetté válunk, és eltölt a megértés fénye. A harmadik fázisban pedig lecsengő visszfényét érezhetjük ennek a csodálatos emléknek, mely egy ideig háttérét adja minden más elmetevékenyságünknek, s később már valóban csak emlékként tudunk visszagondolni rá.

A látens erők felébresztésének és küszöbön álló mély misztikus tapasztalatnak lehet előjele, ha hirtelen, váratlanul a hasi régióban rezgésszerű érzés keletkezik, egészen pontosan a napfonatban. Általában akkor történik ez meg, amikor a napi gondok nyomása alól egy kis időre teljesen ki tudjuk vonni magunkat vagy miután lefeküdtünk aludni. A hasi izmok vadul reszketni kezhetnek, és olyan érzésünk lesz, mintha a napfonat mögött egy kígyó Ide-oda rohangálna. Hz a jelenség hamarosan abbamarad, és nagy nyugalom tölt el, majd ebből a nyugalomból különleges erő áramlik elő, amelynek segítségével állati természetünket s emberi énünket sokkal jobban tudjuk uralni. Ezzel párhuzamosan egy nagyon tiszta intuíció is érkezhethet: olyan igazságot láthatunk meg, amire az adott órában nagy szükségünk van, tudatosságunk kitágul az érzékeken túli valóság irányába.

Ezek a felvillanások részben azt a hatást generálják az emberben, amit az ősi beavatások váltottak ki egyes ókori intézményekben. Új élet kezdetét jelentik, egy tisztább életét, amelyet sokkal tudatosabban az Önvaló keresésének szentelünk. Csendben elhatározzuk vagy megújítjuk fogadalmunkat, hogy hátralévő életünket ennek a nemes célnak az oltárára helyezzük. Keresztelés ez, amelyet a mindent átható belső fény végez, és kimondhatatlanul hatásosabb, mint a vízkereszttség.

Ha egyszer is bepillantunk a valóságba, nyugodt elégedetlenség lesz úrrá rajtunk a triviális, hétköznapi létezéssel kapcsolatban. Tisztán felismerjük kicsinyességét, ürességét és hiábavalóságát, s éppily nyugodt elégedetlenség tölt el saját magunkkal kapcsolatban is.

Ha egyszer is felismerte belső valóját, a tanítványnak kitartóan ragaszkodnia kell hozzá, mert a világban uralkodó számtalan erő megtudja ezt, s megpróbálja eltántorítani.

Ha valakit megragadnak ezek a hirtelen felvillanások, és szeretné megtudni, hogy van-e mód arra, hogy akaratlagosan megismételje, akkor megtudhatja, hogy van, s úgy nevezik: meditáció. Ha még ennél is tovább szeretne jutni, s meg akarja tudni, hogy egész életét áthathatja-e, a válasz erre is igenlő. Ha erre vágyik, olyan életet kell folytatnia, melyet egy szóval jellemezhetünk: a keresés.

Minden hibája ellenére az egót egyre inkább vonzza az a spirituális nagyság, amire ezek a felvillanások utalnak, s önzése, állatiassága, anyagiassága egyre csökken. S végül megérti, hogy ő maga az, aki az útjában áll, aki eltakarja fényét s megengedi, hogy megsemmisüljön.

Ezeknek a felvillanásoknak a másik célja az, hogy megmutassa a tanulónak, mennyire nem ismeri az igazságot, s ezt demonstrálván további, az igazság megismerését célzó erőfeszítésre ösztönözze. Rá fog jönni ugyanis, hogy sok minden, amit objektíve igaznak vélt, valójában csak vélemény vagy fantáziálás.

Nem szabad elfelejteni, hogy a legtöbb embernél csak igen ritka esemény ez, amire élete során egyszer vagy kétszer kerül sor - ha nem keresi tudatosan. Természetes persze, hogy abban reménykedik az ember, hogy ez az élmény megismétlődik. Az első felvillanást azért kapja az ember, hogy meglássa az utat, megértse, merre kell haladnia s milyen személyes célokat kell elérnie. Ám annak ellenére, hogy a felvillanások ritkák és időlegesek, a belőlük származó metafizikai tapasztalat állandóan megmarad. Éppen ezért törekedjünk arra, hogy megértésünk kiteljesedjen s megtisztuljon.

A felvillanás a mai kor beavatása a spirituális s ebből következően a megszentelt életbe. Csak első lépése egy hosszú útnak, amelynek során meg kell válnunk rossz szokásainktól, fel kell adnunk becsstelen vágyainkat, ösztönlényünket és egoisztikus nézőpontunkat.

A vallásos megtérés emocionális hatása alatt sok ember úgy véli, hogy megmenekült, s úgy hiszi, hogy attól fogva Krisztusban él. Ám mily sokan buknak el később közülük! Azt hiszik, hogy a megtérés elegendő ahhoz, hogy állandó

hatást érjen el, ám valójában az nem más, mint első lépés a valóság felé. Ugyanez igaz azokra is, akik egy misztikus tapasztalat emocionális hatása alá kerülnek: az általuk elért megvilágosodás nem az út vége ugyanis, hanem csak az eleje. Képet kapnak arról, hova juthatnak, és rápillanthatnak az oda vezető útra is. Ihletet és iránymutatást kapnak, hogy rálépjenek erre az útra s végigjárják. Ám mindez csak az első, s nem az utolsó lépés, óvakodniuk kellene az ego hiúságától, amely ennek ellenkezőjét akarja elhíttetni velük, s hazudozásaitól, amely ugyanezt másokkal is el akarja hitetni.

Ha a megvilágosodás nem állandósul, ha nem marad tartósan velünk, annak oka, hogy nem talál megfelelő helyet ahhoz, hogy velünk maradjon. Szívünk még túl tisztátlan, jellemünk túl tökéletlen ahhoz, hogy az Önvaló tudatossága tartósan velünk maradjon.

A szufinak nevezett iszlám misztikusok különbséget tesznek eme felvillanások (melyeket „állapotnak” neveznek) s a tartós előrehaladást hozó változások között (melyeket „állomásnak” hívnak). Az előbbit nem csak időszakosnak tartják, de azt is mondják, hogy nem teljes, míg az utóbbi olyan eredményeket hoz, melyeket nem lehet elveszíteni. Utunk során három főbb állomás van. Az első az ego elpusztulása, a második újjászületés az Önvalóban, a harmadik a teljes egyesülés az Önvalóval. A szufik azt mondják, hogy ezt az utolsó állomást nem lehet elérni a Magasabb Erő kegyelme nélkül, s azt is állítják, hogy ez teljes, tartós és megváltoztathatatlan változás.

Ne feledjük, hogy a felvillanás nem az élet végső célja. Csak egy esemény ez, melynek kezdete és vége van, habár hatalmas értékkel bír a filozofikus élet, tudatosság és kiegyensúlyozott világszemlélet kialakításában. A filozofikus élet az isteni jelenlétben valósul meg, s válik állandóvá és folytonossá, a felvillanás pedig ezen a jelenlétben belül valósul meg. A felvillanás kivételes és izgalmas, de a *szahadzs* - az az állapot, amikor tartósan az isteni jelenlétben lakozunk - normális, megszokott, hétköznapi állapottá válik - nem egyszeri és kivételes. A felvillanás eltávolít minket az aktivitástól, a cselekvéstől - még ha csak pár másodpercről is van szó - míg a *szahadzs* nem kényszerít a külső aktivitás leállítására.

Be kell fejeznünk, amit elkezdünk. Addig kell haladnunk, amíg ezeknek a ritka, végtelen jóindulatot árasztó, emelkedett pillanatoknak a békéje, megértése, ereje tartóssá válik s folytonos jelenlét formájában velünk marad.

Az olyan ember, aki csak emocionálisan, a hit oldaláról vagy csak intellektuális meggyőződésből folytatta a keresést, képes arra, hogy inkarnációja hátralévő részében abba hagyja azt. Ám aki átélt egy felvillanást, az képtelen ezt megtenni. Megpróbálkozhat ezzel - s néhányan meg is próbálkoznak -, ám minden ilyen nap gyötrelmekkel, belső kísértetjárással lesz teli. És saját kísértetei nem hagyják nyugodni, amíg vissza nem tér az útra.

A görög ortodox egyház a fénytapasztalatot tartja a legmagasabb ember által elérhető élménynek, ám az indiai filozófiai hagyomány ezt csupán az utolsó előttinek tartja. Ugyanis bármi, amit még látni lehet, feltételez egy ettől különálló látót, s ez igaz még a Szent Fény esetében is. Nem a látás, hanem a tiszta, formáktól mentes létezés a végső tapasztalat e szerint a tanítás szerint. „Túl kell jutnod a látáson, és meg kell találnod, hogy ki az az Én, aki a fényt megtapasztalja” - mondta Ráman Maharisi egy tanítványának.

Ha magunk előtt látjuk a fényt, az egy állapot. Ha eggyé válunk vele, az egy másik, magasabb rendű állapot.

Mi van, kérdezték tőlem, ha semmiféle felvillanást nem tapasztalok? Mit tehetek, hogy megtörjem létezésem spirituálisan terméketlen, monoton, sivár hétköznapjait? A válasz egyszerű: ha nem tudunk sikeresen meditálni, akkor menjünk ki a természetbe, ahol csend és szépség uralkodik, szemléljük felemelő, nagyszerű művészeti alkotásokat, hallgassuk meg egy igazán kiemelkedő ember beszédét - akár közösségben, akár négy szemközt - vagy találjunk egy ihletett könyvet, amit olyasvalaki írt, aki már átesett ezen a tapasztalaton.

Ha a felvillanás véget ér, hová tűnik az a nagyszerű nyugalom, amit okozott nekünk? Az örökké aktív, kifelé forduló gondolkodásban tűnik el.

KONTEMPLÁCIÓ HALADÓKNAK

*A hangya hosszú útja - A madár egyenes útja - Gyakorlatok -
A kontemplatív csend - „Miért mosolygott Buddha” -
Az Isteni Út gyakorlat - A Kígyó Ösvénye gyakorlat -
Az üresség mint kontemplatív gyakorlat*

Ne feledjük, hogy két különböző megközelítés is létezik a keresés során, és mindkettőt alkalmaznunk kell. Létezik egyrészt a Hosszú Ösvény önjavító, önmegtisztító, mindent saját erőből elérő módszere, s emellett létezik a Rövid Ösvény, amely arról szól, hogy teljesen elfelejtjük az ént, s elménket a nagy Cél, az Egyetlen Valós Élet felé irányítjuk - ez utóbbit folyamatos emlékezés-sel, figyelmünk állandó ráirányításával és azzal érhetjük el, hogy azonosítjuk magunkat a végső céllal már annak elérése előtt. Ha az első módszert választjuk, akkor eljuthatunk egy bizonyos pontig, de ha az utóbbit is használjuk, akkor azzal bevonjuk a Magasabb Erőt, és ezzel együtt a Kegyelem Erejét is.

A Rövid Ösvény azon követői, akik lemondóan legyintenek a Hosszú Ösvényre s lenézik azt, mivel szerintük - lévén végső lényegünk alapvetően mindig is isteni - nincs más teendőnk, mint felismerni azt, akik valójában vagyunk*. Tévúton járnak, amely egy féligazságból származik. Valójában az igazság az, hogy csak lehetőségünk van arra, hogy megszerezzük a mennyei tudatosságot, ám ehhez sokat kell dolgoznunk, gyakorolnunk. Ez pedig időt, önfegyelmet s kemény gyakorlatozást igényel éppúgy, ahogy ahhoz is idő kell, hogy az aprócska magból sudár fa váljék.

* A Rövid Ösvény követői gyakran azt hangoztatják, hogy mivel a személyiség amúgy is mulandó és folytonosan változó, felesleges a klasszikus önfegyelmező, önmegtisztító módszerekkel megpróbálni úrrá lenni rajta, és megtisztítani, mivel az csak egy árny, s helyett egyetlen dologgal kell foglalkoznunk: tudatosítani saját isteni lényünket s felismerni a bennünk rejlő, létünk alapját képező Önvalót. Ennek elérése érdekében azt javasolják, hogy ne is foglalkozunk hétköznapi lényünkkel, hanem minden pillanatban koncentráljunk a Végsőre. illetve adjuk fel a világgal, és a személyiséggel kapcsolatos összes gond(olat)ot - a fordító.

A Hosszú Ösvény korlátja éppen egyetlen céljában rejlik, ami nem más, mint hogy meggyengítse, lecsillapítsa az egót - ám nem célja az ego tökéletes legyőzése. Ezt ugyanis nem érhetjük el máshogy, mint az ego természetének metafizikai tanulmányozásával hazugságainak, illuzórikus természetének felismerésével - erre nem fordít figyelmet a Rövid Ösvény sem. S ha ezt nem teszi, akkor a Rövid Ösvényen haladó mindenféle önazonosítása az Önvalóval csak pusztá képzeltetés és önszuggesztió, amely egy új mentális állapotot teremt: miközben imitálni próbálja az Önvaló állapotát, valójában mégsem jut túl az egoelme korlátain, hanem ezen belül marad. így hát szükségessé válik egy harmadik fázis: végképp meg kell szabadulni az egótól. Ezt azonban csak a Kegyelem egót feloldó ereje képes megtenni, amit az embernek kérnie kell, s amelyhez beleegyezését kell adnia, Összegezve a teljes utat: a Hosszú Ösvény a Rövid Ösvényhez vezet, a Rövid Ösvény pedig a Kegyelem által adott töretlen egomentes tudatossághoz.

Akik kizárólag a Rövid Ösvényre támaszkodnak, miközben még nem teljesen készek arra, túl sokat várnak el, és azt hiszik, alanyi jogon jár nekik minden - *azaz* arrogánssá válnak. Ahelyett, hogy megnyitná a kaput, az ilyen hozzáállás csak még szorosabbra zárja azt. Akik kizárólag a Hosszú Ösvényre támaszkodnak, azok túl sokat vesznek a saját vállukra, túlterhelik magukat az önfegyelmzés szüntelen munkájával, amelyre azonban egy teljes élet sem elég - *azaz* hiába valóan cselekszenek. Mindez oda vezet, hogy a lehetséges ütemnél lassabban fejlődnek. A bölcsebb, filozófia által is támogatott módszer az, hogy a két Ösvényt együtt kell alkalmazni, rendszeresen váltogatni kell őket, s így már egy év után is két teljesen különböző eredmény kezd kibontakozni a személyiségben és a viselkedésben, a tudatosságban és megértésben. Végül is ugyanezt a ciklikusságot látjuk mindenhol máshol is a természetben, s mivel minden területen alá vagyunk akaratának vetve: magunknak is ciklikusan kell létezni. Az ébrenlétet felváltja az álom, a munkát a pihenés, a nappalt pedig az éjszaka.

A Hosszú Ösvényt a kezdőknek oktatják, és általában mindenkinek tanulmányai korai és középső szakaszaiban. Azért van ez, mert ekkor az emberek készen állnak az önjavításra, önfejlesztésre, de nem lennének készek az én valótlanságáról szóló magasabb tanításra. Az utóbbit a Rövid Ösvény keretében tanítják, ahol a figyelem elfordul az alsóbbrendű, szűk, lehatároló éntől és annak tökéletesítésétől a lényeg, valódi lényünk felé.

Mi a Rövid Ösvény kulcsa? Három pontban összefoglalható. Először is ne keressük az Önvalót, mert az mindenhol és mindenkor velünk van, bárhová is megyünk. Másodsor, higgyünk Jelenlétében, abban hogy ott van mindenhol, bennünk és rajtunk kívül is. Harmadsor, próbáljuk megérteni és elfogadni valóságát, amíg minden más gondolatot el nem felejtünk vele kapcsolatban. Nem szerezhetjük meg, ami már úgyis a miénk, így hát legjobb, ha feladjuk az ego hamis ideáját, és csak az egyetlen valósra koncentrálunk.

A Rövid Ösvényt az alábbi elmélet jellemzi: a lényünk magjában lévő Csendben lakozunk mindig, akár tudunk erről, akár nem. Sohasem hagytuk azt el, s nem is tudnánk. Ez az igazság, még akkor is, ha életünket reményvesztettség és kudarc jellemzi.

A Hosszú Ösvény követője azzal foglalkozik, hogy megtanuljon koncentrálni, gondolatait meditációban megfigyelmezni, illetve magával a meditációval is, amennyiben az ideákkal és képekkel kapcsolatos. A Rövid Ösvény követője azonban nem ezt teszi, mert közvetlenül egyesülésre törekszik mindeme erőfeszítések végső céljával, az Önvalóval. Így azután meditáció helyett kontemplációt gyakorol, az elme eredeti kép- és ideamentes tiszta állapotát próbálja helyreállítani a hétköznapi, gondolatokkal és képekkel telezsúfolt állapota helyett.

A Csendre való tudatos emlékezés az abba való automatikus belépéssel együtt: ez a Rövid Ösvény summázata és lényege, a célhoz vezető alapvető gyakorlata. Mindenkor, minden körülmények között ezt kell gyakorolni, azaz a mindennapi, megszokott életrend részévé kell válnia. Épp ezért bármikor is essünk ki ebből a gyakorlásból, azonnal fel kell ismernünk hibánkat, és ki kell magunkat javítani. Mindaddig kell folytatni ezt a belső munkát, amíg önmagától nem megy, mintegy önjáróvá nem válik.

A Rövid Ösvény lényegében a Csendességben való lakozásra törekvés folytonos gyakorlását jelenti, mert valójában legbelsőbb lényünkben az vagyunk, s ez az a pont, ahol a Világelmével találkozunk.

A Rövid Ösvény az alábbiakat használja: (a) *gondolkodás*, a valóság természetének metafizikai tanulmányozása: (b) *gyakorlás*, a valóra történő folytonos.

töretlen emlékezés mindennapi életünk folyamán; (c) *meditáció*, adjuk át magunkat a valóság gondolatának a csendben. Feltűnhet, hogy *egyik pontban sincs semmiféle utalás a személyes egóra*. Nem gondolunk, emlékezünk, meditálunk magunkon, mint ahogy azt a Hosszú Ösvény gyakorlatai során megszokhattuk.

A Rövid Ösvény gyakorlatai közé tartozik az igazság metafizikájának intellektuális tanulmányozása. Ez azért szükséges, hogy megértsük az ego illuzórikusságát, ami előfeltétele annak, hogy később túljuthassunk rajta, s megkülönböztethessük a belőle származó - akár mégoly spirituális - ideákat a valóságtól.

A dolog lényege, hogy folyamatosan figyelniünk kell a szívből eredő intuitív érzésre, és nem szabad, hogy ettől eltérítsen az önzés, az érzelem, az okoskodás vagy a vágy.

Igaz az az kijelentés, amit a Rövid Ösvény szélsőséges követői - például a zen - állítanak, hogy valójában csak erre van szükség, nem kell (a szokásos értelemben vett) meditáció, nem szükséges az önfegyelmzés, nem kell törekedni az erkölcsösségre, s tanulmányokat sem kell folytatnunk, hogy elnyerjük a megvilágosodást. Éppoly isteniek vagyunk a jelen pillanatban, mint amilyenek mindig is leszünk. Semmit sem nyerhetünk, valódi énünk szintjén nincs fejlődés, az változatlan marad örökké. De akik ezt állítják, elfelejtik azt, hogy a korábban felsorolt tevékenységek nélkül a Rövid Ösvény csak bizonyos szigorú feltételek teljesülése esetén vezethet sikerre. Először is szükség van egy mesterre. Nem elegendő egy megvilágosodott ember, akinek közelében békét és emelkedettséget fogunk érezni, de ha eltávolodunk tőle, akkor ez az érzés elmúlik. Egy ilyen embert csodálni fogunk, s példája erőt ad a további küzdelemhez, de nem tud vezetni minket, lépésről lépésre irányítani, tanítani s a veszélyekre figyelmeztetni. Másodszor, ezzel a mesterrel kell együtt élnünk mindaddig, míg be nem fejeztük tanulmányainkat, s célunkat el nem értük. Kevés tanítványnak van akkora szabadsága, hogy ezt megtehesse, mert nehéz a körülményeken úrrá lenni, s még kevesebbnek van akkora szerencséje, hogy teljesíthesse az első feltételt, mert egy képzett, tanításra kész mester nagy ritkaság. Ez az a két ok, ami miatt a filozófia azt mondja, hogy csak a Rövid és Hosszú Ösvény kombinációja az egyetlen járható és célravezető út a nyugati ember számára. Ha a gyors előrelépés vagy a cél könnyű elérésének ígérete miatt elhagyja valaki a Hosszú Ösvényt, Idővel önmagát fogja becsapni, frusztrálná válik, elkeseredik vagy

erkölcsileg meggyengül. Ennek oka pedig, hogy személyiségének negatív oldala megerősödik, úrrá lesz rajta, a felkészülés és önfejlesztés hiánya pedig lehetlenné teszi számára, hogy megvalósítsa eme emelkedett tanítások eredményét, miközben ilyen körülmények között nem tudja önmagát teljesen kiegyensúlyozni, s ez emocionálisan feldúlja, s megfosztja még azoktól az eredményektől is, amiket esetleg elért.

A Rövid Ösvény hívei azt mondják, hogy a Szellem ereje egy pillanat alatt eltüntetheti összes hibánkat, sőt a hibáink ellentétpárjainak megfelelő erényekkel ruházhat fel. Ez valóban megtörtént már néhány esetben, amint néhányak spirituális életrajzából ez tisztán kiderül. Ám viszonylag csekély számú ilyen eset van, és akikkel megtörtént már, jellemzően nem kezdők voltak. Ez a csodálatos átalakulás, a bűnök azonnali megbocsátása nem történhet meg a legtöbb, spirituálisan nem fejlett emberrel. A világ számos pontjáról származó példák igazolják, hogy azok, akikkel ez megesett, előtte már komoly előrehaladást értek el saját erőfeszítéseiknek köszönhetően. Amikor egyesek a Rövid Ösvényhez fordulnak, ám előtte nem értek el egy bizonyos egyensúlyt, akkor nagyon gyakran abba a hibába esnek, hogy nem látják meg saját tévedéseiket és gyengeségeiket - pedig ezek a legnagyobb ellenségeik éppúgy, mint az, hogy a bűn fogalma teljesen eltűnik számukra. Aki nem tudja e tévutakat elkerülni, az saját spirituális gőgjének lesz áldozata, elveszti belső szerénységét, holott ez az ára annak, hogy az Önvaló átvehesse uralmát felette.

A Hosszú Ösvény az emberi természetből eredő akadályok leküzdésének és a személyiségünkben lévő hibák kiküszöbölésének szenteli erejét. A Rövid Ösvény annak folytonos ismétlése és megerősítése, hogy alapvető lényünkben isteniek vagyunk éppúgy, ahogy az egész teremtett világ is az. Ez utóbbi tehát teljesen misztikus. Rámutat arra, hogy kerülhet az egyén harmóniába az Önvalóval és a Világideával. Az előbbi megmutatja a keresőknek, hogyan kell helyesen gondolkodni, míg az utóbbi erővel tölti fel ezeket a gondolatokat, hatalmat ad nekik.

A Hosszú Ösvényt könnyebb a világban élve, a Rövidet attól elvonulva gyakorolni. A mindennapi élet nehézségei fejlesztenek minket, ha keresők vagyunk. Ám a Rövid Ösvény emelkedett meditációi csendet és elvonultságot, hosszú, nyugodt periódusokat igényelnek.

A Hosszú Ösvényen járva megtanuljuk, hogy meglássuk és visszautasítsuk az alacsonyabb impulzusokat, az egoizmust és a vágyakat. A Rövid Ösvényen gyakorlásunk célja, hogy megnyíljunk a magasabb impulzusok és intuíciók felé, s befogadjuk azokat.

Éppoly biztos, mint hogy a nap felkel, az, hogy ha a néptömegeknek azt tanítanák, hogy a jó és a rossz között nincs különbség, mert pusztán relatív fogalmak, vagy ha elmondanák nekik, hogy a jóság nem értékesebb a gonoszságnál, mert mindkét esetben az illuzórikus egóval vagyunk még mindig elfoglalva, akkor erkölcstelenségbe zuhannának, gonosszá válnának, és ez katasztrofális társadalmi folyamatokhoz vezetne. Ha a Rövid Ösvény tanításait adjuk kezükbe, mielőtt kellő önfegyelmzésen estek volna át a Hosszú Ösvény kemény munkájával, azzal csak nekik ártunk.

Azoknak, akik a Rövid Ösvényre lépnek, szembe kell nézniük az önámítás kockázatával s azzal, hogy áldozatul esnek a saját képzelt spirituális eredményeikbe vetett hitüknek.

Mindkét esetben az a veszély áll fenn, hogy erőfeszítéseinket csak az egyik Ösvényre koncentráljuk. Katasztrófához vezethet, ha nem folytatjuk személyiségünk fejlesztését csak azért, mert ráléptünk a Rövid Ösvényre. Ugyanakkor frusztrációhoz vezethet, ha csak az önfejlesztésre koncentrálunk. A filozófia a bölcs egyensúlyt javasolja, használjuk a Rövid és Hosszú Ösvényt is egyszerre.

Van bizonyos igazságtartalma azt állítani, hogy a Hosszú Ösvény különböző gyakorlatai az akaraterőre, míg a Rövid Ösvényé az önszuggesztióra épülnek. Az előbbi a tudatos elme koncentrált erőfeszítésére támaszkodik, míg az utóbbi ideákat szeretne elültetni a tudatalattiban - miközben az teljesen megnyugodott, lecsendesedett állapotban van.

A Rövid Ösvény első és második szakaszában célunk az, hogy megszabadítsuk a tudatot az azt leláncoló egoizmustól.

Bárhol is legyünk, bárkivel és bármikor, mindig arra kell gondolnunk, hogy az isteni jelenlétben időzünk.

Aki a Rövid Ösvényen jár, az egyenesen halad célja felé. Ahelyett, hogy lassan megpróbálná megszerezni az uralmat gondolatai felett, inkább az Önvaló szent jelenlétére koncentrálnak minden pillanatban, mely megtölti elméjét. Nem valamiféle elérendő célokra koncentrálnak, hanem arra, hogy AZ már most is, minden egyes pillanatban benne él. Minél inkább megérti ezt és minél inkább ehhez a tényhez tudja láncolni figyelmét, annál inkább eltölti az ebből a felismerésből származó mély nyugalom, s gondolatai ennek következtében annál inkább lecsendesülnek.

Van, aki azt az ellenvetést teszi, hogy miért keresnénk bármit is, ha valójában az Önvaló vagyunk? S való igaz, hogy eljön a pillanat, amikor épp emiatt az Önvaló tudatos keresését fel kell adni. Paradox módon minden alkalommal feladjuk ezt a keresést, amikor egy felvillanást tapasztalunk, mert ilyenkor pontosan tudjuk, hogy mindig is az egyetlen valóság voltunk, vagyunk és leszünk is, hogy nincs mit keresni, nincs mit elérni. Hiszen ki keresne és mit? Ugyanakkor tény az, hogy minden egyes felvillanás után a gondolatok múltbéli tendenciái ismét előtörnek, s úrrá lesznek az elmén, aminek következtében elveszítjük ezt a meglátást, s ismét folytathatjuk a keresést. Amíg ez történik, addig folytatnunk kell a keresést, ám azzal a különbséggel, hogy a továbbiakban nem vakon keresünk, mint akkor, amikor azt gondoltuk, hogy egóként létezőnk, s valamilyen módon át kell magunkat transzformálni Önvalóvá, méghozzá úgy, hogy fokról fokra haladunk előre. Nem. Miután megértettük a Rövid Ösvény tanításait, már tudatosan keresünk. Nem törekszünk az újabb tapasztalásokra, mert megértettük, hogy a törekvés, az akarás és a tapasztalás is csak eltávolít valótól, igazi Énünkétől. Úgy gondolkodunk és cselekszünk, mintha az az Én lennénk már most, s ezzel vissza is kerülünk Abba. Felszabadulunk az idő rabságában szenvedő gondolkodástól, és felismerjük az Időtlent.

Miért lenne a Rövid Ösvény jobb út a kegyelem megszerzéséhez, mint a Hosszú? Nem csak azért, mert nem az egóval foglalkozik, hanem azért is, mert állandóan az Önvalóra emlékezik. S teszi ezt nyitott, szerető, adni képes szívvel. Az Önvalóra gondol egész nap. S így nem csak közelebb jut ahhoz a forráshoz, melyből a kegyelem folytonosan árad, de minden egyes szerető rá gondolással magához invitálja a kegyelmet.

Helyes az a kijelentés, miszerint a Rövid Ösvény lényege, hogy emlékezzünk arra, kik vagyunk, mik vagyunk, s hogy ezután olyan gyakran idézzük emlékezetünkbe ezt az emléket, amilyen gyakran csak lehet.

Az egyik leghasznosabb jóga a folyamatos emlékezés jógája. Emlékezhetünk, visszagondolhatunk egy misztikus tapasztalatra, intuícóra vagy ideára. Meg kell próbálni a transzcendentális légkört a mindennapi élet részévé tenni.

Egész nap szinte minden figyelmünk önmagunkra irányul, s csak kis része az Önvalóra. Ezt meg kell változtatni, ha magasabb tudatállapotba akarunk kerülni. Épp ezért ezek a gyakorlatok, melyek az Önvalóra emlékezésre irányulnak, sokkal értékesebbek, mint egyszerűségük alapján gondolnánk.

Ennek a gyakorlatnak a lényege, hogy folyamatosan, minden pillanatban emlékezzünk a lélek közelségére, valóságára és arra, hogy az mindennek végső - bár érzékekkel fel nem fogható - lényege. A gyakorlat célja, hogy a lélek minden porcikánkat teljesen átjárja és birtokba vegye.

Koncentrációnkat - minden apró részletet figyelembe véve - irányítsuk a korábbi egomentes megvilágosodások pillanataira.

Tévedés azt állítani, hogy egyszerre nem lehet két gondolatunk, s így lehetetlen egyszerre Istenre emlékezni és világi feladatainkat is ellátni. Ez igenis lehetséges. Isten *nem* gondolat, hanem tudatosság egy magasabb szinten, így az elme nem tartalmazza ideaként Istent. Tény, hogy az elme nem képes egyszerre két objektumra irányulni, de a gondolatok létezhetnek az isteni jelenlétben. Csak ebben az állapotban lehetséges szubjektum és objektum egysége, a gondolat minden más módon dualitást okoz.

Ha azt állítjuk, hogy a meditációnak lehetnek káros hatásai, ha koncentratív erőinket negatív, önző célokra irányítjuk, akkor azt is kijelenthetjük, hogy a kontempláció - mely a meditáció magasabb fokozata - szintén hasonlóra vezethet, ha az általa kialakított passzív állapotba kellő előkészület és megtisztulás nélkül lépünk be. Miguel de Molinos jól tudta ezt, és a *Spirituális útmutató (Spiritual*

Guide) című könyve előszavában figyelmeztetett is rá. A könyv a tapasztalt szakértő szavaival ír a kontempláció témaköréről. „Ez a könyv nem mindenkinek szól, csak azoknak, akik tisztán tartják érzékeiket és kordába fogják vágyaikat, s akik kellő előrehaladást értek el az Imádság területén.” - jelentette ki.

A magasabb énrre való folytonos emlékezés idővel szent belső kapcsolattá érik.

Ha szeretetünket megpróbáljuk állandóan minden élőlény irányába kiterjeszteni, annak hatására egy idő után a kozmikus öröm eksztatikus hullámai járnak át minket.

Ezek a gyakorlatok azoknak valók, akik már nem kezdők. Természetesen az ilyenek kevesen vannak. A különböző jogautak egymásra épülnek, s nem zárják ki egymást. Az egyszerű módszerek felkészítik a tanítványt az előrehaladottabb gyakorlatokra. Bárki, aki minden előkészítés nélkül azonnal a filozófiai joga módszerekhez fordul, elérhet sikereket, ha megvannak hozzá a magával hozott képességei, de valószínűbb, hogy ez a próbálkozás teljes kudarcba fullad, mivel abszolút nem fogja érteni és átlátni az egész témát. Ezért ezek az ultramisztikus gyakorlatok akkor hozzák meg igazi gyümölcsüket, ha olyanok látnak hozzájuk, akiknek van korábbi meditációs gyakorlatuk vagy megértik a mentalizmus tanításait - sőt legjobb, ha e kettő egyszerre igaz. Ha valaki csak látszólagos egyszerűségük miatt próbálja meg ezeket a gyakorlatokat, s nem ér el eredményeket, akkor ne a gyakorlatokat okolja. Ezek ugyanis csak a tapasztalt tanítványoknak valók, akik vagy a metafizikában, vagy a meditációban már korábban komolyabb előrehaladást értek el. Azért van ez, mert az előbbiek tisztán, világosan megértik az Önmagában Létező Elme természetét, amelynek elérésére ezekkel a gyakorlatokkal törekedni fognak, míg az utóbbiak kellően gyakorlottak lesznek, hogy ne állítsanak mesterséges akadályokat, amikor egyre jobban átveszi a hatalmat felettük az üresség.

E sorok írója szükségtelennek és helytelennek tartja, hogy egy ilyen bárki számára hozzáférhető műben nyilvánosságra hozza a még magasabb szintű gyakorlatokat, melyek lerövidítik az utat azok számára, akik készen állnak erre. Legyen hát elég annyi, hogy bárki, aki elindul ezen az úton, hajlandó végig is járni, s hittel, lelkesedéssel elvégezni az önfegyelmző gyakorlatokat, amíg ezek által olyan szintre jut, hogy képes profitálni a további beavatásokból, az meg-

nyugodhat, hogy mikor eljön az ideje, akkor vagy ő találkozik valakivel, vagy az a valaki eljön hozzá, és megkapja a szükséges beavatást. Ilyen csodálatos az univerzális lélek működése, mely e bolygó sorsáról és az egész emberiségről gondoskodik. Senki sem túl jelentéktelen, hogy ne vegye észre és ne legyen fontos, és mindenki meg fogja kapni azt a megvilágosodást, amit kiérdemelt. Ám a természetben minden fokozatosan történik, így hát a kozmikus órának gyakran fordulnia kell még párat, és minden csak a maga idejében történhet meg. Amikor ez a személyes kapcsolat azonban megtörténik, akkor ez tízből kilenc esetben a magasabb spirituális igazságok megismeréséhez vezet.

Mivel ezek a gyakorlatok a titkos tanítás mentalista alapelveire támaszkodnak, ezért tradicionálisan a jógán túlinak tekintették őket. Épp ezért ezeket a gyakorlatokat csak szóban, „fülbe súgva” adták át az évezredekken át, és ismereteim szerint teljességükben még soha nem publikálták őket sem Keleten, sem Nyugaton, sem szanszkritul, sem angolul. A szó szoros értelmében nem jóga gyakorlatok ezek, s nem gyakorolhatja az, aki nem készült fel rá a jóga gyakorlatainak végzésével.

Van egy alapelv, amelyre mindezek a gyakorlatok felfűzhetők, mint selyemszála a gyöngysor. Ez pedig a következő. Ha fel tudjuk adni a konkrét dolgokra vagy ideákra vonatkozó gondolatokat, az érzékszervek által érzékelt képeket, hangokat, ízeket, szagokat, melyek a tudatban megjelennek, s úgy tesszük ezt, hogy tökéletesen megértjük, hogy mit s miért csinálunk, akkor miután feladtuk ezeket a gondolatokat, akkor nem marad más meg, mint a tiszta, differenciálatlan, nem-valamire-irányuló Gondolat. S ez utóbbi nem más, mint legbelső énünk.

A tanítványnak időnként szándékosan vissza kell húzódnia a külvilág sokszínűségétől pár percre saját elméjének csendes magányába. Emlékeztetnie kell magát, hogy bár minden objektív, önmagán kívül eső valóságnak tűnik, amit lát elválaszthatatlan saját elméjétől. Túl kell jutnia az önmagában rejlő világideán, ám nem úgy, hogy kitörli magából azt s megpróbál nem tudomást venni róla, hanem azáltal, hogy tökéletesen megérti mentalisztikus jellegét. Időről időre külső szemlélővé kell válnia, lélekben minden ragaszkodást feladóvá, ám eközben is teljesen tettere késznek kell maradnia.

Habár a tanítvány immáron ráébredt Tanú-Énjére, megtalálta „lelkét”, s ezzel messze a tömegek szintje fölé emelkedett, még nem végezte el mindazt, amit az élet számára kijelölt. További erőfeszítésekre van szükség: fel kell ismernie, hogy a Tanú-Én is csak *része* a Minden-Énnek. Így hát következő feladat felismernie azt, hogy nemcsak a létezés különféle megnyilvánulásainak tanúja, külső megfigyelője, hanem lényegében egy azzal. Röviden szólva: további meditációkkal fel kell ismernie saját egységét az egész univerzummal. Meditálnia kell Tanú-Énjén, amely valójában lényegét tekintve egy a végtelen mindenséggel. Ezek az ultramisztikus gyakorlatok két részre oszthatók, ahol a második az elsőnél magasabb szintű. A gondolatok kerekének megállítása felfedi a belső ént, míg a gondolatok mozgásának újraindítása a már így megvalósított állapotban felfedi a mindent átölelő univerzális ént. A második feladat egyértelműen nehezebb.

Olyan valamin meditálunk, ami nem tűnik fel, majd el, mint az ideák és az anyagi világ formái, valami olyanon, ami nem mulandó. Az, ami eltűnik, megcáfolja és ellentmond saját keletkezésének, így olyan valamit keresünk, amiben nincs önellentmondás, nem lehet megcáfolni. Ezért ezt a fajta meditációt, amely a kontemplációt a cselekvés, az alvást az ébrenlét részévé teszi, úgy nevezték a régiek: „A Megcáfolhatatlan Jógája”.

Nem a tudatos figyelem *objektumainak* kellene örökre csapdába csalniuk az elmét s eltántorítani magasabb kötelességeinktől. A *tudatosság* maga az, aminek érdeklődésünket le kellene kötnie, s erre kellene irányítanunk legmélyebb koncentrációnkat.

Az egónkban rejlő gonosz erők folytonosan megpróbálnak eltántorítani a tiszta létezésre való pozitív koncentrációtól, s helyett az alacsonyabb rendű témák iránt megnyilvánuló negatív érdeklődésünket erősítik. Minden ilyen alkalommal tudatába kell kerülnünk, hogy mi történik, hogy valami megváltozott, s azonnal ellenállást kell tanúsítanunk. Ebből a fárasztó háborúból előbb vagy utóbb friss, újult belső erő születik, ha sikerrel végezzük dolgunkat, de csak további mentális gyengeség, ha elbukunk. Ez pedig azért van, mert a meditáció hatalmas teremtő erővel rendelkezik.

Amikor megértjük, hogy az elme tiszta lényege a valóság, akkor azt is megértjük, hogy mi értelme van a magasabb jógának, amely a tiszta gondolatra irányítja

figyelmünket a véges gondolatok helyett. Amikor ez megtörténik, az elme üressé, csendessé válik, mint a tó tükre, ha szél sem rezdül. A kettősségmentességnek eme szépséges nyugalma csak a filozofikus jógi kaphatja meg, s nem keverendő össze az alacsonyabb-misztikus tapasztalatokkal, az érzelmi töltetű eksztázisokkal, a tisztánlátással, víziókkal és a belső hanggal. Eme utóbbiakban ugyanis még jelen van az ego, ő az, aki (haszon)élvezője e jelenségeknek, míg az előbbi állapotban nincs jelen, mert a filozófiai tanulmányok s önfegyelmzés a megtapasztalásához vezetett. Az alacsonyabb rendű misztikusnak speciális erőfeszítést kell tennie, hogy eksztatikus tapasztalatát elérje, de a magasabb rendű esetében spontán módon, mindenféle személyes erőfeszítés nélkül történik ez. Az előbbi a dualitás, az utóbbi a felismert kettősségnélküliség, a dualitásmentesség világában van.

A harmadik fokozatban van egy olyan állapot, amely mindig a legnagyobb ámulatot váltja ki, amikor a beavatás megkezdődik. Bizonyos módon mentálisan párhuzamba hozható azzal az állapottal, amilyenben az embrió van anyja méhében. Ennek megfelelően a misztikusok, akik megtapasztalták, második születésnek nevezik. Az elme oly mélyen merül önmagába, s olyannyira csak önmagával van elfoglalva, hogy a külvilág teljesen eltűnik. Azt érzik, hogy valami hatalmas jelenlét – mely jóindulatú és védelmező is - öleli körül az embert. A tökéletes nyugalom érzése jelenik meg ebben a megnyugtató jelenlétben. A légzés nagyon csendessé, alig érzékelhetővé válik. Aki átéli, tudatába kerül, hogy erejét titokzatosan és ritmikusan az életerőből szívja magába. Természetesen nincs semmiféle intellektuális aktivitás, sem gondolkodás, nincs is rá szükség. Ehelyett TUDÁS van. Nincsenek vágyak, kívánságok, csak csendes, boldog, tökéletes béke, amilyen az emberi szerelem lenne a vágyak, a kicsinyesség nélkül. Ennek az állapotnak a mágikus rabságába kerül az ember ekkor. A mentális működéstől, zavarodottságtól, érzelmektől, vágyaktól való mentessége kissé hasonlatos a gyermeki ártatlansághoz. Ezért mondta Jézus: „Ha olyanok nem lennétek, mint a kis gyermekek, semmiképpen nem mentek be a mennyeknek országába”. Visszatérés ez valójában a spirituális méhbe, újjászületés a létezésnek egy új világába, ahol az ember kezdetben gyenge és mások segítségére szorul éppúgy, mint egy ma született gyermek.

Ne vidd magaddal gondjaidat, a téged érő kísértéseket vagy mások bűjait-bajait közvetlenül a meditációba. Ennek is megvan a helye és ideje, amikor misztikus fényt vethetünk ezekre a kérdésekre vagy a misztikus erők gondjaira bízhatjuk

problémáinkat. Ám ez az idő nem a meditáció *elején* van, hanem sokkal inkább annak vége felé. Minden, a filozófia ideáljai szerint történő meditációnak a mások irányába fordított gondolatokkal kell végződnie, emlékezetünkbe kell idéznünk az ő spirituális szükségleteiket, fényt kell nyújtanunk nekik, s a ránk áradó kegyelemből meg kell próbálni átadni azoknak, akiknek szükségük van erre. A meditáció elején célunk az, hogy elfelejtjük alantasabb énünket, s fölé emelkedjünk. Csak miután már megtapasztaltuk az isteni jelenlét látogatását, a meditációs periódus vége felé kell azzal foglalkoznunk, hogy a magasabb én hogyan segíthetne az alacsonyabbon, illetve hogy segítségünk és áldásunk hogyan juthat el más megtestesült lényekhez. Ha túl korán próbálkozunk ezzel, ha nem vagyunk hajlandók arra, hogy legalább pár percre feladjuk személyes életünket, akkor fáradozásainkért cserébe semmit nem kapunk, csak saját gondolatainkat.

A belső mozgás semmi korábban tapasztalhatóhoz nem hasonlít, mert ennek a folyamatnak önmagát kell irányítania, úgy kell a sötétségben keresnie, úgy kell előretörnie, hogy nem tudhatja, hová érkezik. A tanítványnak sokat kell próbálkoznia, sőt kockáztatni is, de félelemre nincs ok. A kockázatok elfogadhatók, s nem túl nagyok, ha az e lapokon olvasottakat megfogadja.

Csak az elme teljes csendjében, amikor minden csapongó és kósza gondolatot kiűztünk, csak akkor érhetjük el a valódi tisztaságot - s az ego a gondolatokkal együtt ekkor eltűnik.

Ha be akarunk lépni a valódi kontemplációba, akkor minden gondolatot el kell engednünk, ahogy feltűnik, legyen az látszólag bármilyen magasröptű vagy szentséges, mert nem egyedül érkezik, s hamarosan kapcsolt gondolatok egész sora követi. Bármennyire is érdekesek és vonzók is lehetnek ezek a mellékvágányok máskor, most valóban nem mások, csak mellékvágányok. Kitartóan kell keresni az Ürességet.

A kontemplációt akkor valósítjuk meg, amikor egy spirituális igazságról vagy célról való gondolataink hirtelen maguktól eltűnnek. Az elme ekkor tökéletesen csendes és mozdulatlan állapotba kerül.

Az így kialakult állapot egyáltalán nem negatív. Aki azt képzei, hogy ez az üresség ugyanaz, mint a spiritiszta médiumok üressége, az az egész folyamatot nem érti. Az igazi misztikust és a szerencsétlen médiumot világok választják el egymástól. Az előbbi abszolút pozitív, az utóbbi tétlen és negatív. Az előbbi lecsendesedett tudatába végül az a dicsőséges isteni jelenlét lép be, mely Valódi Énünk, a világot átölelő ragyogó Egyetlen, míg az utóbbi lecsupaszított tudatosságába valami jelentéktelen személyiség, aki éppolyan ostoba és érzéki, mint földi élete alatt volt, ennél aligha több. Sőt, ami ennél még sokkal rosszabb, a médium tudatába beköltözhet azoknak a sötét és rosszindulatú lényeknek egyike, akik az emberi lelkekre vadásznak, akik a szerencsétlen médiumot a hazugság és bűn mocsarába vonszolják vagy végül akár öngyilkosságba kergetik.

Nem álmodozó, bágyadt állapot ez. Az ember tudata tisztább és lételetibb, mint addig valaha.

A harmadik fázisban, a kontemplációban az elme megszűnik gondolkodni, és egyszerűen, szavak nélkül imádja, szereti és csodálja az istenit.

Nem csak a gondolkodás teljes leállításáról van szó. Habár erre szükség van, de ennél sokkal többre is: teljes figyelmünket folyamatosan az isteni jelenlétre kell irányítanunk.

Ez az utolsó állapot, a kontempláció, se nem mély gondolkodás, se nem önhipnotikus transz. Intenzív tudatosság ez, a kis ego vagy a nagy világ bármiféle beavatkozása nélkül.

Az elv az, hogy mihelyst az Önvalóval kialakult a kapcsolat a harmadik fázisban, nincs más tennivalónk ezek után, mint egyrészt meghosszabbítani, másrészt újra és újra létrehozni ezt a kapcsolatot, és spirituális evolúciónk biztosítottá válik.

Minden egyéb állapot, amely eltér ettől a tökéletes csendtől, az ego megnyilvánulása, még akkor is, ha az egy belső misztikus „tapasztalat”. Ha az Önvalóban vagyunk, akkor nem lehetünk az egóban, és ennek megfelelően nem lehetünk részesei az ego tapasztalatainak, gondolatainak, fantáziáinak és az ego által tapasztalt képeknek. Mindennek megvan a helye és ideje más alkalmakkor, de nem akkor, amikor célunk az, hogy a tudatot felemeljük az Önvalóhoz.

Kövesd ezt a láthatatlan, gyengéd, szent érzést, szegezd rá figyelmed, ne engedd, hogy bármi más elfordítson tőle. Ha legvégig követed, akkor beléphetsz a Tudatosságba.

A klasszikus buddhista hit szerint minden boldogság előbb-utóbb boldogtalanságba fullad, s ez nem valami vidám világnézet. Semmiképpen nem kell szó szerint venni, mint örök igazságot, legalábbis nem önmagában, mert vannak ezt ellensúlyozó tények. Amikor Buddha befejezte meditációját, mely a végső megvilágosodást hozta el számára, éppen hajnalodott.

Az utolsó csillag, mely eltűnőben volt az égről s az első, melyet ő maga meglátott, a Vénusz volt. Milyen belső állapotban volt ekkor? Egybeesett-e a Vénusz vélt hatásával - a boldogsággal és vidámsággal - vagy inkább azzal a sötét világképpel, ami közvélekedés szerint hagyományosan jellemzi a buddhizmust? Aki megtapasztalta eme magasabb állapotok felvillanását, nem kételkedhet benne, hogy az előbbi volt. Az Önvaló nincs alávetve a szenvedésnek, ám ez nem jelenti azt, hogy örömmámorban úszik. Sokkal inkább olyan, mint egy végtelenül mély óceán, mely a felszín alatt végtelen békességgel van teli. A nyugalom az örök jellemzője, s olyan öröm, amelyet a hétköznapi emberek nem ismerhetnek. Ezt érezte Buddha. Ez az, amit nirvánának nevezett.

Ha nem tudnánk, hogy a nirvána rejlik mögötte, kétértelműnek tarthatnánk Gautama mosolyát. De tudjuk, hogy nem csak azért volt boldog, mert megmenekült a mulandó emberi létezés állandó problémáitól, hanem azért is, mert a tudatosság teljesen új mélységébe léphetett be.

Nyilvánvalóan bármiféle tapasztalat feltételez egy tapasztalót, s a tapasztalat maga is csak egy Idea lehet az elmében. Így ahol van tapasztalt - legyen az bármiféle is - ott nem az önmagában létező, csak tiszta osztatlan tudatosságként létező elme van jelen - a fordító.

Sokszor megkérdezték már tőlem, hogy szerintem mi Buddha mosolyának titka. Nem lehet más, mint az, hogy magán mosolygott, amiért éveken át kereste azt, ami mindig is az övé volt.

A Rövid Ösvényen a létezés értelmét, a saját létezésünket és az önmagában lévő létezésnek az értelmét keressük, amíg végül megtaláljuk. Amíg ezt a keresést be nem fejeztük, addig kénytelenek vagyunk elfogadni azokat az igazságokat, melyeket a megvilágosodottak adtak át, s adnak mások tovább generációról generációra, hogy legbelsőbb lényünk a valóság maga. Ez ahhoz a logikus következtetéshez vezet, hogy félre kell dobnunk minden személyes érzést, melyek múltbéli tendenciákból, szokásokból, nézetekből származnak, és úgy kell gondolkodni és cselekedni, mintha magunk is már megvilágosodottak lennénk. Ekkor ugyanis tudjuk - bizonyítékok, tanulmányaink és gondolkodás révén hogy az Önvaló rejlik egónk mögött, ő a forrása, s ezt alátámasztja saját tapasztalatunk, amelyeket rövid felvillanások alatt érzékelhettünk. Ha ezt az erős meggyőződést behozzuk a gondolkodás, a cselekvés és a világhoz való viszonyunk szintjére, akkor azt „Isteni Út” gyakorlatnak nevezzük, mely az egyik legfontosabb a Rövid Ösvényen.

Úgy teszünk, mintha már elértük volna azt, amire törekszünk. Úgy beszélünk, cselekszünk, gondolkodunk és viselkedünk, mintha az érzelmek, vágyak és az ego tökéletes urai lennénk. Ám ezt a játékot csak és kizárólag magunknak és magunkért játsszuk, nem azért, hogy nagyobbak legyünk mások szemében, különben a hiúság bűnébe esünk, amely elemészthet.

A „mintha” gyakorlat nem csak szerepjátszás és színlelés. Komolyan kell tanulmányoznunk és jól meg kell értenünk azt a magasrendű személyiséget, azt a szerepet és az elérendő spirituális tudatosságot, amelyet el kell játszani, azt az önszuggesztíót, amelyet meg kell valósítanunk.

Tudatunkat fel kell emelni a rejtett valósághoz, az elmének ahhoz a végső lényegéhez, mely az egyedüli valós tudatosság, mert saját fényét árasztja, s nem csak visszfénytől ragyog. Amikor már nem úgy gondolunk az elmére, mint ez vagy az az elme, hanem minden-elmeként, amikor nem úgy gondolunk a gondolatra, mint ez vagy az a gondolat, hanem akként az erőként, amely a gondolkodást egyáltalán lehetőségessé teszi, akkor a mély meglátás segítségével megértjük az

abszolút létezés. A meglátásnak ebben a stádiumban nincs egy adott objektuma, amelynek tudatába kerül - ebben az értelemben Üresség ez. Amikor a személyes elmét megfosztjuk az emlékektől és várakozásoktól, elvárásoktól, vágyaktól, amikor minden érzéktapasztalatot és gondolatot elengedünk, akkor az elme belép az üres, megnevezhetetlen Semmibe. Valójában ez egyfajta önkontempláció, ám ez az én nem véges és személyes, hanem végtelen és kozmikus.

A két gondolat között meglévő pillanatban - legyen az bármilyen rövid is - az ego eltűnik. Ezért nyugodtan kijelenthetjük azt is, hogy minden pillanatban ismét reinkarnálódunk. Nincs szükség a megszabadulás eléréséhez, hogy kivárujuk a hosszú inkarnációkat és újjászületéseket. A pillanatonként újjászületések sora ugyanezt a lehetőséget nyújtja annak az embernek, aki élni tud ezzel.

Különös és segítségünkre lévő tény, hogy ha az elmét magát tesszük figyelmünk célpontjává, akkor nem csak a természetéből fakadó mély nyugalom kezd el áradni minden erőfeszítésünk nélkül, hanem az elme állandó, változatlan és változtathatatlan jellege - szinte kérés nélkül - segít elúzni a zavaró gondolatokat.

Minden, amit tudunk és ismerünk a világból, az öt érzék által ismert dolgokból áll. Az Önvaló mindezekon kívül áll, s így nem ismerhető és tapasztalható meg hasonló módon. Ezért az első valódi belépés az önvalóba szükségszerűen a semmibe*, az anyagtalanba való belépést jelenti. A misztikus jelenségek és misztikus transzok csupán az ürességhez vezető út állomásai.

Amikor elérjük az üresség állapotát, minden gondolat eltűnik, mert ekkor a tiszta gondolat csupán önmagát gondolja.

Amit itt a mongol-tibeti hagyományt követve Ürességnek nevezünk, nem sokban különbözik attól, amit a spanyol Keresztes Szent János a „lélek teljes kiürülé-

- Angolul a nothing szó, ami semmit jelent két részre osztható: no-thing, azaz nem-dolog. Az eredeti szövegben is így tagolva szerepel: no-thing-ness = nem-dolog-ság, nem anyagi jellegű valami - a forditó.

sének és mindentől való teljes elszakadásának" nevezett. Minden benyomás, minden megtörtént vagy elképzelt tapasztalat kiürül az elméből, az öt érzék által - sőt az érzékeken túli érzékeléssel - tapasztalható minden idea, minden, aminek bármi köze van az egóhoz. Mindezekről elfordulunk, sőt a személyes önazonosságunkat is elveszítjük.

Az Isten mint ELME tölti meg ezt az Ürességet. A misztikus először megfosztatik az egótól, majd az Önvalóval való eksztatikus emocionális egységétől, s miután így a semmi állapotába kerül, oly közel jut Isten *állapotához*, amennyire az csak lehetséges. Ugyanakkor ez nem jelenti azt, hogy eléri Isten tudatosságát.

Ha a tudatosságot nem készítjük fel előre - akár szakértő tanítással, akár intuitív megértéssel - hogy képes legyen befogadni ezt a tapasztalatot, akkor a testből való eltávozás az előtűnő felszabadulás érzésével fog kezdődni, de a borzasztó katasztrófa előérzetével fog végződni. Tudás és bátorság: mindkettőre szükség van ebben a helyzetben, mert ha bármelyik hiányzik, akkor belső ellenállás bontakozik ki a folyamat természetes lefolyása ellen, s hirtelen emiatt az egész be is fejeződik, mielőtt megtörténhetne.

Immár megérthetjük, hogy miért javasolt minden nagy tanító önmehtagadást. A tökéletes koncentráció kritikus pillanatában, amikor az érzékek elcsendesedtek és a külvilág messze került, a misztikusnak fel kell adnia a gondolatokat a Gondolatért. Ezt csak úgy érheti el, ha teljes személyiségét feladja - mindazt, amiről azt hitte, hogy az ént alkotják - s annak utolsó gondolatai is feloldódnak az Ürességben. Vállalnia kell ezt az ugrást az ismeretlenbe, ahol azonosítja magát a mindent átölelő, tiszta, személytelen, gondolatmentes Gondolattal. Fel kell adnia az utolsó gondolatokat - s ez nem más mint az én gondolata - s el kell fogadnia, amit cserébe a nagy ismeretlenből kap, legyen az bármi is. Félelem vesz rajta erőt, s úrrá lesz felette minden alkalommal, mikor ezt megkísérli, hiszen ezzel a lépésével látszólag olyannyira veszélybe sodorja saját létezését, hogy a tökéletes megsemmisülésbe juthat. Ettől természetesen még jobban ragaszkodik saját személyiségéhez. Csodálkozhatunk-e, ha minden tanítvány visszaretten ettől a feladattól?

A tanítványok megrémülve rettennek vissza a nagy üresség koncepciójától, amely nem hagy meg számukra semmit, amibe kapaszkodhatnának, se emberit,

se istenit. Mennyire meg fognak retteni akkor hát magától a tapasztalattól, amikor végül át kellene esniük rajta! Ám ezen át kell esni, ha végig akarnak haladni az ultramisztikus ösvényen, s nem lehet semmiképpen sem elkerülni. Nem ez az utolsó próba, amivel meg kell birkózniuk ezen az ösvényen, bár azoknak a tanítványoknak, akik elhatározták, hogy elfogadják az igazságot, legyen az bármi is - s ennek megfelelően intellektuálisan már megértették az anyag és személyiség ürességét - ez a tapasztalat nem annyira próba, mint inkább kaland formáját ölti. Miután átesett a nagy Üresség megtapasztalásán, más ember lesz. Tudni fogja, hogy semmi, aminek alakja, senki, akinek személyisége van, nem segíthet rajta éppúgy, ahogy semmilyen hang - kivéve azt, amely hang nélkül beszél hozzá - nem nyújthat segítő kezet. Tudni fogja, hogy minden bizalmát, összes reményét és teljes szívét most és mindörökké feltételek nélkül fel kell ajánlania ennek az Ürességnek, mely azonban titokzatos módon nem Üresség lesz számára ezen túl, hanem Isten maga.

Minden gondolatot és dolgot el kell távolítanunk az elméből, kivéve annak a gondolatát, hogy próbálunk eltávolítani mindent, ami nem az Abszolút. Ezt dnyána jógának hívják. „Neti, neti” (nem az, nem az) - ahogy Sankara mondta*. Mindaddig kell folytatnunk ezt a negatív keresést, amíg mindent eltávolítunk, ami „nem az”, amíg a nagy Üresség nem vesz körbe minket. Ha koncentrációnk megfeszítésével sikerül kitartóan megmaradni ebben az Ürességben - s fel fogjuk ismerni, hogy ez az egyik legnehezebb dolog a világon - hirtelen megértjük, hogy ez nem valamiféle mentális absztrakció, hanem valami teljesen valós. Nem álom, hanem a legigazibb, legmegfoghatóbb tapasztalat. Ekkor és csak ekkor jelenthetjük ki végül: „EZ az!”. Mert ekkor megtaláltuk az Önvalót.

A boldogság hihetetlen erővel tör rád, majd a személyes éned eltűnik. A világ megszűnik, csak a létezés marad. Ennek a létezésnek nincs alakja, formája. Mondhatni, együtt létezik a végtelen ürrel... s létezésed legmagasabb célját véled benne megtalálni. Habár ez még nem a végső, de a meditációs gyakorlataink szempontjából nyugodtan tekinthetjük a végsőnek. Egy idő után visszatérsz, nem tudsz túl sokáig ebben az állapotban megmaradni. Visszatérsz, s mikor visszatérsz, visszatér az intellektuális gondolkodás, és ekkor a gondolatok nagyon-nagyon lassan fognak jönni, s minden gondolatnak hatalmas jelentő-

- Régi szanszkrit tanítások szerint kutatni kell az elmében s el kell utasítani mindazt, ami nem a végső- Bármilyen olyannal találkozunk, ami nem az. azonnal észre kell vennünk s „neti” (nem az) felkiáltással el kell engednünk - a fordító.

sége lesz, hatalmas ereje, szépsége és valósága. Telve leszel étellel és ihlettel, s tudni fogod, hogy transzcendentális tapasztalatban volt részed. Nagyon nagy örömet érzel majd, s egy ideig ennek a csodálatos tapasztalatnak az emlékéből fogsz élni. Az efféle tapasztalatok nem jönnek túl gyakran, ám olyan emlékek ezek, melyek időről időre pozitív hajtóerőt biztosítanak.

Mikor ezt megtapasztalod, a pusztá semmiben találod magad. Még a személyes identitás adta biztonságérzet sincs meg. Ám ez a tapasztalat paradox, mert a teljes semmiség érzése ellenére nem vagyunk sem halottak, nem vagyunk öntudatlanok, s nem is alszunk. Valami *van*, de hogy ez *mi* vagy hogyan létezik, vagy bármi más kérdés, amit feltehetnénk róla - mindez megoldhatatlan rejtély marad.

Amikor minden gondolat kihunyt, amikor még a keresésnek a gondolata is eltűnik, amikor az utolsó gondolat is - hogy próbálunk úrrá lenni a gondolatok felett - eltűnik, akkor megkezdődhet a nagy csata az egóval. Ám ennek a láthatatlan drámának az utolsó felvonását mindig az Önvaló játssza. Csak mikor a belőle származó kegyelem elkezd áradni, s kioltja ezt az utolsó gondolatot, akkor érhetünk el sikert.

Bármi, ami megzavarja mentális csendünket ebben a kritikus fázisban, azonnal elutasítandó, legyen az bármilyen erényes, magasröptű, „spirituális”, vagy legalábbis annak tűnő gondolat. Csak minden gondolat elmúltával, a gondolkodási folyamat teljes kioltásával lehet fenntartani ezt a csendet - s éppen ez a feladatunk ekkor: benső csendünket fenntartani mindenáron. Csak itt történhet meg az utolsó nagy csata, és itt valósulhat meg az első nagy eredmény. A csata nem másról szól, mint az egóra mért végső csapásról, ennek eredménye pedig az egyesülés az Önvalóval - miután az ego elpusztult. Mind a csata, mind az eredmény beteljesülése ebben a csendben történhet csak meg. Sem pusztán intellektuális erőfeszítés, sem pusztán mély - legyenek bármily odaadók - érzések által nem következhet be. Ebben a csendben a gondolatok és az érzelmek is meghalnak, s ekkor az ego elveszíti legerősebb szövetségeseit. Így hát csak ilyen körülmények között támadhatjuk meg az egót, különben a legcsekélyebb esély sincs a győzelemre.

Elválasztjuk a saját létezésünk gondolatát minden egyéb gondolattól, majd megtámadjuk és megsemmisítjük ezt az utolsó gondolatot is - ám ehhez a legmélyebb, legkoncentráltabb belső erőfeszítésre és mély meglátásra van szükség.

Az az alapgondolat, mely az egónak erőt ad, s melyet meg kell semmisítenünk, nem az, hogy más lényektől különbözünk s tőlük különállók vagyunk, hanem az, hogy az egyetlen, végtelen életerőtől állunk külön.

Aki átesik az Üresség eme mélyebb fázisain, soha többé nem lesz képes bármit vagy bárkit a sajátjának tartani. Titokban és spirituálisán lemond minden személyes tulajdonról. Ez azért következik be, mert felismerte, hogy a valóság teljesen anyagtalan, tértől, időtől és alaktól mentes. Ezután a felismerés után pedig már sem saját személyiségében, sem a világban nem marad számára más, amit sajátjának mondhatna. S a birtoklás szemlélete nem csak fizikai dolgok, de intellektuális eszmék irányába is teljesen megszűnik.

Abban a szent pillanatban, amikor ez a csodálatos csend elragadja lelkünket, megszűnünk létezni. Az apró kis téglácskák, melyekből felépítettük személyes életünket, a porba hullnak. Minden, amiért dolgoztunk, amire vágytunk, nevetségessé válnak s az értéktelen kacatok közé kerülnek. A tette kész ambíció, az előrejutás, a karrier - inentől fogva csak harmadrendű színdarabnak tűnik.

A BENNED REJLŐ BÉKE

*légy nyugodt - Szabadulj meg a ragaszkodástól -
Keresd a mélyebb csendet*

Az Önvaló mindig ugyanaz marad, sosem változik. Ez az a tulajdonság, amire az emberek éheznek, ezt értjük az „elme békessége” alatt, s ennek keresése az, ami az embereket az Önvaló felé vezeti, a szerencse és egészség forgandóságát látva.

A fiatal lelkek boldogságot keresnek, az idősebbek békét, nyugalmat és egyensúlyt.

A nyugalom gyakorlásának fontossága jól ismert Indiában. A kamaszkorba lépett brahminokat, miután felavatták saját kasztjukba, s megkapták a szent fonatot, legelőször arra tanítják, hogy a legfontosabb elérendő tulajdonság a nyugalom. Miért? Mert segíti az önkontroll megteremtését, s e nélkül csak a feszültségek gyülemlelének fel bennünk. Ezek a feszültségek az egóból származnak, s megakadályozzák, hogy felismerjük intuitív megérzéseinket és ideáinkat. A filozófia tanulói számára természetesen abszolút szükséges a nyugodtság, összeszedettség, és belső nyugalom megvalósítása.

Ez a békesség sokkal mélyebb, sokkal kifinomultabb, csendesebb, nyugodtabb, mint a kezdő misztikus első ekstázisai vagy a vallásos szent személyes öröme. Egyedülálló békesség ez.

A békesség azt jelenti, hogy megszabadultunk minden vágytól - olyan állapot, melyet a hétköznapi ember nevetségesnek, nem emberinek vagy megvalósíthatatlannak tart. A spirituális keresők azonban messzebb merészkednek, mélyebb megértésre törekszenek, s így arra vágnak, hogy elérjék a vágytalanságot - igaz, csak részlegesen. Ráadásul számos vágya még saját tudatossága előtt is

rejtve marad. Csak a bölcs - s ez alatt nem a szentet értem - teljesen mentes a vágytól, mert a hatalmas koncentrációerővel kialakított teljes tudati ürességét kitöltötte az Önvaló.

Létezik világi és spirituális nyugalom. Az előbbi a pénz, vagyontárgyak, pozíció tulajdonlásából vagy ragaszkodásból fakad. Az utóbbi nem külsőleges tulajdonból fakad, hanem belsőből. Az előbbit egyetlen csapás darabokra zúzza, az utóbbi azonban a csapások után hamarosan helyreáll.

Semmiféle mulandó, rövid, érzéki örömeért nem érdemes a nyugalmat és békét feladni, még akkor sem, ha életünk alatt ezerszer következik is be.

A Brahman megismerésének előfeltétele, hogy az elmét a nyugalom, csendesség, béke, kiegyensúlyozottság állapotában kell tartanunk. Nem szabad, hogy bármiféle ragaszkodás ettől eltérítsen. Csak *miután* ez bekövetkezett, akkor kezdhetjük meg a keresést, ha a sikerre bármiféle esélyt szeretnénk látni. Ha az elme nincs egyensúlyban, nem érhetjük el a Brahmant.

Amikor nem érezzük az ént, akkor az ahhoz kapcsolódó minden problémát és nehézséget sem érezzük. Ez a belső nyugalom állapota, s ez az, amire a filozófia törekszik.

Nem szabad aggodalommal és félelemmel tekinteni a jövőbe. Sorsunk alakulását teljesen át kell adnunk egy magasabb erőnek. Vitathatatlan, hogy az olyan ember, aki valóban bízik a magasabb erőben, gyorsan nyugodalmat lel.

Miután a napi kijelölt időszakokban elértük a belső nyugalmat, meg kell tanulnunk, hogyan terjesszük ezt ki mindennapi életünkre.

Az „elme békéje” kifejezés vajon azt jelenti-e, hogy a magasra jutott tanítvány nem fog szenvedni egy szenvedő világban? Ez aligha igaz, és nem is lehetséges. Gyakorlati tapasztalatként azt jelenti, hogy gondolatait kellő ellenőrzés alá

vonta, elutasítja a zavaró tényezőket, s fenn tudja tartani nyugalját. A mindének mögött álló szent csend válik központjává.

Ne keverjük össze a belső ragaszkodásmentességet az érzéketlen egykedvűséggel! Ne akarjunk lehetetlen eredményeket. Emberi lény számára nem lehet elérendő cél, hogy megszabaduljon a mély emberi érzésektől, legyenek azok bármilyen emelkedettek is. Soha ne váljunk fagyossá, ez nem lehet helyes cél.

A világhoz való nem ragaszkodás, amit a filozófia gyakorol, nem ugyanaz, mint a világ irányába tanúsított közöny, amit a miszticizmus hirdet.

Amit meg kell tanulni - s ezt csak személyes tapasztalat által lehetséges megtanulni, könyvekből nem - az nem más, mint hogy miképpen maradhatunk meg ebben a csodálatos, kiegyensúlyozott, szent középpontunk felé forduló állapotban, miközben a világban is hatékonyan végezzük munkánkat. Ezt értette Jézus az alatt, hogy legyünk e világban, de ne e világból valók. Ez a szorgos aktivitás és bensőnkől fakadó békesség egyesülése.

Az indiai jógi legmélyebb kontemplációjában, a nirvikalpa szamadhi állapotában mind az egonélküliséget, mind az örömteli békességet meg lehet tapasztalni. Ám ez az állapot csak időleges, mert utána mindenképpen vissza kell térni a világba, s ez azt jelenti, hogy ezt az állapotot elérve a keresés még nem fejeződik be. A következő lépés a megtapasztalt *alkalmazása*, mindennapi életünkben, a gyakorlatban kell megjelenítenünk az egómentes nem ragaszkodást, és ezt a csodálatos, teljes megnyugvást adó békességet.

Nem arról van szó, hogy nem lesz olyan dolog, amit nem szeretünk, s olyan sem, amit kedvelünk - eléggé emberiek maradunk ahhoz, hogy ezeket a tulajdonságainkat nem veszítjük el - de tudni fogjuk, hogy mindez csak másodrendű fontossággal bír egy igazságos, valós nézőponthoz képest, s megértjük, hogy saját vonzódásaink és taszításaink nem szabad, hogy belső nyugalmost megzavarják.

A Buddha megpróbálta megtanítani az embereket, hogy csak a fizikai síkon történő létezésre jellemző romlásra, pusztulásra és halálra irányítsák figyelmüket. Ez önmagában éppoly kiegyensúlyozatlan és igazságtalan, mint néhány modern amerikai szekta és hitrendszer tanítása, amely csak a növekedésre, szépségre és öröme koncentrálnak, melyek szintén jellemzők a fizikai síkon való létezésre.

A béke rövid órája után a vihar hosszú hónapjai következnek: annak tisztasága ellen vad erők feszülnek, fényét pedig beárnyékolja a világ sötétsége. A mindennapi tapasztalás változatos történései közepette kell visszaküzdenünk magunkat ahhoz a békéhez és tisztasághoz, melyet látomásainkban megpillantottunk, s meditációinkban megéreztünk. Igaz, hogy akkor megtaláltuk őket, de még csak látens, kifejtetlen állapotban léteztek.

Nem csak mások szemlélőivé válunk, saját magunkra is mintegy kívülről tekintünk. Ritkán lehet látni ilyen mértékű nem ragaszkodást az egohoz, de ennek oka csak az, hogy nem is sokan próbálják elérni.

Próbáld új feladataidat belső békével és teljes erőddel, tökéletes hatékonysággal elvégezni. Bármit is teszel azonban, próbáld meg minden pillanatban tudatosságod háttérében fenntartani az emlékezést az Önvalóra: ez egyszerre egy jógaút és védelmező erő is.

Akkor is megtalálhatod az Önvalót, ha egész napodat a megélhetésed megkeresésével töltöd. Ám a világi nyüzsgésben és örömeiben csak módjával vehetsz részt. Nem külső hangokra, hanem saját belső útmutatásodra hallgatva kell eldöntened, meddig maradsz részese a világ forgatagának.

Gondolkodásunk előtérben a gyakorlati dolgokkal való gyakorlatias foglaltság marad, a háttérben azonban mindig emlékeznünk kell arra, hogy ezek mind csak átmeneti megnyilvánulásai annak, ami túl van minden változáson és átmeneten - s legmélyebb énünket mi is annak szenteljük. Ezt a harmóniát azonban csak akkor tudjuk megvalósítani, ha jógakoncentrációnk tökéletessé és a filozófiai tudásunk teljessé vált - előbb ez nem lehetséges.

A világhoz való nem ragaszkodás nem jelent egyet azzal, hogy nem érdekel minket, mi zajlik a világban.

Ha elménket azonnal a bennünk lévő istenire irányítjuk, amikor disszonáns emberek társaságába kerülünk, akkor azonnal elcsendesítjük a durva gondolatokat és fájó érzéseket. Erre a gyakori önmagunkba fordulásra nem csak a spirituális fejlődés okán, hanem önvédelmi jelleggel is szükség van. Minden és mindenki, ami és aki körülvesz minket, komoly hatással van elménkre, s ez a legjobb módszer, hogy elzárjuk magunkat a másokból folytonosan áradó befolyásoló erőktől.

Ne aggódj a jövő terveit illetően, ha megadtad, átadtad magad az Önvalónak. Ám ha nem, akkor valóban aggódni kell, és fel kell készülni bármi váratlanra. Az első esetben egy magasabb erőben bízunk, a másodikban alacsonyabb rendűre támaszkodunk. Ha ma megbíazol az Önvalóban, holnap gondoskodni fog rólad. Ha fennmarad beléhelyezett bizalmad, soha nem csal meg, és nyugalommal haladhatsz utadon. Valójában ő az Atya, aki „mindennapi kenyerünket megadja nékünk.”

Azt gondoljuk, hogy ez vagy az nagy boldogságot ad majd nekünk. De a kiváltságos kevesek tudják, hogy az elme akkor legboldogabb, amikor meditációban eléri a teljes üresség állapotát.

Az öröm és bánat végeredményben nem más, mint elmeállapot. Aki elméjét kontroll alá helyezi, mozdíthatatlan nyugalomban tartja, az nem engedi, hogy ezek a bitorkok beléphessenek. Nem legjobb részünk ez a két tulajdonság: az egóból származnak. Vajon hány ember tudná feladni boldogtalanságát, ha megértené, hogy legtöbb szomorúsága csak elmeállapot, s nem másról szól, mint a hamis elme Önsajnálatairól?

Feladhatjuk ragaszkodásunkat, anélkül hogy elvesztenénk emberségünket. Élhetünk úgy is, hogy bensőnkben elszakadunk a világtól, de ennek nem kell azzal járnia, hogy a mások iránt érzett jóakaratumk és jóindulatunk csökkenjen.

Az emberi létezéshez tartozó minden világi cselekedet megmaradhat, nem kell lemondani róluk, bár lehet, hogy szükséges módosítani vagy változtatni rajtuk belső intuitív iránymutatásunknak megfelelően. Üzleti, szakmai, családi, társadalmi érdeklődésünket nem kell feladnunk. A művészet élvezetéről vagy műveléséről sem kell lemondanunk éppúgy, ahogy intellektuális és kulturális életünkről sem. Csak egyetlen lényeges kikötés van mindezekkel kapcsolatban: egyik sem lehet önmagáért való, a teljességtől elszakadó, s nem szabad, hogy bármelyik is az inkarnációnk mögötti magasabb és végső célt keresztezze.

Amikor másokat elragad az örvény, és mindenről elfeledkezve energiáikat és éveiket a világi tulajdon felhalmozására és világi vágyaik kiélésére pazarolják, akkor nekünk megálljt kell parancsolni ösztöneinknek s azt kell mondani: „Eddig, s ne tovább.” Legyen nekünk elég a világi dolgok visszafogott élvezete, hogy elég időnk, erőnk s gondolatunk maradjon a nagy tanítások tanulmányozására, s a csendességben való elmélyülésre.

Valóban használnunk kell a világi dolgokat, nincs szükség arra, hogy mindent feladjunk, de nem szabad ragaszkodni hozzájuk. Szerethetjük a szép és jó dolgokat - éppúgy, mint mások -, de nem szabad, hogy ez a szeretet gúzsba kötő láncná váljon. Azaz egyetlen másodperc alatt hajlandónak kell lennünk feladni bármit. Nem a fizikai dolgok, a házasság, a vagyon, az otthonunk az, ami a földhöz láncol minket, hanem a dolgok, házasság, vagyon és otthon iránti *vágy*. S végeredményben mi más is ez a vágyakozás, mint egy gondolatsor, mentális képek sorozata?

Akkor érjük el a nem ragaszkodást, amikor megszabadulunk attól az általános jelenségtől, hogy minden tapasztalatunkat a személyes egóval kötjük össze. A ragaszkodásmentesség magunkon kívülre helyez, s megóv attól, hogy érzelmileg túlságosan kötődjünk környezetünk történéseihez.

Ha meg akarjuk tartani belső békénket, akkor legbelsőbb lényünket mindig távol kell tartanunk a világ forgatagától, nem engedhetjük meg, hogy az bármikor is elérhesse középpontunkat.

Annak a boldogságnak az elérése, amit az emberek a Földön keresnek, nem lehetséges, mivel az jellemzően rajtunk kívül álló személyeken és dolgokon alapszik, s mindezek mulandók. Az a boldogság, ami viszont elérhető, nem ilyen jellegű, habár ezt az előbbi fajta boldogságot is magában foglalhatja és semmiképpen sem zárja ki. Olyan boldogságot érhetünk el, amely nagyrészt saját belső gondolatainkon és érzéseinken alapszik, olyan dolgokon, melyek maradandók.

A tanítvány nyugalmának rendületlennek kell maradnia, akár sikeres, akár sikertelen bármiféle vállalkozásában, s függetlenül attól, hogy mennyi energiát és időt fordított erre. Ez a nyugalom ugyanis nem függhet efféle külső dolgoktól, csakis az igazság belső felismerésétől. Mindent meg kell tenni ennek érdekében, ami emberileg lehetséges. Amikor idáig eljutott, s teljes erejét latba vetette, azt kell tennie, amit a *Bhagavad-gítá* tanácsol: a végső eredményt a sors vagy Isten kezébe kell helyezni. Így aztán, legyen bármi is az eredmény - kedvező vagy kedvezőtlen - mindig el tudja fogadni, és meg tudja tartani elméjének békességét.

Még ha kételkedik is a kedvező végkimenetben, akkor is bele kell nyugodnia helyzetébe, s el kell fogadnia, hogy az adott pillanatban ez az Önvaló akarata. Ez a belenyugvás kihúzza belőle a tüskét, és az isteni akaratba való türelmes belenyugvást gyakorolja. Ekkor nem vehet erőt rajta a frusztráltság érzése, s belső békéjét töretlenül megőrizheti. Arra is emlékeznie kell, hogy nincs egyedül. Isteni védelem alatt áll, mert ha valódi tanítvány, akkor megadta magát a magasabb énnak. Így hát legjobb minden aggodalmát feladnia, s a magasabb erőkre bíznia a döntést, az Ő kezébe helyezve jövőjét. Nem szabad elfogadnia semmiféle aggodalmat és depressziót. Ezek ugyanis az egóhoz tartoznak, amit fel kell adni, nincs helyük a hittel, bizalommal, engedelmességgel jellemezhető keresés folytatásában. Forduljon hát ilyen helyzetben az imához, így fejezve ki csendes belenyugvását a dolgokba, bizalmát a magasabb útmutatásba helyezve. Hinnie kell benne, hogy az Önvaló úgy alakítja sorsát, hogy az végül valóban a legjobb legyen.

A sors gyakran olyan nehézségek elé állít, amelyek elől lehetetlen elmene-külni. De aminek végül mindenképpen be *kell* következnie, az kétféleképpen történhet meg. vagy megváltoztatjuk gondolkodásmódunkat s megtanuljuk a leckét, vagy pedig feladjuk a problémát, a problémához való kötődést, mert nem szükséges, hogy az aggodalom súlya a mi vállainkat nyomja, s emlékeze-tünkbe idézzük annak az embernek a történetét, aki a vonatra felszállván is a saját vállán cipelte csomagjait, ahelyett hogy lerakta volna a vonat padlójára, s hagyta volna, hogy az vigye magával. Tegyük hát mi is le „csomagjainkat” és hagyjuk, hogy az Önvaló cipelje.

Senki sem adhat nekünk boldogságot, ha mi magunk nem rendelkezünk azzal. Az a romantikus vágy, hogy egy másik személyben találjuk meg azt, amivel egyikünk sem rendelkezik, sohasem teljesülhet be.

Emerson világnézete, amely alapján önmagát „az Öröm tudományának professzora” címmel ruházta fel, sokkal vonzóbb, mint Schopenhaueré, aki az élet értelmetlenségét tanította, kimondta a létezés hiábavalóságát s kétségbeesést terjesztett. Emerson elutasította a széles körben elterjedt keleti tanítást, amely a melankolikus lemondással jellemezhető, és elfogadta a keleti bölcsesség más gyöngyszemeit. „Ez a világ a boldogoké!” - jelentette ki.

Az öröm rajtunk kívül álló dolgokból vagy emberekből fakad, a boldogság azonban lényünk legmélyéből, központunktól származik. Mivel az örömet öt érzékszervünkön keresztül szerezzük, ezért izgalmasabbnak, élénkebbnek és élesebbnek is érzékeljük, mint a bennünk rejlő szétszórt gondolatokat és érzéseket, melyeket valóban mi teremtünk, s melyek a boldogság forrásai. Röviden, az öröm a testhez tartozik, míg a boldogság forrása nem anyagi, megfoghatatlan. Ebből nem következik, hogy mindenféle örömet aszkéta módjára el kell utasítanunk, de tudnunk kell, hogy ezek esetében mindig függeni fogunk valamely rajtunk kívül álló dologtól vagy személytől, míg a boldogság csak rajtunk áll.

Attól a pillanattól kezdve, hogy az ember kevésbé foglalkozik az örökös változásnak alávetett, a sors szeszélyének kitétt világi javaival és többet a saját maga által uralt belső értékekkel, egyre nő az esélye, hogy megtalálja a valódi boldogságot. Amikor ezt felismeri, onnantól kezdve megtanulja, hogy legvégső erőforrásait mélyen szívében őrizze. Ekkor aztán történjen bármi, bárhogyan is alakuljanak az események, semmi és senki nem tudja elvenni ezt tőle. Amíg képes arra, hogy az igazságot fejében és Isten békességét szívében hordja, addig a legnagyobb értékei mindig vele lesznek, bárhová is sodorja őt a világ vihara. Ha nem ragaszkodik tulajdonához - legyen az bár pénz, anyagi dolgok, emberi ragaszkodás vagy társadalmi helyzet - hanem magán kívül állónak tudja ezeket, akkor nyugodt maradhat, amikor Fortuna szeszélye felkavarja, vagy akár teljesen megsemmisíti őket. Csak elidegeníthetetlen tulajdonait, a bölcsességet és az erényt hordozza szívében, s így független maradhat a világ folytonos, fortyogó változásaitól.

Aki magán kívül eső dolgokhoz köti boldogságát, az mindig is kockáztatni fogja és bármikor elveszítheti azt. Aki csak Önvalójára támaszkodik, az nyugalomát és derűjét örökké megtartja.

„A szomorúság nem illik a bölcshez” - mondja egy ősi konfuciózus szöveg. „Szomorkodástól, aggodástól mentes az ilyen ember. Olyan, mint a déli nap - mindenkit megvilágít s mindenkit felvidít. Erre nem minden ember képes, csak azok, akik tudatukat a »Hatalmas« felé fordítják, csak ők képesek erre. Mert a »Hatalmas« egyik attribútuma az öröm.”

Nem arról van szó, hogy nem törődik az évek múlásával, s nem is arról, hogy nincsenek emberi érzései, hanem arról, hogy lényének középpontjában, melyet immáron elér, tökéletes nyugalom van, s abszolút közöny mindenféle olyan dolgokkal szemben, amelyek kibillenthetnék egyensúlyából, így minden változást békességgel tud fogadni. Két világban él ő nagyjából egy időben.

Gautama azon kijelentése, miszerint „az élet szenvedés”, hasonlatos Szókratész kijelentéséhez, miszerint „az élet borzasztó”. Ám mind az indiai, mind a görög bölcs pusztán az egóban eltöltött létezésről, az egóban való életről beszélt. Vajon helyes-e az emberi létezés fájdalmairól és nehézségeiről beszélni, anélkül hogy a létezésünket körülölelő rejtélyről ne beszéljünk ugyanakkor? Hiszen ez is jelen van, még ha oly ritkán is fordul felé figyelmünk. Az ember, hogy teljessé váljon és rendeltetését betöltse, fel kell, hogy emelkedjen az Önvalóhoz, abban kell élnie. Ehhez azonban az egót össze kell törnie, helyére kell raknia, le kell alacsonyítania.

Létezik a tudatlanságból és a tudásból - a misztikus tudásból - eredő csend. Ennek helyes megértése csak az intuíció segítségével lehetséges, az intellektus képtelen rá.

A csend minden emberi lény isteni része. Aki nem keresi, az elszalasztja az alkalmat, hogy kiaknázza önmaga legnagyobb lehetőségeit. Ha keresi, de nem találja, az azért van, mert ez üresség: egyszerűen semmi sincs ott! Semmiféle dolog, még mentális dolgok, azaz gondolatok sem.

A szellem (Brahman) NEM a csend, de azok az emberek találják meg, akik képesek elmerülni a csendben. Ez utóbbi csupán az *ő emberi reakciójuk* arra, hogy tudatosul bennük a Brahman jelenléte.

A csend egyszerre megértés, az elme mély meglátása és a létezés megtapasztalása. Mindenféle mozgás és rezgés megszűnik.

Nem könnyű lefordítani ezt a szent csendet érthető formában, nem könnyű leírni egy olyan tudattartalmat, ahol nincs alak és forma, nem könnyű olyan mélységből visszatérni a világba, amely mélyebb, mint ahová Atlantisz süllyedt, és mindezekről érthető, sőt közérthető nyelven beszélni - de meg kell próbálnom.

Ahogy középpontunk lényünk egyre mélyebb rétegeibe ereszkedik, az elme békessége egyre jellemzőbb útitársunk lesz, s ez egyre nagyobb hatással lesz végül arra is, hogy világi dolgainkat hogyan kezeljük. A türelmetlenség és ostobaság eltűnik, a rosszindulattal szembeni haragunkat megfegyvelmezzük, nem bátortalanodunk el a sikertelenség láttán, és még súlyos nyomás alatt is nyugodtak maradunk.

A csendben elrejtőzve búvik meg az igazság. Ha felfedem, a csodálatos szépség eltűnik, a hamisság támadja meg. Nincs szükség rá, hogy szóban vagy írásban bármit mondjak róla.

Bármi is legyen a probléma, ami gondot okoz - fizikai vagy mentális, személyes vagy társadalmi, világi vagy spirituális - van egy biztos menedék, ahová mindig fordulhatunk. Ha elsajátítottuk a csend művészetét, akkor elménk szélére tolnak a problémákat, miközben mi magunk a csendes középpontba térünk meg, ahol a gondoktól mentes nyugalomban lakozunk. Ez nem gyáva menekülés vagy ostoba önámítás, habár a filozófiai képzettség nélküli misztikus esetében az is lehet, sőt ilyen esetekben gyakran az is. Amikor ugyanis visszatérünk a belső csendből és ismét szembenézünk problémáinkkal, akkor egyben a belső erőt is megkapjuk, hogy bátran és bölcsen forduljunk szembe vele. Ha a *filozófiai* miszticizmus útján járunk, akkor mindig ez lesz az eredmény, mivel ez az ihletett cselekvést, s nem az ihletett álmodozást tűzi ki célként. Továbbá, ha

kapcsolatba kerülünk elménk mélyével, az titokzatos erőket állít csatasorba, melyek a probléma megoldásában segédkezni fognak - függetlenül saját tudásunktól és kitartó erőfeszítésunktől.

Az igazságot leírhatják vagy elmondhatják, szószékről prédikálhatják vagy kinyomtathatják, de legmaradandóbb kifejezése és továbbadása a legmélyebb csendben történik, mert itt az üzenet az ember legmélyebb lényének szól.

Annak, hogy a csendes, belső, alak, forma és képek nélküli beavatás *végül* sokkal hatásosabb, az az oka, hogy ez az embert magát éri el, míg minden más módszer csak testeit, érzékszerveit, mintegy „tartozékait” érinti csupán.

Amikor a személyes ego gondolatait és vágyait eltüntetjük, akkor abba az állapotba kerülünk, amelyben kezdetben voltunk, s amelyben végül ismét leszünk. Ekkor csak az Önvaló vagyunk, annak isteni magányával és csendjével.

Amikor időlegesen elérjük ezt az emelkedett állapotot, akkor gondolkodásunk megszűnik, mert elménket eltölti a mennyei békesség.

Bármilyen sötét és fájdalmas a múlt, bármilyen szörnyű bonyodalmakba keveredtünk a jelenben, ez a kimondhatatlan béke mindent elsöpör. Angyali ölelésében nem ismerünk hibát, bajt, nem érzünk szenvedést, nem emlékszünk bűnökre. Az elme és a szív hatalmas megtisztuláson esik át.

Ha panaszkodsz, hogy nem kapsz választ s nincs eredménye a csendben való elmerülésednek, az két dolgot jelez: egyrészt nem merültél el eléggé mélyen, hogy elérd az intuitív szintet, másrészt nem vártál eleget, hogy hatása elérjen.

Erőfeszítéseinket arra kell irányítanunk, hogy megtaláljuk a belső csendet a szív titkos mélységeiben, miközben szeretetteljesen keressük azt, amit nevezhetünk léleknek, s amit én Önvalónak hívok. Ez azonban nem az a lélek, amiről a bíró beszél, aki halálbüntetést mér az elítéltre s azt kéri az Úrtól, hogy kegyelmezzon bűnös lelkének, hanem a keresztény vallás szerinti Szent Lélek, az ember isteni

része, mely az örökkévalóságban lakozik. Minél közelebb tudunk hozzá jutni, annál nagyobb lesz belső békességünk. Az alatt is érezni lehet, és meg is lehet találni, mialatt a gondolatok még mindig jelen vannak az elmében, bár ezek a gondolatok szükségszerűen igen emelkedettek lesznek, mert az alantasabb gondolatok képtelenek ebben az állapotban megjelenni.

Ekkor figyelmünket kizárólag a rejtett lélekre koncentrálhatjuk. Semmi más cél nem lebeghet szemünk előtt, csak ez, még ennek valamilyen szimbóluma sem. Amikor annyira elmerülünk ebben a kontemplációban, hogy gondolatokból, érzésekből, akaratból és intuícióból álló egész pszichénk felolvad benne, akkor egyszer csak hirtelen és váratlanul tudatosságunk áthelyeződhet. Szó szerint *kilépünk* abból, akit eddig úgy ismertünk, hogy „én”, és új dimenzióba kerülünk, új lényé válunk. Amikor ezt valaki először tapasztalja, s nem ismeri, akkor megijed, hogy ez maga a halál. A nyugati hagyományban ezt valóban a kis én halálának, a keletiben pedig az önmagunktól való eltávolodásnak nevezik. Amikor azonban többször ismétlődik s hozzászokik az ember, akkor a félelem nemhogy eltűnik, de az ember örömmel keresi az újabb alkalmat erre a tapasztalatra. Ott feloldottam magam az Élet Vizében.

Ebben a mély csendben, ahol a személyes én minden nyoma feloldódott, sor kerül az ego valódi keresztre feszítésére. Ez a valódi megfeszítés; az ősi misztériumokban is ez történt a beavatások során, s ez történt Jézussal is. A halált itt nem fizikai, hanem mentális értelemben kell érteni.

Aki ezt a csodálatos nyugalmat eléri, az megszabadul a beteljesületlen vágyak miatti szenvedéstől, a keserű emlékek okozta sebei begyógyulnak, s megszabadul a földi küzdelmek súlyától. Titkos, sebezhetetlen középpontot épített ki önmagában, a lélek kertjét, amit sem a világ örömei, sem fájdalmai el nem érhetnek. Megtalálta az elme érzékelésen túli „egy”-ségét.

Csak az képes *saját* gondolatait gondolni - mások befolyása nélkül -, aki kellő gyakorlással elérte, hogy képes belépni a csendbe, ahol képessé válik túljutni minden gondolaton.

Az ember könnyen a hiúság bűnébe eshet ama a képessége miatt, hogy fel tudja éleszteni saját áhítatos érzéseit, és izgatott transzállapotba tud kerülni. Ám azok, akik képesek belépni az Ürességbe - azaz képesek legmélyebb lényükkel kapcsolatba kerülni -, nem eshetnek ebbe a bűnbe. Nemcsak érzelmeiktől, hanem önmaguktól is el tudnak szakadni. Emiatt élnek olyan nagy és állandó békességben.

Azzal az igazsággal, amely az embert felszabadítja minden illúziótól és minden rabság alól, csak saját lényed legmélyén lehet kapcsolatba kerülni, ahol minden más embertől elszakadtál. Aki eléri ezt a tudást, emelkedett magányban találja magát. Azonban valószínűleg képtelen lesz annyira és abból a célból maga mögött hagyni ezt a tapasztalatot, hogy megvilágosítsa embertársait, akik sajnos saját sötétségükhöz vannak hozzászokva s abban érzik jól magukat - kivéve, ha a szájalom mélyről fakadó ereje megmozdul benne s erre a cselekedetre ösztönzi.

Ha már valamennyire sikerül csendesen és üresen tartani az elmét, akkor a következő lépés, hogy megtaláljuk a középpontját.

Nem elegendő megvalósítani az elme békességét. Még mélyebben kell az Egyetlen Valóba elmélyedni, s el kell érni a szív vidámságát.

Ha elég mélyen és elég alaposan vizsgálod meg a témát, rájöhetsz, hogy a boldogságot a legtöbb ember sosem éri el, habár állandóan keresi. A néhány szerencsés és sikeres ember, akik mégis megtalálják, azok, kik nem csak az egóval keresnek, hanem lehetővé tették magasabb énüknek, hogy a keresés önmagukban folytatódjon. Csak ők találhatják meg a hibák nélküli és hiánytalan boldogságot, a Tökéletes Jót, mely nem okoz fájdalmat és szomorúságot, csak örökké tartó békét és elégedettséget.

Ha az elme képes olyan állapotba kerülni, ahol megszabadul saját ideáltól, teremtményeitől és vágyaitól, akkor elérheti a valódi boldogságot.

Csodálatos állapot ez, amikor az elme felismeri, hogy *valójában mi is*, amikor minden mozgás megáll, s csak maga a tudatosság marad meg, ám olyan tudatosságként, melynek nincsen tárgya - ez az állapot az, amelyet meg kell tapasztalnunk.

Ez az a végső magány, amely felé minden emberi lény tart.

VILÁGELME AZ EGYÉNI ELMÉBEN

*Találkozásuk és kapcsolatuk - Maradandó megvilágosodás -
Szentek és bölcsek*

Az ember lelke, az Önvaló, az univerzum lelkével, a Világelmével áll kapcsolatban, abban gyökerezik.

A magasabb személyiség tanítását helyesen kell érteni. Nem arról van szó, hogy minden egyes fizikai testben létezik egy elkülönült magasabb személyiség. A tudatosság, amely rendszerint a testtel - azaz az egóval - azonosítja magát, eljuthat addig a pontig a legmélyebb befelé fordult meditációban vagy az ég felé irányított legmagasabb áhítatban, hogy kapcsolatba kerül az univerzális létezővel, a Világelmével. Ez a kapcsolódási pont a saját magasabb énje, a lényéhez kirendelt isteni követ. Ám ha az áhítatot vagy meditációt még tovább, még magasabb szintre emeljük, a tudatosság végső határáig, akkor beleolvadunk a forrásba. Ebben a pillanatban az ember egyenlő saját forrásával. Ám „Senki nem élhet, aki látta arcomat!” így végül vissza kell térni a földi tudatosságba, s a földi elvárásoknak megfelelően kell élnie, ám annak tudása, hogy *lényegileg* mi is ő valójában - megmarad. Az isteni követ jelenlétének érzése mindeközben folyamatosan megmarad, érezhető. Ennek a kifejezésére helyes meghatározás a magasabb személyiség.

Az egyesülés az Önvalóval nem a végső, hanem az azelőtti cél. Akire mi fölnézünk, az Önvaló, szintén felnéz egy másik, magasabb lényre.

A véges emberi és a végtelen Világelme közötti szakadék konvencionális módon áthidalhatatlan. Egyesülésük csak akkor lehetséges, ha az előbbi beleolvad és eltűnik az utóbbiban.

Ha valóban teljes és tökéletes egyesülésről van szó, ha az egyéni én valóban eltűnik az isteni tudatosságban, akkor ki az az én, aki megtapasztalja az egyesülést? Nem, nem erről van szó. Csupán az alacsonyabb, személyes én az, ami eltűnik, a magasabb spirituális személyiség megmarad.

Az az elme, amely kiválik az elméből és hosszú fejlődésen, számos változáson megy keresztül, nem azért teszi ezt, hogy végül tökéletesen egyesüljön forrásával - mintegy megsemmisüljön -, hanem azért, hogy tudatos harmóniába kerüljön forrásával, miközben megtartja egyediségét.

A misztikus ösvényen is megvan annak a veszélye, hogy egyesek istennek tartják magukat. Ezt az örültséget fel kell ismerni, be kell látni, hogy milyen veszélyes, mert csak így óvhatjuk meg magunkat tőle.

Minden pillanatban teljesen a Végtelen Elmétől függünk. Az ember és Isten találkozhat és összeolvadhat a legmagasabb emelkedettség pillanataiban, tökéletesen érezhetjük a szent jelenlétet magunkon belül, de ettől még nem tudjuk eltüntetni az összes közöttünk lévő akadályt és különbséget. Mi csak lassú fejlődés eredményeként ismerhetjük meg az idő és tér nélküli isteni végtelenséget, míg a Világelme önismerete mindig is megvolt és meglesz, változatlanul, időtlenül - minden folyamat és erőfeszítés felett áll.

Vannak bizonyos különbségek magasabb személyiségünk és az Univerzális Végtelen között, amelyből az előbbi származik - mondjanak a Védantisták bármit is. S ez a különbség még a legmagasabb misztikus állapotban is megmarad, amely nem jelenti a személyiség teljes eltüntetését és megsemmisítését. Nem, arról van szó csupán, hogy saját akaratunk egybeolvad az univerzális akarattal, s így jutunk a lehető legközelebb az univerzális lényhez.

A filozófia elutasítja a védántaisták panteisztikus elméleteit, és a nyugati misztikusok naiv elképzeléseit, melyek szerint az Isten és az ember egy. Kijelenthetjük, hogy az indiai „az vagy te”, a perzsa „Isten vagyok” és az európai „egyesülés Istennel” kifejezésekben megtestesülő vélemények az igazság eltúlzásából erednek. Isten mintegy bennünk rejlik - avagy mi rejünk Istenben, és maga-

sabb énünk elérése révén *hasonlatossá* válunk Istenhez, de Isten mindig Is Elérhetetlen, Megérthetetlen, Megérinthetetlen marad.

Halandó nem hatolhat a mindenek felett álló elme rejtélyeibe megszokott állapotában - azaz statikus, inaktív létezőként. Az Istenség nem csak az emberi elképzelésen, hanem a misztikus érzékelésen is túl van. Ám az elme saját, aktív, dinamikus állapotában - azaz a Világelme - vagy sokkal inkább bennünk élő sugara, *az Örváló azonban elérhető* az emberi érzékelés számára, sőt a vele való együttlét, vagy akár az egyesülés is lehetséges. Ez az, amit a misztikus tapasztalt, s ekkor azt hiszi, hogy Istent magát találta meg.

Ezt az állapotot nem kisebb névvel szokták illetni, mint „egyesülés Istennel”. Valójában azonban nem Istent, hanem magasabb énünket érzük el, az isteni nap emberben visszatükröződő sugarát, a halhatatlan lelket - Isten ugyanis örökké a megértésünkön túl marad. Ha valódi misztikus tapasztalatról van szó, akkor a (szükségszerűen felmerülő)* értelmezési problémák nem vonnak le értékéből.

A misztikus valóban úgy érezheti, hogy elragadtatott állapotában Istennel olvad eggyé, ám mindennek ellenére még nem osztozik a teljes isteni tudásban. Éppen ezért ha nem csak azt állítja, hogy egy Istennel, hanem hogy tudatosságuk is egy, akkor az puszta alaptalan feltételezés.

Amikor azonban az ilyesfajta feltételezéseket mélyebb kritikai vizsgálatnak vetjük alá, akkor néhány zavaró tényre figyelhetünk fel. Melyik misztikus volt valaha mindentudó, mindenhol jelen lévő, mindenható? Ezek ugyanis Isten tulajdonságai. S mégis hány misztikus állította, hogy egy Istennel! Vajon nem a józan ész megcsúfolása-e minden ilyen állítás? S mégis minden indiai „paramahansa” ezt állítja.

A misztikus jelenségek, tapasztalatok mindig a befogadó elmétől (is) függenek, ezért nem Jelenik meg keresztény szenteknek Buddha és krisnás meditálóknak Mohamed próféta. Még az igen emelkedett misztikus élményeket is jelentősen eltorzíthatják, befolyásolhatják a személyiség preconcepciói, s emiatt a valóban torzítatlan, tiszta misztikus élmény, illetve annak ebben a formában való leírása, visszaadása igen ritka - *a fordító*.

Isten, a Világelme, mindent tud az örökkévaló jelenben. Ilyen totális tudást sohasem próbált, sohasem mert egyetlen misztikus sem önmagáról feltételezni. Ennek ellenére a legtöbb misztikus azt állította, hogy egyesült Istennel. Ha ez így volt, akkor egyértelműen nem teljes, hanem csak részleges lehetett egyesülésük.

A filozófia szereti a pontosságot, s ezért azt állítja, hogy nem magával Istennel, hanem valami istenszerűvel, isteni jellegűvel egyesültek: saját lelkükkel.

Helyes az a kijelentés, hogy valami istenszerű van bennem, ám helytelen azt mondani, hogy „Én és Isten egyek vagyunk”. A virág illata ugyanis nem egyenlő a virággal magával.

Tévedés azt képzelni, hogy ha az alacsonyabb ént kiiktatjuk, akkor azonnal a végtelen és abszolút Istenség tölti meg az így támadt űrt. Ősi és gyakori tévedés ez misztikusok körében, és gyakran az önistenítéshez vezet. Ha az alacsonyabb ént kiiktatjuk, az nem szűnik meg létezni. Életben marad, de a magasabb ének szigorúan alávétve létezik ezután. Ez a magasabb én az ember lelke, az Önvaló, s ez, nem az isteni világelv tölti be a fentebb említett űrt.

Isten emberi alakban való megjelenése, a Végtelen Elme emberi testbe szállása metafizikailag nem létezik. Ezt a hibás tanítást fellelhetjük a bahá'ik manifesztációs tanításában, a keresztények inkarnációs és a hinduk avatáratanításában. Isten nem szállhat alá a fizikai világba, nem vehet fel emberi alakot, ugyanis ha képes lenne így korlátozni önmagát, megszűnne Istennek lenni. Hogyan is válhatna a Tökéletes, a Felfoghatatlan, Elképzeltetlen tökéletlenné, felfoghatóvá, elképzeltetővé?

Ugyanakkor van ezeknek a tanításoknak valóság alapjuk. Időről időre születik valaki, akinek az a feladata, hogy spirituális impulzust adjon egy népnek, régióknak vagy kornak. A megváltás és tanítás a feladata, és az univerzális intelligencia olyan különleges erővel ruházza fel, melyek lehetővé teszik, hogy ezeket a feladatait elvégezze. Olyan magokat kell ültetnie, melyek terebélyes fákká nőnek szép lassan, s milliányi - akkor még meg sem született - embert fognak táplálni. Ebben az értelemben különböznek, ha úgy tetszik, magasabb rendűek másoknál, akiket szintén az Önvaló inspirált. Ám ez a különbség vagy felsőbbrendűség még nem változtat azon, hogy ők is emberek, használjanak bármiféle erőket vagy legyenek bármilyen isteni ihletésűek is. Az ilyen emberek nem állítják, hogy magasabb rendűek, mint mások, sőt világosan elmagyarázzák, hogy mások is elérhetik azt az emelkedett állapotot, amelyben ők vannak. Mohamed

többször is elmondta: „Én éppúgy emberi lény vagyok, mint ti - a különbség csak annyi, hogy az Úr nekem bizonyos dolgokat felfedett." A tizedik szikh guru pedig kijelentette: „Akik a Legfelsőbb Úrnak neveznek, azok a pokolba kerülnek."

Nincs olyan emberi templom, amely a Végtelen Ős-elvet falai közé tudná fogadni. Nincs olyan halandó, aki valaha is a mindenek felett álló Istenség inkarnációja tudna lenni. Sem a hús, sem az emberi intelligencia nem jogosult arra, hogy valaha is a megismerhetetlen elvvel azonosítsa magát. Csak az igazság metafizikájában képzetlen elmék fogadhatnak el efféle tanításokat. Az ilyen tanítások széles körű elterjedtsége csak azt bizonyítja, hogy mily kevesen vannak, akik valóban képzett elmével rendelkeznek. Az ilyen tanításokkal kapcsolatos problémák és romlottság pedig - amely az emberimádatnak mindig a nyomában jár - csak ennek a téveszmének a hamisságát bizonyítja.

Idővel a magasabb énnel való kapcsolatot bensőségesebbé válik, mint akár a legjobb barátodhoz fűződő viszonyod, egyesülésed tökéletesebb lesz bármely emberi egyesülésnél. Ám mégis - mindig csak viszony marad ez, sohasem teljes összeolvadás. Közelség, de nem eggyé válás.

Minden hit akkor lép a romlás útjára, amikor Isten Szellemként való imádatát felváltja egy Ember Istenként való imádata. Egyetlen próféta, szent vagy megmentő sem jogosult arra, hogy azt kapja, amit csak a Láthatatlan érdemel. Nem valódi tisztelet, hanem tudatlan istenkáromlás, ha valaki azt hiszi, hogy az elérhetetlen Végső alászállt az emberi testbe - legyen bármilyen jóakarátú is, aki ezt terjeszti. Azt a gondolatot, hogy Isten emberként meg tud jelenni, a köznép kedvéért találták ki, s számos vallás központi elemévé vált. Ez a tanítás nagyban segítette az emberek mentális és gyakorlati életét is. Ám mindez csak a vallásos fokozaton igaz, s ez a fokozat csak bevezető jellegű, kezdőknek való - a filozófia szintjén már nem elfogadható ez a tanítás. Azok, akiket beavattak a magasabb tanításokba, képesek voltak ezt úgy interpretálni a misztika vagy metafizika nyelvére, hogy az jóval közelebb állt az isteni valósághoz, és meglehetősen érthetetlen lett volna a nép számára. Ők soha nem alacsonyították volna le a gondolatban az Istenséget azáltal, hogy elfogadták volna a megtestesülés, inkarnáció vagy avatáráság intézményét. A primitív tudatlanság jele az, amikor ezeknek az embereknek az emberlétét nem ismerik fel vagy tagadják, amikor piedesztálra helyezik vagy istenként imádják őket. Az a tanítás, miszerint az Istenség saját akaratából kifolyólag alászállhat egy emberi testbe, nem más, mint az igazság félreértése. S az egész dolog iróniája az, hogy azokat, akik

ezt a tanítást megpróbálják kijavítani s az igazságot elmondani, istenkáromló-nak nevezik. Pedig a valódi istenkáromlás az, amikor a végtelen Istenséget a véges világban megnyilvánuló aktív szereplővé alacsonyítják le.

Semmi sem képes magába fogadni az isteni őselvet, habár az mindenben jelen van. Senki sem személyesítheti meg, habár minden ember magában hordja kisugárzását. Ha korlátokat szabunk neki, az istenkáromlás. A végtelen elmét nem lehet egyetlen helyhez kötni, ahol megszületik és él. Az abszolút létezés nem jelenhet meg emberi formában emberi személyiségként. Az örökkévaló Istenséget nem azonosíthatjuk egy hús-vér alakkal. A kifürkészhetetlen Valóságnak nincs neve és címe. Nem azonosíthatjuk egy történelmi személlyel, legyen az az ember bármilyen emelkedett és magasrendű is. Nem azonosíthatjuk csontokkal, idegekkel, izommal és bőrrel. Ha másként vélekedünk, a materializmus mocsarába zuhanunk. Az az elképzelés, amely az Istenséget emberként szeretné láttatni a milliányi apró emberke és milliárdnyi még alacsonyabb rendű lény között élve arra utal, hogy kevés bennünk a valódi tisztelet, áhítat, és még kevesebb a kritikus intelligencia.

El kell ismernünk az Abszolút elme örökkévaló létezését, habár ez felfoghatatlan az érzékek és gondolatok számára. Tagadnunk kell, hogy az idő és tér leszűkített keretei között meg tudna nyilvánulni, s ebből következően azt is, hogy bármikor is megmutatkozhatna emberi alakban. Tagadnunk kell, hogy bárki is magának tulajdoníthatná azt a jogot, hogy ő az egyedüli csatorna, amelyen keresztül imádatunkat kifejezhetnénk, hitünket megszerezhetnék vagy Istennel való kapcsolatunkat felvehetnénk.

Eljött az idő, hogy az emberimádatnak mindezeket az ostoba formáit eltöröljük, és mély tiszteletünket és engedelmisségünket egyedül a tiszta isteni Lényre irányítsuk. Minél mélyebb metafizikai megértésre teszünk szert, annál kevésbé keresünk emberi tanítót, mert ekkor már a Tanítást magát tekintjük a lényegnek, s nem az azt átadó személyt.

Amikor a kettősséget *önmagunkon belül* összeolvasztjuk az egységgel, akkor elérjük a valódi *fvannukta* állapotot. Az egyet ekkor kettőként tapasztaljuk, de mindeközben *tudjuk*, hogy az valójában egy.

A megvilágosodás hatásai többek között: rendíthetetlen és tökéletes ragaszkodásmentesség külső vagyontárgyakhoz, dicsőséghez, ranghoz és személyekhez; tökéletes bizonyosság az igazságban; gondtalan, mennyei békesség minden rossz és nehézség közepette; annak elfogadása, hogy az univerzumban minden helyesen történik, minden pillanatban, minden lénynek és eseménynek

szerpe van a nagy színjátékban; tökéletes őszinteség: azt mondjuk, amit gondolunk, és azt gondoljuk, amit mondunk.

Amikor valóban meglátod az igazságot, akkor nem lesznek okkult vízióid, nem lesznek asztrális tapasztalataid, nem lesz kitörő ekstázisban részed. Tökéletes csendben fedezed fel, s megérted, hogy az igazság *mindig* benned s a valóság mindig körülötted volt. Az igazság nem olyasvalami, ami erőfeszítéseid által növekedett s kifejlődött. Nem olyasvalami, amiért meg lehet dolgozni, s kemény erőfeszítéssel lehet megszerezni. Nem olyasvalami, amit minden évben folyton tökéletesíteni kell. S ha mentális szemeid egyszer is meglátják az igazságot, soha többet nem lehet becsukni őket.

Különbséget kell tennünk a misztikus részleges eredményei - aki megáll ott, hogy passzívan élvezi az ekstatis állapotokat - és a bölcs tökéletes eredménye között - aki nem függ semmiféle állapottól, hanem állandóan a feltételek nélküli Önvaló végtelen békéjében lakozik. Az ő emelkedett nézőpontjából minden ilyen állapot szükségszerűen illuzórikus, bármennyire is kielégítő az a tapasztaló számára - mivel csak átmeneti állapot s így nem is lehet a végső cél.

Senki sem kürtöli szét a világnak, ha megvilágosodik. Nincsenek fanfárok és trombiták, melyek az ember - önmaga felett aratott - legnagyobb győzelmét hirdetnék. Sőt életed legcsendesebb pillanata lesz ez.

Sok tanítvány fejében elég nagy zavar van ezzel kapcsolatban. Ha valaki megvilágosodik, nem lesz mindentudó. Legjobb esetben is csak belső látomása lesz az élet és a természet működéséről, az embert és életét irányító magasabb törvényekről. Azaz látnokká is válhat és egy teljes világeredet-elmélet, kozmogónia kerülhet szemei elé. Ám az esetek legnagyobb részében „csak” annyi történik, hogy eléri valaki a megvilágosodást, és a kozmogónia, a látnokság, csak ritkán jár együtt ezzel.

A spirituális megvilágosodásnak különböző fokozatai vannak, s ebből következően a keresők által átélt felvillanások és a misztikusok leírásai is eltérők tapasztalataikról. Minden megvilágosodás és felvillanás megszabadítja az embert negatív tulajdonságaitól és alacsonyabb természetétől, de az utóbbi

esetben ez csak ideiglenes. Mindezek következtében a kereső beelát saját, magasabb énjébe. Az első fokozat esetén olyan ez, mintha egy teljesen porral, piszokkal fedett ablakot annyira megtisztítanának, hogy a mögötte rejlő csodálatos kertet immár megpillanthatjuk rajta keresztül. Ekkor még mindig gondolkodunk, örömet érzünk és megkülönböztetjük az egyik dolgot a másiktól. A következő, magasabb fokozaton olyan, mintha még jobban megtisztítanák az ablakot, s még jobban látnánk a kert szépségeit. Itt már nem jelentkeznek zavaró gondolatok a látó és látott között. A harmadik fokozatban már megkülönböztetés sincsen. A negyedik fokozatban az ablak tökéletesen tiszta. Ekkor már semmiféle eksztatikus állapotról sem lehet szó, csak kiegyensúlyozott boldogság marad, teljes, tökéletes nyugodtság, mely - lévén az intellektuson túli - nem leírható intellektuális fogalmak által.

A mentális békeség már az első, legalacsonyabb fokozat eredménye, s habár a gondolatok ekkor még megmaradnak, de csak nagyon lassan jönnek elő, s maga a gondolkodás folyamata is teljesen lelassul. Ám mindeközben a koncentráció elég erős marad ahhoz, hogy ne térjünk vissza a világhoz, s ennek eredményeképpen a boldogság is fennmarad - mely az ilyesfajta nem ragaszkodás velejárója. Csak akik elérték ezt a fokozatot, tekinthetők „megmentettnek”, mert Ők már képtelenek visszaesni az illúziók, hibák, bűnök, irigység és érzékiség csapdájába.

A második fokozatban még jobban elmélyülünk magunkban, s a gondolkodás, az agyi jelenségek teljesen eltűnnek.

A harmadik és negyedik fokozat eredményeképpen pedig tökéletesen képtelenné válunk a haragra.

Az első fokozatban tanúkká válunk, a második fokozatban a tanú tanúivá leszünk, a legmagasabb fokozatban viszont csak létezőnk. Végül ugyanis a tudat feladja a tanút, s ekkor ez az egyetlen valós tapasztalat marad: a tudatosság.

A közbenső és végső állapot közötti különbség: előbbiben az Önvalót magunktól különálló lénynek érezzük, az utóbbiban viszont legbelsőbb lényünknek érezzük, egynek önmagunkkal. Az előbbi időleges megtapasztalása, az utóbbi viszont tartós egyesülés vele.

Nem tekinthetünk senkit addig mesternek, amíg a benne lévő fény állandóvá nem vált, s nem tekinthetjük bölcsnek*, amíg ez a fény teljessé és tökéletessé nem válik.

A nagyon ritkán bekövetkező teljes megvilágosodás nem csak az elsőtől az utolsó fokozatig ível, hanem a kozmikus rend képét is megvilágítja, azaz egyszerre jelenés is. Megmagyarázza az univerzum természetét, a személyiség létezésének belső jelentőségét, s a kettő közötti rejtett kapcsolatot.

Minél mélyebben merülünk el az ürességben, annál jobban megtisztulunk a személyiség, anyag, tér és okság illúzióitól. A második és harmadik fokozat között valójában még két „alfokozat” is van, amelyet a legnagyobb rejtélyek öveznek, mivel az átlagos misztikus vagy jógi ritkán találkozik ezekkel. Mindkettő olyan fokozat, amely még mélyebben visz el minket az ürességbe. A jógi megérintik az ürességet, de középpontjába nem jutnak el.

Ez a két fokozat tisztító jellegű, kigyomlálja az utolsó illúziókat és az egoizmus utolsó csíráit is. Ezek eltűnnek, s soha többé nem térhetnek vissza. Erről itt többet nem mondhatunk. *Mert ez a szentek szentje, az ember számára elérhető legtökéletesebb szentély.* Aki eléri ezt a fokozatot, olyan dolgokat érint meg, amiről nem lehet sem beszélni, sem írni az arra fel nem készülteknek, a szkeptikusoknak. Ebből következően még soha senki sem próbálta elmagyarázni és elmesélni azt, amiről nem szabad szólni sem.

Végül, amikor az Önvalóval való egyesülés teljes és tökéletes, akkor tudatunk egy része megmarad a mozdulatlan, változatlan, végtelen örökkévalóságban. Ott, abban a szent ragyogásban csak isteni énünkkel törődünk, ellenállhatatlanul, örömmel, szeretettel kapcsolódva hozzá.

Hol van olyan ember, aki felszabadult az ego hatalma alól? Ha ilyet találunk, térdre kell borulnunk előtte, mély tiszteletünk, csodálattal vegyes elismerésünk és alázatunk jeléül. Hisz íme, itt van valaki, aki megtalálta valódi énjét, elérte személyes függetlenségét, legbelső magját. Íme, végre találtunk egy szabad

* Brunton szóhasználatában a bölcs (sage) a legmagasabb, ember által elérhető állapot - a *fordító*.

embert, aki valós értéket talált a hazugságokkal teli világban. Íme itt egy valódi nagyság, egy igazán őszinte ember.

Amikor az átváltozás tökéletesen lezajlott, alacsonyabb természeted utolsó darabjai is eltűnnek - az ego elpusztul. Ekkortól már nem leszel saját érzedekid és vágyaid rabja, nem vakítanak meg saját gondolataid és tudatlanságod. Elmédet megvilágosítja, inspirálja és felszabadítja az Önvaló. Emberi életed tovább folyik, emberi éned meg fog maradni az isteni Önvalóban létezve is. Ám az nem lesz többé olyan, mint régebben. Emberi éned a lélek tökéletesen engedelmes instrumentuma lesz, s nem az állati természet vagy a hideg intellektus vezérli pusztán. Gonosz gondolatok vagy állati vágyak nem lehetnek többé úrrá rajtad. Személyiségedből a megronthatatlan, a halhatatlan rész marad meg. A halál megfoszthat kisebb dolgoktól, de a legnagyobb boldogságot hozótól nem. Mivel szívedben már feladtad a mulandó dolgokat, így aggodalom nélkül, tökéletes megnyugvással várhatod a végzetet.

Indiában a vallásos emberek általános véleménye az, hogy a megvilágosodás legmagasabb formáját a transzállapotban (szamádhi) lehet elérni. A legmagasabb indiai filozófia azonban ezzel nem ért egyet. Létezik ugyanis egy másik állapot: a szahadzs szamádhi, amelyről azonban csak néhány kevéssé ismert írás szól, s amely magasabb rendű. Ezt azért tartják nagyobbra, mert nem átmeneti állapot, hanem állandó, s nem szükséges hozzá transz. A „klasszikus” szamádhi alacsonyabb rendű, mert időszakos és a transzállapotba való belépés nélkül nem érhető el. A filozófia által leírt „negyedik állapot”* ugyanakkor töretlenül fennmarad még akkor is, ha dolgunkat végezzük a sürgő-forgó világban.

Nem állítom, hogy a szahadzs a végső valóság megismerését eredményezi: csak annyit állítok, hogy *az ember által egyelőre ismert* végső valóság megismeréséhez vezet.

* A három klasszikus tudatállapot a mély, álomtalan alvás, az álom és az ébrenlét. A negyedik állapot túlmutat ezeken, s mindegyiken áthúzódik, a tudat háttérében folyamatosan fennmarad -a fordító.

Amikor megértjük, hogy milyen sokféle tapasztalaton kell átesni számos inkarnáció alatt, mennyi mindennek kell történni, hogy valaki végül bölccsé válhasson, akkor azt is megértjük, hogy az ilyen embernek már vérévé vált a bölcsesség.

Nem sok hasznuk van az olyan magyarázatoknak, amelyek elködösítik az igazságot, s melyek nem segítik elő annak megértését. Ha azt mondjuk egy nyugati olvasónak, hogy a megvilágosodott csak a Brahmant látja, akkor azon azt értheti, hogy semmiféle formát nem lát, azaz a világot sem. A tény azonban az, hogy a megvilágosodott *ugyanazt* a világot látja, mint a nem megvilágosodott - az őt körülvevő tárgyakat és lényeket -, különben a legegyszerűbb feladatokat sem tudná elvégezni, amit pedig minden embernek meg kell tenni. Ugyanakkor az igaz, hogy a megvilágosodott nem csak a korlátozott fizikai megjelenési formájukban látja a dolgokat, hanem ismeri belső valóságukat is.

A szahadzs szamádhí állandó, nem lehet időszakokra bontani, megtörni, és nem kell hozzá különleges erőfeszítés. Hirtelen, minden előjel nélkül egyszerre valósul meg, nem lassú folyamat, előrehaladás, fejlődés útján. Úgy marad fenn a hétköznapi életben, hogy nem zavarja a mindennapi cselekedeteinket. Nyugodt békesség és teljes belső csend ez.

Nincs olyan külső jel, ami alapján kívülről beazonosíthatna bárki egy szahadzstudatos személyt, mivel a szahadzs magát a tudatosságot, s nem a tudat által felvett állapotokat reprezentálja.

A szahadzst szokták villámfénynek is nevezni, s ez a filozófia legnagyobb, végső célja.

Jó példa erre a híres indiai király, Janaka. Egy nap fel akart pattanni a lovára, s egyik lábát már a kengyelbe is rakta. Ahogy fel akart emelkedni, s átvetni másik lábát is a nyergemre, a „villámfény” átjárta tudatát. Azonnal mély transzállapotba került, s nem folytatta tovább a mozgulatsort - olyan mély volt kontemplációja, hogy mindenről elfeledkezett. Ettől a naptól fogva a szahadzs szamádhí állapotában élt, amely mindig vele maradt.

Aki megvalósítja a szahadzs állapotot, már nem kell, hogy meditáljon vagy jógázzon. Gyakran persze folytatják ezt a tevékenységüket, részben a múltban kialakult szokásaik miatt, részben, hogy másokon segítsenek. Mindkét esetben nagyon kellemes élmény, s örömmel végzik ezt a tevékenységet. Ám mivel a szahadzs állandó állapot, így valójában egyáltalán nincs szükség a meditációra. S ez annak ellenére is így van, ha egy szahadzstudatos személyt a meditáció pózában látunk, s ő láthatóan ezzel el akar érni valamit.

Ha cselekszel, az nem ugyanaz, mint ha transzban vagy. S ez igaz a kezdőre és az adeptusra is. Az adeptus ugyanakkor a cselekvés során sem veszíti el a szahadzs állapotot, s vissza tud vonulni tudata legmélyére. Ezt az átlagos kereső nem tudja megtenni.

- A SZENT: sikeresen folytatott aszketikus gyakorlatokat, önsanyargatást, megtisztította önmagát - vallásos célok érdekében.
- A PRÓFÉTA: meghallotta Isten hangját, Isten üzenetét, jóslatát, figyelmeztetését vagy tanácsát, s azt tovább is adta.
- A MISZTIKUS: közelről megtapasztalta Isten jelenlétét mély kontemplációba merülve, vagy a legmélyebb meditációban feltárult előtte az isteni világrend.
- A BÖLCS: elérte azt, amit az előző három, továbbá megismerte a végtelen és örökkévaló valóságot, s mindezt tökéletes egyensúlyba hozta.
- A FILOZÓFUS: olyan bölcs, aki mások spirituális oktatását is végzi.

A filozófia nem istenként, a vak engedelmesség és ostoba imádat tárgyaként tekint a célba ért emberre, hanem olyan ideálként, akit valóban csodálhatunk, és akinek viselkedését, tetteit s mondásait - tiszteletteljesen bár, de - tiszta, önálló intellektussal saját magunk elemezhetjük.

Azt kérdezték tőlem, hogy mit jelent a Mabel Collins által írt *Fény az Ösvényen* című csodálatos kis könyvecskében az alábbi mondat: „Benned van a világ világgossága, az egyetlen fény, amely világíthat Neked Utadon. Ha magadban nem találsz, hiába keresnéd bárhol is. Túlmutat rajtad, mert amikor eléred, akkor egyben el is veszíted magad. Elérhetetlen, mert állandóan eltűnik. Beléphetsz a fénybe, de a lángot el nem érheted.”

Ennek a titokzatos mondatnak a jelentése, hogy a bölcs végül nem hajlandó a végső eggyé válásra - amihez pedig joga lenne -, mert nem akarja magára hagyni az árva emberiséget. Megáll a nirvána küszöbén, ott marad, és segíti másoknak is elérni ezt a küszöböt. Altruisztikus tevékenysége, meditatív erői és intellektuális mélysége révén folyamatosan kivívja a jogot, hogy egóját a kimondhatatlan Abszolúttal, a nirvánával összeolvassza, ám szenvedésekkel teli önfeláldozó viselkedés miatt valójában soha nem teszi meg a végső lépést. Matematikailag az aszlimptotával fejezhetnénk ki ezt a különleges viszonyt - az aszlimptota folytonosan, egyre jobban közelít egy egyenest, ám soha nem éri azt el. Csak az olyan ember merészel ilyen hatalmas áldozatot vállalni, aki valóban

együtt érez másokkal, csak ő áldozhatja fel azt a végtelen békét, amit pedig már elnyert. Mennyivel bőkezűbb, nagyszerűbb s nemesebb az ilyen másokat segítő, állandóan aktív szolgálat, mint a tunya meditatív elvonultság!

Gyűjtsd meg a lámpást, és magától szórja majd sugarait. Áldottak vagyunk mi, hogy ilyen nagy lelkek jelenlétében tartózkodhatunk a Földön, s még áldottabbak, ha személyesen is találkozhatunk velük. Nem pusztán tiszteletünket, hanem mélységes hódolatunkat is megérdemlik. Ám ha nem is vagyunk olyan szerencsések, hogy találkozzunk egy ilyen mesterrel, már annak tudata is, hogy ilyen emberek léteznek és élnek, jól példázza a spirituálisán elérhető eredményeket, s bebizonyítja, hogy e keresés nem holmi délibáb. Megnyugtat és bátorít, ha ezt tudjuk, s az ilyen embereket az emberiség ékköveinek tartjuk majd. Nevük említése személyes ösztönzést ad, mondásaikat, és írásaikat pedig úgy közelítjük meg, mint olyan üzeneteket, melyek az örök csendből érkeznek.

Indiában, de részben Nyugaton is elég komoly félreértés van akörül, hogy egy megvilágosodott embernek hogyan kell élnie. Különösen Keleten hiszik azt, hogy asrámban, kis eldugott kunyhójában vagy barlangjában kell élnie - folytonos meditációban. Nem túl elfogadott az, hogy szabadon tevékenykedhet a világban - különösen az ilyen ügyekben tévesen tájékoztatott nép körében, akik nem tudják megkülönböztetni a vallást a miszticizmustól, s a miszticizmust a filozófiától. Valójában a megvilágosodott ember gyakorolhatja a meditációt vagy nem, de egyértelmű, hogy nem függ ettől, hiszen megvilágosodása tökéletes lévén, az nem növelhető tovább újabb meditációkkal. Ha meditál, akkor azt azért teszi, hogy teljesen visszavonuljon a világtól rövidebb időszakokra - saját elégedettsége vagy energiáinak visszaszerzése céljából - vagy hogy másokon segítsen telepatikus erőivel. Amikor azt mondom, hogy „saját elégedettsége céljából”, az azt jelenti, hogy korábbi inkarnációiban a visszavonult meditálás lehetővé tette életformáját, s ez karmikus tendenciákat kelt, ami jelenlegi életében is visszaköszön, s ezeknek a tendenciáknak a megvalósítása elégedettséggel tölti el, ám mégsem szükséges számára a meditáció: meg tud lenni e nélkül is. Fel tudja adni ennek gyakorlását, ha szükséges, míg a megvilágosulatlan ember gyakran ki van téve saját karmikus tendenciái és személyiségjegyei kénye-kedvének.

E ritkán látott békeség éles ellentmondásban van hétköznapi életünk nyúgeivel és aggodalmaival. E ritkán látott jóságra szüksége van erőszakhoz, atrocitá-

sokhoz, bestialitáshoz, szörnyűségekhez, gyűlölethez és örültségekhez szokott korunknak.

A bölcs nem osztja a világot anyagra és lélekre: csak az egyetlen élet létezik számára. Ha valaki csak transzban tudja megtalálni a valóságot, ha azt mondja, hogy a világ nem valós, akkor az az ember nem bölcs, hanem jögi.

A valódi adeptus nem árusítja ki titkos tudását és erőit. Ennek számos oka van. A legfontosabb, hogy magának ártana ezzel, mivel ezzel épp eme erő és tudás forrásával való kapcsolatát vesztené el. Ezek az erők nem hozzá, a személyhez tartoznak ugyanis, hanem azáltal bírja őket, hogy átadja magát magasabb énjének. Abban a pillanatban, hogy világi javakért elkezdené kiárusítani ezt a titkos tudást és erőket, azok szép lassan elkezdenék magára hagyni. A másik ok, hogy elvesztené különleges pozícióját, inentől nem lenne képes beszélni a tiszta igazságról. Ha a vásárlóknak kellene megfelelnie, akkor minden alkalommal, amikor másnak adja el „portékáját”, át kellene alakítania mondanivalóját, el kellene torzítania a valót, a megrendelők előítéleteihez és ízléséhez igazítva - különben azok nem fogadnák el. Erőit mások céljai érdekében, másoknak megfelelően kellene használnia, tudását gyengesegekhez igazítania. Csak akkor oktathatná sikeresen az igazságot, ha ezáltal az igazságtól önmaga elfordulna. Az igazságot ingyen kapta, így hát ingyen is kell adnia - ez a törvény szabályozza a tanítást. Bárki, aki nem így tesz, ezzel csak alátámasztja azt, hogy ő maga nem rendelkezik a tökéletesen, tisztán ragyogó igazsággal.

Komoly különbségek vannak a valódi megvilágosodott és a hamis megvilágosodás között. Ezek közül csak párat említek, amelyek alapján eldönthetjük, hogy valaki valóban megtalálta-e az igazságot. Először is, nem kíván egy új szekta, vallás vagy irányzat vezetője lenni, s ennek megfelelően nem is kívánja magára vonni a média és a társadalom figyelmét, mely annyira jellemző modern korunk új megváltóira. Nem kívánja magára vonni a figyelmet beszéde, tanításai, ruházata vagy viselkedése különbségeivel. Valójában nem is akar tanítóként feltűnni, nem keres követőket, és nem kér senkit arra, hogy kövesse őt. Habár hatalmas spirituális erőkkel bír, amelyek ellenállhatatlanul befolyásolhatják életed, láthatóan nem nagyon van ennek tudatában, s nem is nagyon jelzi, hogy bármilyen különleges képessége lenne. Ennek megfelelően nem pózol és nem játszik szerepet sem. Azok a dolgok, amelyek szerelmet, gyűlöletet vagy

vad érzéseket váltanak ki másokból, láthatóan nem hatnak rá éppúgy, ahogy a természetet sem érdekli, hogy éppen dicsérrjük a napsütésért vagy szidjuk a viharért. Egy szabad, a vágy és érzelmek korlátaitól mentes embert láthatunk benn. Aggódó gondolatok és csábító vágyak - melyek más emberek szívét mérgezik - nem hatnak rá. Bár egyszerűen és természetesen él, mégis érezzük, hogy rejtély lengi körül. Nem tudjuk elkerülni azt a benyomást, hogy mivel jóval mélyebben megismerte az életet, mint mások, ezért mi magunk képtelen vagyunk őt magát s tetteit tökéletesen megérteni.

Belső állapotát nem nagyon érthetik meg, akik kívülről szemlélik, kivéve, ha maguk is eléggé fejlettek és eléggé érzékenyek - de ilyenek kevesen vannak. Mégis, a megvilágosodottnak kötelessége csodálatos felfedezését elmesélni, s a Végző létezésének egyszerű tényét másokkal közölni. Ám mindezt a saját módján teszi meg, a körülményeknek és személyiségének megfelelően. Nem kell, hogy beszédet tartson, nyomtatásban közölje vagy háztetőre állva kürtölje szét. Élete teljessége a legjobb közlési mód, a legtökéletesebb bejelentés.

A lélek végtelensége oly csodás, hogy ha valaki képes arra, hogy hétköznapi tudatát azonosítsa vele, akkor egyben arra is képessé válik, hogy a lélek hatását és a lélekből származó ihletet a világon bárhol elérhetővé tegye azok számára, akik hisznek benne és alázatosan felé fordulnak. Testi jelenléte vagy a vele való találkozás mindehhez nem szükséges. A lélek a valódi énünk, és ez képes a tudatalattira hatni. Bárki, aki felismeri ezt az igazságot, s szerénységgel és harmóniával telve passzívan átadja magát a spirituális adeptus hatalmának, óriási segítséget kap: a saját, korlátozott lehetőségein túl eme szent forrásból végtelen erőt meríthet.

Az ilyen emberekkel való együttlét vagy fizikai közelség nem csak a legjobbat hozza ki belőled, hanem - amikor véget ér - a benned rejlő legrosszabbat is cselekvésre készíti.

Akik rosszindulatú támadásokkal akadályozzák az olyan embert és munkáját, akin keresztül az isteni erők működnek az emberiség megvilágosítása céljából, szörnyűséges karmát szabadítanak magukra. Ez a maga idején hatalmas erővel csap le rájuk. Az adeptus a megfelelő módszerekkel természetesen megpróbálja óvni saját munkáját tőlük, többek között azzal, hogy az adott inkarnációra meg-

vonja szeretetét tőlük - egészen addig, amíg haláluk pillanata el nem jön. Ekkor ismét teljes szeretetével feléjük fordul, és látomásban tűnik fel előttük, mindent megbocsátva, áldást és nyugalmat sugározva.

Megkérdezték tőlem, hogy ha a gondolatátvitel lehetséges, akkor miért is nem a világtól teljesen visszavonult remete képviseli az ember számára elérhető csúcst, és hogy akkor talán mégsem annyira antiszociális, mint amennyire elsőre tűnik. Hiszen - bár lehet, hogy egy hegyi barlangban a világtól elbújva él - elméje szabadon vándorolhat, ahová csak tetszik, és misztikus gyakorlatai révén hatalmas erővel rendelkezik. Az én válaszom az, hogy ha úgy tölti életét teljes belső csendben, hogy másokra nem gondol, akkor még túl énközpontú, s a végső célt még el nem érte.

Sok téveszme él a tanítványokban ezekkel a jógikkal kapcsolatban, akik állítólag csendes egyedüllétben töltik napjaikat s telepatikusan segítik az emberiséget. Nos, egyrészt nem csak jógik töltik ezzel magányban leélt napjaikat, másrészt még csak nem is kell mindehhez elvonulni az emberektől. Az igazság az, hogy a világtól elvonult jógik a legtöbb esetben még maguk is tanítványok, és önmaguk tökéletesítésén dolgoznak. S még azon ritka esetekben is, amikor a jögi tökéletessé fejlesztette meditációját, gyakran előfordul, hogy csak magának keresi a belső békét, s nem kíván másokon segíteni. Csak a filozófus-jögi esetében van arról szó, hogy meditációját, önmagába merülését szándékosan mások felemelése és az emberiség megsegítése érdekében használja fel. Ha egy misztikus *valóban* emberbaráti célokból használja erőit, ha *valóban* segít másokat telepatikus úton, akkor túljutott a szokásos misztikusok szintjén, s ebben az esetben tisztelettel adózunk előtte.

Az adeptus nem próbál meg másokat befolyásolni, és még kevésbé szándékozik mások felett uralkodni. Ezért nem téríteni, hanem tanítani fog, így segítvén másokat a megvilágosodás felé. Az ilyen szolgálat abból áll, hogy segíti másoknak meglátni és megérteni azt, amit korábban nem láttak és nem értettek. Az adeptus ezt nem csak a megszokott módszerekkel, beszélgetés, írás és példamutatás útján teszi, hanem sokkal inkább azzal az egészen különleges módszerrel, ami csak az adeptusnak áll rendelkezésére. Az adeptus passzív állapotba kerül a másik ember egója felé fordulva, s megismeri, átlátja jellemét, gondolatait és érzéseit egyetlen röpke pillanat alatt, amely saját tudatában érzékeny filmre vetített fényképként rögzül. Olyan képként értelmezi ezt, amely megmutatja, hogy a másik ember hol tart a fejlődésben, de egyben a hamis énként is, amellyel az adott ember azonosítja magát. Mindegy, mennyire szimpatizál ezzel az emberrel vagy mennyire negatívak a saját lényében ezzel az emberrel kapcsolatban felbukkanó érzések és gondolatok - mindez nem hat

rá. Azért lehet ez így, mert ő már túljutott azokon a vágyakon és illúziókon, melyek a másik ember elméjében még mindig uralkodnak. A következő lépésként meglátja és megláttatja, hogy ez az én saját értéktelen és végeredményben pusztulásra ítélt létezéséért aggódik, majd eltörli az egész képet, s helyére az adott személy igaz énjét, az isteni Önvalót helyezi. Kitöröl minden gondolatot, amelyek kapcsolatban állnak a másik személy tökéletlen, egoisztikus létezésével, s helyére valódi, lelki énjét teszi, megerősítve annak létezését.

Így, ha olyan ember fordul az adeptushoz, aki tanácsra éhesen a bölcsességét keresi vagy emelkedettségét látva ihletért fordul felé, akkor az adeptus először felismeri az emberben lévő hiányosságokat, majd azonnal elfelejti, elméjéből kitörli azokat. Ezek után elképzei a keresőt, amint nyugodtan áll a fényben, egótól és az ego vágyaitól mentesen, erősen, bölcsen és tisztán - mivel az igazságban él. Az adeptus elfordítja fejét a kereső jelenlegi állapotától, a szenvedéstől, a gyengeségektől és a sötétségtől, melyeket korábban meglátott, és odafordul a kereső valódi, legbelső állapota felé, ahol az Önvalóval egyesülve látja. Csendben megtartja ezt a gondolatot és képet, olyan dinamikus intenzitással, amire csak ő képes. Ennek a belső munkának a hatása néha azonnal megnyilvánul a kereső tudatában, de valószínűbb, hogy időnek kell eltelnie, mielőtt hatása a tudatalattiból a tudatos rétegekbe kerül. Még ha évekig tart is mindez, előbb-utóbb mindenképpen bekövetkezik.

Tudjuk, hogy az egyik elme képes befolyásolni a másikat az írás vagy beszéd közvetítőeszközén keresztül, s tudjuk, hogy közvetlenül is lehetséges ez, telepatikus úton. Mindez a munka a gondolatok és érzések szintjén nyilvánul meg. Ám az adeptus nem csak ezen a szinten tud működni, még ennél is mélyebbre hatolhat. Elmerülhet lényé legmélyébe, s itt megérintheti a másik ember legbelső magját. Itt a lélek beszél a lélekhez, de szavak, sőt gondolatok nélkül. Lényünk legbelsejében titokzatos üresség van, amelyet az adeptus el tud érni meditációban vagy transzban. Minden gondolat eltűnik, mikor ennek a területnek a küszöbét átlépjük. Ám amikor végül az adeptus visszatér a szokásos állapotba, és a gondolkodás folyamata újraindul, akkor ezeknek az első gondolatoknak különös, hatalmas erejük van, s mágikus erővel vannak felruházva. Mindazok elméjében visszhangozni fognak, akikre az adeptus tudatosan ráirányítja figyelmét. A gondolatok hatása a megfelelő és arra fogékony emberek elméjében nagyon mély és finom, gyengéd, így elsőre észre sem lehet venni, de végül tudatossá válnak.

Ez a tudományos tény az alapja a középkori Európában és a jelenlegi Ázsiában népszerű hitnek, miszerint az adeptus áldásának és beavatásának nagyon nagy ereje van. Az adeptus valódi hatása olyan, mint amikor egy magot ültetünk el a fogékony ember tudatalattijában, s ez a mag áthatol a tudatalattin, majd a felszínre, a tudatos elmébe tör. Habár ez a folyamat igen lassú lehet, éppen ezért

nagyon hatékony, sokkal tartósabb, mint a szokásos módjai a gondolatok átadásának és másokra való hatásgyakorlásnak. Így saját növekedése, fejlődése révén lépésről lépésre fogja a kereső felismerni a saját belső lényét és külső életét illető igazságot éppúgy, ahogy az adeptus felismerte azt. Nem más történik, mint hogy átkerülünk az ego nézőpontjából egy magasabb nézőpontba.

Hibás az az elképzelés, miszerint minden misztikus adeptus ugyanazokkal a különleges erőkkel rendelkezik. Ellenkezőleg: mindig mindegyikük pontosan olyan erőkkel rendelkezik, amelyek összhangban vannak korábbi fejlődésükkel és irányultságukkal. Például aki elsősorban intellektuális oldalról közelítette meg a keresést, ennek megfelelően különleges intellektuális erőkkel rendelkezik. Szent Pál a korinthusbeliekhez írt első levele jól megfogalmazza ezt: „A kegyelmi ajándékokban pedig különbség van, de ugyanaz a Lélek. A szolgálatokban is különbség van, de ugyanaz az Úr. És különbség van a cselekedetekben is, de ugyanaz az Isten, a ki cselekszi mindezt mindenkiben.” Amikor az Önvaló aktiválja az új adeptus pszichéjét, ennek hatása többféleképpen mutatkozik meg, különböző képességek kifejlődésében. Más adeptusnál más képességek fejlődnek ki. A forrás mindig ugyanaz, de az eredmény különböző.

A misztikus, aki arról beszél, hogy az egész emberiségnek nyújtja szeretetét, még mindig nem érte el az Igazságot. Valójában arra gondol, hogy ő, az ego, nyújtja ezt a szeretetet. A beérkezett bölcs, a Dnyáni viszont minden emberben önmagát ismeri fel, és így fel sem merül az az elképzelés, hogy szeretetét feléjük nyújtsa, erre nincs is szükség, mivel teljes mértékben felismerte (érdek) egyezőségüket.

A beérkezett nem hagy egyenesági spirituális leszármazottakat. A spirituális öröklés nem létezik. A mester örökébe lépőnek saját útját kell járnia, nem örökölheti meg ugyanazt az utat, amin tanítója járt.

Egyoldalú önátadás nem létezik. A karma gondoskodik róla, hogy ilyen ne lehessen. Aki életét mások filozofikus megvilágosítására fordítja, elutasíthatja az anyagi ellentételezést ezért a szolgálatért, ám nem utasíthatja el a jóakarattal feléje irányított gondolatokat, az őszinte tiszteletet és szeretetet, amit azok, akiknek segített, időnként feléje irányítanak. Az ilyen láthatatlan jutalmak segítenek jóvátenni és könnyebben, békésebben, kevesebb fájdalommal elviselni

azokat a stratégiai hibákat, melyeket elkövetett, és azokat a taktikai hiányosságokat, amelyek megnyilvánultak benne. Az élet a legtöbb ember számára nehéz küzdelem, és még inkább az annak, aki állandóan a láthatatlan, sötét erők gyűlölt célpontja. Ne habozz hát, hogy csendes, szerény áldásod küldd az ilyen embernek, és emlékezz rá, hogy a természet gondoskodik róla, hogy ne vesszen kárba, ő már legyőzte az ellent, akivel önmagadban harcolsz, ám azok, akikkel ő harcol, túl vannak minden tapasztalatodon. Ő már megszerezte a jogot, hogy a békekességben időzzön. Ha ennek ellenére meghozza a legnagyobb áldozatot, és nem teszi ezt meg, akkor ez csakis érted és a hozzád hasonlókéért történik.

Ha elmerülsz saját lényed csendes középpontjába, akkor a gondolatok lecsendesednek, vagy időlegesen akár teljesen el is tűnnek. Mivel a gondolatok nyelvi formában fejeződnek ki, ha azok eltűnnek, akkor a beszéd is eltűnik. Amit ekkor érzünk, az valóban túl mély ahhoz, hogy szavakkal ki lehetne fejezni. Ugyanakkor nem üres ez a csend. Valami jelen van benne, valamiféle erő, amelyet egy másik ember felé irányíthatunk, s amelyet ez a másik ember érezhet és - képességeinek megfelelően - időlegesen be is fogadhat, ha elengedett és befogadó állapotban van. Az efféle kommunikáció akkor a leghatékonyabb, ha mindketten jelen vannak fizikailag, teljes csendben és mozdulatlanságban, azaz meditációban.

A bölcslet elsősorban nem saját jóléte, de nem is az emberiség jóléte érdekli. E két kérdésre is figyelmet fordít, de nem ezek az elsődleges dolgok számára. Azt a helyet ugyanis másnak tartogatja: hogy kifejezze és elvégezze magasabb énjének akaratát, amelynek folyamatosan tudatában van, s amelynek teljesen alávetette magát. Ez az a kérdéskör, amely sok tanítványban zavart és meg nem értést okoz. A bölcs nem az altruizmust tartja az élet legnagyobb értékének, s nem is utasítja el az egoizmust mint a legértéktelenebbet. Az Önvaló parancsát követi minden egyes esetben, egoisztikusan vagy altruistán, ahogy az adott helyzetben magasabb énje parancsolja, és elsődlegesen mindig az Önvaló céljait és az általa mutatott utat követi.

A mások iránt tanúsított jóakarata és szimpátiája - vagy még inkább empátiája - képessé teszi a bölcslet, hogy önmagában megtapasztalja a lényüket. Ám magasabb énje iránti hűsége képessé teszi arra, hogy az egész esemény hátterében eltörölhetetlenül megtartsa saját személyiségét.

Minden pszichikus ismerete és személyes eredménye ellenére a bölcs soha nem veszti el azt az érzést, hogy a létezés legmélyén csodálatos mély rejtély rejlik. Isten az.

Hogyan reagál a bölcs a kozmoszra? Ez a reakció nagyon eltér attól a tudatlan emberétől, aki soha nem tette fel a kérdést, hogy „Mi vagyok én?” és aki a jögi nyugodt arcára tekintve fagyos-meredt tekintetet iát. A bölcsben nincs belső megosztottság, nincs konfliktus. Addig tágította énje határait, míg az magába foglalta az egész univerzumot, és így már kimondhatja, hogy „az univerzum az én ideám”. Azért mondhatja ki e különös mondatot, mert annyira elmélyítette az elméről szóló tudását. Aki ezt még nem érte el, az nem mondhat mást, mint hogy „az univerzum egy idea”.

Bergsonnak igaza volt. Éles francia intelligenciája átlátta a világillúziót és megértette, hogy nem más ez, mint egy folyamatos kozmikus változás, mely soha nem ér véget. Egy olyan univerzális, mindenre kiterjedő folyamat, amelynek indítórugóját és utolsó mozzanatát soha nem fogjuk megismerni, melynek hosszúsága végtelen, és ezért elképzelhetetlen. A bölcs megismeri AZT, ami látszólag állandóan változik, de paradox módon mégis állandóan megtartja saját tiszta valóságát. Ám számára sem állhat meg a folyamat - éppúgy, mint a tudatlanok számára sem. S itt, ezen a Földön zajlik ez a folyamat, nem valami mitikus mennyországban vagy délibábos pokolban. Ismét és ismét testi valót kell öltenie - éppúgy, mint mindenki másnak is -, ameddig ez a folyamat tart, vagyis örökké. Nem menekülhet el a világtól, mint egy magányos jögi, mert túlságosan nagy benne az együttérzés, s ennek az együttérzésnek folytonos, önfeláldozó szolgálatban kell megnyilvánulnia. Világképét a híres tizenkilencedik századi agnosztikus, a vallásosok által egykor retteget Thomas Huxley jól leírta: „Szenvedéssel és tudatlansággal teli világban élünk, s mindannyiunk feladata, hogy legalább a Föld apró szögletét megpróbáljuk úgy alakítani, úgy befolyásolni, hogy egy kicsit kevesebb legyen a szenvedés és a tudatlanság, mint érkezésünk előtt volt”. A nirvánába való menekülés a bölcs számára nem jelent mást, mint hogy még életében önmagában felismeri az igazságot, ám nem próbál meg az újjászületések végtelen ciklusától megszabadulni. Valójában hozzáállása változik meg. A menekülés, a születések örök láncától való megszabadulás csali. Olyan csali, melyet a keresés kezdeti szakaszaiban fenn kell tartani, s a kereső elé kell lógatni, amíg akaratereje és idegei eléggé erőssé válnak, hogy elviseljék ezt az igazságot. Nincs másfelé menekülés, csak befelé. A bölcs túlságosan együttérző ahhoz, hogy önhitt közömbösségbe vonuljon,

s túl megértő ahhoz, hogy saját csodálatos eredményeit magának megtartva visszavonuljon a világtól. Az emberek szenvedésének, a szenvedések gyökerét képző tudatlanságnak akarva-akaratlanul állandóan tudatában van. Mi más tehetne, mint hogy válaszol a hívásra, *saját életével válaszol*, melyet folyamatosan ismétlődve, újabb és újabb inkarnációkban áldoz fel mások javára a test keresztjén megfeszítve. Csak így érheti el a halhatatlanságot, nem úgy, hogy örökre belemenekül a Nagy Öntudatlanságba - noha megtehetné, ha akarná. S így örökké elszenvedi a folytonos újjászületések fájdalmait, hogy segítse és vezethesse a többieket.

A VILAGIDEA

*Az univerzum isteni rendje - Az örökké tartó változás -
Kettősség, ellentétek és egymást kiegészítő dolgok az univerzumban -
Az ember valódi ideája*

Akárhogy is nevezzük, a legtöbb ember érzi - vannak, akik erősebben, vannak, kik gyengébben - hogy kell lennie Istennek és kell lennie valamilyen oknak, amiért Isten megengedte, hogy az univerzum megteremtődjön. Ezt az okot Világideának nevezem, mert számomra Isten a Világelme. Izgalmas koncepció ez. Ősi felismerés, melyet már az első kultúrák, az első fontosabb civilizációk megkaptak, s ez a felismerés azóta is minden kultúrában feltűnt, s a mai napig is újra és újra felismerhető. Ezzel a tudással, ha helyesen alkalmazzuk s lényünk részévé válik, az ember harmóniába kerülhet Forrásával.

Minden spirituális tanulmány hiányos marad, ha a kozmogónia tényeit, igazságait, törvényeit és elveit kihagyjuk belőle. Ha azzal próbáljuk meg elkerülni ezt a kérdéskört, hogy ez úgyis csak a látszatvilághoz tartozik, akkor ostoba és haszontalan dolgot cselekszünk, hiszen aki ezt mondja, annak továbbra is éppen ebben az illuzórikus világban s illuzórikus testben kell élnie, s egy illuzórikus ént kell használnia, melyet pedig épp ezek a törvények irányítanak. S ha megpróbáljuk megszegni a törvényeket, melyektől az univerzum rendje és harmóniája függ, akkor szenvedéssel kell ezért fizetnünk.

Ha mélyen elmerülünk egy tárgy vizsgálatában, s elgondolkozunk felőle - legyen bár mikroszkopikus nagyságú sejt vagy egy hatalmas csillag-, akkor elkerülhetetlenül az a benyomásunk támad, hogy egy végtelen intelligencia uralja ezt a csodálatos kozmoszt. Az univerzum okszerűsége egy megértő elméről árulkodik - ha árulkodik bármiről.

Nem válunk érzélgőssé, ha elfogadjuk, hogy a kozmoszban uralkodó rend hihetetlenül, emberi értelemmel nézve érthetetlenül intelligens és titokzatos,

sőt az isteni szentség ragyog rajta keresztül. Egyszerűen csak elfogadjuk, hogy AZ, AMI VAN, túl van értelmén, érzelmen és érzékelésen, és önmagában lévő, önmagának elegendő, önmagában létező.

A kozmoszt egyre inkább a Legfelsőbb Lény megnyilvánulásának fogod látni. S ebből következően magadtól, önként fogod önmagad - az elmét, a testet, a szívet és az akaratot - egyre inkább harmóniába hozni ezzel a nézőponttal.

A Világideában minden létező dolog titkos, láthatatlan mintája benne rejlik. Ezek nem feltétlenül ugyanazok a formák, mint amelyet korlátozott érzékelésünkkel megfigyelhetünk, hanem az Isteni Akarat által megszabott végső formák.

A Világidea nagy paradoxonja, hogy egyszerre szigorú minta és ezen a mintán belül végtelen előre meghatározatlan és meghatározhatatlan lehetőség forrása. Ez lehetetlennek tűnik az emberi elme számára, de a Világidea nem is lehetne az isteni rend lelke, ha pusztán mechanikus lenne.

Minden ember, állat, növény, sejt és atom középpontjában tökéletes csend uralkodik. Látszólag üres ez a csend, ám mégis benne rejlik az adott dolog vagy lény mögött rejlő isteni energia és mennyei idea.

Az intellektus maximum arra képes, hogy lassan, nehézkesen megismerje a Világidea apró darabkáit, de az intuícióval a nagyobb minták és mélyebb, mögöttes jelentések is feltárhatók. Ezek magukba foglalják, de egyben meg is haladják a fizikai síkot. Néhány embernek pedig az a sorsa, hogy életében egyetlenegyszer megtapasztalja a Kozmikus Látomást*.

A Világidea tökéletes. Hogy is lehetne ez másképp, hiszen Isten Ideája? Ha nem vagyunk hajlandók együttműködni vele, attól még ugyanúgy tökéletes marad, s ha együttműködünk, akkor sem tudunk semmit hozzátenni.

Brunton beszámolt egyik közeli barátjának arról, hogy Chicagóban egy hotelszobában élte át a Kozmikus Látomást, amely nagyon ritka, s amely folyamán a látomásban egy pillanatra bepillantást nyer a Világidea grandiózus és mindent átölelő működésébe - *a fordító*.

Az élet célja, hogy tudatosan egyesüljünk, egységben éljünk az Élettel.

A Világidea a kezdetektől elrendeltetett, s így nincs személyes választási lehetőségünk. Ugyanakkor a szabad akaratnak mégis van egy megnyilvánulási formája, hogy milyen hamar teljesül be a végső cél. Az irány elrendeltetett, az időzítés nem.

Az emberi kapcsolatok kezelése, a társadalmi értékek és az emberi képességek megnyilvánulási formái alapvetően meghatározzák az isteni létezéssel kapcsolatos ideákat és hiteket, habár ezeknek - lévén, hogy teljesen különböző és transzcendentális érzékelési síkhoz tartoznak - alapvetően semmi közük nincs egymáshoz. A legnagyobb ilyenfajta tévedés a világ teremtésével kapcsolatos. Az elmélet szerint az Isteni Elméből kibontakozik egy nagyszabású terv vagy kép, majd ezután az isteni akarat hat valamire, amit anyagnak (vagy újabb, fejlettebb tudásunk szerint energiának nevezünk), és ez az akarat kialakítja a világot és lakóit. Röviden, először megszületik a gondolat, majd fokozatosan megvalósul, meg is nyilvánul az idea. Egy fazekas valóban így dolgozik, de az ő elméje és erői nem transzcendentálisak. Az isteni elme ettől eltérően működik: saját maga az anyag és az energia is, maguknak a gondolatoknak a megjelenése egyben teremt is. Sőt a megnyilvánuló univerzumok száma is végtelen lehet. Sőt ezek az univerzumok egymástól végtelenül különbözők, mintha a cél a végtelen önkifejezés lenne. Az emberi értelem visszahőkölhet ez előtt az idea előtt, de a teremtésnek sohasem volt kezdete és nem lesz vége sem: örökkévaló. S nem is érhet véget (habár ritmikusan szünetek vannak benne), mert a Végtelen Lény soha nem fejezheti magát teljesen ki véges számú kifejezési formán keresztül.

Két dolgot tökéletesen meg kell érteni. Először is: a külvilág, a természet nem valamiféle hirtelen teremtéssel tűnt elő a semmiből. Másodszor: a világ az isteniben gyökerezik, és ezért nem pusztán illúzió, hanem az isteni valóság közvetett megnyilvánulása.

Nevezhetjük a folyamatot evolúciónak, ha úgy tetszik, de a valóság nem teljesen az. Az univerzum mintegy *rávezettetik* a Világidea követésére, ez a lényege annak, ami történik.

Elutasítunk minden olyan elméletet, amely szerint az isteni őselv saját céljai érdekében - például, hogy megismerje önmagát, vagy hogy szabaduljon magányosságától - teremti meg a kozmoszt. Tökéletes, így semmire nincs szüksége. A kozmosz önmagából, az Önmagában rejlő szükségszerűségekből következően keletkezik, s a benne rejlő lények evolúciója azt a célt szolgálja, hogy minél inkább megnyilvánuljon bennük és általuk az isteni, saját érdekükben, s nem az isteni őselv érdekében áll, hogy létezzenek.

Igaz az, hogy az ember öntudatlanul is Istent keresi, vagy még inkább saját magasabb énjét. Nem igaz azonban, hogy az Isten pedig az embert keresi. Az igazság az, hogy az univerzum isteni ideája alapján az élő sejtek evolúciós fejlődése szép lassan az isteni tudatosság szintjére emeli Őket. A magasabb énnel azonban nincsenek vágyai és érzései, s így nem mondhatjuk, hogy bármit is keresne. De erre nincs is szükség, hiszen az összes lény fejlődése a primitív amóbatól a tökéletes spirituális tudatosságig az evolúciós fejlődés révén biztosítva van.

Jung archetípusai, amennyire megértettem munkásságát (s mivel nem vagyok követője vagy tanítványa, ez a megértés nem feltétlenül túl mély), az emberi lény tudatalattijára vonatkoznak. A Világidea archetípusai (nevezhetjük így is, ha kedvünk tartja) azonban nem csak az emberi lényekre vonatkoznak s nem csak egy tudatszintre, hanem mindenre.

Mi más az univerzum, mint Isten hatalmas szimbóluma? Végtelen változatosága utal az Abszolút tökéletes végtelenségére.

Nem csak az ember teremtett Isten képmására, hanem az egész univerzum. Nem csak saját magunk megismerésén keresztül fedezhetjük fel a mélyen a szívünkben rejlő isteni életet, hanem a természet csendjét hallgatva is felfedezhetjük, amint örökkön örökké kinyilvánítja a végtelen Világelme jelenlétét.

Bár a természet kérlelhetetlenül csendben marad, s nem hajlandó válaszolni az őt meggyalázók kérdéseire, kegyesen megnyílik s tökéletes válaszokat ad azoknak, akik csendes, harmonikus és együttműködő egóval fordulnak hozzá.

Az emberek túl sokat foglalkoznak magukkal, saját jelentőségükkel a kozmikus rendben. Miért ne lennének nálunk sokkal magasabb rendű létformák, tudatos, intelligens lények, magasabb mentalitással, tisztább jellemmel, tökéletesebb spirituális tudással, s hatalmasabb erőkkel és technikával?

Vannak olyan lények, akiket nem ugyanazok a fizikai törvények kormányoznak, mint az embereket. Az emberek számára jellemzően láthatatlanok. Istenek ők.

Az istenek egyszerre szimbólumai bizonyos erőknek és eközben magasabb síkon lakozó lények is.

Minden bolygó lakói az evolúciós fejlődés különböző fokához tartoznak. S ez nem csak az emberi lakókra igaz, hanem az állatokra, sőt növényekre is. Az evolúció bizonyos fázisaiban hullámokban települnek át egyik bolygóról a másikra, ahol az akkori fejlődési fokuk legjobb kifejezésére van lehetőségük, vagy ahol a legnagyobb segítséget kapják, hogy a következő fokozatba kerülhessenek. Ennek megfelelően a lemaradók, akik nem tudnak átjutni a következő bolygóra, olyan bolygóra jutnak, ahol a feltételek alacsonyabb szintűek, mert ott jobban otthon tudják érezni magukat. Másrészt viszont az úttörők, akik a tömegek elé kerültek s nem találnak megfelelő feltételeket a további fejlődésükhez, egy magasabb szintű bolygóra kerülnek.

A vonzás, taszítás és pihenés: e három kozmikus erőben, ebben a hármasságban nyilvánul meg a Világidea. A létezés minden területén felfedezhetjük ezt.

Sehol sem létezik állandóság, legfeljebb a látszata. Akár egy ember szerencsés-jéről, akár egy hegy felszínéről legyen szó, minden mulandó. Csak az elmúlás *üteme* kérdéses, maga a tény nem.

Az energia folytonos hullámok vagy folytonosság nélküli részecskék formájában sugárzik, „pillanatról pillanatra”, ahogy Buddha mondta. Ez a kozmikus sugárzás az, ami „anyaggá” válik.

Az emberi tökéletesség eszményképe egy statikus eredményt, egy beérkezett állapotot jelentene, de a természetben nincs ilyen állapot. Minden a létesülés állapotában van, ahogy Buddha mondta, vagy Krisnamurti (a második) szavaival: a valóság a változásban, mozgásban van. Buddha soha nem tagadta, hogy a létesülésen túl lenne valami más, egyszerűen csak nem volt hajlandó erről a lehetőségről beszélni. Krisnamurti viszont meg is állt itt, s azt mondta, hogy ezen túl nincs semmi, ez a végső. Jó oka volt annak, hogy Buddha miért utasította el, hogy a témáról beszéljen. Olyan országban élt, ahol az értelmiség értelmetlen, gyakorlatiatlan, eredménytelen elméletekbe merült, ahol az érzelmek elvesztek a vallásban, amelyet a végsőkig ritualizáltak s megtöltöttek babonákkal. A misztikusok azzal a lehetetlen feladattal voltak elfoglalva, hogy a meditációt tegyék életükké, ám a természet megtiltotta ezt és visszahúzta őket. A létesülés és a mozgás folyamatok, de a létezés, a tiszta tudatosság nem. A felvillanások során felismerjük ezt a tényt. A létezés túl van a létesülésen, ám csak az Istennek élnek a létezés síkján. Mi emberek, bár meglátogathatjuk e síkot, s akár hosszabb időre is ott maradhatunk, végül vissza kell, hogy térjünk.

Habár az univerzumot nem valamilyen cél érdekében hozta létre a Világelme, a benne lévő élőlényeknek, és különösen a tudatos lényeknek, mint az embernek, igenis van célja és küldetése. Habár a Világelme számára nem létezik elérendő cél, teremtményei, az emberek számára igenis jól definiált célok léteznek.

Valamiféle feszültség tartja egyensúlyban a dolgokat, miközben összeállnak, majd ez a feszültség időlegesen fenntartja a tárgy alakját, formáját, és ugyanez az erő van jelen, amikor felbomlik az adott dolog. Ez egyként igaz az ásványokra, növényekre, állatokra és az emberekre is. Amikor azonban a legutóbbiról beszélünk, akkor azt látjuk, hogy egy új lehetőség bukkan fel, amely a természet alacsonyabb rendű lényeivel nem eshet meg. Minden dolog felbomlik végül, ám csak az ember képes arra, hogy *tudatosan* oldódjon fel egy magasabb tudatosságba.

A különböző élőlények által követen lassú fejlődési útvonal nem egyenes, sokkal inkább kanyargós, előre és hátra, felfelé és lefelé haladó szakaszokkal, olyan, mint sok egymásba csavarodó spirál.

Az élőlények vajon miért a spiráljellegű kétirányú utat választják, s miért nem egyenesen haladnak előre? A válasz az, hogy tapasztalatokat kell gyűjteniük a

fejlődéshez, s ha ez a tapasztalat teljesen különböző jellegű feltételrendszerekből áll, akkor az adott lény *minden* oldala fejlődhet, minden látens tulajdonsága szárba szökkenhet. A születés és halál, fejlődés és romlás, be- és kilélegzés, fiatalság és öregkor, öröm és szenvedés, befelé és kifelé fordulás, pusztán szellemi és teljesen testi lét ellentétpárjai között tud tökéletesen beteljesedni.

A tapasztalat arra tanítja az emberi lényeket, hogy az életet a kettősség kormányozza, hogy a természethez hasonlóan ellentéteket, különbözőségeket, árnyalatokat hordoz magában. Éppúgy, ahogy a nappal és éjszaka pozitív és negatív oldalai ugyanannak a dolognak, az öröm és a szenvedés is. De ahogy van egy pont, ahol a nappal találkozik az éjszakával, egy pont, melyet pirkadatnak nevezünk, éppúgy saját emberi tapasztalatunkban is van az örömöknek és a fájdalomnak egy semleges zónája - a természetben pedig egyensúly. Az elmének tehát meg kell találnia saját egyensúlyát, s így megtalálja békéjét is. Ha megértjük, hogy mindent a kettősség kormányoz, akkor azt is megérthetjük, hogy az élet miért egy nagy paradoxon.

A igazság paradox jellege a legtöbb ember számára túl mély ahhoz, hogy el tudja fogadni, s látszólag az egész önellentmondásokkal tűzdelt. Azért van szükség egy kiegyensúlyozott elmére, hogy meg tudjuk érteni, hogy az ellentmondások egyben egymás kiegészítőiként, az ellentétek egymás elválaszthatatlan és nélkülözhetetlen párjaiként is szolgálnak.

Előbb-utóbb mindenki eléri ezt a békességet. A válasz egy szóval: paradoxon. Ez a szó magában rejtí és összefoglalja a világot, az életet és az embert.

Amit a hindu szövegekből tanultam, miszerint Brahma ritmikusan kilélegzi magából az univerzumot, így adva annak fizikai létezését, majd visszaszívja magába, nemcsak az univerzum időnkénti újjászületéseire utal szimbolikus formában, hanem valóságosan is rámutat a változás pillanatról pillanatra tartó természetére, különbségeire, ellentéteire. Ez az állandó átváltozás az, amely nemcsak, hogy lehetővé teszi az univerzális létezését, hanem fenntartja az univerzális egyensúlyt. E nélkül nem létezhetne megtapasztalható világ, nem lennének tapasztalatok, amelyek fejlődésre serkentenek, nem lenne térben és időben megnyilvánuló tudatosság.

Hiba lenne azt hinni, hogy ez a két erő - bár nagyon különbözik egymástól - harcol egymás ellen. Ez egyáltalán nincs így, valójában egymás kiegészítőinek kell tartanunk őket. Olyanok, mint az elektromosság pozitív és negatív pólusa; együtt kell létezniük vagy együtt pusztulnak. Elválaszthatatlanok egymástól, ám számunkra a fontos feladat az, hogy egyensúlyt kell találnunk a kettő között.

A természetben minden az ellentétek világában létezik, nincs kivétel ez alól. Még az univerzum határozott, gömb alakú égitestei is a saját ellentétükben, az alak nélküli űrben léteznek. Mi, emberek lehet, hogy nem szeretjük ezt a törvényt, és szeretnénk, ha árnyék nélkül létezne a fény, fájdalom nélkül az öröm, de Isten gondolata, a Világidea ilyen, nem tehetünk ellene. Végtelen bölcsesség eredménye ez, s így bízhatunk abban s elfogadhatjuk azt, hogy nem is lehetne másképp.

Az egyik nagy segítség, amivel a filozófia hozzájárul azok kereséséhez, akik nem csak intellektuálisan kutatják az igazságot, hanem szeretnék azt is tudni, hogyan élhetnek a világban úgy, hogy az megfeleljen ennek az igazságnak, az a kettős nézőpont. Egyszerre létezik ugyanis egy végső és egy hétköznapi használatra szánt nézőpont. Az utóbbi azt mutatja meg, hogy miképp tekintsünk a világi dolgokra, s hogyan bánjunk velük, miközben folyamatosan az igazságban gyökerezünk. Azaz azt mondja meg, hogy úgy cselekedjünk, mintha a világ teljesen valódi és a végső volna. Az előző, azaz a végső nézőpont pedig azt mondja számunkra, hogy mindenre csak egyféleképp tekinthetünk, mivel csak egyetlen valóság van. Mivel ez a végsőről szól, ahol az idő és a tér eltűnik, nincs megfigyelő sem megfigyelt, s nincsenek gondolatok, ezért ez meghaladja az intellektust. Ezért kijelenthetjük, hogy a filozófia a kettősséget használja a hétköznapiakban, a gyakorlati dolgokban, de az egységben marad eközben, így egyeztetve össze e kettőt.

Mindenhol jelen van a kettősség: az étellel együtt jár a halál s a fényvel a sötétség. Bármire is van szükségünk a létezés során, az láthatóan azért kell, mert szükség van ellentétpárjára is. A kettősség uralja a világot, s minden egyes embert is. Csak az érinthetetlen valóság áll kívül ezen, csak ez kettősség nélküli. Ezt a kettősséget jelöli a kínaiaknál a jin és a jang, s a *Bhagavad-gítá* „ellentétpárok” kifejezése is. A kettősség tény, mindenhol jelen van. De egyben illúzió is, s az ennek ellentmondó igazság - amely egyben kiegészítője is - a kettősségnélküliség. Nem kell örülnünk létezésünk illuzórikus természeté-

nek, de nem is kell elvesznünk benne, mivel kiegészíti, teljessé és befejezetté teszi azt a végső való.

Az ember ideája, amely a Világelmében létezik s örökké benne él, egy alapvető ősidea.

Az Isten képmására teremtett ember nem a fizikai testben létező vagy a vágyakkal telített, vagy a gondolatok sokaságát magában hordozó ember, hanem az, aki mindezek mögött lakozik: csendes, nyugodt és észrevehetetlen.

A Világidea Önálló létező. Az időben - és idővel - kiteljesedik. Az univerzum alapja, s visszatükröződik az emberben. Mindkettő alapját, mintegy mintáját képezi, s jelentést ad az emberi létezésnek.

Habár teljesen sajátunknak tűnik, a gondolatteremtő erő egy rejtett forrásból, az Univerzális Elméből táplálkozik, melyben minden emberi elme gyökerezik. Az, hogy mit kezdünk ezzel az erővel, minden egyes ember saját dolga, használhatjuk jól és rosszul, elősegítheti a tudást és a tudatlanságot is.

Az az elképzelés, miszerint Isten ezt a világszínpadot pusztán az emberi lények kedvéért teremtette, egyszerre abszurd és alaptalan, emberközpontú elképzelés, ugyanakkor mind a tapasztalat, mind a filozófia alátámasztja azt a tényt, hogy az öntudatosságot először az emberben éri el az élet. Mi is az, aminek a tudatában vagyunk? Saját magunk, saját egónk az, aminek tudatába kerülünk. Az evolúció minden korábbi lépcsőjében a tudatosság teljesen elrejtetik saját megnyilvánulási formáiban, és soha nem válik öntudatossá. Csak az embernél kezdődik el az egyéni öntudat kialakulása. Más bolygókon létezhetnek végtelenül intelligensebb és szeretetre méltóbb lények, s nem mi vagyunk az egyetlen öntudatos élőlények a végtelen univerzumban. Ám nem véletlen az az arrogancia, amely az embert a létezés csúcsára helyezné, mert mély igazság magva rejlik benne, hiszen az ember szívében hordozza az istenit.

Azok a tanulók, akik az advaita védánta irányából érkeznek a filozófiához, azt a hitet hozzák magukkal, hogy az isteni lélek elvesztésén saját maga tudatosságát,

most ismét öntudatosná szeretne válni. Azt feltételezik, hogy az ego ugyanarról a szintről - az isteni szintről - származik és ugyanott is ér véget, s ezért gyakran felteszik a kérdést, hogy miért is tesz meg egy ilyen hosszú és szükségtelen utat? A kérdés azonban téves feltételezésen alapul. Sohasem az ego az, amely tudatosan isteni, hanem forrása, az Önvaló. Az ego isteni jellege alapvető, de rejtett lényéből ered, ám ezt soha nem tudta. A tapasztalatszerzés, azaz az evolúciós folyamat célja éppen az, hogy ez a tudatosság, ez a tudás kialakuljon. Az ego lassan születik meg, lassan alakul ki a véges tudatosság a tökéletesen végtelen öntudatlanságból, s később éppilyen lassan ismeri fel s egyesül végtelen forrásával. Az a forrás azonban, amiből ered, érintetlen marad, mindig tudva és nyugodtan figyelve. Az ego saját előrehaladása a célja ennek az evolúciónak. Amikor elérkezik a keresés ideje, az Önvaló feltárja magát - először alig érezhetően és csak részletekben - de később a bújócska szerető egyesülésben ér véget.

Mi a haszna az emberi lélek evolúciójának, kérdezik sokan, ha csak annyi történik, hogy ugyanoda érkezik vissza, ahonnan kiindult, s másrészt mi a haszna az én hosszú evolúciós ciklusokon keresztüli kialakításának, ha végül beolvad és feloldódik az éntelen Abszolútba? Nem abszurd és haszontalan ez az egész? A válasz az, hogy ha ez lenne a helyzet, akkor a kritika jogos lenne, ám a helyzet más. Az az életmorzsa, amely az Önvalóból kiáramlik, a legegyszerűbb tudatosságként indul útjára, egyszerű sejtéként tűnve fel a mi síkunkon. Végül a legteljesebb emberi tudatossággá válik, amely magába foglalja a spirituálist és intellektuálist is. Nem ugyanabban az állapotban ér véget útja, mint ahogy elindult. Épp ellenkezőleg, komoly céljai vannak eme fáradságos utazásnak, nagy különbség van ugyanis a kiindulási és megérkezési állapot között. A második kérdés már nehezebben megválaszolható, de talán elég, ha kijelentjük, hogy az ember egyénisége, individualitása még a számunkra elérhető legistenibb állapotban is megmarad. Minőségileg egyenlővé válik, de lényét tekintve különálló marad. A legmélyebb emberi szerelem mentális és fizikai tapasztalata jó hasonlattal szolgál, hogy kicsit jobban megérthessük ezt a rejtélyt. A félreértés, ami ezekhez a kérdésekhez vezet, alapvetően abból a hibából ered, amely szerint az isteni lélek esik át a reinkarnációk hosszú zarándokútján, amelynek folyamán ismét és ismét fizikai formát kell öltenie. A valóság azonban az, hogy a reinkarnáció során nem az isteni lélek kerül a test fogságába, és nem az esik tudatlanságba újra és újra, hanem valami, ami ebből a lélekből ered, az az életszikra, amelyből előbb-utóbb kialakul az ego. Az Önvaló magában foglalja ezt a reinkarnálódó egót, ám önmaga nem reinkarnálódik. Ő a szülő, az ego pedig csak gyermeke. Az a hosszú és fáradságos evolúció, ami alatt az életszikra az egyszerű sejtletből eljut az érett emberi létig, valójában a tudatosság evolúciója.

Bárki, aki azt gondolja, hogy a lélek levettetik a testbe, vagy hogy a szellemet az anyagba zárják, s nem marad más alternatívája, mint hogy onnan visszamászson az elveszett csúcsra, az téved. Az Önvaló soha nem zuhan a mélybe vagy emelkedik fel, soha nem veszti el saját fenséges tudatosságát. Akivel mindez történik, az az Önvalóból való valamiféle kiáradás, s ennek megfelelően látens módon ebben a valamiben megvan az Önvaló ereje és képességei. Valami tehát kiválik, kiszakad az Önvaló végtelenségéből, és először egyszerű életegységgé, életszikrává válik, s később ebből lesz az összetett emberi ego. Nem az Önvaló szenved és küzd e hosszú folyamat alatt, hanem gyermeke, az ego. Nem az Önvaló intelligenciája és tudatossága fejlődik szép lassan, hanem az egóé. Nem az Önvalót csalja tévutakra a tudatlanság és a vágy, az önzés és a kifelé fordulás, hanem az egót.

Néhány hindu szekta az ego Önvalóval történő összeolvadásában hisz, míg egyes buddhisták az ego teljes megsemmisülésében, ám ezek a nézetek nem egyeztethetők össze a filozófiai nézőponttal. Az „én" az elme végtelen óceánjából vált ki s lett egyéniséggé hosszú, a természet számos királyságán átvezető fejlődés után. Miután megértette, hogy valójában kicsoda és micsoda is, nyilvánvalóan nem lenne értelme, ha a felismerés után végül ezt a tudást sutba is kellene dobni.

Ha ez lenne az igazság, akkor az emberi faj története értelmetlen lenne, küzdelmei eredménytelenek s keresése értéktelen. Ha az evolúció csak egy ránk kényszerített folyamat lenne, amely ugyanoda visz vissza, ahonnan kiindultunk, ha ugyanoda jutnánk vissza, ahol ráléptünk a fájdalmak útjára, akkor az egész terv értelmetlen lenne. Ha az ember útja csak körben járást jelentene attól a pillanattól fogva, amikor kiválik az isteni őserőből addig, amíg vissza nem tér oda, az haszontalan és hiábavaló utazás lenne. Minden képzeletet felülmúló, de egyben ostoba kaland. Ennél jóval több rejlik azonban a történetben: egyes elméletgyártók gondolatain kívül ugyanis egyszerűen nem így zajlanak az események.

Az az öntudatosság, ami kifejlődött, nem tűnik el, nem oldódik fel, nem tér vissza az Egészbe minden nyom nélkül. Valójában az evolúció új spirálján indul egy istenibb létezés és magasabb tudatosság felé, melynek során éppoly harmonikusan fog együttműködni az univerzális létezéssel, amennyire korábban harcban állt azzal. S ekkor az ember már nem választja külön saját jólétét az általános jólététől. S részben ebben rejlik a válasz a kérdésre: Mi is a végső célja az emberi kalandoknak ebben a világban? Az élet igenis számít, az univerzum létezésének van értelme, és az evolúcióval járó fájdalom nem céltalan, hanem egy sokkal jobb valóság felé vezet - ezt nyugodtan elhíhetjük. Habár a kozmosz kereke örökkön örökké forog, ez a mozgás nem cél nélküli. Az evolúció nem ugyanolyan állapotban visz minket vissza a kiindulási pontra. Utunk nem körben, hanem spirálban zajlik.

Az evolúció folyamata feltételezi, hogy a megvalósuló lehetőségek mindig is benne rejtettek az evolúciónak alávetett lényekben. S így a legmagasabb már a legalacsonyabban is benne rejtezik. Az állatok vak, pusztán ösztönös életétől komoly fejlődés vezet az ember tudatos gondolkodásáig. Az evolúció folyamán a növények ösztönös, vak küzdelmét az életben maradásért átveszi az ember öntudatos, intelligens erőfeszítése. S ez a fejlődés nem a védánta által hirdett egyesülésben vagy a buddhisták által elfogadott kihunyásban ér véget. S ez nem is eshet meg, mivel itt az egyéniség kifejlődéséről beszélünk. Mindenhol azt látjuk, hogy az evolúció változatosságot teremt. Végtelen egyed van, de mindegyikben van - a hasonlóságok ellenére - valami egyedi, mely megkülönbözteti a többiektől. Az élet egy, de megjelenési, kifejeződési formái különböznek, mintha ez a differenciálódás ebből a kifejeződésből következne.

A filozófusok definíciója mentalisztikus megközelítésből ered, s nem ugyanaz, mint Darwin materialisztikus megközelítése. Számunkra ez egyszerűen az a küzdelem, amely a felemelkedés és bukás ritmikus körforgásán keresztül az egyéni tudatosság egyre teljesebb kifejeződéséhez vezet - bár ezek a lehetőségek az egóban már lappangva benne rejlenek. Ebből következik, hogy az egész folyamat, mely látszólag emelkedés, valójában kibontakozás, a lehetőségek megvalósulása.

Az ember elméjében lévő ideák rejtve és titokban maradnak, ameddig cselekedeteken, beszéden, viselkedésben, látható alkotásokon vagy két kezének teremtményeivel ki nem fejezi azokat. Ezek az ideák azonban ettől még nem vesznek el. Az ember emlékeinek és jellemének, tudatos és tudatalatti lényének állandó részévé válnak, ahol automatikusan eltárolódnak éppúgy, ahogy a mesterlemezen rajta van a zene. Bár a bakelitlemezt eltörhetik, elégethetik, a zene a mesterlemezen rajta marad, s éppígy a kozmosz is teljesen megszűnhet, széteshet, ám a Világelmében tovább fog élni a teremtő idea. Sőt tovább is mehetünk: az emberi test is meghalhat és széteshet, de az azt megteremtő idea fennmarad a Világelmében, mint saját lelkében. Nem hal meg. Ez a valódi Énünk, a mi tökéletes Énünk. Ez a valódi idea, s folytonosan arra törekszünk, hogy ezt az ideát valósítsuk meg, ezt realizáljuk. Isten meg nem nyilvánult képe ez, melynek mására az ember készült, s feladatunk az, hogy mindennapi tudatosságunkban ezt a képet valósítsuk meg, ezt a képet fejezzük ki.

Az állatvilág egyetlen lakója sem ismer mást, mint az őt közvetlenül körülvevő világot, s nem is érdekli más, mint a másodpercről másodpercre való fennmaradás. Hatalmas és változatos univerzumban él, de ez kívül esik megértésén

és érdeklődési körén is. A tudatosságnak eme hiánya csak akkor tűnik el, amikor a fejlődő lény eléri az emberi fokozatot. Ekkor az élet jelentősebbé, jelentéssel bíróvá válik, és az életerő önmaga tudatába kerül, öntudata kifejlődik, egyéniséggé válik. Csak ekkor válhat lehetségessé és nyilvánvalóvá egy magasabb cél.

Egyetlen sejt sincs testünkben, amely mégoly apró mivoltában is ne tükrözné a végtelen kozmosz mintáját, arányait és funkcióit.

A végső célt, a végeredményt tekintve, semmiféle választásunk nincs, habár egy adott pillanatban mindig van. Az egész emberi fajnak végig kell járnia a számára kijelölt utat, magasabb érzéseket, tökéletesebb, tisztább intelligenciát kell kifejlesztenie mind konkrét, mind absztrakt irányban, s meg kell e kettő között teremtenie az egyensúlyt. Ha az emberek nem hajlandók ezt most megtenni, akkor csak idő kérdése, hogy mikor lesznek rákényszerítve - s az idő előbbutóbb úgyis eljön.

Lehetetlen megtudni, mi rejlik a nagy rejtély mélyén, azt azonban lehet tudni, hogy mi nem. Az intellektust kötik a formális logika szabályai, ok-okozati kapcsolatra kondicionáltatott, s itt olyan helyre próbál merészkedni, ahol ezekkel nem boldogul. Heisenbergnek, a nagy német atomfizikusnak a felfedezései vezettek a határozatlansági törvényhez. Az ősi egyiptomi papok Ízisz fellebbenthetetlen fátylával szimbolizálták ezt, míg a hindu bölcsek majának, megmagyarázhatatlannak nevezték. Hiábavaló itt a vita, az okoskodás, a tények rendezgetése és kutatása, az ismeretek rendszerezése. Ez a valódi igazság az agnoszticizmus mögött. Minden ember, nem számít ki is ő, legyen bár a legnagyobb tudású kutató vagy a legmélyebb filozófus, fejet kell, hogy hajtson az ember korlátai előtt. Emberek vagyunk mindannyian, nem istenek. Ám mégis, van bennünk valami isteni, s ezt meg kell találnunk, s ragaszkodni kell hozzá saját megszabadulásunk, egyetlen lehetséges megváltásunk érdekében. Ha ezt megtesszük, akkor beteljesítjük feladatunkat a földön, s csak ebben az esetben találhatjuk meg az elme valódi békéjét, s a bizonytalan, állandóan zavaros, pihenésre, megállásra képtelen elmeállapot megszűnését. Tanulmányozzuk, hogy bolygónk legnagyobbjai mit adtak nekünk. Nem más az, mint ez az igaz üzenet: „Keresd tenmagadban az istenit, térj hozzá vissza minden egyes nap, tanul meg, hogyan maradhatsz meg benne, s végül *légy azzá.*”

VILÁGELME

*Isten mint a Legfelsőbb Egyén - Isten mint a működésben lévő,
teremtő elme - Isten mint szoláris logosz*

Minden tudományos bizonyíték arra utal, hogy létezik egyetlen erő, amely uralkodik az egész univerzum felett, s minden vallásos misztikus tapasztalat, valamint a filozofikus belső meglátás is megerősíti ezt. S nemcsak hogy ez igaz, hanem az is, hogy ez az erő az univerzum fenntartó ereje, intelligenciája különleges, hihetetlen, megismételhetetlen, mással össze nem mérhető. Ez az erő az, amit én Világelmének nevezek.

Mindeme tanulmányok közepette újra és újra vissza kell térnünk a legfontosabb elvhez, hogy az egész univerzum s benne minden - tárgyak és élő lények - csak az elmében léteznek. Minden tapasztalásom tárgya a *saját* tudatosságomban van, de eközben én éppígy - minden mással együtt - egy mérhetetlenül hatalmasabb tudatosságon, a Világelmén belül vagyok.

Számunkra, akik filozofikusan gondolkodunk, a Világelme valóban létezik. Számunkra egyenlő Istennel, s kapcsolatban állunk vele imán, odaadáson, meditáción keresztül. Beszélhetünk bár folyton a kettősségnélküliségről*, de végül minden igehirdetőnek szerényen fejet kell hajtania a végtelen Lény előtt, amíg annyira semmivé nem válnak, hogy elvesznek a csendben - az Ő csendjében.

Gyakran mondják nekünk misztikus és vallásos körökből, hogy Isten egyenlő a szeretettel. Helyes lenne, ha azok, akik ezt vallják, kiegészítenék, kiegyensúlyoznák s teljessé tennék e nézetüket azáltal, hogy elfogadják azt is, hogy Isten maga a Tiszta Intelligencia.

Miszerint én és Isten vagy az Atman és a Brahman egy. Az advaita védánta koncepciója - *a fordító.*

A Világelme a végső, megérthetetlen, felfoghatatlan elme kisugárzása. Minden dolog és lény végső esszenciája, a legkisebbtől a legnagyobbig.

Ha Isten nem maga lenne a rejtély, megszűnne Istennek lenni. Azok, akik azt mondják, ismerik Istent, szemantikailag ki kell, hogy javítsák magukat. Bár tapasztalatuk különleges, felemelő és az anyagon túlmutató lehet, ám Isten Isten, az marad, ami: elérhetetlen, felfoghatatlan.

Abban az értelemben, hogy a Világelme az univerzumban működő tevékeny, teremtő erő, ő maga hordozza a teremtés teljes terhét, ő az igazi cselekvő, s ő irányít minket, s tetteinket is.

Swami Narayananda azt mondta: „Isten minden tapasztaló Tapasztalója.” Így ebben az értelemben soha meg nem ismerhető, hiszen hogyan ismerhetnék azt, aki maga tapasztalja meg az összes tapasztalót? A megismerés azt jelenti, hogy a megismert a megfigyelés tárgyává válik, s a Legfelsőbb Tapasztaló soha nem lehet megfigyelés tárgya. Ám egy másik értelmezésben sokkal közelebbi kapcsolatban állunk Istennel, mint hogy pusztán csak ismernénk, hisz legfelsőbb lényünk Ő. És miért keresnénk bizonyítékot saját létezésünkre?

Hatalmas nézeteltérések és összecsapások voltak a különböző vallások között a körül a kérdés körül, hogy Isten személyes, avagy személytelen. Üldözés, gyűlölet fakadt e kérdés körül szükségtelenül. Azért mondom, hogy szükségtelenül, mert a különbség a két nézet között csak látszólagos. Az elme, a megnyilvánulatlan elme mindennek a forrása. A megnyilvánult formában lévő Világelme pedig a személyes Isten. Az ősszencia és a megnyilvánulás közötti különbség csak az, hogy az ősszencia rejtett, a megnyilvánulás pedig látható, megismerhető. A Világelme személyes (abban az értelemben, ahogy a hinduk isvarának hívják), a megnyilvánulatlan elme pedig teljesen személytelen. Ám a kettő valójában egy.

A kevésbé intelligens emberek természetesen olyan Istent akarnak, aki meghallgatja kívánságaikat, akit érdekel személyes életük és segít a szükség idején. Azaz emberi istent akarnak. A magas intelligenciával rendelkező emberek idővel személytelen lényegiségnek tekintik Istent, mely mindenhol jelen van, s így természetesen bennük is megtestesül, s akivel csak saját belsőjünkben

tudnak kapcsolatba lépni. *Azaz* csakis egy misztikus Istent hajlandók elismerni. A legmagasabb intelligenciával rendelkező emberek felismerik, hogy az én illuzórikus, s felismerik, hogy az emberek csak emiatt tartják magukat elkülönültnek az isteni lényegiségtől, s valójában csak ez a kettősség nélküli névtelen lény létezik. Milyen lehetetlen is a kevésbé intelligens emberek számára, hogy imádjának vagy egyáltalán higgyenek egy olyan létezésben, létezőben, melynek nincs alakja, személyisége, sőt nem is gondolkodik! Ezért ezeknek az embereknek olyan Istent adtak, aki saját képükre formáltatott, egy személyes, emberi, öt érzékszervvel bíró istenséget.

A Világelme minden verbális definíciója szükségszerűen korlátozott és elégtelen. Ha az ezeken az oldalakon leírt állítások dogmatikus koncepcióknak tűnnek, akkor az a nyelv elégtelensége miatt van, amely ezeket a kifinomult jelentéstartalmakat képtelen közvetíteni. Akik intuitív belső meglátásukat használva olvassák az oldalakat, melyhez tiszta gondolkodás is párosul, megértik, hogy a koncepciók rugalmas verbális keretet adnak a gondolatoknak, hogy el ne tévelyedjen az emberi tudatosság határvidékén, ahol a gondolkodást felváltja a szavak nélküli tudás.

A Világelme fénye a fizikai univerzum forrása, a Világelme szeretete pedig strukturális alapja.

A Világelme elnevezése a nepáli-tibeti ezoterikus hagyományban Ádi Buddha, melynek jelentése Isteni Ideateremtés, Első Intelligencia, Univerzális Bölcsesség.

A Világelme gondolja létezésbe az univerzumot, a gondolkodás és megpihenés folytonos ritmusában. A folyamat örökkévaló éppúgy, mint a Világelme maga. Ezt a gondolkodást elektromos jellegű energiák kísérik. A tudósok felismerik és megcsapolják ezeket az energiákat, ám nem törődnek az ideával és az elmével, amelyet kifejeznek.

A Teremtő Isten, a Láthatatlan Erő számunkra, emberek számára a Világelme. Az Önmagában-lévő-Isten az Elme.

Hiba lenne ugyanakkor azt gondolni, hogy a Világelme és az Elme két különálló létező. Helyesebb, ha azt gondoljuk, hogy a Világelme az Elme aktív megnyilvánulási módja. Az elmét nem választhatjuk külön erőitől, a kettő egy és ugyanaz. Mozdulatlan állapotában egyszerűen csak Elme, aktív állapotában Világelme. Az Elme legfelsőbb, transzcendens természetét tekintve kibogozhatatlan rejtély, amelynél nincs nagyobb rejtély, ám amikor kifejezi magát és megnyilvánul az univerzumban, akkor Világelme. A megnyilvánult Isten, azaz a Világelme tulajdonságai között találhatjuk egyedül meg a megnyilvánulatlan Istenség minőségére, létezésére és jellegére utaló egyedüli jeleket, amelyeket megérthetünk, felfoghatunk. Mindez rejtély, mely érthetetlen paradoxon, s talán örökre az is marad.

A Világelme *jelenléte* miatt alakulnak az események a világideának megfelelően: az előbbinek nem szükséges minden egyes mozzanatot akarnia.

A térben feltűnő pont egy fénypont. Ez kiterjed, s egyre növekszik, Világelmévé válva. Isten az Istenségből keletkezett, a világ pedig a Világelméből, nem egyszerre azonban, hanem lépésekben. A Nagy Fényből keletkezik minden más, kisebb fény, galaxisok, napok, bolygók, az univerzumok, s mindenféle apró és hatalmas élőlények, olyanok, amelyek éppen hogy csak érzékelni tudnak pár dolgot, s olyanok, melyek teljesen tudatosak, bölcssek. S a világgal együtt megjelennek az ellentétpárok is, a dualitás, amelyet a természetben mindenhol fel lehet fedezni, az, amit a kínaiak jin-jang névvel jelölnek.

Ha a Világelme a véges univerzumon kívül, azon túl lenne, akkor az univerzum behatárolná, s így elvesztené saját végtelenségét. De mivel *az univerzum van őbenne*, így határoktól mentes, és valóban végtelen maradhat. A Világelmét nem korlátozza az általa kivetített univerzum, s a projekció semmit sem vesz el belőle, nem csökken általa. Bár a Világelme áthatja az univerzumot, nem korlátozódik csupán az univerzumra. Bár a mindenség minden egyes atomjában jelen van, saját önkifejezését nem korlátozza ez a Mindenség.

Az intelligencia, mely megalkotta a világideát, élő és teremtő erő, röviden isteni. Az úgynevezett természeti törvények csak az Ő működésének következményei.

Spinoza tiszta matematikai gondolkodás segítségével jutott ahhoz az igazsághoz, hogy „minden egyes dolog Isten végtelen megértése által végtelen ideán keresztül végtelen úton s módon fejeződik ki.”

A Világelme kettős életet él. Mint elme örökké szabad, de mint Világelme örökön örökké megfeszítetik a világ testének keresztjén, ahogy Platón mondta.

Hogyan teremti Isten az univerzumot? Isten a kezdetektől az egyedüli létező, nincs egy második, nincs valamiféle anyag, amiből teremthetne, így Istennek saját anyagából, önmagából kell teremtenie. Isten a Végtelen Elme, s így mentális erejét - képzelőerejét - használja saját mentális anyagán - a Gondolaton -, hogy annak eredményeképpen megszülessen az univerzum.

Az anyagi univerzumban nincs önmagából fakadó erő. Minden erejét s energiáját egyetlen forrásból, a Világelméből meríti, akinek gondolkodását fejezi ki az egész univerzum.

Származhat-e bármi is olyasvalamiből, ami alapjaiban különbözik tőle? Lehetetlen lenne ez. Így a létezés sem származhat a nemlétezésből. Ha az univerzum létezik ma, akkor valamiféle esszenciájának akkor is léteznie kellett, amikor maga az univerzum még nem volt. Ennek az esszenciának nem kellett megszületni, ezt nem kellett megteremteni, mert nem más ez, mint Isten, a Világelme.

A manifesztáció ténye magában hordozza a manifesztáció szükségességét. Természetesen lehet azt mondani, hogy bármiféle szükségszerűség, avagy kényszer az isteni lényeg tökéletlenségét jelzi. A válasz az, hogy az Egy csak akkor ismerheti fel, hogy egy, ha tudatába kerül a Kettőnek - azaz önmaga és egy másik kettősségének. Ám a Nullában, a Semmiben nincs semmiféle kényszer. A matematika kulcsot nyújt a manifesztáció rejtélyének megértéséhez. Az Ürességeként létező Elme a végső, felfoghatatlan, meg nem nyilvánult, míg a Világelme folytonosan teremti önmagából az univerzumok sorát, így alakítva ki a dualitást: önmagát és azokat, s így kerülhet önmaga tudatába.

így kell elképzelni. Bár ő maga láthatatlan, jelenléte minden földi létezőben látható. Bár elgondolhatatlan, ám jelenléte minden gondolatban megnyilvánul.

Ha igaz, hogy az abszolút, isteni Elme semmit sem tud az univerzumból, a halandó emberről, ugyanígy igaz az is, hogy a Világelme, mely másik aspektusa, ismeri mindezt.

A látható kozmosz a láthatatlan abszolútból jön létre, az utóbbiból mintegy kiárad, kisugárzódik az előbbi. Ezért a közöttük lévő kapcsolat nem csak panteisztikus, hanem transzcendens is.

Ha az isteni tevékenység megszűnik az egyik univerzumban, akkor folytatódik egy másikban. Ha Világelménk végül vissza is tér forrásába, vannak más Világelmék s más világok, melyek fennmaradnak. A teremtés kezdet s vég nélkül való folyamat, de vannak benne szünetek, pihenők éppúgy, ahogy az egyének életében is vannak ilyenek a testen és a testen kívül.

Az egyetlen, végtelen életerő, mely megnyilvánul a kozmoszban, s kifejezi magát téren és időn keresztül, megnevezhetetlen. Csak azt mondhatjuk, hogy *van*. Ha nevet adnánk neki, az elválasztaná más dolgoktól, miközben pedig az igazság az, hogy minden más dolog is *az*, ő maga minden dolgok összessége. S nem is tudnánk hogyan nevezni, hisz semmit sem tudunk valódi természetéről.

A modern ember mindenféle lehetetlen helyen keres egy láthatatlan Istent, s nem képes imádni a szeme előtt látható Istent. Pedig nem sokáig kell gondolkoznunk, hogy felismerjük, mindannyian természet anyánk emlőin csüggünk. Könnyű meglátni, hogy minden élet forrása a nap, s az ő kreatív, védelmező, és romboló erői felelősek a világban zajló fizikai változásokért. Ám nem csak a fizikai nap az, amely felé fordulnunk kell, hanem még inkább a mögötte rejlő Világelméhez. Úgy kell tekintenünk a Napra, mint a Világelme minden teremtményének szóló valódi önkifejezésére.

A fizikai világ minden ereje egyetlen forrásból származik: a napenergiából.

Az az állítás, miszerint „Isten a Fény” két módon is értelmezhető. Először is annak a fizikai és egyben költői ténynek a kifejezéseként, hogy az emberi létezés jelenlegi fázisában spirituális tudatlanságunk a sötétség, s Isten felfedezése egyenlő a fény feltűnésével. Másodszor pedig annak a tudományosan megalapozott ténynek a kifejezése, hogy minden fizikai anyag végül is hullámtermészetű, fényszerű, s mivel Isten önmagából teremtette az univerzumot, így a fény vég-eredményben isteni.

AZ EGYETLEN

Az Önmagában lévő Elme - Az Egyedülálló Elme - A Végső

A filozófia teljes mértékben megérti, hogy Buddha miért utasította el állandóan, hogy a Végsőről beszéljen, ám nem ért egyet ezzel a hozzáállással. Ő azt mondta tanítványainak: „Mit is üzenhetnék onnan, ahonnan a szavak értelmüket veszítve visszahullanak? Így ezekre a kérdésekre csak a legmélyebb hallgatással felelhetek.”

Valóban nehéz a toll vagy a szavak erejével visszaadni ezt a transzcendentális és teljesen elmondhatatlan tapasztalatot. De valóban muszáj-e ezért csendben maradniuk a beavatottaknak, s csak sejtetniük a Végtelent? Ha valaki bevallja, hogy intellektuálisan semmit sem tudunk s nem is tudhatunk a Végsőről, az teljesen érthető. Ám ha ezek után azt mondjuk, hogy emiatt teljesen ki is kell hagynunk intellektuális világképünkéből, az már nem elfogadható. Mert bár a szavak valóban képtelenek jól definiálni s tökéletesen leírni ezt a különös, mély tapasztalatot - hiszen a leírást csak a szokásos fizikai és érzelmi tapasztalataink fényében próbálhatjuk megérteni, s ez nem adhatja vissza a valódi tapasztalatot - de segíthetnek, hogy intuitív módon megérinthessük ezt a szépséget, utat mutathatnak az arra fogékony elméknek, s megadhatják az első lökést, hogy mi magunk is megpróbáljuk elérni.

Miért van akkor az, hogy bár ez az állapot túl van a gondolatokon, mégis oly sok misztikus oly sokat írt róla? Az, hogy eközben ők maguk is a leírás lehetetlenségét hangoztatták, nem változtat ezen a tényen. A válasz a kérdésünkre az, hogy ha teljesen csendben maradtak volna, s nem árulták volna el senkinek, hogy ilyen különleges tapasztalat elérhető az ember számára, s hogy ez a végső valóság létezik, az azt jelentette volna, hogy kevésbé szerencsés embertársaikat tudatlanságban hagyták volna az emberi létezés és végzet legfontosabb kérdéseivel kapcsolatban. De ha valamiféle feljegyzést készítenek, még ha csak célozván is arra, amit képtelenek leírni, azzal némi fényt gyűjtanak az éjszakában. S bár az intellektuson túli tapasztalat intellektuális leírása csupán visszavert, s nem közvetlen fény, de még ez is sokkal jobb, mint a fény teljes hiánya lenne.

Amíg vannak emberek, akik szükségét érzik, hogy erről másokkal beszéljenek, amíg mesterek oktatják tanítványaikat e tárgykörben, s amíg vannak olyan szerencsés látnokok, akik kötelességüknek érzik, hogy beszámoljanak meg-

világosodásukról a kevésbé szerencsés emberiségnek - legyenek bár mégoly tökéletlenek is ezek a beszámolók - addig a csendet meg kell törni, bármit is mondott Buddha, s az elveszett igét ismét el kell suttogni.

Minden metafizikai elmélkedésnek, mely a mentalizmus tanításainak mélyére hatolt, végül azzal kell foglalkoznia, amiből maga is származik, az Elmével, s fel kell ismernie, hogy ez az egyetlen valóság. Amikor ez az intellektuális felismerés tényé válik számunkra, amikor éppúgy sajátunkká válik, mint a testi fájdalmak, akkor valódi, közvetlen meglátásra teszünk szert. Ez a leghasznosabb és legeredményesebb formája a gondolkodásnak, mert az Elme küszöbére viszi a keresőt, ahol a gondolkodás önmagától megszűnik, s az ideák közötti különbségtétel eltűnik. A mentális izmok először megfeszülnek a Felfoghatatlanon, a Végsőn, a Végtelenen való gondolkodástól, de azután elvesztik materialista merevségüket, és sokkal érzékenyebbé válnak az Önvaló sugallataira. Amikor a gondolkodás képessé válik arra, hogy úgy elmélyüljön, hogy teljesen nyugodt, személytelen s mindenek fölé emelkedő legyen, akkor képessé válik saját lényének rejtélyébe hatolni. Amikor a mély gondolkodás eléri csúcspontját, azután meg is szünteti önnön működését. Ilyen eredményt természetesen csak saját tudatosságunk legmélyebb bugyraiban érhetünk el.

A mentalizmus az Elmének s termékének, a gondolatoknak a tanulmányozása. Ha különválasztjuk e kettőt, akkor tudatába kerülünk a Tudatosságnak. Ezt a folyamatot nem intellektuális tevékenység váltja ki, hanem épp az ellenkezője: ha megszüntetjük az intellektus mozgását. S nem ideaként ismerjük fel, mint minden mást, hanem élő, mély belső meglátásként.

A gondolkodás rendszerint csak gondolatokat képes teremni. Még a valóságról, igazságról való bármily helyes gondolkodásnak is megvannak a korlátai. Ám ha helyesen használjuk, ha jól felkészítjük, akkor tudni fogja a helyét, megérti a helyzetet, s ennek köszönhetően a megfelelő pillanatban nem tesz több erőfeszítést, s felolvad a meditációban. Amikor ez az egyesülés megvalósul, szent csend ereszkedik a tudatosságra, s ez így is marad. Az igazság ekkor magától tárja fel önmagát.

Ha helyesen akarunk az Elmére tekinteni, akkor még a folytonos kozmikus létezés gondolatát is el kell üznünk magunktól. De ezáltal belépünk az ürességbe?

Pontosan. Ha a külső, fizikai létezés minden formáját és a belső, mentális létezés minden különbözőségét feladjuk, akkor a létezés totális ürességét kapjuk, ahol a különbségtétel lehetetlenné válik, hiszen elvettük a jellemzőket, az egyediséget, a véges időt és véges teret. Nem marad más, csak hatalmas üresség. Mi a természete ennek az ürességnek? Nem más az, mint tiszta gondolat. Paradox módon épp ebből az üres gondolatból keletkezett az univerzum teljessége. Ezért mondhatjuk azt, hogy a világ valóságossága másodlagos, míg az Elme valóságossága elsődleges. Az ürességben a dolgok egységessége elválik maguktól a dolgoktól. A csend ezért nem csak a hang hiánya, hanem az az elem, amelyből - ahogy Carlyle mondta - nagy dolgok keletkeznek. Ez az erő leghatalmasabb raktára.

Ha egy valláshoz, hithez, guruhoz, avatárához kapcsoljuk magunkat, akkor csak a csillagokat látjuk. Ha a Végtelen Létezésbe és annak szívünkben örökké élő jelenlétébe helyezük hitünket, akkor a hatalmas, tiszta, üres eget látjuk. A csillagok jönnek, mennek, eltűnnek, de az ég megmarad.

Az Elme minden megnyilvánult dolog lényege Világelmeként, és maga a Titokzatosság a megnyilvánulatlan Semmi mögött.

A kettősségnélküliség csak egy szó marad vagy betűcsoport. Ha nem fogjuk fel, ha nem sajátítjuk el a mentalizmust, akkor ezt a kifejezést sem érthetjük meg. Vajon hány védánta tanuló, vagy akár tanító fogja fel helyesen? S a helyes megértés nem más, mint hogy nincs két külön létező: nincs maga a dolog és a rá vonatkozó gondolat. A dolog az elmében van, az elme - egy adott gondolat alapján történő - kivetülése. Ez a kettősségnélküliség, mert az elme nem különálló a belőle származó s végül belé visszatérő dolgoktól. S igaz ez nem csak a dolgokra, de a testre, a bolygókra és a világra is. Mindannyian végső soron a kozmikus, de közvetlenül a saját gondolataink alapján öltenek testet.

A kettősségnélküliség egyszerűen azt jelenti, hogy nincs más, mint a láthatatlan Erő. Semmi más - se univerzum, se teremtmények.

Azt kell megértenünk, hogy habár mi a valót csak fokozatosan tudjuk megérteni, felfogni, mégis minden pillanatban a maga teljességében velünk van. A modern tudomány azt a tévnézetet plántálta belénk, hogy a valóság a folytonos változás

és fejlődés állapotában van, miközben valójában csak a valóságról alkotott mentális koncepciónk az, amely a folytonos változás és fejlődés állapotában van.

Messzire jutottunk intellektuálisan, ha megérjük azt az állítást, hogy az elme a kereső, de az Elme az, amit keres.

Csak akkor találhatjuk meg magunkban a Semmit, ha megértettük saját semmisségünket. A Hatalmas Üresség nem tárja fel saját titkait az önhitteknek, a gőgösöknek s a saját intellektuális képességeikre büszkékeknek.

Mind a tudatosság, mind az Öntudatlanság mögött rejő ELV: AZ. AZ, ami lehetővé teszi az előbbit és jelentőssé az utóbbit. Ám sem a tudatosság, sem a tudatlanság - *abban a formában legalábbis, ahogy mi emberek ismerjük - nem hasonlít rá.*

Arra a szilárd, megingathatatlan meggyőződésre fogsz jutni, hogy minden létezés mögött egy belső valóság rejlik. Ha akarod, akkor tovább is mehetsz, s ezt az intellektuális ideát tudatos tényévé változtathatod. Ebben az esetben teljes mértékben tudatában kell lenned, hogy a tiszta Elmét keresve az univerzumban rejő Végső Valóságot keresed. Az Elme misztériuma olyan rejtély, amellyel nem lehet eleget foglalkozni. Elmélkedni kell egyrészt fontossága miatt, másrészt azért is, mert ez csalhatja elő a bennünk rejő spiritualitást. A gondolat eme csúcsait járva bizonyára mély hidegséget érzünk, de jutalmunk meglesz: még életünkben megtalálhatjuk a mennyek országát. Nem azt állítom, hogy az lenne az univerzum mögött rejő végső valóság, amit az emberek elmeként ismernek, csak azt, hogy az sokkal jobban hasonlít erre a valóságra, mint bármi más, amit mi emberek ismerünk, s egyértelműen jobban hasonlít erre, mint arra a valamire, amit „anyagunk” nevezünk. Ezt pedig legegyszerűbben úgy fejezhetjük ki, hogy azt mondjuk, a valóság inkább elménk, mint testünk jellemzőivel bír, habár olyan Elme ez, amely mentes az általunk megszokott állapotoktól, és végtelenül hatalmasabb. A Végső ez, a legmagasabb állapot. Ez az az Elv, amely mindig ugyanolyan volt és lesz. Az univerzumban rejlik, ám az univerzum is őbenne van. Sohasem változik, mert kívül van az időn. Nincs alakja, mert kívül van a téren. Túl van az emberi tudatosságon is, mert túl van a gondolatainkon és érzéktapasztalatainkon, ám titokzatos módon a tudatosság belőle származik. Ennek ellenére az ember megismerheti, beléphet az Ürességbe, amint

képes arra, hogy feladja gondolatait, elengedje érzéktapasztalatait, ám mindközben megtartsa létezésének érzését. Ekkor megértheti, hogy mit értett Jézus azon, hogy „aki elveszti az ő életét én érettem, megtalálja azt”. Ez az eredmény nagyon túlviláginak tűnhet, s ekképpen haszontalannak a mai kor tényekben gondolkodó generációja számára. Ám az ő örületük legyen a te józanságod. Tudni fogod, hogy a valóság rejlik ott, ahol ők a semmit sejtik.

Nincs semmiféle alak, forma, amit keresni kellene, nincs semmiféle kép, amit imádni kellene, nincs semmiféle titokzatos beavatási szöveg, amit meg kellene hallgatni, s nincs semmiféle érzelmi eksztázis, amiben el kellene merülni. Ezért mondta azt Lao-ce, a kínai bölcs: „Az örökkévaló nemlétezésben szemlélem a dolgok spiritualitását!” A filozófus megértheti, hogy nem létezik a semmiből történő teremtés azon egyszerű ok miatt, mert az Elme örökké és mindenhol jelen van. A „Semmi” pusztán csak látszat. Itt ugyanis sem tér, sem idő nem létezik. Olyan ez, mint egy hatalmas, határtalan, végtelen csendességű kör, ahol életnek nyoma sincs, tudatosságnak jele sincs és semmi sem mozdul. Ám a látnok tudni fogja tiszta belső meglátása segítségével - mely úgy uralja elméjét majd, mint még soha - hogy valójában itt gyökerezik minden élet, minden tudatosság és minden mozgás. Ám, hogy ez hogyan lehetséges, az éppúgy megmagyarázhatatlan intellektuálisan, mint ennek az Elmének a természete. Az emberi értelem, a megértés nem tud átlépni az Elmén, eddig tud eljutni, s nem tovább. Ez a létezés utolsó lehetséges világa. S habár ezt az üzenetet megérthetjük, magát az üzenetet kimondót nem. A Csend beszél, de csak azt mondja, hogy VAN, mást nem hallhat meg senki.

Az Istenség tökéletesen és teljesen abszolút jellegű. Nem hasonlítható jobban az emberhez, mint a Nap a belőle származó sugarakhoz. Ember és Isten különböző, bár nem jobban, mint a Nap és sugara. Így hát nem létezhet közöttük közvetlen kapcsolat, nem kommunikálhatnak közvetlenül egymással. Ha emberi szemszögből nézzük, akkor a megközelíthetlenség, a felfoghatatlan létezés az Istenség első jellemzője.

Az Elme első kifejeződése az Üresség. A második, ezt követő a Fény. azaz a Világelme. Ezt követi a harmadik, a Világidea, majd jön a negyedik, maga a megnyilvánult világ.

Az Elme minden tudatos lény esszenciája. Tudatosságuk ebből az Elméből származik, mintegy kölcsönvett, saját erejükből semmit sem ismerhetnének meg, míg az Elme egyedül ismer mindent és önmagát is. Amikor az időben ismeri őket, akkor Világelme, amikor csak önmagát ismeri, akkor az ember számára ismeretlen és megismerhetetlen Istenség.

A Legfelsőbb Istenségnek nincs személyisége, nem bomlik egyénekre. A Világelme egyénekre bomlik az Önvalókban, de ezeknek nincs személyiségük. Az Önvaló egyedi, de nincsenek személyiségjegyei. Az ego személyes.

Elmeként a Való statikus, Világelmeként dinamikus. Istenségeként csak *ő van* a létezés csendjében, de Istenként az univerzum forrása, anyaga, átható ereje. Elmeként nem létezik más dolog, más intelligencia, amely megkérdendő, hogy miért mozdult meg és miért alkotta meg önmagából a Világelmét, azaz, hogy miért történik az egész világfolyamat. Csak az ember teszi fel ezt a kérdést, ám választ nem kap.

Mi a „Szentháromság” szó jelentése? Az Atya az abszolút és felfoghatatlan Istenség, az Elme végső valójában. A Fiú az univerzum lelke, azaz a Világelme. A Szent Lélek a minden egyénben élő lélek, az Önvaló. Az Istenség egy és oszthatatlan, nem vesz fel több alakot, és soha nem oszthatja fel magát három személyiséggé.

Amikor az Elme Világelmévé koncentrálja magát, akkor fókuszálttá válik. Bármilyen hatalmas lesz, ám mégis elveszti végtelenségét, határtalanságát, s a valódi Végtelenből majdnem Végtelenné válik. Ezért a Világelmét, mely a kozmoszal van elfoglalva, nem tekinthetjük olyan valaminek, ami rendelkezik a Tiszta Elme tulajdonságaival. Hiszen működése a képzelőerő folytonos mozgásban tartásán alapul. S hogyan lehetne hely a felfoghatatlan abszolútban akár működésnek, akár képzelőerőnek? Az előbbi megtörné örök csendjét, az utóbbi elkendőznél változtathatatlan valóságát. Ez természetesen soha nem történhet meg, mert a Létező soha nem válhat Nemlétezővé, ám kibocsáthat magából valamit. Ezt a valamit Világelmének nevezzük. A kozmoszt kontemplálva időtlen időközön át így válik az Elme saját maga egy darabkájává, s elveszíti saját megkülönböztethetetlen, megtörhetetlen egységét. Ám a Világelme - képviselője, az Önvaló révén - az ember számára elérhető legmagasabb cél marad.

Sem az érzékek, sem az intellektus nem mondhat nekünk semmit a Végtelen Elme legbenső természetéről. Ám mégsem kell teljes tudatlanságban maradnunk. Megnyilvánulását, a kozmoszt figyelve ugyanis célzást kaphatunk intelligenciájáról. Kisugárzását, a lelket figyelve több mint célzást kaphatunk jóságáról. Több mint célzást mondtam, mert ezt a kisugárzást saját lényünkön belül érezhetjük, míg a megnyilvánulás, a kozmosz rajtunk kívül esik és különáll tőlünk.

A Végtelen Erő és Hatalom soha nem fogyatkozhat meg. Önfenntartó.

Ne csapjuk be magunkat, és ne legyünk tiszteletlenek a legfelsőbb lényvel azért, hogy azt gondoljuk, hogy bármit is tudunk ARRÓL. Semmit sem tudunk. Az intellektus felállíthat koncepciókat, az intuíció adhat számunkra felvillanásokat, de ezek csak emberi reakcióink ARRA. Még a bölcs, aki harmóniába került az Önvalóval, is csak az istenszerűt találta meg *Önmagában*. Való igaz, hogy ez a Fény, de ez csak *számára*, az emberi lény számára van így. Éppúgy kívül áll Ő is az isteni misztériumon, mint bárki más - az egyetlen különbség, hogy míg ők a sötétségben állnak, ő a Világosságban.

A Valóság és az ember közötti szakadék teljesen átjárhatatlannak tűnik. Az intellektust saját végessége, egyéni tér- és időérzékelése kondicionálja, s így képtelen működni ott, ahol az abszolút, s nem a relatív uralkodik. A végtelen örökkévalóság és az abszolút létezés felfoghatatlan a logikus emberi gondolkodás számára. Mentális képet alkothat róla, de legjobb esetben is oly távol fognak állni, mint a fénykép a hús-vér valóságtól. Az ideák imádata bálványimádás. Minden a megismerés objektuma, amelyet mi mint megismerők tapasztalunk, de a Végtelen Valóság nem lehet senki tudásának objektuma, mert semmiféle módon nem kondicionálható: abszolút. Ezért mindenki csak egészen más módon ismerheti meg, mint a szokásos tapasztalatokat. Éppúgy felfoghatatlan a pszichikus érzékelés számára, mint ahogy elérhetetlen gondolatokkal és érzésekkel. S habár közvetlenül nem ismerhetjük meg a valóságot, tudhatjuk, hogy létezik, s hogy valami titokzatos módon az egész kozmikus létezés belőle ered. Így hát bármerre is fordul az ember, e véges teremtmény, bezárt ajtókkal találja magát szemközt. A Végtelen és Abszolút Lényeg örökké látókörén túl van, megismerése számára elérhetetlen, megtapasztalhatatlan, s ez örökké így is marad. Annyira bonyolult és nehezen érthető, amit szeretnék kifejezni, hogy ha nem vagyok eléggé óvatos, bizonytalanságot szül. Habár az embernek e ponton meg kell állnia s Szókratészszel azt mondania „Nem tudhatja senki, csak Isten” -

mert már ezzel a kijelentéssel is oly messze merészkedett, amennyire az emberi értelem csak felfoghatja e mély misztériumokat – de azt tudhatjuk, hogy a látók s bölcsek nem valami képzelt valóságról beszélnek. Nem vagyunk teljesen magunkra hagyva halandóságunkban s végességünkben. A titokzatos Istenség hátrahagyott egy tanút, aki a szent létezést figyeli, egy helyettest, aki bizonyítéka titokzatos uralmának. S ezt a Tanút, ezt a Helyettest *meg lehet találni*, mert elpusztíthatatlanul ott van az ember szívében. Ez a mi valódi énünk, elpusztíthatatlan lelkünk, az Önvaló. Habár a végső elv - úgy mondják - felfoghatatlan s megismerhetetlen, ez csak az emberi intellektus és fizikai szervek viszonylatában igaz, s nem azzal a képességgel kapcsolatban, mely hatalmas lehetőségként lapul bennünk - a belső meglátással. Ha igaz is, hogy nincs olyan adeplus, aki valaha is látta a titokzatos abszolútát, az is igaz azonban, hogy látta, hogyan tölti el jelenléte azt, ami belőle sugárzódott ki. Habár a névtelen, alakatlan üresség, melyből minden dolog származik, s amelybe mind visszatér, mégoly érthetetlen is, hogy az intellektus fel nem foghatja, s mégoly titokzatos, hogy még a misztikusok sem élhetik át, ám mégis megtapasztalhatjuk, átélhetjük azt a különös légkört, mely belőle sugárzik, a földöntúli aurát, amely rámutat e rejtett létezésre.

Az értelem azt mondja, hogy a tiszta gondolat sohasem ismerheti meg önmagát, mert az hamis kettősséghez vezetne, ha a tiszta gondolat az egyetlen létező. Ám ez csak azért van, mert a racionális gondolkodás nem tud saját korlátain túllépni. Habár minden hétköznapi tapasztalat ezt az elméletet támasztaná alá, a transzcendentális tapasztalat cáfolja.

Abban a pillanatban, amikor feldereng számunkra az Elme kezdet és vég nélkülisége, átéljük a második megvilágosodást. Az elsőt akkor éljük át, amikor felismerjük az ego illuzórikusságát és átmenetiségét.

Az isteni lényeg megismerhetetlen a kifinomult intellektus számára, de bizonyos értelemben megismerhető a legmélyebb intuícióval. S ez az intuíció megjelenhet abban az emberben, aki tisztulással és tanulmányokkal - vagy egy mestertől származó tanítással - felkészült. Szükséges, hogy elengedje a gondolatait, még akkor is, ha ezek az isteni lényegre vonatkoznak, hagyni kell, hogy maguktól eltűnjenek, s türelmesen, áhítattal, szeretettel - e három feltétel a legfontosabb - ki kell várni, ahogy az feltárja önmagát.

A kis ember képtelen megismerni a transzcendens Istent, ám ennek ellenére nem kell örök tudatlanságban maradnia, mert Isten - lévén mindenhol jelen lévő - benne is ott él. A láng mindig benne van a szikrában, s ebben rejlik reményünk és esélyünk. Éppúgy, ahogy önmagunkat ismerjük, Isten is ismeri az Önvalóként bennünk élő Istent. Az isteni megismerés *folyamatos, akár alszunk, akár ébren vagyunk, akár ateisták vagyunk, akár szentek*. Mi is osztozhatunk ebben a megismerésben, de csak ha hajlandók vagyunk intellektusunkat alávetni az intuíciónak. S ez nem valamiféle vallásos szeszélyen alapuló véletlenszerű állapot, hanem olyasvalami, amely a megismerési folyamatból magából fakad. Ha elfogadjuk ezt, akkor megkísérelhetünk első kézből tapasztalatot szerezni erről, s idővel megismerhetjük s megtapasztalhatjuk személytelen énünket.

A tapasztalat, a valódi tapasztalat oldhatja fel csak e vitát. Én ezt éltem át: Az ego eltűnt, a hétköznapi én, melyet a világ ismert, s mely a világot ismerte, nem létezett többé. Egy új, szentebb személyiség vette át helyét, olyan tudatosság, amely azt mondja, „ÉN VAGYOK”, s amely - mint azt felismertem - mindig is valódi énem volt. Nem vészett el, nem olvadt fel, nem egyesült: tisztán és teljesen tudatosan érzékeltem, hogy egy pont ez *az univerzális Elmében*, s így nem különül el az elmétől. Csak a kicsiny én, az alsóbbrendű, hamis én tűnt el, de olyan veszteség volt ez, amelyért végtelenül hálás voltam.

Minden ember azt gondolja, hogy az ébrenléti állapotban tudatos, soha nem kérdőjelezi meg ezt a tényt. Soha nem szorul rá, hogy bárki elmondja ezt neki, s magának sem bizonygatja. Tudásának legbiztosabb része ez. Ám ez a tudás nem olyan, amit tudatosságának látómezejébe kell hozni - másként tudja az ember ezt, mint egyéb tényeket. A különbség az, hogy az ego nincs jelen ennél a tudásnál - nem ő az, aki felfogja ezt a tényt.

Az Elme számára nincs semmilyen második, rajta kívül álló dolog, amit megismerhetne és megtapasztalhatna. Éppígy senki sem ismerheti és tapasztalhatja meg az Elmét úgy, hogy közben individuum, személyiség maradjon.

A belső megtapasztalás utolsó lépcsőfoka, a kontempláció legmélyebb fázisa az, amikor a tapasztaló eltűnik, a meditáló nincs többé jelen, a megismerő számára nincs többé megismerhető objektum - még az Önvaló sem - és a dualitás összeomlik. Mivel ez a fokozat túl van azon a különleges „Fény” tapasztalaton,

amikor az Önvaló vizuálisan felfedi magát egy fénygömb, fénycsóva, földöntúli sugárzás formájában, amit akár nyitott, akár csukott szemmel látni lehet, ezért ezt a lépcsőfokot az isteni sötétségnek nevezik.

(a) Egyedül a tudatosság *az*, ami azzá válik, ami felé fordul, s akkor csak az látszik létezni. Ha az Üresség felé fordul, akkor nincs semmi más. Ha a világ felé, akkor a világ valódivá válik, (b) Ki az, aki tudatába kerül a dolgoknak? A tudatosság egy pontjának gondolata valóságossá teszi az egót - a legalacsonyabb szinten - s a Magasabb Ént - a legmagasabb szinten -, de amikor a gondolatot magát elvetjük, csak az Egyetlen létezés, az isteni Üresség marad, így hát ez minden élet, intelligencia és alak Forrása, (c) A tudatban lévő idea közvetlen tapasztalattá válik a személyiség számára, a tudatosság pedig közvetlen felismeréssé.

A valódi egyesülés, mely tökéletesen hiteles és tökéletes boldogsággal teli, az, amikor az elme a személyes vágyak és a hagyományok által belénk plántált prekonceptciók nélkül beolvad az Elmébe. Ez szavakkal leírhatatlan. Aki megtapasztalja, tudhatja, milyen ennek a tapasztalatnak a hajnala és vége, mivel hatalmas kontrasztban áll hétköznapi énjével, de teljes pompájában nem ismerheti meg, mert egyszerűen nem lesz tudatában, hogy éppen azt tapasztalja. *Hiszen ha tudatában lenne, személyes tudatában, akkor az az ego ismételt feltűnését jelentené, s így elveszne az egyesülés tisztasága.* S akkor nem tökéletes egyesülésről lenne szó, hanem olyanról, ahol az ego bizonyos - változó - szinten bezavar a valódi tapasztalatba. Sajnos a legtöbb egyesülés viszont éppen ez utóbbi módon történik.

Ha azt gondolod, átélted a végső tapasztalatot, akkor valószínűbb, hogy emocionális, mentális vagy misztikus tapasztalatod volt. A valódi ugyanis *nem lép be* a tudatosságba. Nem is tudod, hogy megtörtént. Csak utána jössz rá, amikor visszatekintesz, s észreveszed a hatalmas különbséget, hogy milyen voltál, s most milyen vagy, amikor mások felismerik benned s ráirányítják figyelmedet, vagy amikor olyan helyzetbe kerülsz, amely előhossa belőled igazi állapotodat. Ez pedig egy állandó tény, s nem csak egy rövid, misztikus „felvillanás”.

Ha elhangzott az utolsó prédikáció, ha megírták az utolsó könyvet, az Elme akkor is minden rejtélyek rejtélye marad. A gondolat el nem érheti, a képzelet

meg nem foghatja, a nyelv ki nem fejezheti. Még a legnagyobb misztikus tapasztalata is csupán saját reakciója Annak kisugárzására. De még ez is darabokra szaggat minket, mint egy robbanóbomba, bár az, hogy ezután mégis össze tudjuk szedni magunkat, azt mutatja, hogy valami természetfeletti módon jelen volt, s nem veszett el, hogy tovább élhessen s emlékezhessen az eseményre.

Csak miután túljutott a világ megértésének különböző fokozatain, melyre saját fejlődése érdekében szükség volt, s miután feltárta az ezen túli rejtélyt, csak akkor kapja meg az ember - váratlanul - a belső meglátás képességét s azt a hozzáállást, mely megszabadítja mindkettőtől. Más szóval sem az Ürességben, sem az Egyben, sem a Sokban nem lesz, de azt sem mondhatjuk, hogy nincs bennük. Az igazság így válik háromszoros paradoxonná!

A Jóga titkos tanításai és *Az Örváló Bölcsessége* című könyvekben feltártam a titkos tanításnak egy szeletét, mely megmutatta, hogy a materializmus hamis, és hogy a világnak fel kell adnia a materializmust, és spirituálissá kell válnia. Ebben a könyvben feltárom a tanítás maradék részeit, mely megmutatja, hogy a személyiségnek nincs valódi létezése, hogy az ego csak fikció, és hogy csak Egyetlen Univerzális Elme létezik.

Az Üresség azt jelenti, hogy az elme teljes működése megszűnik. Azt jelenti, hogy az összes kép és gondolat kiürül az elméből, hogy az összes koncepció és a testi érzékelés megszűnik.

Ha nem tartja folyamatosan észben, hogy minden dolog mentális természetű és eredetű, s így mindegyik valójában egy velünk s az Elmével, akkor a misztikus természetszerűen belebonyolódik s gyakran el is téved, azt hívén, hogy az Anyag s a Szellem között mély ellentét feszül. A misztikus befelé, énjébe tekint, a materialista kifelé, a külvilágba, s mindkettő hiányos tudásra tesz szert, pont azt nem találja meg, amit a másik igen. Ám a filozófus számára egyik sem elsődleges, nem helyezi előtérbe sem az ént, sem a világot. Arra az Elmére tekint, amelynek mind a világ, mind az én csak manifesztációi, s amelyben ezeket meg is találja. A filozófus - ellentétben a misztikussal - nem elégszik meg azzal, hogy időnként meditációi megvilágosodott állapotokat eredményeznek, hanem összekapcsolja ezt az intellektuális megértést saját misztikus meditációból származó tapasztalatával. Az Ürességben feloldódva ugyanis azt tapasztalja, hogy

saját énjének valóságalapja az Elmében rejlik. Visszatérve a világba ebben az új - intellektuális megértésből is származó - fényben tanulmányozza saját tapasztalatát, megérti, hogy a sokszínű világ végeredményben mentális képekből áll, s a teljes metafizikai megértésből fakadóan tökéletesen érthetővé válik, hogy nem más az, mint az Elme megnyilvánult állapotában. Így végül azt is megérti, hogy a világ mint megnyilvánult Elme végeredményben és alapvetően ugyanaz, mint az önmagában lévő Elme, amelyet mély misztikus meditációban lehet megtapasztalni. S így belső meglátása fényénél a filozófus valóban megtapasztalja, átérzi, tudja, hogy az önmagában lévő Elme s az érzéktapasztalatokkal jellemezhető világ nem különálló, bár a misztikus mély szakadékot lát e kettő között. A belső meglátásból nem tünteti el a különbség érzését, hanem az egység és a különbözőség érzése különös módon egyszerre jelen van, miközben a szokásos misztikus egyszerre csak az egyiket tudja érzékelni. A világot alkotó számtalan forma és kép nem tűnik el, mint a valóság alapvető jellemzője, sem pedig tudatosságunk, melyben mindezek jelen vannak, s a velük való kapcsolat sem változik. Így érhetjük el a stabil, maradandó, végső eredményt, amikor folyamatosan tudatában leszünk a tiszta Elmének, a világi érzéktapasztalatok közepette is. A sokszínű világ minden megnyilvánulását Elmének tekinti, s a semmit, a képek, formák nélküli Ürességet is Elmének tekinti, amikor önmagába merülni támad kedve. Mások arca és saját lényének mélysége - mindez egy s ugyanaz számára: az Elme. Így megtapasztalja minden létezés egységét, s nem csak időnként, hanem minden pillanatban tudatában van a végsőnek, az Elmének. Ez a filozófia végső, nagy eredménye, a legmagasabb elérhető megvilágosodás. Állandó, ellentétben a misztikus időszakos megvilágosodásával. Bármit tesz - vagy nem tesz bármit tapasztal - vagy nem tapasztal nem tesz különbséget a látszat s a valóság között, igazság és illúzió között, s hagyja, hogy belső meglátása szabadon működjön, mert gondolatai nem válogatnak, s nem ragaszkodnak semmihez. Megtapasztalja a különbözőségektől mentes létezés csodáját. A mesterséges, ember alkotta határok eltűnnek. Embertársait elkerülhetetlenül és természetükből fakadóan isteninek tartja, nem azoknak a földi halandóknak, akiknek ők önmagukat gondolják, s így az aszkétákra oly jellemző felsőbbrendűségi érzés teljesen távol áll tőle.

Szükséges gyakorlat, hogy mindenek eredetét mindig elménkben tartsuk - mert ez egyben mindenek vége is. Ám ez csak akkor sikerülhet, ha a mindennapok eseményeire megpróbálunk nem reagálni. Ez nem azt jelenti, hogy semmiféle külsőleges reakciót nem mutatunk, hanem azt, hogy lelkünk mélyén egykedvűvé váltunk. De nem üres kedvtelen egykedvűség ez, hanem olyan, mely abból

ered, hogy minden dologról, lényről tudjuk, hogy lényegét tekintve isteni, s hogy minden történésnek isteni jelentése van.

Csak Egyetlen Isten, Egyetlen Élet, Egyetlen végtelen Erő van, egyetlen mindent ismerő Elme. Minden ember egyéni formában nyilvánítja ezt ki, de ettől még nem válik számossá - egy marad. Mindenki egy ponton, az Önvalóban találkozhat ezzel, de nem változtathatja meg egységét vagy minőségét.

Az Egyetlen Elme önmagát bennünk tapasztalja meg - az árnyékegőben kevésbé, az Önvalóban teljesen. Az árnyékénben alig van önmaga tudatában, de a fényben, amelyből ez ered - teljesen.

Különleges, s nem csupán azért, AMI, hanem azért is mert két RÁ vonatkozó állítás egymásnak teljesen ellentmondó, s mégis igaz lehet!

Először is emlékezz rá, hogy egóként tűnik fel, majd emlékezz rá, hogy *Te magad* vagy *Az*, s végül ne is gondold RÁ, hogy megszabadulhass minden gondolattól, s így Azzá lehess!

Az abszolút elme az emberi élet valóságának és az univerzális élet sokszínűségének alapja. Az Elme nélkül egyik sem keletkezhetne, s elválasztva tőle nem létezhetne. Igazságuk s létezésük Benne rejlik. Ám mégis hatalmas hiba lenne az egyének s a véges lények összességüként elképzelni a Végsőt. Az Abszolút NEM látható megnyilvánulásainak összessége. Határtalan, korlátok nélküli üresség az, melyen belül univerzumok milliói tűnhetnek fel, majd el, folyton-folyvást, megállás nélkül - s mindez egyáltalán nem változtatja meg. Mindez létezésének, lényének, egymilliomod részét sem tudja kimeríteni.

A tudatosság lényünk alaptermészete: nem más az, mint az Én.

Sohasem szabad elfelejtenünk, hogy a dinamikus mozgás elválaszthatatlan az áldott mozdulatlanságtól. A Létesülés elválaszthatatlan a Létezésétől, a mozgás az örök csendben történik. A Világelme folyamatosan működik és cselekszik

az univerzumban, míg az Elme örökké nyugalomban van, s mozdulatlan, ám paradox módon épp ez a mozdulatlanság tesz lehetővé minden mozgást és cselekvést. A végtelen, korlátoktól mentes Őselv soha nem zárható be a világ-jelenség korláta közé. Az egyik a felfoghatatlan időtlenségben lakozik, a másik pedig az időben létezik. Nem lehet két örökkévaló őselv, két végső valóság, mert mindegyik korlátozná a másikat, s így nem lehetne abszolút. Csak az Egy létezik, mely minden jelenségen túl van, ám mégis minden jelenség benne van. A számtalan létezővel teli kozmikus rend megnyilvánulása semmilyen módon és semmiféle mértékben nem változtatja meg az abszolút Valóság jellegét, amelyben megnyilvánul, Ő sosem válik kisebbé, nem alacsonyodik le, soha nem zárható határok közé, a körülmények változása nem hat rá, semmi sem változtathat egy jottányit sem létezésén, jellegén, minőségén. Mindig is az marad, ami volt. Mindennek és mindenkinek végső őseredete, s mégsem változtat rajta senki születése vagy halála, létezése, vagy elmúlása. Az univerzumban minden változik, mert ami megszületett, az elmúlik. Azért imádjuk istent, mert ő nem változik, mert örökké létező, önfenntartó, születéstől és halandóságtól mentes.

Abszolút téves lenne az Ürességet semminek és semmit tartalmazónak tekinteni. Maga a létezés ez, s minden létező mögött ő a valóság. Azt sem mondhatjuk, hogy valamiféle bénult, mozdulatlan valami lenne. Minden cselekvés belőle származik ugyanis, minden világmozgató erő belőle ered.

„Az istenség oly üres, mintha nem is létezne” - mondotta Eckhart mester. „Ne ragadj le az Én és Mi állapotában, hanem lakozz inkább a nem létezésben. Ha így cselekszel, a legmagasabb boldogságban lesz részed” - írta Qurratuláin író nő majd száz éve. Akkor kezdhetjük megérteni ezeket a kijelentéseket, ha felfogjuk, hogy a Végtelen Elme nem más, mint az anyagtalan, alaktalan Üresség, Szellem. Az esendő ember hibája, hogy a külsőleges formákat összekeveri a végső valósággal, ahelyett hogy elmerülne minden dolgok őselvében, az Elmében. Bármit is mondjunk a megnevezhetetlen „Ürességről”, nem lesz elég, s legjobb esetben is csak szimbolikus lehet. A misztikus utolsó szava ugyanaz, mint a szabadkőműves elveszett szava. Soha ki nem mondható, mert nem lehet meghallani. Az egyetlen olyan idea, amelyet egyik elme sem adhat át egy másiknak, olyan jelentéstartalom, amelyet sem toll, sem szó nem hordozhat pontosan. S a mindenek felett álló Tény mégis létezik az univerzális létezés végtelen apró ténye között - s mögött. Ha bármiféle külső dolgot imádunk vagy teszünk meditációnk fókuszává az alak és forma nélküli Üresség helyett, azzal a bálványimádás bűnébe esünk. Mohamed állítólag egyszer azt mondta, hogy a

„Kezdet és Vég nélküli" hatalmas Allahon kívül bárki vagy bármi más imádata a legnagyobb bűn. Ám a nehezen megérthető Nem-valami imádata s tisztelete nehezen végezhető a metafizikailag képzetlenek számára - akár gondolatok, akár rítusok által. Komoly metafizikai képzettségre s mély belső meglátásra van szükség, hogy megértse valaki az igazságot. Ennek az ideának a hideg személytelensége először rémületbe sodor minket, elutasítjuk, s még legjobb esetben is csak fokozatosan történhet a változás világgépünkben. De ha kitar-tóan keressük az igazságot, akkor végül legyőzzük ellenérzéseinket. Ha igaz, hogy az Igazság nem olyasvalami, amit kimondhatunk, hogy a Névtelent nem lehet semmiféle megfelelő névvel jelölni, akkor is használhatunk megjelölé-sére bármilyen nekünk tetsző nevet, feltéve, ha tisztában vagyunk az elnevezés korlátaival. Végül is, bár a gondolkodó intellektus teremti meg saját képét az igazságról, az Önvaló az, aki elindítja az egész kreatív folyamatot. Végül azon-ban imádatunkat nem valami időben létező megnyilvánulás, hanem az Időtlen felé kell fordítanunk, nem valamiféle történelmi személy, hanem a személytelen Végtelen irányába.

Állandóan szembesülnünk kell minden problémák legősibbjével, hogy „Miért tűnt elő az Univerzum a Mindenek Felett Álló Szellem mélységéből és sötétsé-géből?" A Látnok képet adhat arról, hogy a Szellem hogyan zuhant az anyagba s hogyan próbál visszatérni az önmegismerés útján. Ezzel azonban csak a *hogyan* és nem a *miért* kerül megválaszolásra. Az igazság az, hogy nemcsak, hogy senki nem tudta, tudja s nem is fogja tudni az okot, hanem az, hogy még maga Isten sem tudja - mert Isten maga is éppúgy a Végsőből emelkedett ki, mint az univerzum, éppúgy a teljes csendből és a legősibb sötétségből származott. Még Istennek is meg kell elégednie azzal, hogy csak szemléli a folytonos válto-zást, s nem tudja, miért zajlik az egész folyamat, mert végül mind az embernek, mind Istennek bele kell majd olvadnia, vissza kell zuhannia a Végsőbe, amikor utoljára néznek szembe vele. (Ezt mondja ki a Biblia is szimbolikus nyelvé-n: „Senki élő emberfia nem láthatja Istent.”)

Az, amit az indiai védánta mesterei és Platón „Egy”-nek hívott, nem egy számsor első elemét jelentette, hanem azt az Egyetlent, amin kívül más nem létezik.

A Való örökké és megváltoztathatatlanul ugyanaz, legyen akár a meg nem nyil-vánult Üresség vagy a megnyilvánult Világ. Soha nem született s így soha el sem pusztulhat. Nem oszthatja fel magát különböző „valóságokra", melyek-

nek különböző tér-idő szerkezetük van, s nem sokszorozhatja meg magát, mert örökké csak egy maradhat. Nem fejlődik, nem tűnik el, nem válik jobbá s nem romlik el. Miközben minden az Elmétől függ, s csak egy bizonyos ideig létezik - legyen az bármilyen hosszú időintervallum is - s így csak korlátok között létezik, addig az Elme az abszolút, a legkülönlegesebb, a végső valóság, mert legyen bár végtelennyi megnyilvánulása, projekciója az univerzumban, soha nem szűnik meg önmaga lenni. Csak az általa kreált látszatvalók vannak alávétve a változás törvényének, mert azok időben és térben léteznek, míg ő téren s időn kívül áll. Itt értelmetlen az idő felosztása múltra, jelenre, jövőre, csak az örökkévalóságról beszélhetünk. A Rá vonatkozó igazság időtlen, ahogy egy fizikai, tudományos tény soha nem lehetne az - abban az értelemben, hogy történéjék bármi is az univerzummal, az ő jelentősége soha nem változik. Bár a *Végső számmunkra* az idők első pontjának, minden jelenségek indítóokának tűnik, ez csak egy bizonyos, korlátozott nézőpontból igaz. Nem más ez, mint egy emberi idea. Az emberi elme csak akkor tudja megérteni a transzcendentális létezés igazságát, ha feladja személyiségét, a teret s az időt. Hiszen lévén örökké önmagában létező, a valóság teljesen időtlen. S ahogy az idő, úgy a tér szerinti felosztás is értelmetlen a „VAN-ság”-ban. A Végső egyszerre van mindenhol és sehol - normális térfogalommal le nem írható. Még a „végtelen” is ilyen használhatatlan szó Rá. Ha használom, az csak azért van, mert nincs jobb szó, s jól meg kell érteni, hogy ezt a szót is inkább csak ráutaló, metaforikus jelleggel lehet használni. Ha a végtelen nem foglalná magába a végest, akkor már nem lenne végtelen, így nagy hiba, ha azt gondoljuk, hogy a kettő egymást kizáró jellegű. A véges kizárja saját tapasztalatából a végtelent, de fordítva ez már nem igaz. S éppígy az időtlen nem zárja ki magából a véges időt.